ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ

БІРІКТІРІЛГЕН ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП

2025

2025 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН БІРІКТІРІЛГЕН ЖЫЛДЫҚ ЕСЕБІ

ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ

БІРІКТІРІЛГЕН ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП

2025

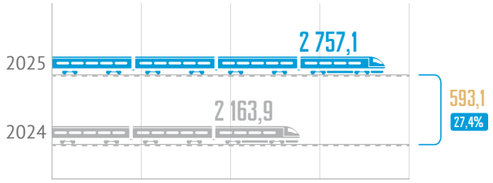
«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ»
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

КОМПАНИЯНЫҢ САНДАРЫ

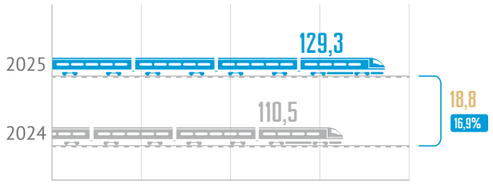
НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

Қаржылық көрсеткіштер

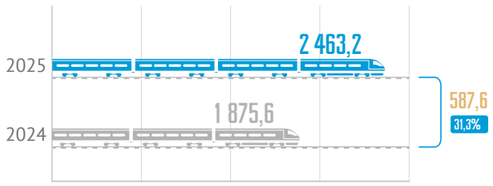
Негізгі қызметтен түскен кіріс, млрд теңге

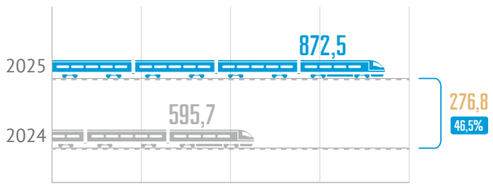
Жолаушылар тасымалынан түскен кіріс, млрд теңге

Жүк тасымалынан түскен кіріс, млрд теңге

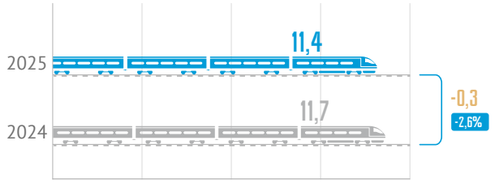
EBITDA, млрд теңге

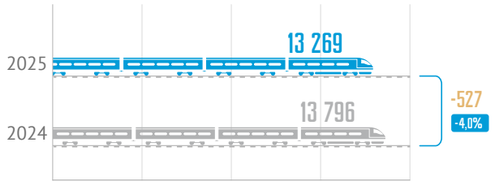
Операциялық көрсеткіштер

ЖОЛАУШЫЛАР ТАСЫМАЛЫ

Жолаушылар айналымы, млрд ж-км

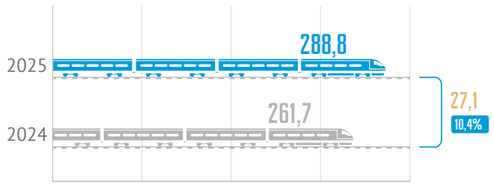

Жөнелтілген жолаушылар, мың жолаушы

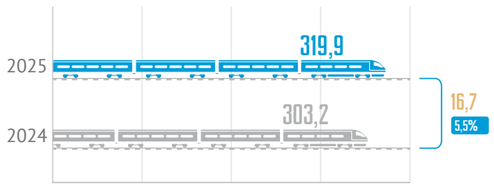

ЖҮК ТАСЫМАЛЫ

Жүк айналымы, млрд т-км

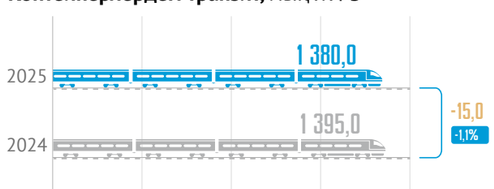

Тасымалданған жүк, млн тонна

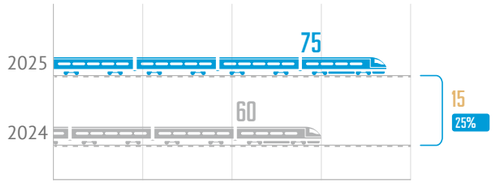
КОНТЕЙНЕРЛІК ТАСЫМАЛДАР

Контейнерлердегі транзит, мың ЖФБ

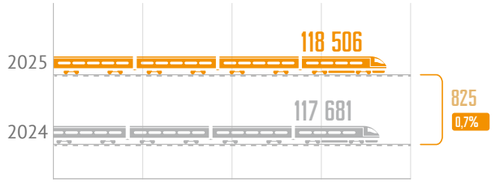

ESG-көрсеткіштер

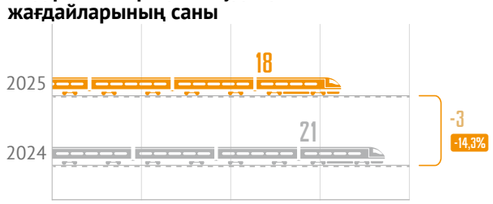
ESG рейтингі (CSA S&P Global)

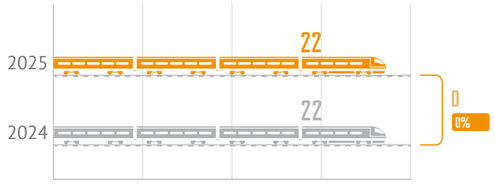
Тізімдік саны, адам

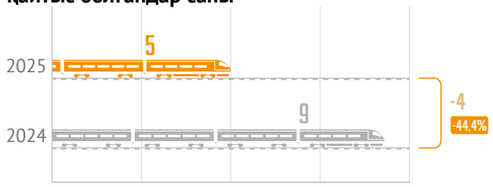
Өндірістік жарақаттанудың есепке алынатын жағдайларының саны

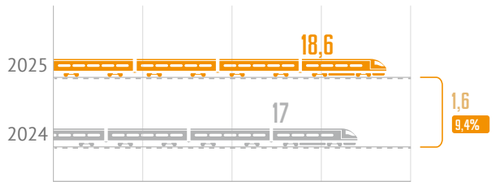
Әйелдер үлесі, %

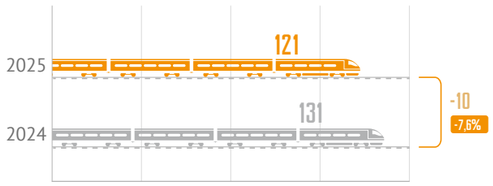
Есепке алынатын жазатайым оқиғалардан қайтыс болғандар саны

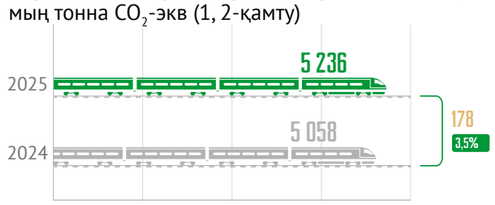
1 қызметкерге шаққандағы оқу сағаттарының саны

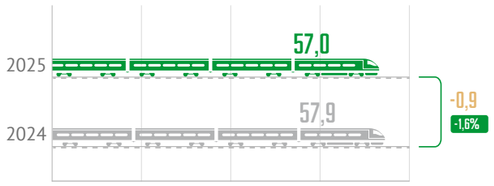
Қозғалыс қауіпсіздігін бұзу саны

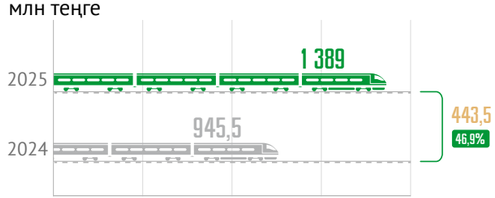
Парниктік газдар шығарындыларының көлемі, мың тонна CO_2-экв (1, 2-қамту)

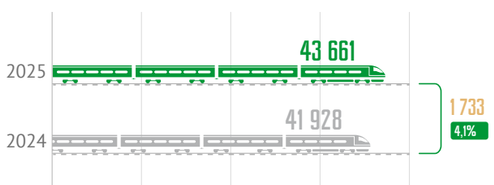
Қалдықтар көлемі, мың тонна

Табиғатты қорғау қызметіне шығыстар, млн теңге

ОЭР тұтыну, мың ГДж

ЕСЕП ТУРАЛЫ

Осы Біріктірілген жылдық есептің мақсаты – Компания және оның қызметі туралы экономикалық, әлеуметтік және экологиялық үш тұрақты даму аспектісі бойынша біздің мүдделі тараптарға толық және сенімді ақпаратты ұсыну. Есепте сондай-ақ «ҚТЖ» ҰК» АҚ 2032 жылға дейінгі даму стратегиясы туралы ақпарат көрсетілген.

ЕСЕПТЕ ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН ШАРТТЫ БЕЛГІЛЕР

GRI **GRI стандарттары ақпаратын ашу индексі**
GRI индексі GRI стандарттарына сәйкес ашылатын ақпаратты көрсетеді.

TCFD **TCFD стандарттары ақпаратын ашып көрсету индексі**
TCFD индексі Климаттың өзгеруіне байланысты қаржылық ақпаратты ашу жөніндегі мақсатты тобының (TCFD) ұсынымдарына сәйкес ашылатын ақпаратты көрсетеді.

SASB **SASB стандарттары ақпаратын ашып көрсету индексі**
SASB индексі Тұрақты даму саласындағы есеп стандарттары кеңесінің (SASB) ұсынымдарына сәйкес ашылатын ақпаратты көрсетеді.

ЭКОНОМИКАЛЫҚ АСПЕКТ КӨРСЕТКІШТЕРІ
Бұл түспен белгіленген деректер Компанияның экономикалық көрсеткіштерін білдіреді.

ӘЛЕУМЕТТІК АСПЕКТ КӨРСЕТКІШТЕРІ
Бұл түспен белгіленген деректер Компанияның әлеуметтік көрсеткіштерін білдіреді.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АСПЕКТ КӨРСЕТКІШТЕРІ
Бұл түспен белгіленген деректер Компанияның экологиялық көрсеткіштерін білдіреді.

Даму стратегиясы
«ҚТЖ» ҰК» АҚ Даму стратегиясын іске асыру туралы ақпарат ашылады.

Қосымша ақпарат
Толығырақ ақпарат Есептің осы көрсетілген бөлімінде ашылады.

Интернет-сілтемелер
Толығырақ ақпарат көрсетілген сайтта ашылады.

ESG кестелері
Неғұрлым толық кестелік ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылады.

МАЗМҰНЫ

1 Компанияның сандары
2 Есеп туралы
4 Директорлар кеңесі Төрағасының үндеуі
6 Басқарма Төрағасының үндеуі

8 КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ
10 Компанияның портреті
12 Компанияның тарихы
13 Компания қызметінің бағыттары
13 Бизнес-үлгі
14 Жылдың негізгі оқиғалары
20 Халықаралық ұйымдарға, қауымдастықтарға қатысу және халықаралық қағидаттарды ұстану

22 СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЕСЕП
24 Даму стратегиясы
30 **№1 МАҚСАТ. Теміржол тасымалдарының тиімділігін арттыру**
30 Тарифтік реттеу
31 Борыштық жүктеме
32 Нарыққа шолу
34 Өндірістік нәтижелер
36 **№2 МАҚСАТ. Транзиттік тасымалдарды дамыту**
38 Қаржылық нәтижелер
41 Активтер құрылымы
42 Негізгі бизнес-бірліктер
51 Қызмет тиімділігін арттыру
52 Инвестициялық қызмет
54 **№3 МАҚСАТ. Клиенттердің қанағаттануын арттыру**
54 Клиенттердің қанағаттануы
60 **№4 МАҚСАТ. Цифрландыру**

62 ТҰРАҚТЫ ДАМУ ТУРАЛЫ ЕСЕП
64 **№5 МАҚСАТ. ESG қағидаттарын енгізу**
64 Тұрақты дамуды басқару
72 БҰҰ Тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуіне үлес қосу
86 Экономикалық әсер ету
99 Экологиялық жауапкершілік
119 Энергия тиімділігі және энергияны үнемдеу
132 Әлеуметтік жауапкершілік
159 **№ 6 МАҚСАТ. Пойыздар қозғалысының қауіпсіздігін қамтамасыз ету**
159 Қозғалыс қауіпсіздігі
161 Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау

174 КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ТУРАЛЫ ЕСЕП
176 Корпоративтік басқару жүйесі
179 Жалғыз акционер
180 Директорлар кеңесі
196 Басқарма
206 Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау
219 Ішкі аудит қызметі
222 Корпоративтік омбудсмен
223 Мүдделер қақтығысын басқару

226 БІРІКТІРІЛГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК
327 **Қосымша ақпарат**
327 Есеп туралы
333 ESG қызметінің негізгі көрсеткіштері
352 Тәуелсіз аудитордың қорытындысы
359 GRI, SASB стандарттарын ашу көрсеткіші
369 Глоссарий
371 **Байланыс ақпараты**

PwC таңдамалы қаржылық емес, GRI Standards-қа сәйкес жарияланған ақпаратқа қатысты растау берді.
Аудиторлық қорытынды 352-бетте берілген.

Барлық есептер Компанияның ресми сайтында қолжетімді:

GRI **2-5**

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

GRI 2-22

РЫСҚҰЛОВ АЙДАР ҚАЙРАТҰЛЫ

Директорлар кеңесінің төрағасы

Құрметті акционерлер, серіктестер, инвесторлар және жылдық есеп оқырмандары!

«ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің атынан 2025 жылы Компанияға көрсетілген қызығушылық пен қолдау үшін алғысымды білдіремін.

Есепті жыл Компанияның қаржылық тұрақтылығын одан әрі нығайту, ірі инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру және Қазақстанның көлік-логистикалық әлеуетін дамытудағы ҚТЖ рөлін арттыру кезеңі болды. Компания негізгі қаржылық және өндірістік көрсеткіштердің өсуін қамтамасыз етті: негізгі қызметтен түскен кіріс 27,4%-ға өсіп, 2 757,1 млрд теңгені құрады, EBITDA 46,5%-ға өсіп, 872,5 млрд теңгеге жетті.

Тасымалдау жұмыстарының өсуі аясында оң динамикаға қол жеткізілді. Жүк айналымы 10,4 пайызға өсіп, 288,8 миллиард тонна-км құрады, тасымалданған жүк көлемі 319,9 миллион тоннаға жетті. Бұл нәтижелер ҚТЖ-ның экономика қажеттіліктерін қамтамасыз етудегі, экспортты, транзиттік және ел аймақтарының тұрақты байланысын қолдаудағы жүйелі рөлін растайды.

2025 жылы магистральдық теміржол желісін дамыту және инфрақұрылымдық шектеулерді жою жобаларын іске асыру ерекше маңызға ие болды. Компания негізгі бағыттарды жаңғыртуды, терминалдық инфрақұрылымды дамытуды, жылжымалы құрамды жаңартуды және цифрлық шешімдерді енгізуді жалғастырды. Мұндай жобалардың аяқталуы және ілгерілету өткізу қабілетінің ұзақ мерзімді өсуіне, тасымалдау процесінің сенімділігін арттыруға және Қазақстанның транзиттік позициясын нығайтуға негіз болады.

Директорлар кеңесі тұрақты даму, корпоративтік басқару, қозғалыс қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелеріне ерекше көңіл бөлді. 2025 жылдың қорытындысы бойынша S&P Global бағалауы Компанияның ESG рейтингі 60-тан 75 балға дейін өсті. Бұл ESG принциптерін басқаруға интеграциялау, ашықтықты арттыру және жауапты іскерлік тәжірибесін дамыту бойынша жүйелі жұмыстың дәлелі.

Пойыздардың қозғалысының қауіпсіздігі мен еңбек қауіпсіздігі басымдықтар болып қала береді. Есепті жылы жол қозғалыс қауіпсіздігін бұзу саны 7,6%-ға, өндірістік жарақаттың есептік жағдайларының саны 14,3%-ға азайды. Сонымен қатар, Компания алдын алу шараларын күшейтуді, қауіпсіздік мәдениетін дамытуды және өндірістік тәуекелдерді бақылауды жалғастырады. Директорлар кеңесі алдағы уақытта да Компанияның стратегиялық басымдықтарына назар аударуды жалғастырады: теміржол тасымалының тиімділігін арттыру, транзиттік әлеуетті дамыту, цифрландыру, корпоративтік басқаруды нығайту, қауіпсіздікті қамтамасыз ету және ұзақ мерзімді акционерлік құндылықты арттыру.

Компания қызметкерлеріне, акционерлеріне, серіктестеріне, инвесторларына және клиенттеріне ынтымақтастығы, сенімі және ұлттық теміржол саласын дамытуға қосқан үлесі үшін алғыс айтамын.

Құрметпен,
Директорлар кеңесінің төрағасы «ҚТЖ» ҰК» АҚ
АЙДАР РЫСҚҰЛОВ

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

GRI 2-22

АЛДЫБЕРГЕНОВ ТАЛҒАТ САҒИҰЛЫ

Басқарма Төрағасы

Құрметті жылдық есеп оқырмандары!

Сіздердің назарларыңызға «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2025 жылға арналған Интеграцияланған жылдық есебін ұсынамын.

2025 жылы Компания негізгі өндірістік көрсеткіштердің өсуін қамтамасыз етті. Тарифтік жүк айналымы 10,4%-ға өсіп, 288,8 млрд тонна-км, жүк тасымалдау көлемі 5,5%-ға өсіп, 319,9 млн тоннаны құрады. Транзиттік тасымалдау, атап айтқанда, 20%-ға өсіп, 33,0 млн тоннаға жетті.

Қаржылық нәтижелер де айтарлықтай өсуді көрсетті. Операциялық кіріс 27,4%-ға өсіп, 2 757,1 млрд теңгені құрады, ал таза пайда 343,6 млрд теңгеге жетті. Мұндай динамика Компанияның қаржылық тұрақтылығын нығайтып, инвестициялық жобаларды іске асыру және активтерді жаңарту үшін қосымша негіз жасайды.

2025 жылы Компания теміржол инфрақұрылымын дамыту бойынша ауқымды жобаларын іске асыруды жалғастырды: шамамен 900 км жаңа желілерді салу және қолданыстағы желіні шамамен 3 000 км жаңғырту. Жылдың маңызды инфрақұрылымдық оқиғасы Достық-Мойынты учаскесіндегі 836 шақырым екінші жолдың аяқталуы болды. Инфрақұрылымдық жобаларды аяқтау мен пайдалануға берудің негізгі бөлігі 2026 жылға жоспарланған.

Сондай-ақ 2023–2029 жылдарға жоспарланған 11 мың км шақырымдық темір жолды жөндеу бағдарламасын жүзеге асыру жалғасуда. 2025 жылдың 4,4 мың км жол жөнделді, бұл жоспарланған көрсеткіштен 234 шақырымға жоғары.

Біздің қызметкерлер – Компанияның басты активі балып табылады. 2025 жылы еңбек жағдайын жақсарту, кадрлық әлеуетті дамыту, әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз ету жұмыстары жалғасты. Әлеуметтік тұрақтылық индексі 4 пайыздық тармаққа өсіп, 73 пайызға жетті. Компания үшін бұл қызметкерлер сенімінің маңызды көрсеткіші болып табылады.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ экологиялық жауапкершілікке үлкен мән береді және зиянды заттардың шығарындыларын азайту, ресурстарды тиімді пайдалану, биоалуантүрлілікке теріс әсерді азайту және көміртегі бейтараптығына қол жеткізу үшін барлық қажетті шараларды қабылдауға міндеттенеді.

Қозғалыс қауіпсіздігі және еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау біздің басты басымдықтарымыз болып қала береді. 2025 жылы қозғалыс қауіпсіздігін бұзу 8,3%-ға, өндірістік жарақат алудың тіркелген жағдайлары 14,3%-ға азайды. Қауіпсіздік мәдениетін арттыру, өндірістік қауіптердің алдын алу және еңбек жағдайларын жақсарту бойынша жұмыс жалғасады.

Жалпы алғанда, Компанияның 2025 жылға арналған негізгі мақсаттарына қол жеткізілді. 2026 жылы біз инфрақұрылымды дамытуды, транзиттік әлеуетті кеңейтуді, жылжымалы құрамды жаңартуды, цифрландыруды және қызмет көрсету сапасын арттыруды жалғастырамыз.

Мен «ҚТЖ» ҰК» АҚ ұжымына кәсібилігі мен жауапкершілігі үшін, Жалғыз акционерге қолдауы үшін, серіктестеріміз бен клиенттерімізге сенімі мен ынтымақтастығы үшін алғыс айтамын.

Құрметпен,
Басқарма төрағасы «ҚТЖ» ҰК» АҚ
ТАЛҒАТ АЛДЫБЕРГЕНОВ

ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ

01

КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

10 Компанияның портреті

12 Компанияның тарихы

13 Компания қызметінің бағыттары

13 Бизнес-үлгі

14 Жылдың негізгі оқиғалары

20 Халықаралық ұйымдарға, қауымдастықтарға қатысу және халықаралық қағидаттарды ұстану

КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

GRI 2-1

«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы («ҚТЖ» ҰК» АҚ, Компания) – көлік-логистикалық холдинг, Қазақстан Республикасының магистральдық теміржол желісінің операторы, жүктер мен жолаушыларды ұлттық теміржол тасымалдаушысы.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҮКІМЕТІ › **«САМҰРЫҚ-ҚАЗЫНА» ҰЛТТЫҚ ӘЛ-АУҚАТ ҚОРЫ» АҚ** › **«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ**

«ҚТЖ» ҰК» АҚ жалғыз акционері – Қазақстан Республикасының Үкіметі құрылтайшысы және жалғыз акционері болып табылатын «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ (Қор).

«ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобы – еліміздегі локомотивтердің, жүк және жолаушылар вагондарының ірі иесі. Қазақстандағы ең ірі жұмыс берушілердің бірі.

ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛДАРЫНЫҢ ҰЗЫНДЫҒЫ

SASB TR-RA-000.C (1)

БАСТЫ ЖОЛДАРДЫҢ ТОЛЫҚ ҰЗЫНДЫҒЫНЫҢ СОЗЫЛУЫ

21,1 МЫҢ КМ

ПАЙДАЛАНУ ҰЗЫНДЫҒЫНЫҢ СОЗЫЛУЫ

16 МЫҢ КМ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ ҚАТЫСУ ГЕОГРАФИЯСЫ

GRI 2-1

«ҚТЖ» ҰК» АҚ Қазақстан Республикасының **17 облысымен** және республикалық маңызы бар 3 қаламен, 16 түйісу пункті арқылы – көршілес бес елмен: **Қытаймен, Ресеймен, Өзбекстанмен, Қырғызстанмен және Түрікменстанмен** экономикалық өзара байланысты қамтамасыз етеді.

Темір жолдардың ұзындығы бойынша Қазақстан ТМД және Балтық елдері арасында 1 520 мм жолтабан енімен **3-орында** тұр.

ЕЛДЕР	ҰЙЫМДАР
Қытай Халық Республикасы	«Ляньюньган Қытай-Қазақстан халықаралық логистикалық компаниясы» ЖШҚ («KTZ Express» АҚ – 49%)
	Шетел капиталы бар компания «Xinjiang KTZ International Logisnics Co.LTD» («KTZ Express» АҚ – 100%)
	«KTZ Express Hong Kong» жауапкершілігі шектеулі қоғамы («KTZ Express» АҚ – 100%)
	«YuXinOu (Chongjing) Logistics Co. Ltd» БК («KTZ Express» АҚ – 16,3%)
	«Қытай-Қазақстан сауда-логистикалық компаниясы» ЖШҚ (Сиань) («Кедентрансервис» АҚ – 49%)
	Сиань қаласындағы (ҚХР) «Xinjiang KTZ International Logisnics Co.LTD» филиалы («KTZ Express» АҚ – 100%)
	Шэньчжэнь қаласындағы (ҚХР) «KTZ Express Hong Kong» («KTZ Express» АҚ – 100%) өкілдігі
Ресей Федерациясы	«Еуразиялық теміржол альянсы» «Біріккен көлік-логистикалық компания» АҚ (ҚТЖ ҰК АҚ – 33,33%)
	«CRK TERMINAL» ЖШҚ (Мәскеу қ., Ресей Федерациясы) (АО «KTZ Express» – 33,3%)
	«KTZ Express» АҚ Мәскеу қаласындағы филиалы
Түркия Республикасы	«KTZ Express Hong Kong» филиалы («KTZ Express» АҚ – 100%)
Венгрия Республикасы	«Xinjiang KTZ International Logisnics Co.LTD» филиалы («KTZ Express» АҚ – 100%)
Германия Федеративтік Республикасы	Германиядағы «KTZ Express» АҚ филиалы («KTZ Express» АҚ – 100%)

Қытай Халық Республикасындағы (Үрімші қ.) «ҚТЖ» ҰК» АҚ өкілдігі және Ресей Федерациясындағы (Мәскеу қ.), Иран Ислам Республикасындағы (Тегеран қ.), Орталық Азия мен Кавказ аймағындағы (Ташкент қ., Баку қ.), Түркия Республикасындағы (Ыстамбұл қ.) «ҚТЖ» ҰК» АҚ өңірлік сыртқы қызметтері.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-НЫҢ БҮГІНГІ КҮНІ

Қазақстанның жүйе құраушы көлік компаниясы

Бизнес ортаның тұрақты өсуіне сапалы негіз береді және ел экономикасының драйвері ретінде әрекет етеді

Қоғамның негізгі қажеттіліктерін қанағаттандыруға қажетті стратегиялық және қоғамдық маңызы бар жүктерді (көмір, темір кені, мұнай өнімдері, астық және т.б.) тасымалдауды жүзеге асырады

Еліміздегі жүк айналымының 62% және жолаушылар айналымының 18% қамтамасыз етеді

КОМПАНИЯ ҚЫЗМЕТІНІҢ БАҒЫТТАРЫ

Магистральдық теміржол желісінің қызметтері

Теміржол жүк тасымалы

Теміржол жолаушылар тасымалы

Көлік-логистикалық қызметтер

КОМПАНИЯНЫҢ ТАРИХЫ

GRI 2-6

1997

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 жылғы 31 қаңтардағы № 129 қаулысымен Алматы темір жол басқармасы, Целинная темір жол басқармасы, Батыс Қазақстан темір жол басқармасы республикалық мемлекеттік кәсіпорындарын қосу арқылы «Қазақстан темір жол» республикалық мемлекеттік кәсіпорны құрылды.

2002

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылғы 15 наурыздағы № 310 қаулысымен «Қазақстан темір жол» республикалық мемлекеттік кәсіпорны мен оның еншілес мемлекеттік кәсіпорындарын қосу арқылы «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» жабық акционерлік қоғамы құрылды.

2004

«ҚТЖ» ҰК» ЖАҚ компаниясы «ҚТЖ» ҰК» АҚ болып өзгертілді, салада бәсекелестікті дамытуға және жеке меншік инвестицияларды тартуға бағытталған, 2004–2006 жылдарға арналған ҚР Теміржол көлігін қайта құрылымдау бағдарламасы қабылданды. Аталған бағдарламаны іске асыру аясында «Локомотив» АҚ құрылды, ал бүкіл вагондар түгендемелік жиынтығы «Қазтеміртранс» АҚ дербес кәсіпорнына бөлініп шығарылды.

2005

Республикалық бюджеттен жолаушылар тасымалы шығыстарын жабуға субсидиялар бөлінетін болды.

2016

Тасымалдау қызметін және инфрақұрылымды бөлу арқылы «ҚТЖ – Жүк тасымалы» АҚ жүк тасымалдаушыыс құрылды (2020 жылы «ҚТЖ – Жүк тасымалы» ЖШС-не өзгертілді).

БИЗНЕС-ҮЛГІ

Серіктестер
Тауарлар мен қызметтер жеткізушілері
Теміржол әкімшіліктері
Көлік-логистикалық компаниялар

Негізгі мүдделі тараптар
Клиенттер
Акционер
Директорлар кеңесі
Қызметкерлер
Кәсіптік одақтар
Мемлекеттік органдар
Инвесторлар мен кредиторлар
БАҚ
Халық
Серіктестер

Құндылықты ұсыныстар
Белгіленген талаптарға сәйкес ұсынылатын, жүктер мен жолаушыларды тасымалдау жөнінде қауіпсіз, сенімді қызметтерді көрсету

Ресурстар
Магистральдық теміржол желісі
Локомотивтер
Жүк вагондары
Жолаушы вагондары
Білікті қызметкерлер

Тұтынушылар сегменттері
Жеке меншік жолаушы теміржол компаниялары
Жолаушылар
Жүк вагондарының меншікті паркі бар жеке меншік компаниялар
Жүк жөнелтушілер

Негізгі қызмет
Магистральдық теміржол желісі қызметтері
Жүк тасымалы
Жолаушылар тасымалы

Шығындар құрылымы
Магистральдық теміржол желісіне қызмет көрсету және күтіп ұстау
Локомотивтерді жөндеу және сервистік қызмет көрсету
Жүк және жолаушы вагондарын жөндеу және сервистік қызмет көрсету
Энергия тасымалдаушыларына арналған шығындар
Жұмыскерлердің еңбек ақысын төлеуге арналған шығындар

Пайда ағындары
Жолаушылар тасымалынан түскен кірістер
Жүк тасымалынан түскен кірістер
Жүк жөнелтуден және жүк вагондарын пайдаланудан түскен кірістер

ЖЫЛДЫҢ НЕГІЗГІ ОҚИҒАЛАРЫ

ҚАҢТАР

2 қаңтарда «Алматы – Түркістан – Ташкент – Самарканд – Шымкент – Алматы» мемлекетаралық бағыты бойынша жүретін «Jibek Joly 2.0» туристік пойызы іске қосылды. Жоба Қазақстан мен Өзбекстан арасындағы мәдени-танымдық туризмді дамытуға және гуманитарлық ынтымақтастықты нығайтуға бағытталған.

6 қаңтарда Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев электровоз шығаратын зауытқа барып, кәсіпорынның өндірістік процестерімен танысты. Сапар барысында Президентке шығарылатын өнімнің заманауи үлгілері мен теміржол саласын жаңғырту жөніндегі келешекті жоспарлар таныстырылды. Көліктік машина жасау саласында өндірісті жергілендіру және инновациялық шешімдерді енгізу мәселелеріне ерекше назар аударылды.

10 қаңтарда Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның Басқарма Төрағасы Н.Е. Сауранбаевпен кездесу өткізді, ол Компанияның 2024 жылғы қызметінің қорытындысы туралы есеп берді. Кездесу барысында Қазақстан-Қытай шекаралық өткелдері арқылы тасымалдың рекордтық көлеміне қол жеткізу, пайдалану жүк айналымының өсуі және ірі инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру атап өтілді. Баяндама қорытындысы бойынша транзиттік әлеуетті одан әрі дамыту және көлік логистикасын цифрландыру жөнінде тапсырмалар берілді.

10 қаңтарда Астанада «Жолаушылар тасымалы» АҚ және «Өзбекстан темір жолдары» АҚ басшылығыны жұмыс бабындағы кездесуі өтті. Тараптар екі ел арасындағы жолаушылар тасымалы саласындағы ынтымақтастықты кеңейтуді талқылады. Келіссөздер барысында Қазақстан мен Өзбекстан арасында туристік пойыздардың қатынауы туралы келісімге қол қойылды, сондай-ақ бірлескен жобаларды іске асыру үшін жұмыс тобының құрамы бекітілді.

29 қаңтарда Достық – Мойынты учаскесінде екінші жол құрылысы аясында Мойынты-Балқаш бөлігінде жүк пойыдарының екі жолды қозғалысы мерзімінен бұрын ашылды. Ұзындығы 127 км учаскеде сигнал беру, орталықтандыру және бұғатта құрылғыларын қосу аяқталды. Жаңа инфрақұрылым мобильді диагностикалық кешенмен тексеруден өтті.

30 қаңтарда Алматыда Иран Ислам Республикасы, «ҚТЖ» ҰК» АҚ, «Ресей темір жолдары» ААҚ және «Түркмендемірлері» агенттігінің темір жол өкілдерінің екі күндік кездесуі өтті.

Қатысушылар Болашақ шекаралық станциясы арқылы жүк тасымалының қорытындысын шығарды: 2024 жылы бұл бағыт бойынша транзит көлемі 1,6 млн тоннаны құрады. «Солтүстік – Оңтүстік» халықаралық көлік дәлізінің тартымдылығын арттыру жөніндегі шараларға ерекше назар аударылды. Ирандық Бендер-Аббас портына шыға отырып, Ресей, Қазақстан және Түрікменстан аумақтары бойынша тасымалдау үшін толассыз тарифтік талаптар қаралды. Кездесу қорытындысы бойынша қол жеткізілген уағдаластықтар туралы хаттамаға қол қойылды.

АҚПАН

6 ақпанда «Жолаушылар тасымалы» АҚ Наурыз мерекесіне орайластырылған «Керуен Экспресс» және «Jibek Joly» пойыздарында мерекелік турлар басталғанын жариялады. Халықаралық бағыттар Қазақстан мен Өзбекстанның негізгі мәдени орталықтарын – Алматы, Түркістан, Ташкент пен Самарқанды байланыстырады. Бастама Ұлы Жібек жолы мұрасын насихаттауға және екі мемлекет арасындағы туристік ынтымақтастықты нығайтуға бағытталған.

6 ақпанда ресми сапар аясында Қазақстан мен Грузия Премьер-министрлері инновациялық орталықта болып, темір жол саласындағы озық цифрлық шешімдердің енгізілуімен танысты. Үкімет басшыларына пойыздар қозғалысын басқарудың автоматтандырылған жүйелерінің жұмысы мен логистикалық тізбектерді нақты уақыт режимінде мониторингтеуге арналған заманауи платформалар көрсетілді.

11 ақпанда Астанада «Жұмысшы кәсіптері қаласы» кәсіптік бағдар беру фестивалінің ашылуы өтіп, оған «ҚТЖ» ҰК» АҚ белсенді қатысты. Компанияның тақырыптық стендінде оқушылар мен студенттер темір жол мамандықтарының ерекшеліктерімен және саладағы озық технологиялармен танысты. Ұлттық компания өкілдері көлік-логистика секторындағы оқыту және мансаптық өсу мүмкіндіктерін ұсынды. Жоба техникалық білімді насихаттауға және темір жолдың негізгі бөлімшелеріне білікті кадрларды тартуға бағытталған.

12 ақпанда «KTZ Express» АҚ Бас директоры Д.М. Қожахметов Пәкістан Ислам Республикасына барып, елдің ірі көлік-логистикалық компанияларының басшылығымен, сондай-ақ Сауда министрлігінің өкілдерімен кездесулер өткізді.

Келіссөздердің негізгі бағыты Оңтүстік Азия және Таяу Шығыс елдерінің нарықтарына тауарлар экспорты үшін жаңа мүмкіндіктер ашатын Трансафған дәлізін дамыту болды. Сапар аясында Карачи портының терминалдық қуаттарын қоса алғанда, порт аймағының инфрақұрылымы зерттелді, сондай-ақ «Солтүстік-Оңтүстік» бағытында терминалдық қаңқа құру шеңберінде «KTZ Express» АҚ-ның өңірдегі болуын кеңейту мәселелері бойынша келіссөздер жүргізілді.

12 ақпанда «KTZ Express» АҚ Қытайдың жетекші контейнерлік темір жол тасымалы операторы China Railway Container Transport Co., Ltd. (CRCT) компаниясымен Қытай Халық Республикасы мен Ауғанстан Ислам Республикасы арасындағы жүк тасымалы үшін жаңа теміржол бағытын ұйымдастырды.

НАУРЫЗ

14 наурызда Достық – Мойынты учаскесінің кезекті өткелігінде екінші жолмен пойыздар қозғалысы ресми түрде ашылды. Бұл бөлікті іске қосу елдің негізгі транзиттік дәліздерінің бірінің өткізу қабілетін кеңейту жөніндегі ауқымды жобаның бір бөлігі болып табылады.

МАМЫР

21 мамырда CRRC қытайлық корпорациясы шығарған заманауи маневрлік тепловоздардың бірінші партиясы келді. Жаңа техника жоғары энергия тиімділігімен, экологиялығымен ерекшеленеді және маневрлік жұмысты оңтайландыру үшін цифрлық басқару жүйелерімен жабдықталған. Жеткізу «ҚТЖ» ҰК» АҚ локомотив паркін жаңарту бағдарламасы шеңберінде жүзеге асырылады және тасымалдау процесінің сенімділігін арттыруға, тасымалдау процесінің үздіксіздігін қамтамасыз ету үшін пайдалану шығындарын төмендетуге бағытталған.

СӘУІР

17 сәуірде «ҚТЖ» ҰК» АҚ бүкіл ел бойынша теміржол вокзалдарын жаңғыртудың ауқымды бағдарламасының басталғанын жариялады. Жоба инженерлік тораптарды күрделі жаңартуды, қауіпсіздік жүйелерін жаңғыртуды және қозғалысы шектеулі жолаушылар үшін кедергісіз орта құруды көздейді.

29 мамырда Сианьнан Алматыға «Бір белдеу, бір жол» бастамасы аясындағы ынтымақтастықтың жаңа кезеңіне айналған алғашқы халықаралық туристік пойыз аттанды. Он күндік бағыт жоғары деңгейде қызмет көрсетілетін арнайы жабдықталған вагондармен Қазақстан мен Қытайдың негізгі көрікті жерлеріне баруды көздейді. Жобаны іске асыру туристік ағынды ұлғайтуға және Ұлы Жібек жолының тарихи мұрасын танымал етуге ықпал етеді.

МАУСЫМ

9 маусымда Ақтау теңіз портында Каспийдегі негізгі логистикалық торап болатын ірі контейнерлік хабтың ресми ашылуы өтті. Жоба Транскаспий халықаралық көлік бағытын дамытуға және транзиттік тасымалдар көлемін ұлғайтуға бағытталған. Терминалдың өткізу қуаты жүктерді өңдеуді айтарлықтай жеделдетуге және Еуропа мен Парсы шығанағы елдері бағытында контейнерлерді ауыстырып тиеу мүмкіндіктерін кеңейтуге мүмкіндік береді.

10 маусымда Алматыда ел ішінде жүк ағындарын бөлудегі маңызды буынға айналған ZHETYSU заманауи контейнерлік терминалының ресми ашылуы өтті. Жаңа логистикалық объект жоғары технологиялық жабдықтармен жасақталған, бұл контейнерлерді тиеу, түсіру және сақтау процестерін айтарлықтай жеделдетуге мүмкіндік береді. Терминал Қазақстан өңірлері мен халықаралық нарықтар арасындағы тиімді байланысты қамтамасыз ете отырып, негізгі көлік дәліздеріне интеграцияланған.

19 маусымда Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевқа елордалық Stadler Kazakhstan зауытында шығарылған алғашқы жолаушылар вагоны таныстырылды. Үлгі швейцариялық Stadler Rail концернімен келісім шеңберінде шығарылған және жайлылық пен қауіпсіздіктің халықаралық стандарттарына толығымен сәйкес келеді. Мемлекет басшысына өндірісті терең жергіліктендіру және «Жолаушылар тасымалы» АҚ паркін жаңа буынның заманауи вагондарымен ауқымды жаңарту жоспарлары туралы баяндалды. Бұл жоба темір жол саласын технологиялық жаңғыртудың және отандық машина жасауды дамытудың негізгі кезеңі болып табылады.

ШІЛДЕ

11 шілдеде ұлттық тасымалдаушы сұранысқа ие Астана – Бурабай туристік бағытында жүретін «Burabay Express» жаңа заманауи электр пойызын іске қосты. Бұл құрамды іске қосу ішкі туризмді дамытуға және жазғы маусымда демалушылардың курорттық аймаққа жайлы және жылдам жетуін қамтамасыз етуге бағытталған. Электр пойызы климат-бақылау жүйесімен және эргономикалық орындармен жабдықталған, бұл жолаушыларға қызмет көрсету сапасын айтарлықтай арттырады.

31 шілдеде Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы Т.С. Алдыбергеновты қабылдады. Кездесу барысында темір жол саласының ағымдағы өндірістік көрсеткіштері мен даму жоспарлары қаралды. Ірі инфрақұрылымдық жобаларды іске асыруға, соның ішінде Достық – Мойынты учаскесінде екінші жолдарды және Алматы маңындағы айналма темір жол желісін салуға ерекше назар аударылды. Компания басшысы сондай-ақ локомотив және вагон паркін жаңарту, жүк тасымалдарының тиімділігін арттыру үшін цифрлық шешімдерді енгізу жөніндегі шаралар туралы ақпарат берді. Кездесу қорытындысы бойынша Президент еліміздің транзиттік әлеуетін нығайту және жолаушылар қызметтерінің сапасын одан әрі арттыру жөніндегі басым міндеттерді белгіледі.

ТАМЫЗ

28 тамызда Қытай Халық Республикасына жұмыс сапары аясында «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы Т.С. Алдыбергенов Sichuan Port and Shipping Investment Group Co., Ltd. (SPSI) және Chengdu International Railway Port Investment & Development Co., Ltd. (CIPI) басшылығымен келіссөздер жүргізді. SPSI басшылығымен Қазақстан – Синьцзинь (Чэнду, ҚХР) халықаралық өзара іс-қимыл торабын құру келешектері, сондай-ақ қойма инфрақұрылымын дамыту, Қазақстанда астық терминалдары мен агрохабтар салу жөніндегі жобалар талқыланды. Қытай тарапы тасымалдау бағыттарын құру үшін жасанды интеллект технологиялары негізінде цифрлық шешімдерді ұсынды.

31 тамызда Пекинде «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы Т.С. Алдыбергеновтың China Communications Construction Company президенті Чжан Биннань мырзамен кездесуі өтті. Келіссөздер аясында тараптар «Бақты – Аягөз» теміржол желісі құрылысының жобасын іске асыру барысын талқылады.

ҚЫРКҮЙЕК

4 қыркүйекте S&P Global Ratings халықаралық агенттігі «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның кредиттік рейтингін ұлттық қазақстандық шәкіл бойынша «kzA+»-дан «kzAA»-ға дейін көтерді. Шешім Компанияның тұрақты қаржылық көрсеткіштеріне және оның елдің көлік-логистикалық әлеуетін дамытудағы стратегиялық рөліне негізделген. Рейтингтің жоғарылауы ұлттық оператордың жоғары кредиттік қабілеттілігін растайды және халықаралық инвесторлар тарапынан сенімді нығайтады.

10 қыркүйекте Астанада Көлік қызметкерлерінің қазақстандық салалық кәсіподағының кезекті XI есептік-сайлау съезі өтті, онда соңғы бес жылдағы қызмет қорытындысы шығарылып, әлеуметтік қорғау, еңбек жағдайларын жақсарту және көлік саласы қызметкерлерінің жалақысын көтеру мәселелері талқыланды.

17 қыркүйекте «Жолаушылар тасымалы» АҚ теміржол қатынасын дамытудың негізгі бағыттары мен қызмет көрсету сапасын арттыруға арналған брифинг өткізді. Кездесу барысында вагон паркін одан әрі жаңарту, маршруттық желіні кеңейту, оның ішінде жаңа әлеуметтік маңызы бар және туристік бағыттарды іске қосу бойынша жоспарлар айтылды. Цифрландыру, пойыздарда спутниктік интернетті енгізу және билеттерді сату жүйесін жетілдіру мәселелеріне ерекше назар аударылды.

22 қыркүйекте Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың АҚШ-қа сапары аясында «ҚТЖ» ҰК» АҚ мен американдық Wabtec корпорациясы өндіріс жергілікті – Қазақстанда «Локомотив Құрастыру Зауыты» зауытында шығарылатын ТЭ33АТ жаңа сериясының локомотивтерін жеткізу туралы келісімге қол қойды.

25 қыркүйекте «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы Т.С. Алдыбергенов Нью-Йоркте Citigroup бас атқарушы директоры Джейн Фрейзермен кездесу өткізді. Сондай-ақ, «Ситибанк Қазақстан» АҚ Басқарма Төрайымы Сәуле Жақаевамен, Citi өкілдерімен «ҚТЖ» ҰК» АҚ инвестициялық бағдарламасын қаржыландыру мәселелері және ынтымақтастықты кеңейту келешектері, оның ішінде Wabtec-пен келісім шеңберінде келіссөздер жүргізілді.

29 қыркүйекте Алматыда Қазақстан Республикасы мен Қытай Халық Республикасының Шекаралық темір жолдары аралас комиссияларының 34-ші отырысы өтті. Кездесуде Қазақстан мен Қытай арасындағы жүк және контейнер тасымалдарының қорытындысы шығарылды. Қазақстандық өнім экспортын ұлғайту мәселелеріне ерекше назар аударылып, астық жүктері мен өсімдік майын тасымалдауды кеңейту жөніндегі шаралар келісілді.

Қатысушылар тасымалдау құжаттарын рәсімдеу, түйісу станцияларында деректер алмасу және кедендік рәсімдерді жеделдету кезінде қағазсыз технологияларды дамыту ниетін растады.

30 қыркүйекте Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев телекөпір режимінде ұзындығы 836 км Достық – Мойынты стратегиялық учаскесіндегі екінші жолмен қозғалысқа ресми түрде бастау берді. Президент бұл құрылыстың аяқталуы Қазақстанның транзиттік әлеуетін және бүкіл еуразиялық логистиканы дамытуға негізгі үлес болып табылатынын атап өтті.

ҚАЗАН

1 қазанда Қазақстан, Әзірбайжан және Грузияның темір жол әкімшіліктері Транскаспий халықаралық көлік бағытындағы (ТХКБ) «тар жерлерді» жою жөніндегі іс-шаралар жоспарына қол қойды. Құжат инфрақұрылымды үйлесімді дамытуға және Азия мен Еуропа арасында жүк ағындарын өткізуді жеделдету үшін бірыңғай цифрлық шешімдерді енгізуге бағытталған, бұл дәліздің өткізу қабілетін едәуір ұлғайтуға және порттар мен шекаралық өткелдердегі логистикалық процестерді оңтайландыру есебінен жүктерді жеткізу мерзімдерін қысқартуға мүмкіндік береді.

2 қазанда «ҚТЖ» ҰК» АҚ мен AD Ports Group кездесуі өтті, оның барысында тараптар ағымдағы өзара іс-қимылды және көлік логистикасы саласындағы ынтымақтастықтың алдағы бағыттарын талқылады.

31 қазанда «ҚТЖ» ҰК» АҚ, «Компания по строительству объектов» корпоративтік қоры және «Отбасы банк» АҚ теміржол саласының қызметкерлері үшін «Қолжетімді баспана» пилоттық жобасын іске асыру туралы меморандумға қол қойды. Бағдарлама әлеуметтік жағдайларды жақсартуға және саланың білікті мамандарын Қазақстан өңірлерінде жеңілдікті баспанамен қамтамасыз етуге бағытталған.

ҚАРАША

5 қарашада АҚШ-қа жұмыс сапары аясында «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы Т.С. Алдыбергенов Norfolk Southern Corporation басшылығымен кездесіп, компанияның негізгі инфрақұрылымдық объектілерін аралады. Кездесу барысында тараптар көліктік басқаруды цифрландыру, пойыздар қозғалысын жоспарлаудың интеллектуалдық жүйесін енгізу, логистикалық тізбектердің тиімділігін арттыру және теміржол инфрақұрылымын дамыту саласында тәжірибе алмасты.

Сондай-ақ, «ҚТЖ» ҰК» АҚ делегациясы Wabtec Corporation компаниясының кеңсесінде болды. Кездесу барысында локомотив паркін жаңарту, қауіпсіздіктің инновациялық жүйелерін және қозғалысты басқарудың цифрлық платформаларын енгізу бөлігінде ынтымақтастық мәселелері талқыланды.

7 қарашада «ҚТЖ» ҰК» АҚ мен Citibank арасында Компанияның локомотив паркін жаңартуға қаржыландыруды тарту туралы мандаттық келісімге қол қойылды. Локомотивтерді жеткізу ұзақ мерзімді кезеңге – 2038 жылға дейін қарастырылған. Өндіріс жергілікті – Қазақстанда, Астана қаласындағы «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ базасында болады.

7 қарашада «ҚТЖ» ҰК» АҚ мен Wabtec корпорациясы арасында кадрларды даярлау және кәсіби біліктілігін арттыру саласындағы ынтымақтастық туралы келісімге қол қойылды, ол бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ жұмыскерлері кейіннен сертификаттаумен және бағдарламаны Қазақстанда жалғастырумен компанияның АҚШ-тағы өндірістік алаңдарында оқытудан өтеді.

12 қарашада Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың Ресей Федерациясына ресми сапары барысында «ҚТЖ» ҰК» АҚ мен «РЖД» ААҚ арасында 2030 жылға дейінгі кезеңде мемлекетаралық түйісу пункттерін ауқымды дамыту мен жаңғыртуды көздейтін келісімге қол қойылды.

17 қарашада «ҚТЖ» ҰК» АҚ кеңсесінде Инфрақұрылым министрі Кулдар Лейстің басшылығымен Эстония Республикасының делегациясымен кездесу өтті. Тараптар көлік-логистикалық ынтымақтастықты дамыту келешектері, елдер арасындағы жүк бағыттарын әртараптандыру мүмкіндіктерін талқылады. Келіссөздер барысында темір жол көлігін цифрландыру және экологиялық таза технологияларды енгізу саласында тәжірибе алмасуға ерекше назар аударылды.

18 қарашада «Қытай – Еуропа» темір жол бағытының II халықаралық ынтымақтастық форумы аясында Қытай темір жолдарының «Middle Corridor Multimodal Ltd.» бірлескен кәсіпорнының құрамына кіруі туралы келісімге қол қойылды. Қытай тарапының CRCT еншілес компаниясы арқылы қатысуы Транскаспий халықаралық көлік бағытын (ТХКБ) кешенді дамытуға бағытталған. Тараптар цифрлық логистикалық платформаларды үйлестіру, бірыңғай тарифтік саясат жүргізу және Азия мен Еуропа арасында жүктерді жеткізу мерзімдерін қысқарту туралы келісті.

19 қарашада Сиань қаласында «Қытай – Еуропа» жобасы бойынша Екінші халықаралық ынтымақтастық форумы аясында «ҚТЖ» ҰК» АҚ басшылығы халықаралық әріптестікті дамытуға және нығайтуға бағытталған бірқатар стратегиялық маңызды құжаттарға қол қою рәсіміне қатысты. Келісімдер Қытай – Еуропа бағытын дамытуды, Транскаспий халықаралық көлік дәлізін (ТХКБ) ілгерілетуді, сондай-ақ жетекші қытайлық логистикалық операторлармен бірлескен жобаларды іске асыруды қоса алғанда, көлік-логистикалық өзара іс-қимылдың негізгі бағыттарын қамтиды.

28 қарашада Астанада «Қазақстан темір жолы» ҰК» АҚ «Штадлер Қазақстан» ЖШС-мен бірлесіп ұйымдастырған Қазақстан-Швейцария іскерлік кеңесінің бесінші отырысы өтті. Кеңес жұмысына ABB, Kühne + Nagel, Constellium сияқты 25-тен астам жетекші швейцариялық компаниялардың, сондай-ақ Swissmem, JCC және Economiesuisse салалық ұйымдарының өкілдері қатысты. Қазақстандық тарапты негізгі ұлттық компаниялар мен салалық бірлестіктер ұсынды.

Отырыс барысында машина жасау, ядролық энергетика, логистика, сауда және өнеркәсіп салаларындағы екіжақты ынтымақтастықты кеңейтуге бағытталған алты келісімге қол қойылды. Оның ішінде «ҚТЖ» ҰК» АҚ мен Stadler Rail Group арасында стратегиялық әріптестікті жалғастыру туралы меморандумға қол қойылды.

ЖЕЛТОҚСАН

9 желтоқсанда Премьер-министр Олжас Бектенов тің төрағалығымен өткен Үкімет отырысында көлік-транзит саласын дамыту және цифрландыру жөніндегі шаралар қаралды. Отырыс барысында қозғалысты басқарудың интеллектуалдық жүйесін енгізуді және жүктердің онлайн-мониторингін көздейтін Саланы цифрлық трансформациялау картасы бекітілді.

13 желтоқсанда «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да дарынды жастарды анықтауға және Компанияның болашақ басқару корпусын қалыптастыруға бағытталған «Жастар кадрлық резерві» ауқымды бағдарламасы басталды. Бастама жас қызметкерлердің кәсіби және көшбасшылық біліктіліктерін дамытуға және олардың мансаптық өсуіне жағдай жасауға бағытталған.

20 желтоқсанда Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың Жапонияға ресми сапары кезінде Инфрақұрылым жөніндегі басқарушы директоры – «Магистральдық желі дирекциясы» филиалының директоры С.М. Рахметов басқарған «ҚТЖ» ҰК» АҚ өкілдері RIKEN KOGYO Inc. жапон компаниясымен жұмыс кездесуін өткізді. Кездесу қорытындысы бойынша Ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды.

Құжатта Көктұма – 16-разъезд учаскесіне тексеру жүргізу көзделген. RIKEN KOGYO мамандары табиғи және климаттық жағдайларды зерттейді, содан кейін қорғаныш қоршауларын орнату бойынша техникалық шешімдерді ұсынады (бұл учаскеде шамамен 30 жыл бойы желдің және қар басудың теріс әсері проблемасының тиімді инженерлік шешімі болған жоқ, осыған байланысты компания технологиялық тәсілді енгізуді ұсынады).
Бұл шаралар желдің және қар басудың пойыздар қозғалысына әсерін азайтуға бағытталған.

Ынтымақтастық темір жол инфрақұрылымын дамыту және тасымалдау қауіпсіздігінің деңгейін арттыру кезінде жапон мамандарының тәжірибесін пайдалануға мүмкіндік береді.

25 желтоқсанда S&P Global халықаралық рейтингтік агенттігі Корпоративтік тұрақтылықты жаһандық бағалаудағы (CSA Corporate Sustainability Assessment) «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның ESG-бағалау нәтижелерін жариялады. 2025 жылдың қорытындысы бойынша Компанияға 75 балл берілді, бұл өткен жылғы көрсеткіштен 15 тармаққа жоғары.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҰЙЫМДАРҒА, ҚАУЫМДАСТЫҚТАРҒА ҚАТЫСУ ЖӘНЕ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАҒИДАТТАРДЫ ҰСТАНУ

GRI 2-23, 2-28

	1992 жылдан бастап Достастыққа қатысушы мемлекеттердің темір жол көлігі жөніндегі кеңесі (ЦСЖТ)	**Мәскеу қ.,** **Ресей Федерациясы** www.sovetgt.org
	1993 жылдан бастап Темір жолдар ынтымақтастығы ұйымы (ТЖЫҰ) (ҚР қатысуы)	**Варшава қ.,** **Польша Республикасы** www.osjd.org
	1993 жылдан бастап «Еуропа – Кавказ – Азия» көлік дәлізі Үкіметаралық комиссиясы (ТРАСЕКА УАК) (ҚР қатысуы)	**Баку қ.,** **Әзірбайжан** www.traceca-org.org
	1994 жылдан бастап Біріккен Ұлттар Ұйымының Еуропалық экономикалық комиссиясы (БҰҰ ЕЭК) (ҚР қатысуы)	**Женева қ.,** **Швейцария мемлекеті** www.unece.org
	1998 жылдан бастап Трансеуразиялық тасымалдар жөніндегі халықаралық үйлестіру кеңесі (ТТҮК)	**Берн қ.,** **Швейцария Конфедерациясы** www.icctt.com
	2001 жылдан бастап Шанхай ынтымақтастық ұйымы (ШЫҰ) (ҚР қатысуы)	**Пекин қ.,** **Қытай Халық Республикасы** www.sectsco.org
	2001 жылдан бастап Қазақстан Ұлттық экспедиторлар қауымдастығы (ҚҰЭК)	**Алматы қ.,** **Қазақстан Республикасы** www.kffanek.kz
	2004 жылдан бастап Халықаралық темір жолдар одағы (ХТЖО)	**Париж қ.,** **Француз Республикасы** www.uic.org
	2006 жылдан бастап Біріккен ұлттар ұйымының Азия және Тынық мұхиты үшін экономикалық және әлеуметтік комиссиясы (БҰҰ АТМЭӘК) (ҚР қатысуы)	**Бангкок қ.,** **Таиланд Корольдігі** www.unescap.org
	2008 жылдан бастап Экономикалық ынтымақтастық ұйымы (ЭЫҰ) (ҚР қатысуы)	**Тегеран қ.,** **Иран Ислам Республикасы** www.eco.int
	2009 жылдан бастап Түркі мемлекеттерінің ұйымы (ТМҰ) (ҚР қатысуы)	**Стамбул қ.,** **Турецкая Республика** turkicstates.org
	2009 жылдан бастап «Қазақстан салық төлеушілер қауымдастығы» ЗТБ	**Алматы қ.,** **Қазақстан Республикасы** www.ank.kz
	2010 жылдан бастап «Қазақстан машина жасаушыларының одағы» ЗТБ	**Астана қ.,** **Қазақстан Республикасы** www.smkz.kz

	2010 жылдан бастап Халықаралық теміржолшы-спортшылар одағы (USIC)	**Прага қ.,** **Чех Республикасы** www.usic-sports.org
	2012 жылдан бастап БҰҰ Жаһандық шарты	**Нью-Йорк қ.,** **Америка Құрама Штаттары** www.unglobalcompact.org
	2013 жылдан бастап «KAZLOGISTICS» көліктік және логистикалық ұйымдар мен қауымдастықтар одағы» ЗТБ	**Астана қ.,** **Қазақстан Республикасы** www.kazlogistics.kz
	2015 жылдан бастап «KAZLOGISTICS» корпоративтік қоры	**Астана қ.,** **Қазақстан Республикасы** www.kazlogistics.kz
	2014 жылдан бастап «Теміржол техникасын өндірушілер бірлестігі» коммерциялық емес серіктестігі	**Мәскеу қ.,** **Ресей Федерациясы** www.opzt.ru
	2014 жылдан бастап «Атамекен» ҚР Ұлттық кәсіпкерлер палатасы	**Астана қ.,** **Қазақстан Республикасы** www.atameken.kz
	2015 жылдан бастап Еуразиялық экономикалық одақ (ЕАЭО) (ҚР қатысуы)	**Мәскеу қ.,** **Ресей Федерациясы** www.eaeunion.org
	2017 жылдан бастап «Транскаспий халықаралық көлік маршруты» халықаралық қауымдастығы» ЗТБ (ТХКБ)	**Астана қ.,** **Қазақстан Республикасы** www.middlecorridor.com
	2019 жылдан бастап Нөлдік жарақаттар тұжырымдамасын ілгерілету жөніндегі халықаралық әлеуметтік қамсыздандыру қауымдастығының (ХӘҚҚ) «Vision Zero» халықаралық қозғалысы	visionzero.global
	2022 жылдан бастап Ұлттық ESG-Клуб	**Астана қ.,** **Қазақстан Республикасы**

GRI 2-23, 2-24

«ҚТЖ» ҰК» АҚ әлемдік көлік жүйесіне бірігу, теміржол көлігінің жұмыс істеуі үшін қолайлы жағдайлар жасау және дамыту, халықаралық қатынаста жүктер мен жолаушыларды тасымалдаудың халықаралық құқықтық негіздерін жетілдіру, теміржол көлігі қызметтерін тұтынушылармен диалог жүргізу және т.б. мақсатында халықаралық ұйымдар мен қауымдастықтардың жұмысына белсенді түрде қатысады.

Теміржол көлігінің сапалы қызметі мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін «ҚТЖ» ҰК» АҚ жүктер мен жолаушыларды тасымалдауға қатысты халықаралық стандарттар мен нормативтерді, соның ішінде келесі халықаралық шарттардан туындайтын міндеттемелерді ұстанады:

- ТЖЫҰ шеңберінде халықаралық теміржол қатынасында жолаушыларды, багажды және тауар-багажды тасымалдау тәртібін реттейтін Халықаралық жолаушылар тасымалы туралы келісім;
- ТЖЫҰ шеңберінде тікелей халықаралық теміржол қатынасында және тікелей халықаралық теміржол-паромдық қатынаста жүк тасымалы шартының бірыңғай құқықтық нормаларын белгілейтін Халықаралық теміржол жүк қатынасы туралы келісім;
- ЕАЭО шеңберінде тауарлардың, қызметтердің, капиталдың және жұмыс күшінің еркін қозғалысын және үйлестірілген (келісілген) көлік саясатын жүргізуді қамтамасыз ететін Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарт;
- сондай-ақ Достастыққа қатысушы мемлекеттердің темір жол көлігі жөніндегі кеңесінің нормативтік базасы.

ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ

02

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЕСЕП

24 Даму стратегиясы
30 №1 МАҚСАТ. Теміржол тасымалдарының тиімділігін арттыру
30 Тарифтік реттеу
31 Борыштық жүктеме
32 Нарыққа шолу
34 Өндірістік нәтижелер
36 №2 МАҚСАТ. Транзиттік тасымалдарды дамыту
38 Қаржылық нәтижелер
41 Активтер құрылымы
42 Негізгі бизнес-бірліктер
51 Қызмет тиімділігін арттыру
52 Инвестициялық қызмет
54 №3 МАҚСАТ. Клиенттердің қанағаттануын арттыру
54 Клиенттердің қанағаттануы
60 №4 МАҚСАТ. Цифрландыру

ДАМУ СТРАТЕГИЯСЫ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2032 жылға дейінгі даму стратегиясы[1] Компанияның миссиясын, пайымдауын және стратегиялық мақсаттарын, сондай-ақ он жылдық кезеңге қойылған мақсаттарға қол жеткізудің стратегиялық даму бағыттарын айқындайды.

МИССИЯ

Қазақстанның жүйе құраушы көлік компаниясы ретінде, біз жүктер мен жолаушыларды тасымалдауда ұлттық экономиканың және қоғамның қажеттіліктерін қанағаттандырамыз, бәсекеге қабілетті көлік-логистикалық қызметтерді ұсына отырып, еліміздің транзиттік әлеуетін дамытуға ықпал етеміз.

ПАЙЫМДАУ

Біз экономикалық тиімділік, қауіпсіздік, әлеуметтік және экологиялық жауапкершілік қағидаттарына негізделген көлік қызметтерін ұсынатын жетекші компаниямыз. Біз өз клиенттерімізге жоғары деңгейдегі қызмет көрсету үшін басқарудың озық әдістерін, инновациялық технологиялар мен цифрлық шешімдерді пайдаланамыз.

КОМПАНИЯНЫҢ МИССИЯСЫ МЕН ПАЙЫМДАУЫНА ЖЕТУ 2032 ЖЫЛҒА ҚАРАЙ АЛТЫ СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТТЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ АРҚЫЛЫ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТІЛЕДІ:

1. Теміржол тасымалдарының тиімділігін арттыру
2. Транзиттік тасымалдарды дамыту
3. Клиенттердің қанағаттануын арттыру
4. Цифрландыру
5. ESG қағидаттарын енгізу
6. Пойыздар қозғалысының қауіпсіздігін қамтамасыз ету

[1] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 29 наурыздағы шешімімен бекітілген (№ 3 хаттама).

1-МАҚСАТ
ТЕМІРЖОЛ ТАСЫМАЛДАРЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ

Компания қызметінің тиімділігін арттыру инфрақұрылым мен жылжымалы құрам жұмысының операциялық тиімділігін арттыру, тарифтік реттеуді жетілдіру және жобалық-талдамалық орталықты дамытуды қамтитын бірқатар бастамаларды іске асыру арқылы жүзеге асырылатын болады.

Толығырақ «№ 1 мақсат. Теміржол тасымалдарының тиімділігін арттыру» бөлімінен қараңыз

2-МАҚСАТ
ТРАНЗИТТІК ТАСЫМАЛДАРДЫ ДАМЫТУ

Еуропа мен Азия арасындағы тұрақты сауда көлемі, сондай-ақ теміржол тасымалына сұраныстың артуы Қазақстан арқылы транзиттік тасымалдарды дамытудың маңыздылығын ерекше көрсетеді.

Мақсатты жүзеге асыру инфрақұрылымды дамыту, көршілес елдердің теміржол әкімшілерімен бірге негізгі транзиттік бағыттарда операторларды құру, халықаралық деңгейдегі логистикалық компанияларды тарту және дәліздерді цифрландыру арқылы орындалады.

Толығырақ «№ 2 мақсат. Транзиттік тасымалдар» бөлімінен қараңыз

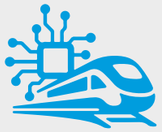
3-МАҚСАТ
КЛИЕНТТЕРДІҢ ҚАНАҒАТТАНУЫН АРТТЫРУ

Компания клиенттермен белсенді өзара әрекеттесу, жүйелі түрде кері байланыс жинау және көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыру бойынша шараларды жедел қабылдау арқылы клиенттердің қанағаттануын үнемі жақсартуға бағытталған.

Жолаушылар тасымалы саласында вагон паркін жаңарту, станциялар мен пойыздарда қызмет көрсетуді жақсарту, персоналды даярлау, кестелер мен бағыттарды оңтайландыру, цифрлық технологияларды енгізу және басқа да шаралар жоспарлануда. Сонымен қатар онлайн-сату үлесін ұлғайту мақсатында электронды билеттерді сату жүйесі де жетілдірілетін болады.

Жүк тасымалы саласында негізгі жұмыс көлік және логистика саласындағы қызметтерді алуға байланысты барлық қажетті рәсімдерді қысқартуға және жеңілдетуге, қызметтің ашықтығын арттыруға бағытталатын болады.

Толығырақ «№ 3 мақсат. Клиенттердің қанағаттануын арттыру» бөлімінен қараңыз

Толығырақ «№4 мақсат. Цифрландыру» бөлімінен қараңыз

4-МАҚСАТ

ЦИФРЛАНДЫРУ

Компания қызметінің тиімділігін арттыру үшін цифрлық технологияларды дамыту және қолдану Компанияның IT жүйесін жаңғырту, клиенттерге бірыңғай қызмет көрсету орталығын (БҚКО) енгізу, тасымалдау үдерістерін басқару тиімділігін арттыру үшін платформаларды енгізу және т.б. арқылы жүзеге асырылатын болады.

Толығырақ «№5 мақсат. ESG қағидаттарын енгізу» бөлімінен қараңыз

5-МАҚСАТ

ESG ҚАҒИДАТТАРЫН ЕНГІЗУ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ Даму стратегиясының іргелі бағыттарының бірі ретінде ESG қағидаттарын енгізуді белгіледі, ол үш стратегиялық бастаманы жүзеге асыруды көздейді:
- Әлеуметтік тұрақтылықты арттыру және кадрлық әлеуетті дамыту.
- Экологиялық тұрақтылық.
- Корпоративтік басқаруды жетілдіру.

Қойылған мақсаттарға жету үшін қолайлы жұмыс ортасын құру, кадрлық әлеуетті дамыту, ынталандырудың кешенді жүйесін енгізу және гендерлік теңдікке қол жеткізу жөніндегі шараларды жүзеге асыру жоспарлануда.

Компания өзінің қоршаған ортаға әсерінің маңыздылығын мойындайды, сондықтан климаттың өзгеруіне қарсы күрес біздің басымдылықтарымыздың біріне айналдырады. Төмен көміртекті технологиялар мен энергияға көшуді жүзеге асыру, сондай-ақ қоршаған ортаға әсер етумен тиімді күресу үшін ресурстар мен энергия тиімділігін арттыру және шығарындыларды басқару жөніндегі шараларды енгізу жоспарлануда.

Стратегиялық мақсат шеңберінде Компания үздік әлемдік іс-тәжірибелерге және сыртқы сарапшылардың ұсынымдарына назар аудара отырып, корпоративтік басқарудың тәсілдері мен қағидаттарын одан әрі жетілдіретін болады.

Сонымен қатар, қызметтің ашықтығын арттыру бастамаларына ерекше назар аударылатын болады.

Толығырақ «№6 мақсат. Пойыздар қозғалысының қауіпсіздігін қамтамасыз ету» бөлімінен қараңыз

6-МАҚСАТ

ПОЙЫЗДАР ҚОЗҒАЛЫСЫНЫҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

Пойыздар қозғалысының қауіпсіздігін және еңбекті қорғауды қамтамасыз ету Компания қызметінің ажырамас бөлігі болып табылады.

Компания тасымалдау процесінің қажетті қауіпсіздігін қамтамасыз ету және нөлдік жарақаттану жағдайларына қол жеткізу үшін барлық қажетті қадамдарды жасайды.

2025 ЖЫЛҒЫ СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТТАРДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУДАҒЫ НЕГІЗГІ ЖЕТІСТІКТЕР

ТАЗА ПАЙДА

343,6 млрд теңге — **+113,7** 2024 жылға

ТРАНЗИТТІК ТАСЫМАЛДАР КӨЛЕМІ

33,04 млн тонна — **+20%** 2024 жылға

ПОЙЫЗДАР ҚОЗҒАЛЫСЫ ҚАУІПСІЗДІГІНІҢ ДЕҢГЕЙІ

0,60 — **11,8%-ға жақсарту** 2024 жылға (бұзушылықты азайту)

ЭКСПОРТТЫҚ ҚАТЫНАСТА ОТАНДЫҚ ӨНДІРУШІЛЕРДІ ТАСЫМАЛДАУ КӨЛЕМІ

89 231 мың тонна — **+7%** 2024 жылға

ESG РЕЙТИНГІ (S&P GLOBAL)

75-ден **100** балл — **+15 тармақ** 2024 жылғы **бағалауға**

НЕГІЗГІ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТКІШТЕРІНІҢ ЖҮЙЕСІ

Даму стратегиясының шеңберінде алға қойылған мақсаттарға жетуді өлшеу стратегиялық негізгі қызмет көрсеткіштерін орындау арқылы жүзеге асырылады.

Компанияның тиімділік көрсеткіштері жүйесінің мақсаты – Даму стратегиясы мен Бизнес-жоспарды нақты қызмет көрсеткіштері нысанына бөлшектеп байланыстыру және оларды Компанияны басқарудың барлық деңгейлеріне каскадтау.

Негізгі қызмет көрсеткіштері (НҚК): корпоративтік және функционалдық көрсеткіштер стратегиялық мақсаттарға дәйекті жетуге бағытталған Компанияның басшы қызметкерлерін ынталандыру процесінде басты рөл атқарады. Басшы қызметкердің нәтижелілігіне бағытталған НҚК орындаудың әсері оның сыйақысының мөлшерінде тікелей көрінеді.

Корпоративтік НҚК Басқарма Төрағасы мен мүшелері үшін бірыңғай болып белгіленеді, ал функционалдық НҚК әр басшы қызметкер үшін әртүрлі болып белгіленеді.

Нысаналы көрсеткіштер белгіленген, 2025 жылға арналған корпоративтік НҚК негізгі көрсеткіштері:
- EBITDA margin;
- Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру;
- Өндірістік қауіпсіздік деңгейі;
- Пойыздар қозғалысы қауіпсіздігінің деңгейі;
- Жүк қозғалысындағы орташа учаске жылдамдығы;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды болдырмау және олардың алдын алу бойынша кешенді іс-шаралар жоспарын орындау;
- Жасанды интеллект қолданылатын жобаларды іске асыру жөніндегі жол картасын бекіту (кемінде 6 жоба);
- Тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алудағы елішілік құнның үлесі.

Толығырақ «Компанияның лауазымдық тұлғаларына сыйақы беру» бөлімінен қараңыз

2032 ЖЫЛҒА ДЕЙІНГІ СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТТАР[2]

ROACE

>8,31 %

EBITDA MARGIN

>32,1 %

КӨМІРТЕГІ ІЗІ

>-3,5 %

ҚОЗҒАЛЫС ҚАУІПСІЗДІГІНІҢ ДЕҢГЕЙІ

0,7 коэффициент

ӘЛЕУМЕТТІК ТҰРАҚТЫЛЫҚ ДЕҢГЕЙІ

75 коэффициент

КЛИЕНТТЕРДІҢ ҚАНАҒАТТАНУ ДЕҢГЕЙІ

75 %

ТРАНЗИТТІК КОНТЕЙНЕРЛІК ТАСЫМАЛДАР КӨЛЕМІ

>2 000 мың ЖФБ

ESG РЕЙТИНГІ

68 балл

LTIR ЕҢБЕК ЕТУ ҚАБІЛЕТІНЕН АЙЫРЫЛҒАН (ЕСЕПКЕ АЛЫНҒАН) ЖАЗАТАЙЫМ ОҚИҒАЛАРДЫҢ КОЭФФИЦИЕНТІ

0,12 коэффициент

[2] «ҚТЖ»ҰК» АҚ-ның 2032 жылға дейінгі даму стратегиясына сәйкес.

СТРАТЕГИЯЛЫҚ НҚК

1-кесте. Стратегиялық НҚК

НҚК атауы	Өлшем бірлігі	2024 жылғы дерек[3]	2025 жылғы мақсат[4]	2025 жылғы дерек[5]	2025 жылғы дерек/ мақсат өзгерістері, %	2025 жылғы дерек/ 2024 жылғы дерек өзгерістері, %
1-мақсат. Теміржол тасымалдарының тиімділігін арттыру						
4-мақсат. Цифрландыру						
ROACE	%	6,20	7,45	8,60	15,4	38,7
Ebitda margin	%	27,5	27,3	31,6	15,8	14,9
2-мақсат. Транзиттік тасымалдарды дамыту						
Транзиттік контейнерлік тасымалдар көлемі	мың ЖФБ	1 395	1 464	1 380	–5,7	–1,1
	млн тонна	27,5	27,9	33,0	18,3	20,0
3-мақсат. Клиенттердің қанағаттануын арттыру						
Клиенттердің қанағаттану деңгейі	%	73,75	71	87,83	23,7	19,1
5-мақсат. ESG қағидаттарын енгізу						
ESG рейтингі	баллдар	60	61	75	23,0	25,0
Әлеуметтік тұрақтылық деңгейі	коэффициент	69	68	73	7,4	5,8
Көміртегі ізі[6]	%	–6	–2,5	–2,7	8,0	–55,0
6-мақсат. Пойыздар қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ету						
Қозғалыс қауіпсіздігінің деңгейі	коэффициент	0,68	1,02	0,60	–41,2	–11,8
LTIR еңбек ету қабілетінен айырылған (есепке алынған) жазатайым оқиғалардың коэффициенті	коэффициент	0,13	0,16	0,13	–18,8	0

Компанияның басқару жүйесі 2025 жылдың қорытындысы бойынша өзінің жарамдылығын, барабарлығын және нәтижелілігін көрсетті. Бұл дерек сонымен қатар ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 45001:2018, ISO 50001:2018 менеджмент жүйелерінің халықаралық стандарттар талаптарына сәйкестігі жөнінде

Компанияның басқару жүйесіне сыртқы аудит жүргізумен расталды. Басқару жүйесінің жұмыс істеуі шеңберінде алға қойылған мақсаттарға жету үшін қажетті тиісті ресурстарды бөлу бойынша іс-шаралар жүргізілді, сондай-ақ Компания қызметін жақсарту және жетілдіру мүмкіндіктері туралы ақпарат талданды.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ 2032 жылға дейінгі даму стратегиясын іске асыру туралы толығырақ ақпаратты Есептің 🎯 шартты белгісі бар беттерінен қараңыз.

[3] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 2025 жылғы 23 сәуірдегі №5 шешімімен бекітілген.
[4] «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2032 жылға дейінгі даму стратегиясына сәйкес.
[5] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 15 мамыр 2026 жылғы № 10 шешімімен бекітілген.
[6] Ұйымның көміртегі ізі Scope 1 және Scope 2 санаттары бойынша парниктік газдардың тікелей және жанама шығарындыларының жиынтығы ретінде айқындалады. Бұл көрсеткіш CO_2 шығарындыларын азайту серпінін бағалау үшін пайдаланылады және көрсетілген қызметтердің бірлігіне есептегенде олардың деңгейін көрсетеді. «Көміртегі ізі» НҚК Компанияның 2032 жылға дейінгі даму стратегиясына сәйкес қалыптастырылады және өткен жылдың деңгейіне қатысты өзгерістермен (%) көрсетіледі. Көрсеткіштің төмендеуі (теріс мән) ПГ көлемінің қысқарғанын куәландырады және Компанияның көміртегі жүктемесін төмендету нәтижесі ретінде қарастырылады.

КОМПАНИЯНЫҢ 2026 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН МАҚСАТТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

2026 жылы Компания жоспарлап отыр:

01 ИНФРАҚҰРЫЛЫМ

Жаңа темір жол желілерінің құрылысын аяқтау және бар жолдарды жаңғыртуды жүргізу, бұл қозғалыс қауіпсіздігін арттыруды және магистральдық желінің өткізу қабілетін арттыруды қамтамасыз етеді.

02 ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ИНТЕГРАЦИЯ

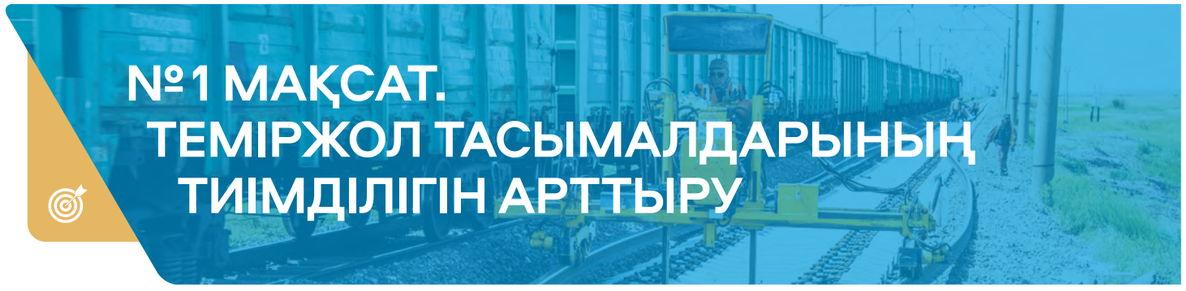
Қазақстанның еуразиялық логистиканың түйінді буыны ретіндегі рөлін нығайта отырып, көршілес елдермен трансшекаралық инфрақұрылымды дамытуды үйлестіруді күшейту.

03 ТРАНЗИТ ЖӘНЕ ТХКБ

Транскаспий халықаралық көлік бағытын дамытуды белсенді ету және еліміздің транзиттік әлеуетін нығайту, бұл тасымалдау көлемін ұлғайтуға және жүктерді жеткізу мерзімін қысқартуға мүмкіндік береді.

04 ЦИФРЛАНДЫРУ

ЖИ-шешімдерді енгізу, операциялардың ашықтығын қамтамасыз ету және еліміздің транзиттік әлеуетінің тасымалын басқарудың тиімділігін арттыру үшін негізгі процестерді автоматтандыру, бұл тасымалдау көлемін ұлғайтуға және жүктерді жеткізу мерзімін қысқартуға мүмкіндік береді.

№1 МАҚСАТ. ТЕМІРЖОЛ ТАСЫМАЛДАРЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ

ТАРИФТІК РЕТТЕУ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ борыштық жүктемені азайту мақсатында тарифтік саясатты өзгерту бойынша ұзақ мерзімді шараларды жүзеге асыру шеңберінде 2023 жылдан бастап табыстылық деңгейіне жеткізу мақсатында жүктерді тасымалдауға реттелетін тарифтерді көтеру жөнінде ҚР Үкіметімен бірлесіп жұмыс жүргізіп келеді.

2023–2024 жылдары Мемлекет басшысы Қазақстан халқына жолдауларында «ҚТЖ» ҰК» АҚ борыштық жүктемесін азайту бойынша жүргізіліп жатқан жұмысты ескеретін және көлік-логистика саласына жеке меншік инвестицияларды белсенді тартуға ықпал ететін, теміржол көлігі саласында барабар реттеу саясатын қалыптастыру қажеттілігі туралы және теміржол желісінің тиісті жағдайын қамтамасыз етуге және оның өткізу қабілетін кеңейтуге бағытталған ауқымды жобаларды іске асыруды ескере отырып, «ҚТЖ» ҰК» АҚ қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз ететін табыстылық деңгейіне дейін теміржол тасымалдарының реттелетін тарифтерінің 2024–2026 жылдары кезең-кезеңімен өсуін қамтамасыз ету қажеттілігі туралы айтты.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-мен Ұлттық экономика және көлік министрліктерімен бірлесіп тарифтік шаралар әзірленді және ҚР Үкіметімен келісілді, оларға МТЖ және локомотив тартымының реттеліп көрсетілетін қызметтері тарифтерін 3 жыл ішінде 24%-ға көтеру, МТЖ қызметтері тарифтеріне шекті бағалар қолдану, сондай-ақ МТЖ қызметтеріне жаңа тарифтік әдістемені әзірлеу кіреді. МТЖ және локомотив тартымының реттеліп көрсетілетін қызметтері тарифтерін 24%-ға көтеру және МТЖ қызметтері тарифтеріне шекті бағалар қолдану жөніндегі тарифтік шаралар ҚР Экономиканы жаңғырту жөніндегі мемлекеттік комиссияның шешімімен келісілген (2024 жылғы 18 қарашадағы № 21-05/07-1413 хаттама).

Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне теміржол көлігі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

2025 жылы келесі нормативтік құқықтық актілер қабылданды:

1) «Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2025 жылғы 10 қаңтардағы № 115-VIII Қазақстан Республикасының Заңы.

Заңмен Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағынан уақытша әкелінген халықаралық тасымалдау көлік құралдарын әкетпегені үшін әкімшілік жаза түрлерінен көлік құралдарын тәркілеу жөніндегі норма алып тасталды.

2) «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне азаматтық қорғау, электр энергетикасы және мемлекеттік мүлікті басқару мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасының 2025 жылғы 24 маусымдағы № 196-VIII Заңы

Заңмен «Темір жол көлігі туралы» және «Азаматтық қорғау» Қазақстан Республикасының заңдарына төтенше жағдайларды және олардың салдарын жою кезінде темір жол көлігін пайдаланғаны үшін Қазақстан Республикасы Үкіметінің резервінен шығыстарды өтеу жөніндегі құқықтық нормаларды белгілеу бөлігінде түзетулер енгізілді.

3) «Темір жол көлігімен жүктерді тасымалдау қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 2019 жылғы 2 тамыздағы № 612 бұйрығына толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Көлік министрінің м.а. 2025 жылғы 17 наурыздағы № 88 бұйрығы.

Бұйрықпен төтенше жағдайларды және олардың салдарын жою кезеңіндегі мемлекеттік органдардың, жергілікті атқарушы органдардың, жүк жөнелтушілердің, Ұлттық темір жол компаниясы мен Ұлттық жүк тасымалдаушының іс-қимылдары регламенттелген.

4) «Жолаушыларды, багажды, жүк-багажды және почта жөнелтілімдерін темір жол көлігімен тасымалдау қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 30 сәуірдегі № 545 бұйрығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Көлік министрінің м.а. 2025 жылғы 22 қыркүйектегі № 306 бұйрығы.

Бұйрықпен жол жүру құжатын (билетті) сатуды (0,06 АЕК мөлшерінде) және қайтаруды (0,1 АЕК мөлшерінде) ұйымдастырғаны үшін алымдар енгізілді.

БОРЫШТЫҚ ЖҮКТЕМЕ

Компанияның шоғырландырылған борышы 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша номиналды құны бойынша 3480,6 млрд теңгені құрады.

EBITDA көрсеткішінің өсуіне байланысты, 2025 жылдың қорытындысы бойынша борыш/EBITDA көрсеткіші 2024 жылғы 4,46-дан 3,72-ге дейін азайтылды.

2025 жылы Компания ұстаушысы «Самұрық-Қазына» АҚ болып табылатын 882 978 мың АҚШ доллары сомасындағы облигацияларды ұзартты, сондай-ақ қарыз алуды белгіленген мерзімде және толық көлемде жоспарлы өтеуді жүзеге асырды.

Сонымен қатар, 2025 жылы Компания тобы жүк және жолаушылар локомотивтері мен вагондарын жаңартуға, сондай-ақ ірі инфрақұрылымдық жобаларды іске асыруға қаржылық міндеттемелер тартты.

GRI 201-4

«ҚТЖ» ҰК» АҚ тобы 2025 жылдың қорытындысы бойынша Республикалық бюджеттен 52,1 млрд теңге көлемінде субсидия алды, оның ішінде:

- «Жолаушылар тасымалы» АҚ-ның жолаушыларды тасымалдау шығындарын субсидиялауға 32 млрд теңге;
- «Жолаушылар тасымалы» АҚ-ның вагондар сатып алуға қарыз бойынша мөлшерлемесін субсидиялауға 2,4 млрд теңге;
- «ҚТЖ-Жолаушылар локомотиві» ЖШС-нің жолаушылар локомотив тартымы шығындарын субсидиялауға 11,5 млрд теңге;
- «Қазтеміртранс» АҚ-ның жүк вагондарын сатып алуға қаржы лизингі шарттары бойынша мөлшерлемесін субсидиялауға 1,1 млрд теңге;
- «KTZ Express» АҚ-ның фитингтік платформаларды сатып алуға қаржылық лизинг шарты бойынша мөлшерлемесін субсидиялауға 5,1 млрд теңге.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ тобы 2025 жылы ҚР мемлекеттік қаражатынан алған өзге де қаржылық көмектің көлемі, оның ішінде:

- «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ-ның 51 Штадлер жолаушылар вагонын сатып алуға 65 480 млн теңге мөлшеріндегі қарызы (ҚР Республикалық бюджет қаражатынан);
- «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ-ның Достық – Мойынты темір жол желісін салуға 42 326 млн теңге (ҚР Ұлттық қорынан) мөлшеріндегі облигациялық қарызы (4 шығарылым).

Қаржылық есептілікке сәйкес, 2025 жылдың соңына қарай республикалық және жергілікті бюджеттерден жолаушылар тасымалы шығындарын субсидиялауға 43,3 миллиард теңге бөлінді.

НӘТИЖЕЛЕРГЕ ШОЛУ

2025 ЖЫЛҒЫ ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫ

2025 жылдың қорытындысы бойынша Қазақстанның ЖІӨ 2024 жылғы деңгеймен салыстырғанда 6,5%-ға өсті, экономиканың келесі секторларында оң динамика байқалды:

КӨЛІК ЖӘНЕ ҚОЙМАЛАУ

20,4 %

ҚҰРЫЛЫС

15,9 %

КӨТЕРМЕ ЖӘНЕ БӨЛШЕК САУДА

8,9 %

ӨҢДЕУШІ ӨНЕРКӘСІП

6,4 %

АУЫЛ, ОРМАН ЖӘНЕ БАЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫ

5,9 %

ӨНЕРКӘСІП

7,4 %

2025 жылы Қазақстанның сыртқы сауда айналымы 2024 жылмен салыстырғанда 1,3%-ға ұлғайды, оның ішінде экспорт 3,2%-ға азайды, импорт 7,4%-ға ұлғайды.

Қазақстан Республикасында инфляция 2025 жылы 12,3%-ды құрады (2024 жылы – 8,6%).

ЖҮК ТАСЫМАЛЫ НАРЫҒЫНА ШОЛУ

2025 жылы Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің Ұлттық статистика бюросының статистикалық мәліметтері бойынша 1 163,6 млн тонна жүк тасымалданды, бұл 2024 жылғы деңгейден 7,9%-ға артық.

2025 жылы көліктің барлық түрлерінің жүк айналымы 2024 жылғы деңгейден 13,6%-ға асып, 584,3 млрд т-км құрады.

Теміржол көлігі елдегі жалпы жүк айналымының 61,8% үлесін алатын негізгі тасымалдау түрі болып қала береді. Теміржол көлігінің жүк айналымы 2025 жылдың қорытындысы бойынша 10,2%-ға өсіп, 361 265,2 млн т-км құрады.

Ең жоғары 32,8%-ға өсімді автомобиль және қалалық электр көлігі көрсетіп отыр, оның жүк айналымы 2025 жылдың қорытындысы бойынша 47 441,8 млн т-км құрады.

Құбыр көлігінің жүк айналымы 173 599,2 млн т-км құрады, бұл 2024 жылғы деңгейден 16,5%-ға жоғары. Жалпы жүк айналымындағы үлесі 29,7%-ға дейін ұлғайды.

Теңіз көлігі жүк айналымының көлемі 2024 жылмен салыстырғанда 17,6%-ға, ал әуе көлігінің көлемі 11,4%-ға (73,2 млн т-км) ұлғайып, 1 860,2 млн т-км құрады.

Су көлігінің жүк айналымы 2024 жылғы деңгеймен салыстырғанда көлемдердің 9,1%-ға азайғанын көрсетті, 72,7 млн т-км-ге тең.

2-кесте. **Көлік түрлері бойынша 2022–2025 жылдар аралығындағы Қазақстанның жүк айналымы,** млн т-км[7]

Көлік түрі	Жүк айналымы, млн т-км				Өзгерістері, %	Жалпы жүк айналымындағы үлесі, %	
	2022	2023	2024	2025	2025/2024	2024	2025
Бүкіл көлік	486 072,7	501 340,9	514 455,5	584 312,3	13,6	100	100
Құбыр көлігі	143 969,6	143 715,9	149 054,9	173 599,2	16,5	29,0	29,7
Әуе көлігі	54,4	53,7	65,7	73,2	11,4	0,0	0,0
Су көлігі	102,6	59,5	80,0	72,7	–9,1	0,0	0,0
Теміржол көлігі	311 927,0	326 811,7	327 943,6	361 265,2	10,2	63,7	61,8
Автомобиль және қалалық электр көлігі	29 337,4	29 841,2	35 729,9	47 441,8	32,8	6,9	8,1
Теңіз көлігі	681,9	859,0	1 581,4	1 860,2	17,6	0,3	0,3

ЖОЛАУШЫЛАР ТАСЫМАЛЫ НАРЫҒЫНА ШОЛУ

2025 жылы ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің Ұлттық статистика бюросының ақпараты бойынша жолаушылар айналымы 88,9 млрд ж-км құрап, 2024 жылмен салыстырғанда 7,4%-ға ұлғайды.

Автомобиль және қалалық электр көлігінің жалпы жолаушылар айналымындағы үлес бұрынғыдай басым, 2025 жылдың қорытындысы бойынша 46,3%-дан 48,5%-ға дейін ұлғайды.

Әуе көлігінің жолаушылар айналымы 2024 жылмен салыстырғанда 6%-ға ұлғайып, 29 960,3 млн ж-км-ге жетті. Тасымалдау көлемінің жалпы өсуіне қарамастан әуе көлігінің үлесі 34,2%-дан 33,7%-ға дейін төмендеді.

Теміржол көлігінің жолаушылар айналымында 2024 жылғы деңгеймен салыстырғанда 2,5%-ға төмендеу байқалды, жалпы жолаушылар айналымындағы үлес 17,8%-ға дейін азайды (2024 жылы – 19,6%).

Су көлігінің жолаушылар айналымының көлемі 2024 жылмен салыстырғанда 6,8%-ға ұлғайып, 4,7 млн ж-км құрады, ал теңіз көлігінің – 83,3%-ға азайып, 0,1 млн ж-км құрады.

[7] Дереккөз: ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің Ұлттық статистика бюросы.

3-кесте. **Көлік түрлері бойынша 2022–2025 жылдар аралығындағы Қазақстанның жолаушылар айналымы,** млн ж-км[8]

	Жолаушылар айналымы, млн ж-км					Жалпы жолаушылар айналымындағы үлесі, %	
	2022	2023	2024	2025	2025/2024 өзгерістері, %	2024	2025
Бүкіл көлік	65 970,0	72 753,7	82 785,7	88 916,8	7,4	100	100
Автомобиль және қалалық электр көлігі	29 494,7	30 739,8	38 306,8	43 158,9	12,7	46,3	48,5
Әуе көлігі	20 109,3	25 898,5	28 275,7	29 960,3	6,0	34,2	33,7
Теміржол көлігі	16 363,0	16 113,0	16 198,2	15 792,9	–2,5	19,6	17,8
Су көлігі	2,4	2,2	4,4	4,7	6,8	0,0	0,0
Теңіз көлігі	0,7	0,2	0,6	0,1	–83,3	0,0	0,0

ӨНДІРІСТІК НӘТИЖЕЛЕР

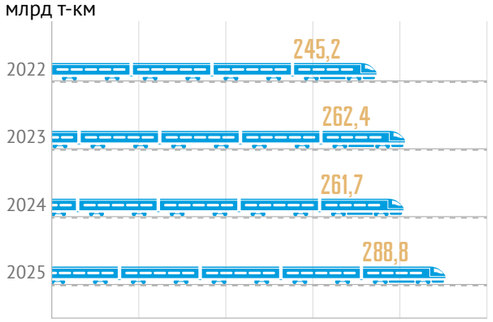
ЖҮК ТАСЫМАЛЫ

GRI 2-6

SASB TR-RA-000.D (1)

2025 жылы Компанияның тарифтік жүк айналымы 288,8 млрд т-км құрады, бұл 2024 жылғы деңгейден 10,4%-ға жоғары (2024 жыл – 261,7 млрд т-км). Арту барлық қатынас түрлерінде жүк айналымының ұлғаюына байланысты.

2022-2025 жылдар аралығындағы жүк айналымы, млрд т-км

Қатынас түрлері бойынша жүк айналымының құрылымы келесідей қалыптасты.

Республикаішілік қатынаста жүк айналымы 2024 жылмен салыстырғанда 3,1%-ға ұлғайды, бұл жүк тасымалдау көлемінің 2,7%-ға өсуіне байланысты. Қара металдар мен түсті кенді қоспағанда, жүктердің барлық номенклатурасы бойынша тасымалдардың өсуі байқалды.

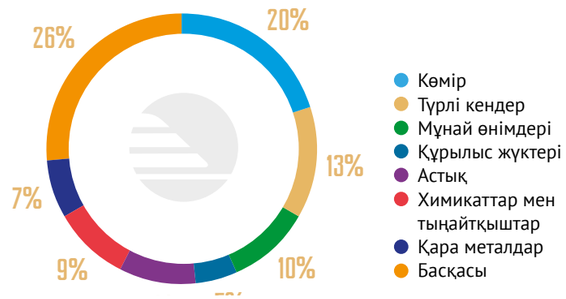
Әкету бойынша жүк айналымы жүк тасымалдау көлемінің 7,2%-ға ұлғаюы есебінен 2024 жылғы деңгейге қарағанда 13,2%-ға өсті. Өсім көмір, астық, тыңайтқыштар, сондай-ақ өзге де жүктер (құрама жем, өсімдік майы, жемшөп ұны) тасымалдарының ұлғаюымен қамтамасыз етілген.

Әкелу бойынша жүк айналымы жүк тасымалдау көлемінің 2,7%-ға өсуі нәтижесінде 2024 жылмен салыстырғанда 5,9%-ға ұлғайды. Химикаттарды, құрылыс жүктерін, мұнай өнімдерін, қара металдарды, сондай-ақ өзге де жүктерді (машиналар мен жабдықтар, автомобильдер және олардың бөлшектері) тасымалдаудың ұлғаюы тіркелді.

Транзиттік тасымалдар бойынша жүк айналымы 19,6%-ға өсті, бұл тасымалдар көлемінің 20,3%-ға ұлғаюына байланысты. Транзиттің өсуі Ресей Федерациясынан Өзбекстанға темір кенін, Ресейден Орталық Азия елдеріне және Қытайға мұнай өнімдерін, Қытайдан Орталық Азия елдеріне және Ресейге құрылыс жүктерін, Ресейден Қытайға астықты, Қытайдан Орталық Азия елдеріне, Ресей мен Беларуске химикаттар мен соданы тасымалдаудың, сондай-ақ Ресейден Қытай мен Өзбекстанға тасымалдардың ұлғаюымен қамтамасыз етілді. Бұдан басқа, Тәжікстан, Ресей мен Өзбекстаннан Қытайға түсті кенді, Ресейден Қытайға түсті металдарды, Қытай мен Ресейден Орталық Азия елдеріне қара металдарды, сондай-ақ өзге де жүктерді: Ресей мен Беларусьтен Орталық Азия елдеріне сүректі, Ресейден Қытай мен Өзбекстанға, Қытайдан Өзбекстанға қағаз бен картонды, Ресей мен Беларусьтен Қытайға целлюлозаны тасымалдау ұлғайды.

2025 жылы теміржол көлігімен тасымалданатын негізгі жүктердің құрылымы мен үлесі келесідей қалыптасты:

2025 жылғы Компанияның жүк айналымындағы негізгі жүктердің үлесі, %

2025 ЖЫЛЫ 2024 ЖЫЛҒА ҚАТЫСТЫ КЕЛЕСІ ЖҮКТЕРДІҢ ЖҮК АЙНАЛЫМЫ ҰЛҒАЙДЫ:

КӨМІР
+3,5 %

ТЕМІР КЕНІ
+1,3 %

ҚҰРЫЛЫС ЖҮКТЕРІ
+4,8 %

АСТЫҚ
+25,1 %

МҰНАЙ ӨНІМДЕРІ
+13,9 %

ХИМИКАТТАР
+13,6 %

ТЫҢАЙТҚЫШТАР
+2,6 %

ТҮСТІ МЕТАЛДАР
+5,4 %

ҚАРА МЕТАЛДАР
+14,1 %

ТҮСТІ КЕН
+4,7 %

БАСҚА ДА КЕНДЕР
+17,9 %

[8] Дереккөз: ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің Ұлттық статистика бюросы.

№ 2 МАҚСАТ. ТРАНЗИТТІК ТАСЫМАЛДАРДЫ ДАМЫТУ

ТРАНЗИТТІК ТАСЫМАЛДАР

GRI 2-6

2025 жылдың қорытындысы бойынша Қазақстан аумағы арқылы транзиттік тасымалдар 33,04 млн тонна (2024 жылға қарай +20%) рекордтық көлемге жетті, оның ішінде контейнерлік тасымалдар 1 380,0 мың ЖФБ (2024 жылға қарай -1%).

Транзиттік тасымалдарды ұлғайтудың негізгі бағыттары:

- Ресейден Өзбекстанға темір кенін жеткізуді қайта бастау;
- Ресейден Орталық Азия елдеріне мұнай өнімдерін;
- Тәжікстан мен Ресейден Қытайға түсті кендер мен концентраттарды;
- Қытайдан Ресейге және Орталық Азия елдеріне, Ресейден Қытайға химикаттарды;
- Ресей мен Қытайдан Орталық Азияға және т.б. қара металдарды жеткізу.

Контейнерлік тасымалдар сегментінде Қытай – Ресей бағыты бойынша азық-түлік жүктерін, тыңайтқыштарды, түсті металдарды, құрылыс материалдары мен мұнай өнімдерін тасымалдаудың ұлғаюы байқалды.

Тасымалдар көлемінің ұлғаюы құрлықтағы көлік бағыттарына тұрақты сұранысқа, сондай-ақ темір жол әкімшіліктері арасындағы ынтымақтастықтың күшеюіне байланысты.

Жүк ағынын одан әрі арттыру мақсатында Қазақстан Республикасының аумағында да, одан тысқары жерлерде де логистикалық қызметтер сервисін жетілдіру жөнінде жүйелі жұмыс жүргізілуде.

Теміржол инфрақұрылымының өткізу қабілетін арттыру үшін 2025 жылы Достық – Мойынты учаскесінде екінші жолдар бойынша қозғалыс іске қосылды, сондай-ақ Мойынты – Қызылжар теміржол желісінің құрылысы бойынша жұмыстар жүргізілуде.

Ақтау портында контейнерлік хабтың бірінші кезегі іске қосылды, бұл контейнерлерді өңдеу бойынша порттық қуатты ұлғайтуға мүмкіндік берді.

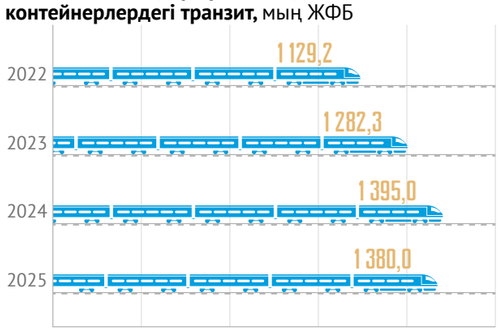
Транскаспий халықаралық көлік бағытын (бұдан әрі – ТХКБ) дамыту шеңберінде тасымалдар көлемінің тұрақты өсуін қамтамасыз етуге және бағыттың бәсекеге қабілеттілігін сақтауға бағытталған шаралар кешені іске асырылды.

Серіктестермен бірге жеткізу мерзімін қысқарту бойынша іс-шаралар кешені жүзеге асырылды, осылайша ТХКБ жеткізудің бәсекеге қабілетті мерзімін ұсынады – орта есеппен Грузияның порттарына дейін 12 тәуліктен 15 тәулікке дейін, бұл 2021–2022 жылдарға қарағанда 2 есе жылдам.

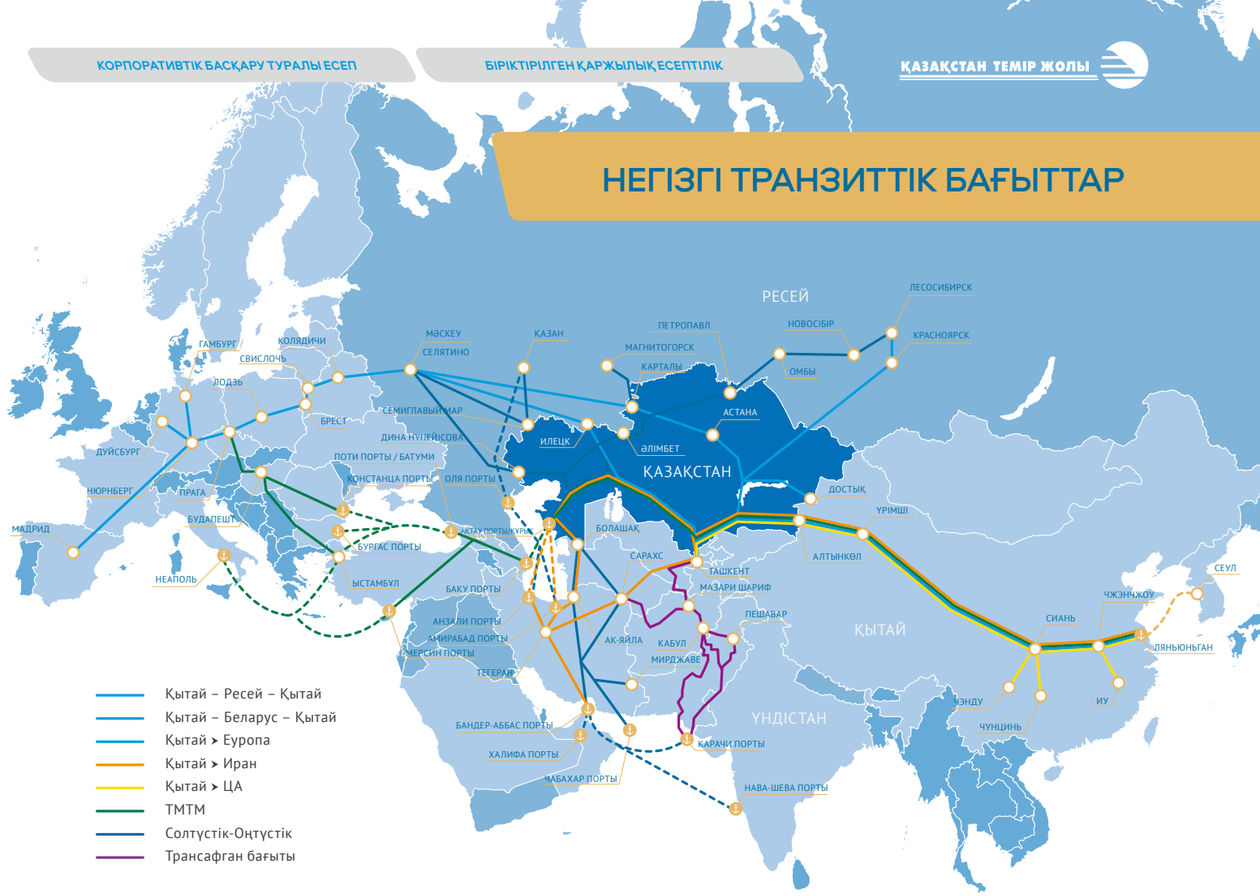
2025 жылы ТХКБ бағытындағы тар орындарға ауқымды аудит жүргізілді. Аудит қорытындысы бойынша Әзірбайжан мен Грузияның әріптестерімен бірыңғай ұзақ мерзімді тарифтерді енгізуді, кемелерді сатып алуды, теміржол және порт инфрақұрылымын дамытуды, процестерді цифрландыруды, әкімшілік кедергілерді жоюды көздейтін тар жерлерді жою жөніндегі іс-шаралар жоспарына қол қойылды.

2025 жылғы 18 қарашада Сиань қаласында (ҚХР) өткен ТХКБ бірлескен кәсіпорнының құрылымына «China Railway Container Transport» Қытай темір жолдарының қосылуы маңызды оқиға болды.

2022-2025 жылдар аралығындағы контейнерлердегі транзит, мың ЖФБ

НЕГІЗГІ ТРАНЗИТТІК БАҒЫТТАР

ЖОЛАУШЫЛАР ТАСЫМАЛЫ

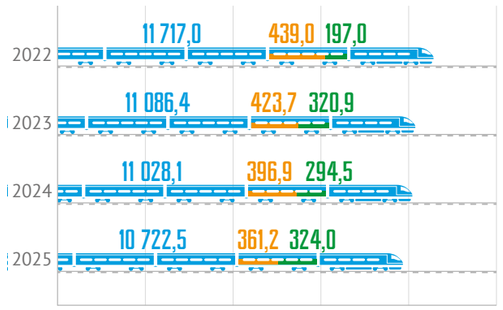
GRI 2-6

2025 жылы Компанияның ҚР шекарасындағы жолаушылар айналымы 11 408 млн жол.-км құрады, бұл 2024 жылғы деңгейден 2,7%-ға төмен (2024 жылы – 11 719 млн жол.-км).

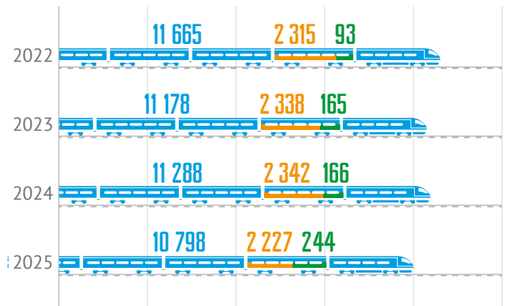
«Жолаушылар тасымалы» АҚ-ның 2025 жылы ҚР шекарасында жөнелтілген жолаушылар саны 13 269 мың адамға жетті, бұл 2024 жылғы көрсеткіштен төмен (2024 жылы – 13 796 мың адам), оның ішінде:

- «Жолаушылар тасымалы» АҚ қалыптастырған пойыздармен – 10 798 мың жолаушы;
- «Қала маңындағы тасымал» АҚ филиалының пойыздарымен – 2 227 мың жолаушы;
- бөгде т/ж әкімшіліктері қалыптастырған пойыздармен – 244 мың жолаушы.

Жолаушылар айналымы, млн жол.-км

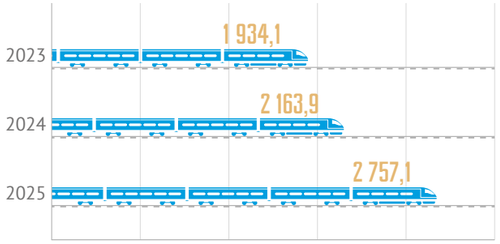
Жөнелтілген жолаушылар саны, мың адам

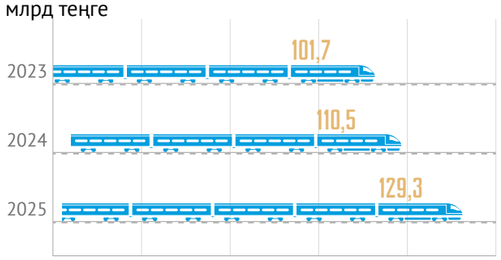
ҚАРЖЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР

2025 жылы негізгі қызметтен түскен кірістер 2 757,1 млрд теңгені құрады, бұл 2024 жылдың көрсеткішінен 27,4%-ға жоғары. Өсім жүк тасымалдары мен жолаушылар тасымалдарынан түсетін кірістердің тиісінше 31,3%-ға және 16,9%-ға өсуіне байланысты.

Негізгі қызметтен түскен кірістер, млрд теңге

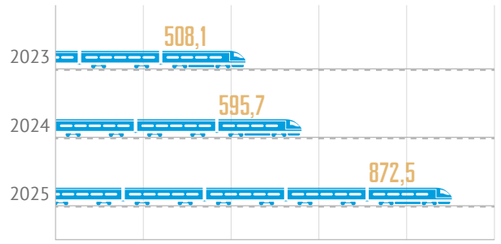
Жолаушылар тасымалынан түскен кірістер, млрд теңге

Жүк тасымалынан түскен кірістер 2024 жылғы дерекке қатысты негізінен транзиттік тасымалдардан түсетін кірістерді есептеу бойынша валюта бағамының (швейцар франкінің) өзгеруінен, тарифтердің көтерілуінің орташа деңгейінің, тасымалдар (жүк айналымы) көлемінің өзгеруінен, жүк вагондары паркімен операция жасау жөніндегі қызметтен, экспедиция жасау және жүктерді қайта тиеу және т.б. қызметтерін көрсетуден түскен кірістердің ұлғаюы есебінен 31,3%-ға артты.

EBITDA көрсеткіші 2025 жылы 872,5 млрд теңгені құрады, бұл 2024 жылғы деректен 46,5%-ға жоғары.

EBITDA, млрд теңге

Жүк тасымалынан түскен кірістер, млрд теңге

2025 жылы жолаушылар тасымалынан түскен кіріс 129,3 млрд теңгені құрады, бұл тарифтердің өсуі есебінен 2024 жылдың көрсеткішінен 16,9%-ға жоғары.

2025 жылы таза кіріс 343 646 млн теңгені құрады, бұл 2024 жылғыдан 182 841 млн теңгеге (2024 жылы – 160 805 млн теңге), немесе 113,7%-ға жоғары.

MD&A ТАЛДАУ

Талдамалық НҚК (басқарушылық есептілік бойынша)

2025 жылғы **Акционерге тиесілі жылдық пайда көрсеткіші** 339 919 млн теңге мөлшеріндегі пайданы құрайды, бұл бекітілген жоспардан 201 599 млн теңгеге артық (пайда 138 320 млн теңге) көбінесе мыналардың есебінен:

- жүк тасымалдарынан түсетін кірістердің 329 971 млн теңгеге[9] артуы, бұл 2025 жылы жүк тасымалдау тарифтердің 28%-ға көтерілуі, валюта бағамының өсуімен, жүк айналымы көлемінің 5,3%-ға ұлғаюымен (оның ішінде транзиттік қатынаста 19,9%-ға), сондай-ақ қосымша алымдардан, жөнелту және жүктерді қайта тиеу қызметтерін көрсетуден түсетін кірістердің ұлғаюымен және т.б. байланысты;
- алынған қарыздар («Самұрық-Қазына» АҚ-дан шығарылған облигациялар) бойынша модификацияның әсерін тану нәтижесінде дерек бойынша көрсету себебінен негізгі емес қызметтен түсетін пайданы (нетто) көбінесе қаржылық кірістердің 73 377 млн теңгеге[9] өсуі есебінен 75 607 млн теңгеге[9] ұлғайту;
- кредиттік портфельдің өзгеруі себебінен қаржыландыруға арналған шығыстардың 26 710 млн теңгеге[9] азаюы, бұл 2025 жылы инвестициялық жобаларды іске асыруды қаржыландыру және бухгалтерлік есепке сәйкес инфрақұрылымдық жобалар бойынша негізгі құралдардың құнына банктердің пайыздары бойынша шығыстарды капиталдандыру көзі болып табылатын жаңа қарыздарды тарту мерзімдерінің өзгеруіне байланысты;
- көрсетілетін қызметтер көлемінің өсуі есебінен үшінші бөгде ұйымдарға қосалқы қызметтер көрсетуден түсетін кірістерді 9 376 млн теңгеге[9] ұлғайту;
- алынған айыппұлдардан түсетін кірістердің 7 940 млн теңгеге ұлғаюы; жолаушылар тасымалынан түсетін кірістердің 5 947 млн теңгеге[9] ұлғаюы, бұл 2025 жылы республикаішілік қатынастағы әлеуметтік маңызы бар бағыттарға жолаушылар тасымалы тарифтерінің 7%-ға өсуіне байланысты.

Бұл ретте көрсеткішке әсер етудің теріс факторлары:

- салық салу базасының өзгеруіне және кейінге қалдырылған салықтың іс жүзінде көрсетілуіне байланысты КТС шығыстарын 117 313 млн теңгеге[9] ұлғайту;
- өзіндік құны шығыстарын 87 415 млн теңгеге[9] ұлғайту, көбінесе еңбекке ақы төлеу бойынша (2025 жылғы 01 қаңтардан бастап жұмыскерлердің жалақысын көтеру, сондай-ақ «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ға кіретін құрылымдық бөлімшелерді қайта ұйымдастыру кезінде ҚР еңбек кодексіне сәйкес еңбек шарты бұзылған кезде жұмыскерлерге пайдаланылмаған демалыс күндері үшін өтемақы төлеу есебінен), отын мен электр энергиясы бойынша (жүк қозғалысындағы тасымалдау жұмысы көлемінің, отынның және пойыздарды тартудағы электр энергиясының бағасының өсуі есебінен) және қаражаттың тозуы бойынша (2025 жылғы күрделі салымдар жоспарын игеру шеңберінде негізгі құралдардың жаңа объектілерін пайдалануға беру) шығындардың өсуі есебінен;
- бағамдық айырма шығынының 19 990 млн теңге көлеміндегі іс жүзіндегі көрінісі (нетто), бұл шетел валюталары бағамының өзгеруіне байланысты;
- өтеуге қосылған құн салығының құнсыздануы, негізгі құралдардың құнсыздануы және аяқталмаған құрылыс бойынша резервтер құруға, байланысты активтердің құнсыздануы бойынша шығыстарды 14 677 млн теңгеге[9] ұлғайту;
- бірлесіп бақыланатын кәсіпорындардың қаржылық нәтижесін азайту есебінен, үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін ұйымдардың пайда үлесін 6 557 млн теңгеге[9] төмендету;
- ҚР Көлік министрлігінен субсидиялардың іс жүзінде бөлінуіне байланысты жолаушылар тасымалы шығындарын жабуға арналған субсидияларды 6 130 млн теңгеге[9] төмендету;
- миноритарлық акционерлері бар еншілес ұйымдардың қаржылық нәтижесін жақсарту есебінен бақыланбайтын үлесті (азшылық үлесін) 1 413 млн теңгеге[9] ұлғайту;
- жалпы және әкімшілік шығыстардың 457 млн теңгеге[9] ұлғаюы, бұл көбінесе есепке жатқызылмаған ҚҚС және міндеттемелер бойынша ҚҚС іс жүзінде көрсетілуі себебінен салықтар бойынша шығыстардың 9 360 млн теңгеге[9] өсуімен байланысты (бұл ретте әкімшілік шығыстар және өндірістік сипаттағы жалпы шаруашылық шығыстар бойынша үнемдеу қалыптасқан).

[9] Көрсеткіш басқарушылық есептілік деректері негізінде есептелген.

2025 жылғы **ROACE** көрсеткіші 8,6%-ды құрайды, бұл бақыланбайтын қатысу үлесін 203 012 млн теңгеге шегергенге дейін таза кірістің өсуі себебінен NOPAT көрсеткішінің мәнін 134 376 млн теңгеге ұлғайту есебінен жоспардан (6,66%) 1,94 пайыздық тармаққа жоғары. Бұл ретте банктерге сыйақы түріндегі шығыстар (КТС ескере отырып) 68 636 млн теңгеге төмендейді, бұл кредиттік портфельдің өзгеруіне және банктердің пайыздары бойынша шығыстарды инфрақұрылымдық жобалар бойынша негізгі құралдардың құнына капиталдандыруға байланысты.

Бақыланбайтын үлесті шегергенге дейін таза кірістің ұлғаюының негізгі себептері:

- жүк тасымалдарынан түсетін кірістердің 329 971 млн теңгеге[9] артуы, бұл жүк тасымалында тарифтердің 28%-ға өсуіне,валюта бағамының өсуімен, жүк айналымы көлемінің 5,3%-ға ұлғаюымен (оның ішінде транзиттік қатынаста 19,9%-ға), сондай-ақ қосымша алымдардан, жөнелту және жүктерді қайта тиеу қызметтерін көрсетуден түсетін кірістердің ұлғаюымен және т.б. байланысты;
- алынған қарыздар («Самұрық-Қазына» АҚ-дан шығарылған облигациялар) бойынша модификацияның әсерін тану нәтижесінде дерек бойынша көрсету себебінен негізгі емес қызметтен түсетін пайданы (нетто) көбінесе қаржылық кірістердің 73 377 млн теңгеге[9] өсуі есебінен 75 607 млн теңгеге[9] ұлғайту;
- кредиттік портфельдің өзгеруі себебінен қаржыландыруға арналған шығыстардың 26 711 млн теңгеге[9] азаюы, бұл 2025 жылы инвестициялық жобаларды іске асыруды қаржыландыру және бухгалтерлік есепке сәйкес инфрақұрылымдық жобалар бойынша негізгі құралдардың құнына банктердің пайыздары бойынша шығыстарды капиталдандыру көзі болып табылатын жаңа қарыздарды тарту мерзімдерінің өзгеруіне байланысты;
- көрсетілетін қызметтер көлемінің өсуі және жүк вагондарын құрастыру бойынша бухгалтерлік есептің өзгеруі есебінен бөгде ұйымдарға қосалқы қызметтер көрсетуден түсетін кірістерді 9 376 млн теңгеге[9] ұлғайту;
- 2025 жылдың қорытындысы бойынша іс жүзінде көрсетілуіне байланысты алынған айыппұлдардан түсетін кірістердің 7 940 млн теңгеге[9] ұлғаюы;
- жолаушылар тасымалынан түсетін кірістердің 5 947 млн теңгеге[9] ұлғаюы, бұл 2025 жылы республикаішілік қатынастағы әлеуметтік маңызы бар бағыттарға жолаушылар тасымалы тарифтерінің 7%-ға өсуіне байланысты.

Бұл ретте іске қосылған капиталдың орташа мәнінің 447 951 млн теңгеге[9] өсуі ROACE көрсеткішіне теріс әсер көрсетеді, бұл мыналармен байланысты:

- меншікті капиталдың орташа мәнінің 214 924 млн теңгеге[9] ұлғаюы, бұл көбінесе 2025 жылы таза кірісті 339 919 млн теңге[9] мөлшерінде (бақыланбайтын үлесті қоса алғанда) көрсетумен және «ҚТЖ» ҰК» АҚ жарғылық капиталына 28 791 млн теңге мөлшеріндегі «Самұрық-Қазына» АҚ-ның салымымен (темір жол учаскелері және темір жол инфрақұрылымы объектілері) байланысты;
- 2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның еліміздің транзиттік әлеуетін дамытуға, инфрақұрылымды жаңғыртуға және жылжымалы құрамды (локомотивтер мен вагондарды) жаңартуға байланысты инвестициялық жобаларды қаржыландыруға қарыз қаражатын тарту себебі бойынша қарыз капиталы мәнінің 170 931 млн теңгеге[9] ұлғаюы;
- туынды қаржы құралдарын көрсету (CHF/$ своп) – 62 096 млн теңге[9] мөлшеріндегі орташа мән.

Бұдан басқа, іске қосылған капиталдың орташа мәніне 2024 жылғы қызмет қорытындысы бойынша меншікті және қарыз капиталының нақты мәні әсер етті.

[9] Көрсеткіш басқарушылық есептілік деректері негізінде есептелген.

АКТИВТЕР ҚҰРЫЛЫМЫ

GRI 2-6

Оңтайлы бизнес-үлгісін және Компания активтерінің нысаналы құрылымын қалыптастыру Компанияның Даму стратегиясында Компания қызметінің тиімділігін арттырудың стратегиялық бастамасы ретінде айқындалған.

2019–2025 жылдар аралығында «ҚТЖ» ҰК» АҚ периметрінен барлығы 30 ұйым шығарылды.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобына 46 ұйым кіреді.

2025 жылдың қазанында «KTZ Air Cargo» АҚ[11] («KTZ Express» АҚ – 100%) жүк авиакомпаниясы құрылды.

Компанияның корпоративтік портфелі бес блокпен ұсынылған:

Бағыт	2-деңгейдегі ұйымдардың атауы	Қатысу үлесі[10]
Магистральдық теміржол желісі	«Қазақстан темір жолы» ҰК» АҚ-ның «Магистральдық желі дирекциясы» филиалы	–
Жүк тасымалы	«ҚТЖ- Жүк тасымалы» ЖШС	100%
	«Қазтеміртранс» АҚ	100%
Жолаушылар тасымалы	«Жолаушылар тасымалы» АҚ	100%
	«ҚТЖ-Пассажирские локомотивы» ЖШС	100%
Көлік-логистикалық блок	«KTZ Express» АҚ	100%
	«Кедентранссервис» АҚ	100%
	«Бірлескен көлік-логистикалық компания – Еуразиялық теміржол альянсы» АҚ (БКЛК-ЕТА)	33,33%
	«Құрық порты» ЖШС	100%
	Middle Corridor Multimodal Ltd. жеке компаниясы	33,33%
	«Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» ҰК» АҚ	сенімгерлік басқаруда
Бейінді-көмекші блок	«Транстелеком» АҚ	25%+ 1 акция
	«Әскерилендірілген темір жол күзеті» ЖШС	100%
	«Теміржолсу» АҚ	100%
	«Dosjan temir zholy» АҚ	46,016%
	«Мұхаметжан Тынышпаев атындағы ALT университеті» АҚ	4,03%

Компанияның негізгі бизнес-бірліктері туралы толығырақ ақпарат Компанияның негізгі бизнес-бірліктері бөлімінде берілген.

[10] 31.12.2025 жылғы жағдай бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобының құрылымы (1-, 2-деңгей).
[11] 2026 жылғы 10 маусымда «KTZ Air Cargo» АҚ «Alatau Air Cargo» АҚ болып қайта аталды.

КОМПАНИЯНЫҢ НЕГІЗГІ БИЗНЕС-БІРЛІКТЕРІ

GRI 2-6

«ҚТЖ-ЖҮК ТАСЫМАЛЫ» ЖШС

«ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС Қазақстан Республикасындағы ең ірі жүк тасымалдаушы және локомотив тартымының операторы болып табылады.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2017 жылғы 29 қыркүйектегі қаулысымен «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ-на[12] Ұлттық жүк тасымалдаушы мәртебесі берілді.

БИЗНЕС-БІРЛІККЕ ШОЛУ

ҚҰРЫЛҒАН ЖЫЛЫ

2016

«ҚТЖ» ҰК» АҚ ИЕЛЕНУ ҮЛЕСІ

100 %

РЕСУРСТАРЫ

ТІЗІМДІК САНЫ

27,3 мың адам

ЖЫЛЖЫМАЛЫ ҚҰРАМЫ

1,7 мың локомотив

ӨҢІРЛІК ФИЛИАЛДАРЫ

15 өңірлік филиал

ИНФРАҚҰРЫЛЫМЫ

17 вагон депосы

30 локомотив депосы

831 станция

[12] 2020 жылы «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС болып өзгертілді.

ІСКЕРЛІК ҚЫЗМЕТІ

ТҰТЫНУШЫЛАР СЕГМЕНТТЕРІ:

- жүк жөнелтушілер;
- жүк алушылар;
- экспедиторлар;
- тармақ иелері;
- тасымалдау процесіне қатысушылар.

ҚҰНДЫЛЫҚ ҰСЫНЫСЫ:

- пойыздар қозғалысының қауіпсіздігін және жүктер мен багаждың сақталуын қамтамасыз ете отырып, экономиканың және халықтың теміржол көлігімен жүктерді тасымалдауға қажеттіліктерін үздіксіз және сапалы қамтамасыз ету;
- мультимодальды тасымалдарды пайдалануды, операторлармен және жылжымалы құрам иелерімен өзара іс-қимыл жасауды ескере отырып, бірыңғай оператордың функцияларын қалыптастыру және магистральдық теміржол желісіне шығуды қамтамасыз ету;
- көлік дәліздерінің магистральдық және терминалдық инфрақұрылымын дамыту.

НЕГІЗГІ ҚЫЗМЕТІ:

- жүктерді темір жол көлігімен тасымалдау;
- темір жол көлігімен әлеуметтік жүктерді тасымалдау;
- локомотив тартым қызметін көрсету;
- локомотив бригадасының қызметтерін көрсету;
- тартқыш жылжымалы құрамды және мотор-вагондық жылжымалы құрамды магистральдық желіге шығуға дайындау;
- тарту құрастырушылардың, тауар кассирлерінің және қабылдау-тапсырушылардың қызметтерін көрсету;
- жүк вагондарын тиеуге дайындау.

4-кесте. **Негізгі қызмет көрсеткіштері**

Көрсеткіштер	2023	2024	2025	2024/2023 өзгерістері, %	2025/2024 өзгерістері, %
Түсім, млрд теңге	1 655,8	1 849,8	2 450,2	11,7	32,5
Операциялық пайда, млрд теңге	–1,8	44,8	124,0	26 есе өсу	2,8 есе өсу
EBITDA, млрд теңге	22,5	75,3	167,6	234,7	122,6
Тарифтік жүк айналымы, млрд ткм	248,8	247,2	274,8	–0,6	11,2
Тасымалданған жүктер, млн тонна	270,6	275,1	293,3	1,7	6,6
Жұмыскерлер саны, адам, оның ішінде:	43 315	46 825	27 284	8,1	–41,7
Әйелдер үлесі, %	26	25	17	–3,8	–32,0
Әкімшілік-басқарушы персонал, адам	1 356	1 515	1 089	11,7	–13,7
Өндірістік персонал, адам	41 959	45 310	26 195	8,0	–42,2
Әлеуметтік тұрақтылық индексі, %	65	68	73	4,6	7,4
Қалдықтар көлемі, мың тонна	8,3	8,2	8,2	–1,2	0

2025 жылы «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС тарифтік жүк айналымы 274,853 млрд т-км құрады, бұл 2024 жылмен салыстырғанда 11,2%-ға артық (247,2 млрд т-км). Оң серпін экспорттық және импорттық бағыттардағы тасымалдар көлемінің өсуіне байланысты.

2025 жылдың қорытындысы бойынша «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС түсімі 2024 жылмен салыстырғанда 32,5%-ға өсті, бұл жүк айналымының 11,2%-ға артуына, транзиттік тасымалдардан түсетін кірістерді есептеу және темір жол әкімшіліктері арасындағы өзара есеп айырысу кезіндегі валюта бағамының өзгеруіне, сондай-ақ МТЖ мен локомотив тартымы қызметтеріне тарифтерді көтерумен байланысты.

EBITDA және операциялық пайданың 2025 жылғы көрсеткіштері 2024 жылмен салыстырғанда операциялық шығыстардың өсу серпінінен (27,7%) асып түскен кірістердің 32,5%-ға өсуінің арқасында жақсартылды.

«ЖОЛАУШЫЛАР ТАСЫМАЛЫ» АҚ

«Жолаушылар тасымалы» АҚ ауданаралық, облысаралық және халықаралық қатынастарда жолаушыларды, пошта жөнелтімдерін, багажды және жүк-багажды теміржол көлігімен тасымалдауды жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2004 жылғы 25 желтоқсандағы қаулысымен «Жолаушылар тасымалы» АҚ-на жолаушыларды, багажды, жүк-багажды және пошта жөнелтімдерін тасымалдау жөніндегі Ұлттық тасымалдаушы мәртебесі берілді.

БИЗНЕС-БІРЛІККЕ ШОЛУ

ҚҰРЫЛҒАН ЖЫЛЫ

1998

«ҚТЖ» ҰК» АҚ ИЕЛЕНУ ҮЛЕСІ

100 %

РЕСУРСТАРЫ

ТІЗІМДІК САНЫ

10,4 мың адам

ЖЫЛЖЫМАЛЫ ҚҰРАМЫ

2,2 мың жолаушы вагоны

ӨҢІРЛІК ФИЛИАЛДАРЫ

Батыс, Солтүстік, Оңтүстік, Экспресс, «Жолаушылар тасымалы» — «Қала маңындағы тасымал» АҚ, «Сұңқар»

ІСКЕРЛІК ҚЫЗМЕТІ

ТҰТЫНУШЫЛАР СЕГМЕНТТЕРІ:

- жолаушылар;
- багажды және жүк-багажды жөнелтушілер;
- тасымал қызметтері көрсетілетін ұйымдар.

ҚҰНДЫЛЫҚ ҰСЫНЫСЫ:

Халықаралық, облысаралық, ауданаралық, ішкі және қала маңындағы қатынастарда жолаушыларды, багажды, жүк-багажды және пошта жөнелтімдерін теміржол көлігімен тасымалдау бойынша сапалы және қауіпсіз қызметтерді көрсету.

НЕГІЗГІ ҚЫЗМЕТІ:

- жолаушыларды теміржол көлігімен тасымалдау;
- багажды, жүк-багажды және пошта жөнелтімдерін тасымалдау.

5-кесте. Негізгі қызмет көрсеткіштері

Көрсеткіштер	2023	2024	2025	2024/2023 өзгерістері, %	2025/2024 өзгерістері, %
Түсім, млрд теңге	137,5	150,4	174,8	9,4	16,2
Операциялық пайда, млрд теңге	–4,8	–11,5	0,2	–139,6	
EBITDA, млрд теңге	6,5	3,7	15,4	–43,1	4,2 есе
Тарифтік жүк айналымы, млрд ткм	11,8	11,7	11,4	–0,8	–2,7
Тасымалданған жүктер, млн тонна	13,7	13,8	13,3	0,7	–3,6
Жұмыскерлер саны, адам, оның ішінде:	10 504	10 358	10 402	–1,4	0,4
Әйелдер үлесі, %	33	32	31	–3,0	–3,1
Әкімшілік-басқарушы персонал, адам	590	584	542	–1,0	–7,2
Өндірістік персонал, адам	9 914	9 774	9 860	–1,4	0,9
Әлеуметтік тұрақтылық индексі, %	61	64	66	4,9	3,1
Қалдықтар көлемі, мың тонна	450,6	425,0	421,15	–5,7	–0,9
Объем отходов, тыс. тонн	9,2	9,1	11,5	–1,1	26,4

2025 жылдың қорытындысы бойынша «Жолаушылар тасымалы» АҚ 174,8 млрд теңге көлемінде түсім алды, 2024 жылғы дерекке қарай өсу 16,2%-ды құрады.

2024 жылғы деңгеймен салыстырғанда операциялық пайданың 11,7 млрд теңгеге өсуі, сондай-ақ EBITDA-ның 11,7 млрд теңгеге ұлғаюы келесі факторларға байланысты:

- 2024 жылғы 1 қазаннан бастап тарифтерді 19,9%-ға және 2025 жылғы 1 наурыздан бастап 7%-ға көтеру;
- жалақыны 7%-ға ұлғайту және ең төменгі жалақыны 85 000 теңгеге дейін өсіру;
- жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарының өсуі;
- қызметтер құнының өсуі және еуро бағамының өзгеруі салдарынан Talgo пойыздарына техникалық қызмет көрсету шығындарының өсуі.

«KTZ EXPRESS» АҚ

«KTZ Express» АҚ порт инфрақұрылымын, қоймалар мен терминалдар желісін пайдалана отырып, темір жол, теңіз және автомобиль көлігімен тасымалдауды біріктіріп, барлық қатынас түрлері бойынша көлік-логистикалық қызметтердің толық кешенін ұсынады. Құрама жүктерді LCL қағидаты бойынша тасымалдауды, жүктерді ұйымдастырылған шаттл-пойыздарда тасымалдауды, сондай-ақ температура режиміне сезімтал жүктерді тасымалдауды жүзеге асырады.

БИЗНЕС-БІРЛІККЕ ШОЛУ

ҚҰРЫЛҒАН ЖЫЛЫ

2013

«ҚТЖ» ҰК» АҚ ИЕЛЕНУ ҮЛЕСІ

100 %

РЕСУРСТАРЫ

ТІЗІМДІК САНЫ

1 мың адам

ЖЫЛЖЫМАЛЫ ҚҰРАМЫ

4,3 мың бірлік 20 және 45 фут. контейнер

7,3 мың бірлік фитингтік платформа

ӨҢІРЛІК ФИЛИАЛДАРЫ

5 өңірлік филиал

5 шетелдік өкілдік

Мәскеу қ. (Ресей),
Берлин қ. (Германия),
Сиань қ. (Қытай),
Шеньчжень қ. (Қытай),
Будапешт қ. (Венгрия)

ІСКЕРЛІК ҚЫЗМЕТІ

ТҰТЫНУШЫЛАР СЕГМЕНТТЕРІ:

- экспедиторлар;
- жүк жөнелтушілер.

ҚҰНДЫЛЫҚ ҰСЫНЫСЫ:

Кедендік рәсімдеу, жүктерді ауыстырып тиеу, «Бірыңғай терезе» арқылы қызмет көрсету сияқты қосымша сервистерді ұсына отырып, клиенттерге кешенді қызмет көрсету.

НЕГІЗГІ ҚЫЗМЕТІ:

- көлік-экспедиторлық қызметтер көрсету;
- логистикалық қызмет;
- габаритті емес, ауыр және қауіпті жүктерді тасымалдау;
- көлік-логистикалық инфрақұрылым объектілерін басқару;
- жүк тасымалдауға ақпараттық сүйемелдеуді қамтамасыз ету;
- кедендік рәсімдеу, сақтандыру, тәуекелдің барлық түрлеріне кепілдіктер беру, жүктерді ұйымдастыру, алып жүру, күзету, сертификаттау.

6-кесте. **Негізгі қызмет көрсеткіштері**

Көрсеткіштер	2023	2024	2025	2024/2023 өзгерістері, %	2025/2024 өзгерістері, %
Түсім, млрд теңге	61,6	84,7[13]	95,8	37,5	13,1
Операциялық пайда, млрд теңге	45,9	37,6[13]	35,3	–18,1	–6,1
EBITDA, млрд теңге	43,8	45,1[13]	45,8	3,0	1,6
Тарифтік жүк айналымы, млрд ткм	752,9	750,0[13]	707,6	–0,4	–5,7
Тасымалданған жүктер, млн тонна	1 875	4 193	6 567	123,6	56,6
Жұмыскерлер саны, адам, оның ішінде:	963	1 021	1 051	6,0	2,9
Әйелдер үлесі, %	35	36	36	2,9	0,0
Әкімшілік-басқарушы персонал, адам	212	208	199	–1,9	–4,3
Өндірістік персонал, адам	751	813	852	8,3	4,8
Әлеуметтік тұрақтылық индексі, %	74	86	89	16,2	3,5
Қалдықтар көлемі, мың тонна	377,2	447,96	469,6	18,8	4,8
Стационарлық көздерден атмосфераға ластаушы заттардың шығарылуы, тонна	8,1	10,4	9,8	28,4	–5,8

2025 жылы «KTZ Express» АҚ түсімі 95,8 млрд теңгеге жетті, бұл 2024 жылғы деңгейден 13,1%-ға жоғары. Түсімнің өсуі мультимодальдық тасымалдар, сондай-ақ фитингтік платформаларды пайдалану бойынша түсімнің артуына байланысты.

[13] 2024 жылғы деректер, «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2024 жылғы Біріктірілген жылдық есебінде көрсетілгендермен салыстырғанда, «KTZ Express» АҚ-ның 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған шоғырландырылған қаржылық есептілігін бекітуіне байланысты түзетілді. Есептілік «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқармасының 25.08.2025 жылғы шешімімен бекітілген (№ 02/24 хаттама).

2024 жылмен салыстырғанда есепті жылы контейнерлік тасымалдарды жөнелту көлемінің 5,7%-ға төмендеуі ҚХР-ЕО-ҚХР, ҚХР-РФ, ҚХР-БЧ-ҚХР және ТХКБ бағыттары бойынша тасымалдар көлемінің азаюына байланысты.

Темір жол тасымалдарын жөнелту көлемінің артуы Екібастұз II – Екібастұз – Солтүстік/Екібастұз – Солтүстік II бағыты бойынша республикаішілік қатынаста көмір тасымалдары көлемінің ұлғаюына байланысты.

«ҚАЗТЕМІРТРАНС» АҚ

«Қазтеміртранс» АҚ еліміздің жүк вагондары паркінің ірі операторы болып табылады, жүк вагондарын пайдалануға береді, арнайы жылжымалы құрамды жалға беруді, металл сынықтарын сақтауды және өткізуді жүзеге асырады.

«Қазтеміртранс» АҚ вагондарымен тасымалданатын жүктердің негізгі үлесін көбінесе көмір, астық, ұн және ұнтақталған өнімдер, кен, минералды тыңайтқыштар және цемент сияқты үйінді жүктер құрайды.

БИЗНЕС-БІРЛІККЕ ШОЛУ

ҚҰРЫЛҒАН ЖЫЛЫ

2003

«ҚТЖ» ҰК» АҚ ИЕЛЕНУ ҮЛЕСІ

100 %

РЕСУРСТАРЫ

ТІЗІМДІК САНЫ

0,9 мың адам

ЖЫЛЖЫМАЛЫ ҚҰРАМЫ

39,7 мың бірлік жүк вагоны

ӨҢІРЛІК ФИЛИАЛДАРЫ

10 өңірлік филиал

ИНФРАҚҰРЫЛЫМЫ

«Сарыөзек» өндірістік базасы

ІСКЕРЛІК ҚЫЗМЕТІ

ТҰТЫНУШЫЛАР СЕГМЕНТТЕРІ:

негізгі сегмент – үйінді жүктердің иелері (көмір, астық, ұн және ұнтақталған өнімдер, кен, минералды тыңайтқыштар және цемент).

ҚҰНДЫЛЫҚ ҰСЫНЫСЫ:

Жүк тасымалы бойынша сапалы қызметтер көрсету.

НЕГІЗГІ ҚЫЗМЕТІ:

- жүк вагондарын пайдалану бойынша қызметтер көрсету;
- жылжымалы құрамды мүліктік жалдауға (жалға) беру;
- металл сынықтарын сақтау және өткізу;
- өз жылжымайтын мүлкін жалға беру және басқару.

7-кесте. **Негізгі қызмет көрсеткіштері**

Көрсеткіштер	2023	2024	2025	2024/2023 өзгерістері, %	2025/2024 өзгерістері, %
Түсім, млрд теңге	183,1	220,3	207,6	20,3	–5,8
Операциялық пайда, млрд теңге	66,2	96,2	66,9	45,3	–30,5
EBITDA, млрд теңге	93,2	125,1	99,5	34,2	–20,5
Вагондардың, вагондарды жөнелтудің өнімділігі/млн	0,701	0,691	0,920	–1,4	33,1
Жұмыскерлер саны, адам, оның ішінде:	1 338	1 490	958	11,4	–35,7
Әйелдер үлесі, %	60	36,6	48	–38,9	31,1
Әкімшілік-басқарушы персонал, адам	315	324	295	2,9	–9,0
Өндірістік персонал, адам	1 023	1 166	663	14,0	–43,1
Әлеуметтік тұрақтылық индексі, %	77	79	85	2,6	7,6

2025 жылдың қорытындысы бойынша «Қазтеміртранс» АҚ түсімі 207,6 млрд теңгені құрады, бұл 2024 жылғы деңгейден 5,8%-ға төмен. Түсімнің төмендеуі пайдаланудан және жалдаудан түсетін кірістердің азаюына байланысты.

Операциялық пайда 66,9 млрд теңгені құрады, бұл 2024 жылғы көрсеткіштен 30,5%-ға төмен. Басты себебі негізгі қызмет – жүк вагондарын пайдалану және жалдау бойынша көрсеткіштердің нашарлауы.

«КЕДЕНТРАНССЕРВИС» АҚ

«Кедентранссервис» АҚ Қазақстан Республикасындағы логистикалық терминалдардың жетекші операторы болып табылады. Қоғамның жүктерді терминалдық өңдеу саласында активтері мен құзыреттері бар, сонымен қатар Достық және Алтынкөл шекаралық станцияларында ҚХР-дан әкелінетін жүктерді ауыстырып тиеу қызметтерін көрсетеді.

БИЗНЕС-БІРЛІККЕ ШОЛУ

ҚҰРЫЛҒАН ЖЫЛЫ

1997

«ҚТЖ» ҰК» АҚ ИЕЛЕНУ ҮЛЕСІ

100 %

РЕСУРСТАРЫ

ТІЗІМДІК САНЫ

1,6 мың адам

ӨҢІРЛІК ФИЛИАЛДАРЫ

11 өңірлік филиал

ІСКЕРЛІК ҚЫЗМЕТІ

ТҰТЫНУШЫЛАР СЕГМЕНТТЕРІ:

- жүк жөнелтушілер;
- жүк алушылар;
- экспедиторлар.

ҚҰНДЫЛЫҚ ҰСЫНЫСЫ:

Жүктерді терминалдық өңдеу қызметтерін көрсету, Достық және Алтынкөл шекаралық станцияларында ауыстырып тиеуді жүзеге асыру, әртүрлі бағыттар бойынша контейнерлік тасымалдарды жүзеге асыру.

НЕГІЗГІ ҚЫЗМЕТІ:

- ауыстырып тиеу қызметтері (Достық және Алтынкөл станцияларында);
- терминалдық қызметтер;
- контейнерлік тасымал сервисі.

8-кесте. Негізгі қызмет көрсеткіштері

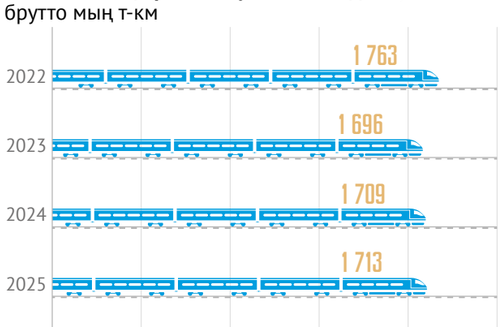
Көрсеткіштер	2023	2024	2025	2024/2023 өзгерістері, %	2025/2024 өзгерістері, %
Түсім, млрд теңге	45,3	31,5	**62,9**	–30,5	99,7
Операциялық пайда, млрд теңге	10,7	8,1	**33,1**	–24,3	308,6
EBITDA, млрд теңге	15,1	10,6	**34,9**	–29,8	229,2
Тасымалданған жүктер, мың ЖФБ	546	521	**791**	–5	51,8
Жұмыскерлер саны, адам, оның ішінде:	1 725	1 640	**1 638**	–4,9	–0,1
Әйелдер үлесі, %	19	20	**20**	5,3	0,0
Әкімшілік-басқарушы персонал, адам	505	443	**293**	–12,3	–33,9
Өндірістік персонал, адам	1 220	1 197	**1 345**	–1,9	12,4
Әлеуметтік тұрақтылық индексі, %	67	74	**74**	10,4	0,0
Қалдықтар көлемі, мың тонна	3,8	3,7	**1,4**	–2,6	–62,2

2025 жылы «Кедентранссервис» АҚ түсімі 2024 жылмен салыстырғанда 99,7%-ға артты. Өсудің негізгі факторы жүк ағынын қосымша тарту есебінен жүктерді қайта тиеу және жөнелту көлемінің ұлғаюы болды.

EBITDA көрсеткішінің 2024 жылмен салыстырғанда 229,2%-ға өсуі жүктерді жөнелту көлемінің ұлғаюына, сондай-ақ Достық станциясындағы контейнерлік алаңын қайта жаңартудың аяқталуына байланысты. Қайта жаңарту нәтижесінде контейнерлік алаңның жол ұзындығы қайта тиеуді жүзеге асыру кезінде құрамы толық контейнерлік пойызды қабылдауға және өңдеуге мүмкіндік береді.

ҚЫЗМЕТ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ

Локомотивтің орташа тәуліктік өнімділігі,
брутто мың т-км

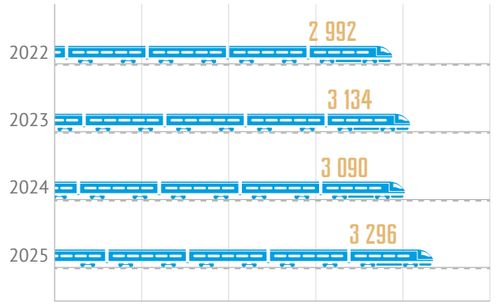
2025 жылы локомотивтің орташа тәуліктік өнімділігі 2024 жылғы деңгейге қарағанда 0,2%-ға ұлғайды, бұл мыналармен байланысты:

- локомотивтің орташа тәуліктік жүрісін ұлғайтумен;
- инфрақұрылым жүктемесін азайту және вагон паркін реттеу жөніндегі шаралармен, бұл пойыздар қозғалысының учаскелік және техникалық жылдамдығын арттыруға оң әсер етті.

Пойыздар тартымына арналған дизельдік отынның үлестік шығынының өзгеру динамикасы

Еңбек өнімділігі, келтірілген, мың тн. км/адам

2025 жылдың қорытындысы бойынша үлестік шығын: тепловоздық тартымда – 25,5 кг дизельдік отынды, электровоздық тартымда – жұмыс бірлігіне 123,9 кВт құрады. Бұл ретте тепловоз тартымындағы көрсеткіш өткен жылғы деңгейге қарағанда 1,2%-ға артты.

Өсу көбінесе пайдалану факторларымен: жүк пойыздарының учаскелік жылдамдығының шамалы төмендеуімен, шаруашылық қозғалысы кезінде отын шығысының ұлғаюымен, маневрлік тепловоздар паркінің кеңеюімен, жүк вагондарының бос жүрісінің өсуімен, пойыздарды пайдалану кезінде отынның өндірістік емес ысыраптарымен, сондай-ақ станциялық жолдарда локомотивтердің тұрып қалуымен байланысты.

Еңбек өнімділігінің артуы жүк айналымының өсуімен байланысты.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ

GRI 203-1

«ҚТЖ» ҰК» АҚ инвестициялық қызметі теміржол көлігінің тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз ету, тасымалдау қызметтерінің сапасы мен қауіпсіздігін арттыру бойынша іс-шаралар кешенін жүзеге асыруға бағытталған.

2025 жылы теміржол инфрақұрылымын дамытуға және жылжымалы құрамды жаңартуға 1,3 трлн теңге сомасында инвестиция жіберілді, олардың есебінен:

- Достық – Мойынты учаскесіндегі екінші жолдар тұрақты пайдалануға берілді;
- Алматы станциясының теміржол торабын және Дарбаза – Өзбекстанмен Мемлекеттік шекара теміржол желісін айналып өтетін айналма теміржол желісін салу жөніндегі жұмыстар жалғастырылды;
- Достық – Алашанькоу шекара маңы станциялары арасындағы екінші жолдардың құрылысын аяқтау бойынша жұмыстар жүргізілуде;
- Алтынкөл – Жетіген темір жол учаскесін жаңғырту, Мойынты – Қызылжар және Бақты – Аягөз темір жол желілерінің құрылысы басталды;
- 5 учаскеде (Шалқар – Бейнеу, Қызылжар – Сексеуіл, Қандыағаш – Тобыл, Ақсу-1 – Дегелең – Жаңа Семей, Никелтау – Әлімбет) автобұғаттау құрылысы басталды;
- 513 км жолдың жоғарғы құрылысын жаңғырту және жөндеу бойынша жұмыстар орындалды;
- 149 бірлік локомотив сатып алынды;
- жүк вагондарының 2 323 бірлігі сатып алынды және 3 621 бірлігіне күрделі жөндеу жүргізілді;
- 161 бірлік жолаушылар вагоны сатып алынды;
- темір жол инфрақұрылымын жаңартуға және қалпына келтіруге, көлік логистикасын дамытуға және қозғалыс қауіпсіздігі деңгейін арттыруға бағытталған іс-шаралар жүзеге асырылды.

9-кесте. **Есепті жылдағы сыртқы әлеуметтік бағдарламаларға әсер ететін инвестиция көлемі,** млн теңге

	Сомасы, млн теңге
Достық – Мойынты учаскесіндегі екінші жолдардың құрылысы	223 519
Мойынты – Қызылжар теміржол желісінің құрылысы	20 434
Алтынкөл – Жетіген темір жол учаскесін жаңғырту	20 047
Бақты – Аягөз темір жолдарының құрылысы	1 539
Автобұғаттаулар құрылысы	27 694
Достық станциясындағы №4 және № 4А қайта тиеу орындарында темір жол кірме жолын (тар және кең жолтабанды) және ашық алаңды қайта жаңарту	429
Достық – Алашанькоу шекара маңы станциялары арасында жолтабаны 1520 мм және 1435 мм екінші жолдар салу	27 152
Алматы станциясын айналып өтетін айналма темір жол желісін салу	51 221
Дарбаза – Өзбекстанмен мемлекеттік шекара темір жол желісін салу	59 940
Құрғақ порт аумағында он сұрыптау темір жолын және ағымдағы ағытпалы жөндеу базасын салу	1 470
Фитингтік платформалар сатып алу	40 064
Барлығы	**473 509**

2025 жылы жоғарыда көрсетілген инвестициялық жобаларды іске асыру барысында қоғамдастық пен экономикаға оң әсер еткен нәтижелерге қол жеткізілді: өткізу қабілетін ұлғайту, көлік әлеуетін арттыру, шекара маңындағы сауда-экономикалық қатынастарды және өңірлердің әлеуметтік-экономикалық дамуын ширату, көлік инфрақұрылымын және жолаушыларға қызмет көрсету деңгейін дамыту.

2026 ЖЫЛҒА ЖӘНЕ ОРТА МЕРЗІМДІ КЕЛЕШЕККЕ АРНАЛҒАН ЖОСПАРЛАР

«ҚТЖ» ҰК» АҚ тобының 2026 жылға арналған күрделі салымдар жоспарында келесі іс-шаралар жоспарланған:

- Алматы қаласын айналып өтетін айналма темір жол желісін, Дарбаза – Өзбекстанмен Мемлекеттік шекара темір жол желісін салуды, Алтынкөл – Жетіген темір жол учаскесін жаңғыртуды, темір жол учаскелерінде автобұғаттау құрылысын аяқтау;
- Мойынты – Қызылжар және Бақты – Аягөз теміржол желілерін салуды жалғастыру;
- жолдың жоғарғы құрылысын күрделі жөндеуді, локомотив паркін, сондай-ақ жүк және жолаушылар вагондары паркін жаңартуды және теміржол инфрақұрылымын жаңарту мен қалпына келтіру, көлік логистикасын дамыту және қозғалыс қауіпсіздігі деңгейін одан әрі арттыру жөніндегі өзге де жобаларды іске асыруды қоса алғанда, ағымдағы қызметтің үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз етуге және қозғалыс қауіпсіздігі деңгейін арттыруға бағытталған іс-шаралар.

ИНФРАҚҰРЫЛЫМДЫҚ ЖОБАЛАР

Мемлекет басшысының 2023 жылғы 1 қыркүйектегі «Әділетті Қазақстанның экономикалық бағдары» атты Қазақстан халқына Жолдауына және Қазақстан Республикасы Президентінің 2022 жылғы 26 қарашадағы Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасы Президентінің «Әділетті Қазақстан: бәріміз және әрқайсымыз үшін. Қазір және әрдайым» атты сайлауалды бағдарламасын іске асыру жөніндегі шаралар жоспарына сәйкес, көлік-логистика саласы еліміздің дамуы локомотивтерінің біріне айналуы тиіс.

Еліміздің транзиттік әлеуетін нығайту және көлік жүйесінің жаңа инфрақұрылымдық қаңқасын құру үшін «Достық – Мойынты», «Дарбаза – Мақтаарал» темір жол учаскелерін және Алматының айналма желісін салу, сондай-ақ Ақтау портында халықаралық контейнерлік хаб салу бойынша бірқатар ірі теміржол жобалары іске қосылды.

Аталған жобаларды іске асыру еліміздің экспорттық мүмкіндіктерін нығайтудағы маңызды қадам болады және қазақстандық экспорттаушылар үшін көлік мүмкіндіктерін кеңейтеді.

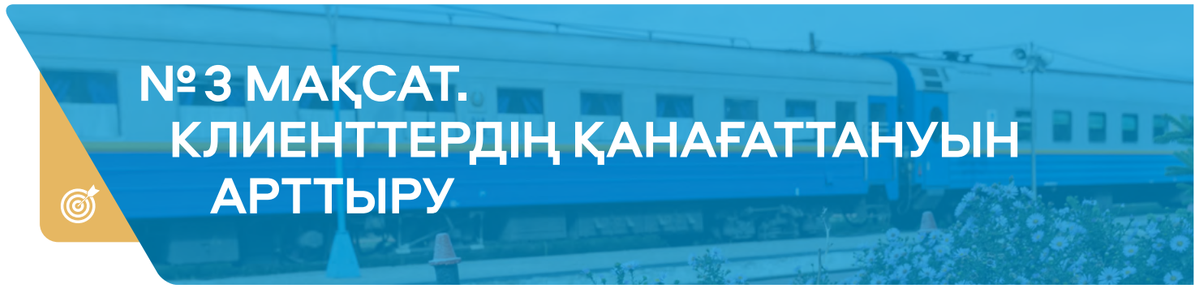
2025 жылғы 30 қыркүйекте Қазақстан Республикасының Президенті жалпы ұзындығы 836 км Достық – Мойынты темір жолының екінші желісін іске қосты.

Бұл жобаның мақсаты – осы учаскенің өткізу қабілетін арттыру және Қазақстанның транзиттік әлеуетін күшейту.

Бұдан басқа, 2025 жылғы желтоқсанда Ақтау портындағы халықаралық контейнерлік хабтың 1-ші кезегінің құрылысы аяқталды.

2024–2025 жылдары басталған мынадай инфрақұрылымдық жобалардың құрылысы жүргізілуде:

- 2026 жылы аяқталатын Алматының айналма теміржол желісінің құрылысы;
- 2026 жылы аяқталатын Дарбаза – Мақтаарал теміржол желісінің құрылысы;
- «Семей – Ақтоғай» темір жол учаскесіне шығатын Қазақстан-Қытай шекарасындағы «Бақты» үшінші шекаралық теміржол өткелінің құрылысы («Бақты – Аягөз темір жол желісінің құрылысы» жобасы);
- Мойынты – Қызылжар жаңа теміржол желісінің құрылысы (2025 жылғы 28 қаңтардағы Қазақстан Республикасы Үкіметінің кеңейтілген отырысында берілген ҚР Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша);
- екі жолды темір жол желісінің Алтынкөл – Жетіген теміржол учаскесін жаңғырту (2025 жылғы 28 қаңтардағы Қазақстан Республикасы Үкіметінің кеңейтілген отырысында берілген ҚР Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша);
- Қызылжар – Сексеуіл, Ақсу-1 – Дегелен – Жаңа Семей, Қандыағаш – Тобыл, Никельтау – Әлімбет, Шалқар – Бейнеу учаскелерінде автобұғаттау құрылысы. Жобалардың мақсаты – учаскелердің өткізу қабілетін және еліміздің транзиттік-көліктік әлеуетін ұлғайту.

№3 МАҚСАТ. КЛИЕНТТЕРДІҢ ҚАНАҒАТТАНУЫН АРТТЫРУ

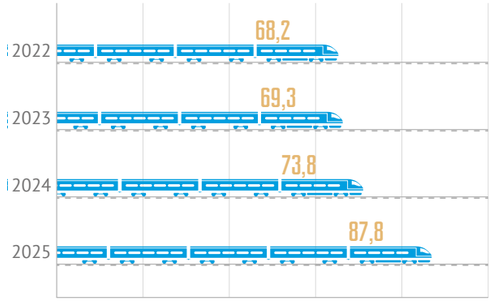
Компанияның стратегиялық мақсаттарының бірі – жүк және жолаушылар тасымалы саласындағы қызметтердің, сондай-ақ көлік-логистикалық қызметтердің сапасына Компания тұтынушыларының қанағаттануының жоғары деңгейін қамтамасыз ету.

КЛИЕНТТЕРДІҢ ҚАНАҒАТТАНУЫ

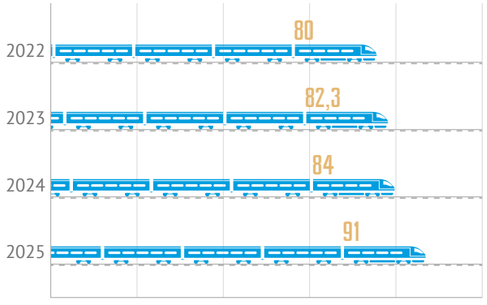
Клиенттердің қанағаттануын жүйелі түрде бағалау бізге клиенттермен қарым-қатынастың күшті және әлсіз жақтарын анықтауға және клиенттердің қанағаттануы мен адалдығын арттыруға бағытталған Компанияның еншілес ұйымдарын одан әрі дамыту қадамдары туралы уақтылы шешім қабылдауға мүмкіндік береді.

Клиенттер арасында сауалнама Компанияның еншілес ұйымдарының корпоративтік сайттарында орналастырылған сауалнамаларды толтыру арқылы жүргізіледі.

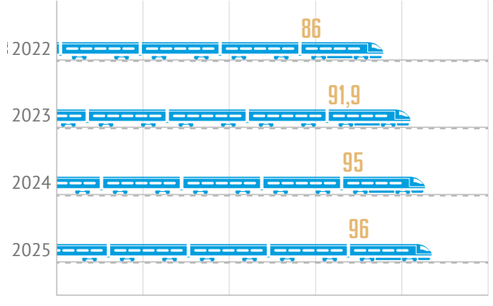
2022-2025 жылдары аралығындағы клиенттердің қанағаттану деңгейі, %

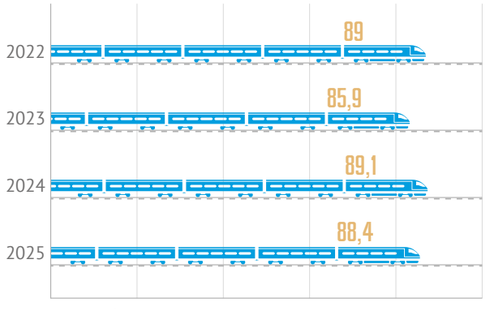
«ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС

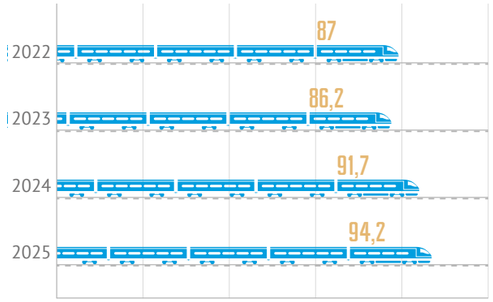
«Жолаушылар тасымалы» АҚ

«KTZ Express» АҚ

«Қазтеміртранс» АҚ

«Кедентранссервис» АҚ

ЖОЛАУШЫЛАР ТАСЫМАЛЫ САЛАСЫНДА

2025 жылы «Жолаушылар тасымалы» АҚ көліктік қолжетімділікті арттыруға, сұранысты ынталандыруға және теміржол тасымалдарының оң имиджін нығайтуға бағытталған іс-шаралар кешенін іске асырды.

Адалдық бағдарламаларын дамыту және жолаушыларды әлеуметтік қолдау шеңберінде халықтың түрлі әлеуметтік-демографиялық топтарына бағдарланған 1,5 мыңнан астам дисконттық карта («Алтын», «Күміс», «Жастар», «Алтын-ай») өткізілді.

Ішкі және халықаралық туризмді дамыту мақсатында имидждік және азық-түлік жобалары іске асырылды. Атап айтқанда, Алматы – Түркістан – Ташкент бағыты бойынша «Jibek Joly» халықаралық туристік пойызы, сондай-ақ жолаушылар үшін сапардың қосымша құндылығын қалыптастыратын музыкалық сүйемелдеуі бар, тақырыптық рәсімделген «Астана – Бурабай курорты» электропойызы іске қосылды.

Есепті кезеңде жылжымалы құрамның типіне, сапар кезеңіне және сұраныс деңгейіне байланысты төмендету коэффициенттерін қолдана отырып, икемді тарифтік саясат жүргізілді, оның ішінде:

- ауа баптау жүйесі жоқ купелік вагондарға 7%-дан 20%-ға дейінгі жеңілдіктер;
- тасымалдардың коммерциялық сегментінде 30%-ға дейінгі жеңілдіктер;
- толымдығы төмен бағыттарда Talgo пойыздарының купелік және отыратын вагондарына 45%-ға дейінгі жеңілдіктер.

Сонымен қатар, Халықаралық әйелдер күні, Наурыз, Жеңіс күні және өзге де маңызды күндерді қоса алғанда, мемлекеттік және ұлттық мерекелерге арнап вагондарды тақырыптық безендіру ұйымдастырылды.

Тарифтік саясат

2025 жылғы 1 наурыздан бастап Қазақстан Республикасы Көлік министрлігімен келісім бойынша және әлеуметтік маңызы бар бағыттар бойынша тасымалдаушының шығыстарын ұзақ мерзімді субсидиялау туралы шарттардың талаптарына сәйкес тарифті 7%-ға көтеру бойынша жұмыс жүргізілді.

«Жолаушыларды, багажды, жүк-багажды және пошта жөнелтілімдерін темір жол көлігімен тасымалдау қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 30 сәуірдегі № 545 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Көлік министрінің м.а. 2025 жылғы 22 қыркүйектегі № 306 бұйрығына (бұдан әрі – Бұйрық) сәйкес 2025 жылғы 6 қазаннан бастап мыналар үшін алымдар енгізілді:

- жол жүру құжаттарын (билеттерді) сатуды ұйымдастыру – 0,06 АЕК;
- жол жүру құжаттарын қайтару операциясы – 0,1 АЕК.

Электрондық билеттерді сату жүйесі

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ теміржол билеттерін сату жүйесін ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің сервисімен интеграциялау бойынша жұмыс жүргізді. Нәтижесінде мүгедектігі бар адамдар үшін ЖСН бойынша билет рәсімдеу мүмкіндігі іске асырылды.

2025 жылдың тамызынан бастап Компанияның www.bilet.railways.kz ресми сайты арқылы мүгедектігі бар адамдар және оларды алып жүрушілер үшін барлық стандартты орындарға билеттерді онлайн сату қамтамасыз етілді.

2025 жылы мүгедектігі бар адамдарға және оларды алып жүрушілерге 577 мың билет рәсімделді, бұл өткен жылмен салыстырғанда 8,3%-ға артық, оның ішінде:

- онлайн-режимде – 433 мың билет;
- билет кассаларында – 144 мың билет (оның ішінде арнайы жабдықталған орындарға – 36 мың билет).

Тұтастай алғанда, 2025 жылдың қорытындысы бойынша билеттерді онлайн-сату үлесі 85%-ға жетті, бұл белгіленген нысаналы көрсеткіштен (83%) жоғары және 2024 жылғы көрсеткіштен (80%) асып түседі.

10-кесте. **2021–2025 жылдар аралығындағы билеттерді онлайн сату үлесі**

	2022	2023	2024	2025	
				Жоспар	Дерек
Онлайн сату үлесі, %	72	77	80	83	85

Бұл ретте онлайн сатудан түскен кірістердің үлесі 23% құрады.

«Күту парағы» электрондық кезек қызметі

Темір жол тасымалдарының қолжетімділігін арттыру және еркін сатуда орын болмаған жағдайда жолаушыларға билет сатып алудың қосымша мүмкіндігін қамтамасыз ету мақсатында «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның «Күту парағы» электрондық кезек қызметі іске асырылды.

Еркін сатуда билеттер болмаған жағдайда жолаушылар жөнелтілгенге дейін 7 тәуліктен ерте емес және 4 сағаттан кешіктірмей «Күту парағы» электрондық кезек қызметін пойыз пайдалана алады. Рәсімдеу билет кассаларында да, Компанияның сайтында да мүмкін: www.bilet.railways.kz.

2025 жылы ұсынылған 476 мың билеттің 171 мыңы сатып алынды. «Күту парағы» электрондық кезегін енгізгеннен бері барлығы 2 345 мың билет ұсынылды, оның ішінде 844 мың билет сатып алынды.

«Әйелдер вагондары» қызметі

Жолаушыларға қызмет көрсету сапасын арттыру үшін 2021 жылдан бастап әйелдер вагондары бар пойыздар енгізілді. Қызмет көрсету аясында «Жолаушылар тасымалы» АҚ қалыптастырған жолаушылар пойыздарының 12 бағытында «Әйелдер вагоны» санатындағы бір купе вагоны іске қосылды.

Енгізілгеннен бері қызметті 791 мың жолаушы пайдаланды.

Жылжымалы құрам паркін жаңарту

2025 жылы «Жолаушылар тасымалы» АҚ-ға «ЗИКСТО» АҚ шығарған 161 жаңа жолаушылар вагоны, оның ішінде 149 стандартты вагон және мотор-вагондық жылжымалы құрамның 12 вагоны жеткізілді.

Паркті жаңарту көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыруға және жолаушыларға неғұрлым жайлы жағдайлар жасауға ықпал етті.

Қызметтерді жақсарту

Қызмет көрсету сапасын арттыру және жолаушылармен жедел кері байланысты қамтамасыз ету үшін WhatsApp мессенджеріне өтуге болатын QR-код енгізілді, ол жолда өтініштерді жылдам жолдауға және туындаған мәселелер бойынша кеңес алуға мүмкіндік береді.

2025 жылы 9 400-ден астам өтініш өңделді, оның ішінде:

- 6 400-ден астам – ұсынылған қызмет үшін алғыс;
- 2 300-ден астам – ұмытып кеткен заттар бойынша жүгіну (шамамен 90% қайтарылды).

Жазғы кезеңде санитариялық-гигиеналық құралдарды беру нормалары қосымша 20%-ға ұлғайтылды. Вагондардың санитариялық жағдайын бақылауды күшейту үшін жинау сапасын және үстіңгі беттердің тазалығын мұқият тексеруге мүмкіндік беретін ультракүлгін шамдарды пайдалану енгізілді.

Бұдан басқа, есепті жылы пойыздарда заманауи спутниктік технологияларды пайдаланып интернетке қол жеткізуді ұсыну жөніндегі пилоттық жоба іске қосылды.

«Жолаушылар тасымалы» АҚ Тальго пойыздарының 24 құрамында бейнебақылау жүйесін енгізуді аяқтады – барлығы пойыздардағы жағдайға тәулік бойы мониторинг жүргізуді және көлік қауіпсіздігі деңгейін арттыруды қамтамасыз ететін 1 350 камера орнатылды.

Сондай-ақ, жолаушыларға пойыздардың қозғалысы, олардың келуі мен жөнелтілуі туралы өзекті ақпаратты нақты уақыт режимінде алуға мүмкіндік беретін «Пойыздар қозғалысының онлайн-таблосы» жаңа цифрлық сервисі енгізілді.

Есепті кезеңде «ҚТЖ» ҰК» АҚ кінәсінен қаза тапқан жолаушылар тіркелген жоқ.

ЖҮК ТАСЫМАЛЫ САЛАСЫНДА

«ҚТЖ- ЖҮК ТАСЫМАЛЫ» ЖШС

2025 жылы «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС қызмет көрсету сапасын және клиенттердің қанағаттану деңгейін арттыруға бағытталған жұмыс жүргізді. Темір жол желісінің өткізу қабілетін ұлғайту және жүктерді жеткізу мерзімін қысқарту мақсатында инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру жалғастырылды.

Бұдан басқа, клиенттерді қолдау үшін тарифтік реттеу шаралары қолданылды, жүктердің жекелеген түрлеріне тарифтерге төмендету коэффициенттері енгізілді, сондай-ақ клиенттермен өзара іс-қимыл процестері жетілдірілді.

Және де айта кету керек, «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС 2025 жылғы «Көлік және логистика» – TransLogistica Kazakhstan 28-ші Қазақстандық халықаралық көрмесіне қатысуы аясында Қазақстан Республикасының жүк жөнелтушілерімен іскерлік келіссөздер жүргізілді. Кері байланыс алу, оның ішінде көрсетілетін қызметтердің сапасына қанағаттануды бағалау мәселелеріне ерекше назар аударылды.

«ҚАЗТЕМІРТРАНС» АҚ

2025 жылы клиенттердің қанағаттану деңгейін арттыру үшін 2023 жылмен салыстырғанда неғұрлым икемді тарифтік мөлшерлеме енгізілді, бұл ынтымақтастықтың неғұрлым бәсекелі және бейімделгіш жағдайларын қалыптастыруға мүмкіндік берді. ЭЦҚ пайдалана отырып, «Қазтеміртранс» АҚ Жеке кабинетінде шарттар жасасу процесін жақсарту іске асырылды, бұл рәсімдеуді жеделдету мен жеңілдетуді қамтамасыз етті. Сондай-ақ клиенттермен табысты сервистік шарттар саны ұлғайды, бұл сүйемелдеу сапасы мен сервис деңгейін арттыруға ықпал етті.

Есепті жылы «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-мен жасалған шартқа сәйкес 1 069 ашық вагон қабылданды.

Өндірістік қызметті басқарудың бірыңғай платформасының «Клиенттермен өзара іс-қимыл» екінші кезеңі шеңберінде «Қазтеміртранс» АҚ коммерциялық қызметтің толық циклін цифрландыруды орындады. Контрагенттердің бірыңғай тізілімін қалыптастыру, шарттарды басқару, тарифтерді есептеу, коммерциялық ұсыныстарды дайындау, сондай-ақ шоттарды, актілер мен есеп айырысу тізімдемелерін автоматтандырылған қалыптастыру және т.б. іске асырылды.

Енгізу нәтижесінде бөлшектелген процестерден бірыңғай цифрлық ортаға көшу, деректерді қолмен енгізу көлемін қысқарту, клиенттермен есеп айырысудың ашықтығын арттыру, сондай-ақ шынайы деректердің бірыңғай көзін қалыптастыру қамтамасыз етіледі.

Жүйелерді интеграциялау және платформаны одан әрі дамыту жөніндегі жұмыс жалғасуда; цифрландырудан толық пайда енгізудің барлық кезеңдері аяқталғаннан кейін күтілуде.

КӨЛІК-ЛОГИСТИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕР КӨРСЕТУ САЛАСЫНДА

«KTZ EXPRESS» АҚ

Логистикалық қызметтердің сапасы мен кешенділігін арттыру, қатысу географиясын кеңейту және операциялық тиімділікті ұлғайту мақсатында есепті кезеңде халықаралық сервистерді дамытуға және логистикалық тізбектерді оңтайландыруға бағытталған жүйелі іс-шаралар кешені іске асырылды, атап айтқанда:

- Ақтау портының базасында 2025 жылғы 25 желтоқсанда тәжірибелік-өнеркәсіптік пайдалануға берілген контейнерлік хабтың бірінші кезегінің құрылысы аяқталды;
- ұлттық жүк тасымалдаушысы – «KTZ Air Cargo» АҚ құрылып (2025 жылғы 28 қазанда тіркелген), Үрімші – Алматы, Сеул – Ташкент – Атырау бағыты бойынша, сондай-ақ Қытайдағы еншілес ұйыммен Шэньчжэнь – Гонконг – Стамбул – Алматы бағыты бойынша алғашқы 3 коммерциялық рейс жүзеге асырылды;
- AD Ports Group – Gulflink Ltd жеке компаниясымен бірлескен кәсіпорынның коммерциялық қызметін іске қосу қамтамасыз етілді (операциялық қызметі 2025 жылғы 31 наурызда басталды);
- Құрғақ портта 10 сұрыптау жолын салу аяқталып, пайдалануға берілді, олар ауыстырып тиеу қуатын жылына 800 мың ЖФБ дейін ұлғайтуды қамтамасыз етті;
- Селятино станциясында (Мәскеу облысы), Свислочь станциясында (Беларусь Республикасы), Будапешт агломерациясында (Венгрия) терминалдық жобаларды, сондай-ақ Мидиа портында (Румыния) жобаны іске асыруды көздейтін «Шығыс – Батыс» бағыты бойынша терминалдық желіні қалыптастыру жөніндегі жұмыс жалғастырылды;
- Ченду, Сиань, Иу, Чунцин, Будапешт қалаларында агенттік желі кеңейтілді.

Инфрақұрылымды және корпоративтік жобаларды дамытумен қатар 2025 жылы жаңа халықаралық көлік-логистикалық сервистерді іске қосу және масштабтау қамтамасыз етілді, оның ішінде:

- 12-15 тәулік жеткізу мерзімімен «Қорғас» ШЫХО қиып өтетін ҚХР – Қазақстан – Өзбекстан – Ауғанстан бағыты бойынша ҚХР – Ауғанстан (CRCT-мен бірге) бірінші халықаралық темір жол бағыты іске қосылды;
- логистикалық қызметтердің толық кешенін ұсынатын, Алматы – Ақтау – Алят – Поти – Хьюстон бағыты бойынша Қазақстаннан АҚШ-қа мультимодальдық экспорттық жөнелту іске асырылды;
- Қазақстан, Түрікменстан, Иран және Түркия арқылы Чэнду – Лодзь жаңа контейнерлік сервисі іске қосылды;
- Джебель-Али (БАӘ) және Нава-Шева (Үндістан) порттарына экспорттық өнімдерді тұрақты контейнерлік жөнелту ұйымдастырылды;
- Бендер-Аббас портына ауыстырып тиеумен және Джебель-Али портына жеткізумен Түрікменстан және Иран арқылы Қазақстан бидайымен БАӘ-ге экспорттық бағыт іске қосылды;
- Қазақстан – Бельгия бағыты бойынша door-to-door халықаралық сервисі ұйымдастырылды, онда «KTZ Express» АҚ бірінші милядан соңғы миляға дейін тасымалдаудың толық циклін қамтамасыз ете отырып, бірыңғай логистикалық оператор ретінде әрекет етеді;
- жеткізу мерзімі 20-25 тәулік Түркия – Қазақстан бағыты бойынша тұрақты мультимодальдық тасымалдар ұйымдастырылды;
- электрондық коммерция тарапынан өсіп келе жатқан сұранысты қанағаттандыруға бағытталған және жолаушылар қозғалысы кестесін пайдалану есебінен өлшемсіз жүктерді жедел жеткізуді қамтамасыз ететін жолаушылар пойыздарының пошта-багаж вагондарында тасымалдау сервисі іске қосылды.

№4 МАҚСАТ. ЦИФРЛАНДЫРУ

Цифрландыру «ҚТЖ» ҰК» АҚ дамуындағы стратегиялық бағыт болып табылады және заманауи АТ шешімдерін енгізу арқылы тиімділікті арттыруға және процестерді оңтайландыруға бағытталған.

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік АТ-ландшафтын дамытуға,активтерді басқаруды жетілдіруге,логистикалық процестердің ашықтығын арттыруға, сондай-ақ Компанияның технологиялық тұрақтылығы мен цифрлық инфрақұрылымын одан әрі дамытуды қамтамасыз етуге бағытталған цифрлық трансформация бойынша іс-шараларды іске асыруды жалғастырыды.

2025 жылы орындалған негізгі міндеттер:

Цифрлық сауда дәлізі: PSA/Global DTC Kazakhstan Ltd компаниясымен бірлесіп, Tez Customs платформасында ОАЗ, ТХКБ және БКЛК бағыттары бойынша цифрлық дәліз құрылып, енгізілді.

Енгізу нәтижесінде Қазақстан-Қытай шекарасында кедендік транзитті рәсімдеу процесін автоматтандыру қамтамасыз етілді, транзиттік декларацияларды рәсімдеу және шығару уақыты жүк келген сәттен бастап 30 минутқа дейін қысқартылды, адам факторының және қолмен бақылаудың әсері барынша азайтылды, қағаз құжаттардың айналымы алып тасталды.

«Бірыңғай цифрлық терезе» (БЦТ) жобасы: БЦТ көлік және логистикалық қызметтерге тапсырыс беру процесін жеңілдету, «ҚТЖ» ҰК» АҚ еншілес ұйымдарының коммерциялық функцияларын шоғырландыру және клиенттер үшін бірыңғай цифрлық кеңістікті қалыптастыру мақсатында құрылды.

БЦТ мультимодальдық тасымалдарды, көлік-экспедиторлық қызметтерді, контейнерлермен және вагондармен операцияларды және т.б. қоса алғанда, Компания қызметтерінің кең ауқымына орталықтандырылған қол жеткізуді қамтамасыз етеді. Жоба шеңберінде «KTZ Express» АҚ, «Кедентранссервис» АҚ, «Қазтеміртранс» АҚ және «KTZ Express» АҚ филиалы – «KTZE Commerce» жүйелерін интеграциялау жүргізілді.

2024 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ еншілес ұйымдарының қызметтері бойынша кеңес беріп қолдау көрсететін Бірыңғай байланыс орталығы іске қосылды.

2024–2025 жылдары «ҚТЖ» ҰК» АҚ тобының негізгі коммерциялық қызметтері, оның ішінде тасымалдау, экспедиторлық, терминалдық, кедендік және ақпараттық сервистер, сондай-ақ жүктерді ауыстырып тиеу, жанасуларды беру, транзит және кірме жолдарды ұсыну жөніндегі қызметтер аударылған БЦТ контуры қалыптастырылып, кеңейтілді.

Жобаны іске асыру сонымен қатар корпоративтік IT-ландшафты дамытуға,ақпараттық жүйелердің интеграциясын арттыруға және тасымалдау процесін цифрландыруға арналған архитектуралық тәсілді жетілдіруге ықпал етеді.

«KTZ Cargo Reporting» АЖ енгізу: «KTZ Cargo Reporting» автоматтандырылған жүйесі ескірген ЖТЫӨ БК орнына заманауи платформа ретінде әзірленуде. Жобаның мақсаты – статистикалық және қаржылық есептілікті орталықтандыру және автоматтандыру, сондай-ақ «ҚТЖ» ҰК» АҚ өндірістік жүйелерімен біріктіру.

Жүйе есептілікті қалыптастыру алгоритмдерінің ашықтығын және нормативтік-анықтамалық ақпаратты (НАА) тәуелсіз басқаруды қамтамасыз етеді.

Өнеркәсіптік пайдалану және өнімді ортаға қосу 2026 жылға жоспарланған.

Жобаны іске асыру халықаралық логистикалық операциялардың ашықтығын арттыруға және тасымалдау процесіне қатысушылардың цифрлық өзара іс-қимылын дамытуға да ықпал етеді.

«Trip Optimizer» жобасы: Wabtec компаниясымен бірлесіп «Trip Optimizer» интеллектуалдық жүйесін енгізу бойынша жұмыс жүргізілуде, оның мақсаты – отын шығынының оңтайлы үлгісі негізінде, оның ішінде бағыт, бағыт бейіні, пойыз құрамы және т.б. сияқты параметрлерді ескере отырып, пойыз жылдамдығын басқару арқылы локомотивтер үшін бейімделген круиз-бақылауды енгізуді қамтамасыз ету. БДӨЖ әзірленіп, қолданыстағы ТЖБАЖ, E-Telegram жүйелерімен және B2B-арнасы бойынша Wabtec серверімен біріктірілді. Жұмыстар 2026 жылы аяқталады деп жоспарлануда.

«Trip Optimizer» жобасын іске асырудан күтілетін әсерлер:
- пойызды оңтайлы жүргізу, локомотив бригадасының еңбек жағдайларын жақсарту;
- отын шығынын 5%-ға дейін төмендету;
- зиянды шығарындылар деңгейін 3-17% ға дейін төмендету.

«Цифрлық шеңберлер» жобасы: «ҚТЖ» ҰК» АҚ 2024 жылғы қарашада KinetiX жүйесі бойынша Wabtec-пен екі жылдық сервистік қызмет көрсетумен жеткізу, орнату және интеграциялау туралы келісімге қол қойды.

Астана-Сороковая темір жол аралығында KinetiX цифрлық жүйесінің модульдерін орнату бойынша құрылыс-монтаждау жұмыстары аяқталды және жылжымалы құрамды толыққанды техникалық диагностикалау үшін жүйені машиналық үйрену басталды.

Есепті жылы жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеу және жұмыс жүргізу кестелеріне сәйкес «Жылжымалы құрамды (салмақ түсетін конструкция) есепке алу және бақылау жүйесін салу» жобасын іске асыру бойынша жұмыстар басталды.

KinetiX жүйесінен күтілетін әсерлер:
- вагондарды техникалық байқауға қызмет көрсету иіндерін 2 еседен астам ұлғайту;
- адам факторын алып тастау;
- техникалық жай-күйі бойынша вагондардың шығу қаупін едәуір төмендету;
- станцияларда пойыздардың өткізу қабілетін арттыру.

«Цифрлық шеңберлер» жобасы бойынша 134 шеңбер құрылысына шарт жасалды, жобалау алдындағы және дайындық жұмыстары жүргізілуде.

«Цифрлық шеңберлер» жобасын іске асырудан күтілетін әсерлер:
- жылжымалы құрам туралы ақпаратты ақпараттық жүйелерге онлайн-режимде беру;
- ЖИ қолдана отырып, пойыздар қозғалысын басқару үшін жедел ақпарат деректерінің көлін қалыптастыру.

«Pangu Model» жасанды интеллекті» жобасы: жобаны іске асыру аясында жасанды интеллект технологиясын қолдану бойынша пилоттық іс-шаралар жүргізілді: бюджеттік жоспарлау мен сатып алу процестерін қоса алғанда, ішкі регламенттерге сәйкес корпоративтік рәсімдерге бастама жасалды.

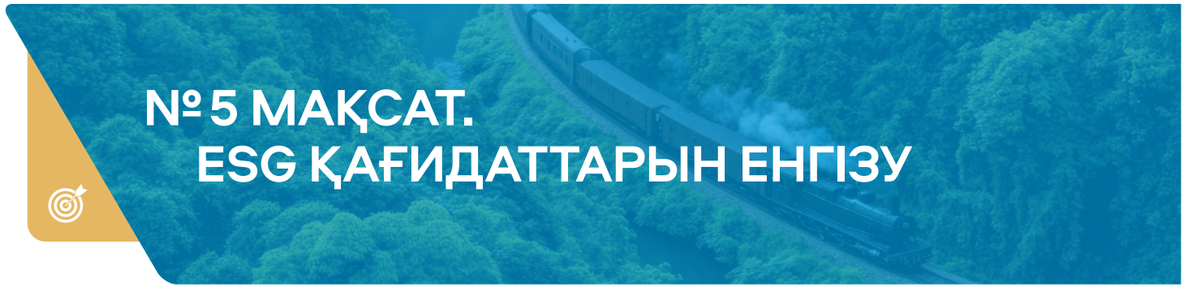
ЖИ саласындағы бастамаларды одан әрі іске асыру «Ішкі және сыртқы корпоративтік бизнес-процестер (GPU инфрақұрылымын есепке алмай) үшін жасанды интеллект базасында жеке бағдарламалық шешімдерді әзірлеу және енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 26.05.2025 жылғы № 370 Қаулысын орындау шеңберінде «BTS Digital» ЖШС-мен ынтымақтастықта қамтамасыз етілетін болады.

ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ

ТҰРАҚТЫ ДАМУ ТУРАЛЫ ЕСЕП

64 №5 МАҚСАТ. ESG қағидаттарын енгізу
64 Тұрақты дамуды басқару
72 БҰҰ Тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуіне үлес қосу
86 Экономикалық әсер ету
99 Экологиялық жауапкершілік
119 Энергия тиімділігі және энергияны үнемдеу
132 Әлеуметтік жауапкершілік
159 № 6 МАҚСАТ. Пойыздар қозғалысының қауіпсіздігін қамтамасыз ету
159 Қозғалыс қауіпсіздігі
161 Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау

№ 5 МАҚСАТ. ESG ҚАҒИДАТТАРЫН ЕНГІЗУ

ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУ

Компанияның тұрақты дамуының түйінді идеясы – барлық негізгі мүдделі тараптардың мүдделерін ескере отырып, ұзақ мерзімді келешекте стратегиялық мақсаттарға жету. Компанияның тұрақты дамуға көзқарасы оның қызметінің барлық бағыттарын қамтиды және корпоративтік құндылықтар мен бизнес жүргізу қағидаттарына толық сәйкес келіп, экономикалық, әлеуметтік және экологиялық аспектілерді біріктіреді.

Компания қоршаған ортаға теріс әсерді азайтуға, энергия тиімділігін арттыруға, қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етуге, адам капиталын дамытуға және корпоративтік басқару жүйесін жетілдіруге ерекше назар аударады.

Компания тұрақты экономикалық өсу үшін өзінің жауапкершілігін сезінеді және экономикалық даму, әлеуметтік тұрақтылық және қоршаған ортаға әсерді барынша азайту арасындағы теңгерімге ұмтылады.

Тұрақты даму «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2032 жылға дейінгі даму стратегиясының ажырамас бөлігі ретінде

Тұрақты дамуды Компания стратегиялық басқару жүйесінің ажырамас бөлігі ретінде қарастырады.

Мәселен, ESG (экологиялық, әлеуметтік аспектілер және корпоративтік басқару) қағидаттарын енгізу «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2032 жылға дейінгі даму стратегиясының негізгі бағыттарының бірі болып табылады.

ESG күн тәртібін іске асыру үшін үш стратегиялық бастама айқындалды:

- Әлеуметтік тұрақтылықты арттыру және кадрлық әлеуетті дамыту;
- Экологиялық тұрақтылық;
- Корпоративтік басқаруды жетілдіру.

Әрбір стратегиялық бастама бойынша іске асыру шаралары айқындалды және алға қойылған мақсаттарға қол жеткізу қадағаланатын стратегиялық негізгі қызмет көрсеткіштері (НҚК) белгіленген.

GRI 2-12, 2-16, 403-4

Тұрақты даму мәселелері Компанияның барлық иерархиялық деңгейлерінде – Директорлар кеңесінен бастап әрбір жеке қызметкерге дейін жауапкершілік аймағында болады.

Директорлар кеңесі негізгі стратегиялық мақсаттар мен бағдарларды белгілей отырып, Компания қызметінің тұрақты даму саласындағы стратегиялық бағытын қалыптастыруда түйінді рөл атқарады, сондай-ақ оларды Компанияның жалпы даму стратегиясына енгізуге ықпал етеді.

Директорлар кеңесі тиісті саясат пен есептілікті, Басқарма мүшелеріне арналған негізгі қызмет көрсеткіштерін бекітеді және олардың орындалуын бақылауды жүзеге асырады.

«ҚТЖ «ҰК» АҚ Директорлар кеңесімен «ҚТЖ «ҰК» АҚ-ның тұрақты даму саласындағы саясаты[14] бекітілген, ол Компанияда тұрақты даму саласындағы басқару жүйесін жетілдіру жөніндегі Компанияның негіз қалаушы құжаты болып табылады.

Саясат тұрақты даму саласындағы мақсаттарды, қағидаттарды айқындайды, мақсаттарға қол жеткізу және тұрақты даму қағидаттарын енгізу, мүдделі тараптармен өзара іс-қимылды басқарудың тиімді жүйесін құру тетігін белгілейді.

Саясат Компанияның корпоративтік веб-сайтында мына сілтеме бойынша орналастырылған: см. «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның тұрақты даму саласындағы саясаты қараңыз.

Саясат Компанияның корпоративтік веб-сайтында мына сілтеме бойынша орналастырылған: «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның тұрақты даму саласындағы саясатын қараңыз.

Директорлар кеңесі жанындағы жұмыс істейтін комитеттер Директорлар кеңесі отырысының алдында тұрақты даму мәселелерін толық пысықтауды қамтамасыз етеді.

Компанияның тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуін бақылау тетігі ретінде оның осы саладағы іс-қимылдарының тиімділігіне жылдық тексеру жүргізіледі. Жетістіктерді талдау тұрақты дамудың үш негізгі саласында: экономика, экология және әлеуметтік салада жүргізіледі. Нәтижелер осы көрсеткіштерді жақсарту үшін ұсыныстар мен ұсынымдар әзірлейтін Қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау комитетіне ұсынылады.

Компанияның атқарушы органының құрылымында тұрақты дамуға қатысты мәселелерді қоса алғанда, міндеттер мен біліктіліктер салаларын бөлудің нақты жүйесі енгізілген:

Басқарма Төрағасы «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметінің стратегиялық басым бағыттарын айқындау және стратегиялық мақсаттар мен міндеттерді қою, тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және қызметтің үздіксіздігі жүйелерін жетілдіру, сондай-ақ кадр саясатының тұжырымдамасы мен стратегиясын айқындау жөніндегі қызметке жалпы басшылықты жүзеге асырады.

Стратегия жөніндегі басқарушы директор Компанияның Даму стратегиясын әзірлеуді, мониторингтеуді және іске асыруды, басшы және басқарушы қызметкерлер үшін уәждемелі негізгі қызмет көрсеткіштерін әзірлеуді, сондай-ақ тұрақты даму қағидаттарын енгізу мәселелерін үйлестіреді.

Бас инженер еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды, өрт және өнеркәсіптік қауіпсіздікті басқару жүйелерін жетілдіруге, сондай-ақ экологиялық және энергетикалық менеджмент мәселелеріне жетекшілік етеді. Оның құзыретіне төмен көміртекті даму, энергия үнемдеу және энергия тиімділігі бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру және т.б. кіреді.

Аппарат басшысы кадр саясатына, еңбекақы төлеу жүйесін жетілдіруге, қызметкерлердің еңбегін ынталандыруға және қызметін бағалауға, бірыңғай корпоративтік мәдениетті қалыптастыруға, әлеуметтік саясат пен бағдарламаларды іске асыруға жауап береді. Аппарат басшысы әлеуметтік-еңбек қатынастарын жақсартуға, әлеуметтік тұрақтылыққа, персоналды кәсіби оқыту мен дамытуды ұйымдастыруға және т.б. бағытталған іс-шараларды іске асыруды қамтамасыз етеді.

[14] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 24 мамырдағы шешімімен бекітілген (№ 8 хаттама)

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-НЫҢ 2032 ЖЫЛҒА ДЕЙІНГІ ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ ДАМУ СТРАТЕГИЯСЫНА

ESG КҮН ТӘРТІБІН БІРІКТІРУ

ENVIRONMENTAL

Стратегиялық бастамалар

Экологиялық тұрақтылық

Стратегиялық бастамаларды іске асыру бағыттары

Төмен көміртекті технологияларға және көміртегі ізін тиімді басқаруға көшу

Стратегиялық НҚК:

Көміртегі ізін қысқарту

«Көміртегі ізі» НҚК, %			
2024 дерек	2025 дерек	2025 мақсат	2032 мақсат
-6	-2,7	-2,5	>-3,5

SOCIAL

Стратегиялық бастамалар

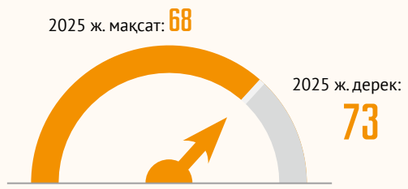
Әлеуметтік тұрақтылықты арттыру және кадр әлеуетін дамыту

Стратегиялық бастамаларды іске асыру бағыттары

Кадр әлеуетін дамыту, гендерлік теңдік және қолайлы жұмыс ортасын құру

Стратегиялық НҚК:

Әлеуметтік тұрақтылық деңгейін көтеру

«Әлеуметтік тұрақтылық деңгейі» НҚК, коэффициент			
2024 дерек	2025 дерек	2025 мақсат	2032 мақсат
69	73	68	75

GOVERNANCE

Стратегиялық бастамалар

Корпоративтік басқаруды жетілдіру

Стратегиялық бастамаларды іске асыру бағыттары

Транспаренттілікті арттыру, комплаенсті және тәуекелдерді басқару жүйесін дамыту

Стратегиялық НҚК:

ESG рейтингін жақсарту

«ESG рейтингі» НҚК, балл			
2024 дерек	2025 дерек	2025 мақсат	2032 мақсат
60	75	61	68

ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ

GRI 2-9, 2-12, 2-13

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

- Компанияның тұрақты даму саласындағы қызметіне стратегиялық басшылықты қамтамасыз ету
- Тұрақты даму саласындағы есепті бекіту

Ішкі бақылау және дауларды шешу

Ішкі аудит қызметі

Корпоративтік омбудсмен

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ЖАНЫНДАҒЫ КОМИТЕТТЕР

Стратегия және қаржы комитеті
- АҚ Даму стратегиясын, Даму жоспарын қарау және жүзеге асырылуын бақылау, «ҚТЖ» ҰК» инвестициялық стратегиясы, қаржылық тұрақтылығы жөнінде ұсынымдар беру

Аудит жөніндегі комитет
- Корпоративтік басқару жүйесінің дамуын, қаржылық есептіліктің сапасы мен сенімділігін, тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және сыртқы аудит жүйелерін бақылауды жүзеге асыру

Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет
- Кадр саясаты, тағайындаулар, бағалау және сыйақылар, корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік саласындағы мәселелерді қарау

Қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау комитеті
- Қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, қозғалыс қауіпсіздігі саласындағы мәселелерді қарау

БАСҚАРМА

- Тұрақты даму саласындағы қағидаттарды жүзеге асыру және енгізу
- Тұрақты даму саласындағы қызметке мониторинг жүргізу

СТРАТЕГИЯ ЖӨНІНДЕГІ БАСҚАРУШЫ ДИРЕКТОР

- Біріктірілген жылдық есепті;
- Тұрақты даму саласындағы НҚК орындалуын;
- ESG рейтингі алуды

дайындауды бақылау

ҚҰРЫЛЫМДЫҚ БӨЛІМШЕЛЕР

Тұрақты даму саласындағы бастамалар мен іс-шараларды әзірлеу және жүзеге асыру

ЖҰМЫСКЕРЛЕР

Тұрақты даму саласындағы қағидаттар мен іс-шараларды енгізу және тұлғалық жүріс-тұрысы, тиісті саясаттар мен стандарттарды орындау арқылы ТДМ қол жеткізу

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-НЫҢ ТҰРАҚТЫ ДАМУ ҚАҒИДАТТАРЫ:

- ашықтық
- есеп берушілік
- айқындылық
- әдепті мінез-құлық
- құрметтеу
- заңдылық
- адам құқықтарын сақтау
- сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік
- мүдделер қақтығысына жол бермеу
- жеке бастық үлгі

«ҚТЖ» ҰК» АҚ ӨЗ ҚЫЗМЕТІНДЕ МЫНАЛАРҒА ҰМТЫЛАДЫ:

- **Транзиттік және экспорттық әлеуетті дамыту арқылы Қазақстанның экономикалық өсуіне ықпал ету.**
- **Жұмыс орындарын құру және көлік инфрақұрылымын дамыту арқылы халықтың өмір сүру жағдайын жақсарту.**
- **Өз қызметкерлерінің өмірі мен жұмысына қолайлы жағдай жасау, оларды әлеуметтік пакетпен қамтамасыз ету, оқуға және кәсіби дағдыларын арттыруға мүмкіндік беру.**
- **Қауіпсіз еңбек жағдайларын және пойыздар қозғалысын қамтамасыз ету.**
- **Жаңа технологиялар мен заманауи жылжымалы құрамды енгізу арқылы қоршаған ортаға кері әсерді азайту.**

2024 ЖЫЛДАҒЫ МАРАПАТТАР МЕН ЖЕТІСТІКТЕР:

«ҚТЖ» ҰК» АҚ 2024 жылға арналған біріктірілген жылдық есебі ESG ақпаратын ашу деңгейі бойынша Қазақстанның ТОП-50 үздік компаниялары рейтингінде екінші орынды, сондай-ақ көлік-логистика секторындағы компаниялар арасында бірінші орынды иеленді.

Рейтингпен мына сілтеме бойынша танысуға болады:
https://www.pwc.com/kz/en/assets/esg/esg-top-50-december-2025-final.pdf

PWC ПІКІРІ БОЙЫНША ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ 50 ІРІ КОМПАНИЯНЫҢ АРАСЫНДА «ESG АҚПАРАТЫНЫҢ ЕҢ ЖАҚСЫ АШЫЛУЫ» РЕЙТИНГІНДЕ ТОП-2.

PWC ПІКІРІ БОЙЫНША «КӨЛІК ЖӘНЕ ЛОГИСТИКА СЕКТОРЫНДАҒЫ ESG АҚПАРАТЫНЫҢ ЕҢ ЖАҚСЫ АШЫЛУЫ» РЕЙТИНГІНДЕ ТОП-1.

S&P GLOBAL RATINGS РЕЙТИНГТІК АГЕНТТІГІ 100-ДЕН 75 БАЛЛ ДЕҢГЕЙІНДЕ CSA (CORPORATE SUSTAINBILITY ASSESSMENT) БАҒАСЫН БЕРДІ.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ S&P GLOBAL SUSTAINABILITY YEARBOOK 2025 ЖЫЛНАМАСЫНА ЕНГІЗІЛДІ

Толығырақ ақпарат алу үшін «ESG РЕЙТИНГІ» бөлімін қараңыз.

БҰҰ ЖАҺАНДЫҚ ШАРТЫНЫҢ ҚАҒИДАТТАРЫНА ЖӘНЕ ТҰРАҚТЫ ДАМУ МАҚСАТТАРЫНА БЕРІЛГЕНДІК

2012 жылдан бері «ҚТЖ» ҰК» АҚ 160 астам елден 20 мыңнан артық компанияны біріктіретін әлеуметтік жауапкершілік саласындағы ең ірі халықаралық бастама – БҰҰ Жаһандық шартының (UN Global Compact) қатысушысы болып табылады.

Осы есеп БҰҰ Жаһандық шарты шеңберіндегі Компанияның алға басуы туралы хабарлама болып табылады.
«ҚТЖ» ҰК» АҚ адам құқықтарына, еңбек қатынастарына, қоршаған ортаны қорғауға және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға қатысты Жаһандық шарттың он қағидатына өзінің тұрақты берілгендігін растайды және осы маңызды қағидаттарды Компания қызметінің барлық аспектілеріне біріктіру бойынша күш-жігерімізді көрсетеді.

Компанияның алға басуы туралы хабарлама БҰҰ Жаһандық шартының ресми сайтында:

Қағидаттар			Есеп бөлімі
Адам құқықтары	1-қағидат	Іскерлік топтар халықаралық деңгейде жарияланған адам құқықтарын қорғауды қолдауға және құрметтеуге тиіс.	Адам құқықтары
	2-қағидат	Іскерлік топтардың адам құқықтары бұзылуына қатысы жоқ болуы тиіс.	Адам құқықтары
Еңбек қатынастары	3-қағидат	Іскерлік топтар бірлесу бостандығын және ұжымдық шарттар жасау құқығын нақты мойындауды қолдауға тиіс.	Ұжымдық шарт
	4-қағидат	Іскерлік топтар мәжбүрлі және міндетті еңбектің барлық түрлерін жоюды жақтауға тиіс.	Адам құқықтары
	5-қағидат	Іскерлік топтар балалар еңбегін толығымен жоюды жақтауға тиіс.	Адам құқықтары
	6-қағидат	Іскерлік топтар еңбек пен жұмыспен қамту саласындағы кемсітушілікті жоюды жақтауға тиіс.	Адам құқықтары
Қоршаған орта	7-қағидат	Іскерлік топтар экологиялық мәселелерге сақтық қағидатын негізге алып қарауды қолдауы тиіс.	Экологиялық жауапкершілік
	8-қағидат	Іскерлік топтар қоршаған ортаға жауапкершілікті арттыруға бағытталған бастамалар көтеруі тиіс.	Экологиялық жауапкершілік
	9-қағидат	Іскерлік топтар экологиялық қауіпсіз технологияларды дамытуға және таратуға ықпал етуі тиіс.	Экологиялық жауапкершілік
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	10-қағидат	Іскерлік топтар сыбайлас жемқорлықтың барлық түрлеріне, соның ішінде бопсалаушылық пен парақорлыққа қарсы тұруы тиіс.	Іскерлік әдеп және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл

БҰҰ ТҰРАҚТЫ ДАМУ САЛАСЫНДАҒЫ МАҚСАТТАРҒА ҚОЛ ЖЕТКІЗУГЕ ҮЛЕС ҚОСУ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ «Әлемді өзгерту: 2030 жылға дейінгі тұрақты даму саласындағы күн тәртібі» бағдарламасы аясында БҰҰ қабылдаған тұрақты даму саласындағы Біріккен Ұлттар Ұйымының (БҰҰ) барлық мақсаттарын жақтайды.

Компанияның қызметін БҰҰ мақсаттарымен салыстыра отырып, біз көңілімізді тоқтатып, оларға қол жеткізуге ықпал ететін 6 мақсатты айқындадық.

БІЗ ОЛАРҒА ҚОЛ ЖЕТКІЗУГЕ ЕЛЕУЛІ ҮЛЕС ҚОСА АЛАТЫН МАҚСАТТАР:

11-кесте. **БҰҰ Тұрақты даму саласындағы мақсаттарына қол жеткізуге қосылған үлес**

Жобаның атауы	Жобаның мазмұны	Қол жеткізілген нәтижелер	Жүзеге асыру мерзімдері
3 ЖАҚСЫ ДЕНСАУЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛ-АУҚАТ	**САЛАУАТТЫ ӨМІР САЛТЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖӘНЕ БАРЛЫҚ ЖАСТАҒЫ АДАМДАРДЫҢ АМАН-ЕСЕН БОЛУЫНА ЖӘРДЕМДЕСУ** **МІНДЕТТЕРІ:** ▪ **алдын алу және емдеу, психикалық денсаулық пен аман-есендікті қолдау арқылы жұқпалы емес аурулардан ерте өлім-жітімді азайту;** ▪ **денсаулық сақтау қызметтерімен қамтуды, оның ішінде сапалы негізгі медициналық-санитариялық қызметтерге қол жеткізуді және қауіпсіз, тиімді, сапалы және қымбат емес негізгі дәрілік заттар мен вакциналарға қол жеткізуді қамтамасыз ету.**		
«ҚТЖ» ҰК» АҚ-да жұмыстағы стресстің алдын алу және қызметкерлердің психикалық денсаулығын жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспары	2023 жылғы 30 қарашада 2023–2025 жылдарға арналған «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да жұмыстағы стресстің алдын алу және қызметкерлердің психикалық денсаулығын жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітілді.	Есепті жылы Іс-шаралар жоспары шеңберінде «ҚТЖ «ҰК» АҚ жұмыскерлеріне «Стресс. Персонал денсаулығының психикалық жай-күйі» тақырыбы бойынша жасырын сауалнама жүргізілді. Мақсаты – персоналдың стресске төзімділігін бағалау және оны психологиялық сауықтыру бойынша шаралар әзірлеу. Сауалнамаға 15 050 қызметкер (15,3%) қатысты.	2023–2025 жж.
«ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарында қызметкерлер арасында жүрек-қан тамырлары ауруларының алдын алу жөніндегі іс-шаралар жоспары	2024 жылғы 6 мамырда 2024–2025 жылдарға арналған «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлері арасында жүрек-қан тамырлары ауруларының алдын алу жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітілді.	Есепті жылы Іс-шаралар жоспары шеңберінде «ҚТЖ «ҰК» АҚ жұмыскерлеріне «Міндетті медициналық тексерулердің сапасы» тақырыбы бойынша сауалнама жүргізілді. Сауалнамаға 33 947 қызметкер (34,7%) қатысты, бұл өткен жылғы деңгейден 8,6%-ға жоғары. ДКН төмендету үшін мыналар өткізілді: ▪ медициналық қызмет көрсетушілермен медициналық тексерулердің сапасын және кенеттен болатын өлім-жітімнің алдын алуды талқыланған отырыс (қатысу: медициналық ұйымдардың 20 өкілі және 80 қызметкер); ▪ 540 қызметкердің қатысуымен аурулардың алдын алу және салауатты өмір салтын енгізу бойынша оқыту семинарлары, оның ішінде жүрек-қан тамыры ауруларының белгілерін анықтау бойынша қызметкерлерді ақпараттандыру;	2024–2025 жж.

Жобаның атауы	Жобаның мазмұны	Қол жеткізілген нәтижелер	Жүзеге асыру мерзімдері
		▪ «Өз қысымыңды өлше»; «Өз холестериніңді біл»; «Өз қантыңды біліңіз»; «Өз ЭКГ-ңді біл» акциялары форматындағы профилактикалық тексерулермен Дүниежүзілік жүрек күніне орайластырылған іс-шара. Іс-шара шеңберінде 120 адам ЭКГ өтіп, кардиологтың кеңесін алды, 130 адам талдаулар тапсырды, сондай-ақ зардап шеккендерге дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету бойынша семинар және тренинг өткізілді.	
Жыл сайынғы медициналық сақтандыру	Ұжымдық шартқа сәйкес «ҚТЖ» ҰК» АҚ ерікті медициналық сақтандыру арқылы қызметкерлерге медициналық қызмет көрсетуді қамтамасыз етеді.	2025 жылы 93 мың қызметкер 5,7 млрд теңге сомасына ерікті медициналық сақтандыруға ие болды.	Тұрақты негізде
5 ГЕНДЕРЛІК ТЕҢДІК	**ГЕНДЕРЛІК ТЕҢДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖӘНЕ БАРЛЫҚ ӘЙЕЛДЕРДІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МҮМКІНДІКТЕРІН КЕҢЕЙТУ** **МІНДЕТТЕРІ:** ▪ **барлық әйелдер мен қыздарға қатысты кемсітушіліктің барлық түрлерін жаппай жою;** ▪ **саяси, экономикалық және қоғамдық өмірде шешім қабылдаудың барлық деңгейлерінде әйелдердің жан-жақты және нақты қатысуын және оларға көшбасшылық үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету;** ▪ **гендерлік теңдікті көтермелеу және барлық деңгейдегі барлық әйелдер мен қыздардың құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту мақсатында ақылға қонымды стратегиялар мен сақталуы міндетті заңдарды қабылдау және жетілдіру.**		
Гендерлік теңдікті қамтамасыз ету және құқықтарды кеңейту	Атқарушы органдарда және басқару органдарында әйелдердің болуы.	Компания атқарушы және басқару органдарында әйелдердің үлесін арттыру бойынша жұмыс жүргізуде. Гендерлік теңгерім қағидаттарын сақтау шеңберінде еншілес ұйымдардың Директорлар кеңесі мен байқау кеңестері (ДК/БК) құрамдарының бейіндері қалыптастырылды. 2025 жылдың қорытындысы бойынша компаниялар тобы бойынша ДК/БК-дегі әйелдердің үлесі 2024 жылғы деңгейде сақталды – 30%.	2024–2025 жж.
8 ЛАЙЫҚТЫ ЖҰМЫС ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУ	**ІЛГЕРІЛЕМЕЛІ, АУҚЫМДЫ ЖӘНЕ ТҰРАҚТЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУГЕ, ТОЛЫҚ ЖӘНЕ ӨНІМДІ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУҒА ЖӘНЕ БАРЛЫҒЫ ҮШІН ЛАЙЫҚТЫ ЕҢБЕККЕ ЖӘРДЕМДЕСУ** **МІНДЕТТЕРІ:** ▪ **барлық әйелдер мен ерлер, оның ішінде жастар мен мүгедектер үшін толық және өнімді жұмыспен қамтуды, лайықты жұмысты және еңбегі үшін тең құнды ақы төлеуді қамтамасыз ету;** ▪ **жұмыс істемейтін, оқымайтын және кәсіби дағдыларға ие болмайтын жастардың үлесін едәуір азайту;** ▪ **еңбек құқықтарын қорғау және барлық еңбекшілер үшін сенімді әрі қауіпсіз жұмыс жағдайларын қамтамасыз етуге жәрдемдесу.**		
«Жас Темір» бағдарламасы	ЖОО-мен өзара іс-қимыл аясында теміржол саласына білікті мамандарды, бейінді ЖОО түлектерін тарту және даярлау.	1-ші ағым (жүзеге асырылды): 5 жас маман даярланып, «ҚТЖ» ҰК» АҚ құрылымдық бөлімшелеріне жұмысқа орналастырылды.	2022–2024 жж.
		2-ші ағым (жүзеге асыру барысында): 2025 жылы сегіз тағылымгер «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобы бойынша ротация шеңберінде тағылымдама бағдарламасынан өтті. Тағылымдама бағдарламасы аяқталғаннан кейін саны алты адам тағылымгер «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ға жұмысқа орналастырылды. 3-ші ағым: Бағдарламаны «ҚТЖ «ҰК» АҚ компаниялар тобы бойынша таратып көбейту шеңберінде «ҚТЖ «ҰК» АҚ-да тағылымдамадан өту үшін алты тағылымгер іріктелді, тағылымдама аяқталғаннан кейін оларды жұмысқа орналастыру 2026–2027 жылдарға жоспарланып отыр.	2024–2026 жж.

Жобаның атауы	Жобаның мазмұны	Қол жеткізілген нәтижелер	Жүзеге асыру мерзімдері
«ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлеріне арналған корпоративтік даму бағдарламалары	Кәсіби және тұлғалық-іскерлік біліктіліктерді арттыруға бағытталған өндірістік персоналды оқыту және дамытудың корпоративтік бағдарламалары.	2025 жылы өндірістік бөлімшелердің қызметкерлеріне қозғалыс қауіпсіздігін арттыруға және жарақаттануды төмендетуге бағытталған корпоративтік даму бағдарламалары іске асырылды: «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС-нің 161 қызметкері және «ҚТЖ» ҰК» АҚ – «Магистральдық желі дирекциясы» филиалының 113 қызметкері оқытылды. Сондай-ақ, есепті жылы өңірлік және желілік деңгейдегі басшылар мен қызметкерлер қатарынан 88 адамға арналған «Кәсіптер көшбасшысы» корпоративтік даму бағдарламасы іске асырылды. Жол, сигнал беру және байланыс, электрмен жабдықтау шаруашылықтарының алты үздік өндірістік жұмыскері Mittweida университетіне (Германия) тағылымдамадан өтуге жіберілді. Бұдан басқа, жұмысшы мамандықтарын насихаттау мақсатында желілік және өңірлік деңгейдегі 60 жұмыскер арасында пойыз қозғалысының қауіпсіздігі бойынша үздік іс-тәжірибелер бойынша конкурс өткізілді. Білім беру бағдарламалары жұмыскерлердің функционалдық біліктіліктерін ескере отырып, олардың кәсіби біліктіліктерінің матрицасы негізінде әзірленген. Негізгі әдістер Компанияның сыртқы провайдерлері мен ішкі жаттықтырушылары мен сарапшыларын тартуды, интерактивті сабақтар, іс-тәжірибелік жаттығулар, нетворкинг жүргізуді және бейінді сарапшылардан кері байланыс алуды қамтыды. Бағдарлама аяқталғаннан кейін қатысушылар біліктілігін арттыру туралы сертификаттар алды.	2025 ж.
Еңбек жағдайлары зиянды жұмыстан босатылған жұмыскерлерге жұмыс берушінің кәсіптік төлемі	Еңбек жағдайлары зиянды жұмыстарда істейтін және ҚР Әлеуметтік кодексінде көзделген арнаулы әлеуметтік төлем алуға құқығы бар жұмыскерлерді әлеуметтік қорғау.	2025 жылдың қорытындысы бойынша бұл құқықты 602 жұмыскер пайдаланды.	Жыл сайын
Жасы бойынша салалық жәрдемақы төлеу (машинистер, машинист көмекшілері, жол монтерлері, жол бригадирлері, пойыз құрастырушылары және олардың көмекшілері)	ҚР Әлеуметтік кодексінде көзделген арнаулы әлеуметтік төлемдерді төлеу шарттары қолданылмайтын еңбек жағдайлары зиянды жұмыстарда істейтін қызметкерлерді әлеуметтік қорғау.	2025 жылдың қорытындысы бойынша салалық жәрдемақы құқығын 9 жұмыскер пайдаланды.	Жыл сайын
«Тәлімгер» жобасы	2025 жылдың соңына дейін жетім балаларды және оқу орындарында оқуды аяқтайтын балалар үйлерінің түлектерін жұмысқа орналастыру.	«Самұрық-Қазына» АҚ жобасын жүзеге асыру аясында «ҚТЖ» ҰК» АҚ үшін 45 адамды жұмысқа орналастыруға квота белгіленді. 2025 жылдың қорытындысы бойынша іс жүзінде 59 адам жұмысқа орналастырылды, бұл белгіленген көрсеткіштен артық.	2025 ж.

Жобаның атауы	Жобаның мазмұны	Қол жеткізілген нәтижелер	Жүзеге асыру мерзімдері
Зейнетке ерте шығу бағдарламасы	Лауазымы қысқартылған, қысқартуға жататын және оларды жұмысқа орналастырудың объективті мүмкіндігі жоқ жұмыстан босатылатын жұмыскерлерге зейнетке ерте шығуға мүмкіндік беру үшін өтемақы (зейнеткерлік жасқа толғанға дейін 6 жылдан аз уақыт қалған жұмыстан босатылған қызметкерлерге зейнеткерлік жасқа жеткенге дейін ағымдағы жалақысының шамамен 70% мөлшерінде ай сайынғы өтемақы алумен).	2025 жылы 30 қызметкер ерте зейнетке шығу бойынша жәрдемақы ала бастады.	Жыл сайын
«ҚТЖ» ҰК» АҚ 100 жас есімі» даму бағдарламасы	Бағдарламаның мақсаты – Компанияның нақты жас қызметкерлерінің мысалдарын пайдалана отырып, әдептілік, меритократия, кәсібилік және белсенді адалдық идеяларын ілгерілету.	2019 жылдан бастап «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да қызметкерлерді дамыту бағдарламасының үш ағымы (әрқайсысында 100 адам) жүзеге асырылды: 1-ші ағым (2019–2022 жж.), 492 үміткер: ▪ 30 қатысушы ішкі жаттықтырушылар болды; ▪ 66 жұмыскер алмастыруға ие болды; ▪ үнемді өндіріс бойынша 11 жоба әзірленді; ▪ 100% «Жеңіс» әлеуметтік мемлекеттік жобасына тартылды. 2-ші ағым (2022–2024 жж.), 543 үміткер: ▪ 62 жұмыскер алмастыруға ие болды; ▪ Компанияның бизнес-процестерін оңтайландыруға және жақсартуға бағытталған 15 жоба әзірленді. 3-ші ағым (2024–2025 жж.), 1019 үміткер: ▪ 20 жұмыскер алмастыруға ие болды.	2019 жылдан бастап
Өндірістік қатынастарды дамыту	«Самұрық-Қазына» АҚ Өндірістік қатынастарды дамыту жөніндегі корпоративтік стандартына сәйкес «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да Өндірістік қатынастарға мониторинг жүргізу қағидалары әзірленді. Өндірістік қатынастарды дамытудың мақсаты – «ҚТЖ» ҰК АҚ бөлімшелеріндегі өндірістік қатынастардың жай-күйін бағалау процестерін ретке келтіру, оларды жақсартуға бағытталған іс-шараларды әзірлеу және жүзеге асыру. Міндеттердің қамтитыны: ▪ әлеуметтік-тұрмыстық жағдайларды жақсарту; ▪ әлеуметтік пакетті және материалдық емес ынталандыру құралдарын дамыту; ▪ ішкі коммуникацияларды күшейту.	2023 жылдан бастап ғимараттар мен санитарлық-тұрмыстық үй-жайларды жөндеу, модульдік құрылыстарды, өндірістік жұмыскерлерге жылыту пункттерін орнату, жұмыскерлерді көлікпен, техникамен, жиһаздармен қамтамасыз ету жұмыстары жүргізілуде. 2025 жылы бұл мақсаттарға 20 млрд теңге бөлінді (2024 жылы – 17,5 млрд теңге). Сондай-ақ өндірістік қатынастардың мониторингі шеңберінде еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, санитарлық-тұрмыстық жағдайлар, медициналық қызметтер сапасы, арнайы киім мен жеке қорғаныс құралдары, формалы киім, ішкі коммуникациялар, әлеуметтік пакет туралы хабардар болу, оқыту және корпоративтік мәдениет мәселелерін қамтитын сауалнамалар (жылына екі рет) жүргізіледі. Сондай-ақ сауалнамаға Компанияның миссиясы мен орындалатын мақсаттарын түсіну туралы («Мақсат» блогы) және жұмыс орнында бақытты сезіну («Бақыт» блогы) кіреді. 2025 жылы сауалнама «Адам құқықтары» блогымен толықтырылды. Есепті жылы сауалнамалармен 35 мың жұмыскер екі рет қамтылды (персоналдың барлық санының кемінде 25%).	2018 жылдан бастап

Жобаның атауы	Жобаның мазмұны	Қол жеткізілген нәтижелер	Жүзеге асыру мерзімдері
	ТҰРАҚТЫ ИНФРАҚҰРЫЛЫМДЫ ҚҰРУ, АУҚЫМДЫ ЖӘНЕ ОРНЫҚТЫ ИНДУСТРИЯЛАНДЫРУ МЕН ИННОВАЦИЯЛАРҒА ЖӘРДЕМДЕСУ **МІНДЕТТЕРІ:** ▪ **барлық адамдар үшін қымбат емес және тең құқылы қол жеткізуді қамтамасыз етуге ерекше назар аудара отырып, экономикалық даму мен адамдардың әл-ауқатын қолдау мақсатында өңірлік және трансшекаралық инфрақұрылымды қоса алғанда, сапалы, сенімді, тұрақты және орнықты инфрақұрылымды дамыту.**		
Пойыздар қозғалысының қауіпсіздігі	Жоба оқыс оқиғалардың алдын алуға және темiржол көлігінің қауіпсіз жұмысын қамтамасыз етуге, пойыздар қозғалысына байланысты оқыс оқиғалар мен апаттардың санын азайтуға бағытталған.	«ҚТЖ» ҰК» АҚ қозғалыс қауіпсіздігін бұзудың алдын алу шараларын жүзеге асырды. Құрылымдық бөлімшелердің қызметіне 7 ревизия және 10 мың тексеру жүргізілді. 2025 жылы көлік прокуратурасы мен полиция өкілдерінің қатысуымен Үйлестіру кеңесінің 189 отырысы, халықпен 8 135 кездесу (164 539 адам), құқық қорғау органдарымен 5 875 бірлескен рейд өткізілді, бұқаралық ақпарат құралдарында 963 жарияланым жасалды. Басқарушылық шешімдерді жедел қабылдау үшін «Ескертулер», «Жол диагностикасы» және «Жолаушылар тасымалы» модульдері бар «Ақпараттық орталық» құрылды. Адам факторының ықпалын барынша азайту мақсатында желілік деңгейде «Қозғалыс қауіпсіздігі тәуекелдерін талдау» автоматтандырылған жүйесі әзірленіп, енгізілді: тәуекел факторларының ай сайынғы мониторингі, тәуекел факторларын бағалау, іс-шараларды қалыптастыру. «Аудит» автоматтандырылған жүйесі пайдалануға берілді, «Станцияны комиссиялық айлық тексеру» автоматтандырылған жүйесі тәжірибелік пайдалану сатысында, сондай-ақ Автоматтандырылған жүйені (ҚР АЖ) жаңғырту жүргізілуде.	Тұрақты негізде
	ҰТЫМДЫ ТҰТЫНУ ЖӘНЕ ӨНДІРІС ҮЛГІЛЕРІНЕ КӨШУДІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ **МІНДЕТТЕРІ:** ▪ **табиғи ресурстарды ұтымды игеруге және тиімді пайдалануға қол жеткізу;** ▪ **қалдықтардың пайда болуын болдырмау, оларды қысқарту, қайта өңдеу және қайта пайдалану жөнінде шаралар қабылдау арқылы қалдықтардың көлемін едәуір азайту;** ▪ **өндірістің орнықты әдістерін қолдану және өз есептерінде ресурстарды ұтымды пайдалану туралы ақпаратты көрсету.**		
Ұтымды тұтыну және өндіріс үлгілеріне көшу	2014 жылдан бастап Компанияда энергетикалық менеджмент жүйесі енгізілді. Компания ISO 50001:2018 стандартына сәйкестігіне жыл сайын сыртқы аудиттен өтіп тұрады.	Энергетикалық менеджмент жүйесі Компанияның интеграцияланған менеджмент жүйесі шеңберінде жұмыс істейді. Жыл сайын сыртқы аудит жүргізу қорытындысы бойынша оның ISO 50001:2018 халықаралық стандартының талаптарына сәйкестігі расталады. Жүйені іске асыру магистральдық темір жол желісін пайдалануды қоса алғанда, негізгі өндірістік процестердің энергия тиімділігін жоспарлы түрде арттыруға, сондай-ақ жүк және жолаушылар тасымалын қамтамасыз етуге бағытталған. 2025 жылы TÜV Thüringen халықаралық сертификаттау ұйымы жүргізген сыртқы аудит қолданыстағы энергетикалық менеджмент жүйесінің ISO 50001:2018 белгіленген талаптарына сәйкестігін және оның тұрақты жұмыс істеуін растады. Көміртексіздендіру саласындағы стратегиялық бағдарларға қол жеткізу мақсатында 2023 жылы Компания мен оның еншілес ұйымдарын төмен көміртекті дамыту жөніндегі 2023–2027 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары бекітілді. Құжат локомотив және вагон парктерін кезең-кезеңмен жаңартуды қоса алғанда,	Тұрақты негізде

Жобаның атауы	Жобаның мазмұны	Қол жеткізілген нәтижелер	Жүзеге асыру мерзімдері
		энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру бойынша шаралар кешенін көздейді. Іс-шараларды іске асыру нәтижелері бойынша 2025 жылы отын-энергетикалық ресурстарды 111 мың ГДж көлемінде үнемдеу қамтамасыз етілді.	
Қалдықтарды бөлу	Қайта өңдеуге жататын қалдықтарды бөлек жинауды және оларды ақылы негізде тапсыруды ұйымдастыру.	2025 жылы бөгде ұйымдарға ақылы негізде 117 641 кг қалдықтар берілді, оның ішінде: ▪ макулатура – 31 822 кг; ▪ пластик – 8 760 кг; ▪ шыны – 2 089 кг; ▪ пайдаланылған аккумуляторлық батареялар – 53 217 кг; ▪ пайдаланылған ұйымдастыру техникасы – 7 844 кг; ▪ пайдаланылған автомобиль шиналары – 13 909 кг.	Тұрақты негізде
Фандоматтар орнату	Қалдықтарды көмуге тапсыруды қысқарту шеңберінде 2023 жылы пластик бөтелкелер мен алюминий құтыларды қабылдайтын терминалдар (фандоматтар) орнатылды, оның ішінде екі фандомат «ҚТЖ» ҰК» АҚ әкімшілік ғимаратында, бір фандомат Нұр-Сұлтан-1 вокзалында және үшеуі Нұрлы жол вокзалында орналастырылды.	2025 жылы Компания объектілерінде орнатылған фандоматтар 42 775 пластик бөтелкелер мен алюминий құтыларды жинап, кәдеге жаратты.	Тұрақты негізде
	КЛИМАТТЫҢ ӨЗГЕРУІМЕН ЖӘНЕ ОНЫҢ САЛДАРЫМЕН КҮРЕСУ БОЙЫНША ШҰҒЫЛ ШАРАЛАР ҚАБЫЛДАУ **МІНДЕТТЕРІ:** ▪ **Барлық елдерде қауіпті климаттық құбылыстар мен дүлей апаттарға төзімділікті және бейімделу қабілетін арттыру;** ▪ **Климаттың өзгеруіне ден қою шараларын саясатқа, стратегияларға және ұлттық деңгейдегі жоспарлауға енгізу;** ▪ **Климаттың өзгеру зардаптары шиеленісуін азайту және әлсірету, оларға бейімделу және ерте ескерту бойынша адамдар мен мекемелерді ағартуды, ақпаратты таратуды және олардың мүмкіндіктерін жақсарту.**		
«ҚТЖ» ҰК» АҚ төмен көміртекті даму тұжырымдамасы	Парниктік газдар шығарындыларын азайтуға үлес қосу үшін 2022 жылғы 26 желтоқсанда «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқармасының шешімімен «ҚТЖ ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының 2060 жылға дейінгі төмен көміртекті даму тұжырымдамасы» бекітілді.	«ҚТЖ» ҰК» АҚ заманауи технологиялық шешімдерді енгізуді және өндірістік қызметте отынның баламалы түрлерін пайдалануды қоса алғанда, төмен көміртекті даму саясатын дәйекті түрде іске асырады. 2025 жылы CRRC Corporation Limited (ҚХР) компаниясымен бірге гибридтік локомотивтерді енгізу жөніндегі жобаны іс жүзінде жүзеге асыру басталды. 2025 жылғы 9 маусымда Алматы станциясында CKD6(H) сериялы № 3001 және № 3002 екі гибридті алты білікті локомотивтен тұратын бірінші партияны қабылдау рәсімі өтті. Гибридтік тартымды интеллектуалдық басқару жүйесімен үйлестіре қолдану пайдалану тиімділігін едәуір арттыруды қамтамасыз етеді: күтілетін отын шығынын 45%-ға дейін төмендету, ластаушы заттар шығарындыларын 83%-ға дейін қысқарту, сондай-ақ Компанияның қолданыстағы локомотив паркімен салыстырғанда шу деңгейін 80%-ға дейін азайту.	2060 жылға дейін

Жобаның атауы	Жобаның мазмұны	Қол жеткізілген нәтижелер	Жүзеге асыру мерзімдері
		Алдын ала қабылдау жүргізілгеннен кейін локомотивтер Екібастұз станциясына жіберілді, онда техникалық регламент талаптарына сәйкес ҚазТЖККСО-да белгіленген тәртіппен сертификаттық сынақтардан өтті. Техникалық сипаттамаларды сынауды аяқтау 2026 жылы күтілуде. Бұдан басқа, 2027–2030 жылдар кезеңінде CRRC Dalian Co., Ltd. компаниясымен MDT1300H сериялы 270 сертификатталған гибридті маневрлік локомотивтерін сатып алуға ұзақ мерзімді шарт жасалды. Шартта Қазақстан Республикасының Жетісу облысында жаңа зауыт салу көзделген, онда жалпы санынан 90 бірлік локомотив шығару жоспарланып отыр.	

Әрбір Мақсат үшін белгіленген мақсаттарға жетуді бағалайтын тұрақты даму саласындағы Негізгі қызмет көрсеткіштері (НҚК) айқындалды.

12-кесте. 2021–2025 жылдар аралығындағы тұрақты даму саласындағы «ҚТЖ» ҰК» АҚ мақсаттарын орындау

БҰҰ мақсаттары	«ҚТЖ» ҰК» АҚ мақсаттарын орындау

Еңбекке қабілеттілікті жоғалтумен болған жазатайым оқиғалардың (есепке алынған) LTIR коэффициенті

2021	2022	2023	2024	2025	
				Жоспар	Дерек
–	–	0,17	0,13	0,16	0,13

Басшы лауазымдардағы әйелдер үлесі, %

2021	2022	2023	2024	2025	
				Жоспар	Дерек
21	24	24	22	27	22

Әлеуметтік тұрақтылық деңгейі, %

2021	2022	2023	2024	2025	
				Жоспар	Дерек
72	65	66	69	68	73

Тасымалдар қауіпсіздігі деңгейі, оқиға/млн пойыз-км

2021	2022	2023	2024	2025	
				Жоспар	Дерек
0,81	0,7	0,62	0,68	1,02	0,60

Пойыздар тартымына арналған дизельдік отынның үлестік шығыны, кг/өзг.

2021	2022	2023	2024	2025	
				Жоспар	Дерек
–	–	24,8	24,75	23,51	24,45

Көміртегі ізі, %

2021	2022	2023	2024	2025	
				Жоспар	Дерек
–	–	–5,1	–6	–2,5	–2,7

Пойыздардың тартымына дизельдік отынның үлестік шығыны жоспарынан асып түсу көбінесе пайдалану факторларымен байланысты болды: жүк пойыздарының учаскелік жылдамдығының шамалы төмендеуі, шаруашылық қозғалысы кезінде отын шығысының ұлғаюы, маневрлік тепловоздар паркінің кеңеюі, жүк вагондарының бос жүрісінің өсуі, пойыздарды пайдалану кезінде отынның өндірістік емес шығындары, сондай-ақ станциялық жолдардағы локомотивтер бос тұрып қалуы.

Басшы лауазымдардағы әйелдер үлесінің нақты көрсеткішінің 2025 жылдың қорытындысы бойынша жоспарлы мәннен ауытқуы факторлар жиынтығымен байланысты. Есепті кезеңде басшы әйелдердің бір бөлігінің істен шығуына байланысты (зейнеткерлікке шығу, басқа ұйымдарға ауысу, ішкі орын ауыстыру) кадрлық өзгерістер болды, бұл ретте тағайындаулар кәсіби біліктіліктер мен өндірістік қажеттілікке сүйене отырып жүзеге асырылды, бұл бірқатар жағдайларда лауазымдарды еркек жыныстыүлескерлермен ауыстыруға әкелді. Темір жол секторының салалық ерекшелігі қосымша әсер етті, мұнда өндірістік және техникалық блоктардағы басшылық позициялардың едәуір бөлігі дәстүрлі түрде ер адамдармен қамтылған, бұл көрсеткіштің жылдам өсу мүмкіндігін шектейді. Негізгі өндірістік міндеттерді іске асыру және ұйымдық өзгерістер жағдайында қызметтің тұрақтылығы мен үздіксіздігін қамтамасыз ету басымдық болып табылады, бұл да кадрлық шешімдерге әсер етті. Бұл ретте Компания орта мерзімді келешекте әйелдердің кадр әлеуетін дамыту, теңдестірілген кадр резервін қалыптастыру және басшылық позициялардағы әйелдердің үлесін арттыру жөніндегі жұмысты жалғастыруда.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

GRI 2-29

«ҚТЖ» ҰК» АҚ мүдделі тараптармен өзара іс-қимылды өз қызметінің негізгі бағыттарының бірі деп санайды. Ашықтық, сенімділік және құрмет қағидаттары мүдделі тараптармен өзара іс-қимылдың негізін құрайды. Мүдделі тараптармен жүйелі диалог Компанияның корпоративтік мәдениетінің негізі болып табылады. Біз уақтылы хабардар етуді және бизнесіміздің барлық қатысушыларының мүдделерін ескеруді қамтамасыз ету үшін өзара іс-қимыл тетіктерін үнемі дамытып тұрамыз.

Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл мыналарға мүмкіндік береді:

- қызметіндегі ашықтық пен айқындық арқылы Компанияға сенім деңгейін арттыру;
- серіктестердің пікірлері мен мүдделерін ескеру, өзара тиімді ынтымақтастық үшін жағдай жасау;
- мүдделі тараптардың күтулері мен қажеттіліктеріне байланысты тәуекелдерді жедел анықтау және азайту;
- қызметтің экономикалық, әлеуметтік және экологиялық аспектілері арасындағы теңгерімді қамтамасыз ету арқылы тұрақты дамуға ықпал ету;
- Компанияның беделін нығайту және оның инвестициялық тартымдылығын арттыру;
- процеске барлық қатысушылардың мүдделерімен келісілген стратегиялық мақсаттар мен даму жоспарларын тиімді жүзеге асыру және т.б.

Мұндай тәсіл Компанияға бизнес мақсаттарына жетуге ғана емес, сонымен бірге қоғамның дамуына елеулі үлес қосуға көмектеседі.

Компанияның корпоративтік веб-сайтында орналастырылған «ҚТЖ» ҰК» АҚ Тұрақты даму саясаты БҰҰ Жаһандық шартында бекітілген тұрақты даму қағидаттарына негізделген біздің мүдделі тараптармен іс-қимыл стратегиямызды нақтылап ашып көрсетеді, сондай-ақ анықтау әдістемесі, сондай-ақ мүдделі тараптардың әрқайсысымен өзара әрекеттесу әдістерін сипаттайтын Компанияның негізгі мүдделі тараптарының картасын қамтиды.

Компанияның мүдделі тараптармен өзара іс-қимылы келесі қағидаттарға негізделген:

- мүдделі тараптардың мүдделерін, пікірлерін және қалауларын құрметтеу және ескеру;
- мүдделі тараптарды уақтылы және жүйелі түрде хабардар ету;
- қабылданған міндеттемелерді жауапкершілікпен орындау.

Негізгі мүдделі тараптарды айқындау үшін Компания мүдделі тараптардың үлесі мен олардың мүдделерін сипаттай отырып, өз қызметі барысында өзара әрекеттесетін адамдар мен ұйымдар топтарын анықтайды.

Компания өз қызметіне әсер етуі мүмкін немесе, керісінше, өзі әсер етуі мүмкін адамдар мен ұйымдардың барлық топтарын анықтайды. Бұл процесс барысында олардың маңыздылығы, мүдделер деңгейі және компанияға әсер ету дәрежесі бағаланады.

Компанияның негізгі мүдделі тараптары деп белгіленді: Жалғыз акционер, мемлекеттік органдар, қауымдастықтар/бірлестіктер, кәсіптік одақтар, жұмыскерлер, қоғам/жергілікті халық, бұқаралық ақпарат құралдары, жеткізушілер/мердігерлер, серіктестер, клиенттер, инвесторлар/кредиторлар, халықаралық ұйымдар.

13-кесте. 2025 жылғы негізгі мүдделі тараптармен өзара іс-қимылдың нәтижелері

Мүдделі тараптардың күтулері	Өзара іс-қимыл арналары	Өзара іс-қимылдың жиілігі	Мүдделі тараптардың күтулері
Жалғыз акционер			
▪ Пайданың өсуі; ▪ дивидендтерді уақтылы төлеу; ▪ өзіндік құнның артуы.	▪ Жалғыз акционер өкілдерінің қатысатын Директорлар кеңесінің отырыстары ▪ Директорлар кеңесі мүшелерінің Жалғыз акционер өкілдерімен отырыстар мен жұмыс кездесулеріне қатысуы; ▪ Жалғыз акционердің өкілдерімен стратегиялық сессиялар.	жүйелі түрде	2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның жалғыз акционері Директорлар кеңесінің құрамына қатысты мәселелерді қарады, «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның жаңартылған Корпоративтік басқару кодексі және «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2024 жылға арналған жылдық қаржылық есептілігі бекітілді. Стратегические сессии: ▪ «ESG мәселелері» (13.06.2025 ж.); ▪ «Цифрландыру мәселелері» (11.12.2025 ж.).
Мемлекеттік органдар			
▪ Экономикалық өсу; ▪ әлеуметтік міндеттерді шешу; ▪ заңнамалық талаптарды орындау.	▪ ресми хат алмасу; ▪ жұмыс топтары, кеңестер, дөңгелек үстелдер; ▪ электрондық құжат айналымы және электрондық пошта арқылы келіссөздер жүргізу.	жүйелі түрде	▪ «ҚТЖ» ҰК» АҚ бастамашылық еткен нормативтік-құқықтық актілердің жобаларын әзірлеу, келісу және қолдау. ▪ Темір жол көлігі саласындағы ҚР НҚА жетілдіру жөніндегі мемлекеттік органдардың ұсынымдары бойынша компанияның ұстанымын білдіру. ▪ «ҚТЖ» ҰК» АҚ мүдделерін ілгерілету мақсатында мемлекеттік органдардың (ҚР ПӘ, ҚР Үкіметі, ҚР КМ, ҚР ҚМ, ҚР ҰЭМ және т.б.) кеңестеріне қатысу ▪ Халықаралық іс-шараларға, оның ішінде Мемлекет басшысы, Үкімет және ҚР мемлекеттік органдары деңгейінде қатысу.
Қауымдастықтар/ бірлестіктер			
▪ Коммерциялық мүдделер.	▪ ресми хат алмасу; ▪ жұмыс топтары, отырыстар, келіссөздер.	жүйелі түрде	«ТХКБ» халықаралық қауымдастығы» ЗТБ-мен логистикалық қызметтер сервисін жақсарту бойынша ынтымақтастық шеңберінде шетелдік әріптестермен кездесулер өткізілді, бағыт бойынша аудит жүргізілді және ТХКБ-ның «тар жерлерін» жою бойынша бірлескен іс-шаралар жоспары қабылданды, сондай-ақ Сиань қаласында Қауымдастықтың өкілдігі ашылды.

Мүдделі тараптардың күтулері	Өзара іс-қимыл арналары	Өзара іс-қимылдың жиілігі	Мүдделі тараптардың күтулері
Кәсіптік одақтар			
▪ Жұмыскерлердің құқықтарын сақтау және қорғау; ▪ әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз ету; ▪ еңбек қатынастарын реттеу.	▪ басшылықпен тұрақты кездесулер, ұжымдардың, еншілес компаниялар өкілдерінің келіссөздері/ жиналыстары; ▪ Компания қызметкерлерімен еңбек қатынастарын реттеу; ▪ ҚР еңбек заңнамасына сәйкес персоналға еңбек ақысын төлеу	жүйелі түрде	▪ Жұмыскерлердің 100%-ы Ұжымдық шартпен, 94,6%-ы кәсіподақпен қамтылған. ▪ Жұмыскерлердің әлеуметтік пакетін кеңейту үшін түрлі негіздер бойынша материалдық көмек төлеуді 20-дан 50%-ға дейін ұлғайтуды көздейтін жаңа жеңілдіктер енгізілді. ▪ Компанияның филиалдары мен еншілес ұйымдарының өңірлік және желілік өндірістік учаскелерінде HR-стендтер енгізілді, HR-қызметтермен ақпараттық сессиялар өткізілді, сондай-ақ көшпелі кадрлық аудиттер мен еңбек ұжымдарымен кеңестер ұйымдастырылды.
Жұмыскерлер			
▪ Қауіпсіз еңбек жағдайлары; ▪ әділ бәсекеге қабілетті жалақы; ▪ әлеуметтік пакет; ▪ кәсіби өсу.	▪ омбудсмен кеңсесіне «ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік веб-сайты, «Нысана» байланыс орталығы және басқа байланыс арналары арқылы келіп түскен өтініштерді қарау; ▪ кері байланыс онлайн тетіктерін пайдалану; ▪ Компанияның құрылымдық бөлімшелерінде және еншілес ұйымдарында, оның ішінде әлеуметтік тұрақтылықты бағалау үшін көшпелі кездесулер өткізу; ▪ кадрлық әлеуетті дамыту; ▪ өндірістік қауіпсіздік және еңбек жағдайларын жақсарту бойынша нұсқаулықтар; ▪ қызметкерлер мен олардың отбасы мүшелерін әлеуметтік қолдау;	қажеттілігіне қарай	▪ 2025 жылы Омбудсмен кеңсесіне 123 өтініш келіп түсті. ▪ Оқу орталықтарының базасында 2025 жылы 23 616 қызметкер оқытылды. Оқушылардың жалпы саны 2,4 млрд теңге жалпы сомаға 61 274 қызметкерді құрады. ▪ Өңірлік және желілік деңгейдегі басшылар мен қызметкерлер қатарынан 88 адамға арналған «Кәсіптер көшбасшысы» корпоративтік даму бағдарламасы іске асырылды. Жол, жабыл беру және байланыс, электрмен жабдықтау шаруашылықтарының алты үздік өндірістік жұмыскері Mittweida университетіне (Германия) тағылымдамадан өтуге жіберілді. ▪ босатылатын жұмыскерлерге Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мөлшерден тыс 2,5 млрд теңге көлемінде қосымша өтемақы төлеу. ▪ «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 82 мыңнан астам жұмыскеріне түрлі марапаттар мен көтермелеулер табысталды. ▪ Оқу орындарында оқуды аяқтайтын 100 жетім бала мен балалар үйінің түлектері жұмысқа орналасуға жәрдемдесуге бағытталған «Тәлімгер» жобасы шеңберінде «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ға 59 адам жұмысқа орналастырылды. ▪ 1 қаңтардан бастап 1-ден 5-разрядтағы дейін желілік қызметкерлердің жалақы деңгейі 8,5%-ға, қалған қызметкерлерге – 7%-ға сараланып қайта қаралды, бұл ретте негізгі өндірістік қызметкерлердің жалақысы 2025 жылы 16%-ға өсті. ▪ 1 қаңтардан бастап желілік кәсіпорындардың қызметкерлеріне еңбекке қатысу коэффициентін қолдана отырып, ай сайынғы ағымдағы сыйлықақы мөлшері ай сайын 15%-ға дейін арттырылды, ал 1 шілдеден бастап өсім 15%-дан 20%-ға дейін болды. ▪ «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының жұмыскерлеріне адалдығы және көп жылдық еңбегі үшін 100-ден 300 мың теңгеге дейін біржолғы төлемдер жүргізілді. ▪ «ҚТЖ» ҰК» АҚ, «Самұрық-Қазына» басшылығының және өнеркәсіптік әріптестердің қатысуымен VII өндірістік қауіпсіздік бойынша форум өткізілді.

Мүдделі тараптардың күтулері	Өзара іс-қимыл арналары	Өзара іс-қимылдың жиілігі	Мүдделі тараптардың күтулері
		▪ өңірлік және желілік деңгейдегі қызметкерлерді оқыту; ▪ оқыту және біліктілікті арттыру бағдарламалары; ▪ пікірлер сұрау, сауалнамалар және қызметкерлердің құштарлығына мониторинг жүргізу.	▪ «Archimedes Medical Group» ЖШС, «International Clinic of Asia» ЖШС, «Медикер – промышленная медицина» ЖШС медициналық қызметтер жеткізушілерімен бірлесіп, жұмыскерлердің жүрек-қан тамырлары ауруларының профилактикасы туралы хабардар болуын арттыру және денсаулыққа қамқорлық жасау мәдениетін қалыптастыру мақсатында Дүниежүзілік жүрек күніне орайластырылған іс-шаралар өткізілді (250 жұмыскер). ▪ «Archimedes Medical Group» ЖШС медицина қызметкерлерімен бірлесіп аурулардың алдын алу және салауатты өмір салтын енгізу, оның ішінде жүрек-қан тамыры ауруларының белгілерін анықтау бойынша жұмыскерлерді ақпараттандыру бойынша семинар өткізілді (540 қызметкер). ▪ Қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру үшін басшылармен стратегиялық сессиялар мен кеңестер өткізілді (475 қатысушы).
Қоғам (жергілікті халық)			
▪ Қызмет жүргізілетін жерлерде қолдау көрсету; ▪ жұмысқа орналасу мүмкіндігі; ▪ әлеуметтік мәселелерді шешу.	▪ елді мекендердің тұрғындарымен жиналыстар; ▪ құқық қорғау органдарымен бірлескен рейдтер; ▪ БАҚ-тағы жарияланымдар және сөйлеген сөздер.	қажеттілігіне қарай	▪ 17 оқу орнынан 3 557 студент 9 өндірістік мамандық бойынша кәсіпорындарда қосарлы оқыту жүйесі бойынша оқудан өтті. ▪ 29 оқу орнынан 2 000 студент Компанияның құрылымдық бөлімшелерінде кәсіптік іс-тәжірибеден өтті. ▪ Бейінді колледждердің 153 студенті «Жазғы студенттік жасақтар» жобасы аясында «Жолаушылар тасымалы» АҚ филиалдарына жолсеріктер болып жұмысқа орналастырылды. «Алматы магистральдық желі бөлімшесі» филиалында ALT Университетінің 37 студенті мен оқытушысынан тұратын студенттік геодезистер жасағы құрылды. ▪ Университеттер мен колледждердің 12 студентіне «Магистраль» бағдарламасы шеңберінде білім беру гранттары/«ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасының атаулы стипендиясы тағайындалды. ▪ Университеттер мен колледждердің 23 оқытушысы өндірістік объектілерде біліктілікті арттыру курстарынан және тағылымдамадан өтті. ▪ Салалық сарапшыл ар31 оқу орнында 88 қонақ дәрісін оқыды. ▪ Қазақстанның түрлі өңірлерінен 10 000 астам оқушы ашық есік күндеріне қатысты; өндірістік объектілерге экскурсиялар өткізілді, мұражайларға бару және сала ардагерлерімен кездесулер ұйымдастырылды. ▪ «Локомотивті басқару (түрлері бойынша)» біліктілігі бойынша «WorldSkills Kazakhstan 2025» бірінші республикалық кәсіби шеберлік чемпионаты өткізіліп, оған 13 колледжден 26 студент қатысты. ▪ Қозғалыс қауіпсіздігін бұзудың алдын алу мақсатында көлік прокуратурасы мен полиция өкілдерінің қатысуымен Үйлестіру кеңесінің 189 отырысы, халықпен 8 135 кездесу (164 539 адам), құқық қорғау органдарымен 5 875 бірлескен рейд өткізілді, сондай-ақ БАҚ-та 963 жарияланым орналастырылды.

Мүдделі тараптардың күтулері	Өзара іс-қимыл арналары	Өзара іс-қимылдың жиілігі	Мүдделі тараптардың күтулері
Бұқаралық ақпарат құралдары (БАҚ)			
▪ Компания қызметі туралы жарияланымдар мен ақпарат беру; ▪ коммерциялық мүдделер.	▪ мессенджерлер, әлеуметтік желілер, телефон қоңыраулары, корпоративиік веб-сайт, электрондық пошта.	жүйелі түрде	▪ Компания қызметі туралы уақтылы хабардар ету мақсатында «ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік сайтында 777 баспасөз мәлімдемесі жарияланды. ▪ Астанадағы Wabtec зауытына; Достық – Мойынты учаскесіне; қазақстандық астықты экспорттау мәселелері бойынша Шымкентке (Сарыағаш станциясына) баспасөз турлары ұйымдастырылды. ▪ «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдары басшылығының қатысуымен брифингтер өткізілді. ▪ БАҚ-тың жазбаша және ауызша сауалдарына 616 жауап дайындалды, оның ішінде 90-ы – E-Otinish электрондық жүйесі арқылы.
Жеткізушілер мен мердігерлер			
▪ Коммерциялық мүдделер; ▪ жеткізу желісінің және құнды құру тізбегінің тиімділігі; ▪ жұмыстар мен қызметтерді уақтылы және сапалы орындау.	▪ баға ұсыныстарын сұрау және конкурстарға қатысуға тең қолжетімділікті қамтамасыз ету; ▪ тұрақты талдамалық кездесулер, келіссөздер өткізу, іскерлік хат алмасу; ▪ стратегиялық ынтымақтастық туралы келісімдерге, меморандумдарға, шарттарға қол қою.	қажеттілігіне қарай	▪ Тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді сатып алуға 17 247 шарт жасалды. ▪ 2025 жылғы қыркүйекте «Самұрық-Қазына Контракт», «QazCloud» және ірі қазақстандық компаниялардың қатысуымен отандық өндірушілерді қолдау жөнінде дөңгелек үстел өткізілді. ▪ Мердігерлік ұйымдардың 6 359 қызметкері «Еңбек қауіпсіздігі мәдениеті» курсы бойынша оқытылды.
Серіктестер			
▪ Коммерциялық мүдделер; ▪ жобаларды бірлесіп жүзеге асыру; ▪ технологиялар ▪ ды, біліктіліктерді және инновацияларды трансферттеу.	▪ ресми хат алмасу; ▪ отырыстар, кездесулер, конференциялар, дөңгелек үстелдер, форумдар.	қажеттілігіне қарай	«ҚТЖ» ҰК» АҚ Ресей, Беларусь, Қытай, Түркия, Иран, Орталық Азия және Еуропа елдерінің, сондай-ақ АҚШ-тың темір жол әкімшіліктерімен және көлік компанияларымен стратегиялық келісімдер мен меморандумдарға, сондай-ақ хаттамалық шешімдерге қол қойды. Негізгі бағыттары: ▪ көлік-логистикалық әлеуетті және терминалдық қызметті дамыту; ▪ жылжымалы құрамды жеткізу; ▪ бірлескен кәсіпорындар мен көлік хабтарын құру; ▪ көлік қызметтерін цифрландыру.
Клиенттер			
▪ Коммерциялық мүдделер; ▪ қызметтерге қажеттіліктерін қанағаттандыру; ▪ тасымал қауіпсіздігін қамтамасыз ету.	▪ брифингтер, БАҚ-тағы жарияланымдар, корпоративтік веб-сайт.	қажеттілігіне қарай	▪ 2025 жылғы 17 қыркүйекте «Ұлттық тасымалдаушы: вагондарды жаңартудан цифрландыруға дейінгі жол» тақырыбында брифинг өтті, оның шеңберінде дамудың негізгі бағыттары: 2030 жылға қарай жолаушылар вагондары паркін толық жаңарту, сондай-ақ жаңа бағыттарға одан әрі кеңейту жоспарларымен Starlink интернетін табысты іске қосу туралы айтылды. ▪ Адалдық және жолаушыларды әлеуметтік қолдау бағдарламаларын дамыту шеңберінде халықтың түрлі әлеуметтік-демографиялық топтарына бағдарланған 1,5 мыңнан астам дисконттық карта («Алтын», «Күміс», «Жастар», «Алтын-ай») өткізілді.

Мүдделі тараптардың күтулері	Өзара іс-қимыл арналары	Өзара іс-қимылдың жиілігі	Мүдделі тараптардың күтулері
			▪ Имидждік және азық-түлік жобалары іске асырылды: Алматы – Түркістан – Ташкент бағыты бойынша «Jibek Joly» халықаралық туристік пойызы, сондай-ақ жолаушылар үшін сапардың қосымша құндылығын қалыптастыратын музыкалық сүйемелдеуі бар, тақырыптық рәсімделген «Астана – Бурабай курорты» электр пойызы іске қосылды. ▪ «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС 28-ші «Көлік және логистика» – TransLogistica Kazakhstan 2025 жылғы халықаралық көрмесіне қатысты, оның аясында елдің жүк жөнелтушілерімен іскерлік келіссөздер жүргізілді. Кері байланыс алу, оның ішінде көрсетілетін қызметтердің сапасына қанағаттануды бағалау мәселелеріне ерекше назар аударылды.
Инвесторлар мен кредиторлар			
▪ Негізгі борышты және сыйақыны уақтылы төлеу; ▪ салынған инвестициялардың табыстылығы; ▪ бос ақша қаражаттарын депозиттік шоттарға орналастыру; ▪ Компанияның қаржылық және қаржылық емес есептілігінің ашықтығы.	▪ онлайн форматтағы талдамалық қоңыраулар, ресми хат алмасу, кездесулер, корпоративтік веб-сайт.	қажеттілігіне қарай	Қаржы институттарымен және инвесторлармен кездесулер өткізілді: ▪ Citibank, Santander, Exim Bank US – жүк және жолаушылар локомотивтерін қаржыландыру. ▪ China Development Bank, Exim Bank of China – магистральдық және маневрлік локомотивтер сатып алу. ▪ Deutsche Bank Luxembourg, S.A., Banco Santander, S.A., EXIM Bank US – локомотивтер сатып алу. ▪ ADCB және DB – инфрақұрылымдық жобаларды қаржыландыру және қысқа мерзімді қарыздарды қайта қаржыландыру. ▪ АДБ, АИИБ, Дүниежүзілік банк – инфрақұрылымдық жобаларды қаржыландыруды талқылау. ▪ Валюталық міндеттемелерді қайта қаржыландыру, инфрақұрылымдық жобаларды қаржыландыру және жолаушылар вагондарын жаңарту бойынша «Самұрық-Қазына» АҚ, ҚДБ және Өнеркәсіпті дамыту қорымен өзара іс-қимыл жасау.
Халықаралық ұйымдар			
▪ Компанияның халықаралық бастамаларға қатысуы.	▪ ресми хат алмасу, қоңыраулар; ▪ отырыстар, келіссөздер; ▪ сауалнамаларға, рейтингтерге қатысу.	қажеттілігіне қарай	▪ Moody's Baa2 кредиттік рейтингін, «Тұрақты» болжамды растады. ▪ Fitch Ratings «BBB-» кредиттік рейтингін, «Тұрақты» болжамды растады. ▪ S&P Global 100-ден 75 балл деңгейінде ESG рейтингін берді.

ЖЕРГІЛІКТІ ҚОҒАМДАСТЫҚТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ЖАСАУ ЖӘНЕ ҚАТЫСУ ӨҢІРЛЕРІН ДАМЫТУҒА ТАРТУ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ қатысу өңірлерінде жергілікті қоғамдастықтармен тұрақты және өзара тиімді өзара іс-қимыл жасауға бағытталған тәсілді дәйекті түрде іске асырады. Компанияның қызметі халықтың әлеуметтік әл-ауқатын қолдауға, аумақтарды дамытуға және бастамаларды іске асыру кезінде мүдделі тараптардың мүдделерін ескеруге бағдарланған.

Жергілікті қоғамдастықтарды тартудың негізгі тетіктерінің бірі – әлеуметтік және экологиялық жобаларды іске асыру, сондай-ақ Компания қызметкерлеріне өңірлердің өміріне тікелей қатысуға мүмкіндік беретін корпоративтік еріктілікті дамыту.

2025 жылы қоғамға үлес қосуға бағытталған жобаларды іске асыру шеңберінде Компанияның

бүкіл тобы бойынша Мемлекет басшысының бастамасын қолдау мақсатында «Бірге – таза Қазақстан» экологиялық акциясы басталды. Осы акция шеңберінде Қазақстан Республикасының аумағында Компания объектілерін қоса алғанда, 180 000 көшет отырғызылды, бұл қатысу өңірлеріндегі экологиялық ахуалдың жақсаруына ықпал етті.

Компания сондай-ақ өзара іс-қимыл құралы ретінде корпоративтік еріктілік мәдениетін белсенді түрде ілгерілетуде. 2025 жылы Компания қызметкерлері бүкіл ел бойынша еріктілер қызметіне 30 000-нан астам адам-сағат жұмсады. Осы бастамалар шеңберінде мынадай іс-шаралар іске асырылды:

- шалғай станциялар мен разъездерде тұратын жұмыскерлердің көп балалы отбасыларына қолдау көрсетілді: «Балаларды мектепке жинайық» акциясы аясында 700 мектеп жинағы жиналды;
- егде жастағы адамдарға атаулы көмек көрсетілді: «Ардагер маңайда тұрады» акциясы шеңберінде 500 азық-түлік себеті қалыптастырылып, берілді, сондай-ақ зейнеткерлерге 275 тонна тұрмыстық көмір берілді;
- кәсіптік даму мүмкіндіктері туралы ақпараттандыруға бағытталған 250 жетім балаға кәсіптік бағдар беру бойынша іс-шаралар өткізілді;
- ерекше қажеттіліктері бар балаларға қолдау көрсетілді: «Балалар тілектерінің шыршасы» акциясы аясында 75 бала қамтылды.

Аталған бастамаларды іске асыру жергілікті қоғамдастықтар тарапынан сенімді нығайтуға, олардың қоғамдық маңызы бар жобаларға қатысуын кеңейтуге және Компания қатысатын өңірлерді дамыту мәселелері бойынша кері байланыстың орнықты арналарын қалыптастыруға ықпал етеді.

ESG-РЕЙТИНГІ

2025 жылғы 23 желтоқсанда S&P Global халықаралық рейтингтік агенттігі Корпоративтік тұрақтылықты жаһандық бағалаудағы (CSA Corporate Sustainability Assessment) «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ны ESG-бағалау нәтижелерін жариялады.

2025 жылдың қорытындысы бойынша Компанияға 75 балл берілді, бұл өткен жылғы көрсеткіштен 15 тармаққа жоғары.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның ESG үш компоненті бойынша бағалауы: экологиялық – 78 балл, әлеуметтік – 82 балл және корпоративтік басқару – 60 балл құрады.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ ESG рейтингінің жоғарылауы стратегиялық жоспарлауды, басшылықтың белсенді қатысуын және халықаралық стандарттарға сәйкес келуді қамтитын кешенді жұмыстың нәтижесі болды.

Бұл нәтиже Компанияның тұрақты даму қағидаттарына берілгендігін және оның ұдайы жетілуге дайын болуын көрсетеді.

Анықтама ретінде: S&P Global ESG Score рейтингі – бұл ESG тәуекелдерін, мүмкіндіктерін және әсерлерін басқару саласындағы компанияның өнімділігін оның бір салалық жіктеудегі аналогтарымен салыстырып өлшейтін салыстырмалы бағалау.

Алынған нәтижелердің қорытындысы бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ екінші жыл қатарынан беделді S&P Global Sustainability Yearbook құрамына енгізілді. Sustainability Yearbook 2026 жылнамасы 2025 жылдың қорытындысы бойынша S&P Global ESG рейтингінің жоғары бағалауларын көрсеткен салалар бойынша компанияларды атап өтеді.

Sustainability Yearbook Member – бұл экологиялық, әлеуметтік және басқару аспектілерін қоса алғанда, тұрақты даму саласында үздік нәтижелер көрсететін және ESG-факторларды тиімді басқаратын компанияларға 2004 жылдан бері берілетін беделді мәртебе. 2026 жылы Sustainability Yearbook 2026 құрамына S&P Global бағалаған 9 200 компанияның 848-і кірді.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ ұсынылған «Көлік және көлік инфрақұрылымы» саласында атап өтілгендердің қатарына 251 компанияның 27-сі кірді.

ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӘСЕР ЕТУ

GRI 3-3, 201-1

Компания экономиканың әртүрлі секторларына маңызды көлік қызметтерін қамтамасыз етеді, еліміздің өңірлері мен елді мекендерін байланыстырып, олардың бірігуі мен дамуына мүмкіндік туғызады.

Компанияның экономикалық және әлеуметтік дамуға қосқан негізгі үлесі:

- Әртүрлі салалардағы, соның ішінде мұнай-газ, көмір, металлургия және ауыл шаруашылығы салаларындағы кәсіпорындардан шикізат пен дайын өнімді тасымалдауды қамтитын жүк тасымалы. Бұл экономиканың өсуіне ықпал етеді, экспорт көлемін ұлғайтады.
- Қазақстанның әртүрлі өңірлерін байланыстыратын жолаушылар тасымалы, бұл туризм мен демалысты дамытуға ықпал етеді.
- Көлік логистикасын және транзиттік тасымалдарды дамыту, бұл халықаралық жүк ағындарына сапалы және жылдам қызметтерді қамтамасыз етіп, Қазақстанның жаһандық логистикалық жүйенің негізгі буыны ретіндегі орнын нығайтады.
- Жұмыс орындарын құру және сақтау, бұл әлеуметтік тұрақтылық пен халықтың әл-ауқаты үшін маңызды.
- Еліміздің қаржы жүйесін нығайта отырып, салық аударымдары арқылы мемлекеттік бюджетке үлес қосу.
- Қызметкерлердің жалақысының лайықты деңгейін, олардың кәсіби және тұлғалық дамуын қамтамасыз ету.
- Бизнесті кеңейту мен оның тиімділігін арттыруға бағытталған инвестициялық жобаларды және инвестицияның басқа да нысандарын жүзеге асыру.

14-кесте. **Құрылған және бөлінген тікелей экономикалық құн, 2024–2025 жылдар аралығында құрылған және бөлінген тікелей экономикалық құн,** млн теңге

GRI 201-1

Көрсеткіш	2024	2025
1. Құрылған тікелей экономикалық құн	**2 232 275**	**2 850 116**
Түсім	2 163 942	2 757 083
Қаржылық кірістер	52 955	88 618
Қауымдастырылған ұйымдардың және бірлескен кәсіпорындардың пайдасындағы үлес	10 772	1 634
Өзге пайда мен залал	4 606	2 781
2. Бөлінген экономикалық құн	**2 050 469**	**2 571 627**
Операциялық шығындар	734 212	892 115
Қызметкерлердің жалақысы мен жеңілдіктері	795 635	933 711
Жалақы	780 973	930 430
Жұмыскерлерге берілетін өзге жеңілдіктер мен жәрдемақылар	14 662	3 281
Капитал жеткізушілеріне төлемдер	155 002	156 952
Пайыздық шығындар	152 777	153 443
Дивидендтер	2 225	3 509
Қоғамға салынған инвестициялар	280 875	474 048
Әлеуметтік салаға жұмсалатын шығындар	431	539
Даму жобалары	280 444	473 509
Мемлекетке төлемдер	62 510	67 257
Табыс салығынан басқа салықтар	47 758	47 437
Корпоративтік табыс салығы	14 752	19 820
Өзге шығындар	22 235	47 544
Жалдау шығындары (%)	19 502	36 307
Өзге қаржылық шығындар	2 733	11 237
3. Бөлінбеген экономикалық құн	**181 806**	**278 489**

МЕМЛЕКЕТТЕН АЛЫНҒАН ҚАРЖЫЛАЙ КӨМЕК

«Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-мен жалдау шарттары

Вагон-платформалар

2024 жылғы шілдеде Топ, еншілес ұйымы «KTZ Express» АҚ тұлғасында, жалпы құны 63 356 млн теңгені құрайтын және 7%-ын мемлекет субсидия ретінде беретін 13,75% жылдық пайыздық мөлшерлемемен саны 2 000 бірлік вагон-платформаларды жалдау шартын жасасты. Негізгі борышты төлеу бойынша жеңілдік кезеңі 5 жылды құрайды. Топ жалға алушы ретінде әрекет етеді.

2025 жыл ішінде осы шарт шеңберінде Топ саны 1 254 бірлік вагон-платформаларды алып, 32 жыл мерзімге 40 064 млн теңге мөлшерінде пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және 15 жыл мерзімге 24 715 млн теңге мөлшерінде жалдау міндеттемесін таныды.

Жолаушылар вагондары

2024 жылғы мамырда Топ, еншілес ұйымы «Жолаушылар тасымалы» АҚ тұлғасында, жалпы құны 103 432 млн теңгені құрайтын және 10%-ын мемлекет субсидия ретінде беретін 13,75% жылдық пайыздық мөлшерлемемен саны 157 бірлік жолаушылар вагонын жалдау шартын жасасты. Негізгі борышты төлеу бойынша жеңілдік кезеңі 5 жылды құрайды. Топ жалға алушы ретінде әрекет етеді.

Осы шарт шеңберінде 2025 жыл ішінде Топ 107 бірлік жолаушылар вагонын алды және 40 жыл мерзімге 70 382 млн теңге мөлшерінде пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және 14 жыл мерзімге 33 325 млн теңге мөлшерінде жалдау міндеттемесін таныды.

2024 жылғы тамызда Топ, еншілес ұйымы «Жолаушылар тасымалы» АҚ тұлғасында, жалпы құны 11 802 млн теңгені құрайтын (2024 жылғы 29 тамыздағы қосымша келісімді ескере отырып) және 10%-ын мемлекет субсидия ретінде беретін 14,5% жылдық пайыздық мөлшерлемемен саны 3 бірлік электр пойыздарын жалдау шартын жасасты Негізгі борышты төлеу бойынша жеңілдік кезеңі 5 жылды құрайды. Топ жалға алушы ретінде әрекет етеді.

Осы шарт шеңберінде 2025 жыл ішінде Топ 2 бірлік электр пойызын алды және 40 жыл мерзімге 7 848 млн теңге мөлшерінде пайдалану құқығы нысанындағы активті және 15 жыл мерзімге 3 734 млн теңге мөлшерінде жалдау міндеттемесін таныды.

2025 жылғы қазанда Топ, еншілес ұйымы «Жолаушылар тасымалы» АҚ тұлғасында, жалпы құны 92 095 млн теңгені құрайтын және 10%-ын мемлекет субсидия ретінде беретін 16% жылдық пайыздық мөлшерлемемен саны 100 бірлік жолаушылар вагонын жалдау шартын жасасты. Негізгі борышты төлеу бойынша жеңілдік кезеңі 3 жылды құрайды. Топ жалға алушы ретінде әрекет етеді.

2025 жыл ішінде осы шарт шеңберінде Топ 42 бірлік жолаушылар вагонын алды және 40 жыл мерзімге 36 386 млн теңге мөлшерінде пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және 15 жыл мерзімге 19 746 млн теңге мөлшерінде жалдау міндеттемесін таныды.

Ашық жүк вагондары

2023 жылғы шілдеде Топ, еншілес ұйымы «Қазтеміртранс» АҚ тұлғасында, жалпы құны 88 125 млн теңгені құрайтын және 6%-ын мемлекет субсидия ретінде беретін 13,15% жылдық пайыздық мөлшерлемемен саны 3 000 бірлік ашық вагондарды жалдау шартын жасасты. Негізгі борышты төлеу бойынша жеңілдік кезеңі 2 жылды құрайды. Топ жалға алушы ретінде әрекет етеді.

2025 жыл ішінде осы шарт шеңберінде Топ саны 1 069 бірлік ашық вагондар алып, 22 жыл мерзімге 31 402 млн теңге мөлшерінде пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және 13 жыл мерзімге 22 473 млн теңге мөлшерінде жалдау міндеттемесін таныды.

15-кесте. **Ұйымның 2024–2025 жылдар ішінде кез келген үкіметтен алған қаржылық көмегінің жалпы ақшалай құны,** млн теңге

GRI 201-4

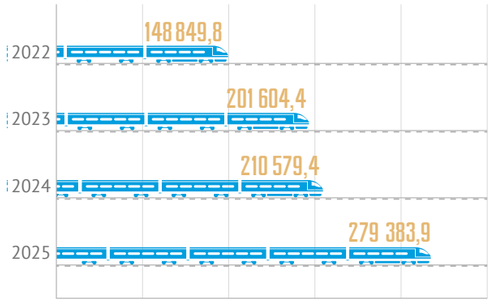
Санаты	2024	2025
Субсидиялар	68 594	52 147
Негізгі құралдарды жаңартуға/инфрақұрылымдық жобаларды іске асыруға Республикалық бюджет пен ҚР Ұлттық қорының қаражатынан алынған қаржылық көмек	208 168	107 806
ЖИЫНЫ	**276 762**	**159 953**

Кез келген операция үшін кез келген үкіметтен алынған немесе алынуы тиіс қаржылық көмек туралы толығырақ ақпарат «Борыштық жүктеме» бөлімінде берілген.

САЛЫҚ АУДАРЫМДАРЫ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ еліміздегі ең ірі салық төлеушілердің бірі, «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдары есепті жылы Қазақстан Республикасының бюджетіне төлеген салықтар мен басқа да міндетті төлемдердің сомасы 279 383,9 млн теңгені құрады (2024 жылы – 210 579,4 млн теңге).

2022–2025 жылдар кезеңіндегі «ҚТЖ» ҰК» АҚ салық аударымдары, млн теңге

ЖАНАМА ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӘСЕР ЕТУ

Компания ел экономикасы мен қоғамға елеулі жанама әсер етеді:

- Салаларды дамыту: жүк тасымалы операциялық қызметті қолдайды, өнеркәсіптік және коммерциялық нарық сегменттерін қоса алғанда, көлік қызметтеріне тәуелді салалардың өсуіне ықпал етеді.
- Инфрақұрылымдық даму: көлік желісін дамыту жаңа жұмыс орындарын жасайды және жергілікті деңгейде экономикалық өсуді ынталандырады.
- Экспортты қолдау: теміржол көлігінің қолжетімділігі мен сенімділігі экспорттаушы компанияларға нарықтарды кеңейту және табыстылықты арттыру үшін жаңа мүмкіндіктер ашады.
- Мультипликатив әсер: сатып алулар мен қызметкерлердің шығындары мердігерлерде қосымша жұмыс орындарын құруға, кіріс тудыруға және бюджетке салық аударымдарын ұлғайтуға ықпал етеді.
- Әлеуметтік әл-ауқат: Компания қызметкерлерді тұрақты жұмыспен, лайықты жалақымен және әлеуметтік кепілдіктермен қамтамасыз етеді, бұл олардың отбасыларының әл-ауқатына оң әсер етеді.

Қоғамға арналған жобалар: 2025 жылы қосылған үлес

GRI 203-2

«ҚТЖ» ҰК» АҚ қайырымдылық іс-шараларына, оның ішінде «Самұрық-Қазына» АҚ ұйымдастырған марафондар мен КВН ойындарына белсенді қатысады.

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ 400 жұмыскері «Самұрық-Қазына» АҚ қайырымдылық марафонына қатысты. Компания «Samruk-Kazyna Trust» корпоративтік қорына 4 млн теңге сомасын аударып, әрбір қатысушыға 10 000 теңге мөлшеріндегі жарнаны қамтамасыз етті. Жиналған қаражат жалпы білім беретін мектептерде инклюзия кабинеттерін салуға бағытталды.

Бұдан басқа, 2025 жылы әлеуметтік бастамаларды іске асыру шеңберінде Компанияның барлық тобы бойынша Мемлекет басшысының бастамасын қолдау мақсатында «Бірге – таза Қазақстан» экологиялық акциясы өткізілді. Осы акция шеңберінде Қазақстан Республикасының аумағында Компания объектілерін қоса алғанда, 180 000 көшет отырғызылды, бұл қатысу өңірлеріндегі экологиялық ахуалдың жақсаруына ықпал етті.

Компания сондай-ақ «Samruk-Kazyna Trust» қорының «Медициналық пойыз» және «Туған елге саяхат» (балалар пойызы) сияқты әлеуметтік жобаларын іске асыруға елеулі үлес қосты.

Корпоративтік еріктілікті дамытуға ерекше көңіл бөлінеді, бұл қызметкерлердің әлеуметтік жауапкершілігін нығайтуға ықпал етеді.

Толығырақ «Қайырымдылық және демеушілік қызмет» бөлімінен қараңыз.

Сервистерді дамыту және тасымалдардың қолжетімділігі

Жолаушыларға қызмет көрсету сапасын арттыру үшін 2021 жылдан бастап әйелдер вагондары бар пойыздар енгізілді. www.bilet.railways.kz веб-сайтында қолжетімді онлайн сауалнама бойынша, респонденттердің 82%-ы бастаманы қолдаған.

2025 жылы әйелдер вагондары бар бағыттар саны 11-ден 12-ге дейін ұлғайтылды, ал енгізілген сәттен бастап бұл қызметті 791 мың адам пайдаланды.

Мүмкіндігі шектеулі адамдар үшін 50% жеңілдік қарастырылған: әлеуметтік маңызы бар бағыттар бойынша кәдімгі орындарға; Тальго пойыздарында алып жүретін адамды қоса алғанда, арнайы жабдықталған купеге.

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ мүгедектігі бар адамдарға көрсетілетін қызметтердің қолжетімділігін арттыру бойынша жұмысты жалғастырды. Осы жұмыс аясында теміржол билеттерін сату жүйесі ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің сервисімен біріктірілді, бұл билеттерді рәсімдеуді жеңілдетті.

Жыл қорытындысы бойынша мүгедектігі бар адамдар мен оларды алып жүрушілер үшін 577 мың билет рәсімделді, 2024 жылға қарай өсім 8,3%-ды құрады, оның ішінде:

- онлайн режимде – 433 мың билет рәсімделді;
- билет кассаларында – 144 мың билет (оның ішінде арнайы жабдықталған орындарға – 36 мың билет) рәсімделді.

Бұдан басқа, 2025 жылы «Жолаушылар тасымалы» АҚ жол жүруге 25% жеңілдікпен «Алтын» және «Күміс» жаңа ақылы дисконттық карталарды енгізуді қоса алғанда, жол жүруге қолжетімділікті арттыруға бағытталған іс-шараларды жүзеге асырды. Есепті жылы 655 карта өткізілді, бұл 2024 жылмен салыстырғанда 50,2%-ға артық (436 карта).

Қағидаларға сәйкес барлық пойыздарда балаларға жеңілдікпен жол жүру ұсынылады: 7 жасқа дейін – тегін; 7-ден 15-ке дейін – 50% жеңілдік.

Есепті кезеңде халықаралық және ішкі туризмді дамытуға бағытталған жобалар іске асырылды: Алматы – Түркістан – Ташкент бағыты бойынша «Jibek Joly» халықаралық пойызы және тақырыптық стильде рәсімделген, музыкалық сүйемелдеуі бар «Астана – Бурабай курорты» электр пойызы іске қосылды. Сонымен қатар, Халықаралық әйелдер күні, Наурыз, Жеңіс күні және т.б. мерекелерге арналған вагондарды тақырыптық безендіру ұйымдастырылды.

2025 жылы вагондардың санатына және олардың толтырылу деңгейіне байланысты жеңілдіктер жүйесі енгізілді. Жеңілдіктер ауа баптауы жоқ купелік вагондарға 7%-дан 20%-ға дейін, коммерциялық сегментке – 30%-ға дейін және толтырылуы төмен купелік вагондарға – 20%-ға дейін құрады.

2025 жылы жолаушылар тасымалын дамыту

2025 жылы «Жолаушылар тасымалы» АҚ «Алматы – Түркістан – Самарқанд – Бұхара – Ташкент – Алматы» бағыты бойынша 10 туристік пойызды іске қосты.

Қызметтер көрсету сапасын арттыру және жолаушылар үшін қосымша жайлылықты қамтамасыз ету мақсатында 2025 жылы «Жолаушылар тасымалы» АҚ-мен «ЗИКСТО» АҚ-нан 161 жаңа жолаушылар вагоны, оның ішінде 149 стандартты және 12 моторлы-вагондық вагон жеткізілді.

Мына пойыздар құрамы жаңартылды:

- № 7/8 «Алматы-2 – Саратов» (3 құрам);
- № 139/140 «Павлодар – Пресногорьковская» (1 құрам, плацкарт бөлігі);
- № 301/302 «Алматы-2 – Новосибирск» (2 құрам);
- № 351/352 «Алматы-2 – Өскемен» (3 құрам);
- Тіркемелі вагондар: Алматы – Семей (2 схема), Алматы – Күлсары (3 схема) қатынасында.

Бұдан басқа, есепті жылы заманауи спутниктік технологияларды пайдалана отырып, пойыздарда интернетке қол жеткізуді ұсыну жөніндегі пилоттық жоба іске қосылды.

«Жолаушылар тасымалы» АҚ Тальго пойыздарының 24 құрамында бейнебақылау жүйелерін енгізуді аяқтады – пойыздардағы жағдайға тәулік бойы мониторинг жүргізуді және көлік қауіпсіздігі деңгейін арттыруды қамтамасыз ететін барлығы 1 350 камера орнатылды.

Сондай-ақ, жолаушыларға пойыздардың қозғалысы, олардың келуі мен жөнелтілуі туралы өзекті ақпаратты нақты уақыт режимінде алуға мүмкіндік беретін «Пойыздар қозғалысының онлайн-таблосы» жаңа цифрлық сервисі енгізілді.

САТЫП АЛУ ІС-ТӘЖІРИБЕСІ

GRI 3-3, 2-6, 204-1

«ҚТЖ» ҰК» АҚ өз қызметін қажетті тауарлармен, жұмыстармен және қызметтермен уақтылы және үздіксіз қамтамасыз етуге басым мән береді, бұл теміржол инфрақұрылымының тұрақты жұмысының және жолаушылар мен жүк тасымалдарының қауіпсіздігін қамтамасыз етудің негізгі факторы болып табылады.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның сатып алу қызметі өндірістік қажеттіліктерді тиімді қанағаттандыруға, бәсекелестік ортаны дамытуға, рәсімдердің ашықтығын арттыруға және жеткізушілермен өзара іс-қимылды оңтайландыруға бағытталған. Осы тәсілдерді іске асыру Компанияға сатып алынатын тауарлардың, жұмыстар мен көрсетілетін

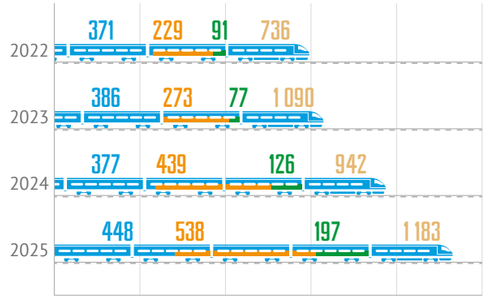
қызметтердің жоғары сапасын қамтамасыз етуге, сондай-ақ операциялық және беделді тәуекелдерді барынша азайтуға мүмкіндік береді.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ сатып алу қызметін жүзеге асыру кезінде «Квазимемлекеттік сектордың жекелеген субъектілерінің сатып алуы туралы» Қазақстан Республикасының Заңын, сондай-ақ Қордың сатып алуды жүзеге асыру тәртібін басшылыққа алады, бұл сатып алу рәсімдерінің біркелкілігін, адал бәсекелестік пен ашықтық қағидаттарының сақталуын қамтамасыз етеді.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның сатып алуы туралы барлық қажетті ақпарат http://www.railways.kz корпоративтік сайтында және Қордың http://www.zakup.sk.kz сатып алу порталында орналастырылады және барлық әлеуетті жеткізушілер үшін қолжетімді болып табылады. Электрондық сатып алу жүйесін пайдалану сатып алу рәсімдерінің ашықтығы мен қадағалануын арттыруға, сатып алуды өткізу мерзімін қысқартуға, белгіленген талаптардың сақталуын бақылауды күшейтуге және бәсекелестік деңгейін арттыруға мүмкіндік берді.

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ тобы бойынша жасалған шарттардың жалпы көлемі 1 трлн 183 млрд теңгені құрады. Бұл ретте сатып алудың 38%-ы бәсекелестік тәсілдермен өткізілді, 46%-ы ішкі холдингтік сатып алуды, 17%-ы бір көзден сатып алуды құрады, бұл «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметінің ерекшелігіне байланысты болды.

2022–2025 жылдар кезеңіндегі сатып алу тәсілдері бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның сатып алуы, млрд теңге

Толығырақ ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылған.

16-кесте. **2024- 2025 жылдар кезеңіндегі жергілікті жеткізушілерден сатып алудың ара қатынасы**

GRI 204-1

	Өлшем бірлігі	2024	2025
Жеткізушілер саны, барлығы	бірлік	4 027	3 884
Жалпы сатып алу сомасы	млрд теңге	942	1 183
Жергілікті[15] жеткізушілер саны, барлығы	бірлік	3 995	3 857
Жергілікті жеткізушілерден сатып алу сомасы	млрд теңге	938	1 181
%, саны бойынша	бірлік	99,2%	99,3%
%, сомасы бойынша	млрд теңге	99,6%	99,9%

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ сатып алу қызметіне жергілікті жеткізушілерді тартудың жоғары деңгейін қамтамасыз етті. Жергілікті жеткізушілердің үлесі жалпы жеткізушілер санының 99,3%-ын, ал олардан сатып алу көлемі – жалпы сатып алу сомасының 99,9%-ын құрады.

ЕЛ ІШІНДЕГІ ҚҰНДЫЛЫҚТЫ ДАМЫТУ

GRI 3-3

Компания жергілікті жеткізушілермен және мердігерлермен[15] ынтымақтасу арқылы жергілікті бизнестің дамуына белсенді түрде қолдау көрсетеді, осылайша жергілікті экономиканың өсуін ынталандырады және өңір халқы үшін қолайлы экономикалық және әлеуметтік орта қалыптастырады. Осы саясатты жүзеге асыру үшін «ҚТЖ» ҰК» АҚ бірқатар шараларды жүзеге асыруда:

[15] Қазақстан Республикасының аумағында кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының резиденттері. GRI 204-1 стандартының талаптарына сәйкес «жергілікті жеткізушілер» деп олардың өндірушілер немесе делдалдар болып табылатынына қарамастан, шоттар мен шарттар негізінде жеткізуді жүзеге асырған барлық жеткізушілер түсініледі. Тиісінше, көрсеткіш шеңберінде корпоративтік топ ішіндегі жеткізушілерді қоса алғанда, барлық осындай жеткізушілер ескеріледі.

- «ҚТЖ» ҰК» АҚ басқарушылық құрамы үшін, сондай-ақ «ҚТЖ» ҰК» АҚ еншілес ұйымдары үшін жыл сайынғы негізде «тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді сатып алудағы ел ішіндегі құндылықтың үлесі» корпоративтік көрсеткіші белгіленеді;
- отандық тауар өндірушілермен ұзақ мерзімді шарттар жасалады;
- жаңа өндірістерді құру жолымен жаңа өнімдерді шығаруды ынталандыру, сондай-ақ жұмыс істеп тұрған өндірістер өнімдерінің номенклатурасын кеңейту, бәсекеге қабілетті отандық өнімді қамтамасыз ету;
- басымдықты беру – тауар өндірушілер және кәсіпкерлік қызметімен айналысатын мүгедектер ұйымы сатып алуды жүзеге асыру, олар үшін де басқа бірқатар преференциялар қарастырылған: тендерлік өтінімдерді қамтамасыз етуді ұсынудан босату, шартты орындау, аванстық төлемді қайтару, 5 жұмыс күні ішінде есеп айырысу, шартты сомасының кемінде 30% мөлшерінде алдын ала төлемді төлеу, тендерлік өтінімдерді қарау кезінде бағаны шартты төмендетуді қолдану, бағалар тең болған жағдайда басымдылық беру және т.б., сондай-ақ бағдарламалық жасақтама және электрондық өнеркәсіп өнімдері өндірушілерінің арасында сатып алу;
- жобалау-құрылыс құжаттамасы бар құрылыс-монтаждау жұмыстарын сатып алу кезінде жұмыстар мердігерінің тауарды міндетті түрде өндірушілерден сатып алуы туралы талап белгіленеді.

2025 жылдың қорытындысы бойынша тауарларды сатып алудағы ел ішіндегі құндылықтың үлесі 63%-ды, жұмыстар мен қызметтерді сатып алуда – 96%-ды құрады, бұл 2024 жылғы тауарлар бойынша деңгейден төмен. Көрсеткіштің төмендеуі есепті кезеңде сатып алу құрылымының өзгеруіне, оның ішінде отандық жеткізушілерді тартуға орнықты бағдарды сақтай отырып, Қазақстан Республикасының аумағында өндірілмейтін импорттық құрамдас бөлігі жоғары жекелеген жобаларды іске асыруға және тауарларды сатып алуға байланысты.

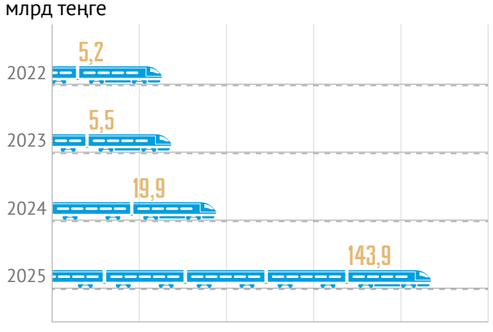
Сонымен қатар, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу бойынша 1,1% өсіммен оң серпін байқалады, бұл отандық жеткізушілер мен мердігерлерді тартуға орнықты бағдардың сақталуын білдіреді.

17-кесте. **2022–2025 жылдар кезеңіндегі тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді сатып алуда ел ішіндегі құндылықтың үлесі, %**

Көрсеткіштер	2022	2023	2024	2025	2024/2023 өзгерістері, %	2025/2024 өзгерістері, %
Тауарлар	69	54	64	63	18,5	–1,6
Жұмыстар мен қызметтер	96	93	95	96	2,2	1,1

Жергілікті бизнесті қолдау аясында 2025 жылы жалпы сомасы 143,9 млрд теңге 47 офтейк шарт жасалды.

2022–2025 жылдар кезеңіндегі офтейк шарттар, млрд теңге

САНАТТЫҚ САТЫП АЛУ

Сатып алу санаттарын басқару шығындарды және сыртқы ортаны санат бойынша неғұрлым нақтылап талдау, сатып алудың оңтайлы тәсілдерін анықтау арқылы сатып алу қызметінің тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді.

2025 жылы санаттық сатып алу көлемі шамамен 60 млрд теңгені құрады. 10 санаттық сатып алу стратегиясын іске асырудан түскен нақты пайда 3 млрд теңгеден астам соманы құрады.

Бұл стратегиялар сонымен қатар жергілікті жеткізушілерді дамытуға, сатып алынатын тауарлар, қызметтер мен жұмыстар сапасын жақсартуға, сатып алу рәсімдерін оңтайландыруға, қамтамасыз етудің сенімділігі мен уақтылығын арттыруға бағытталған.

10-ҚАҒИДАТ Іскерлік топтар сыбайлас жемқорлықтың барлық түрлеріне, соның ішінде бопсалаушылық пен парақорлыққа қарсы тұруы тиіс.

ІСКЕРЛІК ӘДЕП ЖӘНЕ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ

GRI 3-3

«ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік әдеп және сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат мәселелеріне ерекше көңіл бөледі. «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының Әдеп және мінез-құлық кодексі[16] корпоративтік мәдениетті дамытуға, іскерлік беделді нығайтуға бағытталған және Компанияның іскерлік әдеп қағидаттарына және реттеуші нормаларды сақтауға ұмтылатынын айқындайды.

Кодекс Компания қызметкерлері ұстанатын және Компания өз клиенттеріне, іскерлік серіктестеріне, инвесторларына және жалпы қоғамға мәлімдейтін Компанияның негізгі құндылықтарын, миссиясын және мәдениетін көрсетеді.

Кодекске қоса «ҚТЖ» ҰК» АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты қолданылады,[17] оның негізгі мақсаты – Компанияның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық әрекеттерге тартылу тәуекелдерін барынша азайту. Саясат сыбайлас жемқорлыққа мүлдем төзбеушілік атмосферасын қалыптастыру, іскерлік мінез-құлықтың жоғары стандарттарына ұмтылу, ашық әрі адал бизнес жүргізу және Компанияға сенімді нығайту арқылы жүзеге асырылады.

Компанияның барлық қызметкерлері Әдеп және мінез-құлық кодексімен, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатпен танысады, сонымен қатар оқу іс-шараларына үнемі қатысып, білімдерін растайды. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет деңгейін көтеру үшін түсіндірме ссессиялары, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет өкілдерімен кездесулер өткізіледі.

Әдеп және мінез-құлық кодексі, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат «ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік сайтында ашық қолжетімділікпен орналастырылған, сонымен қатар корпоративтік ақпараттық порталда «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлеріне қолжетімді.

Іскерлік әдеп қағидаттарын сақтауды және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылды қамтамасыз ету мақсатында «ҚТЖ» ҰК» АҚ мен оның еншілес ұйымдарында кадрлық іс жүргізу қағидаларымен (11.08.2025 ж. № 717-Ц3 бұйрығымен бекітілген) жаңадан қабылданған қызметкерлер үшін Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатымен танысу бойынша, сондай-ақ Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы мен Компанияның ішкі корпоративтік құжаттары талаптарының мүлтіксіз сақтау бойынша міндеттемелер белгіленген. Аталған талаптар қызметкерлердің еңбек шарттарында бекітіледі.

Бұдан басқа, Компанияда Жұмыскерлердің қызметін бағалау қағидаларымен регламенттелген персоналдың тиімділігін бағалау жүйесі жұмыс істейді (23.12.2024 ж. № 982-Ц3 бұйрығымен бекітілген). Осы жүйе шеңберінде жұмыскерлердің корпоративтік құндылықтарға, іскерлік әдеп нормаларына және комплаенс талаптарына бейімділік деңгейін бағалауға бағытталған «Қауіпсіздік және әдеп» блогын қамтитын біліктіліктер үлгісі енгізілді.

Осы блок бойынша бағалау нәтижелері жұмыскерлердің қорытынды бағасын қалыптастыру кезінде ескеріледі және таланттарды басқару жүйесінде олардың жайғасымына әсер етеді.

Әдепті мінез-құлық критерийлерін персоналды басқару процестеріне біріктіру әдептік қағидаттар әрбір жұмыскердің кәсіби қызметінің ажырамас бөлігі болатын орнықты корпоративтік мәдениетті қалыптастыруға ықпал етеді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатына сәйкес, Компания жария лауазымды адамдардың немесе өзге де тұлғалардың Компания қызметін сақтауға немесе кеңейтуге әсер ететін шешімдер қабылдауына тікелей немесе жанама ықпал ету мақсатында болса немесе егер мұндай қатысу осындай ықпал ету әрекеті ретінде қабылдануы

[16] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 20.09.2019 ж. шешімімен бекітілген (№14 хаттама).
[17] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 14.02.2019 ж. шешімімен бекітілген (№2 хаттама).

мүмкін болса, саяси қызметке қатыспайды. Компания өз қызметінде артықшылық алу немесе сақтау мақсатында саяси партияларды, қоғамдық бірлестіктерді қаржыландыруды дербес немесе өзінің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері арқылы жүзеге асырмайды.

Компанияның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері ҚР қолданыстағы заңнамасына сәйкес құрылған қоғамдық бірлестіктерге, сондай-ақ мақсаты өз қызметінде Компания үшін артықшылық алу немесе сақтау болмайтын халықаралық қоғамдық бірлестіктерге қатысуға құқылы. Компанияның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне қоғамдық бірлестіктерге қатысу кезінде өз қызметінде Компания үшін артықшылық алу немесе сақтау мақсатында Компания атынан ұсыныс жасауға, беруге, уәде беруге немесе төлем жасауға, мүлік енгізуге, сыйлықтар беруге және т.б. тыйым салынады. Компанияның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері ҚР қолданыстағы заңнамасына сәйкес қоғамдық бірлестіктерге қатысқаны үшін дербес жауапты болады.

Компанияның қайырымдылық (демеушілік) көмек көрсетуі «Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» ҚР Заңында көзделген тәртіппен бекітілетін «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялар тобының қайырымдылық бағдарламасында көзделген жағдайларды қоспағанда, «ҚТЖ» ҰК» АҚ қайырымдылық (демеушілік) көмек көрсетуге құқылы емес. Бұл ретте Компания лауазымды адамдар мен қызметкерлерге өз атынан қайырымдылық және/немесе демеушілік көмек көрсетуге тыйым салмайды.

Осылайша, есепті кезеңде Компания саяси және қайырымдылық жарналарын жүзеге асырмады.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ МӘДЕНИЕТТІ ҚАЛЫПТАСТЫРУ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-да сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру шеңберінде есепті кезеңде жұмыскерлердің хабардарлығын арттыруға және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін төмендетуге бағытталған іс-шаралар кешені іске асырылды.

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға бағытталған 102 іс-шара, оның ішінде жоғары басшылықтың қатысуымен 33 іс-шара өткізілді. Іс-шараға барлығы 55 143 білім алушы, оның ішінде ҚОТЖ (қашықтықтан оқыту және тестілеу жүйесі) арқылы оқудан өткен 2 562 қызметкер қатысты.

Толығырақ ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылған.

2025 жыл ішінде Компанияның өңірлік бөлімшелері үшін Қазақстан Республикасының көлік және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы заңнамасының талаптарын түсіндіруге бағытталған көшпелі іс-шаралар өткізілді. Іс-шаралар Алматы, Қарағанды, Ақтөбе, Қостанай, Семей және Өскемен өңірлерін қамтыды.

Іс-шараларды іске асыруға прокуратура органдарын, сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметті, көліктегі полицияның желілік бөлімшелерін, көліктік бақылау және экономикалық тергеу қызметтерін қоса алғанда, өңірлік мемлекеттік және құқық қорғау органдарының өкілдері тартылды.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ комплаенс қызметі Компания мен оның жұмыскерлерінің Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасын сақтауын, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі іс-шаралардың іске асырылуына мониторингті қамтамасыз етеді.

Комплаенс қызметінің міндеттері:

- Компания мен оның қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының алдын алу құралдарын енгізуді қамтамасыз ету;
- Компанияда сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру іс-шаралары жүйесін іске асыру;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша сыртқы реттеуші талаптар мен үздік халықаралық іс-тәжірибенің сақталуын қамтамасыз ету;
- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттарының сақталуын қамтамасыз ету;
- мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу және т.б.

Комплаенс қызметі өз жұмысында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы заңнаманы, «Самұрық-Қазына» АҚ тобының Комплаенс функциясының корпоративтік стандартын[18], және Комплаенс қызметі туралы ережені[19] басшылыққа алады.

[18] «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасының 2023 жылғы 21 желтоқсандағы №60/23 шешімімен бекітілген.
[19] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 15 маусымдағы шешімімен бекітілген (№7 хаттама).

«ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобындағы комплаенс-бақылау жүйесінің тиімділігін арттыру мақсатында Комплаенс қызметінің еншілес ұйымдардың комплаенс-бақылаушыларымен өзара іс-қимыл регламенті әзірленіп, бекітілді.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ адалдық пен ашықтық қағидаттарын ұстана отырып, сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікке негізделген құндылықтар жүйесін нығайтады, Құпия хабардар ету саясатына[20] сәйкес, қызметкерлер, клиенттер, іскерлік серіктестер және басқа да мүдделі тұлғалар бұзушылықтар туралы, оның ішінде Әдеп және мінез-құлық кодексінің орындалмағаны, алаяқтық, сыбайлас жемқорлық, кемсітушілік жағдайлары және Компанияның қызметіне қатысты басқа да құқық бұзушылықтар туралы ашық немесе жасырын түрде хабарлай алатын қолжетімді құпия хабардар ету арналары туралы ақпаратты ұсынады.

«Самұрық-Қазына» АҚ комплаенс функциясы бойынша корпоративтік стандарт ережелерін «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметінің бизнес-процестеріне біріктіру және бейімдеу шеңберінде Директорлар кеңесі (Директорлар кеңесінің 23.04.2025 жылғы шешімі, № 5 хаттама) бекітілген:

1. «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да және оның еншілес ұйымдарында өтініштерді қарау және ішкі тергеп-тексерулер жүргізу қағидалары;
2. «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ға жұмысқа қабылдау кезінде үміткерлерге комплаенс тексеру жүргізу қағидалары;
3. «ҚТЖ» ҰК» АҚ-дағы контрагенттерді комплаенс тексеру қағидалары;
4. «ҚТЖ» ҰК» АҚ еншілес ұйымдарының комплаенс функцияларының тиімділігін бағалау әдістемесі.

«ЖЕДЕЛ ЖЕЛІ» компания қызметкерлеріне де, компаниямен өзара әрекеттесетін үшінші тұлғалар (клиенттер, контрагенттер және басқа да мүдделі тұлғалар) үшін де қолжетімді.

Оператор қамтамасыз етеді:
- ✓ **құпиялылық пен жасырын болуды (жүгінген адамның қалауы бойынша);**
- ✓ **барлық өтініштерді тіркеу мен өңдеуді.**

«ЖЕДЕЛ ЖЕЛІ» байланыс арналары:

8 800 080 4747
ҚР аумағында қоңырау шалу тегін

+7 771 191 8816

www. sk-hotline. kz

mail@sk-hotline.kz

Есепті жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобы бойынша бастамашылық ақпараттандыру арналары бойынша 2025 жылы 200 өтініш, оның ішінде «Жедел желі» арқылы – 156, E-Otinish арқылы – 42 және басқа арналар арқылы – 2 өтініш келіп түсті.

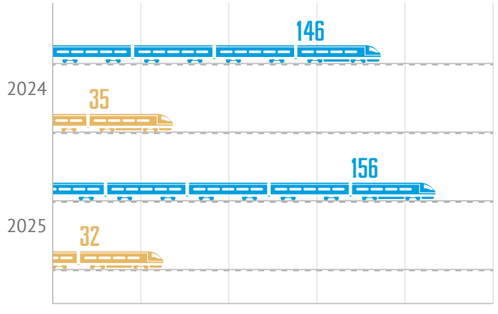
Осылайша, қарау нәтижелері бойынша, сондай-ақ жүргізілген тексерулер мен тергеп-тексерулердің нәтижелері бойынша, келіп түскен 200 өтініштегі 40 анықталған сәйкессіздіктер мен бұзушылықтардың фактілері (оның ішінде ішінара) расталды.

Барлық келіп түскен өтініштер қаралып, анықталған бұзушылықтар бойынша оларды жою бойынша тиісті ұсыныстар берілді.

Бұдан басқа, «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобы бойынша 46 ішкі тергеп-тексеру жүргізілді.

Жедел желіге оператордан келіп түсетін барлық өтініштерді қабылдау, өңдеу және қаралуын бақылау «Самұрық-Қазына» АҚ әкімшілендіретін «E-compliance» ақпараттық жүйесінде жүзеге асырылады.

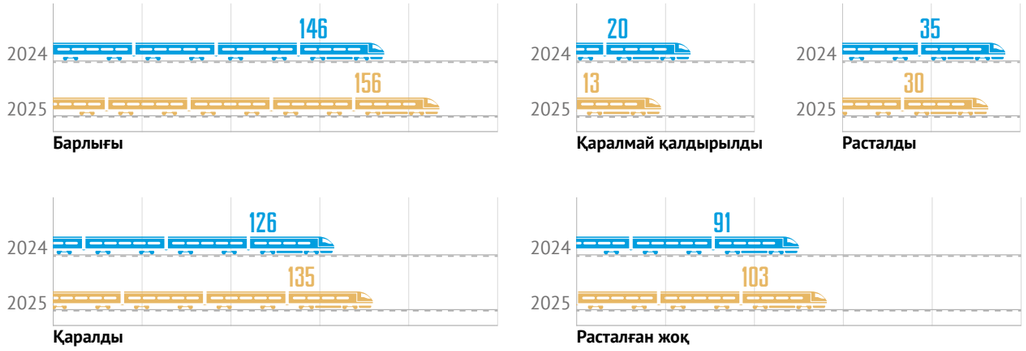
2025 жылы Жедел желіге келіп түскен өтініштер статистикасы

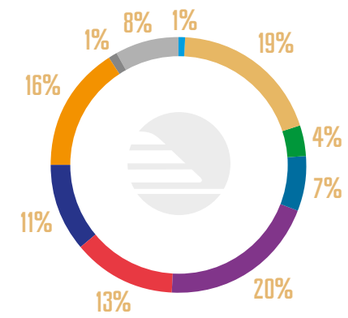
- «Жедел желі» арқылы келіп түскен өтініштерді әкімшілендіру және қарау
- Жылдар бойынша (оның ішінде ішінара) расталған өтініштер саны

[20] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 2019 жылғы 14 ақпандағы шешімімен бекітілген (№ 2 хаттама).

2024-2025 жылдардағы Жедел желіге келіп түскен өтініштер статистикасы

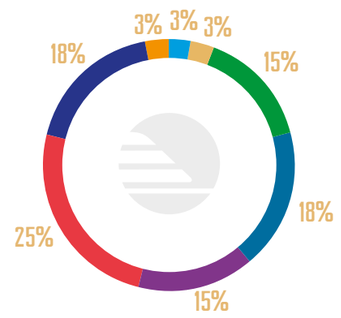

2025 жылы Жедел желіге келіп түскен өтініштер статистикасы

- Сатып алу және жабдықтау саласы
- Сыбайлас жемқорлық/Теріс пайдалану
- Алаяқтық/Ұрлық
- Операциялық қызметтегі бұзушылықтар
- Еңбек жандалдары
- Персоналды бұзушылықпен жалдау/жоғарылату
- Еңбек ақысын төлеу мәселелері
- Әдепсіз мінез-құлық
- Еңбек қатынастары саласындағы кемсітушілік
- Денсаулыққа, қауіпсіздікке және қоршаған ортаға қауіп-қатер

2025 жылы Жедел желіге келіп түсіп, расталған өтініштердің құрылымы

- Сатып алу және жабдықтау саласы
- Сыбайлас жемқорлық/Теріс пайдалану
- Операциялық қызметтегі бұзушылықтар
- Еңбек жандалдары
- Персоналды бұзушылықпен жалдау/жоғарылату
- Еңбек ақысын төлеу мәселелері
- Әдепсіз мінез-құлық
- Денсаулыққа, қауіпсіздікке және қоршаған ортаға қауіп-қатер

18-кесте. **2025 жылы Жедел желіге келіп түсіп, расталған өтініштердің құрылымы**

Тәуекелдер салалары және бұзушылықтар түрлері	Қаралған хабарлардың жалпы саны	Расталған хабарлардың саны
Сатып алу және жабдықтау саласы	2	1
Сыбайлас жемқорлық/Теріс пайдалану	27	1
Операциялық қызметтегі бұзушылықтар	10	5
Еңбек жандалдары	29	6
Персоналды бұзушылықпен жалдау/жоғарылату	19	5
Еңбек ақысын төлеу мәселелері	15	8
Әдепсіз мінез-құлық	22	6
Денсаулыққа, қауіпсіздікке және қоршаған ортаға қауіп-қатер	11	1
Кемсітушілік немесе қысым көрсету	5	2

Сондай-ақ еңбек жанжалдары бойынша 1 дерек анықталды.

РАСТАЛҒАН ХАБАРЛАР БОЙЫНША КЕЛЕСІ ДЕН ҚОЮ ШАРАЛАРЫ ҚАБЫЛДАНДЫ:

ЕСКЕРТУ	СӨГІС	ҚАТАҢ СӨГІС	ЕҢБЕК ҚАТЫНАСТАРЫН ТОҚТАТУ
5	6	13	4

Есепті жылы Компания жұмыскерлеріне қатысты төрт қылмыстық іс қозғалды, оның ішінде екі қылмыстық іс сотқа берілді. Есепті кезеңнің соңында қылмыстық істер алдын ала тергеу және сот талқылауы сатысында тұр.

Осындай жағдайлардың алдын алу мақсатында болашақта ұжымдармен түсіндіру іс-шаралары өткізіліп, «ҚТЖ» ҰК» АҚ мен оның еншілес ұйымдарының Әдеп және мінез-құлық кодексі мен ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының нормаларын сақтау бойынша ұсынымдар берілді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау және азайту

Компанияның еншілес ұйымдарының бизнес-процестеріндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау және оларды жою немесе азайту бойынша шаралар қабылдау мақсатында Комплаенс қызметі жыл сайын «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобында сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізеді.

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да, оның ішінде он еншілес ұйымында тәуекелдерді бағалау жүргізілді.

19-кесте. **Есепті жылдағы расталған сыбайлас жемқорлық жағдайлары** GRI 205-3

Расталған сыбайлас жемқорлық жағдайларының жалпы саны	0
Сыбайлас жемқорлық іс-әрекеттері үшін қызметкерлерді жұмыстан босату немесе жазалау жағдайларының жалпы саны.	0
Есепті кезең ішінде ұйымға немесе оның қызметкерлеріне қарсы қозғалған мемлекеттік сыбайлас жемқорлық туралы істер және осындай істерді қарау нәтижелері.	0

20-кесте. **Есепті жылы сыбайлас жемқорлыққа байланысты тәуекелдерге бағаланған құрылымдық бөлімшелердің/бизнес-процестердің жалпы саны** GRI 205-1

	2025
Сыбайлас жемқорлыққа байланысты тәуекелдерге бағаланған құрылымдық бөлімшелердің/бизнес-процестердің жалпы саны.	11
Құрылымдық бөлімшелердің/бизнес-процестердің жалпы саны.	11
Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бағаланған құрылымдық бөлімшелердің/ бизнес-процестердің пайызы.	100%

2025 жылдың басында 47 тәуекел негізгі (тән) болды, оның 31-і Тәуекелдер картасының қызыл және сары аймақтарында болды.

Қалдық тәуекелді бағалау кезінде мыналар ескерілді:
1) 2025 арналған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту жөніндегі іс-шаралар жоспарын орындау;
2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша жұмыс шеңберінде процестер мен іскерлік операциялардың иелері 2025 жылы енгізген жаңа бақылау рәсімдерін іске асыру;
3) «жедел желіге» келіп түсетін хабарлар;
4) БАҚ пен әлеуметтік желілердегі жарияланымдар;
5) сыртқы және ішкі тексерулердің/тергеп-тексерулердің актілері;
6) бизнес-процесс иелерімен жасалған сұхбаттар.

Талдау көрсеткендей, 2025 жылы іске асырылған бақылау рәсімдері жекелеген тәуекелдердің тәуекелдер картасындағы қызыл және сары аймақтан жасыл аймаққа қоныс аударуына мүмкіндік бермеген. Сондай-ақ жүргізілген бағалау барысында Компания қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа байланысты жаңа комплаенс-тәуекелі – «өз пайдасын табу үшін және/немесе өзге де бұзушылықтарды жасыру мақсатында заңсыз құжаттар (уақытша еңбекке жарамсыздық парақтары, жалған дипломдар/ сертификаттар және т.б.) алу мақсатында мемлекеттік/ жеке ұйымдардың қызметшілерімен/ қызметкерлерімен сөз байласу» сәйкестендірілді.

Жүргізілген талдау нәтижелері бойынша 2026 жылға арналған Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің тізілімі мен картасы қалыптастырылды, сондай-ақ оларды барынша азайту жөніндегі іс-шаралар жоспары әзірленді.

2026 жылға арналған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің картасы Компанияға тән 48 тәуекелдің ішіндегі қызыл және сары аймақта тұрған қалдық негізгі тәуекелдердің саны – 32 екенін көрсетеді.

Қызыл аймақта бұрынғыдай мына салалардағы тәуекелдер қалып отыр:
- сатып алу;
- персоналды басқару;
- қызметтер көрсету;
- ішкі тексерулер;
- қауіпсіздікті қорғау және қауіпсіздік техникасы.

Қалдық негізгі тәуекелдер үшін оларды азайту жөніндегі 2025 жылға арналған іс-шаралар жоспары әзірленді, оған ағымдағы рәсімдер тиімсіз немесе ішінара тиімді деп танылған жағдайларда қосымша шараларды қоса алғанда, бақылау рәсімдері кіреді. Олардың негізгілері:
1) ішкі құжаттарды әзірлеу/өзектендіру;
2) бақылау рәсімдерін енгізу;
3) бизнес-процестерді/іскерлік операцияларды автоматтандыру;
4) сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама, әдеп және мінез-құлық мәселелері бойынша міндетті оқытудан өту, сондай-ақ білімді растау мақсатында жұмыскерлерді жыл сайынғы тестілеуден өткізу.

КЕМСІТУШІЛІК ЖАҒДАЙЛАРЫ ЖӘНЕ ҚАБЫЛДАНҒАН ТҮЗЕТУ ШАРАЛАРЫ

GRI 406-1

Есепті кезеңде «Жедел желіні» қоса алғанда, құпия ақпараттандыру арналары арқылы ықтимал кемсіту жағдайлары туралы 5 өтініш келіп түсті. Жүргізілген тексерулердің нәтижелері бойынша кемсітушілік фактілері қызмет бабын теріс пайдалануға және әдепсіз мінез-құлыққа байланысты екі жағдайда (2023 жылы – 0, 2024 жылы – 3) расталды.

Аталған фактілер бойынша бір кінәлі жұмыскерді жауапкершілікке тарту туралы шешім қабылданды, екінші жағдай бойынша кінәлі адамға қатысты шаралар қабылдау, сондай-ақ моральдық-психологиялық ахуалды қалпына келтіру және ұжымдағы өзара сенімді қарым-қатынас жағынан ұсынымдар берілді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру жөніндегі жалпы іс-шаралар шеңберінде кемсітушілік жағдайларын болдырмау мақсатында ұжымға «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының Әдеп және мінез-құлық кодексінің негізгі нормалары мен талаптары жеткізіледі.

ЗАҢДАР МЕН ҚАҒИДАЛАРДЫ ОРЫНДАУ

GRI 2-27

Заңдар мен қағидаларды орындау Компания қызметінің маңызды аспектілерінің бірі болып табылады.

Уәкілетті мемлекеттік органдар Компанияға қатысты жүргізген жоспарлы және жоспардан тыс тексерулердің нәтижесінде, 2025 жылы заңнамалық және нормативтік талаптарды сақтамаудың 2 640 жағдайы тіркелді, оның ішінде ақшалай айыппұл салынған 2 613 жағдай болды, ал 27 жағдайда ескертулер қолданылды. Айыппұлдардың жалпы сомасы 303,8 млн теңгені құрады.

2025 жылы негізгі бұзушылықтар Қазақстан Республикасының келесі салалардағы заңнамасы талаптарының сақталмауына байланысты болды:

- кеден заңнамасы («Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің 528 және 535-баптары);
- жүктерді, жолаушыларды, багажды және жүк-багажды темір жол көлігімен тасымалдау қағидалары («Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің 571-бабы);
- теміржол көлігіндегі қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ететін қағидалар («Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің 559-бабы);
- азаматтық және қызметтік қару айналымы қағидалары («Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің 484-бабы);
- мемлекеттік инспекциялар мен мемлекеттік бақылау және қадағалау органдарының лауазымды адамдарына өздерінің қызметтік міндеттерін орындауына кедергі келтіру, қаулыларды, нұсқамаларды және өзге де талаптарды орындамау («Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің 462-бабы);
- халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, сондай-ақ гигиеналық нормативтер («Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің 425-бабы).

21-кесте. **2024–2025 жылдар кезеңіндегі заңдарды және нормативтік актілерді орындамау жағдайларының саны**

	2024	2025
Айыппұл салынған жағдайлардың саны	1 436	2 613
Ақшалай емес санкциялар қолданылған жағдайлардың саны	7	27
Жағдайлардың жалпы саны	**1 443**	**2 640**

22-кесте. **2024–2025 жылдар кезеңіндегі заңдарды және нормативтік актілерді орындамағаны үшін төленген айыппұлдар**

	2024	2025
Заңдар мен нормативтік актілерді орындамау жағдайларының жалпы саны, оның ішінде:	**1 443**	**2 640**
Айыппұл салынған жағдайлар	1 436	2 613
Ақшалай емес санкцияларды қолдану жағдайлары	7	27
Заңдар мен нормативтік актілерді орындамағаны үшін айыппұлдар төленген жағдайлардың жалпы саны	**1 540**	**2 613**
есепті жылы ұсынылған	1 434	2 613
өткен есепті жылдары ұсынылған	106	0
Заңдар мен нормативтік актілерді орындамағаны үшін төленген айыппұлдардың жалпы сомасы, теңге	**343 466 020**	**303 827 038**
есепті жылы ұсынылған	324 249 160	303 827 038
өткен есепті кезеңдерде ұсынылған	19 216 860	0

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІК

GRI 3-3

ТҰРАҚТЫ ДАМУ МАҚСАТТАРЫ

12 ЖАУАПТЫ ТҰТЫНУ ЖӘНЕ ӨНДІРІС

13 КЛИМАТТЫҢ ӨЗГЕРУІМЕН КҮРЕС

UN GLOBAL COMPACT

7-ҚАҒИДАТ	Іскерлік топтар экологиялық мәселелерге сақтық қағидатын негізге алып қарауды қолдауы тиіс.
8-ҚАҒИДАТ	Іскерлік топтар қоршаған ортаға жауапкершілікті арттыруға бағытталған бастамалар көтеруі тиіс.
9-ҚАҒИДАТ	Іскерлік топтар экологиялық қауіпсіз технологияларды дамытуға және таратуға ықпал етуі тиіс.

Теміржол көлігі басқа көлік жүйелерімен салыстырғанда отынның жоғары тиімділігі және атмосфералық ауаға айтарлықтай төмен әсер етуі арқасында ең экологиялық таза көлік түрлерінің бірі ретінде танылған.

Дегенмен, теміржол көлігі қызметінің экологиялық әсерлері бар. Теріс экологиялық әсерлер ластаушы заттардың шығарындыларын, экожүйелерге әсерді және шудың ластануын тудыратын отынды пайдаланумен байланысты.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУДЫ БАСҚАРУ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ қоршаған ортаға теріс әсерді барынша азайтуға және тұрақты даму мақсаттарын қолдауға бағытталған қызметтің экологиялық аспектілерін басқаруға жүйелі тәсілді іске асырады.

Компанияның қоршаған ортаны қорғаудағы негізгі мақсаттары – ластаушы заттардың шығарындыларын азайту, биоалуантүрлілікті сақтау, табиғи ресурстарды тиімді пайдалану, тұрақты технологияларды дамыту және тұрақты дамуды қамтамасыз ету үшін Компания қызметкерлерінің экологиялық таза өмір салтын насихаттау.

Қоршаған ортаны қорғауды басқарудың негізгі тәсілдері:

Нормативтік талаптарды орындау – Компания қоршаған ортаны қорғау саласындағы заңнамалық және халықаралық талаптарды қатаң сақтай отырып, табиғат пен қоғамға тигізетін теріс әсерді барынша азайтуға тырысады.

Экологиялық менеджмент жүйесі – Компанияда ISO 14001 стандарттары енгізілген, бұл бизнестің экологиялық аспектілерін тиімді басқаруға, мақсаттар қоюға және қоршаған ортаға әсерді дәйекті түрде азайтуға мүмкіндік береді.

Ресурстарды тиімді пайдалану және көміртексіздендіру – ресурстық тиімділікті арттыру және көміртегі ізін қысқарту мақсатында, төмен көміртекті шешімдерді кезең-кезеңімен енгізуді және энергия тиімділігін арттыруды көздейтін «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының 2060 жылға дейінгі төмен көміртекті дамуы тұжырымдамасыбекітілді.

Экологиялық мәдениет және жұмыскерлерді оқыту – Компания экологиялық мәдениетті қалыптастыруға және корпоративтік ортада тұрақты даму қағидаттарын ілгерілетуге бағытталған экологиялық жауапкершілік мәселелері бойынша жұмыскерлерді оқыту және хабардар ету бағдарламаларын іске асырады.

Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл – белгіленген қызметті жобалау сатысында Компания қоршаған ортаға әсерді бағалау (ҚОӘБ) рәсімдерін жүргізеді. Бағалау нәтижелері қоғамдық талқылауға жатады, бұл экологиялық шешімдердің ашықтығын және жергілікті қоғамдастықтардың пікірін ескеруді қамтамасыз етеді.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МЕНЕДЖМЕНТ ЖҮЙЕСІ

Компанияның экологиялық менеджмент жүйесі (ЭМЖ) ISO 14001 халықаралық стандартының талаптарына сәйкес келеді.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобын басқару жүйесінің ISO 14001 халықаралық стандартының талаптарына сәйкестігін бағалау үшін жыл сайын сыртқы аудиттер жүргізіледі.

2025 жылы «ТЮФ Тюринген» халықаралық аудиторлық компаниясы жүргізген инспекциялық аудит экологиялық менеджмент жүйесінің ISO 14001:2015 талаптарына сәйкестігін растады.

Сонымен қатар, жыл сайын ішкі аудиттер жүргізіледі. 2025 жылы ішкі аудит шеңберінде сәйкессіздіктер анықталған жоқ.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ САЛАСЫНДАҒЫ САЯСАТ

Қоршаған ортаны қорғау саласындағы саясат «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының Экологиялық менеджмент жүйесі жөніндегі нұсқаулығының бөлігі болып табылады. Ол Компанияның қызметтің экологиялық аспектілерін басқарудың негізгі қағидаттары мен тәсілдерін айқындайды және экологиялық мақсаттар мен міндеттерді қоюға негіз болады.

Саясат Компанияның қоршаған ортаға әсерін барынша азайту, табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану және қолданылатын экологиялық заңнама мен нормативтік талаптарды орындау жөніндегі міндеттемелерін бекітеді. Саясат шеңберінде атмосфералық ауаны, су және жер ресурстарын қорғау жөніндегі талаптар белгіленеді.

Компания экологиялық іс-шаралардың тиімділігі мен нәтижелілігін қамтамасыз ете отырып, оларды жүйелі негізде іске асырады. Бұл үдеріс экологиялық аспектілерді сәйкестендіруді және тәуекелдерді бағалауды, экологиялық мақсаттарды қалыптастыруды, табиғатты қорғау іс-шараларын жоспарлауды, қажетті ресурстарды бөлуді, қызметкерлердің экологиялық хабардарлығын арттыруды, сондай-ақ ішкі және сыртқы коммуникация мен есептілік тетіктерін дамытуды қамтиды.

Директорлар кеңесі бастамалардың іске асырылуын және нормативтік талаптардың сақталуын бақылауды қамтамасыз ете отырып, Компанияның стратегиялық бағыттары мен экологиялық саясатын бекітеді.

Саясаттың орындалуын бақылауды «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің Қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау комитеті жүзеге асырады. Компанияның мамандандырылған бөлімшелері қоршаған ортаға әсерді азайтуға, табиғи ресурстарды тиімді басқаруға және экологиялық қағидаларды сақтауға бағытталған Компанияның экологиялық стандарттары мен мақсаттарын үйлестіреді және орындалуын бақылайды.

Нұсқаулық Компанияның корпоративтік веб-сайтында мына сілтеме бойынша орналастырылған: «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарындағы экологиялық менеджмент жүйесі жөніндегі нұсқаулықты қараңыз.

ҚОРШАҒАН ОРТАҒА ЭМИССИЯЛАР

Компания қоршаған ортаға теріс әсерді төмендетуге бағытталған іс-шаралар кешенін іске асырады. Негізгі бағыттар – табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану, ластаушы заттардың шығарындылары мен төгінділерін азайту, қалдықтардың түзілу көлемін қысқарту, энергия тиімді және ресурс үнемдеуші технологияларды енгізу.

Жыл сайынғы экологиялық іс-шараларды іске асыру шеңберінде Компания ластаушы заттардың эмиссияларын дәйекті түрде төмендетуді қамтамасыз етеді. Орташа алғанда жыл сайынғы қысқарту 1,5%-дан 5%-ға дейін құрайды, бұл қойылған экологиялық мақсаттардың орындалуын растайды.

2025 жылы эмиссиялардың жалпы көлемі 2024 жылғы 62,9 мың тоннадан 61,8 мың тоннаға дейінгі көрсеткішпен салыстырғанда, 1,8%-ға төмендеді. Эмиссиялардың негізгі санаттары бойынша серпін былайша сипатталады:

- атмосфераға ластаушы заттардың шығарындылары 3%-ға – 4 749,4 тоннадан 4 610,7 тоннаға дейін қысқарды;
- қалдықтардың пайда болуы 1,6%-ға – 57 931,9 тоннадан 56 987,8 тоннаға дейін төмендеді.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ Біріктірілген менеджмент жүйесінің (БМЖ) мақсаттарына сәйкес атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын төмендету бойынша, нысаналы көрсеткіш 2% деңгейінде белгіленген. 2025 жылдың қорытындысы бойынша нақты төмендеу 4,3%-ды құрады, бұл белгіленген нысаналы көрсеткіштің асыра орындалғанын және есепті кезеңнің экологиялық мақсаттарына қол жеткізілгенін дәлелдейді. 2026 жылға нысаналы көрсеткіш 2% деңгейінде белгіленген.

Бұл ретте сарқынды сулармен ластаушы заттардың төгінділері 7,6%-ға – 233,2 тоннадан 251,1 тоннаға дейін ұлғайды, бұл өндірістік қызмет көлемінің артуына байланысты.

SASB TR-RA-540A.2.

Есепті кезеңде ластаушы заттардың апаттық және реттелмейтін төгінділері тіркелген жақ.

Экологиялық кодексіне сәйкес авариялық шығарынды деп объектіні пайдалану кезінде болған авариядан туындаған, күтпеген, болжанбаған және әдейі жасалмаған шығарынды түсініледі.

Авариялық шығарындылар мониторингі өндірістік экологиялық бақылау және РШШ және РШТ нормативтерінің сақталуын бақылау процестері арқылы жүргізіледі. Авариялық шығарындылардың көздері жылжымалы құрам мен арнайы техника, қазандықтар мен компрессорлар болуы мүмкін.

Шығарындыларды, оның ішінде авариялармен байланысты емес шығарындыларды басқару:

- экологиялық менеджмент жүйесінің жұмыс істеуі;
- регламенттелген қауіпсіздік рәсімдері;
- персоналды оқыту және нұсқау беру;
- өндірістік процестерді ішкі бақылау және т.б. арқылы жүзеге асырылады.

Компанияда жүйелі негізде авариялар мен өндірістік жарақаттанудың алдын алудың белсенді құралдарын қолдану мониторингі жүзеге асырылады. Негізгі тетіктер – мінез-құлық аудиттерін жүргізу және қауіпсіздікті қадағалау, қауіпті жағдайларды, қауіпті іс-қимылдар мен ықтимал қауіпті оқиғаларды (Near Miss) тіркеу және тергеп-тексеру, сондай-ақ қауіпсіз емес жұмыстарды тоқтата тұру құқығын жүзеге асыру.

Жұмысқа қауіпсіз келгені үшін көтермелеу төлемдері қолданылмайды.

Реттелмейтін төгінділер – бұл белгіленген нормативтерсіз, лимиттерсіз немесе рұқсат беру шарттарынсыз жүзеге асырылатын сарқынды сулардың немесе ластаушы заттардың төгінділері.

Эмиссияларды азайтудың негізгі іс-шаралары

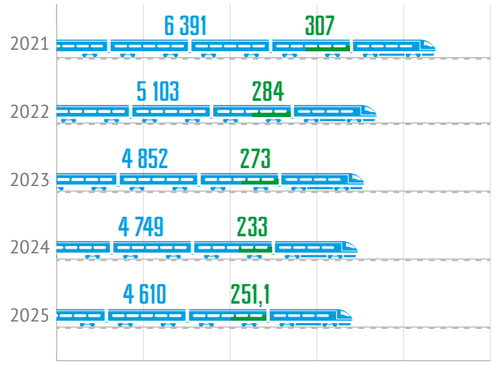
Ластаушы заттардың шығарындылары мен төгінділерін төмендетуге бірқатар техникалық және ұйымдастырушылық іс-шараларды іске асыру есебінен қол жеткізілді, оның ішінде:

- «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС және «ҚТЖ» ҰК» АҚ – «Магистральдық желі дирекциясы» филиалының жекелеген объектілерінде электрлік жылытуға көшу, бұл стационарлық көздерден ластаушы заттардың шығарындыларын қысқартуға мүмкіндік берді;
- аралас жылыту жүйесі бар жолаушылар вагондарын сатып алуды және ескірген вагондарды пайдаланудан шығаруды қоса алғанда, жылжымалы құрамды жаңарту;
- аумақтарында бұрын сүзгілеу алаңдары жұмыс істеген Шу және Тараз станцияларындағы «Теміржолсу» АҚ объектілерін жергілікті атқарушы органдарға беруді қоса алғанда, инфрақұрылымдық су бұру объектілерін оңтайландыру.

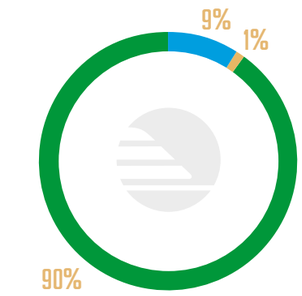
2021-2025 жылдардағы қоршаған ортаға эмиссиялар серпіні, мың тонна

2021-2025 жылдардағы ластаушы заттардың шығарындылары мен төгінділерінің көлемі, тонна

Ластаушы заттар эмиссияларының үлесі, %

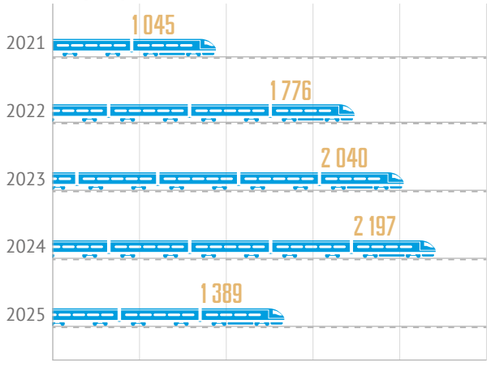
Экологиялық төлемдер мен санкциялар

Есепті жылы экологиялық төлемдер сомасы 2 197 млн теңгені, ал айыппұл санкциялары сомасы 1,4 млн теңгені құрады.

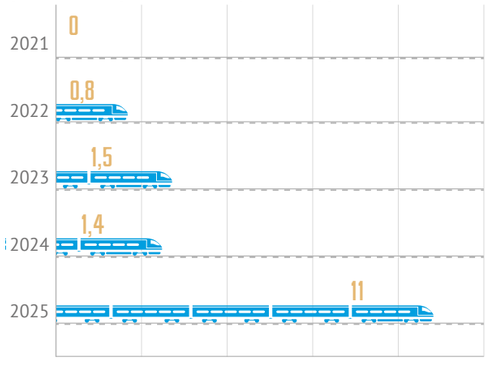
Есепті жылы Компанияның міндетті экологиялық төлемдер сомасы 1 389 млн теңгені құрады. Төлемдер экологиялық заңнаманың талаптарына сәйкес жүзеге асырылды және не үшін аудару төлемін қамтыды.

Уәкілетті органдардың тексерулері нәтижесінде салынған айыппұл санкцияларының сомасы 11 млн теңгені құрады. 2024 жылғы деңгеймен салыстырғанда (1,4 млн теңге) өсім теміржол инфрақұрылымын салу және жаңғырту бойынша жаңа жобаларды іске асыруды қоса алғанда, өндірістік қызметтің кеңеюіне байланысты.

2021-2025 жылдардағы экологиялық төлемдер серпіні, млн теңге

2021-2025 жылдардағы экологиялық бұзушылықтар үшін айыппұл санкцияларының серпіні, млн теңге

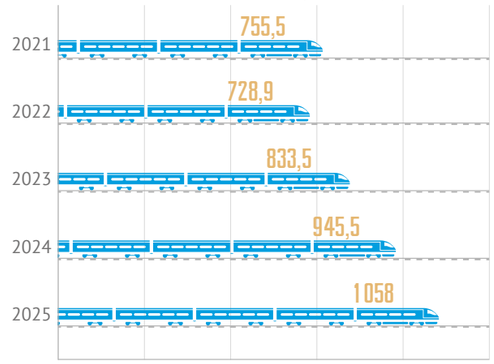

Сонымен қатар, есепті кезеңнің қорытындысы бойынша, елеулі экономикалық тиімділікке қол жеткізілді: қоршаған ортаға эмиссияларды қысқарту және олардың төлем мөлшерлемелерінің өзгеруі есебінен нормативтік төлемдердің көлемі 2024 жылмен салыстырғанда 824 млн теңгеге азайды.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ШЫҒЫНДАРЫ

Қоршаған ортаны қорғау саласындағы мақсаттарға қол жеткізу үшін Компания бөлімшелерінің барлық деңгейлерінде табиғатты қорғау жоспарлары әзірленеді. Экологиялық іс-шараларды жоспарлау Компанияның жалпы жоспарлау циклінде біріктіріледі және мыналарды ескереді: Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің талаптары, Компания

2021-2025 жылдардағы табиғатты қорғау қызметіне арналған шығындар, млн теңге

Маңызды экологиялық аспектілерді бағалау «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да қауіптер мен экологиялық аспектілерді сәйкестендіру, еңбек қауіпсіздігі және экологиялық қауіпсіздік саласындағы тәуекелдерді бағалау мен басқару стандартына сәйкес жүзеге асырылады (01.09.2023 ж. №614-ЦЗ бұйрық).

Есепті жылы экологиялық қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау бойынша оқытудан 676 жұмыскер өтті.

Ішкі бақылау және тексерулер

Тексерулер қорытындысы бойынша нұсқама актілері беріліп, түзету шаралары әзірленді.

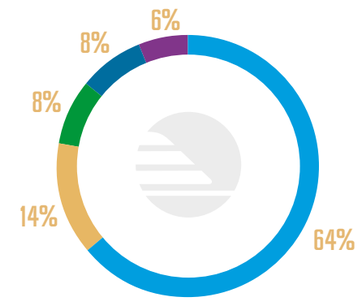
Компанияда экологиялық заңнама, қоршаған ортаны қорғау саласындағы ішкі нормативтік құжаттар талаптарының сақталуын қамтамасыз етуге бағытталған ішкі бақылау жүйесі жұмыс істейді.

Ішкі тексерулер жыл сайынғы негізде жүргізіледі және Компанияның экологиялық басқару жүйесінің бір бөлігі болып табылады. Олардың мақсаты – экологиялық қауіпсіздіктің жай-күйін қадағалау, тәуекелдерді бағалау және анықталған сәйкессіздіктерді жою жөнінде шаралар қабылдау.

қоршаған ортаны қорғау саласындағы қызметін реттейтін халықаралық стандарттар; маңызды экологиялық аспектілер, тәуекелдер мен мүмкіндіктер.

Қаржыландырудың басымдығы маңызды экологиялық аспектілерді бағалау негізінде айқындалады.

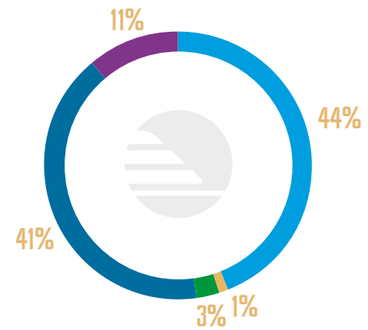
Табиғатты қорғау іс-шараларына арналған шығындар құрылымы, %

2021-2025 жылдар аралығында ішкі бақылау жүргізу барысында Компанияның анықталған және жойылған қоршаған ортаны қорғау саласындағы стандарттар мен нормалар талаптарын бұзушылықтар саны, бұзушылықтар

Компанияның ішкі бақылау жүргізу кезінде анықталған талаптар бұзушылықтарының құрылымы, %

- ҚОҚ саласындағы НТҚ-ны сапасыз жүргізу
- ҚОҚ бойынша оқытудан өтпеу
- ҚТҚ кәдеге жарату шарты уақтылы жасалмаған
- Әртүрлі қалдықтарды сақтау шарттары орындалмаған
- Қалдықтар контейнерлерінің болмауы

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ Еңбек қауіпсіздігі және экология инспекциясы Компанияның Ақмола, Қарағанды, Семей, Шымкент және Атырау өңірлеріндегі бөлімшелеріне жоспарлы тексерулер жүргізді.

Тексерулер нәтижелері бойынша актілер рәсімделіп, нұсқамалар берілді, сондай-ақ анықталған ескертулерді жоюға және экологиялық менеджмент жүйесін одан әрі жетілдіруге бағытталған түзету іс-шаралары әзірленді.

Бұл ретте бұзушылықтар саны өткен жылмен салыстырғанда Компанияның тексерілетін бөлімшелері санының азаюына байланысты: 2024 жылы – 256, 2025 жылы – 173.

СУ РЕСУРСТАРЫН БАСҚАРУ

GRI 303-1, 303-2, 303-3, 303-4, 303-5

Компания су ресурстарын ұтымды пайдаланудың маңыздылығын мойындайды.

Су ресурстарын басқару саласындағы тәсілдер мен міндеттемелер «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының Экологиялық менеджмент жүйесі жөніндегі нұсқаулығында бекітілген.

Су ресурстарын басқару теміржол инфрақұрылымының өндірістік объектілерін үздіксіз сумен жабдықтауды қамтамасыз етуге бағытталған. Компанияның осы саладағы қызметі Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына және Компанияның ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

Су ресурстарын басқарудың негізгі бағыттары мыналарды қамтиды:
- теміржол кәсіпорындары мен халықты үздіксіз сумен жабдықтауды қамтамасыз ету;
- сумен жабдықтау және су бұру жүйелерін пайдалану;
- тазарту құрылыстарын пайдалану;
- сарқынды суларды сүзгілеу алаңдарына қабылдауды және бұруды ұйымдастыру.

Компанияның құрылымдық бөлімшелерін сумен жабдықтауды қамтамасыз етуде «Теміржолсу» АҚ басты рөл атқарады.

Есепті жылы операциялық бақылау қамтамасыз етілген және Компанияның корпоративтік талаптарына сәйкес келетін су көрсеткіштерін есепке алу жүйесі жұмыс істейтін ұйым ретінде «Теміржолсу» АҚ су бойынша ашу периметріне енгізілді. «ҚТЖ» ҰК» АҚ менеджментінің жекелеген еншілес ұйымдары бойынша мұндай рәсімдер енгізу сатысында; олардың деректерін есептілікке енгізу есепке алу және ішкі бақылау жүйелерінің жетілуінің салыстырмалы деңгейіне жетуіне қарай жоспарланады.

Оның негізгі міндеттері – темір жол кәсіпорындары мен халықты үздіксіз сумен жабдықтауды қамтамасыз ету, сондай-ақ тазарту және кәріз құрылыстарын пайдалану.

Сумен жабдықтау жүйесінің инфрақұрылымы мыналарды қамтиды:
- су жинағыш ұңғымалар;
- суағарлар;
- тазарту қондырғылары;
- таза су резервуарлары;
- сорғы станциялары;
- су айдауыш мұнаралар;
- таратушы тораптар.

«Теміржолсу» АҚ жер асты және жер үсті көздерінен су алуды, сондай-ақ суды орталықтандырылған сумен жабдықтауы жоқ елді мекендер мен өңірлерге тасымалдауды жүзеге асырады.

«Теміржолсу» АҚ теңгерімінде сарқынды суларды кешенді механикалық, биологиялық және химиялық тазарту жүргізілетін тазарту құрылыстары бар. Тазартылғаннан кейін сарқынды сулар одан әрі техникалық мақсаттарда пайдалану үшін сүзгілеу алаңдарына жіберіледі. Компания табиғи су объектілеріне сарқынды суларды ағызуды жүзеге асырмайды.

Су ресурстарына әсерді барынша азайту мақсатында келесі іс-шаралар іске асырылады:
- жер асты және сарқынды сулардың сапасына мониторинг жүргізу үшін зертханалармен жыл сайын шарттар жасасу;
- аумақтарды абаттандыру және көгалдандыру жөніндегі іс-шараларды жүргізу;
- сарқынды суларды ағызу үшін пайдаланылатын сүзгілеу алаңдарын қалпына келтіру.

Компания су тұтыну саласындағы мақсаттар мен міндеттерді жыл сайын белгілейді. 2025 жылға су тұтынудың нысаналы көрсеткіші 4 135,5 мың м³ деңгейінде белгіленді, бұл ретте нақты тұтыну 4 130,7 мың м³ құрады.

2025 жылы Компанияның жалпы су тартуы 4 130,7 мың м³ құрады, оның ішінде 1 645,8 мың м³ (39%) су ресурстары тапшылығы бар өңірлерге тиесілі.

Су жинаудың негізгі үлесін 4 110,05 мың м³ жер асты сулары құрайды, оның 1 637,62 мың м³ (39,8%) су тапшылығы бар өңірлерде пайдаланылады.

Жер үсті көздерінен су жинау 20,650 мың м³ құрады, бұл ретте су тапшылығы бар өңірлерде ол негізінен басқа су көздерінен (8,23 мың м³) тұрады.

Толығырақ ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылған.

Жер үсті суын өткізу көлемінің төмендеуі объектілерді жергілікті атқарушы органдардың (ЖАО) қарамағына берумен байланысты. 2024 жылы 51 объект, 2025 жылы 39 объект, барлығы 90 объект берілді. Көктемгі және күзгі су тасқыны кезеңдерінің басталуына (5,6 ай) және жер үсті көздерінің ашық су айдындарындағы су сапасының күрт нашарлауына (жоғары лайлану, өлшенген бөлшектердің болуы, микробиологиялық ластану қаупі) байланысты, сондай-ақ санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылықты қамтамасыз ету және тұтынушыларға сапасыз судың берілуін болдырмау мақсатында жер үсті суын беру тоқтатылды, 2025 жылы жер асты суы ғана пайдаланылды.

Бөгде ұйымдар суының нөлдік мәнге дейін төмендеуі объектілердің бір бөлігін жергілікті атқарушы органдардың (ЖАО) қарамағына беруге, бөгде жеткізушілермен шарттық қатынастардың тоқтатылуына, сондай-ақ сумен жабдықтау схемасын қайта қарауға байланысты. 2025 жылдан бастап кәсіпорын басқа ұйымдарды тартпай, өз көздерін (жер асты суларын) пайдалануға көшті.

Сарқынды сулар төгінділері

Компания сарқынды суларды басқаруды экологиялық менеджмент жүйесі шеңберінде және Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасының талаптарына сәйкес жүзеге асырады.

Сарқынды суларды төгуді Компания бөлімшелері шекті рұқсат етілген төгінділердің белгіленген нормативтері негізінде жүзеге асырады. Рұқсат етілген шекті төгінділердің нормативтері Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің талаптарына сәйкес айқындалады.

Экологиялық нормалау шеңберінде келесі ластаушы заттар бойынша төгінділердің рұқсат етілген көрсеткіштері белгіленген:
- өлшенген заттар;
- хлоридтер;
- сульфаттар;
- аммоний азоты;
- фосфаттар;
- анионды беттік-белсенді заттар (АББЗ);
- мұнай өнімдері.

2025 жылы сарқынды сулар сапасының барлық көрсеткіштері белгіленген нормативтерге сәйкес келді.

2025 жылы сарқынды сулармен ластаушы заттарды төгудің жалпы көлемі 251,1 тоннаны құрады.

Компанияның су бұрудың жалпы көлемі 907,61 мың м³ құрады, оның ішінде 207,39 мың м³ (22,8%) су ресурстары тапшылығы бар өңірлерге тиесілі. Негізгі бөлігін жер асты сулары құрайды (907,6 мың м³).

Компанияның жалпы су тұтынуы 3 223,1 мың м³ құрады, оның ішінде 1 438 мың м³ (44,6%) су тапшылығы бар өңірлерге тиесілі.

Толығырақ ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылған.

ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ

GRI 306-1

Темір жол саласы қызметінің барысында жылжымалы құрамды жөндеу және техникалық қызмет көрсету, темір жол желісін пайдалану кезінде туындайтын қалдықтарды қоса алғанда, қалдықтардың алуан түрлері қалыптасады. Түзілетін қалдықтардың бір бөлігінде қоршаған ортаға теріс әсерді барынша азайту үшін мамандандырылған айналымды, тасымалдауды, қайта өңдеуді немесе кәдеге жаратуды талап ететін зиянды заттар болуы мүмкін.

Объемы отходов с 2021 по 2025 год, тонны

Толығырақ ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылған.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ қалдықтардың түзілуін қысқартуға, оларды қайта пайдалану мен қайта өңдеу деңгейін арттыруға, сондай-ақ қалдықтармен экологиялық қауіпсіз жұмыс істеуді қамтамасыз етуге бағытталған экологиялық заңнаманың және ішкі нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес қалдықтарды жүйелі басқаруды жүзеге асырады.

GRI 306-3

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да 56 988 тонна қалдық пайда болды, бұл 2024 жылғы көрсеткіштен 1,6%-ға төмен. Қалдықтардың түзілу көлемінің төмендеуі бірқатар объектілерді қатты отыннан электр және газбен жылытуға көшіруге, көмірді тұтынудың қысқартуға, жөндеу жұмыстарын жүргізу салдарынан жылжымалы құрамды нақты пайдалануды азайтуға, сондай-ақ аралас жылытумен жолаушылар вагондарын жаңартуға байланысты.

GRI 306-2

Қалдықтарды есепке алу және басқару
Компанияның барлық құрылымдық бөлімшелерінде, сондай-ақ еншілес және тәуелді ұйымдарында белгіленген талаптарға сәйкес жүзеге асырылады. Деректерді тіркеу кейіннен корпоративтік есептілікте ақпаратты шоғырландыра отырып, қалдықтардың массасын нақты өлшеу негізінде жүргізіледі. Мәліметтер жыл сайын қалдықтарды түгендеу жөніндегі есептілікте көрсетіледі және уәкілетті мемлекеттік органға, оның ішінде Қалдықтардың мемлекеттік кадастрының ақпараттық жүйесі арқылы ұсынылады.

ТҮЗІЛГЕН ҚАЛДЫҚТАРДЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ:

GRI 306-3

ҚАУІПТІ ҚАЛДЫҚТАР

3 650,43 тонна

ҚАУІПТІ ЕМЕС ҚАЛДЫҚТАР

53 337,38 тонна

23-кесте. **2024–2025 жылдар кезеңінде түзілген қалдықтар түрлері бойынша,** тонна

	2024	2025
Қауіпті қалдықтар	3 739,71	3 650,43
Қауіпті емес қалдықтар, оның ішінде:	54 192,19	53 337,38
Барлығы:	**57 931,90**	**56 987,8**

Қауіпті емес қалдықтар құрылымында негізгі үлесті күл-қож қалдықтары және өндірістік қызмет барысында пайда болатын өзге де қауіпті емес қалдықтар құрайды. Есепті кезеңде аршыма жыныстардың түзілуі тіркелген жоқ.

Компания қалдықтарды өмірлік циклінің барлық кезеңдерінде – пайда болған сәттен бастап одан әрі өңдеуге беруге дейін бақылауды және қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз етеді. Қалдықтарды тапсыру қалдықтарды кәдеге жарату, қалпына келтіру немесе көму жөніндегі операцияларды жүзеге асыруға тиісті лицензиялары бар мамандандырылған ұйымдарға жүзеге асырылады. Осы процестерді іске асыру үшін «ҚТЖ» ҰК» АҚ коммуналдық қызметтермен және мамандандырылған қызмет жеткізушілермен ынтымақтасады.

GRI 306-5

Полигонға шығарылатын қалдықтарды қысқарту мақсатында қалдықтарды одан әрі кәдеге жарату және мүдделі ұйымдарға тапсыру арқылы бөлек жинау жұмыстары жүргізілуде.

Полигондарға жіберілетін қалдықтар көлемін қысқарту мақсатында «ҚТЖ» ҰК» АҚ кейіннен кәдеге жаратуға және қайта өңдеуге бере отырып, бөлек жинау іс-тәжірибесін дамыту жөніндегі іс-шараларды іске асырады. Бұл тәсіл материалдарды қайта пайдалану деңгейін арттыруға, экологиялық жүктемені азайтуға және айналмалы экономика қағидаттарын қолдауға ықпал етеді.

2025 ЖЫЛЫ БӨГДЕ ҰЙЫМДАРҒА АҚЫЛЫ НЕГІЗДЕ 117 641 КГ ҚАЛДЫҚТАР БЕРІЛДІ, ОНЫҢ ІШІНДЕ:

МАКУЛАТУРА

31 822 кг

ПЛАСТИК

8 760 кг

ШЫНЫ

2 089 кг

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН АККУМУЛЯТОРЛЫҚ БАТАРЕЯЛАР

53 217 кг

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН КЕҢСЕ ТЕХНИКАСЫ

7 844 кг

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН АВТОМОБИЛЬ ШИНАЛАРЫ

13 909 кг

Экологиялық бастамалар мен марафондар

«ҚТЖ» ҰК» АҚ өзінің экологиялық әсерін төмендетуге және жұмыскерлер арасында қоршаған ортаға жауапты көзқарас мәдениетін қалыптастыруға бағытталған экологиялық бастамалар кешенін іске асырады. Компания аумақтарды абаттандыру және тазарту жөніндегі акцияларды, көгалдандыру және ағаш отырғызу жөніндегі жобаларды, сондай-ақ экологиялық хабардарлықты арттыруға бағытталған ағарту науқандарын қоса алғанда, тұрақты түрде экологиялық іс-шаралар өткізеді.

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ Қазақстан Республикасының аумағында 180 мыңнан астам көшет отырғызу жөніндегі бастаманы іске асырды. Ағаш отырғызу жұмыстары «ҚТЖ» ҰК» АҚ жұмыскерлерінің тікелей қатысуымен жүзеге асырылды, бұл қызметкерлердің экологиялық құштарлық деңгейін арттыруға және корпоративтік мәдениетті дамытуға ықпал етеді.

Су ресурстарын сақтау және оларды ұтымды пайдалану қағидаттарын ілгерілету мәселелеріне назар аудару мақсатында есепті жылы Компанияда тұщы судың маңыздылығы және оны ұқыпты пайдалану қажеттілігі туралы қызметкерлердің хабардар болуын арттыруға бағытталған «Су – тіршілік нәрі» ұранымен экологиялық айлық өткізілді.

Бұдан басқа, «Таза Қазақстан» республикалық экологиялық бастамасы шеңберінде Компания жұмыскерлері экологиялық жауапты мінез-құлықтың күнделікті іс-тәжірибесін дамытуға бағытталған тақырыптық экологиялық челленджер сериясына қатысты. Өткізілген іс-шаралардың ішінде – «Қағазсыз күн», «Автомобильсіз күн», «Пластиксіз күн», «Электр энергиясын үнемдеу күні», «Қалдықтарды бөлек жинау күні» және басқа да бастамалар.

БИОЛОГИЯЛЫҚ АЛУАНТҮРЛІЛІКТІ САҚТАУ

GRI 304-1, 304-2, 304-3, 304-4

«ҚТЖ» ҰК» АҚ өз қызметінің шеңберінде табиғи ресурстарды тұрақты пайдалануды және биологиялық алуантүрлілікті сақтауды қамтамасыз етуге күш салады.

Компанияның биоалуантүрлілікті сақтау саласындағы міндеттемелері «ҚТЖ» ҰК» АҚ Экологиялық менеджмент жүйесі жөніндегі нұсқаулығында баяндалған, мұнда басты назар экожүйелерге теріс әсер етудің алдын алуға аударылады.

Биоалуантүрлілікті қорғау Компания қызметінің барлық кезеңдерінде – инфрақұрылымдық объектілерді жоспарлаудан бастап оларды салу мен кейіннен пайдалануға дейін ескеріледі. Қоршаған ортаға және халықтың денсаулығына ықтимал әсер етуге қабілетті қызметтің барлық түрлері үшін қоршаған ортаға әсерді бағалаудың міндетті рәсімі (ҚОӘБ) жүргізіледі.

Жобаларды іске асыру тәуекелдерін талдау үшін тиімді құралдар, оның ішінде әлеуметтік және экологиялық тәуекелдерді талдау пайдаланылады. Тәуекелдерді бағалау жобаларды іске асырудың барлық кезеңдерінде тұрақты негізде жүргізіледі және атмосфералық ауаға, жер үсті және жер асты суларына, ландшафтарға, жер ресурстары мен топырақ жамылғысына, сондай-ақ биологиялық алуантүрлілікке және басқа да факторларға ықтимал әсерді талдауды қамтиды.

Қоршаған ортаға әсерді бағалау нәтижелері жобалық шешімдерді таңдау кезінде пайдаланылады, басымдық табиғи экожүйелерге және халықтың денсаулығына ең аз әсер етуді қамтамасыз ететін нұсқаларға беріледі.

Компанияның темір жол инфрақұрылымының жұмыс істеп тұрған учаскелерінде сирек кездесетін мен Қазақстан Республикасының Қызыл кітабына енгізілген түрлер шоғырланған аймақтар жоқ.

Бұл ретте Компания экожүйелерге әсерді барынша азайтуды және биологиялық алуантүрліліктің нөлдік таза ысыраптарына қол жеткізуді қамтамасыз ету мақсатында биологиялық алуантүрлілікті сақтау үшін ұлттық немесе халықаралық маңызы бар табиғи аумақтарға жақын жерде операциялық қызметті жүзеге асырудан аулақ болуға тырысады.

Сондай-ақ, Компания объектілерді салу жобаларын жоспарлау және іске асыру кезінде биологиялық алуантүрлілікті сақтау жөніндегі шаралардың тиімділігін арттыру үшін мемлекеттік органдармен, экологиялық ұйымдармен және жергілікті қоғамдастықтармен белсенді өзара іс-қимыл жасайды.

Биоалуантүрлілік тәуекелін бағалау

Компания биоалуантүрлілікті сақтауға байланысты қауіптерді сәйкестендіру және тәуекелдерді бағалау процесін әзірледі, оған мыналар кіреді:

1. Орналасқан жерді талдау – тәуекелдерді бағалау кезінде объектілердің орналасуы, оның ішінде қорғалатын табиғи аймақтарға, биоалуантүрлілік құндылығы жоғары аймақтарға және табиғи резервтерге жақындығы ескеріледі.
2. Тәуекелдерді басқарудың жалпы корпоративтік жүйесіне бірігу – биоалуантүрлілік тәуекелдерін бағалау жалпы тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесіне енгізілген, бұл неғұрлым кең бизнес-процестер шеңберінде тәуекелдерді проактивті басқаруды және оларға мониторинг жүргізуді қамтамасыз етеді.
3. Табиғи ресурстарға тәуелділікті бағалау – табиғи ресурстарға, оның ішінде су және жер ресурстарына тәуелділікке байланысты тәуекелдер, жалпы тәуекелдер деңгейін бағалау кезінде ескеріледі, бұл экожүйелік қызметтерді неғұрлым жауапты пайдалануға ықпал етеді.
4. Биоалуантүрлілікке әсер ету тәуекелдерін есепке алу – Компания су қоймаларын ластау, түрлердің мекендеу орындарын бұзу және экожүйе қызметтерін өзгерту сияқты экожүйелерге тікелей әсер етумен байланысты тәуекелдерді есепке алады.

Биологиялық алуантүрлілікке байланысты тәуекелдер экологиялық аспектілерді бағалау процесінде, сондай-ақ жобалау сатысында қоршаған ортаға әсерді бағалауды жүргізу кезінде сәйкестендіріледі. Бағалау нәтижелері ҚОӘБ жобасында көрсетіледі және, қажет болған жағдайда, әсерлерді жұмсарту сатысына (болдырмау, азайту, қалпына келтіру және орнын толтыру) сәйкес шаралар қабылданады.

Мойынты – Қызылжар теміржол желісін салу жобасының ҚОӘБ шеңберінде Биоалуантүрлілікті басқару жоспары әзірленді, ол мыналарды көздейді:

- темір жолды салу мен пайдалануды ескере отырып, биологиялық алуантүрлілік компоненттеріне төнетін негізгі тәуекелдер;
- аумақтың сирек кездесетін және фондық түрлерінің шоғырлануын ескере отырып, биологиялық алуантүрлілік үшін ең көп қауіп-қатер орындары (өсімдіктердің сирек кездесетін түрлерінің өсу орындары, жыртқыш құстардың кездесетін және ұя салатын орындары және киіктердің көші-қон дәліздері);
- флора мен фаунаға теріс әсерді төмендету жөніндегі шаралар.

Жоба шеңберінде биологиялық алуантүрлілікке келесі ықтимал әсерлер айқындалды: өсімдіктердің зақымдануы, флораға әсер ету (химиялық әсер ету,өсімдіктердің жапырақ тақтасы бетінің шаңдануы және т.б.,) құс ұяларын бұзу, жануарлар мен балықтардың өлуі және т.б., оларды барынша азайту бойынша шаралар кешені қабылданды, оның ішінде ЖЖМ төгілуін болдырмау, шаң түзілуін төмендету, жасанды ұялар орнату, жануарлардың қырылуын болдырмау және су ресурстарын қорғау, сондай-ақ персоналдың экологиялық мәдениетін арттыру және мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау.

Биоалуантүрлілікке әсерді азайту шаралары

Биоалуантүрлілікке әсерді жұмсарту мақсатында Компания әсер етуді болдырмауды (аулақ болу), теріс әсерлерді барынша азайтуды (кеміту), экожүйелердің жай-күйін жақсартуға (қалпына келтіру) ықпал ететін шешімдерді енгізуді, сондай-ақ трансформациялық бастамаларды ілгерілету жөніндегі іс-шараларды іске асыруды, экологиялық жауапкершілікті дамытуға (трансформациялау) бағытталған экожүйелерді қалпына келтіруді (қалпына келтіру) қамтитын шаралар кешенін қолданады.

Биологиялық алуантүрлілікті сақтау және теміржол инфрақұрылымының экожүйеге теріс әсерін азайту жөніндегі іс-шаралар шеңберінде 2025 жылы Ұлытау облысы аумағында Жезқазған – Қоскөл және Жезқазған – Қызылжар теміржол учаскелеріне кешенді зерттеу жүргізілді. Жұмыстар орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі аумақтық инспекциясы, «Охотзоопром» ӨБ» РМҚК, «Қазақстандық биоалуантүрлілікті сақтау қауымдастығы» РҚБ, сондай-ақ теміржол инфрақұрылымы мамандарының қатысуымен орындалды.

Зерттеудің мақсаты темір жол желілерін кесіп өтетін жабайы жануарлардың, оның ішінде киіктер мен еліктердің көші-қон жолдарын анықтау, сондай-ақ олардың кедергісіз қозғалысын қамтамасыз етуге арналған бейімдеу іс-шараларын талап ететін учаскелерді анықтау болды.

Зерттеу нәтижелері бойынша:

- Жезқазған – Қоскөл учаскесінде жалпы ұзындығы 39 км 16 ықтимал көші-қон дәлізі анықталды;
- Жезқазған – Қызылжар учаскесінде жалпы ұзындығы 41 км 13 учаске анықталды.

Осылайша, мал қоршауларынан босатуға және көші-қон жолдарына бейімделуге ұсынылған учаскелердің жиынтық ұзындығы 80 км құрады.

Көші-қон бағыттарын сәйкестендіру мониторинг пен телеметрия деректерін пайдалануды қоса алғанда, көп жылдық байқаулар негізінде жүзеге асырылды, бұл жануарлардың табиғи қозғалыс жолдарымен инфрақұрылым қиылысының неғұрлым маңызды аймақтарын айқындауға мүмкіндік берді.

Зерттеу қорытындысы бойынша киіктердің Бетпақдала популяциясына қыс мезгілінде және көктем мезгілінде кері ауысуын қоса алғанда, жануарлардың маусымдық көші-қонын ескере отырып, аталған учаскелерді тұрақты негізде мал қоршауларынан бос сақтауды қамтамасыз

ету ұсынылды. Сондай-ақ жануарлардың қырылу қаупін төмендетуге және табиғи мекендеу орындарының бөлшектенуін азайтуға бағытталған шараларды мониторингтеу мен іске асыруды жалғастыру көзделген.

Биологиялық алуантүрлілікке әсер етуді болдырмауға бағытталған шараларға Мойынты – Қызылжар темір жол желісін салу жобасы бойынша ҚОӘБ шеңберінде көзделген жұмыстар жатады. Жоба шеңберінде флора мен фаунаға әлеуетті әсерді төмендету, атап айтқанда, ЖЖМ төгілуін болдырмау, шаң түзілуін азайту, жасанды ұя салу, жануарлардың қырылуын болдырмау және су ресурстарын қорғау, сондай-ақ персоналдың экологиялық мәдениетін арттыру және мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау жөніндегі алдын алу шараларын қамтитын биологиялық алуантүрлілікті басқару жоспары әзірленді.

«Қалпына келтіру» және «трансформациялау» санаттары шеңберінде Компания экожүйелерді сақтауға, биоалуантүрлілікті қолдауға және қызметкерлердің экологиялық жауапкершілік деңгейін арттыруға бағытталған шараларды іске асырады. Атап айтқанда, аумақтарды көгалдандыру мен тазартуды, сондай-ақ қызметкерлердің экологиялық мәдениетін дамытуды қамтитын экологиялық бастамалар жүзеге асырылуда.

2025 жылы Қазақстан Республикасының аумағында 180 мыңнан астам көшет отырғызылды, бұл өсімдік жамылғысын қалпына келтіруге және флора мен фауна түрлерінің мекендеуі үшін қолайлы жағдайлар жасауға ықпал етеді. Экологиялық акциялар мен науқандар, оның ішінде «Су – тіршілік нәрі» және «Таза Қазақстан» бастамалары шеңберінде қосымша іске асырылды.

ЖЕТКІЗУШІНІ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БАҒАЛАУ

GRI 308-1, 308-2

Тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алу кезінде жеткізушілермен өзара іс-қимыл жасау кезінде Компания жеткізушілерге қажетті іс-шараларды жүргізу және қауіпсіздік техникасы, өрт қауіпсіздігі, еңбекті қорғау және экология бойынша Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін сақтау бойынша талаптар қояды.

Компанияда «Мердігерлік ұйымдардың «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарында жұмыстар орындау кезінде қауіпсіздікті басқару» корпоративтік стандарты қабылданған. Стандарт Компанияның заңнамалық және жергілікті актілерін сақтау, мердігерлер персоналымен еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелері бойынша бағдарлау кеңестерін және кіріспе нұсқаулықтар өткізу, сондай-ақ олардың сақталуын бақылау жөніндегі міндеттемелерді қамтиды.

Сондай-ақ, тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу туралы шарттардың типтік үлгілерінде қоршаған ортаны қорғау туралы Қазақстан Республикасының заңнамасының нормаларын сақтау, жұмыс жүргізілетін немесе қызметтер көрсетілетін аумақтағы қоршаған орта объектілеріне өзінің техногендік әсерінің теріс салдарын жою жөнінде жеткізушілерге қойылатын міндеттемелер белгіленген.

2025 жылы аталған стандарт талаптарына сәйкес экологиялық және әлеуметтік аспектілер бойынша жеткізушілерге қолдау көрсету шеңберінде бағдарлау кеңестері барысында 333 экологиялық аудит жүргізілді.

КЛИМАТТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІК

GRI 201-2 | TCFD

Климаттың өзгеруі теміржол көлігі мен оның инфрақұрылымына елеулі әсер етіп, физикалық және қаржылық тәуекелдерді тудырады. Климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдерді басқару Компанияның жалпы тәуекелдерді басқару жүйесіне біріктірілген.

Климаттың өзгеруі қаржылық тәуекелдерге әкелуі мүмкін: төтенше ауа райы жағдайлары қалпына келтіру үшін айтарлықтай шығындарды талап етіп, теміржол инфрақұрылымына зақым келтіруі мүмкін. Ауа райының өзгеруі де компанияның кірісін азайта отырып, тасымалдар санын азайтуы мүмкін. Бұған қоса, климаттың өзгеруіне бейімделу шаралары жанармай шығындарын арттырып, операциялық шығындарды ұлғайтуы мүмкін.

Бұл тәуекелдер Компанияның қаржылық жағдайына, оның кірістілігіне және табыстылығына елеулі әсер етуі мүмкін.

Толығырақ ақпарат Климаттық есептілікте берілген.

Компания қызметіне және стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуге әсерін ескергенде, климаттық тәуекелдер тәуекелдерді корпоративтік басқару жүйесінің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады. Осы тәуекелдерді басқару шеңберінде Компания оларға жүйелі түрде мониторинг жүргізеді және климаттық тәуекелдерді Тәуекелдер тізіліміне енгізеді, бұл ықтимал қауіптерді уақтылы анықтауға және оларды азайту бойынша тиісті шараларды әзірлеуге мүмкіндік береді.

Тәуекелдер тізілімінде климаттық тәуекелдердің екі санаты белгіленген:

1. Каспий теңізінің тайыздануы (Порт айлақтарының, кеме жүретін жолдардың, порт акваторияларының, гидротехникалық құрылыстардың және теңізде жүзу қауіпсіздігінің пайдалану мүмкіндіктерінің төмендеуі);
2. Климаттың физикалық параметрлерінің өзгеруіне байланысты тәуекелдер:
   - тасқындар, жол төсемінің, жасанды құрылыстардың және басқа инфрақұрылым объектілерінің шайылу қаупі;
   - қатты ыстық/қатты аяз, сондай-ақ өңірлердегі құрғақшылық салдарынан инфрақұрылым объектілерінің зақымдану қаупі;
   - климаттың өзгеруіне байланысты табиғи апаттар салдарынан жүктердің құрылымы мен көлемінің өзгеру қаупі.

Тәуекелдерді басқару мақсатында Компания климаттық тәуекелдердің әсерін азайтуға бағытталған іс-шаралар кешенін жүзеге асыруда.

Тәуекелдер, оның ішінде климаттық тәуекелдер туралы есеп «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті қарайды, бұл ағымдағы жағдайды жедел бағалауға және тәуекелдерді басқару стратегиясына қажетті түзетулер енгізуге мүмкіндік береді.

КЛИМАТТЫҢ ӨЗГЕРУІНЕ БЕЙІМДЕЛУ БОЙЫНША ҚАБЫЛДАНАТНЫ ШАРАЛАР

«ҚТЖ» ҰК» АҚ теміржол инфрақұрылымын қорғауға және климаттық тәуекелдердің әсерін азайтуға бағытталған іс-шаралар кешенін жүзеге асырады.

Теміржол желісінің объектілерін қолайсыз ауа райы жағдайларынан қорғау

Магистральдық теміржол желісін ауа райы факторларының жағымсыз әсерінен қорғау мақсатында Компанияда үш филиал: Астана, Алматы және Ақтөбе қорғаныс екпеағаштар дистанциялары жұмыс істейді.

Қорғаныс екпеағаштардың жалпы ауданы 63 207 гектарды құрайды.

Екпеағаштардың қорғаныс қасиеттері мен төзімділігін сақтау мақсатында филиалдар екпеағаштарды ағымдағы күтіп-баптауды (кесу жұмыстары, қоқырсудан тазарту, егіс арасындағы тың аралықтарды жырту), сондай-ақ өрт қаупі бар маусымда «ҚТЖ» ҰК» АҚ инфрақұрылым объектілерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін бөлінген алапты және екпеағаштарды жырту жұмыстарын жүргізеді.

Ықтимал су тасқындарының алдын алу мақсатында жыл сайын Мұз айдындары мен тасқын суларының өтуіне жолдар мен жасанды құрылыстарды дайындау жоспары әзірленіп, жүзеге асырылады. Осы жоспар шеңберінде түрлі іс-шаралар, оның ішінде бұрғылау-жару жұмыстары, бөгеттер мен су қоймаларын тексеру, шойтастарды өз күшімен дайындау және платформаларға тиеу, жасанды құрылыстарды қардан тазарту, сондай-ақ шайып кетуге қарсы пойыздарды қалыптастыру және басқа да іс-шаралар өткізіледі.

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ТАЙЫЗДАНУ ҚАУПІ

Каспий теңізінің тайыздануы елеулі табиғи-климаттық қауіп болып табылады және Каспий маңы елдерінің порттары арқылы жүзеге асырылатын транзиттік және экспорттық жүк тасымалына теріс әсерін тигізуі мүмкін. Су деңгейінің төмендеуі арналардың тереңдігін шектеп, үлкен кемелердің өтуін қиындатады және тасымалдар көлемін азайтады. Бұл сондай-ақ жүктерді тасымалдау шығындарының өсуіне, соның ішінде қымбатырақ және баяу айналма бағыттарға және тауарларды жеткізу уақытының ұзаруына әкелуі мүмкін.

Каспий теңізінің таязднуына байланысты климаттық тәуекелдерді басқару шеңберінде «АХТСП» ҰК» АҚ 2024–2025 жылдары порт инфрақұрылымының тұрақтылығын қамтамасыз етуге және ықтимал операциялық тәуекелдерді төмендетуге бағытталған іс-шаралар кешенін іске асырды. Атап айтқанда, «Ақтау порты акваториясын тереңдету» жобасы бойынша жобалық-сметалық құжаттама әзірленді, мемлекеттік сараптаманың қорытындысы, сондай-ақ 2025–2027 жылдарға арналған II санаттағы объектілерге арналған әсер етуге экологиялық рұқсат алынды.

Бұған қоса, Компания мүдделі тараптармен диалогқа қатысады, атап айтқанда,

«АХТСП» ҰК» АҚ өкілдері хабардарлықты арттыру және бірлескен шешімдер әзірлеу мақсатында Каспий теңізі деңгейінің өзгеруі және оның

ТӨМЕН КӨМІРТЕКТІ ДАМУ ТҰЖЫРЫМДАМАСЫ

2020 жылдың желтоқсанында Қазақстан Жаһандық температураның 1,5-2 С градусына өсуін бақылау жөніндегі Париж келісімі аясында өз міндеттемелерін растай отырып, 2060 жылға қарай көміртегі бейтараптығына қол жеткізу мақсатын жариялады.

2023 жылдың ақпанында Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығымен «Қазақстан Республикасының көміртегі бейтараптығына қол жеткізуінің 2060 жылға дейінгі стратегиясы» бекітілді.

«Самұрық-Қазына» АҚ Төмен көміртекті даму тұжырымдамасын және Қордың төмен көміртекті бизнес-үлгісіне көшу жоспарын қабылдады.

Парниктік газдар шығарындыларын азайту жөніндегі күш-жігерге үлес қосу үшін 2022 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ энергия тиімділігін арттыру, жаңартылатын энергия көздерін пайдалану, темір жолдарды электрлендіру және неғұрлым экологиялық таза отынмен жұмыс істейтін тайыздану тәуекелдері мәселелеріне арналған бейінді дөңгелек үстелге қатысты.

GRI 305-1, 305-2, 305-5
SASB TR-RA-110A.2.

локомотивтерді енгізу бойынша шараларды жүзеге асыру арқылы көміртегі жүктемесін азайтуға бағытталған 2060 жылға дейінгі өзінің Төмен көміртекті даму тұжырымдамасын[21] қабылдады.

Тұжырымдама негізінде 2023 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ мен оның еншілес ұйымдарының 2023–2027 жылдарға арналған төмен көміртекті даму жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітілді.

2025 жылы Компания мен оның еншілес ұйымдарының сонымен қатар жарықтандыру шамдарын ауыстыру, терезелерге эмиссиялары төмен үлдір орнату, жылу шағылдыратын қалқандарды орнату және жылыту жүйелерін жаңарту сияқты энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру іс-шараларын қамтитын 2023–2027 жылдар кезеңінде төмен көміртекті даму жөніндегі іс-шаралар жоспарын орындау нәтижесінде 111 мың ГДж көлемінде отын-энергетикалық ресурстар шығыны үнемделді.

ОСЫ ІС-ШАРАЛАРДЫҢ НӘТИЖЕСІНДЕ CO_2-ЭКВ ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫНЫҢ АЗАЮЫ 17 390 ТОННА ҚҰРАДЫ, ОНЫҢ ІШІНДЕ:

ТІКЕЛЕЙ ШЫҒАРЫНДЫЛАРДАН ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫН АЗАЙТУ

3 746 тонна CO_2-экв.

ЖАНАМА ШЫҒАРЫНДЫЛАРДАН ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫН АЗАЙТУ

13 644 тонна CO_2-экв.

24-кесте. **2024–2025 жылдар кезеңінде парниктік газдар шығарындыларын азайту көлемі**

	2024	2025
Қысқарту бастамалары нәтижесінде азайтылған тікелей парниктік газдар шығарындыларының көлемі (1-қамту), тонна CO_2-экв	4 525	3 746 ✓
Қысқарту бастамалары нәтижесінде азайтылған жанама парниктік газдар шығарындыларының көлемі (2-қамту), тонна CO_2-экв	22 860	13 644 ✓
Парниктік газдар шығарындыларының жалпы азаюы, тонна CO_2-экв	**27 385**	**17 390** ✓

[21] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқармасының 2022 жылғы 26 желтоқсандағы шешімімен бекітілген (№ 02/49 хаттама).

Төмен көміртекті даму жоспарының Париж келісімінің мақсаттарына сәйкестігі

SASB TR-RA-110A.2.

✓ «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының төмен көміртекті даму жөніндегі 2023–2027 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары орташа жаһандық температураның өсуін 2°С-тан едәуір төмен ұстап тұруды және индустрияға дейінгі деңгеймен салыстырғанда 1,5°С деңгейінде көтерілуді шектеуге ұмтылуды көздейтін Париж келісімінде бекітілген жаһандық климаттық бағдарлар ескеріле отырып әзірленді ✓.

Жоспар темір жол көлігі қызметінің көміртегі сыйымдылығын кезең-кезеңімен азайтуға бағытталған және 2060 жылға қарай Қазақстан Республикасының көміртекті бейтараптық мақсатына қол жеткізуде Компанияның үлесін қалыптастырады. Компанияның тәсілі парниктік газдар шығарындыларын біртіндеп қысқартуды (Scope 1 және Scope 2), энергия тиімділігін арттыруды, көміртекті энергия көздеріне тәуелділікті төмендетуді, сондай-ақ климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесін дамытуды қоса алғанда, Париж келісімінің негізгі қағидаттарына сәйкес келеді.

✓ Көміртексіздендірудің негізгі бағыттары жылжымалы құрамды жаңғырту, дизельдік отынның үлестік шығынын төмендету және инфрақұрылымдық объектілерде энергия үнемдеуші технологияларды енгізу есебінен энергия тиімділігін арттыруды қамтиды ✓. Сондай-ақ жанама шығарындыларды азайту бойынша шаралар, оның ішінде көміртегі факторының неғұрлым төмен электр энергиясына көшу, әкімшілік ғимараттардың энергия тиімділігін арттыру және «жасыл» сатып алу элементтерін енгізу қарастырылған.

Жоспарды іске асырудың прогресі экологиялық менеджмент жүйесі шеңберінде жыл сайынғы негізде қадағаланады. Іс-шаралардың орындалуына жауапкершілік бейінді құрылымдық бөлімшелерге және еншілес ұйымдарға бекітілген, ал нысаналы көрсеткіштерге қол жеткізуді бақылау тұрақты дамуды басқарудың корпоративтік жүйесі шеңберінде Қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау комитетінің деңгейінде жүзеге асырылады.

✓ Бұл ретте, Қазақстан Республикасының заңнамалық деңгейінде Компанияны және тұтастай алғанда көлік саласын Quebec Cap-and-Trade System, California Cap-and-Trade Program және EU Emissions Trading System сияқты тетіктерді қолдануға міндеттейтін талаптар жоқ ✓.

Компания парниктік газдар шығарындыларын азайтуға бағытталған Төмен көміртекті даму жоспары шеңберінде ерікті негізде іс-шараларды іске асырады, сондай-ақ климаттық реттеу және корпоративтік есептілік саласындағы үздік халықаралық іс-тәжірибелерді ескереді.

Компанияның көміртегі ізі тікелей және жанама энергетикалық шығарындыларды қамтиды:

Тікелей парниктік газдар шығарындылары жылжымалы көздердің (тепловоздар, дрезиналар, автомобильдер) және тұрақты тұтынушылардың (қазандар, қазандықтар, пештер) жұмыс істеуі нәтижесінде пайда болады.

Жанама энергетикалық шығарындылар Компания сыртқы жеткізушілерден сатып алатын және өндірістік қажеттіліктерге тұтынатын электр энергиясын пайдаланумен байланысты.

Парниктік газдар шығарындыларының негізгі көздері:
- локомотивтер;
- автокөлік;
- арнайы техника;
- газбен, дизельдік отынмен, көмірмен жұмыс істейтін қазандықтар;
- пешпен жылытылатын ғимараттар.

SASB TR-RA-110A.2.

Компания жыл сайынғы негізде парниктік газдар шығарындыларын азайту бойынша сандық мақсаттарды белгілейді. ✓ 2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2032 жылға дейінгі даму стратегиясында белгіленген нысаналы бағдар көміртегі ізін базалық жылмен салыстырғанда 2,5%-ға азайтуды көздейді ✓.

Көрсеткіштердің салыстырмалылығын қамтамасыз ету және парниктік газдар шығарындыларының серпінін әділ бағалау мақсатында Компанияда базалық жыл айқындалған, оған қатысты нысаналы бағдарлар қалыптастырылады және бағаланады. «Самұрық-Қазына» АҚ төмен көміртекті даму тұжырымдамасына сәйкес базалық жыл ретінде 2021 жыл қабылданды.

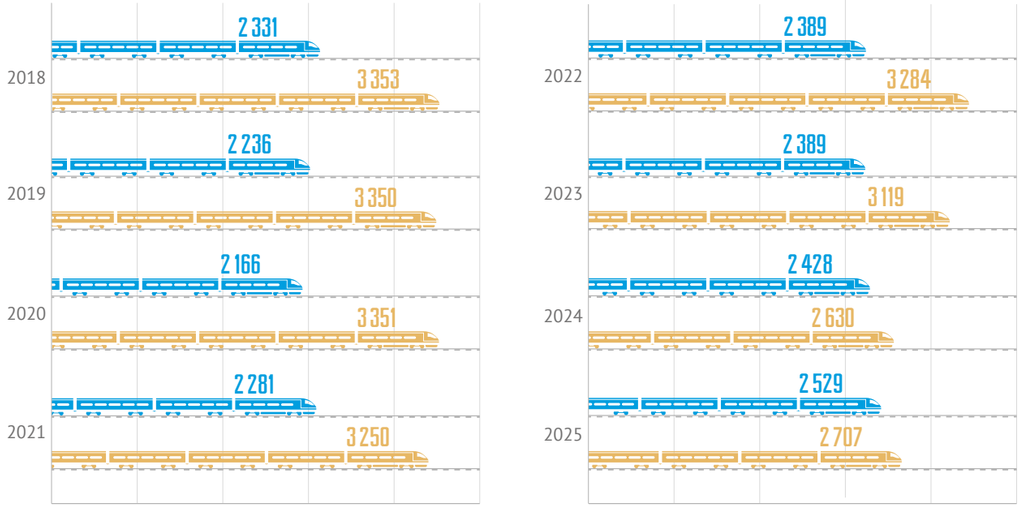
Осы жылды таңдау Қор компаниялары тобы деңгейінде тәсілдерді біріздендіру қажеттілігіне, парниктік газдар шығарындылары бойынша толық және верификацияланған дерекқордың болуына, сондай-ақ есептеулердің әдіснамалық салыстырмалылығын қамтамасыз етуге негізделген.

2021 жылды базалық жыл ретінде пайдалану мыналарға мүмкіндік береді:

- көміртексіздендіру жөніндегі мақсаттарды қалыптастыруға және мониторинг жүргізуге бірыңғай тәсілді қамтамасыз етуге;
- орта және ұзақ мерзімді келешекте шығарындыларды азайту серпінін дұрыс қадағалауға;
- Төмен көміртекті даму жоспары шеңберінде іске асырылатын іс-шаралардың тиімділігіне талдау жүргізуге.

✓ Алға қойылған бағдарларға қол жеткізу Төмен көміртекті дамудың 2023–2027 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары шеңберінде іске асырылады. Жоспардың іс-шараларын орындау мониторингі және көміртегі ізін қысқарту бойынша белгіленген мақсатқа қол жеткізу деңгейі тұрақты негізде жүзеге асырылады. Прогресті бағалау Жоспар іс-шараларының іске асырылуын талдау, сондай-ақ парниктік газдар шығарындылары бойынша шоғырландырылған деректер негізінде көміртегі ізінің деңгейін есептеу арқылы жүргізіледі ✓.

2018-2025 жылдардағы парниктік газдар шығарындыларының серпіні (1, 2-қамту аймағы), мың тонна CO_2-экв

Шығарындыларды есептеу көрсеткіштердің серпіндегі салыстырмалылығын қамтамасыз ететін бекітілген әдіснама бойынша жүзеге асырылады. Алынған нәтижелер мыналар үшін пайдаланылады:

- белгіленген мақсаттың (оның ішінде 2025 жылы 2,5%-ға азайтудың нысаналы көрсеткішінің) орындалу дәрежесін бағалау;
- Жоспардың басқарушылық шешімдері мен іс-шараларын түзету.

2025 жылы шығарындардың жалпы көлемі 5 236 мың тонна CO_2-экв., оның ішінде тікелей шығарындылар – 2 529 мың тонна CO_2-экв., жанама шығарындылар – 2 707 мың тонна CO_2-экв. құрады.

2025 жылға белгіленген мақсаттарға сәйкес CO_2 нетто-көміртегі көлемін 2024 жылғы деңгейден 2,5%-ға азайту жоспарланған болатын. Іс жүзінде қол жеткізілген азайту: 2,7%-ға, Төмен көміртекті даму жоспарының іс-шараларын іске асыру және парниктік газдар шығарындыларын есептеу әдіснамасын өзгерту есебінен (Scope 2).

GRI 305-1
SASB TR-RA-110a.1 (1-2), SASB TR-RA-110A.2.

25-кесте. Тікелей парниктік газдар шығарындыларының түрлері бойынша серпіні

	2022	2023	2024	2025	2024/2023 өзгерістері, %	2025/2024 өзгерістері, %
CO_2, мың тонна CO_2	2 158	2 179	2 214	2 304 ✓	1,6	4
CH_4, мың тоннна CO_2 экв	3,07	3,53	3,61	3,77 ✓	2,3	4,4
N_2O, мың тонна CO_2 экв	227,80	206,57	210,68	221,34 ✓	2	5
Барлығы (мың т-CO_2 экв)	**2 388,87**	**2 389,43**	**2 428,3**	**2 529** ✓	**1,6**	**4,1**

26-кесте. Жанама парниктік газдар шығарындыларының түрлері бойынша серпіні

GRI 305-2

	2022	2023	2024	2025	2024/2023 өзгерістері, %	2025/2024 өзгерістері, %
CO_2, мың тонна CO_2	3 284	3 119	2 630	2 707 ✓	–15,7	2,9
Барлығы (мың т-CO_2 экв)	**3 284**	**3 119**	**2 630**	**2 707** ✓	**–15,7**	**2,9**

SASB TR-RA-110A.2.

Компанияда биомассаның жануынан немесе ыдырауынан шығарындылар, сондай-ақ ГФК, ӘӨС, SF6, NF3 шығарындылары жоқ.

Парниктік газдар шығарындылары қарқындылығының көрсеткіші теміржол көлігімен орындалатын жұмыс көлеміне байланысты тікелей және жанама парниктік газдар шығарындыларының көлемін көрсетеді.

GRI 305-4

2025 жылы тікелей шығарындылардан парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы 49,773 кг CO2-экв./10 мың тонна км-брутто, жанама энергия шығарындыларынан – 53,278 кг CO_2-экв./10 мың тонна км-брутто құрады.

27-кесте. Есепті кезеңдегі парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы

Парниктік газдар шығарындыларының жалпы көлемі, кг CO_2-экв.	5 235 950 378 ✓
Орындалған жұмыс бірлігі, 10 мың тонна км-брутто	50 808 600 ✓
Тікелей шығарындылардан парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы, кг CO_2-экв./10 мың тонна км-брутто	49,773 ✓
Жанама энергетикалық шығарындылардан парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы, кг CO_2-экв./10 мың тонна км-брутто	53,278 ✓
ПГ шығарындыларының қарқындылығы - Тасымалдау жұмыстарының көлемі, кг CO_2-экв./10 мың тонна км-брутто	103,048 ✓

2025 жылы тікелей шығарындылардан парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы 0,0000009 млн тонна CO_2-экв./млн теңгені, жанама энергетикалық шығарындылардан – 0,0000010 млн тонна CO_2-экв/млн теңгені құрады.

28-кесте. Есепті кезеңдегі парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы

Парниктік газдар шығарындыларының жалпы көлемі, кг CO_2-экв.	5 235 950 378 ✓
Түсім сомасы, млн теңге	2 757 083 ✓
Тікелей шығарындылардан парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы, млн т CO_2-экв/млн теңге	0,0000009 ✓
Жанама энергетикалық шығарындылардан парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы, млн т CO_2-экв/млн теңге	0,0000010 ✓
ПГ шығарындыларының қарқындылығы – Жалпы (Scope 1+Scope2), млн т CO_2-экв/млн теңге	0,0000019 ✓

SASB TR-RA-110A.2.

Базалық 2021 жылмен салыстырғанда CO_2 шығарындыларының жиынтық көлемі 5,6%-ға төмендеген, бұл ретте 2024 жылмен салыстырғанда 3,5%-ға өсім байқалады.

Scope 1 шығарындылары базалық жылмен салыстырғанда 10,8%-ға және 2024 жылмен салыстырғанда 4,1%-ға ұлғайды.

Сонымен қатар, Scope 2 шығарындылары базалық жылмен салыстырғанда 16,7%-ға едәуір төмендегенін көрсетті, алайда 2024 жылмен салыстырғанда 2,9%-ға өсім тіркелді.

Жүргізілген талдаудан көрініп тұрғандай, 2025 жылы базалық жылмен салыстырғанда тікелей шығарындылардың ұлғаюы байқалады, бұл тасымалдау жұмыстары көлемінің өсуіне байланысты.

Scope 2 бойынша парниктік газдар шығарындыларының төмендеуі Қазақстан Республикасы заңнамасының жаңартылуын ескере отырып, оларды есептеу әдіснамасының өзгеруіне байланысты.

Сонымен қатар, Төмен көміртекті даму жоспарының іс-шараларын іске асырудың арқасында тартым жұмысының көлеміне

әкелінген Scope 1 CO_2 шығарындыларының үлестік көрсеткіші орындалған тұрақты төмендеу үрдісін көрсетеді: көрсеткіш базалық жылмен салыстырғанда 7,6%-ға және 2024 жылмен салыстырғанда 2,07%-ға қысқарды.

GRI 305-7

SASB TR-RA-120a.1.

Эмиссия көздерінде отынның (дизельдік отын, сұйытылған газ, мазут, табиғи газ, көмір) жануы нәтижесінде парниктік газдар шығарындыларымен қатар атмосфераға азот (NOx) және күкірт (SO_2) оксидтері шығарылады, бұл да ластануға әкеледі және климаттық өзгерістердің дамуына ықпал етеді.

Бұл ретте рұқсат етілген шекті шығарындылар нормативтері әрбір филиал үшін рұқсат етілген шекті шығарындылар нормативтерінің жобаларына сәйкес белгіленеді, олар өз кезегінде құзыретті органдар беретін эмиссияларға арналған тиісті рұқсаттарда бекітіледі.

29-кесте. **2022–2025 жылдардағы стационарлық көздерден SO_2, NOx шығарындылары,** мың тонна

Ластаушы заттардың шығарындылары	2022	2023	2024	2025
NOx	0,34	0,21	0,22	0,26
SOx	0,68	0,60	0,53	0,46
Қатты бөлшектер	2,37	1,97	2,1	2,15
CO	1,42	1,41	1,44	1,30
Ұшқыш органикалық қосылыстар (ҰОҚ)	0,25	0,10	0,08	0,06
PM10	0	0	0	0
Басқалары	0,05	0,54	0,35	0,39

Атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын шоғырландыру үшін «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқармасының 6.11.2020 ж. шешімімен бекітілген «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының Экологиялық менеджмент жүйесі жөніндегі нұсқаулықтың есептілік нысандары қолданылады.

Парниктік газдардың жанама шығарындылары (Scope 3)

GRI 305-3

Есепті кезеңде Greenhouse Gas Protocol талаптарына сәйкес парниктік газдардың жанама шығарындыларын (Scope 3) есептеу алғаш рет жүргізілді.

Есептеу бастапқы деректердің маңыздылығын, қолжетімділігін және есептеу әдістемелерінің қолданылуын талдау негізінде анықталған екі санат бойынша орындалды:
- 5-санат: қалдықтардың түзілуі;
- 6-санат: қызметкерлердің іссапарлары.

Бұл санаттарды таңдау Компания қызметі үшін олардың релеванттылығына, сондай-ақ шынайы деректердің болуына және танылған эмиссия коэффициенттерін қолдану мүмкіндігіне байланысты.

Есептеу қорытындысы бойынша Scope 3 шығарындыларының көлемі 2024 жылы 23 383,8 тCO_2e, ал 2025 жылы 22 890,7 тCO_2e құрады.

Санаттар бөлінісінде:
- Қалдықтардың түзілуі

2024 жыл: 23 383,8 тонна CO_2-экв.
2025 жыл: 22 890,7 тонна CO_2-экв.

Санат Scope 3 құрылымында негізгі үлесті (95%-дан астам) құрайды.
- Іссапарлар

2024 жыл: 667,3 тонна CO_2-экв.
2025 жыл: 742,9 тонна CO_2-экв.

30-кесте. **Жанама парниктік газдар шығарындыларының санаттары бойынша серпіні, тонна CO_2-экв.**

5-санат: Қалдықтар		6-санат: Қызметкерлердің іссапарлары	
2024	2025	2024	2025
23 383,753	22 890,675	667,332	742,930

Компания мыналарды қарауды жоспарлап отыр:
- Scope 3 есептеу периметрін кезең-кезеңімен кеңейту;
- деректерді жинау және верификациялау жүйесін жетілдіру;
- шығарындыларды азайту жөніндегі іс-шараларды, бірінші кезекте қалдықтарды басқару бөлігінде іске асыру;
- цифрлық құралдарды пайдалана отырып, іскерлік сапарларды оңтайландыру.

Scope 3 есептеу әдіснамасы

Парниктік газдардың жанама шығарындыларын (Scope 3) есептеу Greenhouse Gas Protocol талаптарына сәйкес орындалған.

Есептеу үшін IPCC және DEFRA әдістемелік материалдарын қоса алғанда, халықаралық танылған көздерден эмиссия коэффициенттері пайдаланылды.

Шығарындыларды бағалау эмиссияның тиісті коэффициенттерін қолдана отырып, Компанияның нақты операциялық деректері (түзілген қалдықтардың көлемі, іскерлік сапарлар бойынша деректер) негізінде жүзеге асырылды.

Парниктік газдар шығарындыларын болдырмау

Парниктік газдар шығарындыларын азайтудың негізгі факторы – электр тартымын пайдалану. Электр энергиясымен жұмыс істейтін электровоздар тепловоздармен салыстырғанда энергия тиімділігі неғұрлым жоғары және атмосфераға ластаушы заттардың тікелей шығарындыларын жүзеге асырмайды.

2025 жылғы жағдай бойынша Компанияның жалпы локомотив паркіндегі электровоздардың үлесі 33%-ды құрайды.

Шығарындыларды азайту бойынша қосымша бағыт – жылжымалы құрамды жаңарту. Атап айтқанда, Evolution сериялы заманауи тепловоздарды енгізу ескірген үлгілермен салыстырғанда ластаушы заттар шығарындыларының деңгейін 2,2 есеге дейін төмендетуге мүмкіндік береді.

2025 жылы пайдалануға берілгені: KZ8A сериялы электровоздар – 33 бірлік; ТЭ33АС магистральдық тепловоздары – 53 бірлік.

Локомотив паркін жаңартудан болатын әсерді бағалау мақсатында Компания тасымалдардың көміртегі сыйымдылығы (парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы) көрсеткішін қолданады.

Алдын алынған шығарындылар ескірген жылжымалы құрамды пайдалануға тән базалық деңгейдің үлестік шығарындылары және орындалған тасымалдау жұмысының нақты көлеміне көбейтілген жаңа буын локомотивтерін енгізуді ескере отырып, есептік кезеңнің үлестік шығарындылары арасындағы айырма ретінде айқындалады.

Есептеу кезінде пайдалану шарттары мен тасымалдау жұмысы көлемінің салыстырмалылығы қамтамасыз етіледі.

2025 жылдың қорытындысы бойынша көміртегі сыйымдылығының (CO_2 шығарындыларының қарқындылығы) деңгейі 103,048 кг CO_2-экв./10 мың тонна-км брутто құрады, ал базалық жылы бұл көрсеткіш 130,757 кг CO_2-экв./10 мың тонна-км брутто болған. Осылайша, төмендеу 21,1% немесе 27,706 кг CO_2 экв./10 мың тонна-км брутто құрады.

Көміртегінің ішкі бағасы

Есепті кезеңде «ҚТЖ» ҰК» АҚ инвестициялық және басқарушылық шешімдерді қабылдау кезінде көміртегіне ішкі баға белгілеу тетігін қолданбады. Осы құрал ағымдағы кезеңде бірқатар факторларға, оның ішінде Қазақстан Республикасының парниктік газдар шығарындыларын мемлекеттік квоталау жүйесі шеңберіндегі міндеттемелердің болмауына, сондай-ақ көміртегі сыйымды салалармен салыстырғанда тікелей шығарындылардың (Scope 1) салыстырмалы жоғары емес үлесімен сипатталатын Компания шығарындылары құрылымының ерекшелігіне байланысты пайдаланылмайды.

Инвестициялық жобаларды іске асыру кезінде экологиялық заңнаманың талаптарын сақтауға, энергия тиімділігін арттыруға және Төмен көміртекті даму жоспарының іс-шараларын орындауға басымдық беріледі.

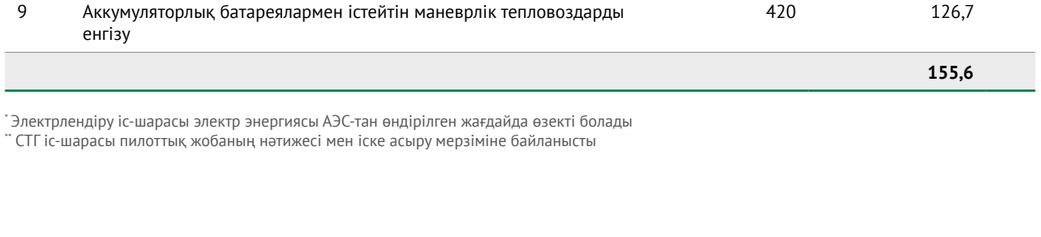
Сонымен бірге Компания көміртегінің ішкі бағасын қолданудың халықаралық іс-тәжірибелеріне мониторингті жүргізеді және осы құралды орта және ұзақ мерзімді келешекте, оның ішінде реттеуші талаптарды әлеуетті қатаңдатуды және климаттық факторларды инвестициялық қызметке одан әрі ықпалдастыру қажеттілігін ескере отырып енгізу мүмкіндігін қарастырады.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-НЫҢ 2060 ЖЫЛҒА ДЕЙІНГІ ТӨМЕН КӨМІРТЕКТІ ДАМУ ТҰЖЫРЫМДАМАСЫ ШЕҢБЕРІНДЕГІ ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ БОЙЫНША МАҚСАТТАР

Тұжырымдаманың іс-шараларын іске асыру шеңберінде 2030 жылға дейінгі кезеңде тепловоздардан тікелей шығарындыларды 1,8 млн тонна CO_2 деңгейінен 1,3 млн тонна CO_2 деңгейіне дейін немесе 2020 жылғы деңгейден 25%-ға төмендету жоспарланып отыр.

Бұл ретте энергия өткізу іс-шараларын енгізу болмаған кезде пойыздардың тартымында дизельдік отын шығысының ұлғаюы себебінен оның 16%-ға ұлғаюы орын алады.

Динамика углеродного следа (прямые выбросы CO_2), млн тонн

«ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының 2060 жылға дейінгі кезеңге төмен көміртекті даму тұжырымдамасын іске асыру бойынша негізгі іс-шаралар

№ р/с	Іс-шаралар	Саны, бір.	Көміртегі ізін (CO_2) азайту, мың тонна
	2030 жылға дейін		
1	Жүк тепловоздары паркін жаңарту	150	194,9
2	Теміржол желілерін электрлендіру*	820	165
3	Жолаушы тепловоздары паркін жаңарту	99	61
4	Сұйылтылған табиғи газбен/аккумуляторлармен істейтін локомотивтерді енгізу**	77	29
5	Маневрлік тепловоздар паркін жаңарту	50	13,3
6	Көмір қазандықтарды жаңғырту	124	5,1
7	Қазандықтарды дизельдік отыннан газға ауыстыру	25	0,9
Барлығы			**469**
	2030 жылдан кейін		
8	Аккумуляторлық батареялармен істейтін автокөлікті енгізу (мысалы, Tesla)**	2 377	28,9
9	Аккумуляторлық батареялармен істейтін маневрлік тепловоздарды енгізу	420	126,7
			155,6

* Электрлендіру іс-шарасы электр энергиясы АЭС-тан өндірілген жағдайда өзекті болады
** СТГ іс-шарасы пилоттық жобаның нәтижесі мен іске асыру мерзіміне байланысты

2026 ЖЫЛҒА ЖӘНЕ ОРТА МЕРЗІМДІ КЕЛЕШЕККЕ АРНАЛҒАН ЖОСПАРЛАР

2026 жылы Компания 2023–2027 жылдарға арналған іс-шаралар жоспарын, сондай-ақ «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның құрылымдық бөлімшелері мен еншілес ұйымдарының Табиғат қорғау іс-шараларының жоспарларын орындауды қоса алғанда, Төмен көміртекті даму тұжырымдамасы шеңберінде іс-шараларды іске асыруды жалғастырады.

Негізгі бағыттар мыналарды қамтиды:
- экологиялық талаптарды ескере отырып, техника мен жабдықтарды жаңарту және жаңғырту;
- парниктік газдар шығарындыларын азайту жөніндегі іс-шараларды іске асыру;
- экологиялық басқару мен бақылау жүйесін дамыту;
- мамандандырылған ұйымдармен келесі шарттарды жасасу:
  - қалдықтармен жұмыс істеуге;
  - қоршаған ортаның ластануына аспаптық өлшеулер жүргізуге;
  - рұқсат беретін экологиялық құжаттаманы әзірлеу мен өзектендіруге;
  - экология және тұрақты даму саласында персоналды оқыту мен біліктілігін арттыруға;
  - аумақтарды абаттандыру мен экологиялық инфрақұрылымды дамыту жөніндегі іс-шараларды іске асыруға.

Бұдан басқа, Компания қызметінің экологиялық тиімділігін арттыру мақсатында келесі нысаналы көрсеткіштер белгіленді:
- атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын азайту – 2%-ға;
- кәдеге жарату және қайта пайдалану үлесін ұлғайта отырып, қалдықтардың түзілу көлемін қысқарту – 2%-ға;
- Компанияның көміртегі ізін (Scope 1 және Scope 2) азайту – 3%-ға.

ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІ ЖӘНЕ ЭНЕРГИЯНЫ ҮНЕМДЕУ

GRI 3-3

Энергия тасымалдаушылар бағасының өсуі және тасымал көлемінің ұлғаюы жалпы энергия шығындарын азайтуды қажет етеді. Мұндай жағдайларда энергия тиімділігі, әсіресе энергия ресурстары құнының жыл сайынғы өсуін ескере отырып, басымдыққа ие болады. «ҚТЖ» ҰК» АҚ Қазақстандағы ең ірі энергия тұтынушыларының бірі бола отырып, өзінің экологиялық әсерін, оның ішінде энергия ресурстарын ұтымды пайдалану арқылы азайту бойынша белсенді жұмыс жүргізуде.

ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ МЕНЕДЖМЕНТ ЖҮЙЕСІ

Энергетикалық менеджмент жүйесі Компанияның біріктірілген менеджмент жүйесінің ажырамас бөлігі болып табылады және магистральдық темір жол желісін пайдалануды, жүк және жолаушылар тасымалын ұйымдастыруды, сондай-ақ қосалқы инфрақұрылым қызметін қоса алғанда, негізгі өндірістік процестерді қамтиды. Оның жұмыс істеуі жауапты энергия тұтыну мәдениетін қалыптастыруға, энергияны басқарудың үздік іс-тәжірибелерін енгізуге және энергия тиімділігінің тұрақты көрсеткіштеріне қол жеткізуге бағытталған.

Энергия тұтынуды басқару тәсілдерін рәсімдеу мақсатында Компанияда энергетикалық көрсеткіштерді жоспарлаудың, мониторингтеудің, талдаудың және ұдайы жақсартудың бірыңғай қағидаттарын айқындайтын «ҚТЖ» ҰК» АҚ энергетикалық менеджмент жүйесі жөніндегі нұсқаулық» әзірленіп, бекітілді.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ жыл сайынғы негізде энергетикалық менеджмент жүйесінің ISO 50001:2018 халықаралық стандартының талаптарына сәйкестігіне сыртқы аудиттен өтеді, бұл Компанияның тұрақты даму мен үздіксіз жетілдірудің халықаралық іс-тәжірибелеріне бейімділігін растайды.

2025 жылы «ТЮФ Тюринген» халықаралық аудиторлық ұйымы сыртқы аудит жүргізді, оның қорытындысы бойынша Компанияның энергетикалық менеджмент жүйесінің ISO 50001:2018 стандартының талаптарына сәйкестігі расталды.

Аталған Нұсқаулыққа сәйкес Компанияда тоқсан сайын энергетикалық талдау бекітіледі және жауапты басшының төрағалығымен отын-энергетика комиссиясының отырысы өткізіледі. Бұл отырыстар шеңберінде энергия ресурстарын нақты тұтыну, энергия тиімділігін арттыру жөніндегі іс-шараларды іске асыру, сондай-ақ төмен көміртекті даму саласындағы бастамалар мәселелері қаралып, шешімдер хаттамамен бекітіледі.

2025 жылғы энергия талдаулардың негізгі нәтижелері: ОЭР жалпы тұтыну 384,4 млрд теңгеге жуық сомаға 1 420,9 мың т.ш.о. құрады, бұл ретте негізгі үлес (93,3%) пойыздардың тартымына тиесілі, ал тарту емес қажеттіліктер 6,7% құрайды. Тартымға электр энергиясының 90,8%-ы және дизельдік отынның 97%-ы бағытталады, бұл жиынтығында барлық тұтынылатын ОЭР-дің 93,3%-на баламалы.

ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІ ЖӘНЕ ЭНЕРГИЯНЫ ҮНЕМДЕУ

GRI 302-5

«Энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарын орындау шеңберінде «ҚТЖ» ҰК» АҚ белгіленген мерзімдерге сәйкес міндетті энергия аудитін жүргізеді. Энергия аудитінің нәтижелері бойынша энергия тұтынуды оңтайландыруға, үлестік шығыстарды азайтуға және өндірістік процестердің технологиялық тиімділігін арттыруға бағытталған басым іс-шаралардың тізбесі қалыптастырылады.

- локомотив паркін саны 50 бірлік «EVOLUTION» сериялы тепловоздармен және саны 45 бірлік «KZ» сериялы электровоздармен жаңарту;
- саны 27 бірлік ТЭ36А сериялы тепловоздарды (FXN3C, ҚХР) және саны 107 бірлік аралас жылытылатын жолаушылар вагондарын сатып алу;
- тепловоздардың 237 секциясы жабдықталған «Trip Optimizer» жүйесін пайдаланатын пойыздар тартымын автоматты басқару режимін енгізу;
- энергия үнемдейтін жабдыққа ауыстыра отырып, ішкі және сыртқы жарықтандыру жүйелерін жаңғырту;
- ғимараттар мен инженерлік тораптарды жылумен жабдықтау және жылумен оқшаулау жүйелерін жаңғырту.

GRI 302-4

SASB TR-RA-110a.3 (1-3)

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының 2023–2027 жылдарға арналған төмен көміртекті даму жөніндегі іс-шаралар жоспарын іске асыру барысында отын-энергетикалық ресурстар 111 мың ГДж мөлшерінде үнемделді[22]. Базалық жылмен (2021 жыл) салыстырғанда, негізгі қысқару мынадай іс-шараларды іске асыру қорытындысы бойынша қол жеткізілді:

GRI 302-1

SASB TR-RA-110a.3 (1-3)

Компания бойынша энергияның жалпы шығысы 2025 жылы 43 661 мың ГДж құрады, бұл 2024 жылғы деңгейден 4%-ға жоғары. Энергия шығынының ұлғаюы жүк-жолаушылар тасымалы көлемінің 6%-ға өсуіне байланысты.

31-кесте. **2024–2025 жылдар кезеңіндегі ОЭР тұтыну,** мың ГДж

	2024	2025
Электр және жылу энергиясын жалпы тұтыну, оның ішінде:	**41 928**	**43 661** ✓
сатып алынатын электр энергиясы	12 485	13 005 ✓
көмір	1 162	1 006 ✓
табиғи газ	234	226 ✓
сұйытылған газ	10	9 ✓
бензин	325	336 ✓
дизельдік отын	27 541	28 911 ✓
мазут	171	168 ✓

[22] ОЭР шығынын үнемдеуді есептеу кезінде 2016 жылғы 17 наурыздағы №291-Ц3 бұйрығымен бекітілген Энергетикалық талдау әдістемесі қолданылады.

Көрсеткіштерді есептеу үшін «ҚТЖ» ҰК» АҚ-дағы Энергетикалық менеджмент жүйесі жөніндегі нұсқаулық, ISO 50001:2018 халықаралық стандарты, «ҚТЖ» ҰК» АҚ-дағы энергетикалық талдау әдістемесі пайдаланылды.

Қайта есептеу коэффициенттері Қазақстан Республикасының отын-энергетикалық балансын құру бойынша әдістемелік ұсынымдарға, Мемлекеттік энергетикалық тізілімді қалыптастыру және жүргізу қағидаларына сәйкес пайдаланылды.

Толығырақ ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылған.

32-кесте. **2024–2025 жылдар кезеңіндегі энергия түрлері бойынша отын-энергетикалық ресурстар шығынын азайту**

GRI 302-4

	2024		2025	
Отын-энергетикалық ресурстардың жалпы шығыны, оның ішінде:	**заттай түрде**	**ГДж**	**заттай түрде**	**ГДж**
	–	163 931,9	–	110 966 ✓
электр энергиясы, мың кВт. сағ.	30 138,1	108 497,1	18 038,34 ✓	64 938 ✓
дизель, тонна	803,1	34 130,1	194,7 ✓	8 273 ✓
көмір, тонна	818,6	18 417,8	1 678 ✓	37 755 ✓
табиғи газ, мың м3	77,7	2 624,7	0 ✓	0 ✓
бензин, тонна	6,0	262,2	0 ✓	0 ✓

ЭНЕРГИЯ СЫЙЫМДЫЛЫҒЫ

GRI 302-3

Энергия тиімділігінің индикаторы жүк айналымына жатқызылған шартты есептеуде (мың ГДж/млрд тн. км. брутто) отын-энергетикалық ресурстардың (ОЭР) үлестік шығынына негізделген. Машинистің маршрутын интеграцияланған өндеу автоматтандырылған жүйесінен (ММИӨ АЖ) алынған деректерге сәйкес, жүк айналымының көлемі 508 млрд тонна км брутто құрады.

2025 жылдың қорытындысы бойынша Компанияның энергия сыйымдылығы 86 мың ГДж/млрд тонн км брутто құрады.

Компанияда ОЭР пайдалану тиімділігін бағалау мың ГДж-мен өлшенетін өнім (жұмыс) бірлігіне отын-энергетикалық ресурстардың нақты шығынын өлшеу арқылы жүзеге асырылады. Энергия тиімділігінің көрсеткіші энергия ресурстарының нақты шығынының тасымалданған жүктер көлеміне қатынасы ретінде анықталады.

Энергия тиімділігін есептеу кезінде Компания пайдаланатын барлық ОЭР түрлері есепке алынады: электр энергиясы, дизельдік отын, бензин, мазут, табиғи газ, сұйытылған газ, көмір.

33-кесте. **2022–2025 жылдардағы жұмыс бірлігіне ОЭР үлестік шығынының тиімділігі**

Көрсеткіш	2022	2023	2024	2025	2024/2023 өзгерістері, %	2025/2024 өзгерістері, %
Шикізатты өндіруге, тасымалдауға және өңдеуге отын-энергетикалық ресурстарды тұтыну, мың ГДж	41 186	41 599	41 928	43 661 ✓	0,8	4,1
Тасымалдау, млрд тонна км брутто	444	473	478	508 ✓	1,1	6,3
Үлестік энергия сыйымдылығы, мың ГДж/ млрд тонна км брутто	93	88	88	86 ✓	0	–2,3

2026 ЖЫЛҒА ЖӘНЕ ОРТА МЕРЗІМДІ КЕЗЕҢГЕ АРНАЛҒАН ЖОСПАРЛАР

2026 жылға Компанияның және оның еншілес ұйымдарының 2023–2027 жылдарға арналған төмен көміртекті даму жөніндегі іс-шаралар жоспарын іске асыру жоспарланған. Бұл жоспар аясында отын-энергетикалық ресурстарды тұтынуды азайту шаралары қарастырылған.

2026 жылы гибридтік локомотивтерді енгізу бойынша жобаны іске асыру шеңберінде CRRC Corporation Limited (ҚХР) компаниясымен бірлесіп, IV тоқсанда CKD6 (H) сериялы № 3001 және № 3002 екі гибридті алты білікті локомотивтердің сынақтарын аяқтау жоспарлануда.

Қабылдау сынақтары сәтті өткен жағдайда Қазақстандағы алғашқы гибридтік локомотивтерді пайдалануға беру күтілуде. Бұл еліміздің темір жол көлігін көміртексіздендірудің жаңа кезеңінің басталуы болады.

КЛИМАТҚА ҚАТЫСТЫ АҚПАРАТТЫ АШЫП КӨРСЕТУ (TCFD) TCFD

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның климаттық есептілігі

БАСҚАРУ

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

Директорлар кеңесі климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқаруда маңызды рөл атқарады. Директорлар кеңесінің климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқарудағы рөлі стратегиялық деңгейде жүзеге асырылады. Жалғыз акционердің 2022 жылғы 27 мамырдағы шешімімен (№ 29/22 хаттама) бекітілген «ҚТЖ» ҰК» АҚ Жарғысына сәйкес, Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне мыналарды бекіту жатады:

- «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметінің басым бағыттарын айқындайтын даму стратегиясын, сондай-ақ «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның даму стратегиясының іске асырылуына мониторинг жүргізу;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ Даму жоспарын (бизнес-жоспарды) және оның іске асырылуына мониторинг жүргізу;
- Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саясатын, тәуекел-тәбетті, тәуекелдер тізілімі мен картасын, «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның тәуекелдер бойынша тоқсан сайынғы есептерін;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның Басқарма мүшелеріне арналған негізгі қызмет көрсеткіштерін және олардың нысаналы мәндерін;
- тұрақты даму саласындағы есептілікті және т.б.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ КОМИТЕТТЕРІ

АУДИТ ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТ
саясаттар мен рәсімдерді мақұлдауды, тәуекелдердің стратегияға және бизнес-процестерге кірігуін бағалауды, негізгі тәуекелдердің серпінін және Компанияның бейімделу қабілетін талдауды, сондай-ақ тұрақты даму тәуекелдерінің мониторингін және байланысты есептілікті қадағалауды қоса алғанда, тәуекелдерді басқару жүйесінің сенімділігі мен тиімділігін бақылауды жүзеге асырады

СТРАТЕГИЯ ЖӘНЕ ҚАРЖЫ КОМИТЕТІ
Компанияның Даму стратегиясын және Даму жоспарын (бизнес-жоспар) қарайды, оларды іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарын мақұлдайды, сондай-ақ олардың орындалу барысы туралы есептерге мониторинг пен талдауды жүзеге асырады

ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТ
қоршаған ортаны қорғау, тұрақты даму мәселелерін, оның ішінде стратегиялық құжаттарды, есептерді, іс-шаралар жоспарларын, сондай-ақ энергия тиімділігі және төмен көміртекті даму жөніндегі қарайды

ТАҒАЙЫНДАУЛАР МЕН СЫЙАҚЫЛАР ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТ
Басқарма мүшелеріне арналған негізгі қызмет көрсеткіштерін және олардың нысаналы мәндерін қарайды

БАСҚАРУ

Директорлар кеңесінің климатқа байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктерді қадағалауы

2025 жылы Директорлар кеңесі және оның комитеттерінің қараған негізгі мәселелері

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның Тәуекелдер тізілімі мен картасы, Тәуекел-тәбет, Төзімділік, Негізгі тәуекел көрсеткіштері, Тәуекелдерге ден қою жөніндегі іс-шаралар жоспары (жыл сайын);
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2023 жылғы интеграцияланған жылдық есебі (жыл сайын);
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ ESG рейтингінің нәтижелері (жыл сайын);
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ бойынша еңбек қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау жағдайы туралы есеп (тоқсан сайын);
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ тәуекелдері бойынша шоғырландырылған есеп (тоқсан сайын).

СТРАТЕГИЯ ЖӘНЕ ҚАРЖЫ КОМИТЕТІ
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның Тәуекелдер тізілімі мен картасы, Тәуекел-тәбет, Төзімділік, Негізгі тәуекел көрсеткіштері, Тәуекелдерге ден қою жөніндегі іс-шаралар жоспары (жыл сайын);
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ тәуекелдері бойынша шоғырландырылған есеп (тоқсан сайын).

АУДИТ ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТ
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2032 жылға дейінгі даму стратегиясын іске асыру туралы есеп (жыл сайын).

ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТ
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының 2060 жылға дейінгі төмен көміртекті даму жол картасын іске асырудың жай-күйі туралы ақпарат (жыл сайын)
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ ESG рейтингінің нәтижелері (жыл сайын);
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2024 жылғы тұрақты даму тиімділігін бағалау нәтижелері (жыл сайын);
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ бойынша еңбек қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау жағдайы туралы есептер (тоқсан сайын);
- Климатты корпоративтік басқаруды жетілдіру жөніндегі консультанттардың ақпараты (2025 ж. қыркүйегі)
- Сыртқы консультант жүргізген экологиялық аспектіде «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның ESG рейтингі критерийлеріне ағымдағы сәйкестік деңгейін диагностикалау нәтижелері туралы ақпарат (2025 ж. қазаны).

СТРАТЕГИЯЛЫҚ СЕССИЯ (МАУСЫМ 2025)

«Негізгі ESG-үрдістер және олардың Компания қызметіне әсер етуі. Климаттық стратегия бойынша аралық есеп (2025 ж. маусымы).

Климаттық мақсаттарды сыйақы жүйесіне біріктіру

Көміртегі изі — Бас инженердің сыйлықақысымен байланысты стратегиялық KPI

ESG ПРИНЦИПТЕРІН ЕНГІЗУ

- «ҚТЖ» ҰК» АҚ стратегияны, үлкен шешімдерді және тәуекелдерді басқару саясатын қадағалау кезінде климаттық тәуекелдерді есепке алуды қамтамасыз ете отырып, өз қызметіне ESG қағидаттарын белсенді енгізуде. Даму стратегиясының негізгі бастамаларының бірі – «Экологиялық тұрақтылық», оның шеңберінде климаттың өзгеруіне байланысты мәселелерге ерекше назар аударылады.
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ климаттық мақсаттар саласындағы келесі негізгі қызмет көрсеткіштерін (KPI) айқындады: Компанияның Даму стратегиясы мен Даму жоспарында бекітілген, сондай-ақ жүйеде Компанияның Бас инженерінің уәждемелік KPI-де көзделген «Көміртегі изі» көрсеткіші.
- Белгіленген мақсаттарға қол жеткізу мониторингін бейінді бөлімшелер жүзеге асырады: «Көміртегі изі» көрсеткішін бақылауға Өндірістік қауіпсіздік және экология департаменті жауап береді.
- Прогресті бағалау жылдық негізде жүргізіледі. Аталған мақсат KPI жүйесіне біріктірілген, оның орындалуы бонустарды есептеуді қоса алғанда, сыйақы жүйесіне тікелей әсер етеді.
- Директорлар кеңесі «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма мүшелеріне арналған KPI және олардың нысаналы мәндерін, сондай-ақ нақты мәндері бар KPI карталары және сыйақылар мөлшерлерінің есептеулері Тағайындау және сыйақылар жөніндегі комитеттің және Директорлар кеңесінің қарауына шығарылады.

2025 ЖЫЛҒЫ НӘТИЖЕ

Көміртегі ізін азайту

ДЕРЕК	МАҚСАТ
-2,7 %	-2,5 %

НҚК парниктік газдар шығарындыларының көлемін кезең-кезеңмен азайтуға бағытталған. Осы көрсеткішті іске асыру Компанияның қоршаған ортаға теріс әсерін төмендетуге, тұрақты даму саласындағы міндеттемелерді орындауға, ұлттық және халықаралық климаттық мақсаттарға қол жеткізуге жәрдемдеседі.

30 % Бас инженердің ПӘК картасындағы көрсеткіштің салмағы

2025 жылға арналған мақсат: -2,5% өткен жылға

Директорлар кеңесі мүшелерінің құзыреттері мен оқытуы

Жыл сайынғы бағалау және мақсатты оқыту бағдарламалары

БАҒАЛАУ ЖӘНЕ ОҚЫТУ ТӘСІЛІ

Директорлар кеңесі мүшелерінің құзыреттерін бағалау және айқындау жыл сайын «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасының 14.12.2017 ж. шешімімен бекітілген «Самұрық-Қазына» АҚ ұйымдарының Директорлар кеңесінің және оның комитеттерінің, Директорлар кеңесі Төрағасының, мүшелерінің және корпоративтік хатшысының қызметін бағалау жөніндегі әдістемелік ұсынымдарда көзделген нысандандырылған процесс шеңберінде жүргізіледі.

Корпоративтік басқарудың озық іс-тәжірибесіне сәйкес бағалау нәтижелерінің негізінде қажеттілік айқындалып, Директорлар кеңесінің мүшелері жыл сайынғы негізде оқытудан өтеді.

ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ

2023 ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІН ОҚЫТУ

«ESG мәселелерін корпоративтік басқару» бойынша оқыту

- оның шеңберінде климаттық тәуекелдерді басқару мәселелері мен мүмкіндіктері;
- көміртегі шығарындыларын трансшекаралық реттеу мәселелері;
- ESG саласындағы басқа да маңызды аспектілер қаралды.

2025 ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІН ОҚЫТУ

«Темір жол секторындағы тұрақты даму» тақырыбында оқыту

- оқыту бағдарламасы ESG күн тәртібін бақылаудағы;
- климаттық тәуекелдерді басқарудағы;
- Компанияның ұзақ мерзімді тұрақты даму стратегиясын әзірлеудегі Директорлар кеңесінің стратегиялық рөлін терең түсінуге бағытталған.

БАСҚАРМА

«ҚТЖ» ҰК» АҚ басқармасы Жарғыға сәйкес Компанияның алқалы атқарушы органы бола отырып, өз құзыреті шегінде Стратегия мен Даму жоспарын (бизнес-жоспарды) бекітеді және Директорлар кеңесінің қарауына шығарады, олардың іске асырылуын қамтамасыз етеді. Басқарма тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі саласындағы ішкі қағидалар мен рәсімдерді бекітеді, қабылданған «ҚТЖ» ҰК» АҚ тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саясатына сәйкес тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің жұмыс істеуі мен тиімділігін қамтамасыз етеді. Осы саладағы жекелеген рәсімдерді орындау жөніндегі өкілеттіктер, міндеттер мен жауапкершілік бөлімшелердің басшылары, бизнес-процестер мен бақылау рәсімдерінің иелері арасында бөлінеді.

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметінің стратегиялық басым бағыттарын айқындау және стратегиялық мақсаттары мен міндеттерін қою, «ҚТЖ» ҰК» АҚ тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және қызметінің үздіксіздігін басқару жүйелерін жетілдіру бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырады.

БАС ИНЖЕНЕР

келесі бағыттар бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметіне басшылықты жүзеге асырады: «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобы бойынша бірыңғай техникалық саясатты, еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды, өрт қауіпсіздігін, өнеркәсіптік қауіпсіздігін, экологиялық және энергетикалық менеджментін басқару саласындағы саясатты айқындау және жүргізу, белгіленген тәртіппен еңбекті қорғау және экология саласындағы тәуекелдерді, қауіптерді сәйкестендіруді қамтамасыз ету, тәуекелдерді бағалау және қауіптер мен тәуекелдерге ден қою іс-шараларын жүргізу; төмен көміртекті даму бағдарламасын әзірлеу және іске асыру, «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да энергия үнемдеу және энергия тиімділігінің кешенді бағдарламаларын әзірлеу, енгізу, өзектендіру және олардың іске асырылуын мониторингтеу және т.б.

ҚАРЖЫ ЖӨНІНДЕГІ БАСҚАРУШЫ ДИРЕКТОР

келесі бағыттар бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметіне басшылықты жүзеге асырады: «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның орта мерзімді даму жоспарын және «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобының даму жоспарын қалыптастыру, «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және қызметінің үздіксіздігін басқару жүйелерін жетілдіру бағдарламаларын әзірлеу және орындау.

СТРАТЕГИЯ ЖӨНІНДЕГІ БАСҚАРУШЫ ДИРЕКТОР

келесі бағыттар бойынша «ҚТЖ «ҰК» АҚ қызметіне басшылықты жүзеге асырады: «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның Даму стратегиясын іске асыру бойынша жұмыстарды әзірлеу, мониторингтеу, өзекті жағдайында ұстау және үйлестіру, «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның басшы және басқарушы қызметкерлері үшін уәждемелік негізгі қызмет көрсеткіштерін әзірлеу, «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да тұрақты даму қағидаттарын енгізу және іске асыру мәселелерін үйлестіру.

СТРАТЕГИЯ

Климатқа байланысты тәуекелдер түрлері

Климаттық тәуекелдерден туындаған әсерлер

Физикалық тәуекелдер

Климаттың физикалық параметрлерінің өзгеруіне байланысты тәуекелдер	▪ Жол төсемінің, жасанды құрылыстардың және инфрақұрылымның басқа да объектілерінің су басу, шайылу қаупі; ▪ Қатты ыстық/қатты аяз, сондай-ақ өңірлердегі құрғақшылық салдарынан инфрақұрылым объектілерінің зақымдану қаупі; ▪ Климаттың өзгеруіне байланысты табиғи катаклизмдер салдарынан жүктің құрылымы мен көлемінің өзгеру тәуекелі.
Каспий теңізінің таязdануы	▪ Порт айлақтарының, кеме қатынасы жолдарының, порт акваторияларының, гидротехникалық құрылыстардың пайдалану мүмкіндіктерінің және теңізде жүзу қауіпсіздігінің төмендеуі.
Құрғақшылық	▪ Активтердің құнсыздануына әкелетін балшықтың шөгуінен ғимараттардың тұрақтылығын жоғалту; ▪ Сумен жабдықтаудың тапшылығы; ▪ Судың жетіспеушілігінен қызметті тоқтату және өнімділікті жоғалту.
Орташа температураның көтерілуі	▪ Салқындатуға қажеттілікті арттыру (тауарларды тасымалдау және/немесе сақтау кезінде); ▪ Нақты жүктер үшін ерекше температуралық қажеттіліктерді қанағаттандырудың мүмкін еместігі; ▪ Салқындату қажеттілігіне байланысты қосымша пайдалану шығыстары; ▪ Температуралық режимге сезгіш жүктерді тасымалдау кезінде клиенттер мен кірістерді жоғалту; ▪ Жекелеген вагондарда салқындату жүйелерінің болмауынан жолаушылардан айырылу.
Қалыптан тыс ыстық және төтенше температуралар	▪ Электр жабдығының ақаулығы, қызып кетуден рельстің кеңеюі және жол тұрақтылығының жоғалуы; ▪ Ғимарат материалының кеңеюі мен қысылуы салдарынан ғимарат орнықтылығының жоғалуы, бұл активтердің құнсыздануына әкеледі; ▪ Қызметкерлердің денсаулығы үшін қауіп-қатерлер (ыстықтан қалжырау, ыстық өту); ▪ Жабдықтың қызып кетуінен жұмыстың үзілуі; ▪ Инфрақұрылым жай-күйінің мониторингіне күрделі шығындар; ▪ Қызметкерлердің денсаулық жағдайына байланысты өнімділікті жоғалту.
Жер сілкінісі мен көшкіндер	▪ Активтердің құнсыздануына әкелетін активтердің зақымдануы; ▪ Ғимараттар мен жолдарға қол жеткізу қиын; ▪ Активтердің жойылуына және/немесе қол жетімсіздігіне байланысты жұмысты тоқтату; ▪ Зақымдануларды жоюға арналған күрделі шығындар.

қысқа мерзімді | орта мерзімді | ұзақ мерзімді

СТРАТЕГИЯ

Климатқа байланысты тәуекелдер түрлері

Климаттық тәуекелдерден туындаған әсерлер

Физикалық тәуекелдер

Орман өрттерінің жоғары ықтималдығы мен күрделілігі	▪ Темір жол инфрақұрылымына жақын жерде пайда болатын орман өрті салдарынан мүлікке залал келтіру; ▪ Жақын маңдағы орман өртіне байланысты активтердің бұзылуынан жұмысты тоқтату немесе қозғалысты тоқтату.
Су тасқындары және қатты жауын-шашын	▪ Активтердің құнсыздануына әкелетін активтердің зақымдануы; ▪ Ғимараттар мен жолдарға қол жеткізу қиын; ▪ Тайғанақ жолтабан, рельстен шығып кету қаупі; ▪ Активтердің жойылуы, қол жетімсіздік, жұмысқа қабілетсіздік салдарынан жұмысты тоқтату; ▪ Зақымдануларды жоюға күрделі шығындар және техникалық қызмет көрсетуге арналған шығындарды ұлғайту.
Дауыл және жел екпінінің күшеюі	▪ Активтердің құнсыздануына әкелетін активтердің зақымдануы; ▪ Жолды бұғаттау, рельстен шығып кету қаупі (мысалы, теміржолдағы ағаштың құлауы, жапырақтар тайғанақ жолтабан); ▪ Порттық крандармен және доктық операциялармен байланысты қиындықтардан жұмысты тоқтату; ▪ Активтерді жоюға байланысты қызметті тоқтату; ▪ Жолдарға техникалық қызмет көрсетуге арналған шығындар және зақымдануларды жөндеуге күрделі шығындар.
Үсік/суық толқын	▪ Жабдықтың ақаулығы (мысалы, сымдардың мұздануы, бағыттамалық бұрмалардың қатуы, жолдардағы қар үйінділері, автоматты бұғаттаудың қатуы); ▪ Темір жолдың қол жетімсіздігінен белсенділікті тоқтату; ▪ Инфрақұрылым мен жабдықтың жай-күйін бақылау үшін техникалық қызмет көрсетуге арналған шығындар, сондай-ақ зақымдануларды жоюға күрделі шығындар.
Қар жаууы	▪ Темір жолдарды бөгеу; ▪ Теміржолдың қол жетімсіздігінен белсенділікті тоқтату; ▪ Жолдарды тазарту үшін техникалық қызмет көрсету шығындары.
Каспий теңізінің таязdануы	▪ Операциялық қиындықтар және кеме қатынасы кестелерінің бұзылуы; ▪ Порттар мен доктарды түрлендіру қажеттілігі, түбін тереңдету жұмыстары, инфрақұрылымды қайта жаңарту; ▪ Едәуір күрделі шығындар; ▪ Тауарлар мен қызметтерді жеткізудің кешігуі.

қысқа мерзімді | орта мерзімді | ұзақ мерзімді

СТРАТЕГИЯ

Климатқа байланысты тәуекелдер түрлері

Климаттық тәуекелдерден туындаған әсерлер

Өтпелі тәуекелдер

ПГ шығарындыларына бағаның көтерілуі	▪ Көміртегі шығарындыларына салынатын салықтардан электр энергиясын өндірудің неғұрлым жоғары өзіндік құны; ▪ Қазба отынға тәуелді шикізаттың жоғары құны (болат, цемент); ▪ Электр энергиясы мен отынға пайдалану шығыстарының өсуі;
Міндетті талаптар және қолданыстағы өнімдер мен қызметтерді қайта реттеу	▪ Тиімділігі төмен дизель немесе бензин локомотивтерін/көлік құралдарын болашақта сатуға тыйым салу; ▪ Қолданыстағы тарту құралдарын пайдаланудың мүмкін еместігінен немесе энергия тиімді жылжымалы құрамды бейімдеуге қосымша шығындардан белсенділіктің төмендеуі.
Шығарындылардың деңгейі неғұрлым төмен технологияларға көшуге арналған шығындар	▪ Қолда бар активтерді есептен шығару; ▪ Желіні электрлендіруге күрделі салымдар және темір жол желісі үшін жаңа процестерді бейімдеу мен енгізуге арналған қосымша шығындар; ▪ Жүк және жолаушылар тасымалы үшін паркті ауыстыруға арналған қосымша шығыстар (мысалы, сутегі немесе аккумулятормен істейтін пойыздар).

Климаттық мүмкіндіктер

Төмен көміртекті отынға көшу	▪ Парниктік газдар шығарындыларын қысқарту; ▪ Көміртегі құны ұшырағыштығының және дизельдік отынға бағаның өсуінің азаюы, осы мәселе бойынша қарым-қатынас жасау мүмкіндігі; ▪ Шығарындыларды азайту бойынша ұлттық мақсаттарға қол жеткізуге үлес қосу.
Баламалы технологияларды енгізу	▪ Парниктік газдар шығарындыларын қысқарту; ▪ Сутегі немесе жаңартылатын көздерден алынатын электр энергиясы сияқты баламалы отын түрлерін локомотивтерге пайдалану есебінен энергия тиімділігін арттыру; ▪ Шығарындыларды азайту бойынша ұлттық мақсаттарға қол жеткізуге үлес қосу.
Шығарындылар деңгейі төмен жобаларға көшу	▪ Қоршаған ортаға әсерді барған сайын Парниктік газдар шығарындыларын қысқарту; ▪ Сутегі немесе жаңартылатын көздерден алынатын электр энергиясы сияқты баламалы отын түрлерін локомотивтерге пайдалану есебінен энергия тиімділігін арттыру; ▪ Жергілікті ластануды қысқарту; ▪ Шығарындыларды азайту бойынша ұлттық мақсаттарға қол жеткізуге үлес қосу.

қысқа мерзімді | орта мерзімді | ұзақ мерзімді

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Тәуекелдерді басқару Компанияның стратегиялық жоспарлау және корпоративтік басқару, сондай-ақ оның қаржылық тұрақтылығын ұстап тұру процесінің ажырамас бөлігі болып табылады. Компанияның тәуекелдерді басқару жөніндегі негізгі құжаты – «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жөніндегі саясаты.

Климатқа байланысты тәуекелдерді басқару тәуекелдерді басқарудың жалпы корпоративтік жүйесі шеңберінде жүзеге асырылады, теріс әсерді және залалдар ықтималдығын азайтуға немесе Компания қызметінің тәуекелдеріне байланысты залалдар туындаған кезде қаржылық өтем алуға мүмкіндік беретін шараларды әзірлеу және іске асыру процесін білдіреді.

Тәуекелдерді сәйкестендіру Компания шығыстарын оңтайландыру әдісі ретінде маңызды, өйткені тәуекелдерді алдын ала анықтау, оларды азайту және салдарын жою жөніндегі барабар іс-шараларды айқындау осындай іс-шараларды қаржыландыру көздері мен көлемін жоспарлауға мүмкіндік береді, бұл ақыр соңында Компания қызметінің тиімділігіне әсер етеді.

Тәуекелдер жыл сайын Тізілімді қалыптастыру кезінде мерзімді түгендеу барысында да, тәуекелдер бойынша есептерді дайындау кезінде тоқсан сайын Компанияның ағымдағы операциялық қызметі процесінде де белсенді түрде анықталады.

Бұрын Тізілімге енгізілмеген елеулі тәуекел анықталған кезде тәуекел иесі бұл туралы Тәуекел бөлімшесін хабардар етуге тиіс. Тәуекел бөлімшесі алынған ақпаратты талдайды және қажет болған жағдайда жаңа тәуекелді Тәуекелдер тізіліміне енгізеді. Сондай-ақ түгендеу барысында тәуекел иелері тәуекелдің туындауының ықтимал жағдайларын, тәуекелдің күшеюін дәлелдейтін нақты немесе ықтимал теріс үрдістерді анықтайды, тәуекелді туғызған факторларға талдау және болжамды залалдың ауқымын бағалау жүргізеді.

Жыл сайынғы негізде «ҚТЖ» ҰК» АҚ тәуекелдер тізілімі мен картасы әзірленіп, бекітіледі. Тәуекелдер картасы ықпал ету және ықтималдық аймақтарына бөлінген.

Тәуекелдерді бағалау тәуекелдер картасындағы тәуекелдердің әрқайсысының позициясына сәйкес жүзеге асырылады:

1 Неғұрлым жоғары басымдыққа ие, басымдығы бойынша бірінші тәуекелдер – іске асырудан болатын ықтимал залалы 90%-дан бастап және 3 млрд теңгеден бастап және одан жоғары;

2 Басымдығы бойынша екінші тәуекелдер – іске асырудан келетін залалы 70-90% және 1-3 млрд теңге шегінде қалады;

3 Басымдығы бойынша үшінші тәуекелдер – іске асырудан келетін залалы 40-70% және 0,5-1 млрд теңге шегінде қалады;

4 Басымдығы бойынша төртінші тәуекелдер – іске асырудан келетін залалы 0-40% және 0,2-0,5 млрд теңге шегінде қалады.

Климаттық тәуекелдер Компанияның қызметіне және стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуге әсерін ескере отырып, тәуекелдерді корпоративтік басқару жүйесінің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады.

ESG-тәуекелдерді басқару Компанияның тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау корпоративтік жүйесінің жалпы процесіне біріктірілген.

МЕТРИКАЛАР МЕН МАҚСАТТАР – ПГ ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ (1, 2 ЖӘНЕ 3-ҚАМТУ)

«Төмен көміртекті даму тұжырымдамасы» бөлімін қараңыз.

МЕТРИКАЛАР МЕН МАҚСАТТАР – КЛИМАТТЫҚ МАҚСАТТАР

2020 жылғы желтоқсанда Қазақстан жаһандық температураның 1,5-2 С градусына өсуін бақылау туралы Париж келісімі шеңберінде өз міндеттемелерін растай отырып, 2060 жылға қарай көміртегі бейтараптығына қол жеткізу туралы өз мақсатын жариялады.

2023 жылғы ақпанда Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығымен «Қазақстан Республикасының көміртегі бейтараптығына қол жеткізуінің 2060 жылға дейінгі стратегиясы» бекітілді. «Самұрық-Қазына» АҚ Төмен көміртекті даму тұжырымдамасы мен Қордың Төмен көміртекті бизнес-үлгіге көшу жоспарын қабылдады.

Парниктік газдар шығарындыларын азайту бойынша күш-жігерге үлес қосу үшін 2022 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ энергия тиімділігін жақсарту, жаңартылатын энергия көздерін пайдалану, темір жолдарды электрлендіру және неғұрлым экологиялық таза отын түрінде істейтін локомотивтерді енгізу жөніндегі шараларды іске асыру арқылы көміртегі жүктемесін азайтуға бағытталған 2060 жылға дейінгі өзінің төмен көміртекті даму тұжырымдамасын қабылдады.

Мақсаты – 2060 жылға дейін Компанияның көміртегі бейтараптығына қол жеткізу. Тұтастай алғанда, көміртегі бейтараптығы парниктік газдар шығарындыларын толығымен алып тастауды білдірмейді – төмендету мүмкін болмайтын шығарындылар көлемі өтелуге тиіс.

Темір жол көлігінде парниктік газдар шығарындыларын айтарлықтай қысқарту энергетикалық ресурстарды тұтынуда іргелі өзгерістерді, қазбалы энергия ресурстарын экологиялық тұрғыдан төмен жағудан көміртексіз технологияларға жылдам және тиімді көшуді, «жасыл» инновацияларды енгізуді талап етеді.

Тиісті іс-шараларды іске асыру нәтижесінде CO_2 шығарындыларының деңгейін 2060 жылға дейін төмендетуді көрсету үшін – **2020 жыл базалық жыл ретінде белгіленген.**

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2060 жылға дейінгі төмен көміртекті даму тұжырымдамасы шеңберіндегі парниктік газдар шығарындылары бойынша мақсаттар

Тұжырымдаманың іс-шараларын іске асыру шеңберінде **2030 жылға дейінгі кезеңде тепловоздардан тікелей шығарындыларды 1,8 млн тоннадан 1,3 млн тонна CO_2-ге дейін немесе 2020 жылғы деңгейден 25%-ға төмендету жоспарланып отыр.**

Бұдан басқа, көміртегі ізін төмендету Компанияның стратегиялық мақсаты болып табылады, осылайша «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2032 жылға дейінгі даму стратегиясында климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару саласындағы қысқа мерзімді, орта мерзімді және ұзақ мерзімді мақсаттар – 2032 жылға дейінгі нысаналы көрсеткіштері бар «Көміртегі ізі» НҚК айқындалған:

Қысқа мерзімді (2025 жылға дейінгі)
(-2,5)%
өткен жылға қарай

Орта мерзімді (2027 жылға дейінгі)
(-3,2)%
өткен жылға қарай

Ұзақ мерзімді (2032 жылға дейінгі)
(-3,5)%
өткен жылға қарай

Стратегиялық мақсаттар	НҚК	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2032
ESG қағидаттарын енгізу	Көміртегі ізі, %	-2,5	-2,7	-2,5	-3,0	-3,2	-3,3	-3,4	>-3,5

ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

GRI 3-3

1-ҚАҒИДАТ Іскерлік топтар халықаралық деңгейде жарияланған адам құқықтарын қорғауды қолдауға және құрметтеуге тиіс.

2-ҚАҒИДАТ Іскерлік топтардың адам құқықтары бұзылуына қатысы жоқ болуы тиіс.

3-ҚАҒИДАТ Іскерлік топтар бірлесу бостандығын және ұжымдық шарттар жасау құқығын нақты мойындауды қолдауға тиіс.

4-ҚАҒИДАТ Іскерлік топтар мәжбүрлі және міндетті еңбектің барлық түрлерін жоюды жақтауға тиіс.

5-ҚАҒИДАТ Іскерлік топтар балалар еңбегін толығымен жоюды жақтауға тиіс.

6-ҚАҒИДАТ Іскерлік топтар еңбек пен жұмыспен қамту саласындағы кемсітушілікті жоюды жақтауға тиіс.

АДАМ КАПИТАЛЫН БАСҚАРУ

Компания Қазақстанның ірі жұмыс берушілерінің бірі болып табылады және адам капиталын дамытуға ерекше мән береді, оны жоғары операциялық тиімділікті қолдау мен тұрақты өсуді қамтамасыз етудің негізгі факторы ретінде қарастырады.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ 2023–2028 жылдарға арналған кадр саясаты[23] Компанияның Даму стратегиясын іске асыруға бағытталған «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да адам ресурстарын басқару қағидаттарының, негізгі бағыттарының, тәсілдері мен әдістерінің жүйесін айқындайтын адам ресурстарын басқару жөніндегі негізге алынатын құжат болып табылады.

Кадр саясаты адам капиталының құнын арттыруға, қолайлы жағдайлар жасауға және бәсекеге қабілеттілікті қамтамасыз етуге, адам ресурстарын проактивті жоспарлауға, оларды ұтымды бөлу мен тиімді пайдалануға бағдарланған.

Саясат Компанияның корпоративтік веб-сайтында мына сілтеме бойынша орналастырылған: «ҚТЖ» ҰК» АҚ 2023–2028 жылдарға арналған кадр саясаты қараңыз.

Персоналды басқару мәселелерінде «ҚТЖ» ҰК» АҚ Қазақстан Республикасы Еңбек заңнамасының нормаларын, халықаралық стандарттарды және корпоративтік құжаттар кешенін қолданады:

- «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының кадр резервін қалыптастыру және дамыту қағидалары;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының қызметкерлерінің қызметін бағалау қағидалары;
- Басшы қызметкерлердің, өз қызметінде «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесіне тікелей есеп беретін қызметкерлердің және Корпоративтік омбудсмен мен Корпоративтік хатшыға есеп беретін қызметкерлердің қызметін бағалау қағидалары;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ орталық аппарат қызметкерлерін аттестаттаудан өткізу қағидалары;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ филиалдары мен өкілдіктерінің қызметкерлерін аттестаттаудан өткізу қағидалары;
- Өз қызметінде «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесіне есеп беретін қызметтердің қызметкерлерін аттестаттаудан өткізу қағидалары;
- Кәсіптік даму мен оқытуды ұйымдастыру қағидалары және т.б.

Кадр саясатының іске асырылуын бақылауды «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесі мен Директорлар кеңесінің Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет жүзеге асырады. Кадр саясатын іске асыру шеңберінде жыл сайын олардың қарауына HR және әлеуметтік саясат мәселелері бойынша есеп беріледі.

[23] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 7 қыркүйектегі №11 шешімімен бекітілген.

Есеп әлеуметтік тұрақтылық, персоналдың қатыстырылуы, еңбек өнімділігі, корпоративтік мәдениетті дамыту, ESG рейтингін көтеру, марапаттау жүйесін жетілдіру, гендерлік теңдікті қамтамасыз ету, қызметкерлерді бағалау және дамыту аспектілерін, сондай-ақ басқа да негізгі бағыттарды қамтиды.

Кадр саясатын іске асыру үшін Компанияның корпоративтік орталығының, филиалдары мен еншілес ұйымдарының HR-бөлімшелері жауап береді.

Кадр саясатын іске асырудың тиімділігі келесі негізгі көрсеткіштермен бағаланады:

- әлеуметтік тұрақтылық және қызметкерлердің қатыстырылуы;
- еңбек өнімділігі;
- кадрлардың тұрақтамау көрсеткіштерін қолдау (14%-дан артық емес);
- атқарушы органдар мен басқару органдарындағы гендерлік теңдік;
- қызметкерлерді оқыту пайызы, оқыту тиімділігін бағалау;
- қызметкерлер тарапынан игілікті басқару бағдарламасын бағалау;
- ішкі клиенттердің HR-функциясына қанағаттануы;
- даярланған менторлар саны, жылына әрбір менторға оқудан өтетіндердің орташа саны және т.б.

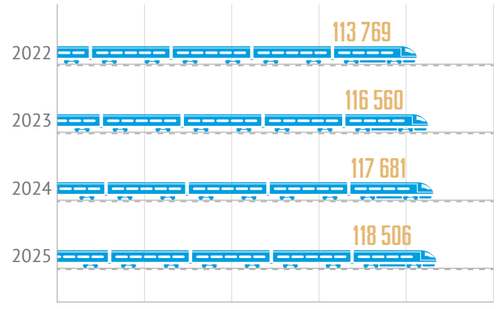
ПЕРСОНАЛДЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

GRI 2-7

SASB TR-RA-000.E (1)

«ҚТЖ» ҰК» АҚ еліміздегі ірі жұмыс берушілердің бірі болып табылады. 2025 жылы Компания қызметкерлерінің тізімдік саны 118 506 адамды құрады (2024 жылы – 117 681 адам). 2024 жылмен салыстырғанда тізімдік саны «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС, «ҚТЖ» ҰК» АҚ филиалы – «Магистральдық желі дирекциясы», «ҚТЖ» ҰК» АҚ филиалы – «Тасымалдау процесінің дирекциясы» жаңа темір жолдарға қосымша санын енгізу себебінен 0,7%-ға өсті. Орташа жұмыс өтілі – 14 жыл. Қызметкерлердің орташа жас шамасы – 42 жас.

2022-2025 жылдардағы «ҚТЖ» ҰК» АҚ персоналының тізімдік саны, адам

Персоналдың құрылымына саны 57 адам Басқарма мүшелері, әкімшілік-басқарушылық персонал құрамындағы саны 6 667 адам (6%) және өндірістік персонал – 111 839 адам (94%) кіреді.

Толығырақ ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылған.

Компанияда негізгі жас тобын 31-50 жас аралығындағы, сондай-ақ 50 жастан үлкен қызметкерлер құрайды, олардың үлесі тиісінше 59% және 26% құрайды. 30 жастан кіші жас мамандар азшылықты құрайды, олардың үлесі персоналдың жалпы санының 15%-ына тең.

Компания қызметкерлерінің басым көпшілігі (98%) ұзақ мерзімді шарттар бойынша жұмыс істейді, ал 2% мерзімді шарттар негізінде жұмысқа орналастырылған.

Толық жұмыспен қамту жағдайында – 99,9%, ішінара – 0,1% жұмысқа орналастырылған.

Шарттардың мерзімі және қызметкерлердің жұмыспен қамтылуы еңбек заңнамасына және Компанияның ішкі жергілікті актілеріне сәйкес айқындалады.

Толығырақ ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылған.

GRI 2-8

2025 жылы жалдамалы жұмыскерлер емес жұмыскерлердің тізімдік саны 43 адамды құрады, бұл 2024 жылғы көрсеткіштен 60% төмен.
Өсім «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның екі жаңа филиалын – «Вокзал шаруашылығын жаңғырту жөніндегі дирекция» және «Жаңа жобалар салу жөніндегі дирекция» құрумен байланысты. Олардың қызметі Достық – Мойынты, Дарбаза – Мақтаарал жобаларын қоса алғанда, ірі инфрақұрылымдық жобаларды салуға, сондай-ақ Қазақстан Республикасы бойынша вокзалдарды жаңғыртуға және басқа да жобаларға бағытталған. Аталған қызметкерлермен азаматтық-құқықтық сипаттағы (АҚС) және аутстаффинг шарттары жасалған.

Сонымен қатар, АҚС шарты және аутстаффинг шарты бойынша жалданған жұмыскерлер Компанияның және оның еншілес ұйымдарының әкімшілік-басқарушылық персоналының бос лауазымдарына үміткерлерді іздеу және іріктеу, сондай-ақ құжаттарды түзету мен мемлекеттік/ағылшын тілдеріне аудару және басқа да міндеттер үшін тартылады.

Толығырақ ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылған.

ДАРЫНДАРДЫ ТАРТУ ЖӘНЕ САҚТАУ

Адам ресурстарын табысты басқарудың және Компанияның стратегиялық дамуының негізгі аспектілерінің бірі – Компанияның беделі мен бәсекеге қабілеттілігін арттыра отырып, адал және ынталандырылған қызметкерлерді қалыптастыратын ішкі әлеуетті дамыту.

Дарындарды дамыту мен сақтаудағы негізгі тәсілдер:

- өндірістік персоналға бас назар аудара отырып, Негізгі лауазымдар тізбесін және Сабақтастық жоспарларын жыл сайын қайта қарау;
- қызметті кешенді бағалау қорытындысы бойынша жоғары әлеуетті қызметкерлерді айқындау;
- қызметкерлердің біліктіліктерін бағалау;
- кәсіби және тұлғалық-іскерлік қасиеттерді дамыту бағдарламалары;
- кері байланыс беру мәдениетін дамыту;
- «ҚТЖ-ның 100 жас есімі» жас қызметкерлерді дамыту бағдарламасы бойынша іріктеу және оқыту;
- «Жас Темір» жас мамандарды дамыту бағдарламасы шеңберінде жас дарындарды тарту;
- жастар кадр резервінің бағдарламасы.

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да меритократия қағидаты негізінде келешегі ең зор жас қызметкерлерді анықтауға және дамытуға бағытталған Жастар кадр резерві бағдарламасы енгізілді. Бағдарлама білікті және кәсіби даярланған қызметкерлерді жоғарылатуға, білім мен тәжірибе сабақтастығын қамтамасыз етуге, сондай-ақ жаңа буын көшбасшыларын қалыптастыруға бағытталған.

Кадр резервіне іріктеу «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасының Жастар кадр резервін қалыптастыру және жұмыс істеу қағидаларына[24] сәйкес жүзеге асырылды және бірнеше кезеңнен тұрды: өтінімдерді қабылдау, уәждемелік және кәсіби-тұлғалық біліктіліктерді бағалау, кәсіби тестілеу және конкурстық комиссиямен әңгімелесу. Көп сатылы іріктеудің қорытындысы бойынша резервке 170 қызметкер енгізілді.

2026 жылы бағдарламаға қатысушылар үшін модульдік оқыту, тағылымдамадан өту және тәжірибелі қызметкерлер тартылған тәлімгерлік жүйесі қарастырылған.

Сондай-ақ, Компанияны теміржол бейініндегі жас білікті мамандармен қамтамасыз ету үшін оның даму келешектерін және «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да тәлімгерліктің үздік тәжірибелерін енгізуді ескере отырып, «Жас Темір» жас мамандарды дамыту бағдарламасы іске асырылуда.

Есепті жылы «Жас Темір» бағдарламасы шеңберінде конкурстық іріктеу өткізілді, оның нәтижелері бойынша бейінді жоғары оқу орындарының сегіз түлегі іріктеліп, кейіннен жұмысқа орналасу мүмкіндігімен «ҚТЖ» ҰК» АҚ құрылымдық бөлімшелеріне өндірістік тағылымдамаға жіберілді. Тағылымдамадан сәтті өту қорытындысы бойынша бес жас маман Компанияның филиалдары мен еншілес ұйымдарына жұмысқа қабылданды.

Бұдан басқа, «Жұмысшы кәсіптері жылы» іс-шаралар жоспарын іске асыру және «Жас Темір» бағдарламасын масштабтау шеңберінде қосымша конкурстық іріктеу өткізілді. Еншілес ұйымдарға жеті өндірістік мамандықтар бойынша бейінді жоғары оқу орындарының түлектері-тағылымгерлер қабылданды. Тағылымдамадан сәтті өткен жағдайда олар 2026–2027 жылдары жұмысқа орналасу үшін қарастырылатын болады.

[24] Аппарат басшысының м.а. 2025 жылғы 26 қыркүйектегі №851-Цз бұйрығымен бекітілген.

ЖҰМЫСҚА ҚАБЫЛДАУ

Компанияда бос лауазымдарға конкурстық іріктеу процесі енгізілген. Осы процестің мақсаты – Компания және оның еншілес ұйымдары үшін біліктілік деңгейі, кәсіби және тұлғалық-іскерлік қасиеттері бойынша қойылатын біліктілік талаптарына сәйкес келетін ең лайықты үміткерлерді тиімді іріктеуді қамтамасыз ету. Іріктеудің негізгі қағидаттары – айқын іріктеу критерийлері, меритократия қағидаты негізінде шешімдер қабылдау, кемсітушіліктің болмауы, үміткерлерді бағалаудың әртүрлі әдістерін пайдалану.

Компания мүгедектігі бар адамдарды бос орындарға тартуды қоса алғанда, барлық қызметкерлер үшін инклюзивтілікке және тең мүмкіндіктер жасауға ерекше мән береді. «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарына жұмысқа қабылдау және кейбір лауазымдарға ауыстыру қағидаларына сәйкес, жұмысқа қабылдау кезінде негізгі басымдық бос лауазымға қойылатын біліктілік талаптарына сәйкес келетін кәсіби және тұлғалық-іскерлік қасиеттерінің ең жақсы үйлесімі бар үміткерлерге беріледі. Егер белгіленген талаптарға бірнеше үміткер сәйкес келсе, келесі санаттағы адамдарға артықшылық беріледі:

1) орнын басушылар;
2) Компанияның кадр резервіне және Президенттік жастар кадр резервіне енгізілген қызметкерлер;
3) Компанияның босатылатын/босатылған қызметкерлері;
4) Компанияның білім беру гранты бойынша оқыған жас мамандар;
5) орталықтандырылған бөлуге сәйкес бос лауазымдарға орналасуға бағытталған колледждер мен жоғары оқу орындарының түлектері;
6) Компания және «Самұрық-Қазына» АҚ қамқорлығымен іске асырылатын жас мамандарды дамыту, дарындарды басқару жөніндегі бағдарламалардың түлектері, «100 жас есім» бағдарламасының жеңімпаздары;
7) мүгедектігі бар адамдар.

Есепті кезеңде бос лауазымдарға үміткерлерді тарту мақсатында Компания 16 бос орындар жәрмеңкесі мен кәсіптік бағдар беру іс-шараларына қатысты.

Олардың ішінде мына жоғары оқу орындарының алаңдарында ұйымдастырылған іс-шаралар: Назарбаев Университеті, ESIL University, М. Тынышпаев атындағы ALT университеті, Astana IT University, Maqsut Narikbayev University, Қазақстан технология және бизнес университеті, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті.

Сонымен қатар, Компания «AMANAT» партиясы жанындағы «Жастар Рухы» Жастар қанатының, Халықты жұмыспен қамту орталықтарының бос орындар жәрмеңкелеріне, сондай-ақ «Жұмысшы кәсіптері қаласы» фестивалі, VI Қауіпсіздік жөніндегі Еуразиялық форум, XXI Қазақстан мен Ресейдің өңіраралық ынтымақтастық форумына қатысты.

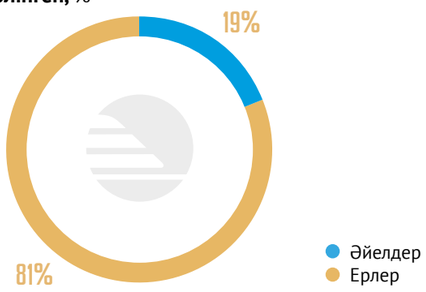
Сондай-ақ, жұмыс берушінің брендін ілгерілету және ізденушілерді тарту жұмыстары VI Қауіпсіздік жөніндегі Еуразиялық форум және XXI Қазақстан мен Ресейдің өңіраралық ынтымақтастық форумы алаңдарында жүзеге асырылды.

GRI 401-1

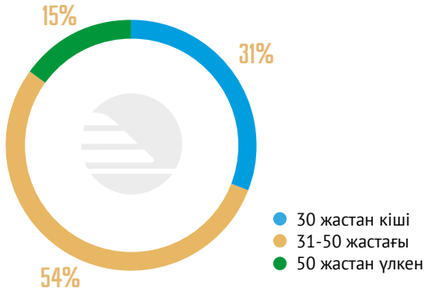
Жасалған меморандумды іске асыру шеңберінде Компания «М. Тынышпаев атындағы ALT университеті» АҚ түлектерін бөлуге қатысты. Өткізілген іс-шаралардың қорытындысы бойынша бейінді жоғары және орта арнаулы оқу орындарының 117 түлегі жұмысқа орналастырылды.

2025 жылы қабылданған қызметкерлердің жалпы саны 40 395 адамды ✅ құрады, олардың ішінде 16 713 адам сырттан тартылған, 23 682 адам – ішкі ауыстырулар. Қызметкерлердің құрылымы санаттар бойынша былайша бөлінді:
34 топ-менеджер, 2 368 басшы, 8 301 маман, 3 740 қызметші және 25 952 жұмысшы.

Есепті кезеңде Компанияға қабылданған қызметкерлер, гендерлік белгісі бойынша бөлінген, %

Есепті кезеңде Компанияға қабылданған қызметкерлер, жасы бойынша бөлінген, %

34-кесте. **2022–2025 жылдары Компанияға қабылданған қызметкерлер саны,** адам

	2022	2023	2024	2025
Жаңа қызметкерлердің жалпы саны, адам	15 630	18 583	27 543	40 395

Толығырақ ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылған.

35-кесте. **2022–2025 жылдардағы ішкі үміткерлермен толтырылған ашық бос орындар пайызы, %**

	2022	2023	2024	2025
Ішкі үміткерлермен толтырылған ашық бос орындар пайызы (ішкі қызметкерлер), %	15,3%	15,8%	37,6%	58,6%

ЖОО-МЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ

Жоғары оқу орындарымен (ЖОО) және орта арнаулы оқу орындарымен (ОАОО) өзара әрекеттесуіміз аясында 2025 жылы келесі жұмыс жүргізілді:

- Қазақстан Республикасының темір жол саласы үшін жоғары білікті мамандарды даярлау жөніндегі бірлескен міндеттерді іске асыруға бағытталған Анхальт қолданбалы ғылымдар университетімен (Германия) бір халықаралық меморандумды қоса алғанда, ынтымақтастық туралы 19 жаңа меморандум жасалды (қолданыстағылардың жалпы саны 48 құрайды);
- «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялар тобында 2025 жылға арналған Жұмысшы кәсіптері жылын өткізу жөніндегі Іс-шаралар жоспары іске асырылды, онда студенттер үшін кәсіптік іс-тәжірибені ұйымдастыру, қосарлы білім беруді, жазғы студенттік жасақтарды дамыту, кәсіптік бағдар беру іс-шараларын (қонақ дәрістер, ашық есік күндері), сондай-ақ колледждердің профессорлық-оқытушылық құрамының тағылымдамасын өткізу көзделген;
- оқытудың білім беру бағдарламаларын, қосарлы білім беруді дамыту және студенттердің кәсіптік іс-тәжірибеден өтуі бөлігінде «Самұрық-Қазына» АҚ портфельдік компаниялары мен жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының өзара іс-қимылының 2024–2025 жылдарға арналғанжол картасының іс-шаралары орындалды, студенттік жасақтардың жұмысы ұйымдастырылды, білім беру гранттары мен стипендиялары түрінде студенттерді қолдау шаралары іске асырылды, тағылымдамалар және оқытушылардың біліктілігін арттыру, мектеп оқушылары үшін кәсіптік бағдар беру іс-шаралары, сондай-ақ алғаш рет «Локомотивті басқару (түрлері бойынша)» біліктілігі бойынша WorldSkills Kazakhstan 2025 Республикалық кәсіби шеберлік чемпионаты өткізілді.

Темір жол саласындағы жаңа технологиялар мен техникалық шешімдерді ескере отырып, білім беру бағдарламаларын өзектендіру бойынша жұмыс жүргізілуде.

Университеттер мен колледждердің оқытушылары тұрақты негізде Компанияның теміржол пәндері жөніндегі оқу орталықтарында біліктілікті арттыру курстарынан және өндірістік объектілерде тағылымдамадан өтеді.

Есепті жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ сарапшылары 31 оқу орнында 88 қонақ дәрісін өткізді, аттестаттау комиссияларына және бітіруші курс студенттерінің дипломдық жобаларына басшылық жасауға қатысты.

Кәсіптік бағдар беру жұмысы шеңберінде Компания «Ашық есік күндерін», өндірістік объектілерге экскурсияларды, мұражайларға баруды және сала ардагерлерімен кездесулерді ұйымдастырады. Бұл іс-шаралар мектеп түлектеріне теміржолшы мамандығымен жақынырақ танысуға мүмкіндік береді. 2025 жылы осы іс-шараларға Қазақстанның түрлі өңірлерінен 10 000 жуық оқушы қатысты.

Сондай-ақ, Компания өкілдері жыл сайын Логистика және көлік академиясының базасында орналасқан Республикалық оқу-әдістемелік кеңестің оқу-әдістемелік бірлестігінің (РОӘК ОӘБ) қызметіне жыл сайын қатысады.

ЖАҢА ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ БЕЙІМДЕУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫ

Компанияда ішкі нормативтік актілерге сәйкес іске асырылатын жаңадан қабылданған қызметкерлер үшін персоналды бейімдеу жүйесі жұмыс істейді. Бағдарламаның мақсаты – қызметкерлерді жұмыс процесіне жедел біріктіру, Компанияның корпоративтік мәдениетімен және негізгі талаптарымен таныстыру.

Компанияда Компания, жұмыс процестері, корпоративтік мәдениет және т.б. туралы ақпаратты қамтитын «Жаңа келгенге жол көрсеткіш» анықтамалығы әзірленді. Оған қоса персоналды қашықтықтан оқыту және дамыту жүйесінде орналастырылған, бейімдеу жөніндегі электрондық курс құрылды. Онда келесі бағыттар бойынша мәліметтер ұсынылған:

- Компанияның қызметі,
- еңбекті қорғау және тәуекелдерді басқару бойынша талаптар,
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл негіздері,
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлерінің Әдеп және мінез-құлық кодексі.

Сондай-ақ бейімдеу процесін жеңілдету мақсатында «Әскерилендірілген темір жол күзеті» ЖШС-де Telegram платформасында чат-боттың пилоттық жобасы іске қосылды, ол ішкі құжаттармен жедел танысуға, анықтамалық ақпарат пен өзекті сұрақтарға жауаптар алуға мүмкіндік береді.

ТӘЛІМГЕРЛІК БАҒДАРЛАМАСЫ

2025 жылы Компанияда тәлімгерлік жүйесінің жұмыс істеуіне бірыңғай тәсілді қалыптастыру мақсатында меритократия қағидаты негізінде Тәлімгерлік туралы ереженің жаңа редакциясы әзірленіп, бекітілді[25].

Тәлімгерлік қызметкерлерді кәсіби бейімдеу, оқыту және дамыту нысанын білдіреді және тікелей басшылар мен ең тәжірибелі қызметкерлердің (тәлімгерлердің) қамқорлықтағыларға білім, шеберлік, дағдылар мен корпоративтік құндылықтарды табыстауға бағытталған мақсатты бағытталған қызметін қамтиды.

Тәлімгерліктің негізгі міндеттеріне мыналар жатады:

- жаңа қызметкерлер мен жас мамандар үшін лауазымға кіру кезеңін қысқарту есебінен персоналды жедел бейімдеу;
- неғұрлым тәжірибелі қызметкерлерден тәжірибесі аздау қызметкерлерге іс жүзіндегі тәжірибені, өзіндік білім мен дағдыларды сапалы табыстауды қамтамасыз ету;
- қызметкерлердің кәсіби дайындық деңгейін арттыру және біліктіліктерін (hard және soft skills) дамыту;
- қызметкерлерде Компанияның корпоративтік құндылықтарын, миссиясы мен стандарттарын ұстануды қалыптастыру;
- персоналдың адалдығы мен құштарлығын арттыру есебінен кадрлардың тұрақтамауын төмендету, әсіресе Компаниядағы еңбек қызметінің бастапқы кезеңінде;
- одан әрі мансаптық өсу үшін келешегі бар қызметкерлерді анықтау және даярлау арқылы кадр резервін қалыптастыру және дамыту;
- өндірістік қауіпсіздік талаптарын сақтаудың іс жүзіндегі тәжірибесін беру арқылы еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау деңгейін арттыру.

2025 жылдың қорытындысы бойынша 531 тәлімгер іріктеліп алынды, оның ішінде 137 тәлімгер жастар кадр резервінің қатысушыларына бекітілді.

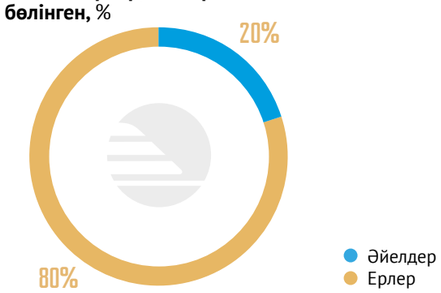
[25] Аппарат басшысының м.а. 2025 жылғы 13 қазандағы №852-Цз бұйрығымен бекітілген.

КАДРЛАРДЫҢ ТҰРАҚТАМАУЫ

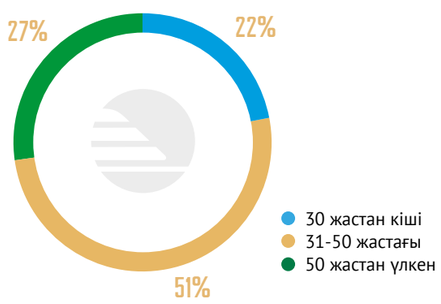
GRI 401-1

Есепті кезеңде 39 568 қызметкермен еңбек қатынастары тоқтатылды, оның ішінде 15 758 адам Компаниядан кетті, 23 810 адам Компания ішінде басқа лауазымдарға ауыстырылды. Өткен жылмен салыстырғанда, осы көрсеткіш 50%-ға ұлғайды, бұл өткізілген қайта ұйымдастырумен және жұмыскерлерді «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС-нен «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның «Тасымалдау процессінің дирекциясы» жаңа филиалына ауыстырумен байланысты. Аталған қайта ұйымдастыру шеңберінде ауыстырылған қызметкерлердің жалпы саны шамамен 20 000 адам құрады.

Есепті кезеңде Компаниядан кеткен қызметкерлер, гендерлік белгісі бойынша бөлінген, %

Есепті кезеңде Компаниядан кеткен қызметкерлер, жасы бойынша бөлінген, %

36-кесте. **2021–2025 жылдардағы кадрлардың тұрақтамауы, %**

	2021	2022	2023	2024	2025
Кадрлар тұрақтамауының жалпы коэффициенті, %	11,1	12,7	13,5	22,45	33,4

Ескертпе: Есептеуге жұмыстан босату себебіне қарамастан, еңбек қатынастарының тоқтатылуына қатысты барлық жағдайлар кіреді. Бұл көрсеткіш қызметкерлердің жалпы ауысу деңгейін көрсетеді және GRI 401-1 талаптарына сәйкес есептеледі.

Толығырақ ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылған.

37-кесте. **2021–2025 жылдардағы кадрлардың ерікті тұрақтамауы, %**

	2021	2022	2023	2024	2025
Кадрлардың ерікті тұрақтамауы, %[26]	10,6	7,2	7,5	8,1	8,3

Бұл ретте қызметкерлердің ауысу деңгейі 2025 жылдың қорытындысы бойынша 8,6%-ды құрады (2024 жыл 8,4%). Коэффициентті есептеу кезінде тараптардың келісімі бойынша (салалық жәрдемақы алуға ауысқан қызметкерлерді қоспағанда), қызметкердің бастамасымен және Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 52 және 57-баптарында көзделген нақты негіздер бойынша еңбек шартын тоқтату жағдайлары ескеріледі. Бұл көрсеткіш 2019 жылғы 28 қазандағы № 781-ЦЗ бұйрығымен бекітілген «ҚТЖ ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдары үшін персонал жөніндегі есептілікті дайындау жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес персоналдың нақты ауысуын көрсетеді.

[26] Көрсеткіш еңбек шартын бұзудың келесі себептерін ескереді: тараптардың келісімі бойынша еңбек шартын бұзу (Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 50-бабы); қызметкердің бастамасы бойынша еңбек шартын бұзу (Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 56-бабы).

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІКПЕН БОСАТУ

Әлеуметтік шиеленіс тудырмай қызметкерлерді жеңіл босатуды қамтамасыз ету үшін 2020 жылы Компанияда қызметкерлерді әлеуметтік жауапкершілікпен босату жөніндегі бағдарлама енгізілді.

Бағдарламаның мақсаты – Компания қызметінің тиімділігін арттыруға бағытталған іс-шараларды іске асыру шеңберінде қызметкерлер мен Компания үшін неғұрлым қолайлы және экономикалық негізделген құралдар арқылы еңбек ұжымдарында әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз ету.

Бағдарламаның негізгі құралдарының бірі – Зейнетке ерте шығу қағидалары. Қағидаларға сәйкес, санын немесе штатын оңтайландыру кезінде зейнеткерлік жасқа жеткенге дейін 5 жыл және одан аз уақыт қалған, «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобында жұмысқа орналасу мүмкіндігі жоқ қызметкерлер жалақысының мөлшеріне және теміржол көлігіндегі жұмыс өтіліне байланысты ай сайынғы жәрдемақылар төленумен ерте зейнетке шығу мүмкіндігін пайдалана алады.

2019–2023 жылдар аралығында Қағидалар аясында 1 283 қызметкер босатылды. 2024 жылы Қағидалардың талаптары бойынша жұмыстан босату жүргізілген жоқ. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 343 қызметкер зейнетке ерте шығу бойынша жәрдемақы алуды жалғастыруда.

2024 жылғы 1 қаңтардан бастап Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес зиянды еңбек жағдайларында жұмыс істейтін (немесе бұрын жұмыс істеген) қызметкерлер үшін арнайы әлеуметтік төлем енгізілді.

Төлемді алу үшін екі критерийге сәйкестік қажет:
- 55 жасқа толу;
- 84 ай ішінде міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын төлеу фактісінің болуы.

2025 жылы бұл төлемді 602 қызметкер ала бастады.

2024–2025 жылдар аралығында бұл төлемді барлығы 2 665 қызметкер пайдаланды.

Мемлекеттік бағдарламаның талаптарына жатпайтын зиянды еңбек жағдайларында жұмыс істейтін қызметкерлерді қолдау үшін «ҚТЖ» ҰК» АҚ Аппарат басшысының бұйрығымен зейнеткерлік жасқа жеткенге дейін үш жыл және одан аз уақыт қалған монтерлер мен жол бригадирлеріне салалық жәрдемақы төлеу қағидалары келесі талаптарды сақтай отырып бекітілді:
- Қазақстан Республикасының заңнамалық актісімен бекітілген («Теміржол көлігі» бөлімі) «Өндірістердің, жұмыстардың, пайдасына міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын төлеу жөніндегі агенттер меншікті қаражаты есебінен міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын жүзеге асыратын, еңбек жағдайлары зиянды жұмыстармен айналысатын жұмыскерлер кәсіптерінің тізбесінде» көзделген жұмыстардағы 12,5 жылдан кем емес теміржол саласындағы жұмыс өтілі;
- Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 127-3-бабында көзделген жұмыс берушінің қаражаты есебінен кәсіптік төлем алу құқығының болмауы.

2025 жылы Жасы бойынша салалық жәрдемақы төлеу қағидаларына сәйкес тоғыз қызметкер аталған төлемді ала бастады.

МАТЕРИАЛДЫҚ ЫНТАЛАНДЫРУ

Есепті жылы Компания әлеуметтік тұрақтылықты қолдауға, өмір сүру деңгейін арттыруға және олардың әлеуметтік-экономикалық жағдайын нығайтуға бағытталған қызметкерлерді материалдық ынталандыру деңгейін арттыру жөніндегі дәйекті жұмысты жалғастырды.

2025 жылы қызметкерлерді материалдық ынталандыру деңгейін арттыруға бағытталған бірқатар шаралар іске асырылды, оның ішінде:
- 1 қаңтардан бастап 1-5 разрядтағы желілік персоналдың жалақы деңгейі 8,5%-ға, қалған қызметкерлерге – 7%-ға сараланып қайта қаралды, бұл ретте негізгі өндірістік персоналдың жалақысы 2025 жылы 16%-ға өсті;
- 1 қаңтардан бастап желілік кәсіпорындардың қызметкерлеріне еңбекке қатысу коэффициентін қолдана отырып, ай сайынғы ағымдағы сыйлықақы мөлшері ай сайын 15%-ға

дейін арттырылды, ал 1 шілдеден бастап өсім 15%-дан 20%-ға дейін құрады;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының қызметкерлеріне адалдығы және көп жылдық еңбегі үшін 100-ден 300 мың теңгеге дейін біржолғы төлемдер жүргізілді;
- 8 наурыз – Халықаралық әйелдер күнін мерекелеу шеңберінде Компания қызметкерлеріне бір реттік сыйақы төленді;
- Қазақстан Республикасы күніне, Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күніне, Наурыз мейрамына, сондай-ақ Көлік қызметкерлері күніне орай біржолғы сыйлықтар төленді.

Өткізілген іс-шаралар нәтижесінде «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобы бойынша орташа айлық жалақының 2024 жылдың деңгейіне қарағанда 17%-ға өсуі қамтамасыз етілді.

38-кесте. Санат бойынша бөлінген орташа айлық жалақының деңгейі, теңге

	2021	2022	2023	2024	2025
Әкімшілік-басқарушылық персонал	417 192	525 578	690 903	745 336	924 510
Өткен жылдың деңгейіне қарағанда өсуі, %	20,7	26	31	8	24
Өндірістік персонал	236 287	329 206	427 367	473 477	549 680
Өткен жылдың деңгейіне қарағанда өсуі, %	22,7	39	30	11	16

Бұл ретте штаттық кестеге және еңбекақы төлеу қағидаларына сәйкес лауазымдық қызметақылар олардың ең төменгі мөлшері заңнамада белгіленгеннен төмен болмайтындай етіп, осы шектен төмен төлемдердің болмауын қамтамасыз ете отырып белгіленеді.

39-кесте. Стандартты бастапқы жалақының жергілікті ең төменгі жалақыға жыныс бойынша ара қатынасы

GRI 202-1

Ең төменгі жалақы	
әйелдердің, теңге[27]	112 330 ✓
ерлердің, теңге[28]	112 330 ✓
жергілікті ең төменгі жалақы[29]	85 000 ✓
Стандартты бастапқы жалақының жергілікті ең төменгі жалақыға жыныс бойынша ара қатынасы	1,32 ✓

АДАМ ҚҰҚЫҚТАРЫ

Компания өз қызметінде адам құқықтарын сақтау мен қорғауға жоғары мән береді. БҰҰ Жаһандық шартына қатысушы ретінде біз қағидаттарды қолдаймыз, олардың ішінде: халықаралық деңгейде жарияланған адам құқықтарын қорғауды қолдау және құрметтеу, бірігу бостандығын және ұжымдық шарттар жасасу құқығын нақты мойындауды қолдау, мәжбүрлі және міндетті еңбектің барлық түрлерін жою, балалар еңбегін толығымен жою және т.б.

2024 жылы Компанияда Қазақстан Республикасының Конституциясына, Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне, «ҚТЖ» ҰК» АҚ Әдеп және мінез-құлық кодексіне, сондай-ақ Еңбек және кәсіптер саласындағы кемсітушілік туралы конвенцияға және Халықаралық еңбек ұйымының еңбек саласындағы негізге алынатын қағидаттар мен құқықтар туралы декларациясына сәйкес әзірленген «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның Адам құқықтары саласындағы саясаты[30] қабылданды.

[27] «Теміржолсу» АҚ өндірістік және қызметтік үй-жайларын тазалаушының жалақы мөлшері (2 разряд).
[28] «Теміржолсу» АҚ өндірістік және қызметтік үй-жайларын тазалаушының жалақы мөлшері (2 разряд).
[29] «2024-2026 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» 2023 жылғы 5 желтоқсандағы №43-VIII Қазақстан Республикасының Заңымен белгіленген ең төменгі жалақы мөлшері.
[30] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Аппарат басшысының 14.10.2024 ж. №780-ЦЗ бұйрығымен бекітілген.

Компания адам құқықтарын сақтаудың келесі қағидаттарын ұстанады:
- физикалық, психологиялық және ауызша қысымнан, агрессиядан, құдалау мен қорқытудан азат жұмыс ортасын қолдау;
- қызметкерлердің жиналыстар, бірлестіктер, ұжымдық келіссөздер және пікір білдіру еркіндігіне құқықтарын мойындау;
- жасы, жынысы, этникалық тиесілігі, діні, мүгедектігі, ұлты немесе әлеуметтік мәртебесі бойынша кемсітушіліктің кез келген түрлеріне жол бермеу;
- әйелдер мен ерлер үшін мүмкіндіктердің теңдігі мен еңбекақының тең болуын мойындау;
- балалар, мәжбүрлі және еріксіз еңбекке, сондай-ақ адам саудасына жол бермеу;
- жұмыс орындарында қауіпсіз және салауатты өндірістік ортаны қамтамасыз ету;
- Компания қызметінің өңірлеріндегі жергілікті қоғамдастықтардың құқықтарын, мәдени ерекшеліктері мен әдет-ғұрыптарын құрметтеу;
- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға қатысты мүлдем төзбеушілік көрсету.

Компания жұмыскерлердің, жеткізушілердің және басқа да мүдделі тараптардың өтініштерін талдай отырып, адам құқықтарының сақталуына тұрақты мониторинг жүргізеді. Компанияда кеңсе қызметін, «жедел желіні», E-Otinish ақпараттық жүйесін және басқа да құралдарды қоса алағанда, өтініштерді беру мен қарауға арналған әртүрлі байланыс арналары жұмыс істейді. Әрбір келіп түскен өтініш Компанияның ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен мұқият тексерілуге тиіс.

2025 жылы Компанияда 40 218 адамды (жалпы санның 35%) қамтитын өндірістік қатынастар мәселелері бойынша қызметкерлерге сауалнама жүргізілді.

Сауалнама қорытындысы бойынша «Адам құқықтары» блогындағы нәтижелер көрсеткендей:
- қызметкерлердің 89% Компания еңбек құқықтарын сақтайды деп есептейді;
- 86% мансаптық өсуге тең қолжетімділікті атап өтеді;
- 91% оқуға тең қолжетімділікті растайды;
- қызметкерлердің 80% кемсітушілікке ұшырамайды;
- 87% құқықтары бұзылған жағдайда қайда жүгінуді біледі;
- қызметкерлердің 28% еңбек құқықтары бұзылған жағдайлар бар екенін көрсетті.

Сауалнама нәтижелері қосымша назар аударуды қажет ететін жекелеген аймақтар болғанда адам құқықтарын сақтаудың жалпы деңгейі жоғары екенін дәлелдейді.

Қызметкерлердің адам құқықтары мен әртүрлілік қағидаттары туралы хабардарлығын арттыру мақсатында есепті жылы «Кәсіптер көшбасшылары» пулын дамытудың корпоративтік бағдарламасы шеңберінде бағдарламаның 88 қатысушысы «Адам құқықтары және әртүрлілік қағидаттары» тақырыбы бойынша оқытудан өтті.

Сонымен қатар, Астана қаласы Есіл аудандық полиция басқармасы қызметкерлерінің қатысуымен отбасылық-тұрмыстық саладағы құқық бұзушылықтарды болдырмауға бағытталған әйелдер мен балалардың құқықтары мен мүдделерін қорғау бойынша профилактикалық жұмыс бойынша кездесу өткізілді, оған 350-ден астам қызметкер қатысты.

Осы іс-шараларды жүргізу адам құқықтарын құрметтеу мәдениетін қалыптастыруға және олардың бұзылу тәуекелдерін азайтуға ықпал етеді.

ӘРТҮРЛІЛІК ЖӘНЕ ТЕҢ МҮМКІНДІКТЕР

«ҚТЖ» ҰК» АҚ әртүрлілік мықты корпоративтік мәдениетті құрудың негізі болып табылады деп есептейді. Компания гендерлік белгісіне, жасына, дініне, ұлтына, мүгедектігіне және басқа да сипаттамаларына қарамастан барлық қызметкерлер үшін жұмысқа орналасу және кәсіби өсу мүмкіндіктеріне тең қол жеткізуді қамтамасыз етеді.

2024 жылы Компанияда «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да Алымсақтық пен кемсітушілікті болдырмау жөніндегі саясат[31] қабылданды, оның мақсаты – алымсақтықтың, кемсітушіліктің кез келген түрлерінен азат жұмыс ортасын, сондай-ақ Компания қызметкерлерінің кәсіби дағдыларын дамытуға ықпал ететін атмосфераны қамтамасыз ететін мінез-құлық нормалары мен қағидаларын белгілеу.

[31] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Аппарат басшысының 14.10.2024 ж. №779-ЦЗ бұйрығымен бекітілген.

Компанияда «ҚТЖ» ҰК» АҚ Әдеп және мінез-құлық кодексінде баяндалған қағидаттарға сәйкес кемсітуге қатаң тыйым салынған. Кемсітпеуді ұстану Әдеп және мінез-құлық кодексі ережелерінің сақталуын бақылауды жүзеге асыратын Компанияның Директорлар кеңесінен басталады.

Сондай-ақ, 2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарында Әртүрлілік және инклюзивтілік саясаты[32] қабылданды. Құжат инклюзивті корпоративтік ортаны дамытуға, қызметкерлердің құштарлығын арттыруға және әртүрлілік пен теңдікті көрсететін негізгі құндылықтарды айқындауға бағытталған.

Саясат келесі басты қағидаттарға негізделген:

- теңдік және кемсітпеушілік – жынысы, жасы, этникалық тиесілігі немесе басқа да сипаттамалары бойынша кемсітудің кез келген нысанын жоққа шығару;
- инклюзивтілік және қатысу – кәсіптік даму мен оқуды, жұмысты, мәдениетті және әлеуметтік қызметті қоса алғанда, барлық салаларға қатысу үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету;
- тең құқықтар мен мүмкіндіктер – әрбір қызметкердің өзін-өзі іске асыру және Компанияның корпоративтік өміріне қатысу үшін тең мүмкіндіктері болуы тиіс.

Саясат мыналарға жәрдемдеседі:

1) әдеп тұрғысынан орынды шешімдер қабылдауға және өзінің басқару іс-тәжірибесінде қызметкерлердің жеке басының қадір-қасиетіне және заңды мүдделеріне нұқсан келтіруі мүмкін іс-әрекеттерге жол бермеуге;
2) қызметкердің іскерлік қасиеттеріне байланысты емес шығу тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайына, жынысына, нәсіліне, тіліне, жасына немесе дене кемшіліктеріне, ұлтына, дінге көзқарасына және (немесе) өзге де жеке ерекшеліктеріне байланысты еңбек саласындағы кемсітушілік көріністеріне жол бермеуге;
3) жұмысқа іріктеу мен қабылдауды, мансаптық жоғарылатуды, оқытуды, еңбек тәртібін, тәртіптік жауапкершілікке тартуды, еңбек қатынастарын тоқтатуды қоса алғанда, еңбек қызметінің барлық аспектілерінде барлық қызметкерлерге тең қатынасқа кепілдік беруге;
4) зорлық-зомбылық пен қысымның кез келген нысандарын қоса алғанда, адамның қадір-қасиетіне қол сұғуға жол бермеуге;
5) тең мүмкіндіктер қағидатын сақтауды іске асыруда қамқоршылықтың, жеке, достық, отбасылық-туыстық қатынастарға араласудың кез келген нысандарын болдырмауға;
6) әрбір қызметкерге тұрақты кері байланыс алу және беру құқықтарын қамтамасыз етуге;
7) алуантүрлілік пен инклюзивтілікті бәсекелестік артықшылық ретінде белгілей отырып, мәдени және әлеуметтік тұрғыдан жан-жақты ұжым құруға;
8) қажет болған кезде қызметкерлерді, серіктестерді және өзге де мүдделі тараптарды қолдау мақсатында әртүрлілікті, тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету және кемсітушілікке жол бермеу мәселелерімен байланысты тәлімгерлік бағдарламаларын қалыптастыруға, қажет болған кезде қызметкерлер мен басшылық үшін персоналдың әртүрлілігі мәселелері бойынша оқыту тренингтерін өткізуге.

ГЕНДЕРЛІК ТЕҢДІК

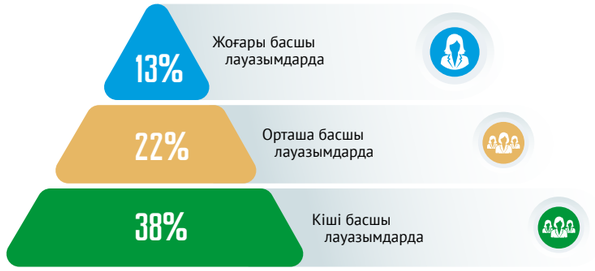
«ҚТЖ» ҰК» АҚ гендерлік әртүрлілікті тұрақты даму мен тиімді корпоративтік басқарудың маңызды элементі ретінде қарастыра отырып, гендерлік теңдікті дамытуға ерекше көңіл бөледі. Компания қызметінің әртүрлі аспектілеріне ерлер мен әйелдердің тең қатысуын қамтамасыз ету пікірлер мен көзқарастардың әртүрлілігінің арқасында неғұрлым тиімді басқару шешімдерін қалыптастыруға ықпал етеді.

Гендерлік теңдік қағидаттарын ілгерілету және темір жол саласында әйелдердің кәсіби қоғамдастығын дамыту мақсатында Компанияда «Railway Ladies Club» әйелдер клубы жұмыс істейді, сондай-ақ Қазақстанның түрлі өңірлерінен теміржолшы әйелдерді біріктіретін мамандандырылған Telegram-арна жұмыс істейді.

Темір жол саласының өндірістік ерекшелігін ескере отырып, Компания қызметкерлерінің құрылымы дәстүрлі түрде ерлер санының басым болуымен сипатталады, олардың үлесі қызметкерлердің жалпы санының 78%-ын құрайды. Сонымен қатар, 22% құрайтын әйелдер әкімшілік-басқару лауазымдарын атқара отырып, Компания қызметінде маңызды рөл атқарады.

[32] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқармасының 09.12.2025 жылғы №02/35 шешімімен бекітілген

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның әрбір басқару деңгейіндегі әйелдердің үлесі

Табыс әкелетін лауазымдарда жұмыс істейтін әйелдер – **41%**

STEM[33] лауазымдарында жұмыс істейтін әйелдер – **64%**

Басшы лауазымдарда жұмыс істейтін әйелдер – **22%**

40-кесте. Есепті кезеңдегі ерлер мен әйелдердің базалық жалақысының мөлшері

GRI 405-2

	Әкімшілік персонал[34]	Өндірістік персонал[35]
Базалық жалақының мөлшері		
әйелдердің, теңге	209 707	117 574
ерлердің, теңге	209 707	117 574

GRI 202-1

Компанияда гендерлік айырмашылықтарға байланысты базалық қызметақы мен сыйақы төлеу жүйесінде айырмашылықтар жоқ. Жалақы лауазымына сәйкес айқындалады. Бір лауазымда жұмыс істейтін ерлер мен әйелдер Компанияда еңбекақы төлеу қағидаларына сәйкес бірдей жалақы және өзге де төлемдер алады.

Осылайша, Компанияда гендерлік айырмашылықтар негізінде еңбекақы төлеуді саралау жоқ.

Гендерлік теңгерім қағидаттарын іске асыру және Корпоративтік басқару кодексі нормаларын сақтау шеңберінде еншілес ұйымдардың Директорлар кеңесі (ДК) және Байқау кеңесі (БК) құрамдарының бейінін қалыптастыру бойынша жұмыс жүргізілді.

Осы жұмыстың қорытындысы бойынша: 2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобы бойынша ДК/БК құрамындағы әйелдердің үлесі 2024 жылғы деңгейде қалды – 30%.

МҮГЕДЕКТІГІ БАР АДАМДАРДЫ ЖҰМЫСҚА ОРНАЛАСТЫРУ

GRI 405-1

«ҚТЖ» ҰК» АҚ БҰҰ Жаһандық шартының мүшесі ретінде адам құқықтарын сақтауды, жұмыспен қамту саласындағы теңдікті, жұмыс күшінің инклюзивтілігі мен әртүрлілігін қамтамасыз ете отырып, Халықаралық еңбек ұйымы конвенцияларының қағидаттарын енгізуді жалғастыруда. Компания мүгедектігі бар адамдарға жұмыс орындарын беруді қоса алғанда, барлық қызметкерлер үшін қолдау ортасын құруға ұмтылады.

БАРЛЫҒЫ КОМПАНИЯДА МҮГЕДЕКТІГІ БАР 1 187 АДАМ ЖҰМЫСҚА ОРНАЛАСТЫРЫЛДЫ, ОНЫҢ ІШІНДЕ МҮГЕДЕКТІК ТОБЫ БОЙЫНША:

1-ТОПТАҒЫ	2-ТОПТАҒЫ	3-ТОПТАҒЫ
14 адам	188 адам	985 адам

Толығырақ ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылған.

[33] Ғылыми, технологиялық, инженерлік және математикалық білімді қажет ететін лауазымдар.
[34] «Теміржолсу» АҚ кадрлар жөніндегі маманының базалық жалақысының мөлшері (8-разряд).
[35] «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС курьерінің базалық жалақысының мөлшері (1-разряд).

Мүгедектігі бар қызметкерлер атқаратын негізгі лауазымдар – электромеханиктер, өткел кезекшілері және т.б.

Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес 1- және 2-топтағы мүгедектігі бар қызметкерлерге аптасына 36 сағаттан аспайтын жұмыс уақытының қысқартылған ұзақтығы белгіленеді. 1-топтағы мүгедектігі бар қызметкерлер үшін жұмыс уақытын жиынтық есепке алуға жол берілмейді.

Мүгедектігі бар жұмыскерлерді түнгі уақытта жұмысқа тартуға, оларға мұндай жұмысқа медициналық қорытындыға сәйкес денсаулық жағдайына байланысты тыйым салынбаған жағдайда, олардың жазбаша келісімімен ғана жол беріледі.

Бірінші және екінші топтағы мүгедектігі бар жұмыскерлерге ұзақтығы кемінде күнтізбелік алты күн болатын жыл сайынғы ақы төленетін қосымша еңбек демалыстары беріледі.

2024–2026 жылдарға арналған Ұжымдық шартқа сәйкес 1- және 2-топтағы мүгедектігі бар адамдарға 6 күндік жұмыс аптасында – 36 сағат, 5 күндік жұмыс аптасында – 35 сағат толық еңбекақыны сақтай отырып, жұмыс уақытының қысқартылған ұзақтығы белгіленген.

41-кесте. **2022–2025 жылдардағы санат бойынша бөлінген мүгедектігі бар жұмыскерлердің саны,** адам

GRI 405-1

	2022			2023		
	Жоғары басшылық	**ӘБП**	**ӨП**	**Жоғары басшылық**	**ӘБП**	**ӨП**
Мүгедектігі бар жұмыскерлердің саны, адам	0	78	968	0	87	1 005
	2024			**2025**		
	Жоғары басшылық	**ӘБП**	**ӨП**	**Жоғары басшылық**	**ӘБП**	**ӨП**
	0	102	1 120	0	89 ✓	1 098 ✓

«ТӘЛІМГЕР» ЖОБАСЫ

Мемлекет басшысы жариялаған Жұмысшы кәсіптері жылы аясында «Самұрық-Қазына» АҚ 2025 жылдың соңына дейін 100 жетім баланы және оқу орындарында оқуды бітіріп жатқан балалар үйінің түлектерін жұмысқа орналастыруға жәрдемдесуге бағытталған «Тәлімгер» жобасын іске асырды.

Жобаны іске асыру мақсатында Қордың портфельдік компаниялары арасында жұмысқа орналасуға квоталар бөлінді. «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобы үшін квота 45 адамды құрады.

2025 жылдың қорытындысы бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ға іс жүзінде 59 адам жұмысқа орналастырылды, бұл белгіленген квотадан асады.

ҰЛТТЫҚ ӘРТҮРЛІЛІК

«ҚТЖ» ҰК» АҚ ұлттық белгілері бойынша кемсітушілікке жол бермеу қағидаттарын ұстанады. Компанияда ұлттық және этникалық шығу тегіне, діни сенімі мен нанымына қарамастан барлық қызметкерлер үшін тең еңбек жағдайлары қамтамасыз етіледі. Компания ұжымында түрлі ұлттар мен мәдени дәстүрлердің мамандары жұмыс істейді, бұл ашық және құрметті жұмыс ортасын қалыптастыруға ықпал етеді.

42-кесте. **Есепті жылы ұлты бойынша бөлінген «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлерінің тізімдік саны,** адам

Барлығы, оның ішінде:	**Қазақ**	**Орыс**	**Украин**	**Татар**	**Неміс**	**Ұлты басқасы**
Әйелдер	21 477	2 955	453	257	191	437
Ерлер	82 305	6 794	1 109	560	526	1 442
Жалпы сандағы үлесі, %	87,6%	8,2%	1,3%	0,7%	0,6%	1,6%
Басшы лауазымдарда барлығы, оның ішінде:	10 395	586	123	52	41	138
Әйелдер	2 142	208	32	17	13	47
Ерлер	8 253	378	91	35	28	91
Басшы лауазымдардың жалпы санындағы үлесі, %	91,7%	5,2%	1%	0,5%	0,4%	1,2%

ПЕРСОНАЛДЫ ҚОЛДАУ

ҰЖЫМДЫҚ ШАРТ

GRI 401-2

«ҚТЖ» ҰК» АҚ мен еңбек ұжымы арасында қызметкерлерді әлеуметтік қолдау шараларының кешенін көздейтін 2024–2026 жылдарға арналған Ұжымдық шарт жасалған.

Шарт шеңберінде бірқатар жағдайларда, оның ішінде бала туғанда, некені тіркегенде және жерлегенде, күтпеген шығыстарды талап ететін ерекше өмірлік жағдайлар туындаған кезде қызметкерлерге, сондай-ақ бөлу бойынша жұмысқа келген жас теміржолшы мамандарға материалдық көмек көрсету көзделген. Бұдан басқа, Балаларды қорғау күні, 1 қыркүйек, Отбасы күні, Мүгедектігі бар адамдар күні және т.б. сияқты жекелеген маңызды күндерге орай төлемдер қарастырылған.

Сондай-ақ шартта мыналар көзделген:
- теміржол көлігімен жол жүру шығыстарын жылына бір рет өтеу;
- шипажайлық-курорттық сауықтыруға жеңілдікті жолдамалар беру;
- тістерді протездеуге екі жылда бір рет ақы төлеу;
- мерейтойлық күндерге қызметкерлерді көтермелеу (әйелдер – 55 жастағы, ерлер – 60 жастағы);
- Халықаралық әйелдер күніне әйелдерге төлемдер беру;
- жұмыскерлердің балалары үшін жазғы сауықтыру демалысын және жаңа жылдық ертеңгіліктерді ұйымдастыру және әлеуметтік қолдаудың басқа да шаралары.

Ұжымдық шарт шеңберінде «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлерге медициналық қызмет көрсетуді қамтамасыз етеді. Осы мақсатта, бекітілген бюджет шегінде Компания жыл сайын сырқаттану жағдайына ерікті медициналық сақтандыру (ЕМС) қызметін сатып алу жолымен қызметкерлерді сақтандыруды жүзеге асырады.

Әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз ету және персоналды әлеуметтік қолдаудың бірыңғай саясатын іске асыру мақсатында Компанияның барлық тобында бірыңғай сақтандыру бағдарламасы жұмыс істейді. Қызметкерлерді сақтандыру әлеуметтік пакетті кеңейтуге бағытталған және қызметкерлерге, сондай-ақ олардың отбасы мүшелеріне денсаулығына қатысты проблемалар туындаған кезде білікті медициналық көмекке қолжетімділікті қамтамасыз етеді.

2025 жылдың қорытындысы бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлерін әлеуметтік қолдауға арналған шығыстар 20,6 млрд теңгені құрады, оның ішінде:
- 826,6 млн теңге – зейнеткерлікке шығатын қызметкерлерге зейнетақыларға үстемеақы және біржолғы жәрдемақы төлеу;
- 1 509,8 млн теңге – зейнеткерлерге денсаулығын сақтау және жақсарту үшін көмек көрсету;
- 5 764,7 млн теңге – бала туғанда, жерлегенде, некені тіркегенде және сауықтыруға төленетін төлемдерді қоса алғанда, қызметкерлерге материалдық көмек.

Бұдан басқа, 2025 жылы 7,6 млрд теңге сомаға қосымша іс-шаралар іске асырылды, оның ішінде:

- 5,1 млрд теңге – мәдени-ағарту, сауықтыру және өзге де әлеуметтік іс-шараларды өткізу;
- 2,5 млрд теңге – босатылатын қызметкерлерге Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мөлшерден тыс қосымша өтемақы төлеу.

GRI 402-1

Ұжымдық шарттың ережелеріне сәйкес Компанияның қызметкерлеріне және олардың өкілдеріне персоналдың еңбек жағдайына әсер ететін Компания қызметіндегі елеулі өзгерістер туралы (бос тұруды жариялау туралы – күнтізбелік он бес күннен кешіктірмей, құрылымдық бөлімшені тарату туралы – бір айдан кешіктірмей) хабарламалар жіберу туралы Компанияның міндеттемелері көзделген. Штат ұлғайған кезде штатты қысқарту бойынша жұмыстан босатылған қызметкерлер (соңғы алты айда) бар бос жұмыс орындары туралы хабардар етіледі.

Ұжымдық шарттың талаптарына, берілетін кепілдіктер мен жеңілдіктерге қатысты «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлерінің хабардарлығын арттыруды қамтамасыз ету үшін, сондай-ақ адам ресурстарын басқару мәселелерінде қызметкерлермен неғұрлым ашық және тиімді қатынасулар орнату үшін Компанияда тұрақты негізде қатынасулар жүргізіледі.

Компанияның филиалдары мен еншілес ұйымдарының өндірлік және желілік өндірістік учаскелерінде HR-стендтер енгізіледі, HR-қызметтермен ақпараттық сессиялар өткізіледі, сондай-ақ көшпелі кадрлық аудиттер мен ұжымдармен кеңестер ұйымдастырылады. Сондай-ақ қызметкерлерге ыңғайлы болу үшін персоналды басқару мәселелеріне арналған жадынамалар мен брошюралар әзірленеді

GRI 2-30

2025 жылдың қорытындысы бойынша ұжымдық шарттармен қамтылған қызметкерлердің үлесі 100%-ды құрады.

Бұл ретте ұжымдық шарттарға енгізілмеген қызметкерлердің еңбек жағдайлары Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінде айқындалады. Жалдау және еңбекақы төлеу жағдайлары жұмыс берушінің жекелеген жергілікті актілерімен реттеледі. Айырмашылықтар жұмыс берушінің жергілікті актілерінде ескерілмеген кейбір әлеуметтік жеңілдіктерге қол жеткізуден тұрады.

43-кесте. **Есепті жылы ұжымдық шарттармен қамтылған қызметкерлердің саны**

Қызметкерлердің жалпы саны, адам	118 506
Ұжымдық шарттармен қамтылған қызметкерлердің саны, адам	118 506
Ұжымдық шарттармен қамтылған қызметкерлердің үлесі, %	100

Ақылақтық көтермелеу қызметкерлердің қатыстырылуына, еңбек өнімділігін арттыруға және «ҚТЖ» ҰК» АҚ стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге ықпал ете отырып, оларды ынталандырудың негізгі құралдарының бірі болып табылады.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлерін қосымша ақылақтық көтермелеу – темір жол саласын дамытуға қосқан үлесі үшін марапаттар мен көтермелеулер.

2025 жылдың қорытындысы бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобының 82 мыңнан астам қызметкеріне түрлі марапаттар мен көтермелеулер табысталды, атап айтқанда:

- 166 қызметкер Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапатталды;
- 65 қызметкерге Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің «Құрметті теміржолшы» төсбелгісі берілді;
- 46 қызметкерге «Самұрық-Қазына» АҚ ведомстволық марапаттары табысталды;
- 81 723 қызметкерге кәсіби және мемлекеттік мерекелерге орай «ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік марапаттары берілді, олардың 77 мыңнан астамы еңбек сіңірген жылдары үшін ерекшелік белгілерімен марапатталды.

КӘСІПОДАҚТАР

Компания «Қазақстандық салалық теміржол, автомобиль, әуе және су көлігі қызметкерлерінің кәсіби одағы» қоғамдық бірлестігімен тығыз ынтымақтасуда.

2023 жылы Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі, «ҚТЖ» ҰК» АҚ, теміржол көлігінің басқа да ұйымдары және «Қазақстандық салалық теміржол, автомобиль, әуе және су көлігі қызметкерлерінің кәсіби одағы» қоғамдық бірлестігі арасында 2024–2026 жылдарға арналған әлеуметтік-еңбек мәселелері жөніндегі салалық келісімге қол қойылды.

Салалық келісім ұжымдық шарттарға енгізу үшін міндетті болып табылатын, қызметкерлер, олардың отбасылары мен зейнеткерлер үшін ең төменгі әлеуметтік кепілдіктерді белгілейді. Келісім тараптары жұмыс берушілер мен жұмыскерлердің осы кепілдіктерді кеңейтудегі құқықтарын шектемейді.

«Қазақстандық салалық теміржол, автомобиль, әуе және су көлігі қызметкерлерінің кәсіби одағы» қоғамдық бірлестігі мен Компания осы Келісімді әлеуметтік әріптестіктің негізгі құжаты деп таниды. Ол теміржол саласы ұйымдары жұмысының тиімділігін арттыруға, жұмыскерлердің өмір сүру деңгейін арттыруға, әлеуметтік-экономикалық және еңбек құқықтарын қорғауды күшейтуге бағытталған келісілген әлеуметтік-еңбек саясатын жүргізудің жалпы қағидаттарын белгілейді.

«Қазақстандық салалық теміржол, автомобиль, әуе және су көлігі қызметкерлерінің кәсібіи одағы» қоғамдық бірлестігі қызметінің міндеттері мен кепілдіктері Компанияның Ұжымдық шартында көзделген.

БАЛА КҮТІМІНЕ БАЙЛАНЫСТЫ ДЕМАЛЫС

GRI 401-3

Компания ерлер мен әйелдерге тең мүмкіндіктер береді. Атап айтқанда, жынысына қарамастан барлық қызметкерлерге бала күтімі бойынша демалыс беріледі, алайда іс жүзінде әйелдер бұл мүмкіндікті ерлерге қарағанда жиі пайдаланады. 2025 жылы бала күтімі бойынша демалыс алу мүмкіндігін 232 ер адам мен 2 805 әйел пайдаланды.

Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 99-бабына сәйкес Компанияда балалардың туылуына және асырап алынуына байланысты қызметкерлерге әлеуметтік кепілдіктер беру қамтамасыз етіледі. Қызметкерлерге жүктілігі және босануы бойынша ұзақтығы 126 күнтізбелік күнге (босанғанға дейін 70 күнге және босанғаннан кейін 56 күнге), қиын босанған немесе екі және одан көп бала туған кезде 140 күнтізбелік күнге дейін ұзартылған демалыстар, сондай-ақ жаңа туған балаларды асырап алуға байланысты демалыстар беріледі. Қызметкердің өтініші бойынша бала үш жасқа толғанға дейін жалақысы сақталмайтын бала күтімі бойынша қосымша демалыс беріледі, оны бала күтімін іс жүзінде жүзеге асыратын анасы, әкесі немесе өзге де туыстары пайдалана алады.

44-кесте. **2025 жылы бала күтіміне байланысты демалыс алу құқығы болған қызметкерлердің жалпы саны,** адам

	Барлығы	Ерлер	Әйелдер
Бала күтіміне байланысты демалыс алу құқығы болған қызметкерлердің жалпы саны	118 506	92 736	25 770
Бала күтіміне байланысты демалысты пайдаланған қызметкерлердің жалпы саны	3 037	232	2 805
Бала күтіміне байланысты демалыс аяқталғаннан кейін есепті кезеңде жұмысқа қайтып келген қызметкерлердің жалпы саны	1 321	129	1 192
Бала күтіміне байланысты демалыс аяқталғаннан кейін (2024 жылы) жұмысқа қайтып келген және жұмысқа оралғаннан кейін 12 ай бойы жұмыс істеуді жалғастырып отырған қызметкерлердің жалпы саны	634	45	589
2025 жылы бала күтіміне байланысты демалыс аяқталғаннан кейін жұмысқа қайтып келуге тиіс қызметкерлердің саны	1 359	132	1 227
2024 жылы бала күтіміне байланысты демалыс аяқталғаннан кейін жұмысқа қайтып келген қызметкерлердің саны	1 922	178	1 744
Жұмысқа қайтып келу коэффициенті, %	**97**	**98**	**97**
Ұстап қалу коэффициенті, %	**33**	**25**	**33,7**

ӘЛЕУМЕТТІК ТҰРАҚТЫЛЫҚ

Қызметкерлерге сауалнама жүргізу персоналдың әлеуметтік әл-ауқатының деңгейін, еңбек жағдайларына қанағаттану деңгейін, сондай-ақ еңбек ұжымдарындағы психоэмоционалдық ахуалды бақылауға мүмкіндік береді. Алынған нәтижелер ұйымдардағы әлеуметтік тұрақтылық деңгейін талдауға және қажетті шараларды уақтылы қабылдауға мүмкіндік береді.

2025 жылы Компанияда сауалнаманың екі түрі өткізілді:
- «Самұрық-Қазына» АҚ «Samruk Research Services» базасында жүргізетін зерттеулер;
- Компанияның өзі жүргізетін өндірістік қатынастар мониторингі шеңберіндегі сауалнамалар.

«Samruk Research Services» зерттеулері өндірістік персонал арасында жылына екі рет жүргізіледі, оған персоналдың қатыстырылу деңгейіне, олардың әлеуметтік әл-ауқаты мен әлеуметтік тыныштығына байланысты мәселелер тақырыптары кіреді.

Сауалнамаға «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобының 15 мыңға жуық қызметкері немесе өндірістік персоналдың жалпы санының кемінде 15% қатысады.

Сауалнама нәтижелері бойынша түзетуші іс-әрекеттер жоспарлары, сондай-ақ топ-менеджменттің қызметі тиімділігінің көрсеткіштері (НҚК) қалыптастырылады. Бұдан басқа, «Самұрық-Қазына» АҚ өкілдері жыл сайынғы негізде зерттеу нәтижелерін Компанияның Директорлар кеңесінің мүшелеріне таныстырады.

Өндірістік қатынастар мониторингі шеңберінде сауалнама сондай-ақ жылына екі рет жүргізіледі және өндірістік персоналды да, әкімшілік-басқару қызметкерлерін де қамтиды.

2025 жылы әрбір сауалнаманың периметріне кемінде 35 мың қызметкер кірді, бұл персоналдың жалпы санының кемінде 25%-ын құрайды.

Сауалнама келесі блоктар бойынша сұрақтарды қамтиды: еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, санитариялық-тұрмыстық жағдайлар және медициналық қызмет көрсету сапасы, арнайы киіммен және жеке қорғаныш құралдарымен қамтамасыз ету, нысанды киім, ішкі коммуникациялар, әлеуметтік пакет туралы хабардар болу, оқыту және корпоративтік мәдениет, сондай-ақ адам құқықтарын сақтау.

2024 жылдан бастап сауалнама Компанияның миссиясы мен орындалатын мақсаттарды ұғыну деңгейін көрсететін «Мақсаттар» және жұмыс орнындағы қызметкерлердің қанағаттану деңгейін және әл-ауқатын сезінуді бағалайтын «Бақыт» блоктарымен толықтырылды.

2025 жылы сауалнама қызметкерлердің құқықтары туралы жалпы хабардарлығын бағалауға, сондай-ақ жұмыс орындарындағы кемсітушілік фактілерін анықтауға мүмкіндік беретін «Адам құқықтары» блогымен толықтырылды. Кеңейтілген сауалнама кәсіптік оқыту бағдарламаларына тең қол жеткізуді қамтамасыз ету, мансаптық даму процестерінің ашықтығы және еңбек ортасында әдептік қатынас пен инклюзивтілік қағидаттарын сақтау мәселелерін қамтиды.

Сауалнамалар нәтижелері Компанияның және еншілес ұйымдардың бейінді құрылымдық бөлімшелеріне проблемалық аймақтарды анықтауға және еңбек жағдайларын жақсарту үшін басым бағыттарды айқындауға көмектеседі.

Сауалнама нәтижелерінің негізінде Компания еңбек жағдайларын жақсарту жөніндегі бағдарламаны іске асырады, оның шеңберінде желілік кәсіпорындарда ғимараттар мен санитариялық-тұрмыстық үй-жайларға жөндеу жүргізілді, санитариялық-тұрмыстық модульдік ғимараттар, жиһаздар және тұрмыстық техника сатып алынды.

45-кесте. **2021–2025 жылдар кезеңіндегі «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның әлеуметтік тұрақтылық деңгейі**

						2025		2026
	Өлшем бірлігі	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**Мақсат**	**Дерек**	**Мақсат**
Әлеуметтік тұрақтылық деңгейі	%	72	65	66	69	71	73	75
Деректерді қамту	сауалнамаға жауап берген қызметкерлердің %	10	10	13	10	10	15	15

ӨНДІРІСТІК ҚАТЫНАСТАР

Қызметкерлерге жағдайларды жақсарту шаралары

2022 жылдан бастап «ҚТЖ» ҰК» АҚ желілік кәсіпорындардағы санитариялық-тұрмыстық жағдайларды жақсарту жөніндегі іс-шараларды жүйелі түрде іске асырады. Бұл жұмыстың шеңберінде ғимараттар мен й-жайларды жөндеу, жиһаздар мен тұрмыстық техниканы жаңарту жүргізіледі.

2025 жылы industrial relations (өндірістік қатынастар) стандарттарын іске асыру шеңберінде 20 млрд теңге (2022 жылы – 3,5 млрд теңге, 2023 жылы – 20 млрд теңге, 2024 жылы – 16,2 млрд теңге) бөлінді.

Қаражат мыналарға бөлінді:
- ғимараттар мен үй-жайларды жөндеу;
- модульдік ғимараттарды орнату;
- локомотив бригадаларының демалыс үйлерін күрделі жөндеу;
- шағын механизация мен құрал-саймандарды сатып алу;
- кеңсе техникасын және жиһаз сатып алу;
- тұрмыстық техника сатып алу.

2026 жылы локомотив бригадаларының ғимараттары мен үй-жайларын, демалыс үйлерін жөндеуді, модульдік ғимараттар сатып алуды және басқаларды қоса алғанда, ұқсас іс-шараларды іске асыруды жалғастыру жоспарлануда.

Кері байланыс алу үшін қызметкерлермен өзара әрекеттесу

Компанияда Қордың жалпы шағымдар мен өтініштер базасына біріктірілген «Нысана» жедел желісі жұмыс істейді.

2023 жылдан бастап Компанияда шағымдар мен өтініштер санының тұрақты төмендеуі байқалады. Есепті жылы 2024 жылмен салыстырғанда өтініштердің жалпы саны 25%-ға, соның ішінде жеке өтініштердің саны 30%-ға және ұжымдық өтініштердің саны 15%-ға қысқарды. Сондай-ақ ұжымдағы өзара қарым-қатынастарға байланысты шағымдар санының айтарлықтай азаюы байқалады.

Өтініштер санының азаюы ұжымдардағы тұрақты ахуал мен тиімді корпоративтік коммуникациялардың дамуын дәлелдейді.

Қызметкерлердің өтініштерін қарау тиімділігін арттыру үшін келіп түскен өтініштер мен шағымдарды тексеру мақсатында өңірлерге шығатын жұмыс топтары үшін жадынамалар мен құжаттардың үлгілері әзірленді.

Бұдан басқа, Компанияда «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының өңірлік және желілік деңгейдегі бөлімшелерінде әлеуметтік-еңбек қатынастары бойынша ішкі қатынасуларды құру қағидалары қолданылады (2021 жылғы 7 желтоқсандағы № 894-ЦЗ). Осы Қағидаларға сәйкес басшылар мен кәсіподақ көшбасшылары еңбек ұжымдарымен тұрақты түрде кездесулер өткізеді.

2025 жылы 1 691 астам кездесу өткізілді, оған 49 мыңнан астам қызметкер қатысты.

ПЕРСОНАЛДЫ ДАМЫТУ

GRI 404-2

Қызметкерлерді оқыту және дамыту – Компанияның табысты жұмысының негізгі элементтері. Олар қызметкерлердің мансаптық өсуіне және кәсіби құндылығын арттыруға ықпал ететін кәсіби дағдыларды, тұлғалық қасиеттер мен көшбасшылық қабілеттерді дамытуды қамтиды.

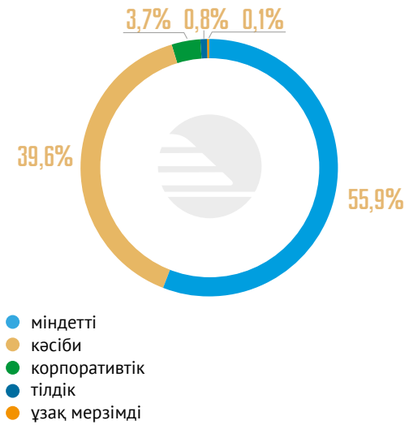
«ҚТЖ» ҰК» АҚ оқытуға инвестициялар салуды қызметкерлердің өнімділігі мен адалдығын арттырудың стратегиялық құралы ретінде қарастырады, бұл өз кезегінде Компания жұмысының тиімділігіне оң әсер етеді.

Компания өз қызметкерлерінің кәсіби, тұлғалық-іскерлік және басқарушылық біліктілігін дамыту жөнінде үнемі жұмыс істейді. «ҚТЖ» ҰК» АҚ жанында Астана, Павлодар, Тараз, Қарағанды және Ақтөбе қалаларында орналасқан, өндірістік персоналды даярлаудың жекелеген орталықтары бар.

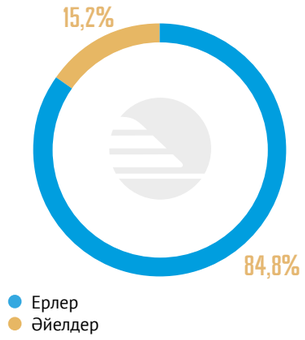
Оқу орталықтарының базасында 2025 жылы 23 616 қызметкер (2023 жылы – 22 034, 2024 жылы – 23 105 қызметкер) оқытылды. Есепті кезеңде оқыған қызметкерлердің жалпы саны 61 274 (2023 жылы – 38 918, 2024 жылы – 50 961 қызметкер), жалпы сомасы 2,4 млрд теңгені (2023 жылы – 1,9 млрд теңге, 2024 жылы – 2,1 млрд теңге) құрады.

1 ҚЫЗМЕТКЕРДІ ОҚЫТУҒА ЖӘНЕ ДАМЫТУҒА ЖҰМСАЛҒАН ОРТАША СОМА – 20 МЫҢ ТЕҢГЕ.

Есепті кезеңде қызметкерлерді оқыту, бағыттар бойынша бөлінген, %

Есепті кезеңде қызметкерлерді оқыту, гендерлік белгі бойынша бөлінген, %

GRI 404-2

Компанияда өз салаларында сарапшы болып табылатын 70-тен астам жоғары білікті ішкі жаттықтырушылар жұмыс істейді.

2025 жылы ішкі жаттықтырушылардың күшімен, оның ішінде «Білім экспрессі» ішкі жаттықтырушылардың жылжымалы мектебі шеңберінде негізгі тұлғалық-іскерлік біліктіліктер бойынша 3 800 қызметкер оқытылды: жанжалдарды басқару, стресске төзімділік, көшбасшылық, тиімді қатынасулар, клиентке бағдарлану, цифрлық дағдылар, тиімділікті басқару, ұқыпты өндіріс, эмоциялық интеллект және т.б.

46-кесте. Есепті кезеңдегі санат бойынша бір қызметкерге жылына оқытудың орташа сағат саны

GRI 404-1

Персоналды оқыту	Барлығы	Жоғары менеджмент және ӘБП	Өндірістік персонал
Жылына әрбір санат және жынысы бойынша қызметкерлерді оқыту сағаттарының жалпы саны, адам	2 200 918	196 475	2 004 443
Әрбір санаттағы және жынысы бойынша қызметкерлердің жалпы саны, адам	118 506	6 667	111 839
Әр санаттағы және жынысы бойынша бір қызметкерге арналған оқыту сағаттарының орташа саны, сағат	18,6	29	18

47-кесте. Есепті кезеңдегі жынысы бойынша бір қызметкерге жылына оқытудың орташа сағат саны

Обучение персонала	Барлығы	Әйелдер	Ерлер
Жынысы бойынша жылына қызметкерлерді оқыту сағаттарының жалпы саны, адам	2 200 918	249 756	1 951 162
Жынысы бойынша қызметкерлердің жалпы саны, адам	118 506	25 770	92 736
Жынысы бойынша бір қызметкерге арналған оқыту сағаттарының орташа саны, сағат	18,6	9,7	21

КОРПОРАТИВТІК БАҒДАРЛАМАЛАР

2025 жылы қозғалыс қауіпсіздігі деңгейін көтеруге және өндірістік жарақаттануды азайтуға бағытталған кәсіби қоғамдастық құру, кәсіби құзыреттерді дамыту және қызметкерлердің біліктілігін арттыру мақсаттарда «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС жүк, локомотив және локомотив-пайдалану шаруашылығының 161 жұмыскері үшін модульдік корпоративтік даму бағдарламалары, «ҚТЖ» ҰК» АҚ – «Магистральдық желі дирекциясы» филиалының жол шаруашылығы, электрмен жабдықтау және сигнал беру мен байланыс шаруашылықтарының 113 жұмыскері үшін «Үздіктер алаңы» даму бағдарламасы іске асырылды.

Өңірлік және желілік деңгейдегі басшылар мен қызметкерлер қатарынан 88 адамға арналған «Кәсіптер көшбасшысы» корпоративтік даму бағдарламасы іске асырылды. Жол, сигнал беру және байланыс, электрмен жабдықтау шаруашылықтарының 6 үздік өндірістік қызметкері Mittweida университетіне (Германия) шетелге тағылымдамадан өтуге жіберілді.

Жұмысшы мамандықтарын насихаттау мақсатында желілік және өңірлік деңгейдегі 60 қызметкер арасында пойыз қозғалысының қауіпсіздігі бойынша үздік іс-тәжірибелер бойынша конкурс өткізілді.

Білім беру бағдарламалары қызметкерлердің функционалдық біліктіліктерін ескере отырып, олардың кәсіби біліктіліктерінің матрицасы негізінде әзірленді.

Негізгі әдістер Компанияның сыртқы провайдерлері, ішкі жаттықтырушылары мен сарапшыларын тартуды, интерактивті сабақтар, практикалық жаттығулар, нетворкинг және бейінді сарапшылардың кері байланысын алуды қамтыды.

Бағдарлама аяқталғаннан кейін қатысушылар біліктілігін арттыру туралы сертификаттар алды.

Бағдарламаның атауы	«ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС вагон шаруашылығының жұмыскерлеріне арналған корпоративтік даму бағдарламасы.	«ҚТЖ» ҰК» АҚ – «Магистральдық желі дирекциясы» филиалының жол дистанциясы, электрмен жабдықтау, сигнал беру және байланысы үшін арналған «Үздіктер алаңы» корпоративтік даму бағдарламасы.
Бағдарламаның мақсаты	«ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС өндірістік-техникалық бөлімінің және вагон шаруашылығы учаскелерінің бастықтары қызметінің тиімділігін арттыру. Бағдарламаның міндеттері: пойыздар қозғалысының қауіпсіздігін, еңбекті қорғауды және қауіпсіздік техникасын қамтамасыз ету; жарақаттану жағдайларын азайту, «нөлдік жарақаттану» нәтижесіне жақындау; орындалатын жұмыстардың сапасын арттыру; кәсіби және көшбасшылық біліктіліктерді дамыту.	Кәсіби және тұлғалық-іскерлік біліктіліктерді дамыту арқылы өндірістік қауіпсіздік деңгейін, жеке және командалық тиімділікті арттыру, сондай-ақ стандартты емес, аса күрделі өндірістік міндеттерді шешуге қабілетті жоғары деңгейдегі мамандар пулын қалыптастыру. Жаңа тәсілдер мен технологияларды енгізу арқылы өндірістік процесті жақсарту. Стратегиялық ойлауды, команда құру және үйлестіру, қарым-қатынастар жасау және өз қызметкерлерінің нәтижелерін бағалау білігін қалыптастыру.
Бағдарламаның бизнес-артықшылықтары	Компания қызметкерлері үшін оқыту бағдарламаларын іске асыру персоналдың біліктілігін арттырудың арқасында көрсетілетін қызметтер сапасын жақсарту, қызметкерлердің қанағаттанушылығын арттыру және кадрлардың тұрақтамауын төмендету, тәуекелдерді тиімді басқару сияқты едәуір пайда әкеледі, бұл апаттық жағдайлар мен олармен байланысты залалдардың туындау ықтималдығын төмендетеді, сондай-ақ Компанияның бәсекеге қабілеттілігін нығайтатын инновацияларды енгізуге ықпал етеді. Бағдарламалар оқытудың гибридтік әдісін (онлайн/оффлайн, модульдік оқыту, Hard/Soft Skill дамыту) қолдана отырып, қарқынды коллаборация, кейстерді талдау, жаңа білімдерді іс-тәжірибелік пысықтау, нетворкинг және бейінді сарапшылардан кері байланыс алу арқылы орта буын басшыларын оқытуды көздейді.	
Бағдарламаға қатысқан штаттағы қызметкерлердің %	«ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС өндірістік-техникалық бөлімінің бастықтары және вагон шаруашылығы учаскелерінің бастықтары – 161 адам (0,15%)	Байланыс дистанциясы учаскесінің 40 бастығы, ӨТБ бастықтары және электрмен жабдықтау дистанциясының аға энергия диспетчерлері – 30 адам, ӨТБ бастықтары және жол дистанциясы бастықтарының орынбасарлары – 97 адам, 88 кәсіп көшбасшылары (0,23%)

GRI 404-2

Бұдан басқа, Компанияда босатылатын қызметкерлерді қолдау үшін әзірленген «Мүмкіндік» даму бағдарламасы бар. Бағдарлама қашықтықтан оқыту және тестілеу жүйесінде қолжетімді, негізгі құзыреттерді дамытуға және жаңа кәсіптік мүмкіндіктерге бейімделуге бағытталған үш модульді қамтиды. Курс аясында қарастырылатын тақырыптар: «Бизнесті бастау үшін мемлекеттік қолдау құралдары және электрондық қызметтер порталы», «Мемлекеттік сатып алулар: тіркеуден бастап алғашқы шарттарды жасасуға дейін», «Тұлғалық өсу – өмірдегі жетістіктің себебі ретінде», «Келіссөздер жүргізудің іс-тәжірибелік дағдылары», «Кәсіпкердің құқықтық сауаттылығының негіздері», «Кәсіптік бағдарлау және маманды таңдау», «Жаңа бастаған кәсіпкерлерге арналған салық салу», «Қаржылық сауаттылық: капиталды басқару және көбейту», «Тиімді түйіндеме жасау» және т.б.

ПЕРСОНАЛДЫ БАҒАЛАУ

GRI 404-3

Жыл сайын Компанияда жұмыскерлердің қызметін бағалау күнтізбелік жыл бойы жүзеге асырылады және бірнеше маңызды кезеңді қамтиды: мақсаттар қою, тұрақты мониторинг, нәтижелілікті бағалау, кешенді бағалау және нәтижелілік қорытындысы бойынша жұмыскерлерге тұрақты сындарлы кері байланыс беру.

Бағалау және кері байланыс процестері персоналды басқарудың тұрақты және ажырамас бөліктері болып табылады. Тікелей басшылар нәтижелілікке қатысты уақтылы және мазмұнды кері байланысты қамтамасыз ете отырып және одан әрі даму үшін салаларды анықтай отырып, жыл бойы қызметкерлердің мақсаттарға қол жеткізуіндегі ілгерілеуін үнемі қадағалап отыруға міндетті.

Жұмыскерлердің қызметін рәсімді бағалаудың 3 түрі бар:

1) Тұрақты кешенді бағалау – есепті кезеңдегі қойылған мақсаттар/НҚК және құзыреттер шеңберінде жұмыскерлердің жетістіктерін бағалау. Осы бағалаудың нәтижелері персоналды басқару бойынша одан арғы қадамдарды айқындайтын дарындар картасын жасау үшін негіз қалыптастырады.
2) Мақсаттардың орындалу дәрежесіне тұрақты мониторинг жүргізу – қойылған мақсаттарға қол жеткізудің жүйелі мониторингінің жартыжылдық үдерісі.
3) Құзыреттерді/дағдыларды және білімді тұрақты емес бағалау – ішкі ресурстарды пайдалану және/немесе сыртқы жеткізушілерді тарту арқылы жүргізілетін жұмыскерлердің кәсіби құзыреттерін бағалау. Осы бағалау әдісі бизнестің қажеттілігіне байланысты жүргізіледі және бағалау/даму орталықтарын, «360/270/180» әдісі бойынша кері байланысты жинауды, сондай-ақ кәсіби тестілерді қамтиды.

Қызметті кешенді бағалау шеңберінде Компанияның және еншілес ұйымдардың грейдтік еңбекақы төлеу жүйесіне енгізілген қызметкерлер қатысады.

Қызметті кешенді бағалау қорытындысы бойынша тікелей басшы жұмыс тиімділігін, күшті жақтарды, қызметкерді оқыту және дамыту қажеттілігін, сондай-ақ қызметті бағалау қорытындысы бойынша сыйақыны ықтимал қайта қарауды қамтитын кері байланыс береді.

Икемді әңгімелер бағалау үдерісінің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады және басшы мен қызметкер арасында терең пікірлермен және идеялармен алмасуға мүмкіндік береді, бұл қызметкердің қажеттіліктерін жақсы түсінуге ықпал етеді, даму үшін қолайлы атмосфера жасайды, оқуға және өсуге ынталандыруды арттырады.

Есепті жылы Компания және оның еншілес ұйымдары қызметкерлерінің қызметін бағалау қағидалары жаңартылды. Негізгі өзгерістер бағаланатын қызметкерлердің санаттарына, бағалау үдерісінің кезеңдеріне, бағаланатын қызметкерлердің даму құралы және Компанияның корпоративтік мәдениетінің бір бөлігі ретінде бағалаудың бүкіл кезеңі ішінде кері байланыс беруге қатысты болды.

2024 жылы қызметті кешенді бағалаумен 3 274 қызметкер (2024 жылы – 3 439 адам) қамтылды.

48-кесте. **2021–2025 жылдар аралығында қызметті кешенді бағалаумен қамтылған қызметкерлердің саны, жынысы бойынша бөлінген,** адам

	2021		2022		2023		2024		2025	
	Әйел	**Ер**	**Әйел**	**Ер**	**Әйел**	**Ер**	**Әйел**	**Ер**	**Әйел**	**Ер**
Өнімділік пен мансаптың дамуына тұрақты бағалау алатын қызметкерлердің жалпы саны	1 730	1 416	1 456	1 665	1 819	1 566	1 815	1 624	1 726 ✓	1 548 ✓
Жынысы бойынша қызметкерлердің жалпы саны	26 400	86 181	26 350	87 419	26 083	90 477	26 056	91 625	25 770 ✓	92 736 ✓
Өнімділік пен мансаптың дамуына тұрақты бағалау алатын қызметкерлердің пайызы	7%	2%	6%	2%	7%	2%	7%	1,8%	7% ✓	2% ✓

49-кесте. **2021–2025 жылдар кезеңінде қызметін кешенді бағалаумен қамтылған қызметкерлердің саны, жынысы бойынша бөлінген,** адам

	2021			2022			2023		
	Жоғары менедж-мент	ӘБП	Өндірістік персонал	Жоғары менедж-мент	ӘБП	Өндірістік персонал	Жоғары менедж-мент	ӘБП	Өндірістік персонал
Өнімділігіне және мансаптық дамуына тұрақты баға алатын қызметкерлердің жалпы саны	45	3 146	0	44	3 121	0	59	3 385	0
Әрбір санаттағы қызметкерлердің жалпы саны	116	7 771	104 694	110	6 998	106 661	108	6 876	109 576
Өнімділігіне және мансаптық дамуына тұрақты баға алатын қызметкерлердің пайызы	39%	40%	0%	40%	45%	0%	55%	49%	0%

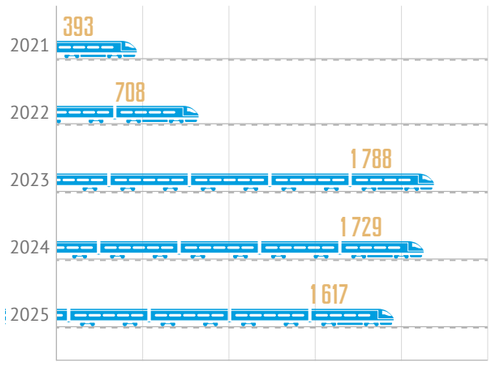
	2024			2025		
	Жоғары менеджмент	ӘБП	Өндірістік персонал	Жоғары менеджмент	ӘБП	Өндірістік персонал
Өнімділігіне және мансаптық дамуына тұрақты баға алатын қызметкерлердің жалпы саны	65	2 717	722	55	2508 ✓	766 ✓
Әрбір санаттағы қызметкерлердің жалпы саны	108	7 017	110 664	99	6667 ✓	111839 ✓
Өнімділігіне және мансаптық дамуына тұрақты баға алатын қызметкерлердің пайызы	60%	39%	0,7%	55%	38% ✓	1%✓

«ҚТЖ» ҰК» АҚ кадр резервін қалыптастыру қағидаларына сәйкес Компанияның, оның филиалдары мен еншілес ұйымдарының 916 қызметкері үшін Стратегиялық және функционалдық сабақтастық жоспарлары бекітілді.

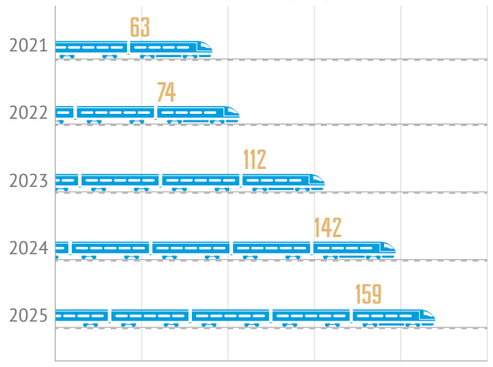
Сондай-ақ, кадр резервіне 2023 жылдың есепті кезеңіндегі қызметті тұрақты кешенді бағалаудың қорытындысы бойынша 701 жоғары әлеуетті қызметкер (дарындар картасының 8-9 торы) енгізілді.

2025 жылы корпоративтік орталықтың құрылымдық бөлімшелерінің басшыларын, сондай-ақ Компанияның стратегиялық дамуы мен операциялық қызметіне әсер ететін өндірістік персоналдың аса маңызды лауазымдарын қоса отырып, негізгі лауазымдар тізбесі жаңартылды.

Кадр резервіне қойылған жұмыскерлер саны, адам

Кадр резервінен ауыстырылған және тағайындалған жұмыскерлер саны, адам

ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ ЖӘНЕ ДЕМЕУШІЛІК ҚЫЗМЕТ

«Самұрық-Қазына» АҚ компаниялар тобының қайырымдылық көмек көрсету жөніндегі бірыңғай саясаты «Samruk-Kazyna Trust» корпоративтік қоры арқылы жүзеге асырылады.

Компания өз кезегінде қызметкерлердің қайырымдылық және әлеуметтік бастамаларға қатысуы үшін жағдай жасай отырып, корпоративтік еріктілікті белсенді дамытуда. Бұл қызмет халықтың әлеуметтік осал топтарын қолдауға бағытталған, сондай-ақ өзара көмек мәдениетін қалыптастыруға, командалық өзара іс-қимылды нығайтуға және қызметкерлерді қоғамды дамытуға және қоршаған ортаны қорғауға қатыстыруға ықпал етеді.

2025 жылы Компанияның корпоративтік еріктілері бірқатар қайырымдылық және әлеуметтік жобаларды іске асыруға қатысты. Негізгі іс-шаралардың ішінде:

- мемлекеттік және ұлттық мерекелерге, сондай-ақ Көлік қызметкерлері күніне орайластырылған мерекелік іс-шараларды ұйымдастыру;
- Балаларды қорғау күніне, Білім күніне және Қарттар күніне арналған іс-шаралар өткізу;
- Балаларды қорғау күніне, Білім күніне және Қарттар күніне орай мерекелік іс-шаралар өткізу;
- жыл сайынғы «Балаларды мектепке жинаймыз» акциясын өткізу, оның шеңберінде шалғайдағы станциялар мен разъездерде тұратын көп балалы отбасылардың балалары үшін 700 мектеп жинағы дайындалып, берілді;
- Астана қаласындағы «ҚТЖ» ҰК» АҚ XIII Республикалық жастар форумы аясында Жаңа жыл қарсаңында ерекше қажеттіліктері бар 75 балаға арналған «Балалар тілектерінің шыршасы» акциясын өткізу;
- Қордың компаниялар тобы қызметкерлерінің ерекше балалары үшін «Самұрық-Қазына» АҚ ұйымдастырған «Тілектер шыршасы» акциясына қатысу;
- темір жол саласының жалғызбасты ардагерлері мен зейнеткерлерін қолдауға бағытталған «Азық-түлік қоржыны» және «Қысқы тұрмыстық көмір» акцияларын өткізу.

Бұдан басқа, 2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобы қызметкерлерінің ауруларға, жазатайым оқиғаларға және өзге де өмірлік қиын жағдайларға байланысты қаржылық көмек көрсету туралы өтініштеріне жауап ретінде ерікті қайырмалдықтар жинау ұйымдастырылды. Ақпараттық қолдау корпоративтік электрондық поштамен хат тарату және «Қазақстан теміржолшысы» газетіндегі жарияланымдар арқылы жүзеге асырылды. Компания қызметкерлерінің үн қосқаны арқасында мұқтаж қызметкерлерге атаулы көмек көрсету үшін айтарлықтай қаражат жинауға мүмкіндік туды.

Корпоративтік еріктілік қозғалысты одан әрі дамыту мақсатында 2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік еріктісі» конкурсы өткізілді. Конкурс қорытындысы бойынша жеңімпаздар бес номинация бойынша анықталды: «Үлкендерге қамқорлық», «Балаларға қамқорлық», «Табиғатқа қамқорлық», «Орта мен қоғамды дамыту», «Спорт және денсаулық».

Сондай-ақ, Компанияның үш жас қызметкері Павлодар қаласындағы балалар ауылының тәрбиеленушілеріне тәлімгер ретінде «Самұрық-Қазына» АҚ «Samruk Umiti» жобасына қатысты. Тағы үш қызметкер аккредитациядан өтіп, UNICEF еріктілері болды.

2025 жылы Компанияның корпоративтік еріктілерінің жалпы үлесі 30 мыңнан астам адам-сағатты құрады.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ қайырымдылық пен демеушілікке арналған қаржылық шығыстарды өз бетінше жүзеге асырмады. «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялар тобының барлық қайырымдылық қызметі «Самұрық-Қазына» АҚ қайырымдылық саясатына сәйкес «Samruk-Kazyna Trust» әлеуметтік жобаларды дамыту қоры арқылы жүзеге асырылады.

Сонымен қатар, «ҚТЖ» ҰК» АҚ 400 қызметкері «Самұрық-Қазына» АҚ қайырымдылық марафонына қатысты. Компания «Samruk-Kazyna Trust» корпоративтік қорына 4 млн теңге аудара отырып, бір адамға 10 000 теңге мөлшеріндегі жарнаны қамтамасыз етті. Жиналған қаражат жалпы білім беретін мектептерде инклюзия кабинеттерін салуға бағытталады.

ЗЕЙНЕТКЕРЛЕРГЕ ҚАМҚОРЛЫҚ

Еңбек ардагерлері мен зейнеткерлерді қолдау «ҚТЖ» ҰК» АҚ әлеуметтік саясатының маңызды бағыты болып табылады және Компанияның әлеуметтік жауапкершілік пен тұрақты даму қағидаттарына адалдығын көрсетеді. Компания бұрынғы қызметкерлердің темір жол саласын дамытуға қосқан үлесін мойындай отырып, олармен өзара іс-қимылдың тұрақты жүйесін сақтайды.

2025 жылғы жағдай бойынша Компанияның есебінде 45 мыңнан астам зейнеткер тұр, олардың 22 798 – ерлер және 23 085 – әйелдер. Олардың ішінде 5 Ұлы Отан соғысының ардагері, 1 092 тыл еңбеккері, сондай-ақ 902 Құрметті теміржолшы бар.

Компания ардагерлердің өмір сүру сапасын арттыруға және олардың әлеуметтік қорғалуын қамтамасыз етуге бағытталған шаралар кешенін іске асырады. Қолдау бағдарламалары Қарттар күні, кәсіби мерекелер және басқа да маңызды оқиғалар сияқты маңызды күндерге материалдық көмекті, тегін немесе жеңілдікті медициналық тексерулерді, дәрілік заттарды сатып алуға жәрдемдесуді, сондай-ақ шипажайлық-курорттық емделуге жолдамалар беруді көздейді.

Бұдан басқа, жұмыс істемейтін зейнеткерлер жыл сайынғы тегін жол жүруді, шипажайлық-курорттық емдеуді, 70, 80, 90 және 100 жасқа жеткен кезде бір реттік материалдық көмекті, сондай-ақ Әлеуметтік-тұрмыстық мәселелер жөніндегі комиссияның шешімі бойынша және Көлік қызметкерлері күні мен Жеңіс күні сияқты мереке күндері қолдауды қамтитын әлеуметтік пакетпен қамтамасыз етіледі.

Материалдық көмек көрсетуден басқа, «ҚТЖ» ҰК» АҚ ардагерлерді корпоративтік өмірге белсенді тартуда. Ардагерлер түрлі іс-шараларға, кездесулерге және мерейтойлық салтанаттарға қатысады, бұл оларға әріптестерімен байланыста болуға, өздерін Компанияның бір бөлігі ретінде сезінуге және белсенділігін сақтауға мүмкіндік береді.

ЖАС ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ ҚАМҚОРЛЫҚ

Компания жүйелі корпоративтік жастар саясатын іске асыра отырып, жас қызметкерлердің кадрлық әлеуетін дамытуға ерекше көңіл бөледі.

Компанияда жас қызметкерлердің әлеуметтік қалыптасуы мен дамуы үшін қолайлы әлеуметтік-экономикалық, ұйымдастырушылық және құқықтық жағдайлар жасауға, сондай-ақ Компанияның мүддесі үшін олардың өзін-өзі тиімді жүзеге асыруына бағытталған 2023–2026 жылдарға арналған жастар саясаты бағдарламасы қабылданды.

Бағдарламаны іске асыру жастардың кәсіби біліктіліктерін дамытуға, корпоративтік құндылықтар мен командалық рухты нығайтуға, жас мамандарды тарту және бейімдеу жүйесін жетілдіруге, оларды өндірістік міндеттерді шешуге тартуға, сондай-ақ рухани-адамгершілік дамуға және салауатты өмір салты мен спортты танымал етуге бағытталған бастамаларды қолдауға бағдарланған.

Жастар саясаты шеңберінде Компанияда бірқатар корпоративтік жобалар іске асырылуда, оның ішінде «ҚТЖ 100 жас есімі» жас мамандарды дамыту бағдарламасы, «Жас үздік маман» кәсіби шеберлік конкурсы, КВН қозғалысы, «Теміржол білгірлері» зияткерлік ойындар лигасы, Корпоративтік еріктілер мектебі, Компанияның YouTube-арнасындағы «ГалстукOFF» медиа жобасы.

«ҚТЖ 100 жас есімі» жас мамандарды дамыту бағдарламасы

Компанияда «ҚТЖ 100 жас есімі» жас мамандарды дамыту бағдарламасы іске асырылуда, ол Компанияның табысты жас қызметкерлерінің үздік тәжірибелері мен үлгілері негізінде қызметкерлердің әдептілік меритократия, кәсібилік және белсенді құштарлық қағидаттарын ілгерілетуге бағытталған.

2025 жылдан бастап, іріктеуі 2024 жылы өткізілген үшінші ағымның қатысушыларына арналған білім беру бағдарламасы басталды.

Конкурстық іріктеуге 1000-нан астам үміткер қатысты, олар жеті кезеңнен тұратын көп кезеңді бағалау рәсімінен өтті, оның ішінде тестілеу, ассесмент-орталық, бизнес-кейстерді шешу, біліктіліктер бойынша сұхбаттар және сараптамалық іріктеу.

2025 жыл бойы қатысушылар икемді дағдыларды (soft skills) дамытуға бағытталған 20 тақырыптық бағытты қамтитын төрт оқыту модулінен өтті.

2025 жылдың қорытындысы бойынша Бағдарламаға қатысушы 20 қызметкер мансаптық жоғарылату алды.

2026 жылы оқыту модульдерін жалғастыру, сондай-ақ Компания қызметінің тиімділігін арттыруға бағытталған Бағдарламаға қатысушылардың жобалық бастамаларын дайындау және қорғау жоспарлануда.

«Жас үздік маман» кәсіби шеберлік конкурсы

Жұмысшы кәсіптерінің беделін арттыру, еңбек өнімділігін арттыру және жас қызметкерлердің ынтасын нығайту мақсатында Компанияда «Жас үздік маман» кәсіби шеберлік конкурсы өткізіледі.

Конкурс екі кезеңде өткізіледі – өңірлік және республикалық, темір жол саласының бес көпшілік жұмысшы кәсіптері арасында өткізіледі.

2025 жылы конкурстың өңірлік кезеңіне бес кәсіп бойынша 350-ден астам қызметкер қатысты: жол шебері, вокзал бойынша кезекші, жолаушылар вагонының жолсерігі, жылдамдық өлшегіш таспалардың мағынасын ашу жөніндегі инженер және тасымалдау құжаттарын өңдеу жөніндегі оператор.

Өңірлік іріктеу қорытындысы бойынша 50 қатысушы Астанада өткен республикалық, ақтық кезеңге шықты. Конкурстың жеңімпаздары мен жүлдегерлеріне Компанияның ұжымдық шартының талаптарына сәйкес материалдық көтермелеу беріледі.

Сонымен қатар, 2025 жылғы конкурстың жеңімпаздары мен жүлдегерлері «ҚТЖ» ҰК» АҚ XIV Республикалық жастар форумына, сондай-ақ «Самұрық-Қазына» АҚ форумының «Мамандық бойынша үздіктер» панелдік сессиясына қатысты.

Салауатты өмір салтын насихаттау

Компания спортты дамытуға және қызметкерлер арасында салауатты өмір салтын насихаттауға ерекше көңіл бөледі. Жыл сайын шамамен 400 өңірлік және 9 республикалық спорттық іс-шаралар өткізіледі.

Теміржолшы спортшылардың түрлі жарыстарға қатысуы үшін қажетті жағдайлар жасалған.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлері тек Компанияның ғана емес, сондай-ақ елдің атынан халықаралық аренада өкілдік ете отырып, спорттық дайындықтың жоғары деңгейін көрсетеді.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ 16 елді біріктіретін Халықаралық теміржолшы-спортшылар одағының (USIC) мүшесі болып табылады.

2025 жылы Компанияда салауатты өмір салтын насихаттау және дене шынықтыруды дамыту мақсатында барлық өңірлерде 18,6 мыңнан астам адамның қатысуымен 409 спорттық іс-шара өткізілді. Бұдан басқа, 3,6 мың қызметкер бөгде ұйымдар ұйымдастырған 310 спорттық іс-шараға қатысты.

Компанияның спорт секцияларында 1500-ге жуық қызметкер тұрақты негізде шұғылданады.

III Charity Samruk Marathon (2025 жылғы мамыр) қорытындысы бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ өкілдері 4 алтын, 2 күміс және 4 қола медаль жеңіп алды.

2025 жылдың тамызында «ҚТЖ» ҰК» АҚ құрама командасы «QAZAQSTAN QYZMET CUP: BIRLIK 2025» жеңімпазы атанды, сондай-ақ Түркияда өткен «International Corporate Cup 2025» халықаралық турнирінде бірінші орынды иеленді.

VII Жүзуден ашық чемпионатта «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлері 7 алтын, 1 күміс және 2 қола медаль жеңіп алды. Astana Triathlon Half жарысы аясында «ҚТЖ» ҰК» АҚ командасы ерлер эстафетасында бірінші орынды иеленді.

«Самұрық-Қазына» АҚ X Мерейтойлық Спартакиадасының қорытындысы бойынша Компанияның құрама командасы жалпы командалық есепте 28 медальді иеленді, оның ішінде: 11 алтын, 8 күміс және 9 қола медаль.

«Самұрық-Қазына» АҚ I Қысқы Спартакиадасы аясында «ҚТЖ» ҰК» АҚ құрама командасы хоккейден қола медаль, сондай-ақ шаңғы жарысынан 1 алтын, 2 күміс және 4 қола медаль жеңіп алды.

БАЛАЛАРҒА ҚАМҚОРЛЫҚ

Компания әлеуметтік жауапты жұмыс беруші ретінде теміржолшылардың балаларына ерекше көңіл бөледі. Қызметкерлердің отбасыларына қамқорлық корпоративтік әлеуметтік саясаттың маңызды бөлігі болып табылады.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ жыл сайын 1-10 жас аралығындағы қызметкерлердің балаларына арналған жаңа жылдық ертеңгіліктер ұйымдастырады. 2025 жылы Астана қаласында орналасқан қызметкерлердің 5 мыңнан астам баласы жаңа жылдық ертеңгіліктерге қатысты.

Жазғы демалыс кезеңінде «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлерінің 7-13 жас аралығындағы 7 мыңнан астам баласы балаларды сауықтыру лагерьлерінде демалумен қамтамасыз етілді. Компания теміржол көлігімен жол жүруді және жол

бойында медициналық сүйемелдеуді қамтамасыз етеді. Демалысты ұйымдастыру тәртібі Балаларды сауықтыру орталықтарына жолдамаларды бөлу, беру және төлеу қағидаларымен регламенттеледі.

Балалардың шығармашылық әлеуетін дамыту, олардың темір жол саласына қызығушылығын арттыру және әулеттік дәстүрлерді нығайту мақсатында Компанияда қызметкерлердің балаларының қатысуымен жүйелі негізде корпоративтік, мәдени және спорттық іс-шаралар өткізіледі.

2025 жылы келесі іс-шаралар өткізілді:
- 4 500 бала Балаларды қорғау күніне арналған іс-шараларға қатысты;
- 600 бала «Балауса Болашақ» балалар мен жасөспірімдер сурет конкурсына қатысты;
- 80 бала Астана қаласында жұмыскерлердің балалары арасындағы шағын футболдан турнирге қатысты.
- Балалары бар қызметкерлерді әлеуметтік қолдау шеңберінде 2025 жылы мынадай материалдық көмек түрлері берілді:
  - үш және одан да көп баласы бар 31 150 қызметкер 1 қыркүйекке орай материалдық көмек алды;
  - 1-5 сынып және разъезд станцияларында тұратын 29 478 қызметкерге Жаңа жылға орай материалдық көмек көрсетілді;
  - 10 671 қызметкер бала тууына байланысты материалдық көмек алды;
  - 10 633 көп балалы қызметкер Отбасы күніне орай материалдық көмек алды;
  - 4 266 қызметкер (жалғызбасты аналар, жесір әйелдер және жесір ерлер) Балаларды қорғау күніне орай материалдық көмек алды;
  - ерекше қажеттіліктері бар балаларды тәрбиелеп отырған 1605 қызметкерге материалдық көмек көрсетілді.

Аталған әлеуметтік қолдау шаралары Компанияның Ұжымдық шартына сәйкес іске асырылады және қызметкерлер мен олардың отбасыларының әл-ауқатын арттыруға бағытталған.

2026 ЖЫЛҒА ЖӘНЕ ОРТА МЕРЗІМДІ КЕЛЕШЕККЕ АРНАЛҒАН ЖОСПАРЛАР

2026 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның әлеуметтік саясат саласындағы басымдықтары әлеуметтік тұрақтылық индексін (SRS) 75%-ға дейін арттыруға, жастармен, сала қызметкерлерінің балаларымен және зейнеткерлерімен жұмысты қоса алғанда, әлеуметтік саясатқа байланысты негізгі процестердің цифрлық талдауын дамытуға, сондай-ақ Компанияның бизнес-процестеріне жасанды интеллект құралдарын енгізуге бағытталатын болады.

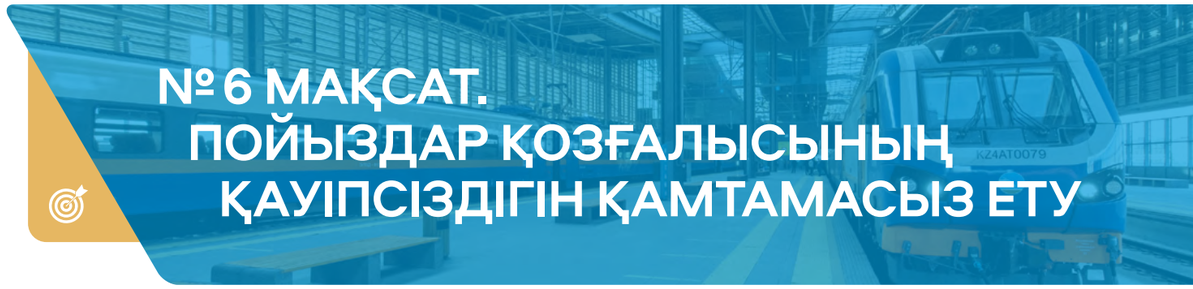
Жастар саясатын дамытуға ерекше назар аударылатын болады. 2026 жылы «ҚТЖ еріктілері» мамандандырылған сайтын әзірлеуді және қайырымдылық бастамаларын, оның ішінде «Балалар тілектері пойызы» акциясын іске асыруды қоса алғанда, «ҚТЖ 100 жас есімі» бағдарламасының төртінші ағымын іріктеуді бастау, Компанияның жастар саясаты бағдарламасын жаңарту, сондай-ақ корпоративтік еріктілікті дамыту жоспарлануда.

Адам капиталын басқару бөлігінде «ҚТЖ» ҰК» АҚ 2026 жылы Компанияның стратегиялық бағыты шеңберінде қызметкерлердің біліктілігін арттыруды, кадрлық әлеуетті дамытуды және еңбек жағдайларын жақсартуды жоспарлап отыр. Қазақстан Республикасының Президенті жариялаған Цифрландыру және жасанды интеллект жылының бастамаларын енгізу басымдық болады.

Басым міндеттерге мыналар кіреді:
- SAP Fiori базасында KTZ Alem мобильді қосымшасын іске қосу;
- оқытудың күнтізбелік жоспарын қалыптастыру үшін барлық өндірістік лауазымдар бойынша біліктіліктер матрицасын автоматтандыру;
- HR-процестерге ЖИ енгізу.

Сондай-ақ 2026 жылы қызметкерлердің әлеуметтік пакетін дамытуға және еңбек жағдайларын жақсартуға бағытталған 2027–2029 жылдарға арналған жаңа Ұжымдық шарт әзірленетін болады.

Орта мерзімді келешекте Компания темір жол саласы кәсіптерінің тартымдылығын арттыру, озық білім беру технологияларын енгізу және кадр резервін дамыту жөніндегі бағдарламаларды іске асыруды жалғастырады, оның ішінде:
- жоғары білікті мамандар даярлау үшін оқу орындарымен ұзақ мерзімді әріптестік;
- қосарлы білім беру және өндірістік тағылымдама бағдарламаларын енгізу;
- қызметкерлерді үздіксіз кәсіптік оқыту және сертификаттау жүйесін дамыту;
- медициналық сақтандыру жүйесін, шипажайлық-курорттық емделуге қолжетімділікті жетілдіру, қызметкерлерге арналған тұрғын үй бағдарламаларын қолдау.

№ 6 МАҚСАТ. ПОЙЫЗДАР ҚОЗҒАЛЫСЫНЫҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

Пойыздар қозғалысының қауіпсіздігін, қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету және қызметкерлердің денсаулығы мен өмірін сақтау Компанияның негізгі басымдығы болып табылады.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ Стратегиясында көзделген стратегиялық бастама тасымал үдерісінің қауіпсіздігін басқаруды жақсартуға және нөлдік жарақаттану мақсатына қол жеткізуге бағытталған.

ҚОЗҒАЛЫС ҚАУІПСІЗДІГІ

Компания бойынша қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесін жоспарлауға, іске асыруға, мониторингілеуге және ұдайы жақсартуға қойылатын талаптарды айқындайтын қозғалыс қауіпсіздігі саласындағы негіз болатын құжат – Қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі нұсқаулық. Нұсқаулық Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің, ISO9001:2015 халықаралық стандартының және қозғалыс қауіпсіздігі саласындағы Компанияның жергілікті актілерінің талаптарына сәйкес әзірленген.

Пойыздар қозғалысының қауіпсіздігі саласындағы басым міндеттер:
- адамдардың өмірі мен денсаулығының сақталуын қамтамасыз ету;
- жүктердің, жылжымалы құрамның, инфрақұрылым объектілерінің сақталуын қамтамасыз ету;
- қозғалыс қауіпсіздігінің орнатылған деңгейін қамтамасыз ету;
- көлік оқиғаларының салдарларын барынша азайту.

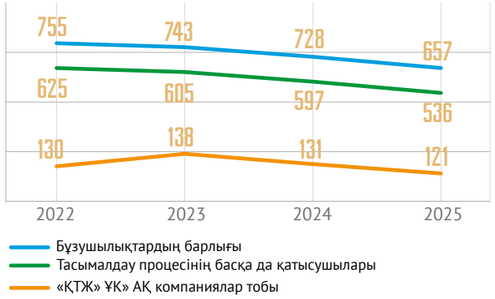
GRI 2-4

2025 жылы тасымалдау процесіне барлық қатысушыларының магистральдық желідегі қозғалыс қауіпсіздігін бұзуы 2024 жылмен салыстырғанда 71 жағдайға төмендеді. Бұзушылықтардың жалпы саны 657 жағдайды құрады (2024 жылы – 728 жағдай[36]).

SASB TR-RA-540A.1.

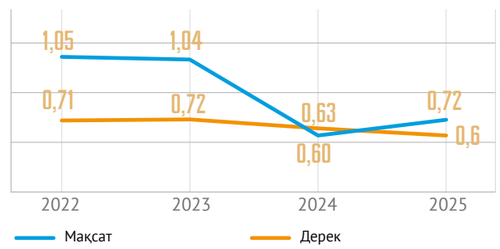
«ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобының қозғалыс қауіпсіздігін бұзушылықтар саны 2024 жылғы деңгейге қарағанда 7,6%-ға төмендеді, 121 жағдай (2024 жылы – 131 жағдай) немесе бұзушылықтардың жалпы санының 18% орын алды.

Тасымалдау процесіне барлық қатысушыларының қозғалыс қауіпсіздігін бұзуы, жағдайлар

«Қозғалыс қауіпсіздігі деңгейі» көрсеткіші 2025 жылдың қорытындысы бойынша жақсартылды, «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесі белгілеген нысаналы мәнге қол жеткізілді.

Қозғалыс қауіпсіздігі деңгейінің нысаналы көрсеткіші, жағдайлар / млн пойыз-км

[36] «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2024 жылға арналған Біріктірілген жылдық есебінде көрсетілген деректермен салыстырғанда, 2024 жылғы деректер қозғалыс қауіпсіздігін бұзудың жасырын жағдайлары анықталғандықтан және «ҚТЖ «ҰК» АҚ кәсіпорындары кінәлі деп танылған қосымша тергеулер жүргізілгендіктен өзгертілді.

2025 жылы Компания пойыздар қозғалысының қауіпсіздігін арттыруға бағытталған іс-шараларды іске асыруды жалғастырды, бұл қозғалыс қауіпсіздігі көрсеткіштерінің оң серпінін сақтауға мүмкіндік берді:

- 11 мыңнан астам қызметкер оқытылды;
- үздік қызметкерлеге марапаттар және ақшалай сыйлықтар табысталды;
- 12 мыңнан астам бірлік жылжымалы құрамға жөндеу және техникалық қызмет көрсету жасалды;
- 512,4 км жолға күрделі жөндеу жүргізілді.

Компанияның құрылымдық бөлімшелерінде және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесін, кадрлық персоналды жетілдіруге, инфрақұрылым құрылғылары мен жылжымалы құрамның сенімділігін арттыруға бағытталған жүйелі шаралар кешені іске асырылды.

SASB TR-RA-540A.4.

Сонымен қатар, Жол диагностикасы жұмыстарын ұйымдастыру қағидаларына[37] сәйкес пойыздар қозғалысы қауіпсіздігінің жоғары деңгейін қамтамасыз ету мақсатында темір жолдарды диагностикалау жүргізіледі.

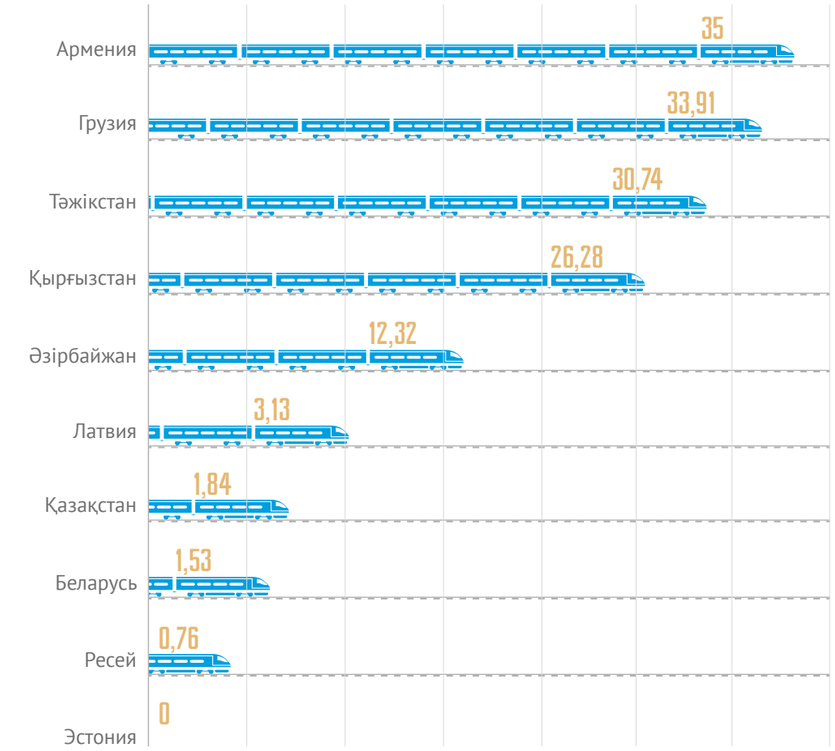
Жол диагностикасы техникалық жай-күйді жаппай бақылауды және қозғалыс қауіпсіздігіне қатер төндіретін, тасымалдау процесінің белгіленген барысын бұзатын немесе шұғыл, сондай-ақ жоспарлы алдын алу жұмыстарды талап ететін істен шығу (ақаулық) орындарын іздестіру мен себептерін айқындауды қамтиды.

Жолға төселген рельстерді, бағыттамалық бұрмалардың дәнекерленген түйістері мен металл бөліктерін бақылау мерзімділігі аталған Қағидаларға сәйкес белгіленеді.

2025 жылы диагностикалық құралдармен 477 434 км жол тексерілді.

2025 жылдың қорытындысы бойынша Достастыққа қатысушы мемлекеттердің халықаралық қатынасындағы теміржол әкімшіліктерінің қауіпсіздік көрсеткіштерін салыстырмалы талдау Компанияның млн пойыз-км қозғалыс қауіпсіздігін бұзушылықтар саны Беларусь, Ресей және Эстониядан басқа қарастырылып отырған теміржол әкімшіліктерінің көрсеткіштерінен төмен екенін көрсетті.

Қозғалыс қауіпсіздігін бұзудың үлестік саны, барлығы/млн пойыз-км [38]

[37] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Бас инженерінің 2017 жылғы 29 желтоқсандағы №1125 бұйрығымен бекітілген.
[38] Дереккөз: Достастыққа қатысушы мемлекеттердің Теміржол көлігі кеңесінің дирекциясы.

ЕҢБЕК ҚАУІПСІЗДІГІ ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ

GRI 3-3, 403-1, 403-8, 403-10

Компания қызметкерлері оның басты құндылығы болып табылады. Сондықтан қызметкерлердің қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету және олардың денсаулығын қорғау Компанияның ерекше маңызды міндеттері болып қала береді.

Өндірістік қауіпсіздік процестерін басқару Денсаулық сақтауды басқару және еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету жүйесі жөніндегі нұсқаулыққа[39] сәйкес жүзеге асырылады. Нұсқаулық ISO 45001:2018 және МемСТ 12.0.230 талаптарына сәйкес әзірленген, «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобында еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды басқаруды реттемелеуші негізгі құжат болып табылады.

Өндірістік қауіпсіздікті басқару жүйесі Компанияның және оның еншілес ұйымдарының қызметіне байланысты қауіптерге ұшырауы мүмкін Компания қызметкерлерінің, мердігерлердің және басқа да мүдделі тараптардың еңбек қауіпсіздігі мен денсаулығын қорғауды қамтамасыз етуге бағытталған.

Нұсқаулық Компанияға және оның еншілес ұйымдарына қолданылады және барлық қызметкерлер үшін міндетті.

Нұсқалық Компанияның корпоративтік веб-сайтында мына сілтеме бойынша орналастырылған: Денсаулық сақтауды басқару және еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету жүйесі жөніндегі нұсқаулық қараңыз.

МЕНЕДЖМЕНТ ЖҮЙЕСІНІҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СТАНДАРТТАРҒА СӘЙКЕСТІГІ

Компания жыл сайын сыртқы аудиттен өтіп, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау мен қоршаған орта саласындағы халықаралық және ұлттық стандарттарға сәйкестігін растайды.

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ сыртқы аудиттен сәтті өтті. «TUV Thuringen Kazakhstan» ЖШС компаниясының халықаралық аудиторларынан алынған сертификат ISO 45001:2018 стандартының қағидаттарына сәйкестікті растау болып табылады.

ҚАУІПТЕРДІ АНЫҚТАУ ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАҒАЛАУ

GRI 403-2

Қауіптерді анықтау, тәуекелдерді бағалау және оқсы оқиғаларды тергеп-тексеру – өндірістік қауіпсіздікті қамтамасыз етудің маңызды аспектілері. Осы мәнмәтінде Компания тәуекелдерді жүйелі түрде бағалайды және әлеуетті қауіптерді сәйкестендіреді, аудит пен инспекциялар жүргізеді, сондай-ақ апаттар мен оқыс оқиғалар туындаған жағдайдағы іс-қимыл жоспарларын әзірлейді.

Оқыс оқиғаларды тергеп-тексеру уақиғалардың негізгі себептерін анықтауда және оларды болашақта болдырмауда негізгі рөл атқарады. Қауіптерді тиімді анықтау және тәуекелдерді бағалау үшін қызметкерлер әрдайым оқытудан өтеді және қауіпсіздік қағидалары, жеке қорғаныс құралдарын қолдану және қауіпсіз жұмыс әдістері туралы ақпарат алады.

Компанияда «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарында өндірістік қауіпсіздік саласындағы қауіптер мен экологиялық аспектілерді сәйкестендіру, оларды бағалау және тәуекелдерді басқару» стандарты[40] қабылданды. Стандарттың мақсаты – «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да қауіптер мен экологиялық аспектілерді сәйкестендіру, оларды бағалау, өндірістік қауіпсіздік саласындағы тәуекелдерді басқару бойынша бірыңғай тәртіпті қамтамасыз ету.

Есепті жылы тәуекелдерді бағалау және ықтимал қауіптерді анықтау шеңберінде тораптық, өңірлік және желілік басқармалар бөлімшелерінің жұмыс топтарымен қауіптерді жоспарлы сәйкестендіру жүргізілді.

Жазатайым оқиғаларға жол берілген бөлімшелер тәуекелдер мен ықтимал қауіптерге жоспардан тыс бағалау жүргізді.

[39] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқармасының 24.10.2023 ж. № 02/29 шешімімен бекітілген.
[40] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқармасының 01.09.2023 ж. №614-ЦЗ шешімімен бекітілген.

Қауіптерді сәйкестендіру нәтижесінде Компанияда өндірістік қауіпсіздік бойынша тәуекелдер картасының қызыл және сары аймақтарындағы 6 елеулі тәуекел анықталды. Олардың ішінде: локомотивпен және жылжымалы құраммен басып кету, тиеу-түсіру жұмыстары, қызметтік автокөлік, электрлік қондырғылар, жұмыскерлердің биіктіктен құлауы, жұмыскерлердің құлауы.

Осы тәуекелдерді төмендету үшін Компанияда келесі шараларды қамтитын Іс-шаралар жоспары қабылданды және іске асырылуда:

- Қордың Өндірістік қауіпсіздік жөніндегі жоспарын іске асыру;
- өліммен аяқталатын жазатайым оқиғаларға қарсы күрес бойынша 2024–2026 жылдарға арналған іс-шаралар жүргізу;
- электр жарақатын болдырмау жөніндегі 2024–2026 жылдарға арналған шараларды іске асыру.

Компанияда жүйелі негізде апаттар мен өндірістік жарақаттанудың алдын алудың проактивті құралдарын қолдану мониторингі жүзеге асырылады. Негізгі тетіктер – мінез-құлық аудиттерін жүргізу және қауіпсіздікті қадағалау, қауіпті жағдайларды, қауіпті іс-қимылдар мен ықтимал қауіпті оқиғаларды тіркеу және тергеп-тексеру (Near Miss), сондай-ақ қауіпсіз емес жұмыстарды тоқтата тұру құқығын іске асыру. Алынған деректер іс-шараларды әзірлеу, қолданыстағы рәсімдерді жетілдіру және үстірт тәсілді болдырмау үшін, оның ішінде «Самұрық-Қазына» АҚ есептілікті басқару жүйесінің «Озыңқы индикаторлар» журналына шынайы ақпаратты енгізу арқылы пайдаланылады.

2025 жылдың қорытындысы бойынша 68 886 қауіпсіздіктің мінездік диалогы жүргізілді, 25 445 қауіпті іс-қимылдың алды алынды, 34 886 қауіпті жағдай жойылды, 2 326 қауіпсіз емес жұмыстар тоқтатылды.

Қауіпсіздіктің мінездік диалогын (ҚМД) жүргізу жұмыс орнында жарақат алу қаупінің алдын алу бойынша Компанияның маңызды проактивті шарасы болып табылады, оның барысында жұмыскерлер өндірістік процестерді орындау кезінде қауіпті жағдайлар мен қауіпті әрекеттерді анықтайды.

Қызметкерлердің хабардарлығын арттыру мақсатында Компания қызметкерлерді әртүрлі коммуникация құралдарын пайдалана отырып, қауіпті өндірістік факторлар мен жағдайлар туралы үнемі хабардар етуді қамтамасыз етеді. Олардың ішінде – лауазымдық нұсқаулықтармен таныстыру, нысаналы және жоспардан тыс нұсқамалықтар, техникалық сабақтар жүргізу, ақпараттық материалдарды («Қабырға газеті», «Бюллетеньдер», постерлер) ӨҚ ИЖ-дегі «Қауіпсіздік минуты» модулінде орналастыру, сондай-ақ электрондық құжат айналымы мен корпоративтік электрондық пошта арқылы хабар тарату.

VISION ZERO

2019 жылғы қаңтарда «ҚТЖ» ҰК» АҚ «Vision Zero» – «Нөлдік жарақаттану» тұжырымдамасының қағидаттарын қуатайтын Халықаралық әлеуметтік қамсыздандыру қауымдастығына (ХӘҚҚ) қосылды.

Бұл тұжырымдаманың негізгі идеясы – өндірістегі жазатайым оқиғалардың белгілі бір себеппен болады. Алдын алудың белсенді мәдениетін қалыптастырудың арқасында бұл себептерді жоюға, ал олар туындататын өндірістегі жазатайым оқиғаларға, жарақаттар мен кәсіптік ауруларға жол бермеуге болады.
Енді смартфондағы ӨҚ ИЖ қосымшасы барлық уақиғалар түрлеріне, оның ішінде жазатайым оқиғаларға, қоршаған ортаға теріс әсер ететін оқиғаларға, салдары жоқ уақиғаларға (Near-Miss), сондай-ақ кәсіби аурулар мен денсаулық жағдайының нашарлауы жағдайларына ден қоюға мүмкіндік береді.
«Vision zero» халықаралық бағдарламасы – Нөлдік жарақаттануға қол жеткізу тұжырымдамасын іске асыру шеңберінде «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы Т.С. Алдыбергенов – Компанияның әрбір жұмыскеріне өмірі мен денсаулығына тікелей қауіп төндіретін қауіпсіз емес жұмыстарды тоқтату құқығын беретін Жұмыстарды тоқтату құқығы міндеттемесіне қол қойды.

ЖҰМЫСТАРДЫ ТОҚТАТУ

2019 жылдан бастап «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да Қауіпсіздіктің мінездік диалогын ұйымдастыру қағидаларына сәйкес, егер қауіпсіз емес жұмыстарды жалғастыру оның өмірі мен денсаулығына қатер төндіретін болса, әрбір қызметкерге бұл жұмыстарды орындауды тоқтатуға мүмкіндік енгізілген.

2025 жылы бұл мүмкіндікті 2 326 жұмыскер пайдаланды (2023 жылы – 1 675, 2024 жылы – 1 058 жұмыскер).

ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ӨНЕРКӘСІПТІК ҚАУІПСІЗДІК ЖӨНІНДЕГІ ІС-ШАРАЛАР

2025 жылы еңбек жағдайларын жақсартуға, өндірістік жарақаттар мен кәсіптік аурулардан сақтандыруға бағытталған 768 іс-шара іске асырылды. Еңбек жағдайларын жақсарту мен еңбекті қорғауға арналған шығындар сомасы 13 659,9 млн теңгені құрады.

50-кесте. **2021–2025 жылдардағы еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік жөніндегі іс-шараларға арналған шығындар,** млн теңге

	2021	2022	2023	2024	2025
Барлығы	**4 417,4**	**4 685,2**	**7 854,6**	**14 475**	**13 659,92**
Еңбекті қорғау	2 927,0	3 317,9	5 026,6	6 885	9 307
Өрт қауіпсіздігі	576,6	613,6	512	670	1 071
Өнеркәсіптік қауіпсіздік	414,4	523,1	2 067,3	6 616	3 280
Оқыту	438,3	227,7	245,5	301	1,42
Басқасы	61,1	2,9	3,2	3	0,50

2025 жылы еңбек жағдайларын жақсарту және еңбекті қорғау жөніндегі іс-шараларға «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның бір қызметкеріне орташа есеппен 112,6 мың теңге жұмсалды (2023 жылы – 67,4 мың теңге, 2024 жылы – 132,1 мың теңге).

ӨНДІРІСТІК КЕҢЕСТЕР

GRI 403-4

Компанияда еңбекті қорғауды басқару жүйесінің ажырамас бөлігі болып табылатын Өндірістік кеңестер жұмыс істейді. Кеңестер қызметкерлердің еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды басқаруға қатысу нысандарының бірі болып табылады. Олар технологиялық процестерді жетілдіру, техникалық жарақтандыру, қызметкерлердің біліктілігін арттыру және жеке қорғаныс құралдарын уақтылы ұсыну арқылы еңбек жағдайлары мен еңбекті қорғауды ұдайы жақсартуға; персоналды қауіпсіздік және қорғау жөніндегі жұмысқа белсенді қатыстыруға; өндірістік жарақаттану жағдайларының санын азайтуға және өліммен аяқталуды болдырмауға арналған.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарында жұмыс істейтін Кеңестердің барлығы – 250 бірлік.

Қауіпті еңбек жағдайларын анықтау үшін Кеңестерге техникалық инспекторлар енгізілді. Компанияда еңбекті қорғау бойынша оқытылған техникалық инспекторлардың жалпы саны 1 395 адамды құрайды. Олардың міндеттері еңбек жағдайларына тексеру жүргізуді, еңбек жағдайлары мен еңбек қауіпсіздігін жақсарту жөнінде ұсыныстар әзірлеуді, сондай-ақ жекелеген өндірістік процестердің, цехтардың, учаскелердің, жұмыс орындарының жұмысын және жабдықтар мен механизмдерді пайдалануды тоқтату мүмкіндігін қамтиды.

2025 жылы техникалық инспекторлар 6 760 тексеру жүргізді, нәтижесінде 8 054 бұзушылық анықталды.

ӨНДІРІСТІК ЖАРАҚАТТАНУ

GRI 403-9, 2-4

2025 жылы өндірістік жарақаттанудың 18 есепке алынатын жағдайы (2024 жылы – 21 жағдай[41]) орын алды. Зардап шеккен қызметкерлер – 27 (2024 жылы – 27), оның ішінде:

- өліммен аяқталған – 5 (2024 жылы – 9);
- ауыр аяқталған – 18 (2024 жылы – 13);
- еңбек ету қабілетінен уақытша айырылған – 4 (2024 жылы – 5).

[41] «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2024 жылғы Біріктірілген жылдық есебінде көрсетілген деректермен салыстырғанда, 2024 жылғы деректер жағдайды өндіріске байланысты деп тану туралы сот шешімі негізінде түзетілген (2025 жылғы қараша), бұрын жағдай есепке алынбайтын болып тіркелген.

51-кесте. 2024–2025 жылдар кезеңіндегі «ҚТЖ» ҰК» АҚ-дағы өндірістік жарақаттану (есепке алынатын жағдайлар)

Көрсеткіш		2024		2024 (қайта қарау)*		2025
Барлық қызметкерлер үшін	**саны**	**коэффициент**	**саны**	**коэффициент**	**саны**	**коэффициент**
Өндірістік жарақаттар салдарынан болатын өлім-жітім оқиғаларының саны мен жиілігі	8	0,04	9	0,04	5 ✓	0,02 ✓
Ауыр зардаптары бар өндірістік жарақаттардың саны мен жиілігі (өлім жағдайларын қоспағанда)	11	0,05	13	0,06	18 ✓	0,09 ✓
Тіркелетін өндірістік жарақаттардың саны мен жиілігі	24	0,12	27	0,13	27 ✓	0,13 ✓
Жұмыс істелген сағат саны	206 835 446	-	206 835 446	-	208 936 741 ✓	-
LTIR (Жұмыс уақытын жоғалтумен жарақаттар жиілігі	24	0,12	27	0,13	27 ✓	0,13 ✓

Толығырақ ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылған.

Есепті жылы тіркелген есепке алынбайтын[42] жағдайлар – 18. Зардап шеккен жұмыскерлер – 19, оның ішінде

- өліммен аяқталған – 3;
- ауыр аяқталған – 2;
- еңбек ету қабілетінен уақытша айырылған – 14.

52-кесте. 2024–2025 жылдар кезеңіндегі «ҚТЖ» ҰК» АҚ-дағы өндірістік жарақаттану (есепке алынбайтын)

Көрсеткіш		2024		2024 (қайта қарау)*		2025
Для всех сотрудников	**саны**	**коэффициент**	**саны**	**коэффициент**	**саны**	**коэффициент**
Өндірістік жарақаттар салдарынан болатын өлім-жітім оқиғаларының саны мен жиілігі	6	–	5	–	3	–
Ауыр зардаптары бар өндірістік жарақаттардың саны мен жиілігі (өлім жағдайларын қоспағанда)	8	–	6	–	2	–
Тіркелетін өндірістік жарақаттардың саны мен жиілігі	28	–	25	–	19	–

[42] Еңбек қызметіне байланысты есепке алынатын және есепке алынбайтын жағдайларды бөлу Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғаларды қызметтік және арнайы тергеп-тексеру актілері негізінде жүзеге асырылады. Компания ҚР Еңбек кодексінің негізінде жазатайым оқиғаларды жіктеу критерийлерін (186-бап) басшылыққа алады.

Еңбек ету қабілетінен айырылған деп тіркелетін оқиғалар жиілігінің орташа коэффициенті (есепке алынатын жағдайлар (LTIR[43]) 0,13 құрады. Бұл ретте 2025 жылғы нысаналы көрсеткіш 0,16 деңгейінде белгіленді.

Материалдық залал 481 480 мың теңгені (2023 жылы – 555 140 мың теңге, 2024 жылы – 461 983 мың теңге) құрады.

SASB TR-RA-320A.1. (1)

2025 жылы жұмыс істелген сағаттардың жалпы саны 208 936 741 адам-сағат құрады, TRIR[44] – 0,026, FAR[45] – 0,005 болды.

53-кесте. 2023–2025 жылдар кезеңіндегі TRIR мен FAR көрсеткіштері

Көрсеткіш	2023	2024	2025
TRIR	0,034	0,026	0,026 ✓
FAR	0,006	0,009	0,005 ✓

Өндірістік жарақаттанудың негізгі түрлері:

- темір жол көлік оқиғасы (басып кету);
- қозғалатын, ұшатын, айналатын заттар мен бөлшектердің әсері;
- зардап шеккеннің биіктіктен құлауы;
- заттардың, материалдардың, жердің және т.б. құлауы, опырылуы, опырылып құлауы;
- электр тоғымен зақымдану.

КӨЛІК ҚАУІПСІЗДІГІ

2024 жылы 4 ЖКО тіркелді, оның салдарынан 8 жұмыскер зардап шекті, соның ішінде 2 жұмыскер қайтыс болды.

2025 жылы 2 жол-көлік оқиғасы тіркелді, оның салдарынан 3 жұмыскер зардап шекті.

Апаттылықты азайту және көлік тәуекелдерін қысқарту мақсатында Компанияда алдын алу шараларының кешені іске асырылуда:

- «Defensive Driving» қауіпсіз жүргізу бағдарламасы бойынша қызметкерлерді жыл сайын оқыту (2025 жылы 80 адам оқытудан өтті);
- 2025 жылы енгізілген жеке автокөлікті және жолаушылар тасымалы сервистерін қызметтік мақсатта пайдалануға тыйым салуды қоса алғанда, Автокөлік құралдары мен трактор техникасын пайдалану кезіндегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау нұсқаулығына (2020 жылғы 19 тамыздағы № 491-ЦЗ бұйрық) сәйкес, көлік қауіпсіздігіне ішкі бақылауды жүзеге асыру;
- автобустарды жалдау шарттарында қауіпсіздік бойынша міндетті талаптарды белгілеу, оның ішінде 2019 жылдан ерте емес шығарылған, жылыту және ауа баптау жүйелерімен, тежегіштердің бұғаттауға қарсы жүйесімен (ABS), қауіпсіздік белдіктерімен, GPS-мониторингімен, өрт сөндіру құралдарымен және дәрі қобдишаларымен жарақтандырылған көлік құралдарын пайдалану;
- жүргізушілерді міндетті күнделікті медициналық куәландыруды, көлік құралдарын техникалық тексеруді және жүргізушілердің «Defensive Driving» бағдарламасы бойынша оқудан өтуін қамтамасыз ету;
- жеңіл және жүк көліктерінің қозғалысын бақылау үшін GPS базасында автокөлік мониторингінің автоматтандырылған жүйесінің жұмыс істеуі.

Бұдан басқа, Компания операциялық қызметке, еңбек жағдайларына және адам факторының әсеріне байланысты тәуекелдерді сәйкестендіруді және бағалауды жүйелі негізде жүзеге асырады.

Шаршағандықтан және психоэмоционалдық жүктемеден туындаған тәуекелдерді басқару «ҚТЖ» ҰК» АҚ жұмыскерлерінің жұмыс орнындағы стрессті болдырмау және психикалық денсаулығын дамыту жөніндегі 2023–2025 жылдарға арналған жоспар шеңберінде іске асырылады (30.11.2023 ж. №ЦЗ-1/7361 бұйрығымен бекітілген).

Жоспарға сәйкес ділдік денсаулық мәселелері бойынша тренингтер, психоэмоционалдық жағдайды бағалау бойынша сауалнамалар, сондай-ақ салауатты өмір салтын қалыптастыруға бағытталған ақпараттық және корпоративтік іс-шаралар өткізіледі.

[43] Мөлшерлеме жұмыс істелген 1 000 000 сағат негізінде есептелген.
[44] Оқыс оқиғалардың жиілігі. Мөлшерлеме жұмыс істелген 200 000 сағат негізінде есептелген.
[45] Өліммен аяқталған оқыс оқиғалардың жиілігі. Мөлшерлеме жұмыс істелген 200 000 сағат негізінде есептелген.

Жоспарға сәйкес Компанияда келесі іс-шаралар іске асырылады:
- ділдік денсаулық мәселелері бойынша оқытушы тренингтер өткізу;
- психоэмоционалдық жағдайды бағалау жұмыскерлерге сауалнама жүргізу;
- салауатты өмір салты қағидаттарын ілгерілетуге бағытталған ақпараттық және корпоративтік іс-шараларды ұйымдастыру;
- салауатты өмір салтын қалыптастыру бойынша іс-шараларды ұйымдастыру (жарыстар, тимбилдингтер, психологиялық тақырып бойынша ақпараттық сессиялар және басқалар).

Қызметкерлердің жекелеген санаттары үшін (машинистер мен жүргізушілерді қоса алғанда) психологиялық қолдаудың мамандандырылған бағдарламалары бөлінбеген, бұл ретте Компанияда қызметкерлердің физикалық, психоэмоционалдық және психологиялық жай-күйін кешенді бағалауды көздейтін рейс алдындағы және ауысымнан кейінгі медициналық куәландыру жүйесі енгізілген.

ӨРТ ҚАУІПСІЗДІГІ

2025 жылы 69 өрт тіркелді, оның ішінде «ҚТЖ» ҰК» АҚ тобында – 23 өрт (2024 жылы – 19), 26 жағдайда Төтенше жағдайлар департаментінің (ТЖД) бөлімшелеріне көмек көрсетілді (2024 жылы – 19), тағы 20 өрт бөгде ұйымдардың объектілерінде орын алды (2024 жылы – 13).

Жалпы материалдық залал 532 млн теңгеден асты, бұл ретте алды алынған залал (құтқарылған материалдық құндылықтар) 4,3 млрд теңгеден астам құрады.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ тобындағы өрттердің себептерін талдау көрсеткендей, ең көп үлесті құрағандар: отты бөгде адамдардың абайсызда пайдалануы (30%), қысқа тұйықталу (22%), оттың даладан және бөгде ұйымдардың аумағынан өтуі (17%). Сондай-ақ техникалық ақаулар мен өртеуге (9%-дан), сондай-ақ пешпен жылытуды пайдалану, дәнекерлеу жұмыстарын жүргізу және электр жылыту аспаптарын пайдалану кезінде өрт қауіпсіздігі талаптарын бұзуға (4%-дан) байланысты жағдайлар тіркелді.

Өрттерді жоюға «ҚТЖ» ҰК» АҚ өртке қарсы қызметінің өрт сөндіру пойыздары мен автомашиналары өзара іс-қимыл алгоритміне, елді мекендерде, орман және дала алқаптарында, сондай-ақ ТЖД бөлімшелеріне көмек көрсету үшін бөгде ұйымдардың объектілерінде өрттерді сөндіру үшін аумақтық уәкілетті органдар бекіткен күштер мен құралдарды тарту жоспарына сәйкес тартылды.

«ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС қызметкерлерін ауысым алдындағы, рейстен кейінгі медициналық куәландырудан өткізуді ұйымдастыру тәртібі туралы қағидаларды (25.01.2022 ж. № 8-МП бұйырқпен бекітілген) қоса алғанда, қолданыстағы нормативтік құжаттар шеңберінде, тексерулер жүргізу кезінде қызметкерлердің шағымдары, психикалық жарақаттайтын жағдайлар, сондай-ақ ұйқы мен демалу ұзақтығының көрсеткіштері ескеріледі.

Қосымша жүйелі бақылау қамтамасыз етіледі: локомотив бригадаларын қоса алғанда, рейс алдындағы және ауысым алдындағы медициналық тексерулер шеңберінде алкогольге және есірткі заттарына тестілеу жүргізіледі. Рәсімдер қолдану белгілерін анықтауды, басшылықты хабардар етуді және мамандандырылған техникалық құралдарды (алкотестерлер, есірткі тесттері) пайдалана отырып, іріктеп тексерулер жүргізуді көздейді. Медицина қызметкерлері тиісті белгілерді тіркеп жазады және белгіленген регламенттерге қатаң сәйкестікте шаралар қабылдайды.

2025 жылы Компания 1 071 млн теңгеден астам сомаға өрттердің алдын алуға және өрт қауіпсіздігі деңгейін арттыруға бағытталған іс-шаралар кешенін өткізді, оның ішінде:
- 54 мыңнан астам өрт-техникалық тексеру жүргізу;
- 24 мыңнан астам өрт қауіпсіздігі талаптарының бұзылуын анықтау және 1 492 ескерту беру;
- өрт-техникалық минимум бойынша 903 оқыту сабағын ұйымдастыру (қамтуы – 8 мыңнан астам қызметкер);
- 13 мыңнан астам нұсқама өткізу (қамтуы – 37 мыңнан астам қызметкер);
- өрт қауіптілігі жоғары объектілерді сәйкестендіру және түзету іс-қимылдарын әзірлеу.

Мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл шеңберінде Компания жергілікті атқарушы органдардың, ТЖД және шаруа қожалықтарының қатысуымен бейінді семинарларға, конференцияларға және 60-тан астам кеңестерге қатысты.

Сондай-ақ, Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің республикалық командалық-штабтық оқу-жаттығуларына қатысу қамтамасыз етілді: ТЖД-мен 284 бірлескен оқу-жаттығу.

Ақпараттық-ағарту жұмыстарына ерекше назар аударылады: корпоративтік ресурстарда өрттердің алдын алуға бағытталған 60-тан астам материал және БАҚ-та 40-қа жуық жарияланым орналастырылды.

2026 жылға Компанияның құрылымдық бөлімшелері мен еншілес ұйымдарында өрт қауіпсіздігі деңгейін одан әрі арттыруға бағытталған іс-шаралар мен оқу-жаттығулардың жоспарлары бекітілді.

ӨНДІРІСТІК ЖАРАҚАТТАНУДЫҢ АЛДЫН АЛУ

2025 жылы Компания өндірістік жарақаттану деңгейін төмендетуге бағытталған жүйелі шаралар кешенін дәйекті түрде іске асырды.

Есепті кезеңнің түйінді нәтижелері мен бастамалары:
- «Самұрық-Қазына» АҚ бекіткен (26.12.2024 ж. № 136-П бұйрық) 2025 жылға арналған өндірістік қауіпсіздік жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуы қамтамасыз етілді;
- қауіпсіздік мәдениетінің маңыздылығын нақты түсінуді қалыптастыруға және оны нығайту бойынша нақты қадамдарды айқындауға бағытталған, желілік басшылардың (475 қатысушы) қатысуымен стратегиялық сессиялар өткізілді;
- Өліммен аяқталатын жазатайым оқиғаларға қарсы күрес жөніндегі 2024–2026 жылдарға арналған іс-шаралар жоспарының (27.12.2023 ж. №ЦЗ-1/7661 бұйрығымен бекітілген) және Электр жарақатын болдырмау жөніндегі 2024–2026 жылдарға арналған іс-шаралар жоспарының (27.12.2023 ж. №ЦЗ-1/7662 бұйрығымен бекітілген) орындалуы қамтамасыз етілді;
- Жүрек-қан тамыры ауруларын, сондай-ақ жұмыстағы күйзелісті болдырмау және қызметкерлер арасындағы психикалық денсаулықты жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспарының іс-шаралары орындалды;
- зақымдану қаупі бар жұмыс түрлері бойынша 655 технологиялық картаны өзектендіру аяқталды, сондай-ақ Компанияның ішкі құжаттары жаңартылды.

Және де келесі жобалар іске асырылуда:
- түйісу желісіне және электрмен жабдықтау құрылғыларына қызмет көрсету кезінде жұмыскерлердің қауіпті іс-қимылдарын болдырмауға бағытталған, АДМ дрезиналарына арналған бағдарламалық-аппараттық кешенді (91 жиынтық) енгізу;
- қызметкерлерді басып кетуді болдырмау және оқыс оқиғаларды автоматты түрде тіркеу үшін локомотивтерді бейнетіркегіштермен жабдықтау (барлығы 251 жиынтық, оның ішінде 2025 жылы 47 жиынтық);
- бақылауды күшейту және қауіпсіз емес іс-қимылдарды анықтау мақсатында қауіптілігі жоғары аймақтардағы қызметкерлер үшін 2 500 бейнежетон жиынтығын енгізу;
- радиосигнал арқылы дауыстық хабарлама беру және алып жүретін құрылғылар (білезіктер мен рациялар) арқылы қызметкерлерді жылжымалы құрамның жақындағаны туралы ескертуді орындайтын «Жолдағы адам» темір жолдарында қызметкерлердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету жүйесін пилоттық енгізу;
- үздіксіз мониторинг камераларын, бейнеағынды өңдеуге және талдауға арналған жасақтаманы қамтитын станциялық бейнебақылау жүйесін (Asia NETCOM) енгізу, бұл жоғары қауіпті аймақтағы қызметкерлердің іс-қимылын бақылауға мүмкіндік береді.

Бұдан басқа, жол және байланыс дистанциясы бригадаларының жұмысын бақылау, диспетчерлік бақылауды күшейту, кейіннен рәсімді цифрлық форматқа көшіру мақсатында технологиялық процестерді орындауға наряд-рұқсат беру жүйесі енгізілді. Аталған шара алдағы жұмыстар өндірісінің техникалық және ұйымдастырушылық дайындығын жақсарту арқылы қауіпсіздікті арттыруға бағытталған.

Қауіпсіздік мәдениетін дамыту шеңберінде келесі корпоративтік науқандар өткізілді:
- өндірістік объектілердің қауіпсіздік талаптарына сәйкестігін бағалауға бағытталған «Еңбек қауіпсіздігі – әркімнің жауапкершілігі!» айлығы;
- технологиялық тәртіпті сақтау үшін басшылардың рөлін күшейтуге бағдарланған «Басшы – еңбек қауіпсіздігінің кепілі» ек айлығы.

Есепті кезеңде арнайы киімге қойылатын техникалық талаптардың жаңа корпоративтік стандарты әзірленді.

МЕРДІГЕРЛІК ҰЙЫМДАРДА ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУДЫ БАСҚАРУ

GRI 403-7

Компания сатып алу және жұмыстарды орындау процестеріне қауіпсіздік техникасы, өрт қауіпсіздігі, еңбекті қорғау және экология жөніндегі Қазақстан Республикасының заңнамасы мен ішкі корпоративтік стандарттардың талаптарын интеграциялауды қамтамасыз ете отырып, жүйелі негізде мердігерлік ұйымдарда еңбекті қорғау мәселелерін басқаруды жүзеге асырады.

Қауіпсіздіктің жоғары деңгейін қамтамасыз ету үшін «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарында мердігерлік ұйымдардың жұмыстар орындауы кезінде қауіпсіздікті басқару» корпоративтік стандарты қабылданды, ол қауіпсіздік жөніндегі міндетті бағдарлау кеңесулерді және кіріспе нұсқамалықтарды өткізуді, сондай-ақ еңбекті қорғау талаптарының сақталуына тұрақты мониторингті көздейді.

2025 жылы бақылау іс-шараларын қамту ұлғайды: жүргізілген аудит саны 4 107-ден 8 713-ке дейін өсті. Бұл ретте анықталған бұзушылықтар саны 1 268-ден 820-ға дейін қысқарды, бұл қауіпсіздік талаптарын сақтау бөлігінде оң серпінді көрсетеді. Барлық анықталған сәйкессіздіктер белгіленген мерзімде жойылды.

Мердігерлік ұйымдар арасында қауіпсіздік мәдениетін дамыту жөніндегі жұмыс жалғастырылды. «Еңбек қауіпсіздігі мәдениеті» курсы бойынша оқытумен қамту мердігерлік және аутстаффингтік ұйымдардың 335-тен 6 359-ға дейін ұлғайтылды. Прогресс ішкі жаттықтырушылар институтын қолданудың арқасында мүмкін болды.Мердігерлік ұйымдармен тұрақты өзара іс-қимылды қамтамасыз ету мақсатында жыл бойы бекітілген кестеге сәйкес 741 бағдарлау кеңесуі өткізілді.

GRI 403-9

2025 жылы мердігерлік ұйымдардың жұмыс істелген уақытының жалпы көлемі 16 498 512 адам-сағат болғанда ✓ жазатайым оқиғалар тіркелмеген (LTIR еңбекке уақытша қабілеттілігінен айырылған өндірістік жарақаттардың жиілік коэффициенті 0-ге тең ✓).

Толығырақ ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылған.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ОҚЫТУ

GRI 403-5

Жұмыс орнындағы жазатайым оқиғалардың санын азайтуға бағытталған еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды басқару жүйесіндегі негізгі алдын алу шараларының бірі – мамандарды, қызметкерлер мен басшыларды Еңбек кодексінің, уәкілетті органдардың және «Самұрық-Қазына» АҚ мен «ҚТЖ» ҰК» АҚ жергілікті актілерінің талаптарына сәйкес қауіпсіздік қағидаларына оқыту.

2025 жылдың қорытындысы бойынша білім алған қызметкерлердің жалпы саны 36 043 адамды құрады, оның ішінде 17 939 адам заңнамалық талаптар шеңберінде (өнеркәсіптік, өрт және электр қауіпсіздігін қоса алғанда), ал 18 104 адам міндетті нормалардан тыс бағдарламалар бойынша даярлықтан өтті, мұнда ең көп қамту «Қауіпсіз еңбек мәдениеті» курсында болды (15 438 адам).

Толығырақ ақпарат «ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері» бөлімінде ашылған.

ӨНДІРІСТІК ҚАУІПСІЗДІК ФОРУМЫ

2025 жылғы 27 қарашада Шымкент қаласында «Самұрық-Қазына» тобы өкілдерінің және халықаралық сарапшылардың қатысуымен VII «ҚТЖ» ҰК» АҚ өндірістік қауіпсіздік форумы өтті. Іс-шара шеңберінде еңбекті қорғау қағидаттарын негізгі бизнес-процестерге біріктіру мәселелері қаралды, сондай-ақ қатысушылар нөлдік жарақаттануға қол жеткізу тәжірибесімен алмасты, үздік қызметкерлерге марапаттар және «сенім сертификаттары» табысталды, сондай-ақ қауіпсіздікті өндірістік жоспарлау мен басқару шешімдерінің жүйелі бөлігіне айналдыру қажеттігі туралы айтылды.

Форум қорытындысы бойынша корпоративтік мәдениетті нығайтуға және Компанияның операциялық қызметінің барлық кезеңдеріне еңбекті қорғау шараларын енгізуге бағытталған іс-тәжірибелік ұсынымдар кешені әзірленді.

ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МЕН ЕҢБЕК ҚАУІПСІЗДІГІНЕН ОЛИМПИАДА

2025 жылғы 10 қыркүйекте «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да қауіпсіздік, еңбекті қорғау және экология жөніндегі мамандардың арасында корпоративтік олимпиада өтті. Іс-шараның қорытындысы бойынша кәсіби даярлығы мен біліктіліктерінің жоғары деңгейін көрсеткен жеңімпаздар мен жүлдегерлер анықталды.

Олимпиада тестілеуді, ахуалдық міндеттерді шешуді және блиц-сауалнаманы қамтыды, еліміздің түрлі өңірлерінен қатысушыларды біріктірді. Іс-шара тәжірибе алмасуға, кәсіби дағдыларды дамытуға және өндірістік қауіпсіздік пен қоршаған ортаны қорғау саласындағы мамандықтардың беделін арттыруға ықпал етті.

54-кесте. **2024–2025 жылдар кезеңінде еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі мәселелерін басқару жүйесімен жұмыс орнында қамтылған қызметкерлердің саны,** адам

GRI 403-8

		2024	2025
Барлық қызметкерлер үшін	**Жалпы саны**		
	Еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі мәселелерін басқару жүйесімен жұмыс орнында қамтылған қызметкерлердің саны	117 681	118 506 ✓
	Еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі мәселелерін басқару жүйесімен жұмыс орнында қамтылған қызметкерлердің пайызы	100%	100% ✓
	Ішкі аудиттен өткен еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі мәселелерін басқару жүйесімен жұмыс орнында қамтылған қызметкерлердің саны	117 681[46]	118 506[46] ✓
	Ішкі аудиттен өткен еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі мәселелерін басқару жүйесімен жұмыс орнында қамтылған қызметкерлердің пайызы	100%	100% ✓
	Сыртқы аудиттен өткен немесе сыртқы тарап сертификаттаған еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі мәселелерін басқару жүйесімен жұмыс орнында қамтылған қызметкерлердің саны	5 100	4 968 ✓
	Сыртқы аудиттен өткен немесе сыртқы тарап сертификаттаған еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі мәселелерін басқару жүйесімен жұмыс орнында қамтылған қызметкерлердің пайызы	4%	4% ✓
Жалдамалы қызметкерлер емес, бірақ жұмысын және/немесе жұмыс орнын Компания бақылайтын барлық қызметкерлер үшін	**Жалпы саны**	**262**	**433** ✓
	Еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі мәселелерін басқару жүйесімен жұмыс орнында қамтылған қызметкерлердің саны	0	0 ✓
	Еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі мәселелерін басқару жүйесімен жұмыс орнында қамтылған қызметкерлердің пайызы	0%	0% ✓
	Ішкі аудиттен өткен еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі мәселелерін басқару жүйесімен жұмыс орнында қамтылған қызметкерлердің саны	0	0 ✓
	Ішкі аудиттен өткен еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі мәселелерін басқару жүйесімен жұмыс орнында қамтылған қызметкерлердің пайызы	0%	0% ✓
	Сыртқы аудиттен өткен немесе сыртқы тарап сертификаттаған еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі мәселелерін басқару жүйесімен жұмыс орнында қамтылған қызметкерлердің саны	0	0 ✓
	Сыртқы аудиттен өткен немесе сыртқы тарап сертификаттаған еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі мәселелерін басқару жүйесімен жұмыс орнында қамтылған қызметкерлердің пайызы	0%	0% ✓

[46] Қызметкерлердің саны ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001, ISO 50001 стандарттары бойынша қайта сертификаттау аудитінің есебіне сәйкес көрсетілген.

2026 ЖЫЛҒА ЖӘНЕ ОРТА МЕРЗІМДІ КЕЛЕШЕККЕ АРНАЛҒАН ЖОСПАРЛАР

2026 жылы Компания өндірістік қауіпсіздік саласында жарақаттануды азайтуға және қауіпсіз еңбек мәдениетін дамытуға бағытталған басым бастамаларды дәйекті түрде іске асыруды жалғастырады, оның ішінде:

- «Самұрық-Қазына» АҚ бекіткен өндірістік қауіпсіздік жөніндегі іс-шараларды іске асыру;
- өліммен аяқталатын жарақаттануды, электрмен жарақаттануды, биіктіктен құлауды болдырмау, сондай-ақ жүрек-қан тамырлары ауруларының алдын алу және стрессті басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарларын орындау;
- өндірістік жарақаттану тәжірибесі бар қызметкерлерді қоса алғанда, ішкі жаттықтырушыларды тарта отырып, қызметкерлерді оқыту арқылы қауіпсіздік мәдениетін дамыту;
- жұмыстардың орындалуын бақылауды күшейту үшін наряд-рұқсат жүйесін одан әрі пайдалану;
- қауіпсіздіктің мінездік диалогын жүргізу кезінде цифрлық верификация құралдарын (QR-кодтар) енгізуді қоса алғанда, өндірістік бақылауды күшейту;
- локомотивтерді бейнетіркегіштермен жарақтандыруды, «Жолдағы адам» жүйесін пилоттауды және талдауы бар бейнебақылау жүйелерін дамытуды қоса алғанда, қызметкерлерді басып кетуді болдырмау бойынша техникалық шешімдерді енгізу және дамыту.

ДЕНСАУЛЫҚТЫ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ МЕДИЦИНАЛЫҚ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

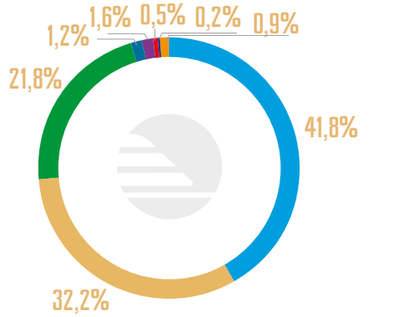
GRI 403-3, 403-10

Темір жол қызметі өндірістік жарақаттар алу қаупінің жоғары болуымен, пойыздар қозғалысының қауіпсіз еместігімен, сондай-ақ қызметкерлердің созылмалы ауруларының ықтимал дамуымен байланысты. Денсаулықты қорғау және медициналық қамтамасыз ету «ҚТЖ» ҰК» АҚ әлеуметтік саясатының маңызды аспектісі болып табылады.

2025 жылы өндірістік объектілерді еңбек жағдайлары бойынша аттестаттау нәтижелері бойынша Компанияда 52 253 адам жұмыс істейтін, еңбек жағдайлары зиянды, ауыр және дүбірлі 23 891 жұмыс орны айқындалды.

Негізгі зиянды әрі қауіпті өндірістік факторларға жоғары шу деңгейі, дүбірлі және ауыр физикалық еңбек, діріл, электрмагниттік сәулелену және жұмыскерлердің денсаулығына әсер ететін басқа да факторлар жатады.

Еңбек жағдайлары зиянды жұмыстармен айналысатын қызметкерлер факторлар бөлінісінде, %

ЕҢБЕККЕ ЖАРАМСЫЗДЫҚ ПАРАҒЫ ЖӘНЕ МЕДИЦИНАЛЫҚ САҚТАНДЫРУ

2025 жылы 91 014 қызметкер 5 642 млн теңге сомаға ерікті медициналық сақтандыру алды.

Ауыруы бойынша еңбекке жарамсыздық күндерінің саны 1 197 339 құрады (2024 жылы – 1 287 136 күн).

Еңбекке уақытша жарамсыздықтың ең көп тараған себептері – тыныс алу органдарының жіті вирустық жұқпалар, жіті фарингит, гипертониялық ауру және омыртқа остеохондрозы.

Психикалық денсаулық мәселелері бойынша сауалдау

Компанияда 2023–2025 жылдарға арналған «ҚТЖ» ҰК» АҚ жұмыскерлерінің психикалық денсаулығын жақсарту және жұмыстағы күйзелісті болдырмау жөніндегі жоспар шеңберінде жұмыскерлердің психоэмоциялық жай-күйін тұрақты негізде бағалау жүргізіледі.

2025 жылғы сәуірде психикалық денсаулық және күйзеліске төзімділік тақырыбына бейесімді сауалнама өткізіліп, оған 15 050 жұмыскер (15,3%) қатысты.

Сауалнаманың мақсаты персоналдың психикалық денсаулығы мен күйзеліске төзімділігін бағалау, сондай-ақ алынған сауалнама нәтижелері негізінде қызметкерлерді психологиялық сауықтыру бойынша тиімді шараларды әзірлеу болды.

Сауалнама нәтижелері қызметкерлердің көпшілігі тұрақты психоэмоционалдық жай-күйін сақтайтынын көрсетті (сұралғандардың 39,1%), бұл ретте қызметкерлердің бір бөлігі жоғары жұмыс жүктемесі мен шиеленісті жағдайларға байланысты мерзімді күйзеліске ұшырайды (сұралғандардың 15,3%).

Жағдайды жақсарту мақсатында сұралғандардың 60%-ы корпоративтік іс-шараларды (конкурстар, спорттық жарыстар, тимбилдингтер және т.б.) өткізудің орындылығын атап өтті, ал респонденттердің 12,3%-ы кәсіпорындарда психологтың кәсіби қолдауын алу мүмкіндігімен психологиялық жеңілдету бөлмелерін құруды жақтады.

ДЕНСАУЛЫҚТЫҢ КЕНЕТТЕН НАШАРЛАУЫ

GRI 403-6

Жұмыс орнында қызметкердің денсаулығының кенеттен нашарлауы жалпы аурудың әсерінен болған өндірістік жарақаттанудың есепке алынбайтын жағдайы болып табылады.

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ тобында денсаулықтың кенеттен нашарлауының (ДКН) 29 жағдайы тіркелді (2024 жылы – 42), оның ішінде 11 – өліммен аяқталды (2024 жылы – 16). Тұтастай алғанда, оқиғалар мен өлім-жітімнің жалпы саны өткен жылмен салыстырғанда 31%-ға төмендегені байқалады.

Денсаулықтың кенеттен нашарлауының негізгі себебі – бұрынғыдай жүрек-қан тамыры жүйесінің аурулары (86% жағдай), оның ішінде миокард инфаркті, жүректің ишемиялық ауруы және артериялық гипертония. Басқа себептер – бүйрек, тыныс алу мүшелерінің аурулары (пневмония), қан айналымы және эндокриндік жүйелердің аурулары – әрқайсына 3,5%-дан тиесілі.

Өліммен аяқталатын жағдайлар құрылымында жүрек-қан тамыры аурулары басым (73%), бұл ретте жағдайлардың 9%-ы пневмонияға, бүйрек жетімсіздігіне және қант диабетіне байланысты.

Жағдайлардың ең көп саны 41-60 жас шамасындағы қызметкерлерге тиесілі (90%).

Денсаулықтың кенеттен нашарлауын болдырмау жөніндегі шаралар

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлері арасында ДКН-ды төмендету үшін келесі іс-шаралар өткізілді:

- «Сапалы медициналық тексерулер ДКН профилактикасының құралы ретінде» тақырыбында медициналық қызметтер жеткізушілерімен кеңесу өткізілді, оған медициналық ұйымдардың 20 өкілі және Компанияның 80 қызметкері қатысты. Кеңесу шеңберінде ДКН жағдайларын талдау талқыланып, сапалы медициналық тексерулер бойынша ұсынымдар берілді;
- «Archimedes Medical Group» ЖШС-мен Компанияның қызметкерлеріне арналған аурулардың алдын алу және салауатты өмір салтын қалыптастыру бойынша оқыту семинары өтті (барлығы 540 қатысушы); оқыту қызметкерлерді жүрек-қан тамыры ауруларының белгілерін тану жөнінде хабардар етуді қамтиды;
- Дүниежүзілік жүрек күніне орайластырылған іс-шара ұйымдастырылды: оның шеңберінде профилактикалық тексерулер, қан қысымын, қант және холестерин деңгейін экспресс-өлшеу, ЭКГ, кардиологтардың кеңес беруі жүргізілді; дәрігерге дейінгі алғашқы көмек және жүрек-өкпе реанимациясы бойынша семинар мен тренинг өткізілді.

Бұдан басқа, Компания бөлімшелеріне жіберілген сырқаттанушылықты азайту жөніндегі ұсынымдармен 2020–2024 жылдардағы ДКН жағдайларына талдау жүргізілді; жаңалықтар бюллетеньдерінде орналастырылатын, инфаркт және инсульт кезіндегі алғашқы көмек бойынша «Қауіпсіздік минуттары» әзірленді; медициналық тексерулердің сапасы бойынша қызметкерлерге сауалнама жүргізілді және тіркелген ДКН жағдайларына тұрақты мониторинг жасалады.

МЕДИЦИНАЛЫҚ ТЕКСЕРУЛЕР

Компания қызметкерлердің жұмысқа жарамдылығын анықтау және олардың денсаулығы үшін қауіптерді уақтылы айқындау үшін міндетті медициналық тексерулер жүргізеді.

2025 жылы 6,56 млн ауысым алдындағы медициналық куәландыру (АМК) жүргізілді, оның ішінде 1 354 қызметкер (0,02%) денсаулық проблемаларына байланысты, көбінесе артериялық гипертония және жүрек-қан тамырлары ауруларына (43,2%), ЖРВИ (26%), асқазан-ішек ауруларына байланысты жұмыстан шеттетілді (5,2%) және т.б.

2025 ЖЫЛЫ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ 98,5% МЕРЗІМДІ МЕДИЦИНАЛЫҚ ТЕКСЕРУДЕН ӨТТІ. ТЕКСЕРУ НӘТИЖЕЛЕРІ БОЙЫНША 645 ҚЫЗМЕТКЕР УАҚЫТША ШЕТТЕТІЛДІ:

30,4 %
ЖҮРЕК-ҚАН ТАМЫРЫ ЖҮЙЕСІ АУРУЛАРЫМЕН

27,7 %
ЖРВИ-МЕН

14,3 %
АСҚАЗАН-ІШЕК ЖОЛДАРЫ АУРУЛАРЫМЕН

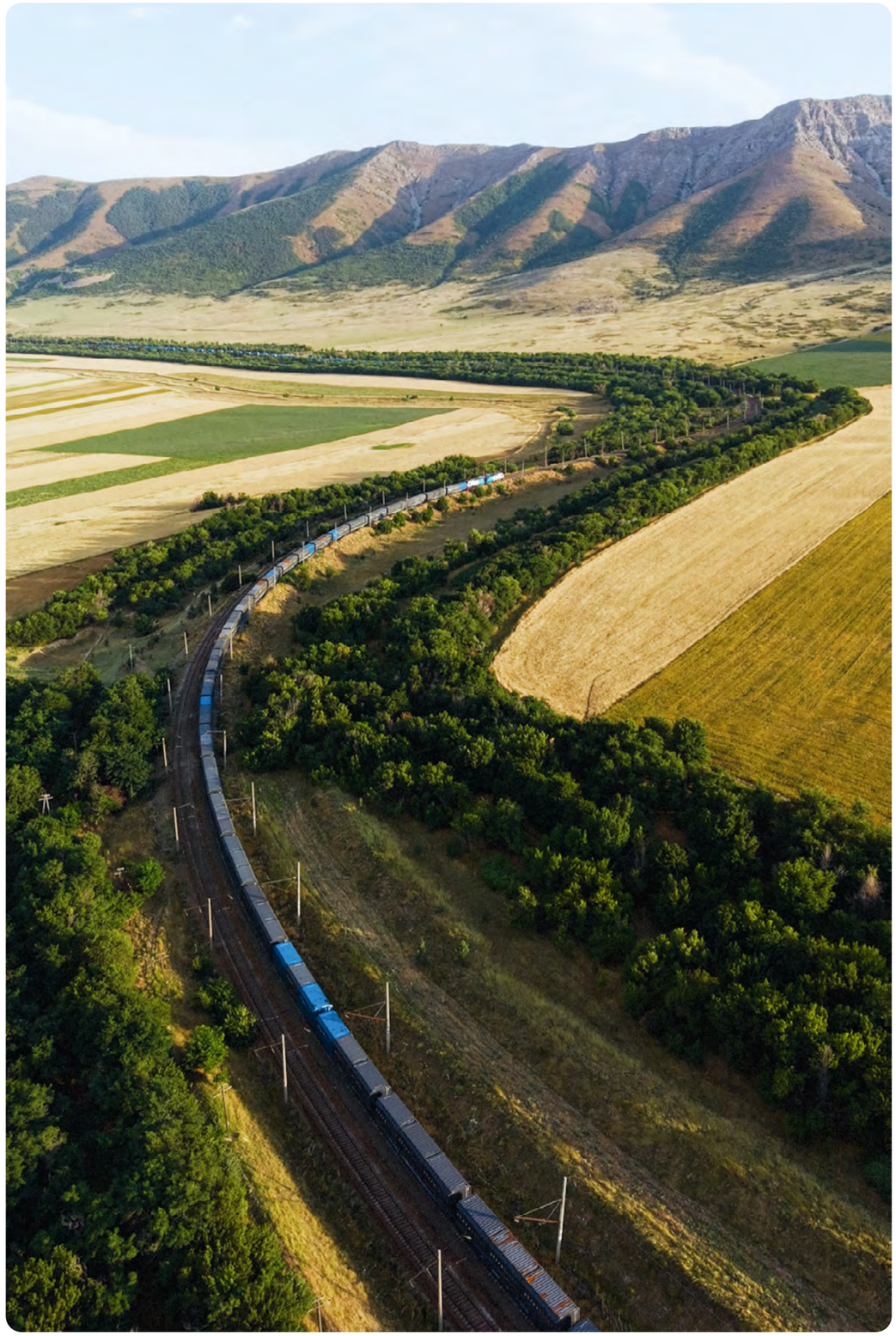
9,8 %
ЖҮЙКЕ ЖҮЙЕСІМЕН

3,2 %
КӨЗ АУРУЛАРЫМЕН

14,6 %
БАСҚА ДА АУРУЛАРМЕН

ШЕТТЕТІЛГЕН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ОРТАША ЖАС ШАМАСЫ – 50 ЖАС.

Медициналық тексерудің қорытындысы бойынша:
- диспансерлік есепке алу – 1 196 қызметкерге (1,5%),
- шипажайлық-курорттық емделу – 220 (0,2%),
- амбулаториялық емделу – 268 (0,2%),
- стационарлық емделу – 51 (0,05%),
- қосымша тексеру – 197 қызметкерге (0,2%) ұсынылды.

04

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ТУРАЛЫ ЕСЕП

176 Корпоративтік басқару жүйесі
179 Жалғыз акционер
180 Директорлар кеңесі
196 Басқарма
206 Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау
219 Ішкі аудит қызметі
222 Корпоративтік омбудсмен
223 Мүдделер қақтығысын басқару

«ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік басқаруды Компания қызметінің тұрақты дамуы мен ұзақ мерзімді тиімділігін қамтамасыз етудің түйінді факторларының бірі ретінде қарастырады. Акционер, басқару органдары және қызметкерлер арасындағы тиімді өзара іс-қимыл Даму стратегиясын іске асырудың маңызды бөлігі болып табылады және ашық, жауапты әрі айқын корпоративтік мәдениетті қалыптастыруға ықпал етеді

Компания басқарушылық шешімдерді қабылдау процесінде ашықтық, есеп берушілік және әділдік қағидаттарын дәйекті ұстанады, сондай-ақ корпоративтік басқарудың үздік халықаралық іс-тәжірибелерін енгізуге бағдарланады.

Жалпы, «ҚТЖ» ҰК» АҚ үшін корпоративтік басқару – орнықты өсуге ғана емес, инвесторлар, серіктестер мен басқа да мүдделі тараптардың сенімін нығайтуға ықпал ететін стратегиялық құрамдас бөлік.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік басқаруды Компанияның тұрақты дамуы мен тұрақты өсуін қамтамасыз ететін өз қызметінің ажырамас бөлігі ретінде қарастырады. Басқарудың тиімді жүйесі ашықтықты арттыруға, сенімді нығайтуға және стратегиялық басымдықтарды іске асыруға ықпал етеді.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік басқару кодексі корпоративтік басқару қағидаттарын және Компания қызметін басқару мен бақылауды қамтамасыз ететін процестердің жиынтығын, сондай-ақ атқарушы орган, Директорлар кеңесі, Жалғыз акционер және мүдделі тараптар арасындағы өзара қарым-қатынастар жүйесін айқындайды.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның екі деңгейлі корпоративтік басқару жүйесі басқарудың екі негізгі деңгейін қамтитын құрылым болып табылады, олар: Директорлар кеңесі және атқарушы орган – Басқарма.

GRI 2-9

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің құрамында 9 мүше бар, оның ішінде 8 атқарушы емес мүше – 4 тәуелсіз директор, 4 жалғыз акционер мүддесінің өкілі және 1 атқарушы мүше – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқармасы 10 адамнан тұрады.

ЖАЛҒЫЗ АКЦИОНЕР

Жалғыз акционер – Қор жоғары орган болып табылады. Жалғыз акционердің заңнамада және Жарғыда көзделген құқықтары бар. Жалғыз акционер Компанияның ішкі қызметіне қатысты мәселелер бойынша Компанияның өзге органдарының кез келген шешімінің күшін жоюға құқылы.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

«Акционерлік қоғамдар туралы» Заңмен және Жарғымен Жалғыз акционердің айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді шешуді қоспағанда, Компания қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асыратын «ҚТЖ» ҰК» АҚ басқару органы.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ КОМИТЕТТЕРІ

Директорлар кеңесі жанындағы Комитеттер жұмысының мақсаты – Директорлар кеңесі жұмысының тиімділігін арттыру және корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру. Директорлар кеңесінің жанында жұмыс істейтіндер:

- Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет
- Стратегия және қаржы комитеті
- Қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау комитеті
- Аудит жөніндегі комитет

ІШКІ АУДИТ ҚЫЗМЕТІ

Ішкі аудит қызметінің мақсаты – ҚТЖ «ҰК» АҚ-ны басқарудың тиімділігін арттыруға, оның қаржы-шаруашылық қызметін жетілдіруге, соның ішінде тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару жүйелерін Компанияның алдына қойылған мақсаттарға қол жеткізуге ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз ету құралдары талдау мен бағалауға жүйелі және дәйекті тәсіл арқылы Директорлар кеңесі мен «КТЖ» ҰК» АҚ-ның Атқарушы органына» жәрдемдесу.

КОМПЛАЕНС ҚЫЗМЕТІ

Комплаенс қызметінің мақсаты – сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша реттеуші талаптардың сақталуын қамтамасыз ету, сондай-ақ Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың үздік халықаралық іс-тәжірибесіне сәйкес сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау тетіктерін енгізу.

КОРПОРАТИВТІК ХАТШЫ

Корпоративтік хатшы Компания органдары мен лауазымды адамдарының Жалғыз акционердің құқықтарын және мүдделерін іске асыруға кепілдік беретін корпоративтік басқару қағидалары мен рәсімдерін сақтауын қамтамасыз етеді. Корпоративтік хатшының жанында Корпоративтік хатшының аппараты жұмыс істейді.

КОРПОРАТИВТІК ОМБУДСМЕН

Корпоративтік омбудсменнің негізгі функциялары оған жүгінген Компания қызметкерлеріне консультация беруден және еңбек дауларын, жанжалдарды, әлеуметтік-еңбек сипатындағы проблемалық мәселелерді шешуге жәрдемдесуден, сондай-ақ Компания қызметкерлерінің іскерлік әдеп қағидаттарын сақтауынан тұрады.

БАСҚАРМА

«ҚТЖ» ҰК» АҚ алқалы атқарушы органы, оның құзыретіне «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңнамалық актілерінде және Жарғыда Компанияның басқа органдары мен лауазымды адамдарының құзыретіне жатқызылмаған Компания қызметінің мәселелері бойынша шешім қабылдау жатады.

БАСҚАРМА КОМИТЕТТЕРІ

Басқарма қабылдайтын шешімдердің тиімділігін арттыру мақсатында төрт комитет жұмыс істейді:

- Даму комитеті
- Инвестициялық комитет
- Бюджет комитеті
- Кредит комитеті

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ КОДЕКСІ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік басқару кодексі[47] Қазақстан Республикасының заңнамасына, «Самұрық-Қазына» АҚ-ның ішкі құжаттарына сәйкес әзірленді. Кодекс Қазақстанда және әлемде қабылданған корпоративтік басқару іс-тәжірибелерін ескереді, Компанияда корпоративтік басқару жүйесі негізделетін қағидаттарды бекітеді.

Кодекс Компанияның корпоративтік веб-сайтында мына сілтеме бойынша орналастырлған: «ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік басқару кодексі қараңыз.

Кодекстің мақсаттары – корпоративтік басқаруды жетілдіру, басқарудың ашықтығын қамтамасыз ету және тиісті корпоративтік басқару стандарттарына бейілділікті растау. Кодекс Компанияда корпоративтік басқару жүйесі негізделетін қағидаттарды бекітеді. Директорлар кеңесі Кодекстің ережелерін Компанияға енгізуді бақылауды жүзеге асырады.

Кодекс корпоративтік басқаруды дамытуға, басқару процестерінің ашықтығын арттыруға және тиісті корпоративтік басқару қағидаттарына бейілділікті көрсетуге бағытталған. Ол Компанияда корпоративтік басқару жүйесінің негізі болатын қағидаттарды айқындайды. Директорлар кеңесі Компанияда Кодекс ережелерінің іске асырылуын қадағалайды.

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ Корпоративтік басқару кодексі өзектендіріліп, Жалғыз акционердің 2025 жылғы 3 шілдедегі № 33/25 шешімімен бекітілді. Жаңа редакция Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексінің ережелері мен ЭЫДҰ қағидаттарын қоса алғанда, үздік халықаралық іс-тәжірибелерді ескере отырып дайындалды.

Кодекс айтарлықтай оңтайландырылды, сондай-ақ құрылымы жеңілдетілді, жекелеген ережелер аға тәуелсіз директорды тағайындау, комплаенс қызметінің жұмысын регламенттеу, бизнес-процестерге ESG қағидаттарын біріктіру, сондай-ақ тәуелсіз директорлар мен Директорлар кеңесі комитеттерінің рөлін күшейту туралы нормалармен толықтырылды.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ КОДЕКСІНІҢ ҚАҒИДАТТАРЫ МЕН ЕРЕЖЕЛЕРІН САҚТАУ

Корпоративтік хатшы жыл сайын «Сәйкес бол немесе түсіндір» (Comply or Explain) әдісін пайдалана отырып, Компанияның Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен талаптарына сәйкестігіне талдау жүргізеді.

Кодекс ережелерінің орындалуын қадағалауды «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесі жүзеге асырады.

Директорлар кеңесінің шешімімен[48] бекітілген, 2025 жылға арналған «ҚТЖ» ҰК» АҚ Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерін сақтау туралы есебіне сәйкес, Компания Кодекс ережелерінің 89,41%-ын орындайды, 4,7%-ын ішінара сақтайды, ал 0,4% сақталмайды және Кодекстің 5,5%-ын Компанияға қолдануға болмайды.

55-кесте. 2025 жылғы «ҚТЖ» ҰК» АҚ Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерін сақтау

	Қор мен ұйымдардың өзара іс-қимылы		Акционерлердің құқықтары және акционерлерге әділ қарау		Директорлар кеңесінің және Атқарушы органның тиімділігі		Тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және аудит		Ашықтық	
	Компанияның бағалауы, %	Ережелер саны	Компанияның бағалауы, %	Ережелер саны	Компанияның бағалауы, %	Ережелер саны	Компанияның бағалауы, %	Ережелер саны	Компанияның бағалауы, %	Ережелер саны
Ережелердің жалпы саны	**–**	**30**	**–**	**23**	**–**	**128**	**–**	**45**	**–**	**10**
Сақталады	100	30	61	14	93	121	82	37	100	10
Ішінара сақталады	–	0	–	0	4	5	14	6	–	0
Қолданылмайды	–	0	39	9	3	3	2	1	–	0

2026 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ Корпоративтік басқару кодексінің ережелерін одан әрі енгізу және сақтау жөніндегі жұмысты жалғастырады.

[47] Жалғыз акционердің 2025 жылғы 3 шілдедегі шешімімен бекітілген (№ 33/25 хаттама)
[48] Директорлар кеңесінің 2026 жылғы 15 мамырдағы шешімі (№ 10/2026 хаттама).

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІН ЖЕТІЛДІРУ

Компания корпоративтік басқару жүйесін жетілдірумен белсенді айналысады, мысалы, тәуелсіз консультанттардан, Директорлар кеңесінің мүшелерінен және басқа да мүдделі тараптардан алынған ұсынымдарды ескере отырып, «ҚТЖ» ҰК» АҚ 2025 жылға арналған корпоративтік басқаруды жетілдіру жөніндегі жоспар әзірленіп, бекітілді. Оның іске асырылуын қадағалауды «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесі жүзеге асырады.

2025 жылы Жоспарды іске асыру шеңберінде келесі іс-шаралар орындалды:

- «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесі мен Басқарма мүшелерінің қатысуымен стратегиялық сессиялар өткізілді;
- тәуелсіз консультантты тарта отырып, 2024 жылдың қорытындысы бойынша Директорлар кеңесінің қызметіне сыртқы бағалау жүргізілді;
- ҚР СТ ISO 37001 «Парақорлыққа қарсы күрес менеджменті жүйесі. Пайдалану жөніндегі талаптар мен нұсқаулық» сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартын дайындау және енгізу бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ 2025–2026 жылдарға арналға жоспары бекітілді.

2026 жылы Компания жаңартылған іс-шаралар жоспарын бекітуді қоса алғанда, «ҚТЖ» ҰК» АҚ мен оның еншілес ұйымдарында корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру жұмысын жалғастыруды жоспарлап отыр.

ЖАЛҒЫЗ АКЦИОНЕР

Жалғыз акционер – «Самұрық-Қазына» АҚ (бұдан әрі – «Қор») жоғары басқару органы болып табылады. «ҚТЖ» ҰК» АҚ акцияларының 100%-ы Жалғыз акционер – Қорға тиесілі болғандықтан, Заңмен және Жарғымен акционерлердің жалпы жиналысының құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша барлық шешімдерді Жалғыз акционер жеке-дара қабылдайды.

Жалғыз акционер «Акционерлік қоғамдар туралы» және «Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» заңдарды қоса алғанда, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес, сондай-ақ Компания Жарғысының негізінде Компанияны басқарады. Белгіленген тәртіп шеңберінде акционер стратегиялық дамуға, қаржылық және операциялық жоспарларды бекітуге, пайданы бөлуге, басқару органдарының жұмысын қалыптастыруға және бақылауға, сондай-ақ Директорлар кеңесінің мүшелерін және Басқарма Төрағасын тағайындауға байланысты негізгі шешімдер қабылдайды.

Компанияның жалғыз акционері оны басқаруда басты рөл атқарады. Ол компанияның белгіленген корпоративтік стандарттарды сақтауын қадағалайды, олардың сақталуын қамтамасыз етеді. Сонымен қатар, акционер мемлекеттік органдармен тиімді өзара іс-қимылды қолдауда басты рөл атқарады, Компанияның табысты қызметі үшін маңызды болып табылатын бекітілген стратегия мен саясаттарға сәйкес Компанияның негізгі қызмет көрсеткіштерінің орындалуын бақылайды.

Компания акционерге негізделген басқарушылық шешімдерді қабылдау үшін қажетті ақпаратты уақтылы алуға мүмкіндік беретін есептілік пен есеп берушілік тетіктерін енгізді.

2025 жылы Жалғыз акционер «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесі құрамының мәселелерін қарады, жаңартылған Корпоративтік басқарудың кодексін бекітті және «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2024 жылға арналған жылдық қаржылық есептілігін бекітті.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

Директорлар кеңесі «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырады және Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Компанияның Жарғысына сәйкес шешімдер қабылданады. Директорлар кеңесі Компанияның тұрақты және ұзақ мерзімді дамуын қамтамасыз етуде, оның акционерлік құнын қалыптастыруда басты рөл атқарады.

Директорлар кеңесінің құзыретіне Компанияның даму стратегиясын бекіту, қызметінің басым бағыттарын айқындау, келешекке арналған жоспарлар мен негізгі бағдарламаларды бекіту, сондай-ақ тәуекелдерді басқару жүйесіне жалпы қағидаттар мен тәсілдерді әзірлеу кіреді.

Директорлар кеңесінің жұмысы Жарғы, Корпоративтік басқару кодексі және Директорлар кеңесі туралы ішкі ереже негізінде жүзеге асырылады. Жұмыс жыл сайынғы жұмыс жоспарлары мен отырыстар кестесіне сәйкес ұйымдастырылады, қажет болған жағдайда жоспардан тыс мәселелер қаралады.

Директорлар кеңесі мен оның комитеттері жұмысының нәтижелерін, негізгі қаралған мәселелерді, өткізілген отырыстардың саны мен нысандарын, сондай-ақ Директорлар кеңесі мүшелерінің қатысуын көрсететін Директорлар кеңесінің 2025 жылғы қызметі туралы есеп Директорлар кеңесінің 2026 жылғы 18 ақпандағы шешімімен бекітілді. Бұл есептегі негізгі мәліметтер осы Есепке енгізілді.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚҰРАМЫ

GRI 2-10, 2-11

Директорлар кеңесінің мүшелерін және оның Төрағасын сайлау «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына, Корпоративтік басқару кодексіне және «ҚТЖ» ҰК» АҚ Жарғысына сәйкес жүргізіледі.

Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес кәсіби тәжірибе, жеке мінездемелер, жас шамасы және гендерлік құрам бойынша әртүрлілікті қамтамасыз ету ұсынылады, бұл ESG қағидаттарына сәйкес Кеңес жұмысының тиімділігін арттыруға және ұзақ мерзімді құнды құруға ықпал етеді.

Директорлар кеңесінің мүшелерін әрбір үміткердің біліктіліктерін, кәсіби тәжірибесін, жетістіктерін және іскерлік беделін ескере отырып, ашық рәсімдер негізінде Жеке акционер сайлайды. Директорлар кеңесінің жекелеген мүшелерін немесе оның толық құрамын жаңа мерзімге қайта сайлаған кезде олардың Компанияның Директорлар кеңесі қызметінің тиімділігіне қосқан үлесі назарға алынады.

Компания мүддесінде және тұрақты даму қағидаттарын ескере отырып, тәуелсіз, әділ және тиімді шешімдер қабылдауды қамтамасыз ететін дағдылар, тәжірибе мен білім теңгерімін сақтаған маңызды.

Директорлар кеңесінің мүшесі жеке тұлға ғана бола алады. Компанияның Басқарма Төрағасын қоспағанда, Басқарма мүшелері Директорлар кеңесіне кіре алмайды, бұл ретте Басқарма Төрағасы Директорлар кеңесінің Төрағасы лауазымын атқара алмайды.

Директорлар кеңесінің құрамы теңгерімді болып табылады, оған акционердің, тәуелсіз директорлардың және атқарушы орган басшысының (Басқарма Төрағасы) өкілдері кіреді, бұл Компания мен оның акционерінің мүддесі үшін әділ шешімдер қабылдауға ықпал етеді.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Директорлар кеңесінің құрамына 9 директор кіреді, оның ішінде:

- төрт тәуелсіз директор (жалпы санының 44,5%-ы) – А. Ширхубер; Д (Й.) МакКей; У. Вокурка; Годунова Н.Н.;
- Жалғыз акционердің төрт өкілі (жалпы санының 44,5%-ы) – Рысқұлов А.Қ.; Ирубаев Қ.Қ.; Өтепов М.М.; Отыншиев Е.М.;
- Басқарма Төрағасы Алдыбергенов Т.С. (жалпы санының 11% от общего количества).

Директорлар кеңесі мүшелерінің бірі – әйел (жалпы санының 11%-ы).

Директорлар кеңесі мүшелерінде Компанияның акциялары/үлестес компаниялардың жарғылық капиталындағы қатысу үлестері жоқ, сондай-ақ Компанияның жеткізушілері мен бәсекелестерінің акциялары, жарғылық капиталындағы қатысу үлестері жоқ.

«Акционерлік қоғамдар туралы» Заңға сәйкес Директорлар кеңесінің мүшелері лауазымды тұлғалар мен акционерлер деңгейіндегі ықтимал мүдделер қақтығыстарын, оның ішінде қоғам меншігін заңсыз пайдалану мен мүдделілік бар мәмілелерді жасау кезінде теріс пайдалануды қадағалауға және мүмкіндігінше жоюға тиіс.

Директорлар кеңесінің мүшелері Директорлар кеңесінің, оның комитеттерінің отырыстарына қатысуға және оларға дайындалуға жеткілікті уақыт бөледі. Корпоративтік басқару кодексінің талаптарына сәйкес, Директорлар кеңесі мүшесіне төрттен астам заңды тұлғада Директорлар кеңесі мүшесінің қызметіне бір мезгілде орналасуға рұқсат етілмейді, Директорлар кеңесі төрағасының қызметіне бір мезгілде екі заңды тұлғада ғана орналасуға рұқсат етіледі, Директорлар кеңесінің мүшесіне өзге заңды тұлғаларда қызметке орналасуға Директорлар кеңесінің мақұлдауын алғаннан кейін рұқсат етіледі.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Директорлар кеңесінің келесі мүшелері Қазақстанда немесе Қазақстаннан тыс жерлерде басқа заңды тұлғалардың Директорлар кеңестеріндегі басқа өкілеттіктерді және/немесе мүшелікті қоса атқарады: 1) Рысқұлов А.Қ.; 2) Ширхубер А.; 3) ж. (Й.) МакКей; 4) Ирубаев Қ.Қ.; 5) У. Вокурка; 6) 6) Өтепов М.М; 7) Отыншиев Е.М. Бұл ретте басқа заңды тұлғаларға қатысу Корпоративтік басқару кодексі ережелерінің шеңберінде жүзеге асырылады.

Директорлар кеңесінің Төрағасы және оның рөлі

GRI 2-11

Директорлар кеңесінің Төрағасы компанияны тиімді басқаруды қамтамасыз етуде басты рөл атқарады.

Директорлар кеңесінің Төрағасы оның негізгі функцияларының орындалуын қамтамасыз ете отырып және Кеңес мүшелері, Жалғыз акционер мен Басқарма арасындағы сындарлы өзара іс-қимылды ретке келтіре отырып, Директорлар кеңесіне басшылықты жүзеге асырады.

Директорлар кеңесі Төрағасының негізгі міндеттері:

- басымдықтарды айқындауды, шешімдердің орындалуын бақылауды және отырыстарды ұйымдастыруды қоса алғанда, Директорлар кеңесінің тиімді жұмысын қамтамасыз ету;
- Кеңес мүшелері арасында ашық диалог пен пікір алмасуға ықпал ете отырып, компанияны басқарудың алқалы және кәсіби тәсілін қалыптастыру;
- акционердің мүдделерін білдіру және Директорлар кеңесінің қызметінде ашықтықты қамтамасыз ету;
- ортақ мақсаттарға қол жеткізу үшін Директорлар кеңесі, Басқарма мен Жалғыз акционер арасындағы өзара іс-қимылды нығайтуға жәрдемдесу;
- компания қызметінде корпоративтік басқару қағидаттарының және әдептік нормалардың сақталуын бақылау.

Директорлар кеңесінің Төрағасы Компанияның тұрақты дамуын, оның инвестициялық тартымдылығын арттыруды және акционерлер мен басқа да мүдделі тараптардың сенімін нығайтуды қамтамасыз етеді.

Басқарма Төрағасы Директорлар кеңесінің Төрағасы болып сайлана алмайды.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Директорлар кеңесінің Төрағасы – Жалғыз акционер мүдделерінің өкілі А.Қ. Рысқұлов.

Тәуелсіз директорлар және олардың рөлі

Компания Директорлар кеңесінің құрамындағы тәуелсіз директорлар саны бөлігіндегі «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келеді, оларға сәйкес тәуелсіз директорлардың саны Директорлар кеңесі мүшелерінің жалпы санының 30%-дан кем болмауы тиіс.

Тәуелсіз директорларды іріктеу кезінде Жалғыз акционер мен Компания тәуелсіз директорлар лауазымына үміткерлерді конкурстық негізде іздестіру және іріктеу рәсімін айқындайтын Қазақстан Республикасы заңнамасының, Корпоративтік басқару кодексінің, Компания Жарғысының және Жалғыз акционердің жергілікті актілерінің талаптарын басшылыққа алады.

«Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР Заңының талаптарына сәйкес, қоғамның директорлар кеңесі құрамының кемінде отыз пайызы тәуелсіз директорлар болуы тиіс.

Компанияның Директорлар кеңесінің тәуелсіз мүшесінің тәуелсіздігіне қойылатын талаптар «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңында және Корпоративтік басқару кодексінде белгіленеді.

Директорлар кеңесінің тәуелсіз мүшесінің тәуелсіздігі келесі критерийлермен айқындалады:

- компанияның немесе топтың қызметкері емес немесе соңғы үш жыл ішінде ондай болмаған;
- Компанияның лауазымды және үлестес тұлғасы емес және өзі директорлар кеңесіне сайланар алдындағы үш жыл ішінде ондай болмаған (оның тәуелсіз директор лауазымында болған жағдайын қоспағанда);
- компаниямен тікелей немесе серіктес, акционер, директор не органның бас менеджері ретінде материалдық іскерлік қатынастары жоқ немесе соңғы үш жыл ішінде болмаған немесе компаниямен осындай қатынастарды тоқтатпаған;
- Компанияның үлестес тұлғаларына қатысты үлестес тұлға емес;

- компаниядан директордың сыйақысынан басқа қосымша сыйақы алмаған немесе алмайды;
- осы акционерлік қоғамның немесе осы акционерлік қоғам ұйымдарының – үлестес тұлғаларының лауазымды адамдарымен бағыныстылығы жоқ және өзі директорлар кеңесіне сайланар алдындағы үш жыл ішінде осы тұлғалармен бағынысты болмаған;
- Компанияның аудитіне аудиторлық ұйым құрамында жұмыс істейтін аудитор ретінде қатыспайды және өзі директорлар кеңесіне сайланар алдындағы үш жыл ішінде мұндай аудитке қатыспаған және т.б.

Тәуелсіз директор тәуелсіздік мәртебесінің ықтимал жоғалуын қадағалайды және осындай жағдайлар болған кезде Директорлар кеңесінің төрағасын алдын ала хабардар етеді. Директорлар кеңесі мүшесінің тәуелсіздігіне әсер ететін мән-жайлар болған жағдайда Директорлар кеңесінің төрағасы тиісті шешім қабылдау үшін осы ақпаратты акционерлердің назарына дереу жеткізеді.

Тәуелсіз директорлар Дж. (Й.) МакКей, У. Вокурка, А. Ширхубер және А.Н. Годунова Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәуелсіздік критерийлеріне сәйкес келеді. Осылайша, аталған тәуелсіз директорлар қабылдайтын шешімдерге едәуір әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін қандай да бір қатынастар немесе жағдайлар жоқ.

Тәуелсіз директорлармен жасалатын еңбек шарттарына сәйкес Директорлар кеңесінің отырыстарына қатысудың ең төменгі деңгейіне қойылатын талаптар белгіленеді. Егер тәуелсіз директор есепті кезеңде Директорлар кеңесінің кемінде жарты бетпе-бет және сырттай отырыстарына қатысқан жағдайда (ауруды қоса алғанда, дәлелді себеппен болмауын қоспағанда), тиянақталған сыйақы төлеу жүргізілмейді.

Директорлар кеңесі мүшелерінің құзыреттері

Компанияның Директорлар кеңесі Компанияның қызметіне тиімді стратегиялық басшылық жасау және қадағалау үшін қажетті кәсіби білімдердің, тәжірибе мен құзыреттердің жиынтығына ие. Директорлар кеңесінің құрамын қалыптастыру теңгерімділік, кәсіби сараптаманың әртүрлілігі, салалық білім мен басқару тәжірибесі қағидаттарын ескере отырып жүзеге асырылады.

Директорлар кеңесі мүшелерінің Компания қызметі үшін негізгі салаларда, оның ішінде теміржол көлігі мен инфрақұрылымы, стратегиялық және корпоративтік басқару, қаржы мен инвестициялар, тәуекелдерді басқару, кадр саясаты және адам капиталын дамыту, сондай-ақ тұрақты даму мен ESG мәселелерінде едәуір басқарушылық және салалық тәжірибесі бар.

Құзыреттердің кең ауқымының болуы Директорлар кеңесіне стратегиялық даму, инвестициялық саясат, операциялық тиімділікті арттыру және Компанияның корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру мәселелерін жан-жақты қарауға мүмкіндік береді.

Директорлар кеңесі мүшелерінің кәсіби тәжірибесі мен құзыреттіліктерінің теңгерімді үйлесімі Компанияның қаржылық орнықтылығын нығайтуға және ұзақ мерзімді тұрақты дамуын қамтамасыз етуге бағытталған шешімдерді қабылдаудың әділ және тиімді процесін қалыптастыруға ықпал етеді.

Директорлар кеңесінің мүшелерін оқыту және дамыту

GRI 2-17

Корпоративтік басқарудың озық іс-тәжірибесіне сәйкес, Директорлар кеңесінің мүшелері біліктілігін арттыру мақсатында жыл сайынғы негізде оқытудан өтеді. Директорлар кеңесі мүшелерінің біліктілігін арттыруға қажеттілік өзін-өзі бағалау нәтижелері негізінде айқындалады. Сондай-ақ Директорлар кеңесінің мүшелерін оқыту бағдарламалары корпоративтік басқару диагностикасының және ESG бағалауының қорытындысы бойынша алынған ұсынымдар негізінде қалыптастырылады.

ESG іс-тәжірибелеріне оқыту

2025 жылғы желтоқсанда Директорлар кеңесінің мүшелері үшін «Темір жол секторындағы тұрақты даму» тақырыбында оқыту өткізілді. Оқыту бағдарламасы ESG күн тәртібін бақылаудағы, климаттық тәуекелдерді басқарудағы және Компанияның ұзақ мерзімді тұрақты даму стратегиясын әзірлеудегі Директорлар кеңесінің стратегиялық рөлін терең түсінуге бағытталған болды.

Директорлар кеңесінің қызметін бағалау

GRI 2-18

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-да Директорлар кеңесінің, оның комитеттерінің және жекелеген мүшелерінің жұмысын бағалау жыл сайын жүргізіледі. Корпоративтік басқару кодексінің талаптарына сәйкес Директорлар кеңесін бағалау тәуелсіз ұйымды тарта отырып, үш жылда кемінде бір рет жүргізіледі.

Бағалау Директорлар кеңесі мен оның мүшелерінің Компанияның ұзақ мерзімді құнын құруға және тұрақты дамуын қамтамасыз етуге қосқан үлесін айқындауға, сондай-ақ Директорлар кеңесі жұмысының тиімділігін одан әрі арттыру салаларын анықтауға бағытталған. Бағалау нәтижелері Директорлар кеңесі мүшелерінің қайта сайлау немесе өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешімдер қабылдау кезінде ескеріледі.

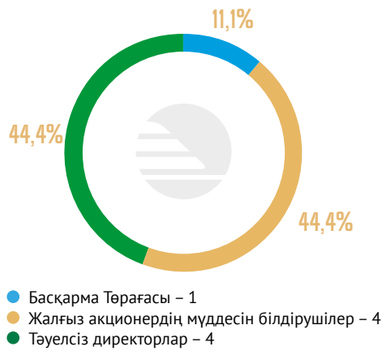
2025 жылы Директорлар кеңесінің қызметіне тәуелсіз бағалау жүргізу үшін 2024 жылдың қорытындысы бойынша «Самұрық-Қазына» АҚ әдістемелік ұсынымдарына сәйкес Орталық Азия мен Кавказдағы KPMG тәуелсіз консультанты («КПМГ Такс энд Эдвайзори» ЖШС) тартылды.

Бағалау шеңберінде Директорлар кеңесі мен оның комитеттері отырыстарының ішкі құжаттары мен хаттамаларына талдау, Директорлар кеңесінің есептерін қарау, Директорлар кеңесінің мүшелеріне сауалнама жүргізу, сондай-ақ консультанттардың Директорлар кеңесінің мүшелерімен және корпоративтік хатшымен жеке сұхбаттары жүргізілді. Сауалнама және сұхбат барысында Директорлар кеңесінің рөлдері мен функциялары, Кеңестің және оның комитеттерінің құрамы мен құрылымы, олардың қызметінің басымдықтары, сондай-ақ Директорлар кеңесінің Компания менеджментімен өзара іс-қимылы мәселелері қаралды.

Бағалау нәтижелері Директорлар кеңесі мүшелерінің кәсіби құзыреттілігінің жоғары деңгейін, Директорлар кеңесі төрағасының маңызды үйлестіруші рөлін, сондай-ақ акционермен және Директорлар кеңесі мүшелерімен өзара іс-қимыл кезінде Корпоративтік хатшы аппараты тарапынан тиімді ұйымдастырушылық және әдіснамалық қолдауды растады.

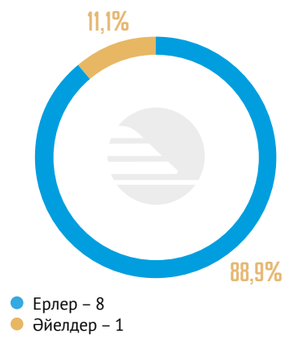
Тәуелсіз консультанттардың қорытындысына сәйкес, Директорлар кеңесінің қызметі тұтастай алғанда қызметтің жоғары тиімділігін дәлелдейді және Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына, Компанияның ішкі нормативтік құжаттарына және негізгі аспектілердің көбісі бойынша корпоративтік басқарудың озық халықаралық тәжірибесінің қағидаттарына сәйкес келеді.

Директорлар кеңесінің құрылымы, %

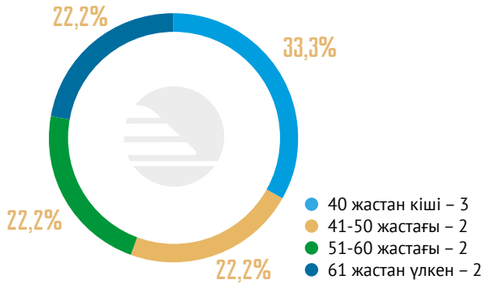

Директорлар кеңесі мүшелерінің гендерлік әртүрлілігі, %

GRI 2-9

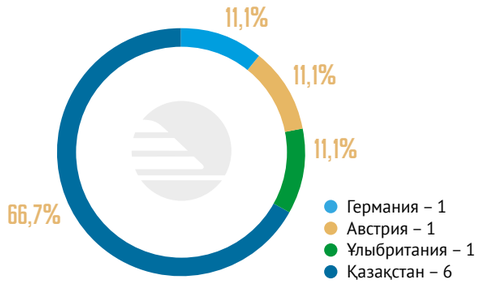
Директорлар кеңесі мүшелерінің жасы, %

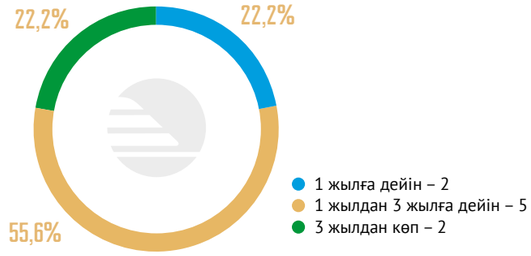
Директорлар кеңесі мүшелерінің орташа жасы

49 жас

Директорлар кеңесі мүшелерінің азаматтығы, %

Директорлар кеңесі мүшелерінің өкілеттік мерзімі, %

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚҰРАМЫНДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР

Есепті кезеңде Директорлар кеңесінің құрамында келесі өзгерістер болды:

- «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ Басқармасының 2025 жылғы 26 маусымдағ шешімімен Е.Қ. Бердіғұловтың өкілеттігі тоқтатылып, М.М. Өтепов сайланды;
- «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ Басқармасының 2025 жылғы 30 маусымдағы шешімімен Н.Е. Сауранбаевтың өкілеттігі тоқтатылды;
- «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ Басқармасының 2025 жылғы 3 шілдедегі шешімімен Т.С. Алдыбергенов сайланды.

2025 жылдың соңында «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесі мынадай құрамда ұсынылды:

GRI 2-9

ТАӘ	Сайланған күні	Өкілеттік мерзімі
Тәуелсіз директорлар		
МакКей Дж. (Й.)	2024 жылдың 26 қыркүйегі	3 жыл
Вокурка У.	2024 жылдың 26 қыркүйегі	3 жыл
Ширхубер А.	2024 жылдың 26 қыркүйегі	3 жыл
Годунова Н.Н.	2024 жылдың 26 қыркүйегі	3 жыл
Жалғыз акционер мүдделерінің өкілдері		
Рысқұлов А.Қ.	2024 жылдың 26 қыркүйегі	3 жыл
Ирубаев Қ.Қ.	2024 жылдың 26 қыркүйегі	3 жыл
Өтепов М.М.	2024 жылдың 26 қыркүйегі	Директорлар кеңесінің өкілеттік мерзімі аяқталғанға дейін
Отыншиев Е.М.	2024 жылдың 26 қыркүйегі	3 жыл
Басқарма Төрағасы		
Алдыбергенов Т.С.	2025 жылдың 3 шілдесі	3 жыл

Тәуелсіз директорлар (Дж. (Й.) МакКей, У. Вокурка, А. Ширхубер, Н.Н. Годунова) өкілеттіктерінің орташа мерзімі 2 жыл 9 айды құрайды.
Директорлар кеңесі өкілеттігінің аяқталу күні – 2027 жылдың 26 қыркүйегі.

РЫСҚҰЛОВ Айдар Қайратұлы

«ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің Төрағасы, Жалғыз акционер мүдделерінің өкілі

Директорлар кеңесінің құрамына 2023 жылдан бастап кіреді.

т.ж. ***1981***

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті, «Қаржы және несие» мамандығы;
- Назарбаев Университеті, DUKE University-мен бірлескен «Іскерлік әкімшілендіру магистрі» (Executive MBA) бағдарламасы.

Еңбек қызметі:

- Әр жылдары банк секторында түрлі лауазымдарды атқарды, «ҚазАгро» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ Инвестициялық жобалар департаменті директорының орынбасары, «Самұрық-Қазына» АҚ қаржы активтерін басқару жөніндегі директоры болды, түрлі ұйымдардың Директорлар кеңестеріне қатысуда үлкен тәжірибесі бар.
- 2019–2023 жылдары – «Самұрық-Энерго» АҚ Экономика және қаржы жөніндегі басқарушы директоры;
- 2023 жылдың тамызынан қазіргі уақытқа дейін – «Самұрық-Қазына» АҚ Экономика және қаржы жөніндегі басқарушы директоры.

Компанияның, Компания жеткізушілері мен бәсекелестерінің акциялары жоқ.

АЛДЫБЕРГЕНОВ Талғат Сағиұлы

Директорлар кеңесінің мүшесі, Басқарма Төрағасы

Директорлар кеңесінің құрамына 2025 жылдан бастап кіреді.

т.ж. ***1970***

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Алматы темір жол көлігі инженерлері институты, «Темір жол көлігінде тасымалдауды ұйымдастыру және басқару» мамандығы;
- Ресей Федерациясы Президентінің жанындағы Ресей халық шаруашылығы және мемлекеттік қызмет академиясы, «Экономика» бағыты бойынша магистр;
- Қазақ көлік және коммуникация академиясы, экономика ғылымдарының кандидаты ғылыми дәрежесі.

Еңбек қызметі:

- 1992-1998 жылдары – Батыс Қазақстан темір жолында түрлі лауазымдарды, оның ішінде тауар кассирі, жүк және багажды қабылдап-тапсырушы, станция бастығының орынбасары және жол коммерциялық аға ревизоры лауазымдарын атқарды.
- 1998-2007 жылдары – «Қазақстан темір жолы» РМК «Фирмалық көліктік қызмет көрсету орталығы» ЕМК Ақтөбе филиалының басшысы, «Қазкөліксервис» ЕМК директоры, «ҚазМұнайГаз» сауда үйі» ЖАҚ көліктік логистика департаментінің директоры.
- 2008–2019 жылдары – «Кедентранссервис» АҚ президенті, «АвтоГазАлматы» ЖШС бас директоры, «Kazakhmys Maker» ЖШС Басқарма төрағасы.
- 2024–2025 жылдары – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары.
- 2025 жылғы 3 шілдеден бастап – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма төрағасы.

Компанияның, Компания жеткізушілері мен бәсекелестерінің акциялары жоқ.

ИРУБАЕВ
Қуат Қайыргелденұлы

Директорлар кеңесінің мүшесі,
Жалғыз акционер мүдделерінің өкілі

Директорлар кеңесінің құрамына 2023 жылдан бастап кіреді.

т.ж. ***1979***

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- М.В. Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университеті – Ресей Федерациясы, «Механика. Қолданбалы математика» мамандығы;
- Назарбаев Университеті Жоғары бизнес мектебі, «Іскерлік әкімшілендіру (басқарушылық кадрлар үшін)» мамандығы.

Еңбек қызметі:

- Әр жылдары Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінде, «БРК-Лизинг» АҚ-да, «МҰЖҚ» жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ-да түрлі қызметтер атқарды, қызметінің негізгі бағыты әртүрлі салалардағы тәуекелдерді басқару болды.
- 2006–2008 жылдары – «МҰЖҚ» жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ-да Тәуекелдерді басқару бөлімінің бастығы;
- 2008–2015 жылдары – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Тәуекелдерді басқару департаментінің директоры, Тәуекелдер комитетінің мүшесі;
- 2018 жылдан қазіргі уақытқа дейін – «Marsh» компаниясының Астана қаласындағы өкілі.

Компанияның, Компания жеткізушілері мен бәсекелестерінің акциялары жоқ.

ӨТЕПОВ
Мират Маратұлы

Директорлар кеңесінің мүшесі,
Жалғыз акционер мүдделерінің өкілі

Директорлар кеңесінің құрамына 2025 жылдан бастап кіреді.

т.ж. ***1989***

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Қазақстандық менеджмент, экономика және болжамдау институты (ҚМЭБИ), «Экономика» мамандығы;
- City University London, Ұлыбритания, бизнес-экономика саласындағы ғылым магистрі;
- The University of Warwick, Ұлыбритания, бизнес әкімшілендіру магистрі, MBA.

Еңбек қызметі:

- 2010–2018 жылдары «Семізбай-U» ЖШС бизнес әкімшілендіру бөлімінің бас маманы, «Самұрық-Қазына» АҚ-ның Басқару есептілігі жүйесін енгізу жөніндегі жобалық кеңсе жобасының менеджері, Басқарма төрағасының кеңесшісі (қаржы-экономикалық мәселелер бойынша), «Самұрық-Энерго» АҚ-ның талдамалық қолдау, стратегиялық даму, жобаларды басқару департаменттерінің директоры қызметтерін атқарды.
- 2018–2019 жылдары – «Самұрық-Қазына» АҚ-ның Активтерді басқару дирекциясының талдаушысы.
- 2019–2021 жылдары – «Whiteshield Partners» халықаралық консалтингтік компаниясының жобалар жетекшісі.
- 2021–2022 жылдары – «Самұрық-Қазына» АҚ-ның стратегия, тұрақты даму және цифрлық трансформация жөніндегі тең басқарушы директоры;
- 2022 жылдың ақпанынан 2025 жылдың сәуіріне дейін – «Самұрық-Қазына» АҚ стратегия және активтерді басқару жөніндегі басқарушы директоры.

Компанияның, Компания жеткізушілері мен бәсекелестерінің акциялары жоқ.

ОТЫНШИЕВ
Елжас Мұратұлы

Директорлар кеңесінің мүшесі,
Жалғыз акционер мүдделерінің өкілі

Директорлар кеңесінің құрамына 2024 жылдан бастап кіреді.

т.ж. ***1987***

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Мәскеу физика-техникалық институты, Ресей, «Қолданбалы математика және физика» мамандығы, бакалавр және ғылым магистрі.

Еңбек қызметі:

- Еңбек қызметін 2007 жылдың қазанында Ernst & Young (Мәскеу қ., Ресей) компаниясында талдаушы болып бастады.
- 2009–2012 жылдары «Тау-Кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы» АҚ инвестициялық жобалар департаментінің менеджері, содан кейін директоры болып жұмыс істеді.
- 2012–2019 жылдары «Самұрық-Қазына» АҚ Ұлттық әл-ауқат қорының инвестициялық блогында түрлі қызметтерді атқарған.
- 2019–2023 жылдары жеке меншік холдингтік компанияларда, сондай-ақ KIDF тікелей инвестициялар қорының басқарушы компаниясында басшылық қызметтерді атқарған.
- 2023 жылдың сәуірінен бастап «Самұрық-Қазына» АҚ Стратегия және активтерді басқару жөніндегі тең басқарушы директоры қызметін атқарады.
- «QazaqGaz» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің Төрағасы, сондай-ақ «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ және «Қазатомөнеркәсіп» ҰАК» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі.

Компанияның, Компания жеткізушілері мен бәсекелестерінің акциялары жоқ.

ВОКУРКА УЛЬФ

Директорлар кеңесінің мүшесі,
Тәуелсіз директор

Директорлар кеңесінің құрамына 2021 жылдан бастап кіреді.

т.ж. ***1962***

Азаматтығы: Германия Федеративтік Республикасы

Білімі:

- Мартин Лютер атындағы университет, Германия;
- КСРО Сыртқы істер министрлігінің Мәскеу мемлекеттік халықаралық қатынастар институты (МГИМО), «Халықаралық қатынастар» факультеті.

Еңбек қызметі:

- «Deutsche Bank AG», «Самұрық» мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдинг» АҚ, «Metzler Asset Management GmbH» компанияларында жұмыс істеген.
- Әр жылдары «Қазпошта» АҚ Директорлар кеңесінің Төрағасы; ҚР Президентінің жанындағы Қазақстандық шетелдік инвесторлар кеңесі қауымдастығының Басқарма төрағасы және мүшесі; «Қазкоммерцбанк» АҚ Басқарма Төрағасы және Директорлар кеңесінің мүшесі, «Цеснабанк» АҚ Басқарма Төрағасы қызметтерін атқарды.
- 2019 жылдан қазіргі уақытқа дейін – «Нұрбанк» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, «АХҚО әкімшілігі» АҚ және «KAZAKH INVEST» ҰК» АҚ тәуелсіз директоры.

Компанияның, Компания жеткізушілері мен бәсекелестерінің акциялары жоқ.

ШИРХУБЕР Александер Андреас

Директорлар кеңесінің мүшесі, Тәуелсіз директор

Директорлар кеңесінің құрамына 2023 жылдан бастап кіреді.

т.ж. ***1988***

Азаматтығы: Австрия Республикасы

Білімі:
- Венадағы Лаудер бизнес мектебі, Австрия Республикасы, халықаралық менеджмент және басқару магистрі дәрежесі;
- Лондон экономика және саясаттану мектебі, Англия, жаһандық менеджмент саласындағы ғылым магистрі дәрежесі;
- Вена экономика және іскерлік әкімшілендіру университетінде, Көлік және логистика институтында инфрақұрылымды дамыту және логистика саласындағы ғылыми жобалар.

Еңбек қызметі:
- 2017–2018 жылдары – «Группа ГАЗ» компаниясының (Нижний Новгород қ., Ресей) Батыс Африкадағы сату жөніндегі менеджері;
- 2018–2022 жылдары – «ÖBB Infrastruktur AG» (Австрия) компаниясында «Breitspur Planungsgesellschaft mbH (BPG)» басқарушы директоры;
- 2022 жылдың ақпанынан желтоқсанына дейін – «Rail Cargo Logistics» Басқарушы директоры (Ресей); «ÖBB Rail Cargo Austria» Еуразия Аға сарапшысы;
- 2023 жылдан қазіргі уақытқа дейін – Superfund Asset Management Company GmbH Бизнесті дамыту – жаһандық нарықтар жөніндегі директоры және Superfund Japan Co., Ltd. Басқарма мүшесі.

Компанияның, Компания жеткізушілері мен бәсекелестерінің акциялары жоқ.

МАККЕЙ ДЖОН (ЙАН)

Директорлар кеңесінің мүшесі, Тәуелсіз директор

Директорлар кеңесінің құрамына 2021 жылдан бастап кіреді.

т.ж. ***1955***

Азаматтығы: Ұлыбритания

Білімі:
- Стирлинг университеті, білім және ағылшын тілін зерттеу;
- Жанжалдарды реттеу және басқару саласындағы сертификат, Core Solutions, Эдинбург;
- Стирлинг университетінің Менеджмент мектебінің құрметті профессоры.

Еңбек қызметі:
- 2006 жылдан бері әртүрлі компаниялардың директорлар кеңестерінде, соның ішінде ESG саласында жұмыс істеу бойынша мол тәжірибесі бар.
- «Lothian Buses Ltd.», «Critiqom Ltd.», NHS UK жалақы тексеру органы, Шотландия колледждері, Эдинбург колледжі, Ofcom-ның Шотландия бойынша консультативтік комитеті, Security Industry Authority және т.б. компаниялардың Директорлар кеңесінің мүшесі болды.
- 2012 жылдан қазіргі уақытқа дейін «Otherhand Ltd» компаниясының құрылтайшысы-директоры;
- 2015 жылдан қазіргі уақытқа дейін – Стирлинг университеті Менеджмент мектебінің халықаралық кеңесінің Директорлар кеңесінің мүшесі; Police Negotiating Board & SPCF» тәуелсіз төрағасы.

Компанияның, Компания жеткізушілері мен бәсекелестерінің акциялары жоқ.

ГОДУНОВА Наталья Николаевна

«ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, Тәуелсіз директор

Директорлар кеңесінің құрамына 2024 жылдан бастап кіреді.

т.ж. ***1972***

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:
- 1993 ж. – Батыс Қазақстан ауыл шаруашылығы институты;
- 2011 ж. – Ресей Федерациясы Үкіметінің жанындағы Қаржы университеті.

Еңбек қызметі:
- 2015 жылдың желтоқсанынан 2017 жылдың желтоқсанына дейін «Нұр Отан» партиясының хатшысы қызметін атқарды.
- 2017 жылдың желтоқсанынан 2018 жылдың ақпанына дейін Қазақстан Республикасы Орталық сайлау комиссиясының мүшесі болды.
- 2018 жылдың ақпанынан 2022 жылдың қарашасына дейін Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетін басқарды.
- 2022 жылдың қарашасынан 2024 жылдың сәуіріне дейін Қазақстан Республикасы Жоғарғы аудиторлық палатасының төрағасы қызметін атқарды.

Компанияның, Компания жеткізушілері мен бәсекелестерінің акциялары жоқ.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚЫЗМЕТІ

Директорлар кеңесінің отырыстары бекітілген жоспарға сәйкес өткізіледі. Жоспар қаралуға тиіс негізгі мәселелердің тізбесін, сондай-ақ отырыстардың кестесін қамтиды. Стратегиялық маңыздылығы мен мәнділігі бар мәселелер Директорлар кеңесінің бетпе-бет отырыстары барысында ғана қаралады.

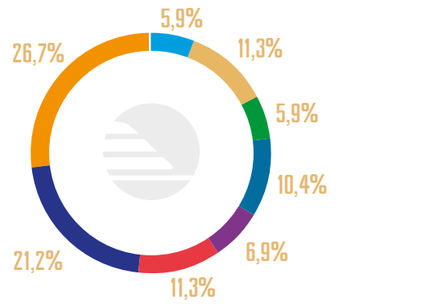
2025 жылы жоспар бойынша 7 отырыс болғанымен Директорлар кеңесі 19 отырыс, оның ішінде бетпе-бет нысанда – 17 отырыс, сырттай дауыс беру нысанында – 2 отырыс өткізді.

2025 жылғы Директорлар кеңесінің отырыстарына қатысудың орташа көрсеткіші – 90,7%.

56-кесте. Директорлар кеңесі мүшелерінің 2025 жылғы қатысуы

	Есепті кезең	Отырыстарға қатысуы	Пайыздық ара қатынаста
Рысқұлов Айдар Қайратұлы	01.01.2025-31.12.2025	19-дан 19-ы	100%
Алдыбергенов Талғат Сағиұлы	03.07.2025-31.12.2025	11-ден 10-ы	90%
Өтепов Мират Маратұлы	26.06.2025-31.12.2025	11-ден 10-ы	90%
Ирубаев Қуат Қайыргелденұлы	01.01.2025-31.12.2025	19-дан 14-і	73,6%
Отыншиев Елжас Мұратұлы	01.01.2025-31.12.2025	19-дан 12-сі	63%
Ширхубер Александер Андреас	01.01.2025-31.12.2025	19-дан 19-ы	100%
Вокурка Ульф	01.01.2025-31.12.2025	19-дан 19-ы	100%
Маккей Джон (Йан)	01.01.2025-31.12.2025	19-дан 19-ы	100%
Годунова Наталья Николаевна	01.01.2025-31.12.2025	19-дан 19-ы	100%

2025 жылы өткізілген Директорлар кеңесінің отырыстарында 202 мәселе қаралды, оның ішінде:

2025 жылғы тоқсан сайынғы есептілік шеңберінде Директорлар кеңесімен тыңдалды:
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ Ішкі аудит қызметінің қызметі туралы есеп;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ бойынша кешенді еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғаудың жай-күйі туралы есеп;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ тәуекелдері бойынша шоғырландырылған есеп.

Сондай-ақ Директорлар кеңесімен жүйелі түрде қаралды:
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасының есебі;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ ірі инвестициялық жобаларының орындалуы туралы есеп;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ Корпоративтік басқаруды жетілдіру жөніндегі жоспарды іске асыру мәртебесі бойынша есеп;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2032 жылға дейінгі даму стратегиясының іске асырылуының барысы туралы есеп;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ Қаржы жөніндегі басқарушы директорының есебі.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ КОМИТЕТТЕРІ

Директорлар кеңесі жұмысының тиімділігін арттыру және корпоративтік басқару құрылымын жетілдіру мақсатында Директорлар кеңесі жанынан төрт комитет құрылды:
- Аудит жөніндегі комитет;
- Стратегия және қаржы комитеті;
- Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет;
- Қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі комитет.

Комитеттердің негізгі міндеті – олардың құзыретіне жатқызылған мәселелерді алдын ала жан-жақты зерделеу, сондай-ақ негізделген және сараланған шешімдер қабылдау мақсатында Директорлар кеңесі үшін ұсынымдар әзірлеу.

Комитеттер комитет жұмысына табысты қатысу үшін қажетті кәсіби білімі, құзыреттері мен дағдылары бар Директорлар кеңесінің мүшелерінен құрылған.

Комитеттердің жұмыс тиісті ережелермен қатаң регламенттеледі. Комитеттер туралы ережелерге сәйкес, тәуелсіз директорлар Директорлар кеңесі комитеттерінің төрағалары болып табылады.

«Самұрық-Қазына» АҚ өкілдерінің шақыру бойынша комитеттердің отырыстарына жүйелі түрде қатысуы комитеттер жұмысының тиімділігін қосымша арттыруға ықпал етті, бұл Компанияның барлық мүдделі тараптарының мүдделерін неғұрлым терең түсінуді қамтамасыз етті және саналы әрі теңдестірілген шешімдер қабылдауға көмектесті.

Директорлар кеңесі комитеттерінің функциялары мен міндеттері

Комитет	Міндеттері
Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет	Кадр саясаты, тағайындаулар, қызметті бағалау, сыйақылар және корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік саласындағы мәселелерді қарау
Стратегия және қаржы комитеті	Стратегиялық даму мәселелерін, қаржылық тұрақтылыққа байланысты мәселелерді және инвестициялық стратегия мен активтерді басқару саласындағы мәселелерді қарау
Қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі комитет	Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы мәселелерді, Компанияның пайдалану және операциялық қызметіне, қоршаған ортаны қорғауға, қозғалыс қауіпсіздігіне, тұрақты дамуға, ESG-ге байланысты мәселелерді қарау
Аудит жөніндегі комитет	Қаржылық есептілік, сыртқы аудит, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі, корпоративтік басқару, ішкі аудит, комплаенс саласындағы мәселелерді, сондай-ақ Компанияның киберқауіпсіздігі мәселелерін қарау

ТАҒАЙЫНДАУЛАР МЕН СЫЙАҚЫЛАР ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТ

Комитеттің құзыреттері мен өкілеттіктері Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет туралы ережеде келтірілген.

Положение размещено на корпоративном веб-сайте «ҚТЖ» ҰК» АҚ Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет туралы ереже қараңыз.

Комитеттің құрамы	Есепті кезең	Отырыстарға қатысу	Отырыстарға қатысу пайызы, %
Дж. (Й.) Маккей Тәуелсіз директор, Комитет төрағасы	01.01.2025-31.12.2025 жж.	14-тен 14-і	100%
У.Вокурка	01.01.2025-31.12.2025 жж.	14-тен 14-і	100%
Отыншиев Е.М.	01.01.2025-31.12.2025 жж.	14-тен 5-і	36%
Годунова Н.Н.	01.01.2025-31.12.2025 жж.	14-тен 14-і	100%

Комитеттің 2025 жылғы қызметі

2025 жылы Комитеттің 14 отырысы өткізілді (жоспар – 7 отырыс), оларда 102 мәселе қаралды.

КОМИТЕТ ЕСЕПТІ ЖЫЛЫ ҚАРАҒАН МӘСЕЛЕЛЕР, %

2025 жылы Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет келесі мәселелерді қарап, тиісті ұсынымдар берді:
- Кадр саясатын іске асыру шеңберінде HR мәселелері бойынша есеп қаралды;
- Компанияның орталық аппаратының ұйымдық құрылымына ұсынылатын өзгерістер қаралып, талданды;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ еншілес ұйымдарының директорлар кеңестерінің, байқау кеңестерінің құрамына өзгерістер енгізілді;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ басшы қызметкерлерін, «ҚТЖ» ҰК» АҚ еншілес ұйымдарының бірінші басшыларын тағайындау мәселелері қаралды;
- 2024 жылға арналған Samruk -Research Services (Әлеуметтік тұрақтылық индексі) зерттеулерінің нәтижелері туралы есеп қаралды.

2025 жыл ішінде Комитет төмендегі құжаттарды қарап, мақұлдады:
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесіне өз қызметінде есеп беретін басшы қызметкерлер мен қызметкерлердің қызметін бағалау қағидалары;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ еншілес ұйымдарының директорлар кеңестерінің/байқау кеңестерінің құрамын қалыптастыру және директорлар кеңесінің/байқау кеңестерінің мүшелеріне сыйақы төлеу мен шығыстарды өтеу қағидалары өзгерістер мен толықтырулар енгізу;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ Корпоративтік омбудсмен аппаратының, Корпоративтік хатшы аппаратының, Ішкі аудит қызметінің және Комплаенс қызметінің басшы қызметкерлеріне, жұмыскерлеріне еңбекақы төлеу және сыйлықақы беру қағидаларына өзгерістер мен толықтырулар енгізу;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ басшы қызметкерлерінің 2026 жылға арналған уәждемелі негізгі қызмет көрсеткіштерінің карталары;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ орталық аппаратының ұйымдық құрылымы;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ Корпоративтік омбудсменінің 2024 жылдың қорытындысы бойынша жұмысы туралы есеп;
- ТСК мен Директорлар кеңесінің 2024 жылдың қорытындысы бойынша жұмысы туралы есеп.

СТРАТЕГИЯ ЖӘНЕ ҚАРЖЫ КОМИТЕТІ

Комитеттің құзыреттері мен өкілеттіктері Стратегия және қаржы комитеті туралы ережеде келтірілген.

Ереже Компанияның корпоративтік веб-сайтында мына сілтеме бойынша орналастырылған: «ҚТЖ» ҰК» АҚ Стратегия және қаржы комитеті туралы ереже қараңыз.

Комитеттің құрамы	Есепті кезең	Отырыстарға қатысу	Отырыстарға қатысу пайызы, %
Ширхубер Алексадер Андреас Тәуелсіз директор, Комитет төрағасы	01.01.2025-31.12.2025 жж.	13-тен 13-і	100%
Рысқұлов Айдар Қайратұлы	01.01.2025-31.12.2025 жж.	13-тен 3-і	23%
Ирубаев Қуат Кайыргелденұлы	01.01.2025-31.12.2025 жж.	13-тен 10-ы	77%
Бердіғұлов Ернат Құдайбергенұлы	01.01.2025-27.03.2025 жж.	2-ден 0	0%
Вокурка Ульф	01.01.2025-31.12.2025 жж.	13-тен 13-і	100%
Маккей Джон (Йан)	01.01.2025-31.12.2025 жж.	13-тен 13-і	100%

Комитеттің 2025 жылғы қызметі

2025 жылы Комитеттің 13 отырысы өткізілді (жоспар – 7 отырыс), оларда 95 мәселе қаралды.

КОМИТЕТ ЕСЕПТІ ЖЫЛЫ ҚАРАҒАН МӘСЕЛЕЛЕР, %

- СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ТҰРАҚТЫЛЫҚ: 75%
- АКТИВТЕРДІ БАСҚАРУ: 4%
- ӨЗГЕ ДЕ МӘСЕЛЕЛЕР: 5%
- БИЗНЕС ТРАНСФОРМАЦИЯСЫ: 1%
- ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРУ: 15%

2025 жылы Директорлар кеңесінің Стратегия және қаржы комитеті бір қатар мәселелерді қарап, Директорлар кеңесіне келесі негізгі бағыттар бойынша ұсынымдар берді:

- Стратегия және қаржылық тұрақтылық:
  - Компанияның 2024 жылғы және 2025 жылдың 10 айының қорытындысы бойынша қаржылық-экономикалық көрсеткіштерін қамтитын Қаржы жөніндегі басқарушы директордың есептері қаралып, талқыланды.
  - «Жолаушылар тасымалы» АҚ мен «Штадлер Қазақстан» ЖШС-нің ірі мәмілелерін, сондай-ақ «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС мен «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ арасында ТЭ33АС және ТЭ33АТ сериялы магистральдық жүк локомотивтерін жеткізуге өзара байланысты мәмілелерді жасау мәселелері қаралып, талданды;
  - «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» ҰК» АҚ-ның Ақтау порты акваториясының түбін тереңдету бойынша жұмыстарды сатып алу туралы шарт жасасу мәселесі қаралды;
  - «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның Deutsche Bahn AG компаниясымен ынтымақтастығы мәселесі бойынша тыңдау өткізіліп, ұсынымдар берілді;
  - «Жолаушылар тасымалы» АҚ қызметінің тиімділігін арттыру шеңберінде DB Engineering & Consulting GmbH ұсынған ECM (Entity in Charge of Maintenance) тұжырымдамасы туралы ақпарат қаралды;
  - «KTZ Air Cargo» АҚ құру мәселесі қаралып, алдын ала мақұлданды;
  - PSA компаниясымен одан әрі ынтымақтастық бойынша атқарылған жұмыс және жоспарлар мәселесі қаралып, ұсынымдар берілді.

ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТ

Комитеттің құзыреттері мен өкілеттіктері Қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі комитет туралы ережеде келтірілген.

Ереже Компанияның корпоративтік веб-сайтында мына сілтеме бойынша орналастырылған: «ҚТЖ» ҰК» АҚ Қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі комитет туралы ереже қараңыз.

Комитеттің құрамы	Есепті кезең	Отырыстарға қатысу	Отырыстарға қатысу пайызы, %
Ширхубер Александер Андреас Тәуелсіз директор, Комитет төрағасы	01.01.2025-31.12.2025 жж.	7-ден 7-і	100%
Ирубаев Қуат Кайыргелденұлы	01.01.2025-31.12.2025 жж.	7-ден 7-і	100%
Вокурка Ульф	01.01.2025-31.12.2025 жж.	7-ден 7-і	100%

Комитеттің 2025 жылғы қызметі

2025 жылы Комитеттің 7 отырысы өткізілді (жоспар – 7 отырыс), оларда 45 мәселе қаралды.

КОМИТЕТ ЕСЕПТІ ЖЫЛЫ ҚАРАҒАН МӘСЕЛЕЛЕР, %

- КЕШЕНДІ ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ: 42%
- ӨЗГЕ ДЕ МӘСЕЛЕЛЕР: 33%
- ТҰРАҚТЫ ДАМУ: 14%
- ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ БОЙЫНША: 11%

2025 жылы Директорлар кеңесінің Қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі комитеті бір қатар мәселелерді қарап, Директорлар кеңесіне келесі негізгі бағыттар бойынша ұсынымдар берді:

- Өндірістік қауіпсіздік:
  - сыртқы аудиторды тарта отырып, «ҚТЖ» ҰК» АҚ өндірістік қауіпсіздік жағдайына аудит жүргізу бойынша жұмысты аяқтау тапсырылды;
  - 2024–2027 жылдарға арналған өндірістік қауіпсіздік саласындағы IT-жобалардың Жол картасына сәйкес жылжымалы құрамның «ҚТЖ» ҰК» АҚ жұмыскерлерін басып кетуін болдырмауға бағытталған жобалардың іске асырылуын бақылау жүзеге асырылады;
  - өндірістік қауіпсіздік жағдайын жақсарту үшін бағыттарды анықтау мақсатында өңірдің темір жол әкімшіліктері бойынша тұрақты бенчмаркинг өткізу ұсынылды;
  - темір жол инфрақұрылымы мен жылжымалы құрамның және т.б. қажеттіліктері үшін тораптарды, бөлшектер мен қызметтерді жеткізуші мердігер ұйымдардың техникалық аудитін жүргізу процесін бақылау жүзеге асырылады.
- Тұрақты даму:
  - Комитеттің ұсынымына сәйкес «ҚТЖ» ҰК» АҚ 2024 жылғы ESG-рейтингінің нәтижелерін қарау қорытындысы бойынша Директорлар кеңесі мен Басқарма мүшелерінің қатысуымен жыл сайынғы стратегиялық сессия Компанияның ESG-рейтингін арттыру мәселелеріне арналды;
  - «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының 2060 жылға дейінгі Төмен көміртекті даму жол картасын жыл сайын қарау шеңберінде Комитет ESG саласындағы бастамаларды іске асыруға бағыттау жоспарланған инвестициялардың үлесін, оның ішінде төмен көміртекті даму бөлігінде айқындау мәселесін қарады;

- Комитет корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру мәселелері бойынша Қазақстанның темір жол секторын реформалау жөніндегі ынтымақтастық туралы меморандум шеңберінде Еуропалық қайта құру және даму банкінің қолдауымен тартылған сыртқы консультантпен өзара іс-қимыл жасады;
- сыртқы консультантпен бірлесіп Компанияның IPO-сына дайындық жұмыстары шеңберінде жүргізілген «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның ESG-рейтингтер критерийлеріне сәйкестігінің ағымдағы деңгейін диагностикалау нәтижелері қаралды;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ тұрақты дамуының тиімділігін бағалау нәтижелерін жыл сайын қарау қорытындылары бойынша 2024 жылы фотовольтаикалық панелдер орнату неғұрлым орынды болатын ғимараттар мен құрылыстарды анықтау мақсатында Компания кәсіпорындарының объектілеріне талдау жүргізілді;
- өндірісте зардап шеккен қызметкерлердің отбасыларына көзделген әлеуметтік қолдау мен төлемдер мәселелерін қоса алғанда, гендерлік теңдік, стейкхолдерлермен өзара іс-қимыл және Компания қызметінің әлеуметтік аспектілері мәселелеріне жеке назар аударылды.

АУДИТ ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТ

Комитеттің құзыреттері мен өкілеттіктері Аудит жөніндегі комитет туралы ережеде келтірілген.

Ереже Компанияның корпоративтік веб-сайтында мына сілтеме бойынша орналастырылған: «ҚТЖ» ҰК» АҚ Аудит жөніндегі комитет туралы ереже қараңыз.

Комитеттің құрамы	Есепті кезең	Отырыстарға қатысу	Отырыстарға қатысу пайызы, %
Вокурка Ульф Тәуелсіз директор, Комитет төрағасы	01.01.2025-31.12.2025 жж.	11-ден 11-і	100%
Маккей Джон (Йан)	01.01.2025-31.12.2025 жж.	11-ден 11-і	100%
Ширхубер Александер Андреас	01.01.2025-31.12.2025 жж.	11-ден 11-і	100%

Комитеттің 2025 жылғы қызметі

2025 жылы Комитеттің 11 отырысы өткізілді (жоспар – 8 отырыс), оларда 116 мәселе қаралды.

КОМИТЕТ ЕСЕПТІ ЖЫЛЫ ҚАРАҒАН МӘСЕЛЕЛЕР, %

ІШКІ АУДИТ ПЕН КОМПЛАЕНС ФУНКЦИЯЛАРЫ
53 %

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖӘНЕ ІШКІ БАҚЫЛАУ
18 %

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК
19 %

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ
26 %

2025 жылы Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті бір қатар мәселелерді қарап, Директорлар кеңесіне келесі негізгі бағыттар бойынша ұсынымдар берді:

- Қаржылық есептіліктің шынайылығын бақылау:
  - «ҚТЖ» ҰК» АҚ бас бухгалтерімен және сыртқы аудитормен қаржылық есептілікті, дайындау кезінде қолданылатын қағидаттарға, маңызды бағалаулар мен түзетулерге қатысты талқылаулар өткізілді;
  - «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған жылдық жеке және шоғырландырылған қаржылық есептілігі алдын ала мақұлданды;
  - 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған қаржылық есептілікті дайындау процесін ішкі бағалау бойынша есеп қаралды.

- Сыртқы аудиттің тәуелсіздігі мен әділдігін қамтамасыз ету:
  - аудит процесі шеңберінде аудиторлық қорытынды беруге қатысты аудиторлық мәселелер мен байқауларды талқылау үшін сыртқы аудитормен тұрақты кездесулер өткізілді;
  - сыртқы аудитор көрсеткен аудиторлық және аудиторлық емес қызметтердің көлемі және сыртқы аудиторға 2024 жылға төленуге тиіс сыйақы сомасы қаралды;
  - 2024 жылға арналған Сыртқы аудиторлың ұсынымдарын орындау жөніндегі іс-шаралар жоспарын орындау бойынша есеп, «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2025 жылға арналған жеке және шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті жөніндегі сыртқы аудиторлың жоспары және т.б. қаралды.
- Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерінің тиімді жұмыс істеуін бақылау:
  - 2025 жылғы үш тоқсандағы тәуекелдерді басқару бойынша шоғырландырылған есептер қаралып, алдын ала мақұлданды;
  - «ҚТЖ» ҰК» АҚ еншілес ұйымдарының басшыларымен және тәуекел иелерімен тәуекелдерді басқару мәселелері бойынша кездесулер өткізілді, оларда тәуекелдерді басқару бойынша есептер нақтылап талқыланып, тиісті ұсынымдар берілді.
- Корпоративтік басқару жүйесін дамытуды қамтамасыз ету:
  - 2024 жылғы «ҚТЖ «ҰК» АҚ Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерін сақтау туралы есеп, «ҚТЖ «ҰК» АҚ Корпоративтік басқару кодексін енгізу жөніндегі іс-шаралар жоспары, Тұрақты даму туралы есепті қамтитын 2024 жылғы біріктірілген жылдық есеп 2025 жылға арналған корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру жоспары қаралып, алдын ала мақұлданды;
  - 2025 жылға арналған «ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік басқару жүйесін жетілдірудің негізгі іс-шаралары бойынша 2025 жылғы 1, 2 және 3-тоқсандардың есептері және т.б. қаралды.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МҮШЕЛЕРІНІҢ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛЫ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ акционерді, қызметкерлерді, серіктестерді, мемлекеттік органдар мен жұртшылықты қоса алғанда, мүдделі тараптармен ашық және айқын өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді. Олардың мүдделерін сақтау мақсатында Компания өз қызметінің негізгі аспектілері туралы ақпаратты корпоративтік сайтта және өзге де ресми ақпараттық ресурстарда уақтылы және шынайы ашып көрсетеді.

Директорлар кеңесінің құрамына Директорлар кеңесінің отырыстары шеңберінде мәселелерді қарауға және талқылауға қатысатын Жалғыз акционердің өкілдері кіреді.

2025 жылы Директорлар кеңесі мен Басқарма мүшелерінің бастамасы бойынша тұрақты негізде, оның ішінде еншілес ұйымдардың басшыларымен жұмыс кездесулері мен кеңесулер өткізілді.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 12.06.2025 ж. шешімімен (№ 7 хаттама) IPO мәселелері жөніндегі жұмыс тобы құрылды, оған «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесі мен Басқармасының мүшелері кірді

13.06.2025 ж. Қор өкілдері шақырылып, Директорлар кеңесінің мүшелері, Компанияның топ-менеджменті, құрылымдық бөлімшелер мен еншілес ұйымдардың басшылары қатысқан ESG жақсарту мәселелері бойынша «Климаттық стратегия және басқару жүйесіндегі оның аспектілері» стратегиялық сессиясы өткізілді

Сыртқы аудит процесі шеңберінде «Deloitte» ЖШС сыртқы аудиторының өкілдерімен үш кездесу жүргізілді

05.09.2025 ж. «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің мүшелері «Нұрлы жол» теміржол вокзалына барып, жаңа Burabay Express электр пойызын, тасымалдарды басқарудың автоматтандырылған орталығын қарап шықты

04.09., 23.10., 11.12.2025 ж. IPO мәселелері жөніндегі жұмыс тобының отырыстары өтті, оларға KPMG компаниясының және J.P. Morgan, Societe General, Citi қаржы конгломераттарының өкілдері қатысып, алдағы 2026 жылы IPO-ға шығу мәселелері талқыланды

11.12.2025 ж. Директорлар кеңесі мен Басқармасының мүшелері, Қор өкілдері қатысқан «ҚТЖ» ҰК» АҚ цифрландырудың басым бағыттары бойынша «2026–2030 жылдарға арналған «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның IT стратегиясы» стратегиялық сессиясы өткізілді

2026 ЖЫЛҒА ЖӘНЕ ОРТА МЕРЗІМДІ КЕЛЕШЕККЕ ЖОСПАРЛАР

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-да корпоративтік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру және басқару органдары қызметінің тиімділігін арттыру мақсатында 2026 жылға және орта мерзімді келешекке мынадай негізгі іс-шараларды іске асыру жоспарланған:

- 2025 жылдың қорытындысы бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің қызметіне бағалау жүргізу (өзін-өзі бағалау);
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның жаңа Корпоративтік басқару кодексін енгізу жөніндегі іс-шараларды іске асыру;
- 2026 жылға арналған «ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру жөніндегі жаңа жоспарды әзірлеу;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның ірі еншілес ұйымдарының директорлар кеңестері мен байқау кеңестерінің құрамдарын «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның ішкі құжаттарына сәйкес олардың өкілеттік мерзімдеріне және өзге де тапсырмалар бойынша жаңарту;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ еншілес ұйымдарында корпоративтік басқарудың тиімділігін арттыруға бағытталған іс-шараларды іске асыру;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның ішкі құжаттарын корпоративтік басқарудың үздік іс-тәжірибесіне және «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да қолдану іс-тәжірибесіне сәйкес жаңарту.

БАСҚАРМА

GRI 202-2

Басқарма алқалы атқарушы орган ретінде ұйымның күнделікті қызметіне басшылықты жүзеге асырады және Компания қызметінің белгіленген стратегиялық мақсаттарға, Даму жоспарына және Жалғыз акционер мен Директорлар кеңесі қабылдаған шешімдерге сәйкестігін қамтамасыз етеді.

Басқарманың негізгі міндеттері Компания стратегиясы бойынша ұсыныстар әзірлеуді, қаржылық-шаруашылық саясатын іске асыруды, ағымдағы шаруашылық қызметпен байланысты аса маңызды мәселелер бойынша шешімдер әзірлеуді және бөлімшелердің жұмысын үйлестіруді, бақылау жүйесінің және тәуекелдер мониторингі жүйесінің тиімділігін арттыруды, Жалғыз акционердің құқықтары мен заңды мүдделерін қамтамасыз етуді қамтиды.

Басқарма Компанияның ұзақ мерзімді құнының өсуіне және тұрақты дамуына ұмтылады.

БАСҚАРМАНЫҢ ҚҰРАМЫ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ Жарғысына сәйкес, Басқарманың сандық құрамын, өкілеттік мерзімін айқындау, Басқарма мүшелерін сайлау, сондай-ақ олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату мәселелері «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің құзыретіне жатады. Басқарма Төрағасын тағайындау және өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату Жалғыз акционердің құзыретіне кіреді.

БАСҚАРМА ҚҰРАМЫНДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР

2025 жылдың соңында «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқармасы келесі құрамда ұсынылды:

Алдыбергенов Талғат Сағиұлы – Басқарма Төрағасы («Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасының 03.07.25 ж. шешімі, №33/25 хаттама);
Амандықов Ерлан Мұратұлы – Басқарма мүшесі («ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 30.10.25 ж. шешімі, №15 хаттама);
Ахметжанов Әнуар Мұратұлы – Басқарма мүшесі («ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 15.03.24 ж. шешімі, №3 хаттама);
Қойшыбаев Ерлан Хамардинұлы – Басқарма мүшесі («ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 15.03.24 ж. шешімі, №3 хаттама);
Көшеров Дайыр Әділбекұлы – Басқарма мүшесі («ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 15.03.24 ж. шешімі, №3 хаттама);
Орынбасаров Бауыржан Пазылбекұлы – Басқарма мүшесі («ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 15.03.24 ж. шешімі, №3 хаттама);
Смолина Александра Александровна – Басқарма мүшесі («ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 15.03.24 ж. шешімі, №3 хаттама);
Төрегелдин Мұрат Маратұлы – Басқарма мүшесі («ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 25.07.25 ж. шешімі, №9 хаттама);
Шәкенов Марат Арапбекұлы – Басқарма мүшесі («ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 30.10.25 ж. шешімі, №3 хаттама);
Садырқұлов Рамазан Болатбекұлы – Басқарма мүшесі («ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 17.10.24 ж. шешімі, №15 хаттама).

2025 жылы Басқарма құрамында келесі өзгерістер жүргізілді:

- 2025 жылғы 14 наурызда «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен (№ 3 хаттама) Е.Қ. Нағаспаевтың өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылды.
- 2025 жылғы 3 шілдеде «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасының шешімімен (№ 33/25 хаттама) «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы болып Т.С. Алдыбергенов тағайындалды.
- 2025 жылғы 25 шілдеде «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен (№ 9 хаттама) Басқарма құрамына М.М. Төрегелдин сайланды.
- 2025 жылғы 8 тамызда «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен (№ 10 хаттама) С.Ж. Кеулімжаевтың өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылды.
- 2025 жылғы 30 қазанда «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен (№ 15 хаттама) Басқарма құрамына Е.М. Амандықов пен М.А. Шәкенов сайланды.

АЛДЫБЕРГЕНОВ Талғат Сағиұлы

Директорлар кеңесінің мүшесі, Басқарма Төрағасы

Басқарма құрамына 2024 жылдан бастап кіреді.

Т.Ж. **1970**

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Алматы темір жол көлігі инженерлері институты, «Темір жол көлігінде тасымалдауды ұйымдастыру және басқару» мамандығы;
- Ресей Федерациясы Президентінің жанындағы Ресей халық шаруашылығы және мемлекеттік қызмет академиясы, «Экономика» бағыты бойынша магистр;
- Қазақ көлік және коммуникация академиясы, экономика ғылымдарының кандидаты ғылыми дәрежесі.

Еңбек қызметі:

- 1992-1998 жылдары – Батыс Қазақстан темір жолында түрлі лауазымдарды, оның ішінде тауар кассирі, жүк және багажды қабылдап-тапсырушы, станция бастығының орынбасары және жол коммерциялық аға ревизоры лауазымдарын атқарды.
- 1998-2007 жылдары – «Қазақстан темір жолы» РМК «Фирмалық көліктік қызмет көрсету орталығы» ЕМК Ақтөбе филиалының басшысы, «Қазкөліксервис» ЕМК директоры, «ҚазМұнайГаз» сауда үйі» ЖАҚ көліктік логистика департаментінің директоры.
- 2008–2019 жылдары – «Кедентранссервис» АҚ президенті, «АвтоГазАлматы» ЖШС бас директоры, «Kazakhmys Maker» ЖШС Басқарма төрағасы.
- 2024–2025 жылдары – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары.
- 2025 жылдың 3 шілдесінен бастап – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма төрағасы.

АХМЕТЖАНОВ
Әнуар Мұратұлы

Басқарма мүшесі

Басқарма құрамына 2021 жылдан бастап кіреді.

т.ж. ***1975***

Азаматтығы: Қазақстан Республикасын

Білімі:
- Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті, «Халықаралық экономикалық қатынастар» мамандығы;
- Джонс Хопкинс университеті, «Халықаралық қаржы» мамандығы.

Еңбек қызметі:
- Әр жылдары «ҚазМұнайТеңіз» ТМК» АҚ-да, «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ-да, «Самұрық-Қазына Холдингі» АҚ-да, «ҚазГерМұнай» БК» ЖШС-де басшы қызметтерді атқарды; Қарағанды облысы әкімінің өнеркәсіп, шағын және орта бизнесті дамыту, индустрияландыру және инвестиция мәселелері жөніндегі орынбасары; ҚР Президенті Әкімшілігінің инспекторы; ҚР Қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің, ҚР Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің жауапты хатшысы қызметтерін атқарды.
- 2020–2021 жылдары – ҚР Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібінің Бірінші вице-министрі.
- 2021 жылдың шілдесінен 2022 жылдың ақпанына дейін – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Трансформация және цифрландыру жөніндегі Басқарма Төрағасының Бірінші орынбасары.
- 2022 жылдың ақпанынан 2023 жылдың қарашасына дейін – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасының орынбасары.
- 2023 жылдың қарашасынан қазіргі уақытқа дейін – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасының орынбасары.

ШӘКЕНОВ
Марат Арапбекұлы

Басқарма мүшесі

Басқарма құрамына 2025 жылдан бастап кіреді.

т.ж. ***1964***

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:
- М. Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникация академиясы, «Локомотивтер» мамандығы.
- Қазақ қатынас жолдары университеті, техника ғылымдарының кандидаты.
- Ресей Федерациясының Президенті жанындағы Ресей халық шаруашылығы және мемлекеттік қызмет академиясы, Іскерлік әкімшілендіру докторы (DBA)

Еңбек қызметі:
- Әр жылдары машинист көмекшісі, машинист, сондай-ақ локомотив депосында басшылық лауазымдарды атқарды. «Локомотив» АҚ атқарушы директоры, вице-президенті, президенті болып жұмыс істеді.
- 2016–2018 жылдары – «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ жылжымалы құрам, техникалық саясат және операциялық қызмет жөніндегі вице-президенті.
- 2018–2025 жылдары – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Қозғалыс қауіпсіздігі департаментінің директоры, Қозғалыс қауіпсіздігі жөніндегі басқарушы директор – Қозғалыс қауіпсіздігі департаментінің директоры.
- 2025 жылдың қазанынан бастап – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасының орынбасары.

КӨШЕРОВ
Дайыр Әділбекұлы

Басқарма мүшесі

Басқарма құрамына 2021 жылдан бастап кіреді.

т.ж. ***1977***

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:
- Индиана университеті, қаржы бакалавры;
- Қазақ мемлекеттік басқару академиясы, «Халықаралық экономика» мамандығы.

Еңбек қызметі:
- Әр жылдары «Интергаз Орталық Азия» АҚ корпоративтік қаржыландыру департаменті директорының орынбасары, директоры, «ҚазТрансОйл» АҚ қаржы директоры, «ҚазТрансГаз» АҚ Корпоративтік қаржыландыру департаментінің директоры, Экономика және қаржы жөніндегі басқарушы директоры, Бас директорының экономика және қаржы жөніндегі орынбасары қызметтерін атқарған.
- 2018 жылдың желтоқсанынан 2022 жылдың ақпанына дейін – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасының қаржы жөніндегі орынбасары.
- 2022 жылдың ақпанынан қазіргі уақытқа дейін – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Қаржы жөніндегі басқарушы директоры.

ОРЫНБАСАРОВ
Бауыржан Пазылбекұлы

Басқарма мүшесі

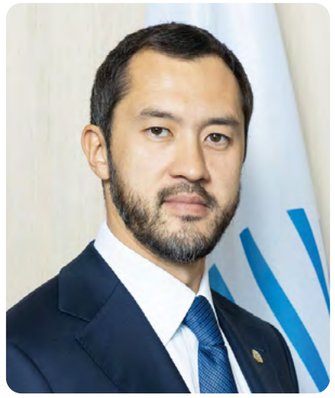
Басқарма құрамына 2021 жылдан бастап кіреді.

т.ж. ***1970***

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:
- Алматы теміржол көлігі инженерлері институты, «Теміржол көлігінде тасымалдауды ұйымдастыру және қозғалысты басқару» мамандығы.

Еңбек қызметі:
- Еңбек қызметін Батыс Қазақстан темір жолының Қызылорда теміржол станциясында жолдар бойынша кезекші болып бастаған. Әр жылдары темір жол саласында түрлі қызметтер атқарды: «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарушы директоры – Бас инженері, «ҚТЖ» ҰК» АҚ Пайдалану жұмысы жөніндегі басқарушы директоры; «Қазтеміртранс» АҚ президентінің м.а., «ҚТЖ» ҰК» АҚ Вице-президенті, Бас инженері.
- 2017–2018 жылдары – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Инфрақұрылымдық жобалар жөніндегі вице-президенті;
- 2018–2020 жылдары – «ҚТЖ» ҰК» АҚ – «Магистральдық желі дирекциясы» филиалының Инфрақұрылым жөніндегі басқарушы директоры – директоры.
- 2020–2021 жылдары – «ҚТЖ» ҰК» АҚ – «Магистральдық желі дирекциясы» филиалының Басқарма Төрағасының инфрақұрылым жөніндегі орынбасары – директоры.
- 2022 жылдан қазіргі уақытқа дейін – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Өндірістік процестер жөніндегі басқарушы директоры.

ҚОЙШЫБАЕВ Ерлан Хамардинұлы

Басқарма мүшесі

Басқарма құрамына 2021 жылдан бастап кіреді.

Т.Ж. ***1985***

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:
- American University in Dubai, Бакалавриат, «Қаржы және банк ісі» мамандығы;
- Қазақ көлік және коммуникация академиясы, магистратура, «Логистика» мамандығы;
- Ресей Федерациясы Президенті жанындағы Ресей халық шаруашылығы және мемлекеттік қызмет академиясы, MBA.

Еңбек қызметі:
- Әр жылдары ҚР Қаржы министрінің көмекшісі, «Самұрық-Қазына Инвест» ЖШС Инвестициялық жобалар департаментінің директоры, «Көлік логистикасын дамыту ұлттық орталығы» АҚ Вице-президенті, «Көлік қызметтері орталығы» АҚ президенті қызметтерін атқарған.
- 2015–2018 жылдары – «KTZ Express» АҚ Логистика жөніндегі вице-президенті.
- 2018–2019 жылдары – «Қазақстандық индустрияны дамыту институты» АҚ Басқарма Төрағасының орынбасары.
- 2019–2021 жылдары – Қостанай облысы әкімінің орынбасары.
- 2021 жылдың қарашасынан 2025 жылдың қазанына дейін – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Логистика жөніндегі басқарушы директоры, «ҚТЖ» ҰК» АҚ Логистика жөніндегі Басқарма Төрағасының орынбасары.
- 2025 жылдың қазанынан қазіргі уақытқа дейін – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасының орынбасары.

ТӨРЕГЕЛДИН Мұрат Маратұлы

Басқарма мүшесі

Басқарма құрамына 2025 жылдан бастап кіреді.

Т.Ж. ***1984***

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:
- Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті, «Құқықтану» мамандығы.
- Қарағанды экономикалық университеті, «Экономика» мамандығы.
- Ланкастер университеті, Ұлыбритания, халықаралық бизнес және корпоративтік құқық магистрі.

Еңбек қызметі:
- Еңбек жолын 2006 жылы бастаған, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ, «Kaspi Bank» АҚ, «Сарыарқа» ӘКК» ҰК» АҚ, «Қазгеология» ұлттық геологиялық барлау компаниясы» АҚ-да жұмыс істеді.
- 2018 жылдан бастап «ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік хатшысы, «Жолаушылар тасымалы» АҚ Бас директорының бірінші орынбасары, орынбасары (Басқарма төрағасы), сондай-ақ «Вагонсервис» АҚ Басқарма төрағасының міндетін атқарушы қызметтерін атқарды.
- 2025 жылдың шілдесінен қазіргі уақытқа дейін – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасының орынбасары.

СМОЛИНА Александра Александровна

Басқарма мүшесі

Басқарма құрамына 2024 жылдан бастап кіреді.

Т.Ж. ***1986***

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:
- Қазақ гуманитарлық-заң университеті, «Халықаралық құқық».
- Қазақстан-Британ техникалық университеті, «Іскерлік әкімшілендіру», «Мұнай және газ» мамандығы.
- И.М. Губкин атындағы Ресей мемлекеттік мұнай және газ университеті, «Мұнай-газ бизнесін басқару».

Еңбек қызметі:
- Әр жылдары «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ-да басшы қызметтерді атқарды, сонымен қатар «Жолаушылар тасымалы» АҚ директоры, атқарушы директоры – заң департаментінің директоры қызметтерін және «ҚТЖ» ҰК» АҚ-да түрлі басшы қызметтерді атқарды.
- 2022 жылдың сәуірінен қазіргі уақытқа дейін – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Заң қызметінің басшысы – Құқықтық қамтамасыз ету департаментінің директоры.

САДЫРҚҰЛОВ Рамазан Болатбекұлы

Басқарма мүшесі

Басқарма құрамына 2024 жылдан бастап кіреді.

Т.Ж. ***1980***

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:
- М. Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникация академиясы, «Теміржол көлігімен тасымалдауды ұйымдастыру» мамандығы.
- Алматы энергетика және байланыс университеті, «Электр энергетикасы» мамандығы.

Еңбек қызметі:
- Әр жылдары теміржол саласында түрлі қызметтерді атқарды: «ҚТЖ» ҰК» ЖАҚ – «Атбасар электрмен жабдықтау дистанциясы» филиалының бас инженері, директоры, «ҚТЖ» ҰК» ЖАҚ – «Атбасар электрмен жабдықтау дистанциясы» филиалының дистанция бастығы, «ҚТЖ» ҰК» АҚ – «Алматы магистральдық желі бөлімшесі» филиалының Алматы электрмен жабдықтау дистанциясы бастығы, «ҚТЖ» ҰК» АҚ – «Магистральдық желі дирекциясы» филиалы директорының орынбасары, «ҚТЖ» АҚ филиалы директорының корпоративтік даму жөніндегі орынбасары, директоры.
- 2024 жылдың сәуірінен қазіргі уақытқа дейін – «ҚТЖ» ҰК» АҚ Бас инженері.

АМАНДЫҚОВ Ерлан Мұратұлы

Басқарма мүшесі

Басқарма құрамына 2025 жылдан бастап кіреді.

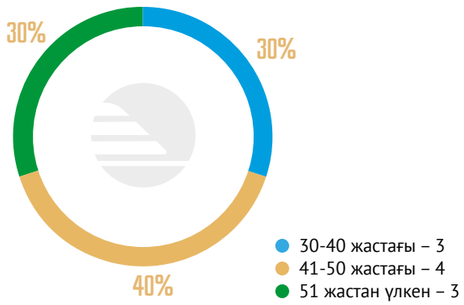
т.ж. ***1988***

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

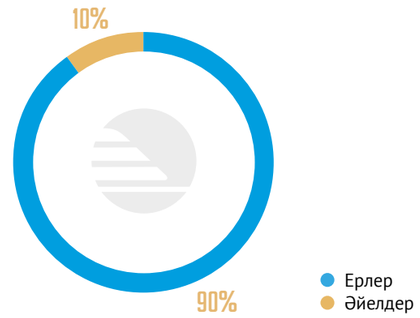
Білімі:
- Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті, «Машина жасау» мамандығы.

Еңбек қызметі:
- Еңбек жолын Орал қаласындағы Балалар мен жасөспірімдер спорт мектебінің инженері болып бастаған, кейін «Подстепный ауылдық округінің әкімдігі» ММ-да жұмыс істеді.
- 2015–2024 жылдары Батыс Қазақстан облысы әкімі аппаратында түрлі қызметтер атқарды, сондай-ақ Батыс Қазақстан облысы Теректі ауданы әкімінің орынбасары болып жұмыс істеді.
- 2024–2025 жылдары – «ҚТЖ» ҰК» АҚ құрылымында түрлі лауазымдарда жұмыс істеді;
- 2025 жылдан қазіргі уақытқа дейін – «ҚТЖ» ҰК» АҚ аппаратының басшысы.

Басқарма мүшелерінің жасы, %

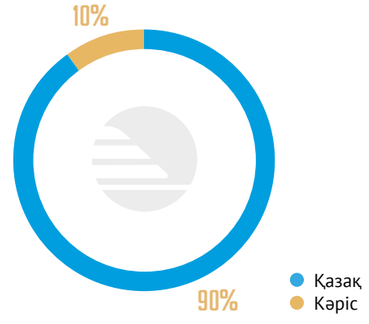
Гендерлік әртүрлілік, %

Басқарма мүшелерінің орташа жасы

47 жас

Этникалық шығу тегі, %

БАСҚАРМАНЫҢ 2025 ЖЫЛҒЫ ҚЫЗМЕТІ

2025 жылы Басқарманың 39 отырысы өткізілді, оларда 274 мәселе бойынша шешім қабылданды.

Есепті кезеңде Компания Басқармасымен Компанияның операциялық қызметі бойынша мәселелер, даму стратегиясын, «ҚТЖ» ҰК» АҚ Жалғыз акционері мен Директорлар кеңесінің шешімдерін жүзеге асыру бойынша мәселелер қаралды.

2025 жыл ішінде «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқармасымен келесі құжаттар бекітілді:
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2032 жылға дейінгі даму стратегиясын іске асыру жөніндегі жоспар және «ҚТЖ «ҰК» АҚ-ның НҚК ағашы;
- 2025–2026 жылдарға арналған ESG рейтингін жақсарту бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның жол картасы;
- Дауыс беретін акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) жүз пайызы «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ға тиесілі заңды тұлғалардың корпоративтік басқару кодексі;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ ақпараттық саясаты;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарындағы әртүрлілік және инклюзивтілік саясаты;
- Трансқазақстан теміржол дәлізін дамытудың кешенді жоспары;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметіндегі сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды болдырмау және алдын алу жөніндегі кешенді шаралар жоспарына өзгерістер енгізу;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлерін іссапарға жіберу туралы қағидаларға өзгерістер мен толықтырулар енгізу және т.б.

КОМПАНИЯНЫҢ ЛАУАЗЫМДЫ ТҰЛҒАЛАРЫНА СЫЙАҚЫ БЕРУ

GRI 2-19, 2-20

«КТЖ» ҰК» АҚ Басқарма мүшелеріне бір жылғы жұмыс қорытындысы бойынша сыйақы төлеу «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 2017 жылғы 12 шілдедегі шешімімен бекітілген (№ 5 хаттама) Корпоративтік омбудсмен аппаратының, Корпоративтік хатшы аппаратының, Ішкі аудит қызметінің және Комплаенс қызметінің басшы қызметкерлеріне, жұмыскерлеріне еңбекақы төлеу және сыйлықақы беру қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.
Жоғарыда аталған Қағидалар келесі қағидаттарға негізделеді:
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның Жалғыз акционерінің мүдделеріне сай келетін міндеттерді орындаумен сыйақының өзара байланысы;
- сыйақы мөлшерінің «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызмет нәтижелеріне және қызметкерлердің нәтижелілігіне тәуелділігі.

Компания қызметкерінің лауазымдық жалақысының мөлшерін Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитеттің ұсынымы бойынша Директорлар кеңесі лауазымдық қызметақылар ауқымы шеңберінде немесе Қағидалардың тәртібі мен шарттарына сәйкес өзге мөлшерде белгілейді.

Жыл сайынғы ақылы еңбек демалысы берілген кезде қызметкерге тиісті үстемеақы төленеді. Толық емес жұмыс уақыты бар қызметкерлер үшін үстемеақы пропорционалды төленеді. Басшы қызметкерлерге Компанияның атқарушы органының шешімі негізінде тиянақталған жиынтық мөлшерде мереке күндеріне (Тәуелсіздік күні, Көлік қызметкерлері күні және т.б.) 10 АЕК-тен аспайтын біржолғы сыйлықақылар төленуі мүмкін.

Есепті кезеңдегі жұмыс қорытындысы бойынша сыйақылар қол жеткізілген жетістіктер үшін материалдық көтермелеу және негізгі қызмет көрсеткіштері негізінде жұмыс тиімділігін арттыру мақсатында қызметтің тиімділігін бағалау нәтижелері бойынша төленеді, қызметтің корпоративтік және функционалдық көрсеткіштерін (НҚК) орындаудың қорытынды нәтижелілігінің нақты көрсеткіштері негізінде есептеледі.

Нақты мәндері бар негізгі қызмет көрсеткіштерінің карталарын және сыйақы мөлшерінің есептерін жауапты бөлімше белгіленген тәртіппен Компанияның Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитетінің және Директорлар кеңесінің қарауына шығарады.

2025 жылы Басқарма Төрағасының корпоративтік НҚК және «ҚТЖ» ҰК» АҚ Басқарма мүшелерінің функционалдық НҚК ESG көрсеткіштерін қамтыды: өндірістік қауіпсіздік деңгейі, әлеуметтік тұрақтылық рейтингі, кадрлардың тұрақтамауы деңгейі және CO_2 брутто көлемін төмендету деңгейі.

Есепті кезеңдегі жұмыс қорытындысы бойынша сыйақылар тұрақты сипатта болмайды және орташа жалақыны есептеу кезінде ескерілмейді.

Басшы қызметкерлерге сыйақы төлеу туралы шешімді «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесі қабылдайды.

Компания Жарғысына сәйкес Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақы мөлшері Жалғыз акционердің ішкі құжаттарына сәйкес Жалғыз акционердің шешімімен айқындалады. Директорлар кеңесінің мүшелеріне тиянақталған сыйақы ғана төленеді. «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің комитеттеріне қатысқаны үшін қосымша сыйақы қарастырылмаған.

2025 жылы Басқарма мен Директорлар кеңесінің мүшелеріне жалақыны қоса алғанда, сыйақының жалпы сомасы 1 036 млн теңгені құрады.

ЖАЛҒЫЗ АКЦИОНЕРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

Бас компанияның кез келген орналастыруға қатысуы туралы ақпарат

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ жарияланған акциялар саны шегінде 1 010 жай акцияларды орналастыруды жүзеге асырды.

Акцияларды орналастыру Жалғыз акционердің басымдықпен сатып алу құқығын іске асыру жолымен «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің шешімдері негізінде жүргізілді, оның ішінде:

- 1 000 жай акция бір акцияға 24 936 502 теңге орналастыру бағасы бойынша (2025 жылғы 30 маусымдағы № 8 хаттама);
- 10 жай акция бір акцияға 385 505 300 теңге орналастыру бағасы бойынша (2025 жылғы 23 қазандағы № 14 хаттама).

2026 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша:

- Жарияланған жай акциялардың саны – 502 040 458;
- Орналастырылған жай акциялардың саны – 496 695 676;
- «ҚТЖ» ҰК» АҚ жарғылық капиталы 1 152 698 089 541 теңгені құрайды.

ДИВИДЕНДТЕР

Дивидендтік саясаттың мақсаты – Қор мен Компания арасындағы мүдделер теңгеріміне қол жеткізу, сондай-ақ дивидендтердің мөлшерін айқындауда болжамдық пен ашықтықты қамтамасыз ету. Осы саясаттың аса маңызды қағидаттары – Қорға оның акциялар пакеті үшін дивидендтерді кепілдікті төлеу, Қордың өзінің де, оның тобына кіретін компаниялардың да қаржылық тұрақтылығын сақтау.

Сондай-ақ Қордың қаражаты есебінен іске асырылатын жаңа бағыттар мен инвестициялық жобаларды қолдауды қоса алғанда, оның қызметін қаржыландыруды қамтамасыз ету, сондай-ақ инвестициялық бағдарламаларды қоса алғанда, Компаниялардың дамытуға арналған шығыстарын қаржыландыруды қамтамасыз ету қажет.

2024 жылдың 30 мамырында Қор Басқармасы «ҚТЖ» ҰК» АҚ қатысты Акционерге 2023 жылға дивидендтер төлемеу туралы шешім қабылдады.

Қазақстан қор биржасының талаптары бойынша қаржылық есептілік Қазақстан қор биржасы бекіткен қағидаларға сәйкес есептелген есепті күнгі бір акцияның (жай және артықшылықты) теңгерімдік құны туралы деректерді қамтуы тиіс. Бір акцияның теңгерімдік құны ХҚЕС-ке сәйкес айқындалатын көрсеткіштерге жатпайды.

Акцияға арналған базалық пайда есебіндегі акцияға шаққандағы пайда жыл ішінде шығарылған жай акциялардың орташа өлшенген саны негізінде есептеледі. Компанияда сұйылту әсері бар құралдардың болмауына байланысты жай акциялар бойынша және сұйылу әсері бар жай акциялар бойынша сомалар тең. 2025 және 2024 жылдар ішінде Компанияда сондай-ақ сұйылтуға қарсы әсері бар құралдар болмаған.

Көрсеткіштер	2023	2024	2025
Жай акцияға шаққандағы базалық және сұйылтылған пайда, теңге	268,79	317,74	684,36
Бір акцияның теңгерімдік құны, теңге	3 447,21	3 874,15	4 717,57

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

«ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі бірге – «Топ») қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының (бұдан әрі – ХҚЕС) талаптарына, оның ішінде ХҚЕС (IAS) 1 «Қаржылық есептілікті ұсыну» талаптарына сәйкес келеді.

Компания тұрақты негізде Топтың қаржылық есептілігіне әсер ету тұрғысынан ХҚЕС-тегі өзгерістерге шолу, талдау және сәйкестендіру жүргізеді.

Кезеңді, бухгалтерлік кітаптарды жабу процесінің және Топтың есептілігін дайындау уақтылылығын қамтамасыз ету үшін: Кезеңді жабу регламенті, Жедел қаржылық және басқарушылық есептілікті дайындау мен қалыптастыру регламенті, Топтың біріктірілген қаржылық есептілігін біріктіру және дайындау регламенті бекітілген және сақталады.

Компания ХҚЕС бойынша қаржылық есептілікте ашып көрсетілетін ақпараттың бақылау тізбесін әзірлеген. Біріктірілген қаржылық есептілікті дайындау кезінде Топ тиісті қаржылық есептілікте ашылатын ақпаратты құрылымдық бөлімшелермен тексеру және келісу процесін енгізген. Топтың біріктірілген қаржылық есептілігіне әсер ететін оқиғалар мен әдеттегі емес операцияларға талдау жүргізіледі.

Қаржылық есептілікті дайындау және сыртқы аудит жүргізу үшін қажетті ақпаратты ұсыну бойынша Компанияның құрылымдық бөлімшелері мен еншілес ұйымдарының тиімді жұмысын ұйымдастыру үшін «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның Жеке және біріктірілген қаржылық есептілік аудиті шеңберінде Жеке және біріктірілген қаржылық есептілікті дайындау, сыртқы аудиторлармен өзара іс-қимыл жасау регламенті бекітілген.

Топтың біріктірілген қаржылық есептілігін шығаруды басшылық бекітеді, «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті алдын ала мақұлдайды, кейіннен Компанияның «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесі мен жалғыз акционер бекітуі тиіс.

GRI 2-5

2025 жылға арналған біріктірілген қаржылық есептілік аудитін «Эрнст энд Янг» ЖШС жүргізді.

Аудиторлық қызметтер үшін сыйақы туралы толығырақ ақпарат Компанияның корпоративтік веб-сайтындағы «Аудит» бөлімінде берілген.

«Эрнст энд Янг» ЖШС 2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ еншілес ұйымы «Кедентранссервис» АҚ-ға персоналды оқыту бойынша аудиторлық емес қызмет көрсетті.

Жыл сайын «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті сыртқы аудитордың әділдігі мен тәуелсіздігі мәселесін, сондай-ақ сыртқы аудиторға төленуге тиіс сыйақы туралы мәселені қарайды. «Эрнст энд Янг» ЖШС Аудит жөніндегі комитетті Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары жөніндегі кеңестің Кәсіби бухгалтерлерінің әдеп кодексіне және Топтың біріктірілген қаржылық есептілік аудитіне қолданылатын әдептілік талаптарға сәйкес компаниялар тобына қатысты тәуелсіздіктің сақталуы туралы хабардар етті.

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖӘНЕ ІШКІ БАҚЫЛАУ

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

Тәуекелдерді басқару Компанияның стратегиялық жоспарлау және корпоративтік басқару, сондай-ақ оның қаржылық тұрақтылығын қолдау процесінің ажырамас бөлігі болып табылады.

Компанияның тәуекелдерді басқару жөніндегі негізгі құжаты – «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саясаты[49].

Саясат Компанияның корпоративтік веб-сайтында мына сілтеме бойынша орналастырылған: ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саясаты қараңыз.

Компанияда Тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесін (ТБКЖ) енгізу COSO үлгісіне сәйкес жүзеге асырылады.

Компанияда тәуекелдерді басқару процесінің негізгі қағидаттары:

- басшылықтың бейілділігі және ынталандыру
- мақсаттарға қол жеткізуге ықпал ету
- барлық ұйымдастыру процестерінің құрамдас бөлігі
- жүйеленгендік, құрылымдық және уақтылылық
- жетілдіру және дамыту
- шешімдер қабылдау бөлігі
- ашықтық және қатыстырылу

ТБКЖ Компания құнының өсімі, оның пайдалылығы мен тәуекелдері арасындағы оңтайлы теңгерімге қол жеткізуге бағытталған. ТБКЖ барлық елеулі тәуекелдерді уақтылы сәйкестендіруге, бағалауға және мониторингтеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін төмендету бойынша уақтылы және барабар шаралар қабылдауға бағытталған корпоративтік басқару жүйесінің түйінді құрамдас бөлігі болып табылады.

ТБКЖ келесі мақсаттарға қол жеткізуге ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз етуге арналған:
1) стратегиялық мақсаттар;
2) операциялық мақсаттар – ресурстарды тиімді және нәтижелі пайдалану, активтердің сақталуы;
3) шынайы есептілікті дайындау саласындағы мақсаттар;
4) қолданылатын заңнаманы және ішкі талаптарды сақтау саласындағы мақсаттар.

Компанияда тәуекелдерді басқарудың және барлық басқару деңгейлерінде тәуекелдерді басқару жүйесінің жұмыс істеуінің сатылас процесі құрылған. Әрбір лауазымды тұлға шешімдер қабылдау кезінде тәуекелдердің тиісінше қаралуын қамтамасыз етеді. Тәуекелдер тәуекелдің туындау ықтималдығын және бұл ретте оның әсерін ескеретін сапалық пен сандық құралдардың көмегімен бағаланады.

ТБКЖ жұмыс істеуін жеті өзара байланысты процесс қамтамасыз етеді:
- мақсаттар қою;
- тәуекелдерді басқару;
- тәуекелдерді/тәуекел-факторларды сәйкестендіру;
- мониторинг және есептілік;
- тәуекелдерді/тәуекел-факторларды бағалау және талдау;
- ақпараттандыру және коммуникация;
- ішкі ортаны құру.

Тәуекелдерді басқару процесінің жоғарыда баяндалған компоненттерін іске асыру «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобында тиісті «жоғары деңгейдегі сарынды» белгілеуге, тәуекелдер туралы хабардар болудың және хабардар етудің жоғары деңгейіне, тәуекелдер/тәуекел-факторлары иелерінің жауапкершілігіне, уақтылы есептілік тәуекелдерін белсенді басқаруға негізделген тәуекел-мәдениеттің дамуына ықпал етеді.

ТБКЖ қатысушыларының функциялары мен жауапкершілігі

«КТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару саласындағы келесі функцияларды орындау арқылы тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылаудың (ІБ) тиімділігін қадағалауды жүзеге асырады:
- Компанияның (қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді) мақсаттарын айқындайды;
- ТБКЖ ұйымдастырудың қағидаттары мен тәсілдерін, ішкі бақылауды ұйымдастыруға және бақылау рәсімдерін жүргізуге қойылатын талаптарды, Компанияның тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы ТБКЖ қатысушыларының рөлдерін бөлуді бекітеді;
- Тәуекел-тәбетті, Төзімділікті, Негізгі тәуекел көрсеткіштерін, Тәуекелдер тізілімін, Тәуекелдер картасын, Тәуекелдерге ден қою жөніндегі іс-шаралар жоспарын, Компанияның тәуекелдері туралы біріктірілген есептерді бекітеді;
- Компанияның қажеттіліктеріне жауап беретін және тәуекелдерді тиімді басқаруды қамтамасыз ететін ұйымдық құрылымды бекітеді;
- шешімдер қабылдау кезіндегі ілеспе тәуекелдерді ескере отырып, Компанияның Директорлар кеңесінің құзыретіне кіретін мәселелердің тиісінше қаралуын қамтамасыз етеді;
- тәуекелдерді басқарудың және ішкі бақылаудың қолданыстағы жүйесінің Компанияның Директорлар кеңесі айқындаған оны ұйымдастырудың қағидаттары мен тәсілдеріне сәйкес келетіндігіне және тиімді жұмыс істейтіндігіне көз жеткізу үшін тиісті шаралар қабылдайды, оның ішінде (бірақ онымен шектелмей) Ішкі аудит қызметінің ТБКЖ және ішкі бақылаудың тиімділігін бағалау туралы есептерін қарайды, ішкі бақылау мен тәуекелдерді басқаруды жақсарту бойынша сыртқы аудиторлардың қорытындыларын талдайды.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті Компанияның жергілікті актілерінде белгіленген функцияларды орындау арқылы Компанияның Директорлар кеңесіне ТБКЖ және ІБ сенімділігі мен тиімділігін бақылау мәселелері бойынша жәрдемдеседі.

Компания **Басқармасы** келесі функцияларды орындайды:
- Тәуекелдерді басқару саясатын іске асыруды, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы ішкі құжаттарды әзірлеуді және енгізуді, бизнестің сыртқы және ішкі ортасындағы өзгерістерді ескере отырып, оларды жаңартуды қамтамасыз етеді;
- түрлі деңгейдегі басшылар мен бизнес-процестердің иелері арасында тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау рәсімдері үшін өкілеттіктерді, міндеттер мен жауапкершілікті бөледі;
- Компанияның барлық бизнес-процестеріне тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылауды біріктіруді қамтамасыз етеді;
- Директорлар кеңесінің қарауына тәуекел-тәбетті, төзімділікті, тәуекелдер тізілімін және картасын, НТК, тәуекелдерге ден қою жөніндегі іс-шаралар жоспарын, Компанияның тәуекелдері туралы біріктірілген есептерді мақұлдайды;
- Компанияның тәуекел-тәбетін барлық басқару деңгейлерінде үздіксіз қадағалайды, қажет болған жағдайда өзгерістер енгізеді және тәуекел-тәбеттің маңыздылығын баса көрсететін мәдениетті қалыптастырады.

Ішкі аудит қызметі Компанияның **ІАҚ** ТБКЖ мен ІБ тиімділігін бағалауды жүзеге асырады, Компанияның Басқармасы мен Директорлар кеңесін орын алған кемшіліктер туралы хабардар етеді және орындалып жатқан аудиторлық тапсырмалар шеңберінде Компанияның ТБКЖ мен ІБ жетілдіру жөнінде ұсынымдар әзірлейді.

Бас тәуекел офицері (CRO) Компанияның тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін келесі функцияларды орындау арқылы ұйымдастырады және үйлестіреді:
- Тәуекелдерді басқару саясатын іске асыруды, ішкі құжаттарды әзірлеу мен енгізуді, бизнестің сыртқы және ішкі ортасындағы өзгерістерді ескере отырып, оларды жаңартуды қамтамасыз етеді;
- бірыңғай корпоративтік мәдениетті қалыптастыруды, Компанияның тәуекел үйлестірушілерін хабардар етуді және оқытуды қамтамасыз етеді, Директорлар кеңесі мен Басқарма мүшелері үшін сабақтар/семинарлар ұйымдастырады, сондай-ақ тәуекел үйлестірушілерді оқытудың тиімділігін және олардың білімін растауды бағалайды.
- Компанияның барлық бизнес-процестеріне тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылауды біріктіруді қамтамасыз етеді;
- кейіннен Компанияның Директорлар кеңесінің бекітуімен, Басқарма мен Аудит жөніндегі комитеттің қарауына тәуекел-тәбетті, төзімділікті, тәуекелдер тізілімі мен картасын, НТК қалыптастыруды және бекітуді ұйымдастырады, сондай-ақ тәуекелдерге ден қою және тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылау жүйесін жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспарларын, тәуекелдер туралы біріктірілген есептерді және іс-шараларды іске асыру туралы есептерді әзірлейді;
- Басқарма мен Комитеттің қарауына және Компанияның Директорлар кеңесінің бекітуіне Тәуекел-тәбетті, төзімділікті, тәуекелдер тізілімі мен картасын, НТК, тәуекелдерге ден қою жөніндегі іс-шаралар жоспарларын, ТБКЖ мен ІБ жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарларын, тәуекелдер жөніндегі біріктірілген есептерді және
- іс-шаралар жоспарларын іске асыру туралы есептерді уақтылы қалыптастыруды және бекітуді қамтамасыз етеді;
- Компания тәуекелдері мен бақылауларының блок-сұлбаларын, матрицаларын әзірлеу шеңберінде анықталған елеулі кемшіліктерді

[49] «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 28 қазандағы шешімімен бекітілген (№ 14 хаттама)

жою жөніндегі шаралардың іске асырылуына мониторинг жүргізеді;
- Компания қызметінің үздіксіздігі жоспарларын әзірлеуді қамтамасыз етеді;
- тәуекелдердің ағымдағы жай-күйі, бақылау ортасындағы өзгерістер және тәуекелдерді басқаруды жақсарту шаралары туралы хабарлайды.
- CRO функциялары Компания Басқармасының әрекет етуші мүшелерінің біріне жүктеледі.

Тәуекелдерді басқару департаменті тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылауға жауапты негізгі құрылымдық бөлімше болып табылады, ол тәуекелдерді басқару жүйесінің жұмыс істеуін ұйымдастырады, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы жергілікті нормативтік актілерді әзірлеуді және жаңартуды қамтамасыз етеді, тәуекелдерді анықтау мен бағалау бөлігінде басқа құрылымдық бөлімшелерге әдістемелік қолдау көрсетеді және ұсынымдар береді.

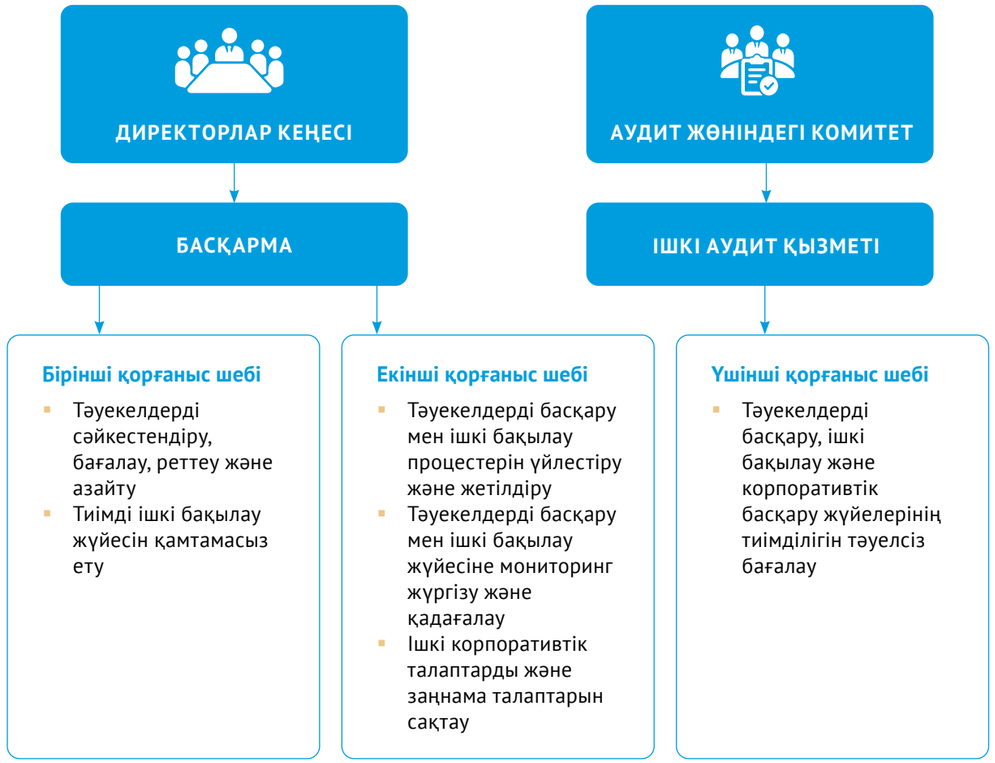
Тәуекелдерді басқару департаменті тікелей CRO-ға бағынады.

Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі **«үш қорғаныс шебі»** үлгісінде құрылған.

Бірінші қорғаныс шебі (бизнес-функциялар) өз құзыреті шеңберінде әрбір қызметкер тұлғасында құрылымдық бөлімшелермен ұсынылған. Компания қызметкерлері (тәуекел иелері) лауазымдық міндеттерін орындау кезінде тәуекелдерді тікелей басқарады және өз құзыреті шеңберінде бақылау рәсімдерін орындайды.

Екінші қорғаныс шебі – Компанияның құрылымдық бөлімшелері, оның ішінде Тәуекел бөлімшесі, олар бірінші қорғаныс шебі қызметінің және негізгі тәуекелдердің мониторингі, шолуы, бағалауы, сараптамасы функцияларын жүзеге асырады, Компанияның жергілікті актілерінде белгіленген функцияларды орындау арқылы тәуекелдерді басқарудың, ішкі бақылаудың, қызметтің үздіксіздігінің, заңнаманың, әкімшілік қағидалардың/ішкі регламенттердің сақталуының тиімді тәжірибесін енгізуді және алаяқтық фактілерін тергеп-тексеруді қамтамасыз етеді және қадағалайды.

Үшінші қорғаныс шебі (тәуелсіз кепілдік) Компанияның Ішкі аудит қызметімен ұсынылған, тиімділікке тәуелсіз бағалау жүргізеді және тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылауды жетілдіруге жәрдемдеседі, Компанияның Аудит жөніндегі комитетіне және Директорлар кеңесіне қолдау көрсетеді, оларға тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылау жүйесінің тиімділігіне тәуелсіз баға береді.

Тәуекел-тәбет

Тәуекелдерді басқару бекітілген стратегиялардан, даму жоспарларынан, мүдделі тараптардың күтулерінен, оның ішінде тәуекел-тәбеті мен негізгі тәуекел көрсеткіштерінен туындайтын, Компанияның алдына қойылған белгілі бір мақсаттар, міндеттер тұрғысынан жүзеге асырылады.

Компанияның тәуекел-тәбеті тәуекелді ұстап қалудың өзіндік деңгейін сипаттайды, оның шеңберінде Компания қойылған стратегиялық және операциялық мақсаттарға қол жеткізе алады, сондай-ақ Компания қабылдауға дайын маңызды тәуекелдер/тәуекел-факторлар деңгейінің жоғарғы шегін айқындайды.

Тәуекел-тәбет миссияны, пайымдауды және стратегиялық мақсаттарды ескереді, Компания активтерінің құнын құру, сақтау және сату тұрғысынан инвестициялық, қаржылық және операциялық қызметке қатысты айқындалады.

Тәуекел-тәбетті қарау кезінде қаржылық тұрақтылық қағидаттарын бұзбайтын тәуекел-тәбеттің деңгейі айқындалады. Осылайша, шоғырландырылған деңгейде борыштық жүктеме неғұрлым жоғары болса, тәуекел-тәбет соғұрлым төмен болады. Мұндай тәсіл тәуекелдерден залалдар болған жағдайда шығындарды ақшалай жабу үшін өтімділік қорын қамтамасыз етеді.

Компанияның тәуекелдерді азайту туралы шешімдері тәуекелдердің маңыздылығына байланысты әртүрлі басқару деңгейлерінде қабылданады. Шешімдер қабылдау деңгейін айқындау шекаралары Компанияның тәуекел-тәбеті негізінде белгіленеді.

Тәуекел-тәбет Компанияның тәуекелдерді басқару бойынша одан әрі шешімдер қабылдаудың негізі ретінде қабылданады.

Негізгі тәуекел көрсеткіштері (бұдан әрі – НТК) тәуекелдерді басқару жүйесінде маңызды рөл атқарады және тәуекелді оқиғалардың туындауын ескере отырып, басқарушылық шешімдерді қабылдау көзі болып қызмет етеді. НТК – бұл тәуекел-факторлардың өзгеру үрдістері және Компанияның қызметіне теріс әсер етуі мүмкін тәуекелдерді іске асыру мүмкіндігі туралы белгі беретін индикаторлар.

НТК Компанияның елеулі тәуекелдеріне қатысты ақпаратты басшылыққа уақтылы беру мақсатында әзірленеді.

Тәуекелдерді басқару жүйесін дамыту

Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін жетілдіру тәуекелдердің іске асуын болдырмауға және тәуекелдердің іске асуының салдарын азайтуға бағытталған іс-шараларды іске асыру арқылы жүзеге асырылады. Алдын алу іс-шараларының орындалуы туралы есептер тұрақты негізде қалыптастырылады. Компанияның жоғары басшылығы тәуекелдерді басқаруға үнемі және тікелей қатысады.

Компанияның тәуекелдерге ұшырағыштығын мерзімді тексеру тоқсан сайын жүргізіледі, қорытындылар бойынша тәуекелдерді басқару туралы тоқсан сайынғы біріктірілген есептер қалыптастырылады. Есептерде негізгі тәуекелдер, іске асқан тәуекелдер, тәуекелдерді азайту бойынша қабылданған алдын алу және реактивті шаралар туралы, сондай-ақ болжанатын тәуекелдер туралы ақпарат ұсынылған.

Компанияда тәуекелдерге ұшырағыштықты бақылаудың ең жоғары деңгейін Директорлар кеңесі жүзеге асырады.

Компанияның тәуекелдерді басқару жүйесін дамыту мониторингі шеңберінде Директорлар кеңесіне тәуекелдер туралы тоқсан сайынғы есептер ұсынылады.

2025 жылы Тәуекелдерді басқару туралы есептер 2025 жылғы 1, 2, 3-тоқсанның қорытындысы бойынша Директорлар кеңесінің қарауына шығарылды (2025 жылғы 12 маусымдағы № 7, 2025 жылғы 5 қыркүйектегі № 11, 2025 жылғы 11 желтоқсандағы № 17 хаттамалар).

Көрсетілген Есептер Компанияның маңызды тәуекелдерін нақтылап талдауды және болжамдауды қамтиды. Әрбір есепте осындай тәуекелдердің саны 12-ге жетуі мүмкін.

ТБКЖ ДАМЫТУ ЖӘНЕ ЖЕТІЛДІРУ ЖӨНІНДЕГІ ІС-ШАРАЛАР

Компания ТБКЖ-ні ұдайы жетілдіріп отырады және тәуекелдерді басқару жөніндегі нормативтік-әдістемелік базаны жүйелі түрде жақсартып отырады.

2025 жылы Компанияның жүзеге асырғаны:
- тәуекелдер тізілімі мен картасы, тәуекел-тәбет, негізгі тәуекел көрсеткіштері және негізгі тәуекелдерге төзімділік деңгейлері, Тәуекелдерге ден қою жөніндегі іс-шаралар жоспары және Компанияның 2025 жылға арналған тәуекелдер тізіліміне тәуекелдер корреляциясының матрицасы бекітілді;
- 2025–2026 жылдарға арналған «ҚТЖ» ҰК» АҚ корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесін жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітілді;
- Контрагент банктерге Компанияның лимиттерін есептеу әдістемесіне өзгерістер мен толықтырулар енгізілді;
- Директорлар кеңесі тәуекелдер бойынша есептерді қарап, бекітті (тоқсан сайынғы негізде);
- Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау департаментінің қызметкерлері еншілес ұйымдардың тәуекел-менеджерлерімен және филиалдар мен құрылымдық бөлімшелердің тәуекел-үйлестірушілерімен оқыту семинарларын өткізді.

ТӘУЕКЕЛДЕР

Тәуекелдерді сәйкестендіру Компания шығыстарын оңтайландыру әдісі ретінде маңызды, өйткені тәуекелдерді алдын ала анықтау, оларды барынша азайту және салдарын жою жөніндегі барабар іс-шараларды айқындау осындай іс-шараларды қаржыландыру көздері мен көлемін жоспарлауға мүмкіндік береді, бұл ақыр соңында Компания қызметінің тиімділігіне әсер етеді.

Тәуекелдерді басқару процесі келесі кезеңдерден тұрады:
1) тәуекелдерді сәйкестендіру;
2) тәуекелдерді бағалау және талдау;
3) тәуекелдерді басқару (тәуекелдерді азайту жөніндегі іс-шаралар);
4) мониторинг және есептілік.

ТБКЖ-нің жұмыс істеу процесі Басқарманың 2023 жылғы 20 қарашадағы шешімімен (№ 02/32 хаттама) бекітілген Компанияның тәуекелдерін сәйкестендіру және бағалау қағидаларымен регламенттеледі.

Тәуекелдер жыл сайын Тізілімді қалыптастыру кезінде мерзімді түгендеу барысында да, Компанияның ағымдағы операциялық қызметі барысында да тәуекелдер туралы есептерді дайындау кезінде тоқсан сайын белсенді түрде анықталады.

Бұрын Тізілімге енгізілмеген елеулі тәуекел анықталған кезде тәуекел иесі бұл туралы Тәуекел бөлімшесін хабардар етуге тиіс. Тәуекел бөлімшесі алынған ақпаратты талдайды және қажет болған жағдайда жаңа тәуекелді Тәуекелдер тізіліміне енгізеді. Сондай-ақ түгендеу барысында тәуекел иелері тәуекелдің туындауының ықтимал жағдайларын, тәуекелдің күшеюін дәлелдейтін, нақты немесе әлеуетті, теріс үрдістерді анықтайды, тәуекелді туғызған факторларға талдауды және болжамды залалдың ауқымына бағалауды жүргізеді.

Жыл сайынғы негізде «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның тәуекелдер тізілімі мен картасы әзірленіп, бекітіледі. Тәуекелдер картасы ықпал ету және ықтималдық аймақтарына бөлінген. Компанияның 2026 жылға бекітілген тәуекелдер тізіліміне сәйкес 29 тәуекел санаты бойынша 73 тәуекел сәйкестендіріліп, бағаланды:

қызыл аймақта – 13 тәуекел;

қызғылт сары аймақта – 37 тәуекел;

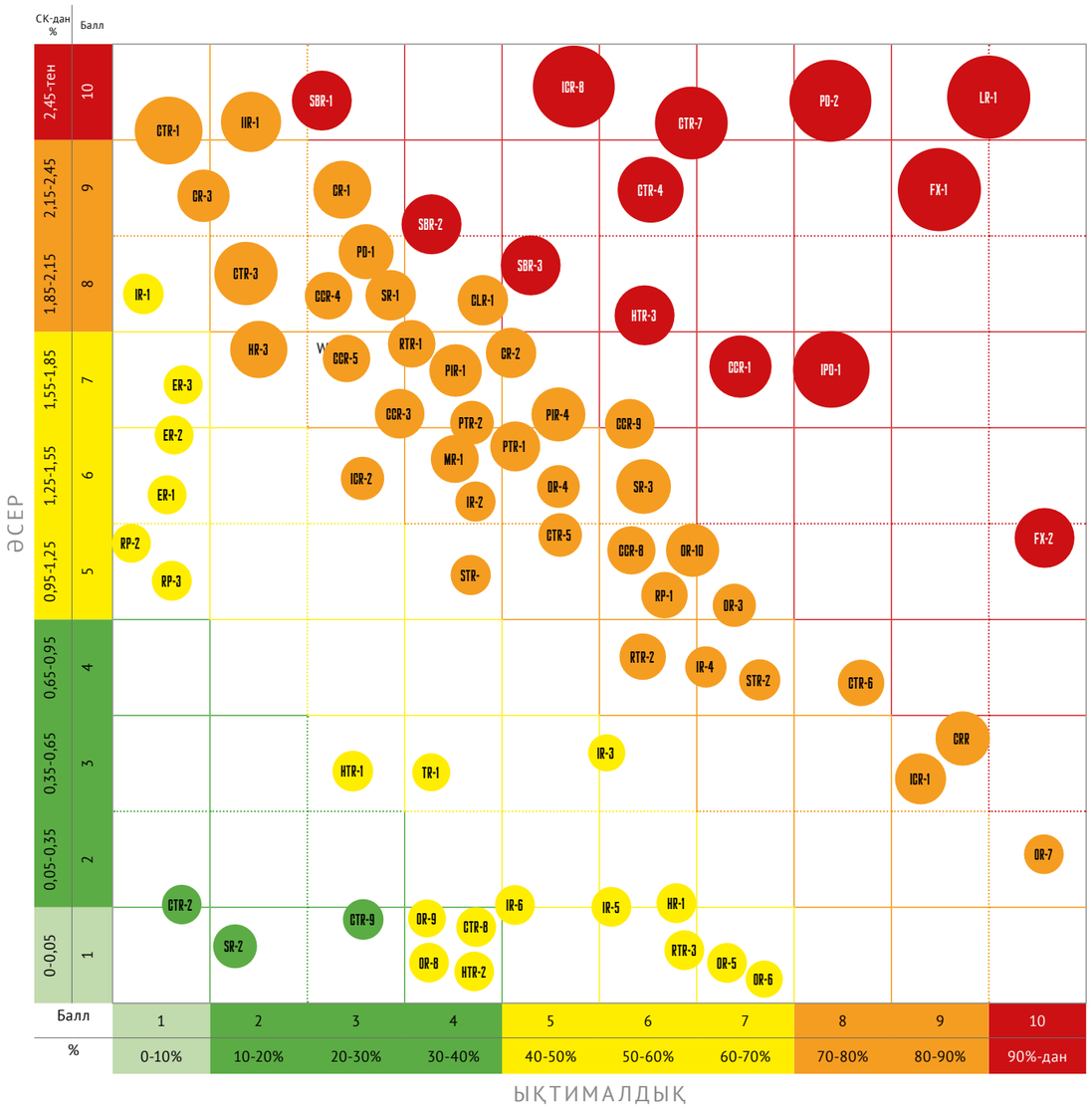
сары аймақта – 20 тәуекел;

жасыл аймақта – 3 тәуекел.

Тәуекелдерді бағалау тәуекелдер картасындағы тәуекелдердің әрқайсысының орнына сәйкес жүзеге асырылады:

- Ең жоғары басымдылыққа ие тәуекелдер, олардың іске асуынан болатын ықтимал залал 90%-дан бастап және 3 млрд теңге және одан көп құрайды;
- Басымдылығы бойынша екінші тәуекелдер, олардың іске асуынан болатын залал 70-90% және 1-3 млрд теңге шегінде қалады;
- Басымдылығы бойынша үшінші тәуекелдер, олардың іске асуынан болатын залал 40-70% және 0,5-1 млрд теңге шегінде қалады;
- 0-40% және 0,2-0,5 млрд теңге шегіндегі тәуекелдер.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ 2026 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ТӘУЕКЕЛДЕР КАРТАСЫ

ЕЛЕУЛІ ТӘУЕКЕЛДЕР

КОД	ТӘУЕКЕЛ САНАТЫН СИПАТТАУ
	ЖҮК АЙНАЛЫМЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІ
CTR-4	Транзиттік жүк айналымының көлемі
CTR-7	Жүк вагондарын пайдалануға байланысты тәуекелдер
	ВАЛЮТАЛЫҚ ТӘУЕКЕЛ
FX-1	Активтер мен міндеттемелер теңгерімі
FX-2	Валюталық келісімшарттар
	IPO ТӘУЕКЕЛДЕРІ
IPO-1	Компанияның IPO-ға шықпау тәуекелдері
	КЕЛІСІМШАРТТЫҚ ТӘУЕКЕЛ
CCR-1	Келісімшарттарды мәжбүрлі орындау тәуекелі
	АТ & КИБЕР-ТӘУЕКЕЛ
ICR-8	Компанияда лицензиялық бағдарламалық жасақтаманы сапасыз басқару
	ӨТІМДІЛІК ТӘУЕКЕЛІ
LR-1	Өтімділіктің үзілу тәуекелі
	СУБСИДИЯЛАР БӨЛІНБЕУ ТӘУЕКЕЛІ
SBR-1	ҚТЖ-ға % мөлшерлеме бойынша субсидиялар
SBR-2	Жолаушылар тасымалы бойынша ҚҚ субсидиялары
SBR-3	Ашық вагондар мен фитингтік платформаларды сатып алуға қарыз бойынша мөлшерлеменің %-ын субсидиялау
	ДЕФОЛТ ТӘУЕКЕЛІ
PD-2	ҚТЖ еншілес ұйымдарының қаржылық тұрақтылығының төмендеу тәуекелі
	ҚОЗҒАЛЫС ҚАУІПСІЗДІГІ ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ТӘУЕКЕЛІ
HTR-3	Компания қызметкерлерінің өмірі мен денсаулығына қауіп-қатер

ЕЛЕУЛІ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТӨМЕНДЕТУ ШАРАЛАРЫ

Тәуекел	Тәуекелдің атауы	Іс-шаралар
CTR	**Жүк айналымының тәуекелдері**	▪ Инфрақұрылымның техникалық жай-күйін жақсарту, магистральдық жолдардың өткізу қабілетін және станциялық жолдардың қайта өңдеу қабілетін арттыру жөніндегі іс-шараларды іске асыру. ▪ Локомотив паркін ұтымды пайдалану. ▪ ТХКБ бойынша жүк тасымалдарды ұлғайту. ▪ Жүк пойыздарының учаскелік жылдамдығын арттыру. ▪ Жүк тиеу шебіне/шебінен вагондарды жинау/беру уақытын азайту. ▪ Вагон паркін тиімді пайдалану үшін жүк тасымалдаудың маусымдылығын жоспарлау. ▪ Жоспарлау сапасын жақсарту.
FX	**Валюталық тәуекел**	▪ Тұрақты валютадағы борыш үлесін азайту, кредиттік портфельді қайта құрылымдау.
IPO	**IPO тәуекелдері**	▪ Реттелетін тарифтердің деңгейін өзін-өзі ақтауға дейін ұлғайту. ▪ Борыштық жүктемені азайту. ▪ Жүк тасымалдарының маржиналдылығын арттыру.
CCR	**Келісімшарттық тәуекел**	▪ Шарт талаптарының орындалу мерзімі мен сапасын бақылау.
ICR	**АТ&Кибер-тәуекел**	▪ Шарт талаптарының орындалу мерзімі мен сапасын бақылау.
LR	**Өтімділік тәуекелі**	▪ МТЖ және локомотивтік тартым тарифтерін көтеру.
SBR	**Субсидиялар бөлінбеу тәуекелі**	▪ ҚР Көлік министрлігімен субсидия алу бойынша бірлескен рәсімдерді өткізу.
PD	**Дефолт тәуекелі**	▪ «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның кредиттік тәуекелді жасыл аймаққа шығару жөніндегі іс-шаралар орындауы.
HTR	**Қозғалыс қауіпсіздігі мен еңбекті қорғау тәуекелі**	▪ Персоналды оқыту және біліктілігін арттыру. ▪ Персоналдың технологиялық процестер талаптарын сақтауын бақылау. ▪ Анықталған сәйкессіздіктердің уақтылы жойылуын бақылау. ▪ Қозғалыс қауіпсіздігін бұзуды болдырмаған қызметкерлерді ынталандыру. ▪ Нормативтіктехникалық құжаттаманы жетілдіру. ▪ Қозғалыс қауіпсіздігі және олардың тиімділігі бойынша белгіленген іс-шаралардың орындалуын бақылау. ▪ Жылжымалы құрам мен техникалық құралдардың сенімділік деңгейін арттыру және оларды жаңарту. ▪ Жөндеу, техникалық қызмет көрсету мерзімдерін және түрлерін бақылау.

ТУЫНДАЙТЫН ТӘУЕКЕЛДЕР

Компания оның қызметіне әсер етуі мүмкін ықтимал әлеуетті оқиғаларға талдау жүргізеді және олар ықтимал тәуекелдер білдіреді ме екенін бағалайды.

Сондай-ақ Компания бағалау бойынша оның қызметіне ұзақ мерзімді маңызды әсер ететін екі елеулі ұзақ мерзімді (3-5 жыл +) туындайтын тәуекелдерді бөліп көрсетеді.

	Тәуекелдің атауы	**Тәуекелдің атауы**
ESG тәуекелі	Каспий теңізі деңгейінің төмендеуі тәуекелі (Саяздану тәуекелі)	Мемлекеттік субсидияларды алмау/ толық алмау тәуекелі
Компанияның қызметі тұрғысынан тәуекелді сипаттау	Теңіз деңгейі төмендеуінің негізгі себебі – Орталық Азия өңіріндегі климаттың жылынуы, сондай-ақ Каспийдің негізгі қоректену көзі, Еділ өзені бассейніндегі деңгейдің төмендеуі. Теңіз деңгейінің төмендеуі порт айлақтарының, кеме қатынасы жолдарының, порт акваторияларының, гидротехникалық құрылыстардың пайдалану мүмкіндіктерінің және теңізде жүзу қауіпсіздігінің төмендеуіне апарып соғады.	Облысаралық жолаушылар тасымалы мен инвестициялық жобалардың әлеуметтік маңыздылығына байланысты қаржыландырудың негізгі көзі – республикалық бюджеттен қаражат.
Туындайтын тәуекелдің Компанияның бизнесіне ықтимал әсері	Ақтау портына кемелердің қауіпсіз кіруін/шығуын қамтамасыз етпеу (кеменің қайраңға отырғызу тәуекелі); Теңізде жүзу қауіпсіздігіне қатер төнуіне байланысты порт акваториясы тереңдігінің пайдалану сипаттамаларының жобада белгіленгенге сәйкессіздігі негізінде уәкілетті органдардың порт жұмысын тоқтатуы; Каспий теңізі деңгейінің төмендеуі салдарынан Ақтау портындағы өтпелі шөгуінің төмендеуі нәтижесінде ауыстырып тиеу көлемінің қысқаруы және соның салдарынан кірістерді жоғалту.	«Жолаушылар тасымалы» АҚ клиенттеріне қызмет көрсету сапасының төмендеуі, клиенттердің автокөлікке ауысуы, инвестициялық жобаларды уақтылы іске асырмау, өз қаражаты есебінен жобаларды іске асыру кезінде Компанияның шығыстарының өсуі және өтімділігінің үзілуі.
Тәуекелді төмендету бойынша іс-әрекеттерді сипаттау	«Ақтау халықаралық теңіз порты акваториясында түбін тереңдету жұмыстары» жобасын іске асыру	ҚР Көлік министрлігімен субсидия алу бойынша бірлескен рәсімдерді өткізу

ТӘУЕКЕЛ МӘДЕНИЕТІ

Тәуекелдерді басқару мәдениеті (тәуекел мәдениеті) тиімді тәуекел-менеджменттің негізі болып табылады. Оған барлық лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер өз міндеттерін орындау кезінде қосылатын және қолданатын тәуекелдерді басқару саласындағы сенімдер, түсініктер және білімдер кіреді.

Тәуекел мәдениеті Компанияның корпоративтік мәдениетінің бір бөлігі болып табылады және стратегияны әзірлеуден бастап оны жүзеге асыруға және тиімділігін бақылауға дейінгі тәуекелдерді анықтау, бағалау және басқару процестерінде маңызды рөл атқарады.

Компанияның тәуекел мәдениеті төрт қағидатқа негізделген:

Жоғары деңгейдегі сарын: Компанияның Директорлар кеңесі, Басқармасы және Басшылығы жоғарыдан сарын беріп, шешімдер қабылдау кезінде ұзақ мерзімді құн, пайдалылық және шешімдердің қабылдануына да, қабылданбауына да байланысты тәуекелдер арасындағы оңтайлы теңгерімді негізге алады, басшылық бағынышты адамдардың тәуекелге бағдарланған мінез-құлқын көтермелейді. Компания органдары отырыстарының күн тәртібіндегі әрбір мәселе тәуекелдерді және белгіленген Тәуекел-тәбетке сәйкестікті талдаумен сүйемелденуі тиіс.

Мәселен, шешімдер қабылдау кезінде тәуекелдерді бағалау Басқарма мен Директорлар кеңесінің қарауына мәселелерді ұсыну процесіндегі маңызды кезең болып табылады.

Мәселе бастамашылары материалдардағы (түсіндірме жазбалардағы) әрбір берілген мәселеде ұсынылатын шешімдерді қабылдау кезінде де, оларды қабылдамау кезінде де байланысты тәуекелдерді нақтылап баяндайды.

Маңызды инвестициялық жобаларды іске асырар алдында Компания тәуекелдерге мұқият талдау, ықпал ету мен әлеуетті салдарларға бағалау жүргізеді. Тәуекелдер анықталған жағдайда, сақтық қағидатын басшылыққа ала отырып, жобадан бас тарту туралы шешім қабылдағанға дейін оларды төмендету бойынша тиісті іс-шаралар әзірленеді.

Бас тәуекел-офицер (CRO) Компанияның тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін ұйымдастырады және үйлестіреді, оның ішінде қажет болған жағдайда Компанияның Директорлар кеңесі мен Басқарма мүшелері үшін сабақтар/семинарлар ұйымдастырады.

Корпоративтік басқару: Компанияның қызметі қызметкерлердің Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен барлық ішкі құжаттар ұстану үшін міндетті болып табылатынын түсінуін қамтамасыз ететін бақылау ортасын құруға бағытталған. Компанияның барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері өздерінің жауапкершілік аймағын және тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылау жөніндегі өкілеттіктерін анық түсінеді. Тәуекелдер иелері өз құзыреті шеңберінде тәуекелдерді түсінеді, оларды басқарады және Компанияның ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес тәуекелдер туралы лайықты түрде хабардар етеді.

Шешімдер қабылдау: Ішкі орта қатынасулардың ашықтығымен және тәуекелдер туралы ақпараттың айқындылығымен сипатталады, бұл Компанияның қызметкерлері мен лауазымды тұлғалары арасындағы ілеспе тәуекелдер мен ықтимал мүмкіндіктерді ашық және сындарлы талқылауға ықпал етеді, сыртқы сын-қатерлерге жауап ретінде бірлесіп тиімді шешімдер қабылдауға мүмкіндік береді.

Барлық деңгейлерде қолданылатын сыйақы беру жүйесі басқару шешімдерін қабылдау процесінде тәуекелдерге дұрыс көзқарасты ынталандыра отырып, басшылық пен қызметкерлер үшін қаржылық және қаржылық емес ынталандырмаларды пайдаланады. Ынталандыру жүйесі елеулі тәуекелдерді сәйкестендіруге және оларды тиімді басқаруға, тәуекелдерді басқаруда жаңа технологиялар мен тиімді шешімдерді енгізуге негізделген.

Құзырет: Тәуекел бөлімшесі тәуекел мәдениетін тұрақты дамытуға ұмтылысты қолдайды, оның ішінде тестілеумен және кері байланысты ұсынумен жаңа қызметкерлер үшін бейімдеу курсының тетіктерін пайдалана отырып. Тәуекел бөлімшесі Компанияның тәуекел үйлестірушілерін тұрақты негізде хабардар ету, оқыту процесін ұйымдастыруды қамтамасыз етеді. Сондай-ақ Компанияның Директорлар кеңесі, Басқармасы мүшелерін, т.б. лауазымға енгізу шеңберінде тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жөніндегі құжаттар ұсынылады.

Тәуекел бөлімшесі жүйелі түрде сауалнамалар жүргізеді және Компания процестеріне мәдениеттің әсерін бағалай отырып, нәтижелерді талдайды. Қажет болған жағдайда қызметкерлер арасында тәуекел мәдениеті бойынша жасырын сауалнамаларға бастама жасалады, ал нәтижелер тиісті шаралар қабылдау үшін Директорлар кеңесі мен Басқармаға ұсынылады.

2025 жылы тәуекел мәдениеті деңгейін бағалау мақсатында Компанияда қызметкерлер мен басшылық арасында сауалнама жүргізілді. Тәуекел мәдениеті деңгейін талдау және бағалау нәтижелері Директорлар кеңесіне ұсынылды. Сауалнама тәуекелдерді басқарудағы проблемалық орындарды анықтауға және Компанияның басшылары мен қызметкерлерін оқыту, тәуекелдерді оқыту шеңберінде бірлесіп сәйкестендіру және әдістемені өзектендіру сияқты тәуекел мәдениетін жақсарту жөніндегі іс-шараларды жүргізуге мүмкіндік береді.

Тәуекелдерді басқару жүйесін дамыту жөніндегі 2025 жылға арналған жоспарлар:

- тәуекел мәдениетін одан әрі дамыту;
- тәуекелдерді басқару бойынша ІНҚ-ды өзектендіру;
- тәуекелдерді басқару жөніндегі автоматтандырылған жүйені әзірлеу;
- тәуекел үйлестірушілер, тәуекел менеджерлері үшін оқыту жүргізу.

ТҰРАҚТЫ ДАМУ САЛАСЫНДАҒЫ ТӘУЕКЕЛДЕР

Компанияның Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саясатына ESG тәуекелдері бөлігінде толықтырулар енгізілді.

Саясатқа сәйкес, Тұрақты даму шеңберінде Саясатты іске асырудың барлық кезеңдерінде Компания экологиялық, әлеуметтік және басқарушылық тәуекелдерге (бұдан әрі – ESG тәуекелдері) ерекше назар аударады.

Компанияның ESG тәуекелдерін басқару келесі элементтерден тұрады:
- тиімді ТБКЖ және ІБ үшін қажетті корпоративтік басқаруды қабылдау;
- Компанияның бизнес-мәнмәтіні мен стратегиясын түсіну;
- ESG тәуекелдерін сәйкестендіру;
- ESG тәуекелдерін бағалау және саралау;
- ESG тәуекелдерге жауап реакциясы;
- ESG тәуекелдеріне шолу және қайта қарау;
- ESG тәуекелдері туралы қатынасу және есептілік.

«Тиімді ТБКЖ және ІБ үшін қажетті корпоративтік басқаруды қабылдау» элементі Директорлар кеңесінің тәуекелдерді басқаруды қадағалау функциясын жүзеге асыру, операциялық құрылымдарды құру, қалаған мәдениетті айқындау, негізгі құндылықтарға бейімділікті көрсету, білікті персоналды тарту, дамыту және ұстау қағидаттарына негізделген. ESG тәуекелдерін басқару Компанияның ТБКЖ және ІБ жалпы процесіне біріктірілген.

Компания негізгі критерийлердің бірі ретінде жобалар мен бағдарламаларды бағалау (жоспарлау, қарау, іске асыру, қаржыландыру және т.б.) шеңберінде ESG тәуекелдеріне ерекше назар аударады.

ESG ТӘУЕКЕЛДЕРІ ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ТӨМЕНДЕТУ ШАРАЛАРЫ

Тәуекелдің атауы	Іс-шаралар
	HR ТӘУКЕЛДЕРІ
ҚР Еңбек кодексін бұзу	HR қызметтерінің жұмыскерлерін оқыту бағдарламаларын іске асыру. «ҚТЖ» ҰК» АҚ – «Көпсалалы қызмет көрсету орталығы» филиалы (ККҚО) базасында кадрлық іс жүргізуді орталықтандыру.
Жұмысқа қабылдау кезіндегі сыбайлас жемқорлық	ККҚО филиалы базасында іздеу және іріктеу үдерісін толық орталықтандыру. Бірінші басшылардың оған бағыныстылар жасаған сыбайлас жемқорлық әрекеттері үшін жауапкершілігін белгілеу. Бос лауазымдарға қызметкерлерді жалдау кезіндегі рәсімдерді БАҚ-та және әлеуметтік желілерде жариялау бойынша белсенді ақпараттық жұмыс. Конкурстық рәсімдерді өткізудің айқындығына, оның ішінде сыбайлас жемқорлық құрауышсының бар-жоғына назар аудара отырып, бос лауазымдарға орналасуға үміткерлерге сауалдау жүргізу. Тоқсан сайынғы негізде Компанияның жаңадан қабылданған қызметкерлері бойынша білім туралы ұсынылған құжаттардың түпнұсқалығын растау үшін білім беру мекемелеріне сұрау салу жіберу. Қызметкерлерді іріктеу және жалдау процесімен айналысатын жауапты қызметкерлер арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша семинарлар мен өзге де іс-шараларды тұрақты негізде өткізу.
Қызметкерлер тарапынан әлеуметтік наразылық	Қызметкерлер тарапынан әлеуметтік наразылық – басталу ықтималдығының жоғары болуы: ▪ жалақының төмендігінен **Қолданылатын шаралар:** 2021–2025 жылдары «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобы бойынша жалақыны көтеру талаптары мен мөлшерлері бойынша шешімдерді әзірлеу жөніндегі комиссия шеңберіндегі жұмыс. ЕҚК бойынша монтерлерге және жол бригадирлеріне, жолсеріктерге сыйлықақы беру, сондай-ақ салалық жарыстардың қорытындысы бойынша сыйлықақы беру. Еңбек өнімділігін арттыруға бағытталған Негізгі өндірістік персоналды ынталандырудың корпоративтік жүйесін енгізу. Қызметкерлерге ауыспалы сыйақы төлеу үшін Еңбекақы төлеу қорының резервтерін қалыптастыру. ▪ санын оңтайландыруға байланысты **Қолданылатын шаралар:** Зейнетке ерте шығу бағдарламасын іске асыру. Рекрутингті орталықтандыру және табиғи кемуі мен сыртқы жалдауды азайту (сыртқы жалдауға мораторий) арқылы босатылатын адамдарды жұмысқа орналастыру жөніндегі жұмыстар. Қызметкерлердің көші-қоны үшін қосымша әлеуметтік шараларды енгізу (ауыс-түйіс, басқа өңірлерге ауыстыру кезінде). Персоналды қайта даярлау және мамандығын өзгерту жөніндегі бағдарлама, оның ішінде жұмыспен қамту орталығының ұсынымы бойынша «ҚТЖ» ҰК» АҚ шегінен тыс жерлерде сұранысқа ие мамандықтарға. Зейнетке ерте шығу жас шамасынан кіші жұмыстан босатылатын қызметкерлер үшін өтемақы құралдары. Жалпы қызмет көрсету орталығының қызмет көрсету аймақтарын кеңейту. «ҚТЖ» ҰК» АҚ периметрінде аутстаффингті іске қосу. Босатылатын қызметкерлерді барынша жұмысқа орналастыру. ▪ еңбек жағдайларына және жергілікті жерлердегі басшылар тарапынан қызмет бабын теріс пайдалануына байланысты

Тәуекелдің атауы	Іс-шаралар
	Қолданылатын шаралар: «Қолайлы еңбек жағдайлары» бағдарламасын іске асыру, атап айтқанда: ▪ желідегі санитарлық-тұрмыстық жағдайларды жақсарту және тұрмыстық техникамен жабдықтау, бірінші кезекте ашық ауада жұмыс істейтін қызметкерлер үшін; ▪ желіні кеңсе құралдарымен уақтылы қамтамасыз ету жөніндегі мәселені шешу; ▪ шипажайлық-курорттық сауықтырудың тиімділігін арттыру; ▪ жазатайым оқиғалар жағдайында қосымша төлемдер бойынша құралдарды енгізу. Кейіннен басшыларға ауыс-түйіс жүргізумен желілік басшыларды аттестаттаудан өткізу. Қызметкерлерден алымдарды жою бойынша қатынасу науқандарын жүргізу.
	Экологиялық және климаттық тәуекелдер
Каспий теңізі деңгейінің төмендеуі тәуекелі	Түпті тереңдету жөніндегі іс-шараларды жүргізу. Тереңдікті өлшеу (батиметрия).
Климаттың физикалық параметрлерінің өзгеруіне байланысты тәуекелдер	Қоршаған ортаға эмиссияларды азайту: ▪ атмосфералық ауаны қорғауға, су және жер ресурстарын қорғауға бағытталған жыл сайынғы іс-шараларды іске асыру арқылы. ▪ табиғат қорғау қызметін басқару жүйесінің болуы арқылы. ▪ қоршаған ортаға әсер ету мониторингін қамтамасыз ету арқылы.

ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖҮЙЕСІ

Ішкі бақылау жүйесі (ІБЖ) ТБКЖ-нің ажырамас бөлігі болып табылады. ІБЖ COSO үлгісін пайдаланады және келесі өзара байланысты бес компонентті қамтиды:
- бақылау ортасы;
- тәуекелдерді бағалау;
- бақылау рәсімдері;
- ақпарат және қатынасулар;
- мониторинг.

ІБЖ үш негізгі саладағы Компанияның мақсаттарына қол жеткізуге ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз етуге бағытталған:
- операциялық қызметтің тиімділігін арттыру;
- толық және шынайы қаржылық есептілікті дайындау;
- Қазақстан Республикасы заңнамасының және Компанияның ішкі құжаттарының талаптарын сақтау.

ІБЖ бизнес-процестерді талдауға, Компания қызметіне тән процестік деңгейдегі тәуекелдерді уақтылы анықтауға және талдауға, сондай-ақ осы тәуекелдерді басқару жөніндегі бақылау рәсімдерін айқындауға және талдауға бағытталған.

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ Ішкі аудит қызметі Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігіне бағалау жүргізді. Бағалау қорытындысы бойынша Компанияның ішкі бақылау жүйесіне «А» рейтингі берілді, бұл «ҚТЖ» ҰК» АҚ ішкі бақылау жүйесі барлық елеулі аспектілерінде белгіленген критерийлердің басым көпшілігіне сәйкес келетінін, барлық қағидаттар бар және жұмыс істейтінін, барлық құрамдас бөліктер бірлесе жұмыс істейтінін, басқа қағидаттарға жататын бақылау құралдарымен өтелетін кемшіліктердің комбинациялары бар екенін және жүйенің тиімді жұмыс істейтінін жеткілікті растауы бар екенін білдіреді.

2025 жылы бизнес-процестерді саралау матрицасы және «ҚТЖ» ҰК» АҚ филиалдарының орталық аппаратының тәуекелдер мен бақылаулардың блок-схемалары мен матрицаларын әзірлеу жөніндегі жұмыстардың күнтізбелік жоспар-кестесі бекітілді. Осыған ұқсас құжаттар Компанияның еншілес ұйымдарында және басқа да филиалдарында қабылданды.

IPO-ға дайындалу үшін «ҚТЖ» ҰК» АҚ бизнес-процестерінде ІБЖ-ны енгізу және жетілдіру жөніндегі іс-шараларды іске асыру мақсатында жұмыс тобы құрылды және қызметтің негізгі бағыттарының тізбесі айқындалды.

Аталған жұмыстар шеңберінде ақпараттық-сессиялар, процестерді талқылау бойынша фокус-кездесулер, бизнес-процестердің иелеріне, жұмыс тобының мүшелеріне, тәуекел-үйлестірушілерге және басқа да қызметкерлерге ішкі бақылау жүйесінің құралдарын енгізу бойынша оқыту өткізілді

Қаржылық есептілікті дайындау және шоғырландыру, салықтық бақылау, жылдық жоспарлау процестері бойынша тәуекелдер мен бақылаулардың блок-схемалары мен матрицалары әзірленді, Компанияның құрылымдық бөлімшелері мен еншілес ұйымдары үшін серверлік платформа беру, техникалық құралдарды 24*7*365 режимінде

пайдалану, АТ қызметтерінің қажеттілігін жоспарлау, инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру, жобалық шешімдерді әзірлеуді қамтамасыз ету, сметалық құжаттаманы әзірлеу, тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді ашық тендер тәсілімен сатып алуды ұйымдастыру, реттеліп көрсетілетін МТЖ қызметтеріне инвестициялық бағдарламаны орындау, жолды күрделі жөндеу және т.б. жүргізілді.

Біріктірілген қаржылық есептілікті дайындау процесіне қатысты ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесі

«ҚТЖ» ҰК» АҚ жеке және біріктірілген қаржылық есептілігіне қатысты ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесі «ҚТЖ» ҰК» АҚ филиалдары, құрылымдық бөлімшелері және еншілес ұйымдары жүзеге асыратын барлық басқару деңгейлерін, ішкі процестер мен операцияларды қамтиды.

Қаржылық есептілікті қалыптастыру кезінде ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесінің сенімді және тиімді жұмыс істеуі «ҚТЖ» ҰК» АҚ мен оның еншілес ұйымдарының барлық деңгейдегі лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің қатыстырылуын және тұрақты өзара іс-қимылын талап етеді.

Компанияның жеке және біріктірілген қаржылық есептілігін қалыптастыруға қатысты ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесінің бірыңғай негізгі сипаттамалары бар:

- кешенділік: ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесі Компанияның филиалдары мен еншілес ұйымдарының қаржылық есептіліктерін қалыптастыру кезінде жұмыс істейді және бақылау рәсімдері қаржылық есептілікті қалыптастыру процестерінің барлық деңгейлерінде орындалады;
- жұмыс істеудің үздіксіздігі: әділдіктен кез келген ауытқуды уақтылы алдын алуға және анықтауға мүмкіндік беретін ақпаратты қалыптастыру кезінде ішкі бақылау жүйесінің тұрақты әрі тиісті жұмыс істеуі;
- жауапкершілік: ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесінің барлық субъектілері Компанияның ішкі және ішкі нормативтік құжаттарында бекітілген өз өкілеттіктері шеңберінде бақылау рәсімдерінің тиісінше орындалуы үшін жауапты болады;
- ішкі бақылау жүйесіне қатысушылардың есеп берушілігі – ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесіне тартылған әрбір тұлғаның тапсырмалары мен міндеттері орындалуының сапасын және уақтылығын жоғары тұрған қатысушы бақылайды;
- әдістемелік базаның бірлігі – барлық құрылымдық бөлімшелер, еншілес және тәуелді ұйымдар үшін стандарттарды қолданудың бірыңғай тәсілі;
- өзін-өзі бақылау/алдын ала ескерту: ішкі бақылау жүйелері өзін-өзі бақылауды жүзеге асыруы тиіс. Кейбір жүйелер автоматты түрде өзін-өзі бақылауды жүзеге асырады, басқалары мерзімді тексеруді қажет етеді. Бақылау жүйелері тексеруге немесе аудитке тәуелді болмай, автоматты ескертуді қамтамасыз ету үшін орнатылуы тиіс.
- үздіксіз дамыту және жетілдіру – ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару рәсімдері жақсарту үшін кемшіліктер мен салаларды ұдайы анықтауға, сондай-ақ тиісті түзету іс-шараларын қолдануға бағытталуы тиіс.

Біріктірілген қаржылық есептілікті қарау кезіндегі ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесі

Қаржылық есептілікті дұрыс емес және уақтылы емес қалыптастыру тәуекелдерін іске асыруды болдырмау мақсатында бизнес-процестердің бақылау рәсімдері әзірленеді.

Бақылау рәсімдері құжатталады және тәуекелдерді барабар жабуды қамтамасыз етеді. Бизнес-процестің елеулі тәуекелдері мен бақылау рәсімдері Тәуекелдер мен бақылаулар матрицасына енгізіледі.

ІШКІ АУДИТ ҚЫЗМЕТІ

Ішкі аудит қызметі – «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобының қаржылық-шаруашылық қызметін бақылауды, ішкі бақылауды, тәуекелдерді басқаруды, корпоративтік басқару саласындағы құжаттарды орындауды бағалауды, сондай-ақ «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобының қызметін жетілдіру бойынша кеңестер беруді жүзеге асыратын «ҚТЖ» ҰК» АҚ бөлімшесі.

Ішкі аудит қызметінің 2025 жылға арналған жылдық аудиторлық жоспары толық көлемде орындалған 21 аудит объектісін қамтитын 17 аудиторлық тапсырманы орындауды қамтыды.

2025 жылы Ішкі аудит қызметімен 387 ұсыным берілді, оның ішінде аудит объектілері 215 немесе 96,4% ұсыным орындады (орындау мерзімі басталмаған 164 ұсынымды есепке алмағанда), 8 ұсыным енгізу сатысында тұр.

Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің екінші қорғаныс шебі шеңберінде Компанияның басқару жүйесінің ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 45001:2018, ISO 50001:2018 сияқты менеджмент жүйелері бойынша халықаралық стандарттардың талаптарына сәйкестігіне ішкі аудит жүргізіледі.

2025 жылы, жүргізілген ішкі аудит нәтижесінде халықаралық стандарттардың талаптарына 26 сәйкессіздік анықталып, 23 ұсыным берілді. Халықаралық стандарттарға сәйкес кез келген сәйкессіздік жақсарту үшін әлеует болып табылады. Әрбір сәйкессіздік бойынша себептерге талдау жүргізілді, сондай-ақ түзету іс-әрекеттерінің жоспары әзірленді және іске асырылды.

2026 жылға арналған жоспарлар

Ішкі аудит қызметінің 2026 жылға арналған жылдық аудиторлық жоспарына 17 аудиторлық тапсырма кіреді.

2026 жылғы ішкі аудиттің басым бағыттары:

- ESG рейтингін жақсарту бойынша жол картасын орындау;
- инвестициялық жобаларды іске асыру;
- вагон паркін басқару тиімділігі;
- жүк тасымалдары процесінде көрсетілетін қызметтердің кірістері мен құнын қалыптастыру;
- ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін бағалау;
- АТ-жобаларды іске асыру;
- дебиторлық берешекті басқару.

ШАҒЫМ БЕРУ ТЕТІКТЕРІ

GRI 2-25, 2-26

Компания барлық мүдделі тараптармен ашық диалог құруға және ынтымақтасуға үлкен көңіл бөледі. Біз өтініштерді қабылдау және қарау үшін тиімді тетіктер әзірледік, олар біздің қызметіміздің кез келген теріс салдарын уақтылы анықтауға және жоюға мүмкіндік береді.

Осы тетіктер шеңберінде қызметкерлер мен басқа да адамдар корпоративтік әдеп жөнінде кеңес алуға өтініш жасай алады және/немесе корпоративтік әдептің, адам құқықтарының нақты және болжамды бұзылуы, жалдау мен еңбек шарттарының теңсіздігі, Компанияның қызметкерлері немесе лауазымды адамдары жасаған ұрлық, сыбайлас жемқорлық бұзушылықтары, денсаулыққа, қауіпсіздікке және қоршаған ортаға төнген қатерлер туралы хабарлай алады.

КОМПАНИЯ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ ӨТІНІШТЕРІ МЕН ШАҒЫМДАРЫНА АРНАЛҒАН БАЙЛАНЫС АРНАЛАРЫ:

БАСҚА МҮДДЕЛІ ТҰЛҒАЛАРДЫҢ ӨТІНІШТЕРІ МЕН ШАҒЫМДАРЫНА АРНАЛҒАН БАЙЛАНЫС АРНАЛАРЫ:

КОРПОРАТИВТІК ОМБУДСМЕН

Компанияның омбудсменін Директорлар кеңесі тағайындайды. «ҚТЖ» ҰК» АҚ Корпоративтік омбудсмені туралы ережеге сәйкес оның негізгі функциялары:

- Компанияның және оның еншілес ұйымдарының қызметкерлері, қызметкерлері тобы, жеткізушілері, клиенттері арасындағы жанжалдарды ерте кезеңдерінде алдын алуға және шешуге жәрдемдесу;
- Компанияда және оның еншілес ұйымдарында Іскерлік әдеп кодексінің қағидаттары мен қағидаларын ұстану;
- Компанияның және еншілес ұйымдардың әлеуметтік-еңбек мәселелерін регламенттейтін жергілікті актілерін талдау, оларды әзірлеуге және қайта қарауға қатысу;
- еңбек немесе әлеуметтік жанжалдарға қатысушыларға жанжал жағдайларына байланысты мәселелер бойынша кеңес беру;
- Директорлар кеңесіне және оның комитеттеріне қызметтің нәтижелері, жүйелі және ұйымдастық сипаттағы және тиісті шешімдер қабылдауды қажет ететін анықталған күрделі мәселелер туралы есеп ұсыну;
- еңбек және әлеуметтік жанжалдардың алдын алу мақсатында Компания және оның еншілес ұйымдары қызметкерлерінің, қызметкерлері тобының, жеткізушілерінің, клиенттерінің өтініштерін талдау;
- тиімді қатынасуды қамтамасыз ету және оларды реттеу үшін еңбек дауының, жанжалдың тараптары арасында делдал болу;
- Компания мен еншілес ұйымдарда жүйелі және ұйымдастырылған мәселелерді шешу, әлеуметтік тұрақтылықты арттыру жөніндегі ұсынымдарды, іс-шараларды қалыптастыру;
- корпоративтік омбудсмендер институтының үздік әлемдік іс-тәжірибелерін зерделеу мен енгізу және т.б.

Есепті кезеңде қызметтің екпіні алдын алу жұмысына, оның ішінде ерте анықтауға күшейтілді. Анықталған мәселелер көшпелі іс-шаралар мен жұмыс кеңесулері барысында шешілді.

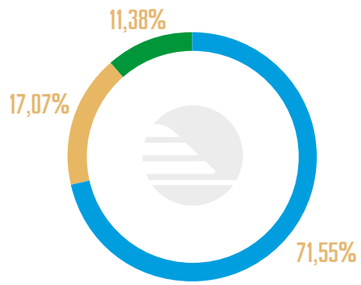
Корпоративтік омбудсмен аппаратының 2025 жылғы қызметінің қорытындысы бойынша:

- 55 ұйымның еңбек ұжымдарымен кездесулер өткізілді (2024 жылы – 8);
- 20 хаттама ресімделді (2024 жылы – 9);
- ұсынымдары бар 6 талдамалық анықтама дайындалды (2024 жылы – 13);
- бейінді бөлімшелерге 18 ақпараттық хат пен ұсынымдар жіберілді (2024 жылы – 15).

Есепті кезеңде Корпоративтік омбудсмен аппаратына түрлі байланыс арналары арқылы 123 өтініш (2024 жылы – 248) келіп түсті, оның ішінде: «жедел желі», «Нысана» колл-орталығы және «eOtinish» АЖ арқылы – 100 өтініш, тікелей Омбудсмен кеңсесіне – 2 өтініш, сондай-ақ телефон арқылы және жеке қабылдауда ауызша өтініштер – 21 өтініш.

Қаралған өтініштердің нәтижелілігі 97%-ды құрады.

Корпоративтік омбудсменнің кеңсесіне 2025 жылы келіп түскен мәселелер, %

2025 жылы Корпоративтік омбудсмен аппараты әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз ету, қызметкерлердің еңбек құқықтарын қорғау және еңбек жанжалдарының алдын алу жөніндегі жүйелі жұмысты жалғастырды. Қызмет Корпоративтік омбудсмен туралы ережеге сәйкес алдын алу тәсіліне, ашық диалогқа және әлеуметтік мәселелерді іс жүзінде шешуге баса назар аудара отырып жүргізілді.

Жыл бойы Қазақстанның барлық өңірлеріне сапарлар өткізілді, «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 55 ұйымының еңбек ұжымдарымен, оның ішінде филиалдарымен, еншілес ұйымдарымен, негізгі станцияларымен және өндірістік бөлімшелерімен кездесулер өткізілді.

Жұмыс кездесулері Ақмола, Павлодар, Қарағанды, Алматы, Қостанай, Ақтөбе, Атырау, Маңғыстау, Қызылорда, Жамбыл, Түркістан облыстарында, Шымкент және Түркістан қалаларында, сондай-ақ стратегиялық теміржол станцияларында өтті.

Кездесулер барысында еңбекақы төлеу және ынталандыру төлемдері, жұмыс жағдайлары, арнайы киіммен және жеке қорғану құралдарымен қамтамасыз ету, тәртіптік іс-тәжірибе, медициналық қызмет көрсету сапасы, әлеуметтік кепілдіктер, тұрмыстық жағдайлар және еңбек міндеттерін орындау кезінде келтірілген зиянды өтеу және т.б. мәселелер қаралды.

Сұрақтардың бір бөлігі тікелей кездесулерде шешілді, қалғандары бойынша Компанияның бейінді бөлімшелері мен еншілес ұйымдары үшін ұсынымдары бар хаттамалар мен анықтамалар дайындалды.

МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫН БАСҚАРУ

GRI 2-15

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-да 2020 жылғы 6 мамырда (№ 7 хаттама) Директорлар кеңесі бекіткен Лауазымды адамдар мен қызметкерлердің мүдделер қақтығыстарын болдырмау және реттеу саясаты қолданылады.

Бұл Саясат әдеп пен комплаенс мәселелері бойынша заңнаманың және Компанияның ішкі құжаттарының талаптарына негізделген және келесі аспектілерді қамтиды:

- мүдделер қақтығысын басқарудың негізгі қағидаттары;
- мүдделер қақтығысын уақтылы және толық анықтау тетіктері;
- мүдделер қақтығысын реттеу тәртібі мен ықтимал шаралары;
- мүдделер қақтығысын болдырмау жөніндегі міндеттемелерді орындамағаны үшін лауазымды адамдар мен қызметкерлердің жауапкершілігі.

Мүдделер қақтығысы бойынша Компанияның еншілес ұйымында 1 дерек анықталды.

«ҚТЖ – Жолаушылар локомотивтері» ЖШС Басқарма Төрағасы мен оның туған інісінің бірлесіп жұмыс істегені (құқықтық қамтамасыз ету бойынша функционалдық бағыттағы менеджер). Мүдделер қақтығысы тараптардың келісімі бойынша құқықтық қамтамасыз ету жөніндегі функционалдық бағыттағы менеджермен шартты 17.11.2025 жылдан бастап бұзу жолымен реттелді.

2024 жылғы 18 желтоқсандағы № 969-ЦЗ бұйрығымен бекітілген «ҚТЖ» ҰК» АҚ және оның еншілес ұйымдарында жұмысқа қабылдау және кейбір лауазымдарға ауыстыру қағидаларына сәйкес, ұйымдастыру-өкімдік және әкімшілік-шаруашылық функцияларды орындауға байланысты бос лауазымдарға үміткерлер үлестестігінің әне ықтимал/әлеуетті мүдделер қақтығысының бар-жоғына міндетті түрде тексеруден өтеді.

2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобы бойынша Қызмет мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті тұлғаларға теңестірілген лауазымға 651 үміткерге қатысты шұбәсіздігіне және ықтимал мүдделер қақтығысына кешенді тексерулерді жүзеге асырды. 651 үміткердің 5-і қабылданбады, 480 үміткерде түрлі комплаенс тәуекелдері анықталды, ал 169 үміткерде комплаенс тәуекелдері анықталған жоқ.

ІСКЕРЛІК МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ

Компанияда «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның лоббистік іс-тәжірибенің ашықтығы мен адалдығын қамтамасыз ету жөніндегі саясаты бекітілді, ол шешімдер қабылдауға ықпал етуге байланысты сыбайлас жемқорлықты, мүдделер қақтығысын және жосықсыз іс-тәжірибелерді болдырмауға, сондай-ақ «ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның мүдделерін ілгерілету процесінде ашықтық пен әдептілікті қамтамасыз ету қағидаттарын енгізуге бағытталған.

«КТЖ» ҰК» АҚ-ның негізгі қағидаттары деп айқындалған: заңдылық, риясыздық, әдептілік, ашықтық, адалдық, айқындылық.

АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ДЕРЕКТЕРДІ ҚОРҒАУ

«КТЖ» ҰК» АҚ-да ақпараттық қауіпсіздікті (АҚ) қамтамасыз ету, ақпараттық жүйелердің, өндірістік процестердің жұмыс істеу сенімділігі мен тиімділігі мәселелеріне ерекше назар

аударылады. «КТЖ» ҰК» АҚ ақпараттық қауіпсіздікті басқару жүйесі ISO 27001:2022 стандарты бойынша сертификатталған.

Ақпараттық қауіпсіздікті басқару жүйесін (АҚБЖ) жетілдірудің үздіксіз процесі жүзеге асырылуда, АҚ қатерлерінен қорғаудың ең жаңа құралдары мен тәсілдері қолданылады.

«КТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы ақпараттық қауіпсіздікті (АҚ), ақпараттық жүйелердің, өндірістік процестердің жұмыс істеу сенімділігі мен тиімділігін қамтамасыз етуді бақылауды жүзеге асырады. Компанияның Басқарма Төрағасының қарамағында Ақпараттық қауіпсіздік қызметі бар, оның негізгі міндеті – Компанияның және еншілес ұйымдардың ықтимал залал келтіруден қорғалуын арттыру.

«КТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлерін тұрақты түрде оқыту темір жол саласының мәдениетіне киберқауіпсіздік туралы хабардарлықты арттыруға бағытталған. Есепті жылы Компанияның киберқорғанысының тиісті деңгейін қамтамасыз ету үшін келесі іс-шаралар жүргізілді:

- ақпараттық қауіпсіздікті қорғаудың жаңа құралдары, сондай-ақ киберқауіпсіздік саласындағы үздік іс-тәжірибелерді қолдану енгізілді;
- Технологиялық процестерді басқарудың автоматтандырылған жүйесі деген мобильді құрылғыларды қорғау және желілерді қорғау бойынша пилоттық жобалар сәтті өткізілді;
- Артықшылықты қол жеткізуді басқару және мониторингілеу жүйесі (PAM – Privileged Access Management) енгізілді;
- АҚ бойынша хабардар болу порталы арқылы «КТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлерін кейіннен сертификат берумен тестілеу тапсырылатын «Құпия ақпараттың қауіпсіздігі» курсы бойынша оқыту тұрақты түрде жүргізіледі;
- 2023–2026 жылдарға арналған «КТЖ» ҰК» АҚ ақпараттық қауіпсіздік стратегиясын іске асыру бойынша бекітілген жол картасы шеңберінде бірінші кезектегі іс-шаралар өткізілді;
- Компанияда барлық қызметкерлер үшін АҚ бойынша рәсімдерді регламенттейтін бірқатар құжаттар әзірленіп, жаңартылды;
- АҚБЖ шеңберінде сыртқы сарапшыларды тарта отырып, Компанияның ақпараттық жүйелерінің енуіне тестілеу (penetration testing) өткізілді;
- Компания қызметкерлері үшін фишингтік кибер жаттығулар өткізілді;
- 2022 жылғы 12 желтоқсандағы № 988-ЦЗ бұйрықпен бекітілген «КТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобы бойынша ақпаратты өңдеу құралдарымен байланысты активтердің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету қағидалары шеңберінде «КТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобы бойынша ақпаратты өңдеу құралдарымен байланысты активтердің жұмыс істеу қабілеттілігін қалпына келтіру және жұмыстың үздіксіздігін тестілеу екі мәрте (шілде, желтоқсан) өткізілді;
- IT-сервистердің жұмысындағы ақауларға және киберқауіпсіздікпен байланысты оқыс оқиғаларға жедел ден қою ұйымдастырылды.
- ақпарат жайылып кететін техникалық арналарды және жедел-іздестіру іс-шараларын жүргізуге арналған арнайы техникалық құралдарды анықтау бойынша (АҚЖО) қызметтер көрсету жөніндегі қызметті жүзеге асыруға лицензия алынды.

Түрлі әдеттен тыс жағдайлар туындаған кезде пайдаланушылар қолданатын ақпараттық жүйелердің жұмысқа қабілеттілігін қолдау мақсатында, Компанияда АҚ оқыс оқиғаларына ден қою жөніндегі пайдаланушының іс-әрекеттерінің тәртібі туралы нұсқаулық бар («КТЖ» ҰК» АҚ Корпоративтік қауіпсіздік жөніндегі директорының 2022 жылғы 10 қаңтардағы № 5-ЦЗ бұйрығымен бекітілген), онда қызметкер қандай да бір күмәнді нәрсе байқаған жағдайда, күшеюі процесі бойынша іс-әрекеттері сипатталған.

Сондай-ақ, Компанияда Басқарманың 2023 жылғы 17 сәуірдегі № 02/10 шешімімен бекітілген Ақпараттық қауіпсіздік саясаты және Қызмет бастығының 2024 жылғы 04 қазандағы № 758-ЦЗ бұйрығымен бекітілген Деректерді қорғау саясаты әзірленді.

GRI 418-1

✅ 2025 жыл ішінде Компания клиенттерден, сыртқы тараптардан немесе реттеуші органдардан деректердің құпиялылығын бұзу туралы расталған шағымдарды анықтаған және алған жоқ, сондай-ақ ақпараттың жайылып кетуіне байланысты оқыс оқиғаларды тіркеген жоқ ✅.

«КТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесі Компанияның ақпараттық және киберқауіпсіздігін басқару жүйесіне жалпы басшылықты және бақылауды жүзеге асырады, стратегиялық басымдықтарды айқындайды және түйінді саясатты бекітеді. Оның құзыретіне ақпараттық қауіпсіздікті басқару жүйесінің (АҚБЖ) тиімді жұмыс істеуін қадағалау, сондай-ақ негізгі кибертәуекелдерді және оларды барынша азайту жөніндегі шараларды қарау кіреді. Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін бақылау шеңберінде Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті Ақпараттық қауіпсіздік стратегиясының іске асырылуын қадағалауды жүзеге асырады, бұл ретте ақпараттық және киберқауіпсіздік мәселелері тұрақты негізде қаралады.

«КТЖ» ҰК» АҚ басқармасы ақпараттық және киберқауіпсіздік саласында бекітілген стратегия мен саясатты іске асыруды, АҚБЖ-ны енгізу мен дамытуды, сондай-ақ оқыс оқиғаларды басқару процестерін ұйымдастыруды қамтамасыз етеді. Басқарма Компанияның ақпараттық жүйелері мен сервистерінің тұрақтылығын, сондай-ақ қорғалу жай-күйі, оқыс оқиғалар және түйінді бастамалардың іске асырылу барысы туралы Директорлар кеңесін ұдайы хабардар етуді қамтамасыз ете отырып, киберқатерлердің алдын алу, анықтау және оларға ден қою шараларын қабылдайды.

Директорлар кеңесі мен Басқарма мүшелерінің басқару, ақпараттық технологиялар және тәуекелдерді басқару саласында қажетті құзыреттері мен тәжірибесі бар. Компанияда олардың біліктілігін арттыру жөніндегі іс-шаралар іске асырылуда.

Ақпараттық қауіпсіздікті дамыту жөніндегі 2026 жылға арналған жоспарлар

2026 жылы «КТЖ» ҰК» АҚ барлық қолданыстағы және дамып жатқан IT-жүйелерде ақпараттық қауіпсіздік саласындағы талаптардың сақталуын бақылауды жүзеге асыруды, сондай-ақ киберқауіпсіздік деңгейін, АҚ мәселелерінде хабардар болуды және құпия ақпаратты қорғауды арттыру жөніндегі іс-шараларды жүргізуді жалғастырады.

Ақпараттық қауіпсіздікті басқару процестерін үздіксіз жақсарту мақсатында Компанияның назары мыналарға бағытталатын болады:

- 2023–2026 жылдарға арналған «КТЖ» ҰК» АҚ ақпараттық қауіпсіздік стратегиясына сәйкес ақпараттық қауіпсіздікті басқарудың кешенді жүйесінің процестерін жетілдіру және тираждау;
- «КТЖ» ҰК» АҚ ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымының аса маңызды объектілерінің ақпараттық қауіпсіздік талаптарына сәйкестігіне сынақтардан өткізу;
- өзінің жедел ақпараттық қауіпсіздік орталығын құру;
- АҚ-не хабардарлығы бойынша Компания қызметкерлерін оқыту және білімін тестілеу;
- кибер жаттығуларды, оның ішінде фишингтік хабар тарату арқылы өткізу;
- ISO 27001:2022 халықаралық стандартының жаңа нұсқасына көшу;
- ақпараттық қауіпсіздіктің оқыс оқиғаларын мониторингтеу, ден қою және басқарудың бірыңғай контурын қалыптастыра отырып, Компанияның еншілес ұйымдарына АҚЖО қызметтерін көрсетудің орталықтандырылған үлгісін дамыту;
- АҚЖО қызметі шеңберінде әдіснамалық сүйемелдеуді, оқыту мен консалтингті қоса алғанда, АҚ мәселелері бойынша еншілес ұйымдардың құзыреттерін және сараптамалық қолдау көрсетіду дамыту;
- АҚ мәселелері бойынша «Мемлекеттік техникалық қызмет» АҚ-мен, Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің Ақпараттық қауіпсіздік комитетімен ынтымақтастықты жалғастыру.

ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ

05

БІРІКТІРІЛГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

237 Пайда немесе зиян және басқа да жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп

239 Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп

241 Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

244 Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп

246 Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер

БІРІКТІРІЛГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

GRI 2-3

БАСШЫЛЫҚТЫҢ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ МӘЛІМДЕМЕСІ

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі- «Компания») басшылығы 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания мен оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі бірлесіп - «Топ» деп аталады) шоғырландырылған қаржылық жағдайын шынайы көрсететін шоғырландырылған қаржылық есептілікті Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес шығарған ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес дайындау, сондай-ақ көрсетілген күні аяқталған жыл үшін олардың қызметінің шоғырландырылған нәтижелері, ақша қаражатының шоғырландырылған қозғалысы мен капиталдағы шоғырландырылған өзгерістер үшін жауап береді.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау барысында басшылық:

- Есеп саясатының қағидаларын дұрыс таңдау және қолданылуын қамтамасыз етуге;
- Ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді мұндай ақпараттың орындылығын, нақтылығын, салыстырымдылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда беруге;
- Пайдаланушыларға есептілікті түсіну үшін ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттары талаптарының орындалуы жеткіліксіз болғанда, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе шарттар топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайы мен оның қызметінің шоғырландырылған қаржылық нәтижелеріне әсер еткен жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға; және
- Топтың өз қызметін келешекте жалғастыру қабілетін бағалау үшін жауапты болады.

Басшылық сондай-ақ:

- Топтың барлық кәсіпорындарындағы ішкі бақылаудың сенімді және тиімді жүйесінің қызметін әзірлеуге, енгізуге және қолдауға;
- Топ мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген уақытта жеткілікті деңгейдегі дәлдікпен ұсынуға және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттарының талаптарына сәйкес болуын қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысан түріндегі есепті жүргізуге;
- Бухгалтерлік есепті Қазақстан Республикасының жергілікті заңнамасына және ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес жүргізуге;
- Топ активтерін сақтауды қамтамасыз ету бойынша мүмкін болатын барлық орынды шараларды қолдануға; және
- Қаржылық және басқа асыра пайдалану фактілерін анықтауға және олардың алдын алуға жауапты.

Топтың 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы шоғырландырылған қаржылық есептілігін басшылық 2026 жылғы 13 наурызда шығаруға бекітті, Компанияның Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті алдын ала мақұлдады және кейіннен Директорлар кеңесі мен акционердің бекітуіне жатады.

Топ басшылығының атынан:

Д.А.Кушеров — Қаржы жөніндегі басқарушы директор

Е.Б. Станкова — Бас бухгалтер

2026 жылғы 13 наурыз

EY
Shape the future with confidence

«Эрнст энд Янг» ЖШС
әл-Фараби д-лы, 77/7
«Есентай Тауэр» ғимараты
Алматы қ., А15Е3Н4
Қазақстан Республикасы
Тел.: +7 727 258 5960
БСН 041140002277
ey.com/kz

ТОО «Эрнст энд Янг»
пр. Аль-Фараби, 77/7
здание «Есентай Тауэр»
г. Алматы, А15Е3Н4
Республика Казахстан
Тел.: +7 727 258 5960
БИН 041140002277

Ernst & Young LLP
77/7 Al-Farabi ave.
Esentai Tower
Almaty, A15E3H4
Republic of Kazakhstan
Tel.: +7 727 258 5960
BIN 041140002277

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ-ның жалғыз акционеріне, Директорлар кеңесі мен басшылығына

Пікір

Біз «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ мен оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі - «Топ») шоғырландырылған қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, әрі оған 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп, жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп, көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп және ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп, сондай-ақ есеп саясатының маңызды ережелері туралы ақпаратты қоса алғанда, шоғырландырылған қаржылық есептілікке жасалған ескертпелер жатады.

Біздің пікірімізше, қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік барлық елеулі қатынастарда 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күнге аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының шоғырландырылған қозғалысы мен шоғырландырылған қаржылық нәтижелерін ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес дұрыс бейнелейді.

Пікірді білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз одан әрі біздің есебіміздің *«Аудитордың шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі»* бөлігінде сипатталған. Біз Топқа қатысты бухгалтерлер үшін Халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңес қабылдаған Кәсіби бухгалтерлер этикасының халықаралық кодексіне (халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда) (БХЭСК кодексі) сәйкес, жария мүдделі ұйымдардың қаржылық есептілігі аудитіне қолданылатын тәуелсіздік талаптарына және Қазақстан Республикасында жария мүдделі ұйымдардың шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудитіне қолданылатын этикалық талаптарға қатысты тәуелсізбіз. Біз сондай-ақ осы талаптарға және БХЭСК кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттерді орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер пікірімізді білдіру үшін негіз болуы үшін жеткілікті әрі тиісінше деп санаймыз.

Shape the future with confidence

Аудиттің басты мәселелері

Аудиттің басты мәселелері – біздің кәсіптік пайымдауымызға сай ағымдағы кезең үшін шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін барынша маңызды болып табылған мәселелер. Бұл мәселелер шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіміздің контекстінде және осы есептілік туралы пікірімізді қалыптастыру кезінде қарастырылған және біз бұл мәселелер жөнінде бөлек пікірімізді білдірмейміз. Төменде көрсетілген әрбір мәселеге қатысты тиісті мәселенің аудитіміздің барысында қалай қарастырылғанының сипаты осы контекстіде келтіріледі.

Біз есебіміздің «Аудитордың шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған міндеттерді, оның ішінде осы мәселелерге де қатысты міндеттерді орындадық. Тиісінше, аудитімізге шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін бағалауымызға жауап ретінде әзірленген рәсімдерді орындау жатады. Аудиторлық процедураларымыздың, соның ішінде төменде көрсетілген мәселені қарастыру барысында орындалған процедуралардың нәтижелері қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы аудиторлық пікірімізді білдірудің негізі болады.

Аудиттің басты мәселесі	***Тиісті басты мәселе аудитіміздің барысында қалайша қарастырылды***

Жүк және жолаушылар тасымалдарынан түскен түсім

Топтың жүк және жолаушылар тасымалынан түсетін түсімі төмен құны бар операциялардың едәуір санынан қалыптасады. Есептегі түсім операцияларын өңдеу және көрсету процестері жоғары автоматтандырылған болып табылады.

Біз бұл мәселені түсімнің маңыздылығына, сондай-ақ жүк және жолаушылар тасымалынан түсетін түсімді есепке алу үшін пайдаланылатын ақпараттық жүйелердің күрделілігіне және сараланған тарифтерді ескере отырып, мұндай түсімді бұрыс тануға және бағалауға байланысты тәуекелдерге байланысты аудиттегі ең маңызды мәселелердің бірі ретінде анықтадық.

Топтың есеп саясатына қатысты түсімді мойындау жөніндегі ақпаратты ашып көрсетуі шоғырландырылған қаржылық есептіліктің *3-ескертпесіне* қосылған, түсімді түрлері бойынша ашып көрсету шоғырландырылған қаржылық есептіліктің *21-ескертпесіне* қосылған.

Біз түсімді есепке алу және тарифтерді есептеу жүйелерін қолдайтын жалпы АТ-бақылауларының дизайнын бағаладық және операциялық тиімділігін тестіледік.

Іріктелген негізде біз жүк тасымалынан түсетін түсімді есепке алу және тану үшін пайдаланылатын тарифтерді есептеу жүйесінде көрсетілген тарифтердің өзгеруін авторизациялауды растайтын құжаттарды тексердік.

Іріктелген негізде біз негізгі есепке алу жүйесінде көрсетілген жолаушылар тасымалынан түсетін түсім операциялары бойынша қолданылған тарифтерді Топ бекіткен тарифтермен салыстырдық.

Біз жүк тасымалынан түсетін түсімді есепке алу және тану үшін пайдаланылатын АТ-жүйесінен негізгі есеп жүйесіне ақпаратты беруге байланысты бақылаулардың жұмыс істеуін тексердік.

Біз түсімді есепке алу және тану үшін пайдаланылатын АТ-жүйелеріндегі деректерді негізгі есеп жүйелерінде көрсетілген түсім сомаларымен салыстырдық.

Біз АТ-жүйесінде және негізгі есеп жүйелерінде көрсетілген түсім операцияларын таңдап, оларды бастапқы растайтын құжаттармен салыстырдық.

Біз жүк және жолаушылар тасымалынан түсетін түсімдермен, дебиторлық берешекпен, сатып алушылармен шарттар бойынша міндеттемелермен және ақша қаражатының түсімдерімен байланысты жазбалардың өзара байланысын талдадық.

Біз түсімнің игерілмеген бөлігін сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелер құрамына көшіруге байланысты Топ енгізген қолмен түзетулер сомасын қайта есептедік.

Біз жүк тасымалы көлемінің, вагондарды жөнелту көлемінің және сатылған жолаушылар билеттерінің санының ай сайынғы серпінділігін талдап, оны жүк және жолаушылар тасымалынан түсетін түсімнің ай сайынғы серпінділігімен салыстырдық.

Біз Топтың түсімді тану бөлігіндегі есеп саясатын бағаладық.

Біз түсім бойынша ашып көрсетулерді шоғырландырылған қаржылық есептілікте сараладық.

Аудиттің басты мәселесі	***Тиісті басты мәселе аудитіміздің барысында қалайша қарастырылды***

Ұзақ мерзімді активтердің құнсыздануы

Біз бұл мәселені шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін ұзақ мерзімді активтердің маңыздылығына, құнсыздануға талдау негізінде жатқан жорамалдарға қатысты субъективтіліктің жоғары деңгейіне, сондай-ақ басшылық жасаған елеулі кәсіби пайымдауларға байланысты аудитіміздің барысында аса маңызды мәселелердің бірі ретінде қарастырамыз.

Біз басшылықтың ақша қаражатын генерациялайтын бірліктерді анықтауының негізділігін бағаладық.

Біз басшылықтың құнсыздану белгілерінің болуына қатысты бағалауын талдадық және мұндай белгілер анықталған жағдайда, құнсыздану талдауын және басшылық дайындаған отелетін сомаларды есептеуді тексеру үшін бағалау жөніндегі мамандарды қатыстырдық.

Shape the future with confidence

Маңызды кәсіби пайымдауларға басшылықтың акша қаражатын генерациялайтын бірліктерді анықтауы кірді. Болжамдар мен бағалауларға дисконттау мөлшерлемелері, инфляция мен айырбас бағамдарының болжамдары, күтілетін жүк айналымының көлемдері және болашақ күрделі салымдар кірді.

Ұзақ мерзімді активтердің құнсыздануын талдау туралы ақпарат шоғырландырылған қаржылық есептіліктің *4-ескертпесінде* келтірілген.

Бағалау жөніндегі мамандарымызды тарта отырып, біз құнсыздану белгілерінің бар-жоғын бағалау кезінде басшылық пайдаланған факторларды талдадық.

Біз құнсыздануды тестілеу модельдерінде басшылық пайдаланған бастапқы деректерді Топтың соңғы бизнес-жоспарларымен салыстырдық. Біз сондай-ақ қолданылатын жорамалдарды бағаладық және оларды тарихи деректермен салыстырдық.

Біз дисконттау мөлшерлемелерін және құнсыздануды тестілеу модельдерінде пайдаланылған ұзақ мерзімді өсу қарқынын қолжетімді сыртқы ақпаратпен салыстырдық.

Біз құнсыздануды тестілеу модельдерінің математикалық дәлдігін тексердік және осы модельдерде қолданылған негізгі жорамалдардың сезімталдығын бағаладық.

Біз шоғырландырылған қаржылық есептілікте құнсыздануға талдау жөніндегі ақпараттың ашылып көрсетілуін бағаладық

Аудиттің басты мәселесі	***Тиісті басты мәселе аудитіміздің барысында қалайша қарастырылды***

Қаржыландыру туралы келісімдер бойынша ковенанттарды сақтау

Лизинг шарттарын қоса алғанда, қаржыландыру туралы жекелеген келісімдерінің талаптарына сәйкес Топ белгілі бір қаржылық және қаржылық емес келісімдерді сақтауға міндетті. Бұл ковенанттарды бұзу айтарлықтай айыппұл санкцияларына әкелуі мүмкін және кредиторға қаржыландыру туралы келісімдер бойынша міндеттемелерді мерзімінен бұрын орындауды талап ету құқығын береді. Осы ковенанттарды сақтау аудиттің негізгі мәселесі болды, өйткені ол шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданылатын қызметтің үздіксіздігі туралы болжамға, сондай-ақ шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі қарыздар қаражатын, облигацияларды және лизинг міндеттемелерін жіктеуге айтарлықтай әсер етті.

Біз қаржылық және қаржылық емес ковенанттарды, сондай-ақ кредиторға мерзімінен бұрын отсуді талап ету құқығын беретін ережелерді қоса алғанда, қаржыландыру туралы келісімдердің талаптарын талдадық.

Біз қаржыландыру туралы келісімдердің талаптарына сәйкес басшылық дайындаған қаржылық ковенанттарды есептеудің математикалық дәлдігін тексердік.

Біз ковенанттарды есептеу кезінде пайдаланылған деректерді шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген көрсеткіштермен салыстырдық.

Біз қаржыландыру туралы келісімдер бойынша ковенанттарды сақтау бөлігінде шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі ақпаратты ашып көрсетуді талдадық.

Shape the future with confidence

Кредиттер мен облигациялар туралы ақпарат шоғырландырылған қаржылық есептіліктің 14-*ескертпесінде* ашылып көрсетілген.
Лизинг міндеттемелері туралы ақпарат шоғырландырылған қаржылық есептіліктің 15-*ескертпесінде* ашылып көрсетілген.

Басқа да мәліметтер

Топтың 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудитін 2025 жылғы 13 наурыздағы бұл есептілік туралы түрлендірілмеген пікірін білдірген басқа аудитор жүргізді.

Топтың 2025 ***жылғы интеграцияланған жылдық есебіне қосылған басқа да ақпарат***

Басқа да ақпаратқа Топтың 2025 жылғы интеграцияланған жылдық есебінде қамтылған ақпарат жатады, бірақ шоғырландырылған қаржылық есептілік пен сол туралы біздің аудиторлық есебіміз жатпайды. Басқа да ақпарат үшін жауапкершілікті басшылық көтереді. Топтың 2025 жылғы интеграцияланған жылдық есебі, жорамалмен, бізге осы аудиторлық есеп күнінен кейін ұсынылады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікіріміз басқа ақпаратқа қолданылмайды және біз бұл ақпаратқа қатысты қандай да бір нысанда сенімділікті білдіретін тұжырымды ұсынбаймыз.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке аудитті жүргізуімізге орай біздің міндетіміз жоғарыда аталған басқа ақпаратпен, ол бізге ұсынылған кезде танысу және бұл ретте басқа да ақпарат пен шоғырландырылған қаржылық есептіліктің немесе аудит барысында ие болған біліміміз арасында елеулі сәйкессіздіктердің болуы және басқа да ақпарат өзге елеулі бұрмалануларды қамтымайтындығы мәселесін қарастыру болып табылады.

Басшылықтың және Аудит жөніндегі комитеттің шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес жасалуы және шынайы ұсынылуы үшін әрі басшылық шынайы емес әрекеттердің немесе қатенің салдарынан маңызды бұрмалануы жоқ шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапкершілік көтереді.

Shape the future with confidence

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыра алу қабілетін бағалау үшін, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтердің ашылып көрсетілуі үшін және басшылық Топты таратқысы келген, басшылықтың қызметін тоқтатқысы келген жағдайларды немесе оның мұндай әрекеттерге іс жүзіндегі балама болмай қалған жағдайларды қоспағанда, есептіліктің қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалдың негізінде жасалуы үшін жауапкершілік көтереді.

Аудит жөніндегі комитет Топтың қаржылық есептілігінің дайындалу процесін қадағалау үшін жауапкершілік көтереді.

Аудитордың шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз шоғырландырылған қаржылық есептілік бүтіндей адал емес әрекеттердің немесе қателердің салдарынан және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық есепті шығаруда елеулі бұрмалануларды қамтымайды деген ақылға қонымды сенімдікке қол жеткізу болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік сенімділіктің жоғары дәрежесін білдіреді, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит елеулі бұрмалану бола қалғанда оны әрдайым анықтайтындығының кепілдігі болып табылады. Бұрмалаулар адал емес әрекеттердің немесе қателердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке-жеке немесе жиынтығында осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің негізінде қолданылатын пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізделген күйде пайымдауға болса, елеулі болып есептеледі.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудиттің шеңберінде біз кәсіпқой пайымдауды қолданып, бүкіл аудиттің бойына кәсіптік скептицизмді сақтап қаламыз. Сонымен қатар, біз келесі әрекеттерді орындаймыз:

- адал емес әрекеттердің немесе қателердің салдарынан болған шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтап, бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық процедураларды жасаймыз; өз пікірімізді білдіру үшін негіздеме ретінде болуы үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Жосықсыз әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізіп жіберу, ақпаратты бұрмаланған түрде ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту әрекеттерін қамтуы мүмкін;
- Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатында емес, жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық процедураларды әзірлеу мақсатында, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсінеміз;
- қолданылатын есеп саясатының лайықты сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің және тиісті ақпараттың ашылып көрсетілу негізділігін бағалаймыз;

Shape the future with confidence

- басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалды қолдану заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз және түскен аудиторлық дәлелдердің негізінде Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінде айтарлықтай күмән туғыза алатын оқиғаларға немесе талаптарға орай елеулі белгісіздіктің бар екендігі туралы тұжырым жасаймыз. Егер де біз елеулі белгісіздіктің болуы туралы тұжырымға келетін болсақ, біз өзіміздің аудиторлық есебімізде шоғырландырылған қаржылық есептілікте ақпараттың тиісінше ашылып көрсетілуіне назар аудартуымыз керек немесе егер ақпараттың осылайша ашылып көрсетілуі лайықты болып табылмаса, пікірімізді түрлендіру керек. Біздің қорытындыларымыз аудиторлық есеп беру күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Дегенмен келешек оқиғалар немесе талаптар Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінен айырылып қалуына әкеп соқтыра алады;
- шоғырландырылған қаржылық есептіліктің бүтіндей ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын бағалаймыз, оған қоса ақпаратты ашып көрсету, сондай-ақ шоғырландырылған қаржылық есептіліктің оның негізінде болған операциялар мен оқиғаларды олардың шынайы ұсынылуын қамтамасыз ететіндей етіп ұсынылатындығын бағалаймыз;
- шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір қалыптастыру үшін негіз ретінде ұйымдардың қаржылық ақпаратына немесе Топ ішіндегі шаруашылық бірлікке қатысты жеткілікті тиісті аудиторлық дәлелдемелер алу мақсатында Топтың аудитін жоспарлаймыз және жүзеге асырамыз. Біз Топтың аудит мақсаттары үшін орындалатын аудиторлық процедураларды жалпы басқаруға, бақылауға және тексеруге жауалтымыз. Біз аудиторлық пікіріміз үшін жеке дара жауапты болып табыламыз.

Біз Аудит жөніндегі комитеттің назарына, өзгесінен басқа, аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер туралы, оның ішінде егер біз аудит процесінде ондайларды анықтасақ, ішкі бақылау жүйесінің едәуір кемшіліктері туралы ақпаратты жеткізе отырып, онымен ақпараттық өзара әрекеттесуді жүзеге асырамыз.

Сондай-ақ біз Аудит жөніндегі комитетке тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағандығымыз туралы мәлімдеме жасадық және осы тұлғаларды барлық өзара қарым-қатынастар мен аудитордың тәуелсіздігіне әсер етеді деп негізделген түрде есептеуге болатын басқа да мәселелер туралы, ал қажетті жағдайларда – қауіп-қатерлерді жою үшін жасалған іс-қимылдар немесе қолға алынған сақтық шаралары туралы хабардар еттік.

Біз Аудит жөніндегі комитеттің назарына жеткізген мәселелерден біз ағымдағы кезең үшін шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін барынша маңызды болған және тиісінше, аудиттің басты мәселелері болып табылатын мәселелерді айқындаймыз. Біз бұл мәселелерді аудиторлық есебімізде сипаттаймыз, тек бұл мәселелер туралы ақпаратты жария ету заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған жағдайдан немесе қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің есебімізде хабарланбауы тиіс екендігі туралы тұжырымға келген сирек жағдайлардан басқа, өйткені мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оның хабарлануынан қоғамдық маңызы бар пайдадан асады деп жорамал жасауға болады.

Shape the future with confidence

Соның нәтижелері бойынша тәуелсіз аудитордың осы аудиторлық есебі шығарылған, аудиттің жүргізілуіне жауапты жетекші, - Адиль Сыздыков.

„Эрнст энд Янг" ЖШС

Адиль Сыздыков
Аудитор

Аудитордың 2013 жылғы 27 желтоқсандағы
№ МФ-0000172 біліктілік куәлігі

Рустамжан Саттаров
«Эрнст энд Янг» ЖШС-тің
Бас директоры

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі 2005 жылғы 15 шілдеде берген сериясы МФЮ-2, №0000003 болатын Қазақстан Республикасының аумағында аудиторлық қызметпен айналысуға арналған мемлекеттік лицензия

А15Е3Н4, Қазақстан Республикасы, Алматы қ.
Әл-Фараби даңғылы, 77/7, «Есентай Тауэр» ғимараты

2026 жылғы 13 наурыз

ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН ЖӘНЕ БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Млн. теңгемен	Ескерт-пелер	2025 ж.	2024 ж.
Түсім және басқа да кірістер			
Жүк тасымалынан түскен түсім	21	**2.463.197**	1.875.558
Жолаушылар тасымалынан түскен түсім	21	**129.250**	110.523
Мемлекеттік субсидиялар	5	**43.275**	41.124
Басқа да кірістер	22	**121.361**	136.737
Түсім және басқа да кірістер жиыны		**2.757.083**	2.163.942
Өткізудің өзіндік құны	23	**(1.924.051)**	(1.620.017)
Жалпы пайда		**833.032**	543.925
Жалпы және әкімшілік шығыстар	24	**(145.837)**	(128.390)
Қаржылық кіріс	25	**88.618**	52.955
Қаржылық шығындар	25	**(245.844)**	(184.984)
Бағамдық айырмадан болған залал	30	**(19.990)**	(69.620)
Қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындардың пайдасындағы үлес	7	**1.634**	10.772
(Құнсыздану)/қаржы активтерінің және сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша активтердің құнсыздануын қалпына келтіру		**(3.893)**	1.601
Қаржылық емес активтердің құнсыздануы		**(11.480)**	(7.336)
Басқа да пайда және залал		**2.781**	4.606
Салық салынғанға дейінгі пайда		**499.021**	223.529
Табыс салығы бойынша шығыстар	17	**(155.375)**	(62.724)
Бір жылғы пайда		**343.646**	160.805
Пайда салығын шегере отырып, басқа да жиынтық кіріс/(залал)			
Кейінгі кезеңдерде пайдаға немесе зиянға қайта жіктеуге жатпайтын баптар:			
Белгіленген төлемдері бар зейнетақы бағдарламалары бойынша қайта бағалаудан болған пайда	16	**276**	3.688
Келесі кезеңдерде пайдаға немесе зиянға жіктелуге жатпайтын басқа да жиынтық кіріс		**276**	3.688
Кейінгі кезеңдерде пайдаға немесе зиянға қайта жіктеуге жататын баптар:			
Ақша ағындарын хеджирлеу құралдары бойынша залал	13	**(97.584)**	(48.625)
Ақша ағындарын хеджирлеу құралдары бойынша зиянды бір жылғы пайданың құрамына қайта жіктеу	13,21	**80.781**	412
Келесі кезеңдерде пайдаға немесе зиянға қайта жіктелуге жататын баптар бойынша табыс салығы	13,17	**3.361**	9.643
Шетелдік бөлімшелерді есептілік валютасына қайта есептеуден болған бағамдық айырмалар		**4.595**	1.774
Келесі кезеңдерде пайдаға немесе зиянға жіктелуге жататын басқа да жиынтық зиян		**(8.847)**	(36.796)
Бір жылғы басқа да жиынтық залал		**(8.571)**	(33.108)
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны		**335.075**	127.697

ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН ЖӘНЕ БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (жалғасы)

Млн. теңгемен	Ескерт пелер	2025 ж.	2024 ж.
Мыналарға жататын бір жылғы пайда:			
Акционерге		**339.919**	157.818
Бақыланбайтын үлестерге		**3.727**	2.987
		343.646	160.805
Мыналарға жататын жиынтық кіріс жиыны:			
Акционерге		**331.350**	124.699
Бақыланбайтын үлестерге		**3.725**	2.998
		335.075	127.697
Акцияға базалық және бөлінген пайда, теңгемен	26	**684,36**	317,74

Топ басшылығының атынан:

Д.А.Кушеров Қаржы жөніндегі басқарушы директор

Е.Б. Станкова Бас бухгалтер

2026 жылғы 13 наурыз

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

Млн. теңгемен	Ескерт-пелер	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Активтер			
Ұзақ мерзімді активтер			
Негізгі құралдар	6	**5.875.447**	4.782.227
Гудвил		**15.520**	15.520
Материалдық емес активтер		**11.022**	11.250
Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	7	**11.637**	1.396
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	7	**56.464**	48.678
Кейінге қалдырылған салық активтері	17	**312**	21
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	8	**1.118.527**	628.464
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері	8	**18.261**	19.019
Ұзақ мерзімді активтер жиыны		**7.107.190**	5.506.575
Ағымдағы активтер			
Ақша қаражаты мен оның баламалары	9	**232.973**	198.578
Тауар-материалдық қорлар	10	**86.422**	57.820
Өтелуге жататын ҚҚС	4	**48.789**	120.475
Сауда дебиторлық берешек	11	**18.009**	21.666
Корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлем		**8.219**	7.899
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша актив		**1.071**	336
Басқа да ағымдағы активтер	12	**66.302**	22.753
Басқа да ағымдағы қаржы активтері	12	**29.537**	22.654
Ағымдағы активтер жиыны		**491.322**	452.181
Активтер жиыны		**7.598.512**	5.958.756
Капитал және міндеттемелер			
Капитал			
Жарғылық капитал	13	**1.152.698**	1.123.907
Хеджирлеу резерві	13	**(52.012)**	(38.570)
Шетелдік валюталарды қайта есептеу резерві		**13.589**	8.994
Бөлінбеген пайда		**1.255.462**	856.709
Акционердің капиталы		**2.369.737**	1.951.040
Бақыланбайтын үлестер		**18.493**	18.277
Капитал жиыны		**2.388.230**	1.969.317

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (жалғасы)

Млн. теңгемен	Ескерт пелер	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Қарыздар	14	**2.697.359**	1.840.423
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	17	**615.181**	468.057
Жалдау бойынша міндеттемелер	15	**224.936**	139.465
Жұмыскерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер	16	**41.027**	41.105
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	20	**177.442**	92.444
Басқа да ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	20	**–**	26.326
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиыны		**3.755.945**	2.607.820
Ағымдағы міндеттемелер			
Қарыздар	14	**488.658**	812.965
Сауда кредиторлық берешек	18	**525.770**	231.351
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелер	19	**149.196**	133.170
Жалдау бойынша міндеттемелер	15	**45.146**	35.517
Туынды қаржы құралдары	30	**91.496**	32.697
Төленуге жататын басқа салықтар		**16.083**	15.694
Жұмыскерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер	16	**8.167**	7.598
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	20	**24.391**	34.636
Басқа да ағымдағы қаржылық міндеттемелер	20	**105.430**	77.991
Ағымдағы міндеттемелер жиыны		**1.454.337**	1.381.619
Міндеттемелер жиыны		**5.210.282**	3.989.439
Капитал мен міндеттемелер жиыны		**7.598.512**	5.958.756

Топ басшылығының атынан:

Д.А.Кушеров — Қаржы жөніндегі басқарушы директор

Е.Б. Станкова — Бас бухгалтер

2026 жылғы 13 наурыз

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Млн. теңгемен	Ескерт-пелер	2025 ж.	2024 ж.
Операциялық қызмет:			
Бір жылғы пайда		**343.646**	160.805
Мыналарға түзетулер:			
Пайда мен зиянда көрсетілген табыс салығы бойынша шығыстар	17	**155.375**	62.724
Қаржылық шығындар	25	**245.844**	184.984
Тозу және амортизацияға	8,23,24	**196.219**	170.516
Қаржылық кіріс	25	**(88.618)**	(52.955)
Ақша ағындарын хеджирлеу құралдары бойынша зиянды кезеңдегі пайданың құрамына қайта жіктеу	13,21	**80.781**	412
Бағамдық айырмадан болған залал	30	**19.990**	69.620
Қаржылық емес активтердің құнсыздануы		**11.480**	7.336
Еңбек қызметін аяқтағаннан кейінгі жұмыскерлердің сыйақысы және жұмыскерлерге берілетін өзге де ұзақ мерзімді сыйақылар бойынша шығыстар	23,24	**3.281**	14.662
Қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындардың пайдасындағы үлес	7	**(1.634)**	(10.772)
Құнсыздану/қаржы активтерінің және сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша активтердің (құнсыздануын қалпына келтіру)		**3.893**	(1.601)
Басқасы		**13.465**	10.051
Айналым капиталындағы және баланстың басқа баптарындағы өзгерістерге дейінгі операциялық кіріс		**983.722**	615.782
Сауда дебиторлық берешектегі өзгеріс		**(27.099)**	(31.033)
Тауар-материалдық қорларды өзгерту		**(25.134)**	9.617
Басқа да ағымдағы және ұзақ мерзімді активтердің өзгеруі (оның ішінде өтеуге ұзақ мерзімді ҚҚС)		**(133.114)**	(89.717)
Сауда кредиторлық берешектің өзгеруі		**166.443**	7.213
Төленуге жататын басқа да салықтардың өзгеруі		**1.167**	1.890
Басқа міндеттемелердің және сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелердің өзгеруі		**1.478**	15.543
Жұмыскерлердің сыйақылары бойынша міндеттемелердің өзгеруі		**(8.553)**	(7.275)
Операциялық қызметтен пайыздар мен корпоративтік табыс салығын төлеуге дейін алынған ақша қаражаты		**958.910**	522.020
Төленген пайыздар		**(222.376)**	(188.409)
Алынған пайыздар		**30.866**	21.001
Төленген корпоративтік табыс салығы		**(20.603)**	(18.015)
Операциялық қызметтен түскен таза ақша қаражаты		**746.797**	336.597
Инвестициялық қызмет:			
Негізгі құралдар үшін төленген аванстарды қоса алғанда, негізгі құралдарды сатып алу		**(925.368)**	(741.695)
Иелік ету үлесін өзгертпестен бірлескен кәсіпорындардың жарғылық капиталына салымдар	7	**(7.143)**	(243)
Қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестицияларды сатып алу	7	**(6.211)**	(1.578)
Қауымдасқан ұйымдардан алынған дивидендтер		**4.693**	4.419
Берілген қарыздарды өтеу		**2.272**	3.731
Басқа да ұзақ мерзімді активтерді сатудан түскен түсім		**1.499**	1.293
Басқасы		**(2.009)**	12
Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақша қаражаты		**(932.267)**	(734.061)

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (жалғасы)

Млн. теңгемен	Ескерт-пелер	2025 ж.	2024 ж.
Қаржылық қызмет:			
Жарғылық капиталға салынған жарна	13	-	13.273
Қарыздар алу	14	**908.235**	879.762
Қарыздарды өтеу	14	**(648.674)**	(480.532)
Жалдау бойынша міндеттемелерді өтеу	14	**(18.072)**	(11.358)
Еншілес ұйымдардағы бақыламайтын қатысу үлестеріне төленген дивидендтер		**(3.509)**	(2.225)
Пайдалануда шектелген ақша қаражатына аударымдар		**(14.368)**	(3.092)
Пайдалануда шектелген ақша қаражатынан аударымдар		**4.427**	–
Басқасы		**–**	(2.461)
Қаржылық қызметтен түскен таза ақша қаражаты		**228.039**	393.367
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза көбеюі/(азаюы)		**42.569**	(4.097)
Жыл басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	9	**198.578**	204.614
Валюта бағамдарының шетел валютасында көрсетілген ақша қаражаты мен оның баламаларының баланстарына өзгеруінің әсері		**(8.166)**	(1.945)
Күтілетін кредиттік зияндар резервінің өзгеруінен болған әсер		**(8)**	6
Жыл соңындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	9	**232.973**	198.578
Ақшасыз операциялар:			
Негізгі құралдарды банк өнім жеткізушіге тікелей аударған қарыз қаражаты есебінен сатып алу	14	**272.755**	67.738

Топ басшылығының атынан:

Д.А.Кушеров — Қаржы жөніндегі басқарушы директор

Е.Б. Станкова — Бас бухгалтер

2026 жылғы 13 наурыз

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Млн. теңгемен	Жарғылық капитал	Хеджирлеу резерві	Шетелдік валюталарды қайта есептеу резерві	Бөлінбеген пайда	Акционердің капиталы	Бақыламайтын үлестер	Капитал жиыны
2024 жылғы 1 қаңтарға	1.110.634	–	7.220	623.698	1.741.552	17.504	1.759.056
Бір жылғы пайда	–	–	–	157.818	157.818	2.987	160.805
Бір жылғы басқа да жиынтық (залал)/кіріс	–	(38.570)	1.774	3.677	(33.119)	11	(33.108)
Бір жылғы жиынтық (залал)/кіріс жиыны	–	(38.570)	1.774	161.495	124.699	2.998	127.697
Акциялар шығарылымы *(13-ескертпе)*	13.273	–	–	–	13.273	–	13.273
Басқа да салымдар *(13-ескертпе)*	–	–	–	71.516	71.516	–	71.516
Дивидендтер	–	–	–	–	–	(2.225)	(2.225)
2024 жылғы 31 желтоқсанға	**1.123.907**	**(38.570)**	**8.994**	**856.709**	**1.951.040**	**18.277**	**1.969.317**
Бір жылғы пайда	–	–	–	**339.919**	**339.919**	**3.727**	**343.646**
Бір жылғы басқа да жиынтық (залал)/кіріс	–	**(13.442)**	**4.595**	**278**	**(8.569)**	**(2)**	**(8.571)**
Бір жылғы жиынтық (залал)/кіріс жиыны	–	**(13.442)**	**4.595**	**340.197**	**331.350**	**3.725**	**335.075**
Акциялар шығарылымы *(13-ескертпе)*	**28.791**	–	–	–	**28.791**	–	**28.791**
Басқа да салымдар *(13-ескертпе)*	–	–	–	**58.556**	**58.556**	–	**58.556**
Дивидендтер	–	–	–	–	–	(3.509)	(3.509)
2025 жылғы 31 желтоқсанға	**1.152.698**	**(52.012)**	**13.589**	**1.255.462**	**2.369.737**	**18.493**	**2.388.230**

Топ басшылығының атынан:

	Д.А.Кушеров	Қаржы жөніндегі басқарушы директор
	Е.Б. Станкова	Бас бухгалтер

2026 жылғы 13 наурыз

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «Компания») Қазақстан Республикасында (бұдан әрі - «ҚР») теміржол саласының мемлекеттік активтерін басқару жөніндегі холдингтік компанияны құру мақсаты үшін ҚР Үкіметінің (бұдан әрі – «түпкі Акционер») қаулыларына сәйкес құрылды. Компания 2002 жылы 15 мамырда тіркелді. Шоғырландырылған қаржылық есептілік Компанияның және оның бақылауындағы еншілес ұйымдардың (бұдан әрі – бірге «Топ») қызмет нәтижелерін қамтиды. Компанияның тіркелген кеңсесінің мекенжайы: 010000, ҚР, Астана қаласы, Д. Қонаев көшесі, 6.

«Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ (бұдан әрі – «Акционер») Компанияның жалғыз акционері болып табылады.

Топ мемлекеттік теміржол жүйесін пайдаланады, жүк және жолаушылар тасымалы бойынша қызметтерді, магистральдық теміржол желісінің қызметтерін көрсетеді және ҚР-да магистральдық теміржол желісін пайдалануды, күтіп ұстауды, жаңғыртуды қамтамасыз етеді. ҚР теміржол саласын реттеу шеңберінде мемлекет магистральдық теміржол желісі қызметтеріне, сондай-ақ жүктерді теміржол көлігімен (ҚР Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес) және жолаушыларды әлеуметтік маңызы бар бағыттар бойынша тасымалдау қызметтеріне тарифтерді, олар бойынша мемлекет субсидиялайтын тасымалдарды жүзеге асыру кезіндегі шығыстардың бір бөлігін белгілейді. Жүк тасымалындағы реттелетін тарифтердің деңгейі тасымалданатын жүк түріне қарай өзгереді. Халықаралық транзиттік қатынаста жүктерді тасымалдау тарифі, сондай-ақ контейнерлерде жүктерді тасымалдау мемлекет тарапынан реттелмейді.

2021-2025 жылдарға ҚР Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу комитеті (бұдан әрі – «ТМРК») магистральдық теміржол желісінің қызметтеріне тарифтерді бекітті. 2025 жылғы 1 қаңтар мен 1 мамырдан бастап магистральдық теміржол желісі қызметтеріне тарифтердің өсуі тиісінше 2,6% және 35% құрады. 2025 жылғы 1 маусымнан бастап локомотивтік тарту қызметтеріне тарифтердің өсуі 14,2%-ды құрады. Нәтижесінде 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы жүктерді тасымалдауға реттелетін тарифтер деңгейінің орташа өсуі 28%-ды құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін: 24%).

2025 жылғы 1 наурыздан бастап уәкілетті орган ҚР Көлік министрлігі арқылы облысаралық қатынаста жүретін әлеуметтік маңызы бар бағыттарда жолаушыларды тасымалдау бойынша тарифтерді 7%-ға арттыруға келісті (2024 жылғы 1 қаңтардан және 1 қазаннан бастап: тиісінше 7%-ға және 19,99%-ға ұлғаю).

Операциялық орта

ҚР-ды қоса алғанда, дамушы елдер нарығында неғұрлым дамыған нарықтардағыдан өзгеше экономикалық, саяси, әлеуметтік, сот және заңнамалық тәуекелдер көп. ҚР-да бизнес жүргізуді реттейтін заңдар мен нормативтік актілер тез өзгере алады, оларды еркін түсіндіру мүмкіндігі бар. ҚР-дың болашақта даму бағыттары, көбінесе мемлекеттің салық және кредит-ақша саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге, сондай-ақ елдегі және әлемдегі саяси жағдай өзгерістеріне байланысты.

ҚР мұнай және газдың үлкен көлемін өндіретіндігіне және экспортқа шығаратындығына байланысты, ҚР экономикасы әлемдегі мұнай және газ бағасының өзгеруіне ерекше сезімтал келеді. Әлемдегі геосаяси жағдай мұнай мен газдың әлемдік бағасына әсер етуде.

Сондай-ақ экономиканың жай-күйіне ірі инфрақұрылымдық жобаларға және елдің әлеуметтік-экономикалық дамуының түрлі бағдарламаларына мемлекеттік шығыстар айтарлықтай әсер етеді.

2022 жылдың басында Ресей Федерациясы (бұдан әрі – «РФ») мен Украина арасындағы қақтығыс күшейе түсті. Нәтижесінде бірқатар елдер Ресей Федерациясы мен Беларусияға қарсы экономикалық санкциялар енгізді, соның ішінде жаңа инвестицияларға тыйым салу және ірі қаржы институттарымен және көптеген мемлекеттік кәсіпорындармен өзара әрекеттесуді шектеу шаралары.

2025 жылы Brent маркалы мұнайдың орташа бағасы барреліне 68,91 АҚШ долларын құрады (2024 ж.: барреліне 81 АҚШ доллары). 2025 жылдың қорытындылары бойынша алдын ала бағалауға сәйкес ҚР-дың жалпы ішкі өнімінің («ЖІӨ») өсуі жылдық мәнде 6,5%-ды құрады (2024 жылдың қорытындылары бойынша: өсім 4,4%-ды құрады). 2025 жылы елдегі инфляция жылдық 12,3%-ды құрады (2024 ж.: 8,6%).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ (жалғасы)

Операциялық орта (жалғасы)

2025 жылдың ішінде ҚР Ұлттық Банкі базалық мөлшерлемені +/- 1,0 т.т. дәлізімен жылдық 15,25%-дан 18%-ға дейін көтерді. 2026 жылғы ақпанда базалық мөлшерлеме +/- 1,0 т.т. дәлізімен жылдық 18% деңгейінде қалды. Осылайша, геосаяси тәуекелдердің болашақтағы өзгеруіне және олардың ҚР экономикасына ықпалына қатысты белгісіздік сақталуда.

Топ басшылығы ҚР-дағы және әлемдегі экономикалық және саяси ахуалдың ағымдағы өзгерістерін қадағалауда әрі таяу болашақта Топтың бизнесін тұрақтандыру әрі дамыту үшін қажет деп тапқан шаралар қабылдауда. Топтың валютада көрсетілген міндеттемелері бар, тиісінше, айырбас бағамының өсуі кезінде бағамдық айырмадан шығын артады. Тұтастай алғанда, Топ өзінің бизнесі мен операцияларына ағымдағы өзгерістерден елеулі теріс әсер күтпейді, өйткені жүк теміржол қозғалысы, оның ішінде халықаралық (транзиттік) қатынастарда ҚР-да да, бірқатар басқа елдерде де тоқтатылған жоқ. 2025 жыл ішінде транзиттік бағыттағы жүк айналымының көлемі өткен жылмен салыстырғанда өсті.

Алайда, болған оқиғалардың салдары және олармен байланысты болашақ өзгерістер Топтың қызметіне айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

Мемлекет Топ құрылымына бақылау жасап, ҚР-дағы теміржол қызметінің ұзақ мерзімді стратегиясын айқындайды.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі Кеңес («ХҚЕСК») шығарған ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес әзірленді.

Үздіксіз қызмет қағидаты

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі қызметтің үздіксіздігі жорамалының негізінде жасалды. Қызметтің үздіксіздігі есепті күннен кейін кемінде 12 айды қамтитын жақын болашақта оның әдеттегі шаруашылық қызметі барысында активтерді сатуды және міндеттемелерді өтеуді көздейді. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың ағымдағы міндеттемелері ағымдағы активтерден 963.015 млн теңгеге асып түседі (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 928.438 млн теңге).

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы міндеттемелерге есепті күннен кейін он екі ай ішінде өтеуге жататын 488.658 млн теңге сомасындағы қарыздар кіреді. Бұл ретте, 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы пайда 343.646 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы: 160.805 млн теңге), ал операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының түсімі 746.797 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы: 336.597 млн теңге).

Топ басшылығы Топтың ақша қаражатындағы мұқтаждықтарын, соның ішінде қарыздарды төлеу міндеттемелерін, сондай-ақ даму жоспарларын бағалады. Топ тарихи ірі инвестициялық жобаларды ҚР Үкіметінен алынған капитал есебінен және операциялық қызметтен түскен ақша қаражатынан басқа сыртқы қарыздар есебінен қаржыландырды. ҚР транзиттік әлеуетін іске асыру мақсатында Топ транзиттік жүктердің қосымша көлемін тарту және мультимодальды тасымалдар нарығында ықпал ету саласын кеңейту жөнінде шаралар қабылдауды жалғастыруда. Топ басшылығы есепті күннен кейін он екі ай ішінде өтеуге жататын қарыздарды қайта қаржыландыру мақсатында инвесторлармен келіссөздер жүргізеді, олардың оң шешімі жоғары ықтимал деп бағаланады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ (жалғасы)

Үздіксіз қызмет қағидаты (жалғасы)

Қызметтің үздіксіздігі туралы болжамдарды бағалау кезінде басшылық Топтың қаржылық жағдайын, қызметтен күтілетін болашақ қаржылық нәтижелер мен ақша ағындарын, тарифтердің ұлғаюын, қарыздарды, қол жетімді кредит қаражаттарын және инвестициялық сипаттағы міндеттемелерін, валюта бағамдарын, сондай-ақ Топтың алдында тұрған басқа да тәуекелдерді назарға алды. Сонымен қатар, Акционер жақын болашақта Топқа ұзақ мерзімді қаржылық және операциялық қолдау көрсетуге ниетті және қабілетті. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың 259.680 млн теңге жалпы сомаға игерілмеген қалдығы бар қолжетімді кредит желілері бар *(30-ескертпе)*. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ міндеттемелерінің бір бөлігі, 37.630 млн теңге мөлшеріндегі ағымдағы бөлігін қоса алғанда, Акционерден 975.160 млн теңге мөлшерінде алынған қарыздармен білдірілген *(29-ескертпе)*. Алдыңғы тәжірибеге сүйене отырып, Топ басшылығы қажет болған жағдайда берешекті өтеу мерзімдерін Акционермен келісе алады деп санайды. Топтың өтімділігін жақсарту үшін басшылыққа қол жетімді жеңілдететін шараларды ескере отырып, тиісті талдау жүргізгеннен кейін басшылық Топтың операциялық қызметті жалғастыру және өз міндеттемелерін өтеу үшін жеткілікті ресурстары бар және осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде қызметтің үздіксіздігі қағидатын қолдану орынды деген қорытындыға келді.

Құнды анықтауға арналған база

Шоғырландырылған қаржылық есептілік есепті күнге әділ құны бойынша ескерілетін кейбір қаржы құралдарын қоспағанда, тарихи құн қағидатының негізінде дайындалды.

Шоғырландыру қағидаттары

Шоғырландырылған қаржылық есептілік Компанияның және Компания мен *28-ескертпеде* санамаланған оның еншілес ұйымдары бақылайтын кәсіпорындардың қаржылық есептілігін қамтиды. Ол айтарлықтай әсер ететін Топтың инвестициялары үлестік қатысу әдісімен ескеріледі. Топтық компаниялар арасындағы операциялар бойынша барлық операциялар, сальдо және іске асырылмаған пайда мен зиян шоғырландыру кезінде алынып тасталады.

Функционалдық валюта және ұсыну валютасы

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі Қазақстандық теңгемен (бұдан әрі – «теңге») көрсетілген. Функционалдық валютасы теңге болып табылмайтын Топтың шетелдік кәсіпорындарының активтері мен міндеттемелері есепті күнге бағам бойынша аударылады, ал егер айырбас бағамдары жыл ішінде айтарлықтай өзгермеген болса, пайда немесе зиян бір жылғы орташа сараланған бағам бойынша аударылады, әйтпесе мәмілелер жасалған күнге айырбас бағамдары пайдаланылады. Қайта есептеу кезінде пайда болатын бағамдық айырмалар басқа жиынтық кірісте ескеріледі. Шетелдік кәсіпорын шыққан кезде осы нақты шетелдік кәсіпорынға қатысты барлық жинақталған бағамдық айырмалар пайдада немесе зиянда танылады.

Теңге ҚР-дан тыс жерлерде толығымен айырбасталатын валюта болып табылмайды. Топтың функционалдық валютасынан өзгеше болатын валюталардағы (шетел валюталарындағы) операциялар Қазақстан қор биржасы (бұдан әрі - «ҚҚБ») белгілеген операцияның жасалатын күнгі нарықтық бағам бойынша ескеріледі. ҚҚБ сессиясында сауда-саттық жасалмаған шетелдік валюталар бойынша валюталардың айырбас бағамын ҚР Ұлттық Банкі Reuters ақпарат агенттігінің арналары бойынша алынған баға белгілеулеріне сәйкес АҚШ долларына қатысты кросс-бағамдарды пайдалана отырып есептейді.

Шетел валюталарында көрсетілген ақша активтері мен міндеттемелер кәсіпорынның есепті күнгі бағам бойынша функционалдық валютасына қайта есептеледі. Операция жасалған күннен кейін айырбас бағамдарының өзгеруі нәтижесінде туындайтын барлық бағамдық айырмалар басқа жиынтық кірісте ескерілетін қайта есептеуден болған бағамдық айырмаларды және осы активтің өзіндік құнына енгізілетін белгілі бір талаптарға жауап беретін активті сатып алуға, салуға немесе өндіруге тікелей қатысты қарыздар бойынша бағамдық айырмаларды қоспағанда, пайдада немесе зиянда көрсетіледі. Әділ құны бойынша көрсетілген, шетел валюталарында білдірілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнды айқындау күніне қолданылатын бағам бойынша теңгеге қайта есептеледі. Шетел валютасында тарихи құны бойынша көрсетілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер қайта есептелмейді. Пайдаға немесе зиянға қатысты бағамдық айырмадан залал/кіріс пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте және басқа жиынтық кірісте бөлек ұсынылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ (жалғасы)

Функционалдық валюта және ұсыну валютасы (жалғасы)

Келесі кестеде шетелдік валютаның теңгеге айырбастау бағамдары ұсынылған:

	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан	**2025 жылғы орташа бағам**	2024 жылғы орташа бағам
АҚШ доллары	**505,53**	525,11	**521,59**	469,44
Еуро	**593,44**	546,74	**590,15**	507,86
Швейцариялық франк	**637,33**	580,68	**630,43**	533,96
Ресей рублі	**6,34**	4,88	**6,28**	5,08
Юань	**73,22**	72,59	**71,94**	65,25

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Жаңа және қайта қаралған стандарттарды қабылдау

Ағымдағы жылы Топ «Айырбастау мүмкіндігінің жоқтығы» 21 ХҚЕС (IAS) түзетулерін қолданды, олар 2025 жылдың 1 қаңтарында және одан кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты қолданылады. Оларды қолдану осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген ашып көрсетулерге немесе сомаларға айтарлықтай әсер еткен жоқ.

«Халықаралық салық реформасы – Pillar Two үлгілік ережелері» 12 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер

Жасалған талдау нәтижелері бойынша Топ басшылығы Pillar II талаптарын енгізу және қолдану Топтың есепті кезеңдегі шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деген қорытындыға келді. Табыс салығы бойынша қосымша міндеттемелер жоқ немесе елеусіз болып табылады.

Топ заңнамадағы өзгерістерге мониторинг жүргізуді жалғастырады және қажет болған жағдайда олардың туындауына қарай шоғырландырылған қаржылық есептілікте тиісті салдарларды көрсететін болады.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген ХҚЕС бухгалтерлік есептің жаңа және қайта қаралған стандарттары

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік шығарылған күні Топ шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген ХҚЕС бухгалтерлік есептің мынадай жаңа және қайта қаралған стандарттарын қолданбаған:

Стандарт пен түсіндірменің атауы	**Ерте басталмайтын жылдық есепті кезеңдерге қолданылады**
10 ХҚЕС (IFRS) және 28 ХҚЕС (IAS) (түзетулер) *«Инвестор мен оның қауымдасқан ұйымы арасында немесе бірлескен кәсіпорын шеңберінде активтерді сату немесе беру»*	Күнін ХҚЕСК айқындайды
7 ХҚЕС-ке (IFRS) және 9 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер *«Қаржы құралдарын жіктеу және бағалау»*	2026 жылғы 1 қаңтар
7 ХҚЕС-ке (IFRS) және 9 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер *«Табиғи көздерден алынатын электр энергиясын жеткізуге арналған шарттар»*	2026 жылғы 1 қаңтар
ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарын жыл сайын жетілдіру - 11-і том: *1 ХҚЕС (IFRS), 7 ХҚЕС (IFRS), 9 ХҚЕС (IFRS), 10 ХҚЕС (IFRS), 7 ХҚЕС (IAS)*	2026 жылғы 1 қаңтар
«Валюта бағамдары өзгерістерінің әсері: гиперинфляцияны ескере отырып, есептілікті ұсыну валютасына қайта есептеу» 21 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер	2027 жылғы 1 қаңтар
18 ХҚЕС (IFRS) *«Қаржылық есептілікте ақпаратты ұсыну және ашу»*	2027 жылғы 1 қаңтар
19 ХҚЕС (IFRS) *«Жария есептілігі жоқ еншілес компаниялар: ақпаратты ашу» және оған түзетулер*	2027 жылғы 1 қаңтар

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген ХҚЕС бухгалтерлік есептің жаңа және қайта қаралған стандарттары (жалғасы)

Басшылық жоғарыда аталған стандарттарды қабылдау Топтың болашақ кезеңдердегі шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етеді деп күтпейді.

Басшылық 18 ХҚЕС (IFRS) Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсерін талдау процесінде.

Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған тозуды және құнсызданудан болған шығындарды шегергендегі нақты шығындар бойынша есепке алу моделі бойынша көрсетіледі. Тозуды есептеу актив пайдалануға қол жетімді болған сәттен басталады.

Кейінгі шығындар

Активті тиімді пайдалану мерзімі ішінде болған, негізгі құралдарға күнделікті техникалық қызмет көрсету шығыстары (активті жұмыс күйінде ұстау үшін техникалық қызмет көрсету бойынша тұрақты жұмыс, техникалық байқау және т.б.) пайда немесе зиян құрамында олар пайда болған кезде танылады.

«Негізгі құралдар» 16 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес активтерді тану сипаттамаларын қанағаттандыратын негізгі құралдар объектісін сатып алғаннан кейін жұмсалған шығындар капиталдандырылады, ал негізгі құралдардың ауыстырылған элементтері есептен шығарылады.

Аяқталмаған құрылыс

Аяқталмаған құрылысқа негізгі құралдарды сатып алумен және салумен тікелей байланысты шығындар, соның ішінде құрылыс кезінде жұмсалған үстеме шығыстарға тікелей қатысы бар айнымалыларын тиісті бөлу жатады. Аяқталмаған құрылыстың ағымдағы құны құнсызданудан болған шығындарды тану қажеттілігі тұрғысынан үнемі қайта қаралып отырады.

Қарыздар бойынша шығындар

Топ жіктелетін активтерді сатып алуға, салуға және өндіруге тікелей байланысты қарыз шығындарын, сондай-ақ осы актив құнының бір бөлігін капиталдандырады.

Топ жалпы мақсаттарға тартылған қарыздар бойынша шығындарды олар жіктелген активті алу үшін тікелей пайдаланылған дәрежеде капиталдандырады. Капиталдандыру мөлшерлемесі ретінде жіктелетін активтерді сатып алуға тікелей байланысты қарыздарды қоспағанда, жіктелетін активтердің құрылысын және өндірісін қаржыландыруға бағытталған Топтың қарыздары бойынша шығындардың орташа өлшенген мәні қолданылады.

Сондай-ақ, қарыздар бойынша шығындарға шетел валютасындағы қарыздар нәтижесінде туындайтын бағамдық айырмалар, олар пайыздарды төлеуге арналған шығындарды түзету болып саналатындай шамада жатады. Нәтижесінде, бағамдық айырмаларды ескере отырып, шетел валютасында көрсетілген қарыздар бойынша капиталдандырылған шығындар, егер қарыз функционалдық валютада көрсетілсе, капиталдандырылатын қарыздар бойынша шығындар сомасынан аспауға тиіс. Бағамдық айырманың кез-келген асып кетуі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Қарыздар бойынша барлық басқа шығындар олар пайда болған кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында танылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Жалдау шарттары

Топ жалға алушы ретінде

Солар бойынша Топқа өтемақыға айырбас ретінде белгілі бір кезең ішінде сәйкестендірілген активті (оны *«Жалдау»* 16 ХҚЕС (IFRS) айқындағандай) пайдалануды бақылау құқығы берілетін шарттарға (немесе шарттардың жеке құрауыштарына) қатысты Топ активті пайдалану құқығы нысанында және тиісті міндеттемені жалдаудың басталу күніне мойындайды. Шарттардың жалдауға қатысы жоқ құрауыштары өзге орынды стандарттарға сәйкес ескеріледі.

«Жалға алу» 16 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес Топ жалға алу басталған күні көзделген жалдау мерзімі 12 айдан аспайтын және сатып алуға опционды қамтымайтын жалдау шарттарына, сондай-ақ бастапқы құны төмен (2 млн теңгеден аз) активтерді жалдау шарттарына жалға алуды танудан босатуды қолданады. Бұл ретте, егер актив басқа активтерге қатты тәуелді болмаса немесе олармен тығыз байланыста болмаса ғана активтің құны төмен болуы мүмкін. Қысқа мерзімді жалдау мен төмен құны бар активтерді жалдауды Топ жалдау мерзімінің ішінде желілік әдіспен шығыс ретінде мойындайды.

Жалдаудың басталу күніне Топ жалдау бойынша міндеттемені осы күнге әлі жүзеге асырылмаған жалдау төлемдерінің келтірілген (ағымдағы) құны бойынша бағалайды. Дисконттау, егер оларды оңай айқындауға мүмкіндік болса, жалдау шарттарында белгіленген мөлшерлемелерді қоспағанда, Топтың қосымша қарыз қаражатын тартудың пайыздық мөлшерлемесін пайдалана отырып жүзеге асырылады.

Топ жалдау бойынша міндеттемені мына жағдайларда қайта бағалайды (және пайдалану құқығы нысанындағы тиісті активті тиісінше түзетеді):

- Жалдау мерзімі өзгерді немесе сатып алу опционының орындалуын бағалауда өзгеріске әкеп соқтырған айтарлықтай оқиға немесе жағдайларда өзгеріс болды, және жалдау бойынша міндеттеме қайта қаралған дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып қайта қаралған жалдау төлемдерін дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып қайта бағаланады;
- Жалдау төлемдері индекстің немесе мөлшерлеменің өзгеруіне немесе кепілдік берілген тарату құны бойынша күтілетін төлемнің өзгеруіне байланысты өзгереді және мұндай жағдайларда жалдау бойынша міндеттеме өзгермеген дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып қайта қаралған жалдау төлемдерін дисконттау арқылы қайта бағаланады (егер тек жалдау төлемдерінің өзгеруі құбылмалы пайыздық мөлшерлеменің өзгеру салдары болып табылса, мұндай жағдайда қайта қаралған дисконттау мөлшерлемесі қолданылады);
- Жалдау шарты түрлендірілген және жалдау шартының өзгеруі бөлек жалдау шарты ретінде ескерілмейді және мұндай жағдайда жалдау бойынша міндеттеме түрлендірудің күшіне ену күніне қайта қаралған дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып қайта қаралған жалдау төлемдерін дисконттау арқылы түрлендірілген жалдау шартының жалдау мерзімінің негізінде қайта бағаланады.

Жалдаудың басталу күніне Топ пайдалану құқығы нысанындағы активті бастапқы құны бойынша бағалайды, оған жалдау бойынша міндеттемені бастапқы бағалаудың көлемі, жалдаудың басталу күніне немесе жалдау бойынша ынталандыратын төлемдерді шегере отырып мұндай күнге дейін жалдау төлемдері, жалға алушы шеккен кез келген бастапқы тікелей шығындар жатады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтерді кейіннен есепке алуға қатысты меншіктегі активтерге қатысты, оның ішінде тозу мен амортизацияны есептеуге қатысты қолданылатын есеп саясаты, сондай-ақ құнсыздану мәніне тексерулер қолданылады.

Пайдалану құқығы нысанындағы танылған актив келесі кезеңдердің барынша қысқасы бойына желілік әдіспен амортизацияланады: активтің пайдалы қызмет етуінің болжамды мерзімі немесе жалдау мерзімі. Егер жалдау базалық активке меншік құқығын беретін болса немесе пайдалану құқығы түріндегі активтің құны Топтың сатып алу ниетін көрсететін болса, пайдалану құқығы түріндегі тиісті актив базалық активтің пайдалы қызмет ету мерзімі ішінде амортизацияланады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Жалдау шарттары (жалғасы)

Топ жалға алушы ретінде (жалғасы)

Топ жалдау бойынша міндеттемелерді қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте бөлек баппен *(15-ескертпе)* көрсетіледі, ал дәл сол баптардағы пайдалану құқығы нысанындағы активтер, егер олар меншікте болса, яғни негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құрамында болса, тиісті базалық активтер ретінде көрсетіледі *(6-ескертпе)*.

Топ жалға беруші ретінде

Топ жалдау шарттарын негізгі құралдардың кейбір объектілеріне қатысты жалға беруші ретінде жасайды *(6 және 22-ескертпелер)*.

Соның шеңберінде Топ жалға беруші болып табылатын жалдау қаржылық немесе операциялық жалдау ретінде жіктеледі. Жалдау талаптарына сай жалға алушыға меншік құқығымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайда өтеді, жалдау шарты қаржылық жалдау шарты ретінде жіктеледі. Жалдаудың барлық басқа түрлері операциялық жалдау ретінде жіктеледі. Операциялық қызметтен түскен кіріс жалдау мерзімінің ішінде желілік негізде танылады.

Тауар-материалдық қорлар

Тауар-материалдық қорлар өзіндік құнының ең аз мәні немесе таза өткізу құны бойынша бағаланады. Өзіндік құн қорларды жеткізуге және болжамды пайдалануға қажетті күйге келтіруге байланысты шығындарды қамтиды. Таза өткізу құны аяқтауға шығындарды және өткізуге бағалау шығындарын шегере отырып, қарапайым қызмет барысында қорларды өткізу бағасын бағалауды білдіреді. Қорларды өндіріске жіберу кезінде, өткізу және өзге де шығу кезінде оларды бағалау орташа өлшенген құн бойынша жүргізіледі.

Қаржы құралдары

Қаржы активтері мен міндеттемелер Топ шарт бойынша тиісті қаржы құралына қатысты бір жағы болғанда, Топтың қаржылық жағдайы туралы есебінде көрсетіледі.

Қаржыландырудың елеулі құрамдас бөлігі жоқ немесе оған қатысты Топ практикалық сипаттағы оңайлатуды қолданған сауда дебиторлық берешекті қоспағанда, қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер бастапқыда мәміле бойынша шығындар сомасына пайда немесе зиян арқылы әділ емес құны бойынша бағаланатын қаржы активтері немесе қаржылық міндеттемелер жағдайында ұлғайтылған немесе азайтылған әділ құн бойынша бағаланады, олар қаржы активін немесе қаржылық міндеттемені сатып алуға немесе шығаруға тікелей қатысты. Қаржыландырудың едәуір компонентін қамтымайтын немесе соған қатысты Топ іс жүзіндегі сипаттың жеңілдетілуін қолданған сауда дебиторлық берешек *«Түсім»* 15 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес айқындалған мәміленің бағасы бойынша айқындалады.

Барлық танылған қаржы активтері кейіннен Топтың қаржы активтерін басқару жөніндегі бизнес-моделі және қаржы активтерінің ақша ағындарының шарттық сипаттамалары негізінде амортизацияланған құн немесе әділ құн бойынша бағаланады.

Бұл ретте:

- Шартта көзделген ақша ағындарын алуға бағытталған бизнес-модель шеңберінде ұсталатын борыштық құралдар және мұндай ақша ағындары тек негізгі соманы және ол бойынша пайыздарды төлеуді қамтиды, әдетте кейіннен амортизацияланған құн бойынша бағаланады;
- Мақсаттары шартта көзделген ақша ағындарын алу және борыштық құралды сату болып табылатын бизнес-модель шеңберінде ұсталатын борыштық құралдар және мұндай ақша ағындары тек негізгі соманы және ол бойынша пайыздарды төлеуді ғана қамтиды, кейіннен басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланады (БЖКӘҚБ); және
- Барлық басқа борыштық инвестициялар мен үлестік инвестициялар кейіннен пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланады (ПЗАӘҚБ).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Қаржы құралдары (жалғасы)

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде Топ амортизацияланған құн немесе БЖКӘҚБ бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес келетін борыштық құралдарға инвестицияларды ПЗАӘҚ бойынша бағаланатын ретінде жіктемеді.

Кейіннен амортизацияланған құн бойынша немесе БЖКӘҚБ бойынша бағаланатын борыштық құралдар құнсыздану тұрғысынан бағаланады.

Барлық қаржылық міндеттемелер бастапқы танылғаннан кейін тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісімен амортизацияланған құны бойынша немесе ПЗАӘҚ бойынша бағаланады.

Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржылық міндеттемені елеусіз түрлендіруден туындайтын кіріс немесе шығыс пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Кіріс немесе шығыс түрлендіру күніндегі баланстық құн мен шартта көзделген жаңа талаптарға сәйкес болашақ ақша ағындарының дисконтталған келтірілген құны арасындағы айырма ретінде есептеледі, оларды қаржы құралының бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемесін пайдалана отырып дисконттайды.

Маңызды түрлендіру есепте бастапқы қаржылық міндеттемені өтеу және жаңа қаржылық міндеттемені тану ретінде көрсетілуі керек.

Туынды қаржы құралдары

Топ қарыз алу бойынша валюталық тәуекелді басқару үшін туынды қаржы құралын – валюталық свопты пайдаланады. Бұл туынды қаржы құралдары 2024 жылғы қазаннан бастап 2025 жылғы тамызға дейін шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі белгілі бір хеджирлеу қатынастарының бөлігі болды.

Бастапқыда туынды қаржы құралдары шарттың жасалу күніне әділ құн бойынша бағаланады және кейіннен әрбір есепті күнге әділ құны бойынша қайта бағаланады.

2024 жылғы қазаннан бастап 2025 жылғы тамызға дейін хеджирлеу құралы болып табылатын туынды құралдардың әділ құнының өзгеруі нәтижесінде туындайтын пайда немесе зиян тікелей басқа жиынтық кірістің құрамында танылады, ақша ағындарын хеджирлеу резервінің бабы бойынша жинақталады және ақша ағындарын хеджирлеудің тиімсіз бөлігін қоспағанда, кейіннен хеджирлеу объектісі пайдаға немесе зиянға әсер ететін кезеңде пайда немесе зиян құрамына қайта жіктеледі немесе пайда немесе зиян құрамында танылады.

Егер туынды қаржы құралдары пайда немесе зиян нәтижесінде туындайтын белгілі бір хеджирлеу қатынастарының бір бөлігі болып табылмаса, пайда немесе зиян құрамында тікелей танылады. Таза пайдаға мен зиянға туынды қаржы құралдары бойынша алынған және қаржылық кірістер құрамында көрсетілген пайыздар түріндегі кірістер жатады. Белгілі бір хеджирлеу қатынастарының бір бөлігі болып табылмайтын туынды қаржы құралдарының әділ құнының өзгеруі қаржылық кірістердің немесе қаржылық шығындардың құрамында көрсетіледі *(25-ескертпе)*.

Оң әділ құны бар туынды қаржы құралдары қаржы активі ретінде танылады, ал теріс әділ құны бар туынды қаржы құралдары қаржылық міндеттеме ретінде танылады. Туынды қаржы құралдары, егер құралды қолданудың қалған мерзімі 12 айдан асқан және оны сату немесе өтеу таяу арадағы 12 айдың ішінде күтілмеген жағдайда ұзақ мерзімді активтерде немесе ұзақ мерзімді міндеттемелерде көрсетіледі. Өзге туынды қаржы құралдары ағымдағы активтерге немесе ағымдағы міндеттемелерге енгізіледі.

Хеджирлеуді есепке алу

Топ әділ құнды хеджирлеу, ақша ағындарын хеджирлеу немесе шетелдік бөлімшеге таза инвестицияларды хеджирлеу құралдары ретінде туынды қаржы құралдары мен валюталық тәуекелдер бойынша туынды емес қаржы құралдарын қоса алғанда, жеке хеджирлеу құралдарын белгілейді. Болашақ мәмілелердің міндеттемелері бойынша валюталық тәуекелді хеджирлеу құралдары ақша ағындарын хеджирлеу құралдары ретінде есепке алынады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Хеджирлеуді есепке алу (жалғасы)

Топ тәуекелдерді басқару және хеджирлеу стратегиясына сәйкес хеджирлеу құралдары мен хеджирленетін баптардың арасындағы қатынастарды олар белгіленген сәттен бастап құжаттамалы түрде ресімдейді. Бұдан басқа, хеджирлеу қатынастары белгіленген сәтте және одан әрі Топ әділ құнның немесе хеджирленетін тәуекелге жататын хеджирленетін баппен байланысты ақша ағындарының өзгерістерін өтеу тұрғысынан хеджирлеу құралының тиімділігін тұрақты түрде құжаттайды.

Хеджирлеу қатынастары, егер хеджирлеу тиімділігіне қойылатын барлық келесі талаптар орындалса, хеджирлеуді есепке алу критерийлеріне сәйкес келеді:

- Хеджирлеу объектісі мен хеджирлеу құралы арасында «экономикалық байланыс» бар;
- Кредиттік тәуекел факторы көрсетілген экономикалық өзара байланыспен негізделген құнның өзгеруіне басым әсер етпейді;
- Осы хеджирлеу қатынастары үшін анықталған хеджирлеу коэффициенті топ нақты хеджирлейтін хеджирлеу объектісінің сандық көлемі мен хеджирлеу объектісінің көрсетілген сандық көлемін хеджирлеу үшін Топ нақты пайдаланатын хеджирлеу құралының сандық көлемі арасындағы байланысты көрсетеді.

Ақша ағындарын хеджирлеу

Топ *30-ескертпеде* сипатталғандай, болжамды операцияларға байланысты валюталық тәуекелге ұшырауын хеджирлеу үшін кейбір валюталық қарыздардың және, егер қолданылатын болса, солармен байланысты своп-келісімдердің комбинациясын пайдаланады.

Ақша ағындарын хеджирлеу құралдары ретінде белгіленген және тану критерийлерін қанағаттандыратын қаржы құралдарының әділ құндағы өзгерістердің тиімді үлесі басқа жиынтық кірісте көрсетіледі және ақша ағындарын хеджирлеу резервінің бабы бойынша жинақталады. Ақша ағындарын хеджирлеу құралдарының әділ құндағы өзгерістердің тиімсіз үлесі есепті кезеңнің пайда немесе зиян құрамына енгізіледі және қаржылық шығындар жолы бойынша көрсетіледі. Ақша ағындарын хеджирлеу резерві мынадай шамалардың ең азына дейін түзетіледі: хеджирлеу құралы бойынша пайданың немесе зиянның жинақталған шамасы және хеджирлеу объектісінің әділ құнының өзгеруінің жинақталған шамасы.

Басқа жиынтық кірісте жинақталған сома хеджирленетін бап пайдаға немесе зиянға әсер ететін кезеңдерде хеджирленетін баптың есептен шығарылуы көрсетілетін сол жолға пайда немесе зиян құрамына қайта жіктеледі.

Хеджирлеуді есепке алу:

а) Топ хеджирлеу қатынастарын тоқтатқан;

б) Хеджирлеу құралын қолдану, сату, бұзу немесе оны орындау мерзімі өткен; немесе

в) Қаржы құралы хеджирлеу құралы ретінде есепке алу талаптарын қанағаттандыруды тоқтатқан күні тоқтатылады.

Егер ақша ағындарын хеджирлеуді есепке алу тоқтатылса, басқа жиынтық кірісте жинақталған сома басқа жиынтық кірісте қалады, егер хеджирлеу объектісі болып табылатын болашақ ақша ағындарының пайда болуы әлі де күтілсе. Әйтпесе, көрсетілген сома бірден пайда немесе зиян құрамына қайта жіктеледі.

Топ валюталық своптар мен валютадағы туынды емес қаржылық міндеттемелерді (мысалы, облигациялар мен қарыздар) түсімнің болжамды операцияларымен байланысты валюталық тәуекелге ұшырауын хеджирлеу үшін пайдаланады *(13-ескертпе)*.

Капитал

Жарғылық капитал

Жай акциялар капитал ретінде жіктеледі. Ұйымдарды біріктіру жағдайларынан басқа, жаңа акциялар шығаруға тікелей қатысы бар шығындар капиталға түсімдер сомасынан шегерім ретінде көрсетіледі. Жарғылық капиталға барлық ақшалай емес салымдарды тәуелсіз бағалаушы беру күнгі жағдай бойынша әділ құны бойынша бағалайды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Капитал (жалғасы)

Жарғылық капитал (жалғасы)

Топ орналастыруды заңды тіркеуді жүзеге асырмаған орналастырылатын жай акциялар үшін алынған қаражат осындай түсімдер жарғылық капиталға көшірілетін тіркеу сәтіне дейін қосымша төленген жарғылық капитал ретінде танылады.

Басқа да салымдар

Топ акционермен активтерді алу, нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған қарыздар бойынша әділ құнға дейін түзету және Топтың жарғылық капиталында қосымша үлесті алуға әкеп соқпайтын өзге де операциялар сияқты операцияларды жүргізеді. Топ осындай операцияларды капитал арқылы бөлінбеген пайда құрамында көрсетеді *(13-ескертпе)*.

Мемлекеттік субсидиялар

Мемлекеттік субсидиялар субсидия алу үшін қажетті барлық талаптар орындалатынына және субсидия алынатынына жеткілікті сенімділік пайда болған сәтте танылады.

Жұмсалған шығындарды өтейтін мемлекеттік субсидиялар

Бұрын жұмсалған шығындарды өтейтін мемлекеттік субсидиялар осы шығындарды пайдада немесе зиянда танумен бір мезгілде жүйелі негізде пайдада немесе зиянда танылады.

Атап айтқанда, ҚР Үкіметі Топтың ҚР-дағы әлеуметтік маңызды бағыттар бойынша локомотивтік тартуды қоса алғанда, жолаушыларды тасымалдау шығыстарын ішінара жабу үшін мемлекеттік гранттар түрінде субсидиялар алуға құқығы бар деп қаулы етті. Мемлекеттік субсидиялар осы субсидиялар әлеуметтік маңызы бар қатынастар бойынша тасымалдаушылардың шығыстарын жабуға жатқызылатындай кезеңдер ішінде тұрақты негізде танылады. 2025 жыл ішінде Топ пайда немесе зиян құрамында жұмсалған шығындарды өтейтін мемлекеттік субсидияларды 46.142 млн теңге (2024 жыл ішінде: 41.124 млн теңге) мөлшерінде мемлекеттік субсидиялар ретінде таныды.

Қарыздар бойынша пайыздық мөлшерлемелердің бір бөлігін субсидиялау шеңберіндегі мемлекеттік субсидиялар Топ тиісті қаржылық шығындарды танитын кезеңдер ішінде қаржылық кірістерде танылады. 2024 жыл ішінде Топ қаржылық кірістер құрамында 22.300 млн теңге мөлшерінде қарыздар бойынша пайыздық мөлшерлемені субсидиялаудан түскен кірістерді мойындады *(14-ескертпе)*.

Ұзақ мерзімді активтерді сатып алуға мемлекеттік субсидиялар (қаржы лизингі шарттары бойынша пайыздық мөлшерлемені субсидиялау)

Субсидиялар ұзақ мерзімді активтерге қатысты болған кезде олардың әділ құны болашақ кезеңдердің кірістеріне жатады және тиісті ұзақ мерзімді активтердің пайдалы қызмет етуінің күтілетін мерзімі ішінде жүйелі негізде пайдада немесе зиянда көрсетіледі.

Атап айтқанда, Топ вагондарды сатып алуға арналған қаржы лизингі шарттары (бұдан әрі – «жалдау шарттары») бойынша пайыздық мөлшерлемені субсидиялаудың мемлекеттік бағдарламасына қатысады. Субсидиялар бағдарламалардың барлық талаптарын орындауға жеткілікті сенімділік болған кезде танылады. Мемлекеттік субсидиялар сомасы жалдау шарттарында көзделген мөлшерлеме бойынша дисконтталған болашақ өтемақылардың келтірілген құны ретінде айқындалады. 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың осы мемлекеттік субсидияларға байланысты орындалмаған талаптары немесе шартты міндеттемелері жоқ.

2025 және 2024 жылдар ішінде Топ тиісінше 82.089 млн теңге және 60.914 млн теңге мөлшерінде жалдау шарттары бойынша болашақ кезеңдердің кірістерін (мемлекеттік субсидиялар) мойындады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Түсім

Түсім уәде етілген тауарларды немесе қызметтерді сатып алушыларға оның күтулері бойынша Топтың аталған тауарларға немесе қызметтерге айырбастауға құқығы бар өтемақы сомасында берілуін көрсету үшін танылады. Түсім қосылған құн салығы (бұдан әрі - «ҚҚС») мен жеңілдіктерді шегере отырып көрсетіледі.

Жүк тасымалдары бойынша қызмет көрсетуден түскен түсімді есепке алу

Жүк тасымалдарының қызметтерінен түскен түсім уақыт ішінде танылды. Есепті күнге қызметтердің көрсетілу дәрежесін бағалау әдісі ретінде есепті күнге тасымалдау бойынша көрсетілген қызмет көлемінің қызметтердің жалпы көлеміне пайыздық ара қатынас пайдаланылады.

Қызметтер сатып алушылармен жасалған шарттарда аталған айлық көлемінен 100% алдын ала төлем талаптарында көрсетіледі. Тапсырыс берушілерден әлі көрсетілмеген көлік қызметтері үшін алынған алдын ала төлем сомалары қысқа мерзімді болып табылады және сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелердің құрамында ақша қаражаты түскен күні алынған аванстар ретінде көрсетіледі.

Тапсырыс берушілерден республикаішілік, халықаралық экспорттық және транзиттік қатынастардағы жүк тасымалдау қызметтері үшін алынған аванстар сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелердің құрамында тасымалдау басталған сәттегі болашақ кезеңдердің кірістері ретінде көрсетіледі. Қызметтердің көрсетілуіне қарай болашақ кезеңдердің кірістері есепті кезеңнің кірістері ретінде танылады.

Топтың сатып алушыларымен жасалған шарттарда қаржыландырудың маңызды құрамдас бөлігі жоқ, себебі уәде етілген қызметтерді сатып алушыға беру мен сатып алушының осы қызметтерді төлеу сәті арасындағы уақыт аралығы қысқа.

ТМРК-нің «жүктерді тасымалдау кезінде магистральдық теміржол желісінің реттеліп көрсетілетін қызметтерінің тарифіне уақытша төмендету коэффициентін бекіту» туралы бұйрығы қолданылатын шарттарда тұтынылған қызмет көлеміне байланысты жеңілдіктер көзделген. Мұндай қызметтерден түсетін түсім жеңілдіктердің болжамды мөлшерін шегергендегі келісімшартта көрсетілген баға негізінде танылады. Жеңілдіктер сомасын бағалау үшін Топ күтілетін құн әдісін қолданады.

Контрагенттерге 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанына жеңілдік беру бойынша міндеттеме сомасы жоқ.

Топ жүк тасымалынан түсетін түсім құрамында операция қызметтерінен түсетін түсімді көрсетеді және есепті күнге қызмет көрсету процесі аяқталған кезде операция қызметтерінен түсетін түсімді таниды, өйткені қызмет көрсету міндеттемесі уақыт ішінде орындалады, ал сатып алушы Топтың аталған міндетті орындауына байланысты пайданы бір мезгілде алады және тұтынады. Сатып алушыға қызметтің көрсетілу дәрежесін бағалау әдісі ретінде Топ есепті күнге тасымалдау бойынша көрсетілген қызмет көлемінің қызметтердің жалпы көлеміне пайыздық ара қатынасты пайдаланады.

Жылжымалы құраммен жұмыс жасау қызметтері, әдетте, сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелердің құрамында алынған аванстар ретінде көрсетілетін алдын ала төлем талаптарында ұсынылады.

Тасымалдау процесіне байланысты қосымша алымдар және жүк тасымалдарынан түсетін өзге де түсім уақыт ішінде танылады.

Жолаушылар тасымалынан түскен түсімді есепке алу

Жолаушылар тасымалынан түскен түсім сатып алушының есепті күнге сапарының аяқталу дәрежесі бойынша уақыт ішінде танылады. Билеттерді сатудан түскен сомалар жолаушы жөнелтілген сәттен бастап кірістерге жататын сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелер ретінде ескерілетін болашақ кезеңдердің кірістері құрамында көрсетіледі. Тапсырыс берушілерден әлі көрсетілмеген көлік қызметтері үшін алынған алдын ала төлем сомалары алу сәтінде аванстар құрамында көрсетіледі. Жолаушыларды тасымалдауға өтінімдер мен билеттер жазып берілген кезде күтілетін есептік кіріске шамамен тең аванстар сомасы болашақ кезеңдердің кірістеріне көшіріледі. Болашақ кезеңдердің кірістері жолаушы жөнелтілген сәттен бастап кірістерге ұқсас.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Түсім (жалғасы)

Жолаушылар тасымалынан түскен түсімді есепке алу (жалғасы)

Жолаушылар тасымалы қызметтері әдетте бірнеше сағат/күн ішінде аяқталады. Алдыңғы тәжірибені талдау есепті күнге ауысатын түсімнің маңызды емес екенін көрсетті.

Басқа да кірістер

Басқа кірістерге айыппұлдар, тауарларды, материалдарды және металл сынықтарын сатудан түскен кірістер, сондай-ақ жүктерді ауыстырып тиеу және кемелерге қызмет көрсету бойынша басқа да қызметтер кіреді.

Қызмет көрсетуден түскен өзге де түсім қызмет көрсету шамасына қарай уақыт ішінде танылады. Егер Топ орындау міндетін уақыт ішінде орындамаса (тауарларды, материалдарды және металл сынықтарын сатудан түскен кірістер және басқалар), демек, орындау міндеті белгілі бір уақытта орындалады.

Топ уәде етілген тауарларды немесе қызметтерді клиентке беру мен клиенттің төлемі арасындағы кезең бір жылдан асатын маңызды келісімшарттарды есепке алғанда, мәміленің бағасын ақшаның уақытша құнына түзетеді.

Кері жалдаумен сату операциялары

Топ кері жалдаумен операцияларда активтің берілуін тек егер берілу *«Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім»* 15 ХҚЕС-тің (IFRS) талаптарына жауап берсе ғана сату ретінде ескереді.

15 ХҚЕС-ке (IFRS) сай, егер жалға алушы-сатушы сатуды мойындайтын болса, жалға алынатын активті пайдалану құқығы жалға алушы-сатушы сақтап қалатын пайдалану құқығымен байланысты активтің алдыңғы баланстық құнының бөлігі ретінде бағаланады. Жалға алушы-сатушы жалға беруші-сатып алушыға берілген құқықтарға жататын пайданың немесе зиянның сомасын мойындайды.

Егер жалға алушы-сатушының активті беруі активті сату ретінде есепке алу үшін 15 ХҚЕС-тің (IFRS) талаптарына жауап бермесе, жалға алушы-сатушы берілген активтің мойындалуын жалғастырады және қаржылық міндеттемені *«Қаржы құралдары»* 9 ХҚЕС (IFRS) қолдана отырып берілуден болған түсімдердің мөлшерінде мойындайды.

Климаттың өзгеруіне байланысты факторлар

Топ климаттың өзгеруіне байланысты факторларды қажет болған жағдайда бағалау мен жорамалдарда ескереді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Климаттың өзгеруіне байланысты факторлар (жалғасы)

Бұл ретте Топқа физикалық тәуекелдермен (Каспий теңізінің таязднуы, климаттың физикалық параметрлерінің өзгеруі), сондай-ақ өтпелі кезеңнің тәуекелдерімен (тиісті заңнама мен нормативтік актілер, клиенттердің мінез-құлқының өзгеруі, жаңа технологияларды пайдалану және т.б.) байланысты ықтимал әсерлер қарастырылады. Топ өзінің бизнес-моделі мен қызметтер төмен көміртекті экономикаға көшкеннен кейін бәсекеге қабілетті болып қалады деп есептесе де, климаттың өзгеруіне байланысты факторлар қаржылық есептіліктің кейбір баптарының негізінде жатқан бағалаулар мен жорамалдарға қатысты белгісіздікті арттырады. Қазіргі уақытта климатқа байланысты тәуекелдер бағалауға айтарлықтай әсер етпеуі мүмкін болса да, Топ климаттың өзгеруі саласындағы жаңа заңнаманы қабылдау сияқты тиісті өзгерістер мен әзірлемелерді мұқият қадағалап отырады. Төменде климаттың өзгеруіне байланысты факторлардың ең тікелей әсер ететін кейбір аспектілері келтірілген:

- Негізгі құралдарды тиімді пайдалану мерзімі. Жою құнын және активтердің күтілетін тиімді пайдалану мерзімін талдау кезінде Топ климаттың өзгеруіне байланысты факторларды ескереді, мысалы, активтерді пайдалануды шектейтін немесе айтарлықтай күрделі шығындарды талап ететін тиісті заңнама мен нормативтік актілерді ескереді;
- Қаржылық емес активтердің құнсыздануы. Пайдалану құндылығына әртүрлі факторлар әсер етуі мүмкін, атап айтқанда өтпелі кезең тәуекелі, мысалы, климаттың өзгеруіне қатысты мәселелер бойынша заңнама мен нормативтік актілер, сондай-ақ Топтың қызметтеріне сұраныстың өзгеруі;
- Объектілерді пайдаланудан шығару міндеттемесі. Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайына, қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижелеріне немесе Топтың ақша қаражатының қозғалысына қандай да бір елеулі әсер етуі мүмкін активтердің шығуына және жерді рекультивациялауға байланысты әлеуетті міндеттемелері жоқ *(27-ескертпе)*;
- Шығарындыларға құқық. Топ ҚР парниктік газдар шығарындыларын мемлекеттік реттеу және квоталау жүйесінің қолданысына жатпайды және CO2 және өзге де парниктік газдар шығарындыларына тегін квоталар алатын субъектілер қатарына жатпайды. Демек, Топта қосымша квоталарды сатып алу немесе мемлекеттік квоталау жүйесі шеңберінде белгіленген шығарындылар көлемінен асып кеткені үшін айыппұл төлеу қажеттілігімен байланысты тәуекелдер жоқ.

Топ басшылығы шоғырландырылған қаржылық есептілікке климаттық факторлардың ықтимал әсерін талдап, есепті күнгі жағдай бойынша бағалаулар мен көрсеткіштерге айтарлықтай әсер анықталған жоқ деген қорытындыға келді.

4. МАҢЫЗДЫ ПАЙЫМДАУЛАР ЖӘНЕ БАҒАЛАУЛАРДАҒЫ БЕЛГІСІЗДІКТІҢ КӨЗДЕРІ

Топтың *3-ескертпеде* баяндалған есеп саясатының ережелерін қолдану барысында, Топ басшылығы шоғырландырылған қаржылық есептілікте танылған сомаларға елеулі әсер ететін пайымдауларды (бағалауға байланысты пайымдаулардан басқа) қолданады және басқа көздерден анық болып табылмайтын активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына қатысты бағалаулар мен жорамалдарды қалыптастырады. Бағалау және олардың негізінде жатқан жорамалдар нақты жағдайларда орынды болып есептелетін өткен тәжірибеге және басқа да факторларға сүйене отырып қалыптасады. Іс жүзіндегі нәтижелер бұл бағалаулардан ерекшеленуі мүмкін.

Бағалау және онымен байланысты жорамалдар ұдайы қайта қаралып отырады. Бағалау мәндеріндегі өзгерістер, егер өзгеріс осы кезеңге не болмаса өзгеріс орын алған кезеңге әсер етсе, бағалау қайта қаралған кезеңде және егер өзгеріс ағымдағы да әрі келешектегі кезеңдерге әсер етсе, келешек кезеңдерде көрсетіледі.

Есеп саясатын қолдану кезінде пайдаланылған елеулі пайымдаулар

Төменде Топтың есеп саясатын қолдану кезінде Топ басшылығы пайдаланған және шоғырландырылған қаржылық есептілікте танылған сомаларға айтарлықтай әсер ететін төменде бөлек берілген бағалауларға қатысты пайымдаулардан басқа маңызды пайымдаулар келтірілген.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. МАҢЫЗДЫ ПАЙЫМДАУЛАР ЖӘНЕ БАҒАЛАУЛАРДАҒЫ БЕЛГІСІЗДІКТІҢ КӨЗДЕРІ (жалғасы)

Есеп саясатын қолдану кезінде пайдаланылған елеулі пайымдаулар (жалғасы)

Бақылауды айқындау

Топ бақылайтын кәсіпорындар еншілес болып табылады. Топ инвестициялау объектісіне қатысудан түскен ауыспалы кірістермен байланысты тәуекелдерге ұшырағыш болғанда немесе оның осындай кіріс алуға құқығы болғанда және осы кірістің мөлшеріне әсер ету мақсатында осы кәсіпорынға қатысты өз өкілеттіктерін пайдалануға мүмкіндігі болғанда, Топ еншілес кәсіпорынды бақылайды. Еншілес кәсіпорындардың қаржылық есептілігінің көрсеткіштері бақылауды алған күннен бастап оның тоқтатылған күніне дейін шоғырландырылған қаржылық есептіліктің құрамында көрсетіледі. Еншілес кәсіпорындардың есеп саясаты оны Топта қабылданған есеп саясатына сәйкес келтіру қажет болған жағдайларда өзгертілді. Еншілес кәсіпорындағы бақыланбайтын үлеске келетін залалдар, егер бұл осы шотта дебеттік сальдоның («дефициттің») туындауына әкеп соқтырса да, толық көлемде бақыланбайтын үлестер шотына жатқызылады *(28-ескертпе)*.

Акционермен жасалған сенімгерлік басқару шартының шеңберінде Акционер Компанияға өзінің меншігіндегі «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» ұлттық компаниясы» АҚ акцияларының 100%-ын басқаруға беріп, Компанияға қызметті басқару және осы акциялар пакетіне билік ету бойынша кең өкілеттіктерді табыстады. Компания «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» ұлттық компаниясы» АҚ-ны еншілес ұйым ретінде таныды, өйткені шарт оған осы кәсіпорынның маңызды қызметін жеке-дара басқаруға және дивидендтер алуға іс жүзіндегі мүмкіндік береді.

Нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемесі бар қарыздар

Топ Акционерден/түпкі Акционерден осындай қарыздар үшін нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемемен қарыз алады. Бұл қарыздар бастапқыда қарыз қаражатын тартуға байланысты шығыстарды ескере отырып, әділ құн бойынша есепке алынады. Топ осы қарыздардың әділ құнын (амортизацияланған құнын) Топтың ҚР теміржол саласындағы монополист мәртебесін және 100% мемлекеттік меншікті ескере отырып, ұқсас мерзімдері бар ұзақ мерзімді мемлекеттік қазынашылық міндеттемелер бойынша мөлшерлемелерді пайдалана отырып есептейді және капитал құрамындағы қарыздың әділ құнына дейін түзетуді (тиісті кейінге қалдырылған табыс салығын шегергенде) таниды. Ұқсас мерзімдер болмаған жағдайда Топ өзі алған қарыз мерзіміне неғұрлым қолайлы нарықтық мөлшерлемені экстраполяциялайды. Қарыздар бастапқыда мойындалғаннан кейін тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша ескеріледі.

Пайыздық мөлшерлемесі нарықтық мөлшерлемеден төмен мемлекеттік қарыздардан болған пайда, мұнда Топ қарыздар алған кезде нарықтың барлық қатысушылары үшін Мемлекет белгілеген белгілі бір өлшемдерге сәйкес келеді, Топ мемлекеттік субсидия ретінде ескереді. Басқа жағдайларда Топ осы қарыздарды түпкі Акционермен операциялар ретінде қарайды және басқа салымдар ретінде бөлінбеген пайда құрамындағы капитал арқылы нарықтық мөлшерлеме бойынша алынған қарыздар бойынша әділ құнға дейінгі түзетулерді ескереді.

Ақша қаражатын генерациялайтын бірліктерді анықтау

«Активтердің құнсыздануы» 36 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес ақша қаражатын генерациялайтын бірлік (бұдан әрі – «АҚГБ») басқа активтердің немесе активтер топтарының ақша қаражатының түсімдерінен едәуір дәрежеде тәуелсіз ақша ағындарын генерациялайтын активтердің ең аз сәйкестендірілетін тобы ретінде айқындалады.

Топтың ағымдағы операциялық моделін және ҚР-дағы салалық тарифтік реттеуді ескере отырып *(1-ескертпе)* Топ басшылығы жүк тасымалы, жолаушылар тасымалы, магистральдық теміржол инфрақұрылымы және инфрақұрылымның функционалдық операцияларын қолдауға бағытталған қосалқы активтер бірыңғай АҚГБ құрайды деген қорытындыға келді, өйткені аталған бағыттардан түсетін ақша ағындары айтарлықтай дәрежеде тәуелсіз болып табылмайды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. МАҢЫЗДЫ ПАЙЫМДАУЛАР ЖӘНЕ БАҒАЛАУЛАРДАҒЫ БЕЛГІСІЗДІКТІҢ КӨЗДЕРІ (жалғасы)

Есеп саясатын қолдану кезінде пайдаланылған елеулі пайымдаулар (жалғасы)

Ақша қаражатын генерациялайтын бірліктерді анықтау (жалғасы)

Топтың қызметіне келесі факторлар әсер етеді:

- Магистральдық теміржол желісінің қызметтерін мемлекеттік тарифтік реттеу. Тарифтерді ТМРК бекітеді және белсенді нарықта қалыптастырылмайды. Топтың «Теміржол көлігі туралы» ҚР Заңымен бекітілгендей бағаны өз қалауы бойынша өзгерту мүмкіндігі жоқ;
- «Теміржол көлігі туралы» ҚР Заңымен бекітілген және Ұлттық жүк тасымалдаушының транзиттік тасымалдардан түскен кірістері есебінен Жолаушылар тарту операторына және Ұлттық инфрақұрылым операторына жіберілетін уақытша теңгерімдеу төлемақысының тетігі Уақытша теңгерімдеу төлемақысын есептеу және төлеу қағидаларына сәйкес;
- табиғи монополиялар туралы заңнама шеңберінде ТМРК бекітетін әлеуметтік маңызы бар жолаушылар қатынасы бойынша магистральдық теміржол желісінің реттеліп көрсетілетін қызметтерінің тарифтеріне қолданылатын уақытша төмендету коэффициенті. Уақытша төмендету коэффициентін қолдану әлеуметтік маңызы бар маршруттар бойынша жолаушылар тасымалын кросс-субсидиялау кезінде реттеуші тетік болып табылады;
- Магистральдық теміржол желісінің заңдық және функционалдық бөлінбейтіндігі, өйткені магистральдық теміржол желісі жекешелендіруге жатпайды, «Теміржол көлігі туралы» ҚР Заңына сәйкес уәкілетті органдар белгілеген тәртіппен Ұлттық институттарға берілетін объектілерге жатады. Осыған байланысты инфрақұрылым активтерін тасымалдаудың жекелеген түрлері арасында бөлу үшін объективті және сенімді негіз жоқ.

Аталған факторлар жүк бағытындағы кірістерді жолаушылар тасымалы мен инфрақұрылымның пайдасына қайта бөлуге әсер етеді және ағындардың жүйелі экономикалық өзара тәуелділігін қалыптастырады, бұл аталған бағыттардың әрқайсысы бойынша дербес және тәуелсіз ағындардың қалыптасуын болдырмайды.

Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, қазіргі уақытта ақша ағындарын 36 ХҚЕС (IAS) түсінігінде негізінен тәуелсіз деп анықтауға болатын ең төменгі деңгей аталған бизнес-бағыттардың бір «Тасымалдау қызметі» АҚГБ-ға біріктірілуіне сәйкес келеді.

2025 жылы Топ сонымен қатар магистральдық теміржол инфрақұрылымына, жүк тасымалына, жолаушылар тасымалына және инфрақұрылымның функционалдық жұмысын қолдауға бағытталған қосалқы қызметтерге тәуелсіз ақша ағындары қалыптасатын басқа бизнес бағыттарға қатысты жеке АҚГБ анықтады.

АҚГБ сәйкестендіру фактілер мен мән-жайлар өзгерген кезде (ҚР Үкіметі бекіткен жекешелендіру/құрылымдық реформалардың аяқталуы; тарифтік архитектураның/субсидиялау тетіктерінің өзгеруі; тәуелсіз ағындарды құратын белсенді нарықтың пайда болуы және т.б.) дәйекті түрде қолданылады және қайта қаралады.

Топ операциялық модельдегі өзгерістер немесе болашақ кезеңдердегі қайта құрылымдау процестерінің аяқталуы АҚГБ анықтамасын қайта қарауға әкелуі мүмкін және сәйкесінше болашақ кезеңдердегі Топтың ұзақ мерзімді активтерінің баланстық құнына әсер етуі мүмкін екенін атап өтеді.

Негізгі құралдардың құнсыздану индикаторларын талдау

Негізгі құралдардың құнсыздану белгілерінің бар-жоғын бағалау кезінде Топ ақпараттың сыртқы және ішкі дереккөздерін қарастырады. Топ басшылығы қандай да бір оқиғалардың немесе жағдайлардағы өзгерістердің негізгі құралдардың баланстық құны өтеле алмайтындығына нұсқайтындығын анықтау үшін ақпараттың сыртқы және ішкі дереккөздерін қарастырды.

Активтердің құнсыздану белгілері болуының айқындалуы нарықтық мөлшерлемелердің өзгеруі, теміржол индустриясының күтілетін өсіміндегі өзгеріс, болжамды ақша ағындары, келешекте қаржыландырудың қолжетімділігінің өзгеруі; технологиялық ескіру, қызметтерді көрсетудің тоқтатылуы, орнын ауыстыруға ағымдағы шығындар және талаптардың басқа да өзгерістері сияқты көптеген факторларға негізделеді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. МАҢЫЗДЫ ПАЙЫМДАУЛАР ЖӘНЕ БАҒАЛАУЛАРДАҒЫ БЕЛГІСІЗДІКТІҢ КӨЗДЕРІ (жалғасы)

Есеп саясатын қолдану кезінде пайдаланылған елеулі пайымдаулар (жалғасы)

Негізгі құралдардың құнсыздану индикаторларын талдау (жалғасы)

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ негізгі құралдардың құнсыздануының жоғарыда көрсетілген сыртқы және ішкі индикаторларының болуын бағалады, атап айтқанда пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруін, жоспарлы көрсеткіштермен салыстырғанда нақты көрсеткіштердің орындалуын талдады, сондай-ақ транзиттік бағыттағы жүк айналымы бойынша көлемдерді және транзиттік бағыттағы тариф швейцариялық франктерде белгіленетіндіктен, теңге бағамының швейцариялық франкке өзгеруін талдады.

Сыртқы және ішкі факторлардың әрқайсысы құнсыздану индикаторы болып табылатындығын бағалау басшылықтың айтарлықтай пайымдауын қажет етеді. Басшылықтың негізгі пайымдауы геосаяси жағдай мен дәстүрлі көлік-логистикалық тізбектердің үзілуі жағдайында елдің транзиттік әлеуетін дамыту трансконтиненталдық сауданы жандандырудың негізгі факторы болып табылатындығына негізделеді.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ басшылығы 2025 жылы болған, жүк және жолаушылар тасымалымен, магистральдық теміржол инфрақұрылымымен және инфрақұрылымның функционалдық қызметін қолдауға бағытталған қосалқы активтермен байланысты бизнес-бағыттарды қамтитын «Тасымалдау қызметі» бірыңғай АҚГБ құнсыздануының индикаторы ретінде қарастырылуы мүмкін қандай да бір оқиғаларды анықтаған жоқ.

«Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-мен қаржы келісімдерін есепке алу

Топ, «Жолаушылар тасымалы» АҚ мен «Жолаушылар вагондарын шығару зауыты» ЖШС (2023 жылы шықты) еншілес ұйымдары арқылы жолаушылар вагондарының паркін жаңарту үшін түпкі Акционердің жалпы бақылауындағы «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-мен үш жақты сатып алу-сату және қаржы лизингі шарттарын жасады. Бұл шарттарға сәйкес, «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ «Жолаушылар вагондарын шығару зауыты» ЖШС-тің жолаушылар вагондарын өз меншігіне сатып алу үшін олардың өндірісін 100% негізінде алдын ала төлем жасай отырып және кейіннен «Жолаушылар тасымалы» АҚ-на қаржылық жалдауға бере отырып қаржыландырды.

Топ басшылығы «Жолаушылар вагондарын шығару зауыты» ЖШС мен «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ арасындағы өзара әрекет ету бөлігіндегі транзакция Топ деңгейінде активтің сатылуы ретінде есепке алу үшін *«Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім»* 15 ХҚЕС-тің (IFRS) талаптарына жауап бермеді деген тұжырымға келді, өйткені вагондарды бақылау «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-на өтпей, Топта қалды.

«Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ вагондардың өндірісін қаржыландырды, бірақ активтен барлық қалған пайданы кейіннен пайдалану және іс жүзінде алу тәсілін айқындау қабілетінде шектелген. Тиісінше, Топ «Жолаушылар вагондарын шығару зауыты» ЖШС-ні бақылауды жоғалтқанға дейін «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ алдында туындаған міндеттемені *«Қаржы құралдары»* 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сай қаржылық міндеттеме (қарыз) ретінде, ал жолаушылар вагондарын *«Жалдау»* 16.103 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес меншік құқығындағы негізгі құралдардың объектілері ретінде мойындады *(3-ескертпе)*.

Бағалаулардағы белгісіздіктің басты көздері

Төменде болашаққа қатысты негізгі жорамалдар мен келесі қаржы жылының ішінде активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына елеулі түзетулерге әкеп соқтыруы мүмкін ықтималдығы өте жоғары есепті кезеңнің аяғында келешектегі әрі бағалаудағы басқа да негізгі дереккөздері келтірілген.

Негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің және гудвилдың құнсыздануы

Топ әрбір есепті күнге негізгі құралдардың және материалдық емес активтердің баланстық құнының құнсыздану индикаторларының болуын тексереді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. МАҢЫЗДЫ ПАЙЫМДАУЛАР ЖӘНЕ БАҒАЛАУЛАРДАҒЫ БЕЛГІСІЗДІКТІҢ КӨЗДЕРІ (жалғасы)

Бағалаулардағы белгісіздіктің басты көздері (жалғасы)

Негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің және гудвилдің құнсыздануы (жалғасы)

Егер мұндай индикаторлар болса, активтердің өтелетін құны немесе АҚҒБ бағаланады және олардың баланстық құнымен салыстырылады. Егер баланстық құн активтердің өтелетін құнынан асатын болса, құнсыздану мойындалады. Өтелетін құн қос мәннің ең үлкені ретінде айқындалады: өткізуге шығатын шығыстарды және пайдалану құндылығын шегере отырып активтердің әділ құны. Егер активтің немесе АҚҒБ-ның баланстық құны тиісті өтелетін сомадан асып кетсе, актив немесе АҚҒБ құнсызданған болып есептеледі және өтелетін сома деңгейіне дейін есептен шығарылады. Пайдаланудан болған құндылықты бағалау кезінде, ақша қаражатының есепті келешек ағындары ақшаның және активтерге тән тәуекелдердің уақытша құнының Топ басшылығының пікірінше ағымдағы нарықтық бағалауын көрсететін капиталдың орташа алынған құнының базасында есептелген (WACC мөлшерлемесі) салық салынғанға дейінгі дисконт мөлшерлемесін пайдалана отырып, олардың ағымдағы құнына дейін дисконталады. Бағаланған өтелетін құндағы өзгеріс қосымша құнсыздануға немесе оның келешек кезеңдерде қалпына келтірілуіне әкеліп соқтыруы мүмкін.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсыздану индикаторларының болуына байланысты басқа бизнес-бағыттарды қамтитын кейбір жекелеген АҚҒБ бойынша Топ басшылығы өтелетін құнын анықтады және құнсыздануды анықтамады.

Сонымен қатар, Топ басшылығы гудвилдің өтелуін жыл сайын 31 желтоқсандағы жағдай бойынша немесе «Кедентранссервис» АҚ еншілес ұйымының активтерін қамтитын АҚҒБ құнсыздану индикаторлары пайда болған кезде бағалайды. 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша гудвилдің баланстық құны 15.520 млн теңгені құрады.

Гудвилдің құнсыздануын бағалау үшін Топ басшылығы 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсыздану тестісін өткізді және пайдалану құндылығын есептеу негізінде өтелетін құнды анықтады.

Ақша ағындарын бағалауға көптеген субъективті факторлар қосылған, оның ішінде ең үздік қолжетімді дәлелдерді пайдалана отырып, операциялық және қаржылық. Бұл жоспарлар мен болжамдар, әдетте, 10 жылға жасалады және инфляцияның болжамды мөлшерлемесін және жүк, жолаушылар айналымы мен тарифтердің болжамды өсу қарқынын пайдалана отырып, келесі орта мерзімді кезеңге экстраполяцияланады. Ұзақ мерзімді кезеңдер үшін ұзақ мерзімді кезеңдегі болжамды болашақ ақша ағындарына қатысты қолданылатын ұзақ мерзімді өсу қарқыны анықталады.

Топ ақша ағындарын болжау кезеңін 10 жыл деңгейінде қолданды, өйткені Топ жалпы даму стратегиясын 10 жылдық кезеңге жасайды және жүк айналымы көлемі өсімінің болжамына белгілей отырып, ҚР мен көршілес өңірлердің ІЖӨ өсімінің қарқындарына сүйене отырып (жұмыс жүргізу, көлік-экспедиторлық қызметтер, қайта тиеу және терминал қызметі), бұл стратегияның шеңберінде болжамдар жасайды, өйткені мұндай тәуелділік өткен кезеңдерде атап өтілді. 10 жылдық көкжиекте ЖІӨ өсу қарқыны бойынша болжамдардың болуын ескере отырып, Топ басшылығы 10 жылдық кезең ішінде өзінің ақша ағындарын сенімді болжай алады және инфляцияның болжамды мөлшерлемесін және болжамды ұзақ мерзімді өсу қарқынын пайдалана отырып, келесі кезеңге экстраполяциялай алады деп есептейді.

Қаржы жорамалдарына болжамды деңгеймен және тарифтердің өсуімен, берілетін жеңілдіктермен байланысты едәуір бағалаулар жатады. Пайдалану құндылығын есептеу кезінде қолданылған дисконттау мөлшерлемесі (WACC) 12,46% құрады, ал 10-жылдық мерзімнің шегінен тыс ақша ағындары 3,31% тең өсім қарқыны ескеріле отырып экспроприацияланды, әрі ол саланың ұзақ мерзімді орташа өсу қарқынына сәйкес келді.

Топ басшылығы гудвилдің өтелетін құны оның 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық құнынан асады деген тұжырымға келді.

Пайдалану құндылығын есептеу кезінде дисконттау мөлшерлемесіне және операциялар мен көлік-экспедиторлық қызметтердің көлеміне қатысты жасалған болжамдардың маңызы зор болды.

Топ басшылығы гудвилдің өтелетін құнын есептеу негізделген негізгі болжамдардың ақылға қонымды өзгеруінің ықтимал әсері баланстық құнның оның өтелетін құнынан асып кетуіне әкелмейді деп санайды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. МАҢЫЗДЫ ПАЙЫМДАУЛАР ЖӘНЕ БАҒАЛАУЛАРДАҒЫ БЕЛГІСІЗДІКТІҢ КӨЗДЕРІ (жалғасы)

Бағалаулардағы белгісіздіктің басты көздері (жалғасы)

ҚҚС-ты өтеу

Әрбір есепті күнгі жағдай бойынша Топ халықаралық тасымалдар бойынша қызметтер көрсетуден туындаған өтелмейтін ҚҚС сомасына қатысты резервті бағалады. Топ сатып алушыларға ҚҚС қоя алмайды және сәйкесінше бұл сомаларды тек салық органдарынан алу арқылы жүзеге асыра алады.

ҚР Салық заңнамасына сәйкес есептелген ҚҚС-тың 70%-не дейін салық декларациясын тапсырғаннан кейін тоқсан сайын бюджеттен қайтарылуға жатады. Есептелген ҚҚС-тың қалған бөлігі 5 жыл ішінде жүргізілген салықтық тексеру қорытындылары бойынша қайтарылуға жатады. 2024 жылдың ішінде Топ ірі өнім жеткізушілер бойынша талдау жасап, ҚҚС асып кетуін қайтару ережелерінің критерийлеріне сәйкес сенімсіздік белгілерін анықтамады. Осы талдау негізінде Топ асып кеткен ҚҚС сомасын растау және қайтарымды алу мақсатында 2020 жылғы 1 тоқсаннан бастап 2023 жылғы 4 тоқсанға дейінгі кезеңде 142.427 млн теңге сомасына тақырыптық салықтық тексеру жүргізу туралы талап қойды. 2025 жылғы қаңтарда ҚР Салық заңнамасына сәйкес 2020 жылғы 1 қаңтардан 2024 жылғы 30 қыркүйекке дейін асып кеткен ҚҚС сомасын растау бойынша салықтық тексеру жүргізу туралы салық органдарынан нұсқама алынды. 2025 жылғы сәуірде салықтық тексеру нәтижелері бойынша салық органы 2020 жылғы 1 тоқсаннан бастап 2023 жылғы 4 тоқсанға дейінгі кезеңде бюджеттен қайтарылуға жататын ҚҚС асып кеткен соманы 137.949 млн теңге мөлшерінде растады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ салық органы растамаған, 2020 жылғы 1 тоқсаннан 2023 жылғы 4 тоқсанға дейінгі кезеңде бюджеттен қайтарылуға жататын ҚҚС асып кету сомасын 4.478 млн теңге мөлшерінде резерв деп таныды.

Топ өзінің салық департаментінен алынған ҚҚС бойынша күтілетін қайтару туралы ақпаратты, мемлекеттік салық органдарымен хат алмасуды, сондай-ақ оны өтеуге қатысты тарихи деректерді қарайды. ҚҚС-ты өтеудің нақты сомасы Топтың бағалау сомасынан өзгеше болуы мүмкін, бұл болашақ операциялық нәтижелерге айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтелуге жататын ҚҚС-тың жалпы баланстық құны 421.676 млн теңгені (2024 жылғы 31 желтоқсан: 315.184 млн теңге) құрады, оның 48.789 млн теңгесі (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 120.475 млн теңге) ағымдағы активтер құрамында жіктелді. Топ өтеуге ҚҚС-тың ағымдағы бөлігін салық органдары қайтарады немесе есепті күннен кейін 2026 жыл ішінде ҚҚС бойынша міндеттемелердің болашақ сомаларына қарсы есептейді деп күтеді және қайтаруға жататын ортақ ҚҚС толығымен өтеледі деп санайды.

Негізгі құралдардың тозуы мен материалдық емес активтердің амортизациясына

Негізгі құралдардың тозуы және материалдық емес активтердің амортизациясы активтердің пайдалы қызмет ету мерзімі ішінде тікелей әдіс негізінде есептеледі. Пайдалы қызмет етудің болжамды мерзімдеріне, тарату құнына байланысты бағалаулар, сондай-ақ тозуды есептеу әдістері әрбір есепті күнге қайта қаралады және қажет болған жағдайда түзетіледі. Кез келген түзетулер есептік бағалаулардағы өзгеріс ретінде перспективалы түрде ескеріледі. Пайдалы қызмет ету мерзімдері мен активтердің тарату құнына қатысты бағалау күтілетін пайдалануға, жөндеу және қолдау бағдарламаларына, қызмет көлеміне, технологияларды жетілдіруге және басқа да қызмет жағдайларына байланысты болады. Осы бағалаулардың өзгеруі нәтижесінде тозу сомалары өткен жылдары көрсетілген сомалардан айтарлықтай ерекшеленуі мүмкін.

Топ қолданатын пайдалы қызмет етудің бағалау мерзімдері төменде (жылдарда) берілген:

Ғимараттар мен құрылысжайлар	10-140
Темір жолдардың инфрақұрылымы	5-100
Машиналар мен құрал-жабдықтар	3-35
Көлік құралдары	4-40
Басқалары	2-50
Материалдық емес активтер	1-10

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. МАҢЫЗДЫ ПАЙЫМДАУЛАР ЖӘНЕ БАҒАЛАУЛАРДАҒЫ БЕЛГІСІЗДІКТІҢ КӨЗДЕРІ (жалғасы)

Бағалаулардағы белгісіздіктің басты көздері (жалғасы)

Салық салу

Әр түрлі қазақстандық заңнамалық актілер мен нормалар әрдайым анық жазыла бермейді. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасындағы пікірлерде алшақтық жағдайлары болуы мүмкін. Бұл ретте, салық органдары қосымша салықтарды қосымша есептеген жағдайда айыппұлдар мен өсімпұлдардың қолданыстағы мөлшері едәуір мөлшерде белгіленген; айыппұл мөлшері қосымша есептелген салық сомасының 80%-ын құрайды және өсімпұл мөлшері орта есеппен қосымша есептелген немесе төленбеген салық сомасының жылдық 20,75%-ын құрайды. Нәтижесінде айыппұлдар мен өсімпұлдар қосымша есептелген салық сомасынан асып кетуі мүмкін.

Жоғарыда көрсетілген белгісіздікке байланысты салықтардың, айыппұлдардың және өсімпұлдардың ықтимал сомасы, егер олар қосымша есептелген болса, 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығындарға жатқызылған сомадан асып кетуі мүмкін. Бағалау мен нақты төленген сомалар арасындағы айырмалар, егер олар пайда болса, болашақ операциялық нәтижелерге айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

5. СЕГМЕНТТЕР ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТ

Топтың операциялық сегменттері көрсетілетін қызметтер негізінде айқындалады. Топ екі есепті сегментті анықтайды: жүк тасымалы және жолаушылар тасымалы қызметтері. Барлық басқа сегменттер, соның ішінде негізінен коммуналдық қызметтер, сандық шектерден аспайтын кемелерді тиеу, түсіру және қызмет көрсету қызметтері бөлек ашылмайды және «Өзгелерге» біріктіріледі.

Негізгі басқарушы персонал (Компанияның Басқармасы және Директорлар кеңесі) операциялық шешімдер қабылдайтын және әрбір бизнес-бірлік қызметінің операциялық нәтижелеріне жеке мониторинг жүргізетін басшылық болып табылады. Топ басшылығы Топтың бизнес-бірліктерінің бірнеше кірістілік көрсеткіштерін қадағалайды, мысалы, салық салуға дейінгі пайда, бір жылғы пайда және ХҚЕС-ке сәйкес есептелген жалпы пайда. Бұл ретте бір жылғы пайда ресурстарды бөлу мақсатында және бизнес-бірліктердің қызметін бағалау үшін Топ басшылығы пайдаланатын негізгі көрсеткіш болып табылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

5. СЕГМЕНТТЕР ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТ (жалғасы)

Сегментішілік және сегментаралық операциялар үшінші тараптармен жасалатын операциялар сияқты бірдей талаптарда, ережелерде және сомаларда жүзеге асырылмауы мүмкін. Сегментаралық түсім мен кірістер, сондай-ақ тиісті маржа шоғырландыру элиминациялары шеңберінде алынып тасталады.

	2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін					
Млн. теңгемен	Жүк тасымалы	Жолаушылар тасымалы	Есепті сегменттер	Басқалары	Элимина-циялар	Жиыны
Негізгі операциялық көрсеткіштер						
Түсім және басқа да кірістер						
Сыртқы сатып алушылардан тасымалдаудан түсетін түсім *(21-ескертпе)*	**2.463.197**	**129.250**	**2.592.447**	**–**	**–**	**2.592.447**
Мемлекеттік субсидиялар	**(2.581)**	**45.856**	**43.275**	**–**	**–**	**43.275**
Сыртқы сатып алушылардан түскен басқа да кірістер	**94.501**	**6.437**	**100.938**	**20.423**	**–**	**121.361**
Сегменттер арасындағы операциялар	**43.871**	**105.961**	**149.832**	**14.792**	**(164.624)**	**–**
Түсім және басқа да кірістер жиыны	**2.598.988**	**287.504**	**2.886.492**	**35.215**	**(164.624)**	**2.757.083**
Өткізудің өзіндік құны	**(1.807.010)**	**(252.171)**	**(2.059.181)**	**(28.627)**	**163.757**	**(1.924.051)**
оның ішінде:						
Салықтарды, аударымдарды және пайдаланылмаған демалыс резервтерін қоса алғанда, персонал шығындары	***(758.730)***	***(63.962)***	***(822.692)***	***(13.220)***	***5***	***(835.907)***
Отын және жанар-жағар материалдар	***(237.119)***	***(27.713)***	***(264.832)***	***(1.084)***	***–***	***(265.916)***
Жөндеу және қызмет көрсету	***(198.344)***	***(46.504)***	***(244.848)***	***(929)***	***2.935***	***(242.842)***
Электр энергиясы	***(126.507)***	***(12.120)***	***(138.627)***	***(497)***	***110***	***(139.014)***
Өндірістік сипаттағы жұмыстар мен қызметтер	***(151.120)***	***(24.160)***	***(175.280)***	***(5.377)***	***104.117***	***(76.540)***
Материалдар мен қорлар	***(68.427)***	***(7.930)***	***(76.357)***	***(1.881)***	***155***	***(78.083)***
Жалпы пайда	**791.978**	**35.333**	**827.311**	**6.588**	**(867)**	**833.032**
Жалпы және әкімшілік шығыстар	**(130.574)**	**(12.577)**	**(143.151)**	**(4.145)**	**1.459**	**(145.837)**
оның ішінде:						
Салықтарды, аударымдарды және пайдаланылмаған демалыс резервтерін қоса алғанда, персонал шығындары	***(84.211)***	***(7.453)***	***(91.664)***	***(2.859)***	***–***	***(94.523)***
Қаржылық кіріс	**107.311**	**2.893**	**110.204**	**747**	**(22.333)**	**88.618**
Қаржылық шығындар	**(213.787)**	**(45.777)**	**(259.564)**	**(319)**	**14.039**	**(245.844)**
Бағамдық айырмадан болған (залал)/пайда	**(12.858)**	**(9.348)**	**(22.206)**	**68**	**2.148**	**(19.990)**
Қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындардың пайдасындағы үлес	**1.634**	**–**	**1.634**	**–**	**–**	**1.634**
(Құнсыздану)/қаржы активтерінің және сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша активтердің құнсыздануын қалпына келтіру	**(6.327)**	**20**	**(6.307)**	**(713)**	**3.127**	**(3.893)**
(Құнсыздану)/қаржылық емес активтердің құнсыздануын қалпына келтіру	**(11.737)**	**183**	**(11.554)**	**74**	**–**	**(11.480)**
Басқа да пайда және залал	**3.055**	**294**	**3.349**	**(480)**	**(88)**	**2.781**
Салық салғанға дейінгі пайда / (залал)	**528.695**	**(28.979)**	**499.716**	**1.820**	**(2.515)**	**499.021**
Табыс салығы бойынша шығыстар	**(138.522)**	**(8.047)**	**(146.569)**	**(31)**	**(8.775)**	**(155.375)**
Бір жылғы пайда /(зиян)	**390.173**	**(37.026)**	**353.147**	**1.789**	**(11.290)**	**343.646**
Сегменттер жөнінде басқа да шешуші ақпарат						
Негізгі құралдар бойынша күрделі шығындар	**1.239.973**	**37.323**	**1.277.296**	**2.355**	**–**	**1.279.651**
Негізгі құралдардың тозуы *(6-ескертпе)*	**172.779**	**24.240**	**197.019**	**3.248**	**(3)**	**200.264**

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

5. СЕГМЕНТТЕР ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТ (жалғасы)

	2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін					
Млн. теңгемен	**Жүк тасымалы**	**Жолаушылар тасымалы**	**Есепті сегменттер**	**Басқалары**	**Элиминациялар**	**Жиыны**
Негізгі операциялық көрсеткіштер						
Түсім және басқа да кірістер						
Сыртқы сатып алушылардан тасымалдаудан түсетін түсім *(21-ескертпе)*	1.875.558	110.523	1.986.081	–	–	1.986.081
Мемлекеттік субсидиялар	–	41.124	41.124	–	–	41.124
Сыртқы сатып алушылардан түскен басқа да кірістер	114.078	5.454	119.532	17.205	–	136.737
Сегменттер арасындағы операциялар	40.645	91.490	132.135	13.640	(145.775)	–
Түсім және басқа да кірістер жиыны	**2.030.281**	**248.591**	**2.278.872**	**30.845**	**(145.775)**	**2.163.942**
Өткізудің өзіндік құны	(1.512.468)	(226.168)	(1.738.636)	(26.176)	144.795	(1.620.017)
оның ішінде:						
Салықтарды, аударымдарды және пайдаланылмаған демалыс резервтерін қоса алғанда, персонал шығындары	*(635.079)*	*(55.203)*	*(690.282)*	*(12.221)*	*3*	*(702.500)*
Отын және жанар-жағар материалдар	*(169.564)*	*(25.357)*	*(194.921)*	*(1.024)*	*–*	*(195.945)*
Жөндеу және қызмет көрсету	*(190.901)*	*(44.490)*	*(235.391)*	*(713)*	*1.143*	*(234.961)*
Электр энергиясы	*(81.783)*	*(8.642)*	*(90.425)*	*(543)*	*1*	*(90.967)*
Өндірістік сипаттағы жұмыстар мен қызметтер	*(135.762)*	*(21.785)*	*(157.547)*	*(4552)*	*90.853*	*(71.246)*
Материалдар мен қорлар	*(52.878)*	*(8.339)*	*(61.217)*	*(1.084)*	*1*	*(62.300)*
Жалпы пайда	**517.813**	**22.423**	**540.236**	**4.669**	**(980)**	**543.925**
Жалпы және әкімшілік шығыстар	(110.625)	(12.574)	(123.199)	(6.442)	1.251	(128.390)
оның ішінде:						
Салықтарды, аударымдарды және пайдаланылмаған демалыс резервтерін қоса алғанда, персонал шығындары	*(68.368)*	*(7.480)*	*(75.848)*	*(2.625)*	*–*	*(78.473)*
Қаржылық кіріс	55.738	3.870	59.608	737	(7.390)	52.955
Қаржылық шығындар	(158.367)	(29.278)	(187.645)	(247)	2.908	(184.984)
Бағамдық айырмадан болған (залал)/пайда	(58.551)	(12.226)	(70.777)	435	722	(69.620)
Қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындардың пайдасындағы үлес	10.772	–	10.772	–	–	10.772
Қаржы активтерінің және сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша активтің құнсыздануын қалпына келтіру/(құнсыздануы)	1.730	(226)	1.504	207	(110)	1.601
Қаржылық емес активтердің құнсыздануы	(5.162)	(1.906)	(7.068)	(268)	–	(7.336)
Басқа да пайда және зиян	3.588	1.712	5.300	258	(952)	4.606
Салық салынғанға дейінгі пайда/(зиян)	**256.936**	**(28.205)**	**228.731**	**(651)**	**(4.551)**	**223.529**
Табыс салығы бойынша шығыстар	(47.986)	(976)	(48.962)	(3.343)	(10.419)	(62.724)
Бір жылғы пайда /(зиян)	**208.950**	**(29.181)**	**179.769**	**(3.994)**	**(14.970)**	**160.805**
Сегменттер жөнінде басқа да шешуші ақпарат						
Негізгі құралдар бойынша күрделі шығындар	1.006.018	110.003	1.116.021	54.217	–	1.170.238
Негізгі құралдардың тозуы *(6-ескертпе)*	150.379	20.489	170.868	2.055	(2)	172.921

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

5. СЕГМЕНТТЕР ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТ (жалғасы)

Топтың географиялық ақпараты

Топ әртүрлі географиялық аймақтардағы сатып алушылардан кіріс алады. Төмендегі кестеде 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін сатып алушылардың орналасқан жеріне негізделген кірістер туралы ақпарат берілген:

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Сатып алушылардың орналасқан жері		
ҚР	**2.643.614**	2.077.544
РФ	**47.251**	37.356
ҚХР	**39.801**	28.419
Германия	**4.070**	8.531
Басқасы	**22.347**	12.092
	2.757.083	2.163.942

Негізінен Топтың барлық ұзақ мерзімді активтері ҚР-да орналасқан.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

6. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР

Млн. теңгемен	Теміржол жолдарының инфрақұрылымы	Ғимараттар мен құрылыс-жайлар	Машиналар мен құрал-жабдықтар	Көлік құралдары	Жер	Басқалары	Аяқталмаған құрылыс	Жиыны
2025 жылғы 1 қаңтарға баланстық құны	**1.536.109**	**350.284**	**277.382**	**2.124.128**	**3.892**	**11.088**	**479.344**	**4.782.227**
Сатып алу	**20**	**4.832**	**13.071**	**12.241**	**4**	**298**	**1.061.777**	**1.092.243**
Жарғылық капиталға салынған салым	**8.056**	**1.275**	**7.345**	**224**	**–**	**11.892**	**–**	**28.792**
Жалдау бойынша түсімдер	**–**	**22**	**107**	**186.082**	**–**	**–**	**–**	**186.211**
Жалдау шарттарын түрлендірулер	**–**	**1.055**	**(9)**	**(504)**	**–**	**(624)**	**–**	**(82)**
Шығулар	**(2.881)**	**(2.652)**	**(9.706)**	**(5.626)**	**(1.089)**	**(532)**	**(353)**	**(22.839)**
Тозу шығыстары *(5-ескертпе)*	**(49.192)**	**(8.336)**	**(37.208)**	**(101.980)**	**–**	**(3.548)**	**–**	**(200.264)**
Есептен шығарулар бойынша тозу	**1.476**	**1.333**	**8.729**	**5.022**	**–**	**530**	**–**	**17.090**
Құнсыздануды қалпына келтіру/(құнсыздану)	**11**	**(61)**	**(244)**	**(141)**	**–**	**(619)**	**(3.532)**	**(4.586)**
Басқа да қозғалыстар, аударымдар*	**553.793**	**30.900**	**172.569**	**411.400**	**–**	**256**	**(1.172.263)**	**(3.345)**
2025 жылғы 31 желтоқсанға баланстық құны	**2.047.392**	**378.652**	**432.036**	**2.630.846**	**2.807**	**18.741**	**364.973**	**5.875.447**
Бастапқы құн	**2.485.112**	**469.206**	**788.817**	**3.445.837**	**2.807**	**45.043**	**378.987**	**7.615.809**
Жинақталған тозу және құнсыздану	**(437.720)**	**(90.554)**	**(356.781)**	**(814.991)**	**–**	**(26.302)**	**(14.014)**	**(1.740.362)**
2025 жылғы 31 желтоқсанға баланстық құны	**2.047.392**	**378.652**	**432.036**	**2.630.846**	**2.807**	**18.741**	**364.973**	**5.875.447**
Оның ішінде:								
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер:								
Бастапқы құн	**–**	**2.682**	**40.087**	**441.332**	**–**	**7.374**	**–**	**491.475**
Жинақталған тозу және құнсыздану	**–**	**(1.165)**	**(24.029)**	**(22.489)**	**–**	**(7.125)**	**–**	**(54.808)**
Баланстық құн	**–**	**1.517**	**16.058**	**418.843**	**–**	**249**	**–**	**436.667**
Операциялық жалдау нысанасы болып табылатын негізгі құралдар (Топ жалға беруші ретінде)	**537**	**7.130**	**5**	**60.282**	**38**	**2**	**–**	**67.994**

* *Басқа да қозғалыстар, аударымдар сонымен қатар тауар-материалдық қорларға/одан аударымдарды қамтиды.*

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

6. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР (жалғасы)

Млн. теңгемен	Теміржол жолдарының инфрақұрылымы	Ғимараттар мен құрылысжайлар	Машиналар мен құрал-жабдықтар	Көлік құралдары	Жер	Басқалары	Аяқталмаған құрылыс	Жиыны
2024 жылғы 1 қаңтарға баланстық құны	1.415.744	313.465	247.974	1.607.550	3.871	10.500	195.375	3.794.479
Сатып алу	365	4.909	20.711	4.162	28	1.526	965.112	996.813
Жалдау бойынша түсімдер	–	6	27.261	144.260	–	–	–	171.527
Жалдау шарттарын түрлендірулер	–	117	(383)	(41)	–	–	–	(307)
Шығулар	(457)	(1.912)	(38.630)	(2.202)	(7)	(640)	(1.768)	(45.616)
Тозу шығыстары *(5-ескертпе)*	(42.240)	(7.129)	(35.863)	(85.408)	–	(2.281)	–	(172.921)
Есептен шығарулар бойынша тозу	296	724	36.242	2.168	–	601	–	40.031
(Құнсыздану)/құнсыздануды қалпына келтіру	(59)	(298)	(36)	(23)	–	104	(229)	(541)
Басқа да қозғалыстар, аударымдар*	162.460	40.402	20.106	453.662	–	1.278	(679.146)	(1.238)
2024 жылғы 31 желтоқсанға баланстық құны	**1.536.109**	**350.284**	**277.382**	**2.124.128**	**3.892**	**11.088**	**479.344**	**4.782.227**
Бастапқы құн	1.933.491	433.876	605.303	2.857.264	3.892	33.660	490.175	6.357.661
Жинақталған тозу және құнсыздану	(397.382)	(83.592)	(327.921)	(733.136)	–	(22.572)	(10.831)	(1.575.434)
2024 жылғы 31 желтоқсанға баланстық құны	**1.536.109**	**350.284**	**277.382**	**2.124.128**	**3.892**	**11.088**	**479.344**	**4.782.227**
Оның ішінде:								
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер:								
Бастапқы құн	–	1.889	44.754	255.797	–	7.955	–	310.395
Жинақталған тозу және құнсыздану	–	(1.165)	(20.386)	(11.738)	–	(4.815)	–	(38.104)
Баланстық құн	–	724	24.368	244.059	–	3.140	–	272.291
Операциялық жалдау нысанасы болып табылатын негізгі құралдар (Топ жалға беруші ретінде)	2.250	4.284	14	94.199	106	–	–	100.853

* *Басқа да қозғалыстар, аударымдар сонымен қатар тауар-материалдық қорларға/одан аударымдарды қамтиды.*

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

6. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР (жалғасы)

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аяқталмаған құрылыс негізінен «Достық-Мойынты» теміржол көлік дәлізін жаңғырту, «Достық-Алашанькоу», «Дарбаза-Мақтаарал», «Мойынты-Қызылжар», «Бақты-Аягөз» теміржол желілерін салу жобалары бойынша шығындардан, Алматы станциясын айналып өтетін айналма теміржол желісі және теміржол инфрақұрылымын реконструкциялаудың өзге де объектілері бойынша шығындардан тұрады.

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша баланстық құны 82.275 млн теңге және тиісінше 95.258 млн теңге болатын Топтың негізгі құралдары белгілі бір қарыздар бойынша кепілді қамтамасыз ету ретінде болады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кепілмен қамтамасыз ету негізінен Еуразиялық Даму Банкімен («ЕАДБ») кредиттік келісім шеңберінде кепіл ретінде 2024 жыл ішінде берілген жүк локомотивтерімен білдірілген.

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы Топ негізінен көлік құралдарына (2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін: негізінен машиналар мен жабдыққа) қатысты 21.109 млн теңге сомасына (2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін: 14.156 млн теңге) жалдау шарттары бойынша пайдалану құқығы нысанындағы активтер бойынша тозу бойынша шығыстарды есептеді.

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдары алынған қарыздар бойынша капиталдандырылған шығыстар сомасы тиісінше 68.453 млн теңгені және 52.177 млн теңгені құрады. Топ бойынша капиталдандырудың орташа мөлшерлемесі 8,8% құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін: 9,11%).

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың пайдаланудағы толық амортизацияланған негізгі құралдарының бастапқы құны тиісінше 396.684 млн теңгені және 375.511 млн теңгені құрады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

7. ҚАУЫМДАСҚАН ҰЙЫМДАР МЕН БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Атауы	Негізгі қызмет	Негізгі қызмет жүзеге асырылатын ел / тіркелген ел	2025 жылғы 31 желтоқсан		2024 жылғы 31 желтоқсан	
			Баланстық құн	Иелік ету үлесі	Баланстық құн	Иелік ету үлесі
Қауымдасқан ұйымдар						
«Біріккен көлік-логистикалық компания - Еуразиялық теміржол альянсы» АҚ (бұдан әрі - «БКЛК ЕТА» АҚ)	Ішкі және халықаралық қатынастарда теміржол көлігінде жүктерді тасымалдауды ұйымдастыру бойынша көлік-экспедиторлық қызмет көрсету	РФ	**20.475**	**33,33%**	16.963	33,33%
«Транстелеком» АҚ	Телекоммуникациялық қызметтер	ҚР	**14.398**	**25%**	15.607	25%
«Ақтау халықаралық контейнерлік хаб» ЖШС	Темір жол көлігінен контейнерлерді тиеу және түсіру және әртүрлі бағыттар бойынша Ақтаудың жұмыс істеп тұрған теңіз сауда порты арқылы жүктерді жөнелту.	ҚР	**7.668**	**49%**	1.578	49%
Ляньюнган қ. Қытай-Қазақстан халықаралық логистикалық компаниясы	Халықаралық мультимодальды тасымалдау	ҚХР	**7.457**	**49%**	8.712	49%
«Қытай-Қазақстан сауда-логистикалық компаниясы» ЖШҚ (Сиань)	Халықаралық мультимодальды тасымалдар, терминалдық қызметтер және т. б.	ҚХР	**6.357**	**49%**	5.818	49%
Басқа			**109**	**40-49%**	–	40-49%
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар жиыны			**56.464**		48.678	
Бірлескен кәсіпорындар						
Kazakh-Chinese trade and logistics company (Almaty) LTD жеке компаниясы	Ішкі және халықаралық жүк тасымалдарын ұйымдастыру, мультимодальды тасымалдауды жүзеге асыру, көлік-экспедиторлық қызметтер көрсету және қойма қызметтерін көрсету.	ҚР	**10.747**	**49,9%**	–	–
«KPMC Ltd.» жеке компания	Құрлық-теңіз жүк маршруттары үшін контейнерлік маршруттық поездарды ұйымдастыру және көлік-экспедиторлық қызмет	ҚХР/ҚР	**464**	**49%**	876	49%
«KIF Warehouses (КИФ Веэрхаусис)» ЖШС	Қойма операциялары және қосалқы көлік операциялары	ҚР	**300**	**50%**	277	50%
«Middle Corridor Multimodal Ltd.» жеке компаниясы	Ішкі және халықаралық қатынаста жүктерді тасымалдауды ұйымдастыру, Транскаспий халықаралық көлік маршрутында мультимодальды және көлік-логистикалық қызметтер көрсету	ҚР	**126**	**33,33%***	78	33,33%
«СиАрКей-Терминал» ЖШҚ	Ішкі және халықаралық қатынастарда жүктерді тасымалдауды ұйымдастыру, мультимодальды және көлік-логистикалық қызметтер көрсету, көлік-экспедиторлық қызмет көрсету, терминалдық-қойма инфрақұрылымын салу, негізгі қорларды реконструкциялау және жаңарту	РФ	**–**	**33,3%***	165	33,3%
Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялардың жиыны			**11.637**		1.396	

* *Маңызды қызмет бойынша шешімдерді бірлескен кәсіпорынның барлық қатысушылары бірауыздан қабылдайды*

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

7. ҚАУЫМДАСҚАН ҰЙЫМДАР МЕН БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)

Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға салынған инвестициялардағы қозғалыс былайша көрсетілген:

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Қауымдасқан ұйымдар		
1 қаңтарға	**48.678**	38.989
Сатып алу	**6.211**	1.578
Шетел валюталарын қайта есептеу	**5.314**	1.927
Пайдадағы үлес	**2.414**	10.962
Құнсыздану	**(1.508)**	(298)
Алынатын дивидендтер	**(4.645)**	(4.480)
31 желтоқсанға	**56.464**	48.678
Бірлескен кәсіпорындар		
1 қаңтарға	**1.396**	1.579
Сатып алу	**6.576**	–
Шетел валюталарын қайта есептеу	**–**	(5)
Жұмсалмаған пайданы түзету	**(2.698)**	–
Шығындағы үлес	**(780)**	(190)
Жарғылық капиталға салымдар	**7.143**	243
Құнсыздану	**–**	(231)
31 желтоқсанға	**11.637**	1.396

2025 жыл ішінде Топ «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымы арқылы «KTZ Express» АҚ және «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» ҰК» АҚ еншілес ұйымдары және Shanhai (Hong Kong) Investment & Development Co. Ltd. арқылы Топ арасында бөлінген «Ақтау халықаралық контейнерлік хаб» ЖШС қауымдасқан ұйымның жарғылық капиталына 6.161 млн теңге мөлшерінде ақша қаражатымен үлес қосты. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Ақтау халықаралық контейнерлік хаб» ЖШС-нің жарғылық капиталы толық қалыптаспаған, Топтың нақты енгізілген үлесі 42,26%-ды құрады, бұл ретте Топтың қатысу үлесі өзгеріссіз қалады және 49%-ды құрайды. «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» ҰК» АҚ-ға тиесілі Топтың 2.418 млн теңге мөлшеріндегі иелік ету үлесінің қалған бөлігі кейінгі кезеңдерде енгізіліп, көрсетіледі.

2025 жылы Топ «Кедентранссервис» АҚ еншілес ұйымы арқылы Kazakh-Chinese trade and logistics company (Almaty) Ltd жеке компаниясы бірлескен кәсіпорнының жарғылық капиталына 7.000 млн теңге мөлшерінде меншік үлесін өзгертпей, әділ құны 6.576 млн теңге активтерімен және ақша қаражатымен қосымша салымды жүзеге асырды, ол Топ пен Xi`an Free Trade Port Construction and Operation Co., Ltd. арасында бөлінді. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Kazakh-Chinese trade and logistics company (Almaty) Ltd жеке компаниясының жарғылық капиталы толық қалыптаспаған, Топтың нақты енгізілген үлесі 56,29%-ды құрады, бұл ретте Топтың қатысу үлесі өзгеріссіз қалады және 49,9%-ды құрайды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

7. ҚАУЫМДАСҚАН ҰЙЫМДАР МЕН БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)

Елеулі қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға қатысты 31 желтоқсанда аяқталған жағдай бойынша және жыл ішіндегі жалпыланған қаржылық ақпарат:

Млн. теңгемен	«Қытай-Қазақстан сауда-логистикалық компаниясы» ЖШҚ (Сиань)	Ляньюнган қ. Қытай-Қазақстан халықаралық логистикалық компаниясы	«Ақтау Теңіз Солтүстік Терминалы» ЖШС	«Ақтау халықаралық контейнерлік хаб» ЖШС	«Транстелеком» АҚ	«БКЛК ЕТА» АҚ	Kazakh-Chinese trade and logistics company (Almaty) LTD жеке компаниясы
Қысқа мерзімді активтер	**11.727**	**10.200**	**613**	**4.976**	**37.902**	**49.806**	**1.983**
Ұзақ мерзімді активтер	**7.131**	**23.020**	**32.361**	**16.484**	**77.236**	**64.493**	**25.810**
Активтер жиыны	**18.858**	**33.220**	**32.974**	**21.460**	**115.138**	**114.299**	**27.793**
Қысқа мерзімді міндеттемелер	**2.206**	**1.449**	**21.693**	**3.317**	**25.753**	**22.736**	**3.874**
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	**3.678**	**272**	**35.782**	**–**	**40.689**	**30.136**	**–**
Міндеттемелер жиыны	**5.884**	**1.721**	**57.475**	**3.317**	**66.442**	**52.872**	**3.874**
Таза активтер/(міндеттемелер) жиыны	**12.974**	**31.499**	**(24.501)**	**18.143**	**48.696**	**61.427**	**23.919**
Иелік ету үлесі	**49%**	**49%**	**40%**	**42,26%**	**25%**	**33.33%**	**56,29%**
Құрылтайшыға тиесілі таза активтер/(міндеттемелер)	**6.357**	**15.435**	**(9.800)**	**7.668**	**12.175**	**20.475**	**13.463**
Жинақталған құнсыздану	**–**	**(7.978)**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Құнсыздануды ескере отырып, Топқа тиесілі таза активтер/(міндеттемелер)	**6.357**	**7.457**	**(9.800)**	**7.668**	**12.175**	**20.475**	**13.463**
Жинақталған танылмаған залал	**–**	**–**	**(9.800)**	**–**	**–**	**–**	**–**
Кәсіпорынның таза активтеріндегі өзгерістерге инвестициялардың баланстық құнын түзету (басқа акционерден алынған жеңілдікті қарыздың әділ құнына дейін түзету, қатысушылардың төленбеген үлесіне түзету)	**–**	**–**	**–**	**–**	**2.223**	**–**	**(18)**
Жинақталған жұмсалмаған пайда	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**(2.698)**
Инвестицияның баланстық құны	**6.357**	**7.457**	**–**	**7.668**	**14.398**	**20.475**	**10.747**
Кірістер	**19.560**	**7.049**	**5.444**	**–**	**79.978**	**15.215**	**–**
Бір жылғы пайда/(залал) және жиынтық кіріс/(залал) жиыны	**1.040**	**348**	**(15.014)**	**(168)**	**1.163**	**4.366**	**(232)**
Топтың пайдадағы/(залалдағы) танылған үлесі	**509**	**171**	**–**	**(71)**	**291**	**1.455**	**(131)**

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

7. ҚАУЫМДАСҚАН ҰЙЫМДАР МЕН БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)

Млн. теңгемен	«Қытай-Қазақстан сауда-логистикалық компаниясы» ЖШҚ (Сиань)	2024 ж. Ляньюнган қ. Қытай-Қазақстан халықаралық логистикалық компаниясы	«Ақтау Теңіз Солтүстік Терминалы» ЖШС	«Транстелеком» АҚ	«БКЛК ЕТА» АҚ
Қысқа мерзімді активтер	8.781	8.704	1.026	51.979	53.561
Ұзақ мерзімді активтер	4.698	23.852	33.776	72.970	51.462
Активтер жиыны	**13.479**	**32.556**	**34.802**	**124.949**	**105.023**
Қысқа мерзімді міндеттемелер	347	1.235	13.217	29.296	19.162
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	1.259	337	31.073	42.120	34.973
Міндеттемелер жиыны	**1.606**	**1.572**	**44.290**	**71.416**	**54.135**
Таза активтер/(міндеттемелер) жиыны	**11.873**	**30.984**	**(9.488)**	**53.533**	**50.888**
Иелік ету үлесі	49%	49%	40%	25%	33,33%
Топқа тиесілі таза активтер/(міндеттемелер)	5.818	15.182	(3.795)	13.384	16.963
Жинақталған құнсыздану	–	(6.470)	–	–	–
Құнсыздануды ескере отырып, Топқа тиесілі таза активтер/(міндеттемелер)	5.818	8.712	(3.795)	13.384	16.963
Жинақталған танылмаған залал	–	–	(3.795)	–	–
Кәсіпорынның таза активтеріндегі өзгерістерге инвестициялардың баланстық құнын түзету (басқа акционерден алынған жеңілдікті қарыздың әділ құнына дейін түзету)	–	–	–	2.223	–
Инвестицияның баланстық құны	**5.818**	**8.712**	**–**	**15.607**	**16.963**
Кірістер	216	2.531	3.121	86.174	43.333
Бір жылғы (залал)/пайда және жиынтық (залал)/кіріс жиыны	72	266	(7.988)	19.358	17.871
Топтың (залалдағы)/пайдадағы танылған үлесі	**36**	**130**	**–**	**4.839**	**5.957**

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

8. БАСҚА ДА ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

Млн. теңгемен	**2025 жылғы 31 желтоқсан**	2024 жылғы 31 желтоқсан
Негізгі құралдар үшін төленген аванстар	**731.026**	384.165
Өтелуге жататын ҚҚС	**390.051**	207.246
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	**8.565**	8.765
Төлем көзінен ұсталатын корпоративтік табыс салығы	**3.408**	36.441
Басқа	**4.350**	6.006
Минусы: өтелуге жататын ҚҚС бойынша резерв	**(17.164)**	(12.537)
Минусы: төлем көзінен ұсталатын корпоративтік табыс салығы бойынша резерв	**(1.167)**	(1.028)
Минусы: негізгі құралдар үшін өнім жеткізушілердің аванстары бойынша резерв	**(470)**	(522)
Минусы: басқа ұзақ мерзімді қаржылық емес активтер бойынша резерв	**(72)**	(72)
Басқа да қаржылық емес активтердің жиыны	**1.118.527**	628.464
Пайдалануға шектелген ақша қаражаты	**14.069**	13.932
Жұмыскерлерге несиелер	**2.366**	3.163
Екінші деңгейдегі қазақстандық банктердің және өзге де кредиттік институттардың облигациялары және өзге де борыштық бағалы қағаздар	**676**	654
Басқа	**1.533**	1.757
Минусы: басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік зияндар резерві	**(383)**	(487)
Басқа да қаржы активтерінің жиыны	**18.261**	19.019
	1.136.788	647.483

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы Топ инвестициялық жылжымайтын мүліктің тозуы бойынша 133 млн теңге сомасына шығыстарды есептеді (2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы: 145 млн теңге).

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ төлем көзінен ұсталатын корпоративтік табыс салығының 34.388 млн теңге сомасындағы бөлігін басқа ағымдағы активтерге қайта жіктеді *(12-ескертпе)*.

Пайдалануға шектелген ақша қаражаты негізінен HSBC Continental Europe-тен алынған қарыздардың ұзақ мерзімді бөлігі бойынша қамтамасыз ету ретінде кепілге салынған еуромен сомаларды білдіреді. Ақша қаражатын пайдалануға шектеу осы қарыздар өтелгеннен кейін алынып тасталады.

31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі құралдар үшін төленген аванстарға мыналар кірді:

Млн. теңгемен	**2025 жылғы 31 желтоқсан**	2024 жылғы 31 желтоқсан
Темір жолдарды салу	**289.072**	128.984
Жолаушылар вагондарын жеткізу	**206.144**	163.047
Электровоздарды жеткізу	**113.959**	82.510
Поездар қозғалысын автоматты реттеу жүйелерін салу	**68.598**	–
Вокзал инфрақұрылымын жаңғырту	**26.469**	–
Жылжымалы құрамды есепке алу және бақылау жүйесін салу	**6.427**	–
Рельстерді сатып алу	**5.341**	–
Басқа	**15.016**	9.624
	731.026	384.165

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

9. АҚША ҚАРАЖАТЫ МЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

Млн. теңгемен	**2025 жылғы 31 желтоқсан**	2024 жылғы 31 желтоқсан
Теңгемен қысқа мерзімді банк салымдары	**175.890**	61.779
АҚШ долларында қысқа мерзімді банк салымдары	**4.532**	2.339
Басқа валюталарда қысқа мерзімді банк салымдары	**34**	–
Цифрлық шоттардағы теңгемен ақша	**22.882**	116.635
Ағымдағы шоттардағы теңгемен ақша	**16.462**	7.326
Банктердің ағымдағы шоттарындағы АҚШ долларында ақша	**6.806**	4.763
Банктердің ағымдағы шоттарындағы ресей рублімен ақша	**3.392**	2.484
Банктердің ағымдағы шоттарындағы юаньмен ақша	**2.714**	2.070
Банктердің ағымдағы шоттарындағы басқа валюталардағы ақша	**277**	1.182
Кассадағы қолма-қол ақша	**2**	10
Минусы: ақша қаражаты мен оның баламалары бойынша күтілетін кредиттік зияндар резерві	**(18)**	(10)
	232.973	198.578

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша цифрлық шоттардағы ақша қаражаты тек қана «Достық-Мойынты» теміржол көлік дәлізін жаңғыртуға арналған және Акционердің пайдасына Қазақстан қор биржасында облигациялар шығару шеңберінде алынған бағдарламаланатын цифрлық теңге болып табылады *(14-ескертпе)*.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы шоттардағы ақша қаражаты бойынша орташа өлшенген пайыздық мөлшерлеме теңгемен 5,63% және басқа валюталарда 0,32% құрады (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: теңгемен 8,19% және басқа валюталарда 0,16%).

Теңгедегі және валютадағы қысқа мерзімді банктік салымдар Топтың ақша қаражатындағы мұқтаждықтарына байланысты үш айға және одан аз мерзімге әр түрлі мерзімге орналастырылады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді банк салымдары бойынша орташа өлшенген пайыздық мөлшерлеме теңгемен 17,68%, АҚШ долларында 2,36%, басқа валюталарда 11,75% құрады (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: теңгемен 14,9%, АҚШ долларында 3%).

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Қазпошта» АҚ-ның ағымдағы шоттарында және қысқа мерзімді салымдарында және Топтың байланысты тараптары болып табылатын ҚР Ұлттық банкіндегі цифрлық шоттарда орналастырылған Топтың ақша қаражатының баланстық құны тиісінше 24.570 млн теңгені (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 1 млн теңге) және 22.882 млн теңгені (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 116.631 млн теңге) құрады *(30-ескертпе)*. Сонымен қатар, Топ «АА»-нен «B+»-ке дейінгі рейтингісі бар банктерде және басқа қаржы институттарында ақша қаражаты мен оның баламаларын орналастырады. Осыған сүйене отырып, Топ 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен оның баламаларының кредиттік тәуекелі төмен деп санайды.

Ақша қаражаты мен оның баламалары бойынша күтілетін кредиттік зияндар резерві 12 айлық күтілетін кредиттік зияндар негізінде есептелген, бұл олардың өтеу мерзіміне сәйкес келеді.

10. ТАУАР-МАТЕРИАЛДЫҚ ҚОРЛАР

Млн. теңгемен	**2025 жылғы 31 желтоқсан**	2024 жылғы 31 желтоқсан
Отын және жанар-жағар материалдар (өзіндік құны бойынша)	**30.827**	13.553
Жолдың жоғарғы құрылымының материалдары (өзіндік құны бойынша)	**26.862**	15.648
Шикізат және материалдар (өзіндік құны бойынша)	**13.825**	15.454
Қосалқы бөлшектер (өзіндік құны бойынша)	**11.015**	8.743
Құрылыс материалдары (өзіндік құны бойынша)	**1.128**	1.453
Басқалары (өзіндік құны бойынша)	**3.745**	4.409
	87.402	59.260
Минусы: тауар-материалдық қорлар бойынша резерв	**(980)**	(1.440)
	86.422	57.820

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

11. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

Млн. теңгемен	**2025 жылғы 31 желтоқсан**	2024 жылғы 31 желтоқсан
Сатып алушылармен жасалған шарттардың салдарынан туындаған сауда дебиторлық берешек	**21.864**	24.288
Басқа да сауда дебиторлық берешек	**1.001**	885
Минусы: сатып алушылармен жасалған шарттардың салдарынан туындаған сауда дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік зияндар резерві	**(4.223)**	(2.841)
Минусы: басқа да сауда дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік зияндар резерві	**(633)**	(666)
	18.009	21.666

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша сауда дебиторлық берешек келесі валюталарда берілді:

Млн. теңгемен	**2025 жылғы 31 желтоқсан**	2024 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ доллары	**9.096**	14.743
Теңге	**8.021**	6.853
Басқа валюталарда	**892**	70
	18.009	21.666

12. БАСҚА ДА АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР

Млн. теңгемен	**2025 жылғы 31 желтоқсан**	2024 жылғы 31 желтоқсан
Төлем көзінен ұсталатын корпоративтік табыс салығы	**36.392**	5.169
Берілген аванстар	**26.713**	20.183
Басқа да салықтар бойынша алдын ала төлем	**4.089**	1.021
Келешек кезеңдердің шығыстары	**1.037**	2.690
Басқа	**5.488**	5.670
Минусы: берілген аванстардың құнсыздану резерві	**(2.328)**	(2.665)
Минусы: төлем көзінен ұсталатын корпоративтік табыс салығы бойынша резерв	**–**	(4.229)
Минусы: басқа ағымдағы қаржылық емес активтердің құнсыздану резерві	**(5.089)**	(5.086)
Басқа да қаржылық емес активтердің жиыны	**66.302**	22.753
Пайдаланылуы шектелген ақша	**25.009**	16.235
Шағымдар, өсімпұлдар мен айыппұлдар	**1.947**	2.409
Жұмыскерлердің берешегі	**1.628**	1.416
Басқа	**5.160**	5.766
Минусы: басқа да ағымдағы қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік зияндар резерві	**(4.207)**	(3.172)
Басқа да қаржы активтерінің жиыны	**29.537**	22.654
	95.839	45.407

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ басқа ұзақ мерзімді активтердің ішінен 2026 жылдың қорытындысы бойынша төленуге жататын корпоративтік табыс салығымен есепке жатқызуға күтілетін төлем көзінен ұсталатын корпоративтік табыс салығының 34.388 млн теңге сомасына бөлігін қайта жіктеді *(8-ескертпе)*.

2025 жылдың ішінде ҚР салық заңнамасында корпоративтік табыс салығымен есепке жатқызу үшін белгіленген он жылдық мерзімнің өтуіне байланысты Топ бұрын құрылған резерв есебінен төлем көзінен ұсталатын корпоративтік табыс салығының 4.229 млн теңге мөлшеріндегі бөлігін есептен шығарды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

12. БАСҚА ДА АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР (жалғасы)

Пайдалануға шектелген ақша қаражаты негізінен Citibank-тен алынған қарыздардың ағымдағы бөлігін қамтамасыз ету ретінде кепілге салынған АҚШ долларындағы сомаларды білдіреді. Ақша қаражатын пайдалануға шектеу осы қарыздар өтелгеннен кейін алынып тасталады.

13. КАПИТАЛ

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша жарғылық капитал былайша көрсетілген:

Млн. теңгемен	**Шығарылуға рұқсат етілген шығарылған акциялар саны**	**Шығарылған және төленген акциялар саны**	**Жарғылық капитал, млн теңгемен**
2024 жылғы 1 қаңтарға	502.040.458	496.693.666	1.110.634
Орналастырылған акциялар	–	1.000	13.273
2024 жылғы 31 желтоқсанға	502.040.458	496.694.666	1.123.907
Орналастырылған акциялар	**–**	**1.010**	**28.791**
2025 жылғы 31 желтоқсанға	**502.040.458**	**496.695.676**	**1.152.698**

Компанияның жарғылық капиталы ақша қаражатына, негізгі құралдар объектілеріне, материалдық емес активтерге немесе акциялардың үлесіне айырбастау үшін бірқатар акциялар шығарылымдары арқылы құрылды. Акционердің дивидендтер алуға құқығы бар, ол таратылған жағдайда Компания мүлкінің бір бөлігіне құқығы бар және Компанияның акцияларын немесе Компанияның акцияларына айырбасталатын басқа да бағалы қағаздарды сатып алу артықшылығы бар.

Акциялар шығару

2025 жыл ішінде Топ Акционерден жалпы әділ құны 28.791 млн теңгенің ұзақ мерзімді активтерін алған 1.010 акция шығарды.

2024 жыл ішінде Топ Акционерден 13.273 млн теңге сомасында ақша қаражаты алынған 1.000 акция шығарды.

Басқа да салымдар

2025 ж. ішінде Топ 14.639 млн теңге сомасына кейінге қалдырылған салықтың әсерін шегергенде (2024 ж. ішінде: 17.879 млн теңге) 73.195 млн теңге мөлшерінде (2024 ж. ішінде: 89.395 млн теңге) қарыздардың әділ құны мен Акционерден нарықтан төмен мөлшерлемелер бойынша алынған қарыздар сомасы арасындағы айырманы мойындады *(14 және 17-ескертпелер)*.

Хеджирлеу резерві

2024 жылы Топ қос стратегияның шеңберінде швейцариялық франктерінде транзиттік жүк тасымалынан болған теңгемен түсімге баламаның өзгеруінің валюталық тәуекелін азайту мақсатында ақша ағындарын хеджирлеуді жүзеге асырды. Ықтимал мәмілелерді растау үшін Топ швейцариялық франктеріндегі жүк транзиттік тасымалынан ақша ағындарының тарихын, жеткілікті инфрақұрылымды, сондай-ақ жүк транзиттік тасымалын жүзеге асыру үшін қолайлы географиялық жағдайды пайдаланды. Топ магистральдық теміржол желісіне қол жеткізу бөлігінде монополист және жүк тасымалы саласында доминант болып табылады.

1-стратегия (2024 жылғы 1 қазаннан бастап қолдану күнімен)

2022 жылғы қазанда Қазақстан қор биржасында Акционердің пайдасына шығарылған және 2025 жылғы 28 қазанда өтеуге жататын 882.978.000 АҚШ доллары номиналды еурооблигациялар, сондай-ақ 2025 жылғы 25 қазанда өтеу күні бар 881.881.000 швейцариялық франк сомасындағы кросс-валюталық своптар хеджирлеу құралдары болып табылды, олар жеке сәйкестендіріліп, сенімді бағаланды. Осыған байланысты хеджирлеу объектісі 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап 2025 жылғы 22 қазанға дейінгі кезеңде 875.066.510 швейцариялық франк мөлшерінде жүк транзиттік тасымалдаудан түсетін жоғары ықтимал түсім болып табылды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

13. КАПИТАЛ (жалғасы)

Хеджирлеу резерві (жалғасы)

1-стратегия (2024 жылғы 1 қазаннан бастап қолдану күнімен) (жалғасы)

2025 жылғы тамызда Еурооблигацияларды өтеу мерзімін 2025 жылдан 2028 жылға дейін ұзарту және купондық мөлшерлемені 2%-дан 3%-ға өзгерту туралы меморандумға қол қоюға байланысты *(14-ескертпе)*, хеджирлеу құралы 2025 жылғы 28 қазанда өтеуге жататын Еурооблигациялар болған хеджирлеуді есепке алу тоқтатылды. 2025 жыл ішінде ақша ағындарын хеджирлеу объектісі болып табылатын халықаралық (транзиттік) қатынастағы жүк тасымалдарынан түскен түсім алынды, тиісінше хеджирлеу құралына тиесілі 72.260 млн теңге мөлшеріндегі жинақталған залал басқа жиынтық залалдан жүк тасымалдарынан түскен түсімге қайта жіктелді *(21-ескертпе)*. Кейінге қалдырылған табыс салығының әсері 14.452 млн теңгені құрады *(17-ескертпе)*.

2025 жыл ішінде туынды құралдың әділ құнын өзгертудің тиімді бөлігін қоса алғанда, 44.034 млн теңге мөлшеріндегі тиімді бөлігі ақша ағындарын хеджирлеу құралдары бойынша таза шығын түрінде өзге жиынтық зиянда хеджирлеу резервіне жатқызылды (2024 жыл ішінде: 28.226 млн теңге). Кейінге қалдырылған табыс салығының әсері 8.807 млн теңгені құрады (2024 жыл ішінде: 5.645 млн теңге) *(17-ескертпе)*. 44.857 млн теңге мөлшеріндегі тиімсіз бөлік қаржылық шығындарға жатқызылды (2024 жыл ішінде: 3.609 млн теңге) *(25-ескертпе)*.

2-стратегия (2024 жылғы 21 қарашадан бастап қолдану күнімен)

Топтың 1.070.208.399 швейцариялық франк мөлшеріндегі қарыздары бойынша негізгі борыштың сомалары швейцариялық франктердегі жүк транзиттік тасымалынан түсетін түсімдердің болжамды ағындарына сәйкес келетін белгіленген өтеу кестелері бар жеке сәйкестендірілетін және сенімді бағалауға жататын хеджирлеу құралдары болып табылады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздардың баланстық құны 534.250 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 567.213 млн теңге). Осы қатынастардағы хеджирлеу объектілері 2024 жылғы 21 қарашадан 2034 жылғы 15 қарашаға дейінгі кезеңде 1.070.208.399 швейцариялық франк мөлшерінде жүк транзиттік тасымалдан түсетін жоғары ықтимал кірістер ағыны болып табылады, оның 139.167.166 швейцариялық франкі 2025 жылға келеді.

2025 жыл ішінде 53.550 млн теңге мөлшеріндегі тиімді бөлік ақша ағындарын хеджирлеу құралдары бойынша таза шығын түріндегі өзге жиынтық зияндағы хеджирлеу резервіне жатқызылды (2024 жыл ішінде: 20.399 млн теңге). Кейінге қалдырылған табыс салығының әсері 10.710 млн теңгені құрады (2024 жыл ішінде: 4.080 млн теңге) *(17-ескертпе)*.

2024 жыл ішінде ақша ағындарын хеджирлеу объектісі болып табылатын халықаралық (транзиттік) қатынастағы жүк тасымалдарынан түскен түсім алынды, тиісінше хеджирлеу құралына тиесілі 8.521 млн теңге мөлшеріндегі жинақталған залал басқа жиынтық залалдан жүк тасымалдарынан түскен түсімге қайта жіктелді (2024 жыл ішінде: 412 млн теңге) *(21-ескертпе)*. Кейінге қалдырылған табыс салығының әсері 1.704 млн теңгені құрады (2024 жыл ішінде: 82 млн теңге) *(17-ескертпе)*.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

14. ҚАРЫЗДАР

Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін есептелген пайыздарды қоса алғанда, қарыздар мыналардан тұрды:

	2025 жылғы 31 желтоқсан		2024 жылғы 31 желтоқсан	
Млн. теңгемен	**Сомасы**	**Орташа өлшенген тиімді пайыздық мөлшерлеме (%)**	Сомасы	Орташа өлшенген тиімді пайыздық мөлшерлеме (%)
Тіркелген пайыздық мөлшерлемесі бар қарыздар				
Алынған қарыздар	**378.916**		475.243	
- теңгемен	***245.854***	***11,58***	*285.231*	*10,88*
- ресейлік рублмен	***92.153***	***8,04***	*79.276*	*9,02*
- еуромен	***40.909***	***6,75***	*51.253*	*5,85*
- швейцариялық франктермен	**–**	**–**	*59.483*	*3,40*
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	**1.192.346**		1.207.802	
- теңгемен	***783.334***	***12,16***	*759.017*	*11,78*
- АҚШ долларымен	***409.012***	***6,52***	*448.785*	*6,42*
Өзгермелі сыйақы мөлшерлемесі бар қарыздар				
Алынған қарыздар	**1.530.869**		886.253	
- теңгемен	**–**	**–**	*40.232*	*19,24*
- швейцариялық франктермен	***1.126.780***	***2,37***	*628.339*	*3,04*
- еуромен	***371.351***	***5,90***	*217.682*	*7,34*
- юаньмен	***32.738***	***5,61***	–	–
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	**83.886**		84.090	
- теңгемен	***83.886***	***13,63***	*84.090*	*14,78*
	3.186.017		2.653.388	
Қарыздардың ағымдағы бөлігі	**488.658**		812.965	
Қарыздардың ұзақ мерзімді бөлігі	**2.697.359**		1.840.423	
	3.186.017		2.653.388	

Борыштық бағалы қағаздарды қоспағанда, дисконтталған негізде берілген қарыздар былайша өтелуге жатады:

Млн. теңгемен	**2025 жылғы 31 желтоқсан**	2024 жылғы 31 желтоқсан
Бір жыл ішінде	**389.543**	341.413
1 жылдан 2 жылға дейін	**164.515**	134.519
2 жылдан 3 жылға дейін	**470.345**	129.197
3 жылдан 4 жылға дейін	**152.879**	127.409
4 жылдан 5 жылға дейін	**138.166**	115.433
5 жылдан астам	**594.337**	513.525
	1.909.785	1.361.496

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

14. ҚАРЫЗДАР (жалғасы)

Алынған қарыздар

Акционер

2025 жыл ішінде Топ Компания арқылы 2025 жылғы 19 мамырда жолаушылар вагондарын сатып алуды қаржыландыруға Акционермен жасалған кредиттік шарт шеңберінде 65.480 млн теңге жалпы сомаға қарыз қаражатын алды. Қарыз бойынша пайыздар 0,05% пайыздық мөлшерлеме бойынша жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2055 жылы толық өтелгенге дейін жылдық төлемдермен өтеледі. Қарыз нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемемен берілді және алынған қарыздың әділ құны 12,35% нарықтық мөлшерлеме негізінде есептелді. Топ капитал арқылы 11.398 млн теңге сомасына кейінге қалдырылған салықтың әсерін шегергенде, қарыздың әділ құны мен 56.989 млн теңге мөлшерінде алынған қарыз қаражатының сомасы арасындағы айырманы басқа салымдар ретінде бөлінбеген пайда құрамында мойындады *(13-ескертпе)*.

2024 жыл ішінде Компания арқылы 2010 жылғы 21 қазанда «Қорғас – Жетіген» және «Өзен – Түрікменстан шекарасы» темір жолдарының құрылысын қаржыландыруға жасалған кредиттік шарт шеңберінде 30.000 млн теңге жалпы сомаға Топ өтеу мерзімін 2024 жылдан 2044 жылға дейін ұзарту туралы және пайыздық мөлшерлемені 2%-дан 9,25%-ға өзгерту туралы қосымша келісімге қол қойды. Қарыз бойынша пайыздар жартыжылдық төлемдермен өтеледі. Қарыз талаптарының айтарлықтай өзгеруіне байланысты Топ операцияны бастапқы қаржылық міндеттемені тануды тоқтату және жаңа қаржылық міндеттемені тану ретінде көрсетті. Жаңа қарыздың әділ құны 12,25% нарықтық мөлшерлеме негізінде есептелді. Топ капитал арқылы 1.200 млн теңге сомасына кейінге қалдырылған салық әсерін шегере отырып 6.003 млн теңге сомасында қарыздың әділ құнына дейін түзетуді салымдар ретінде бөлінбеген пайда құрамында мойындады *(13-ескертпе)*. 2025 жыл ішінде Топ қарызды мерзімінен бұрын өтеді.

Societe Generale және Natixis

2025 жыл ішінде Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС және «ҚТЖ-Жолаушылар локомотивтері» ЖШС еншілес ұйымдары арқылы Societe Generale және Natixis–пен 2023 жылғы 23 ақпанда жүк және жолаушылар локомотивтерін 627.110.893 еуро жалпы сомаға сатып алуды қаржыландыруға жасалған BPIfrance экспорттық-кредиттік агенттігінің кепілдігімен кредиттік келісім шеңберінде 56.854.843 еуро жалпы сомаға (33.441 млн теңге) қарыз қаражатын алды (BPIfrance сыйлықақысын қоса алғанда). Қарыз бойынша пайыздар Euribor 6m + 1,15% сыйақы мөлшерлемесі бойынша жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2036 жылы толық өтелгенге дейін жарты жылдық төлемдермен өтелуі тиіс болды.

2025 жыл ішінде Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС еншілес ұйымы арқылы Societe Generale және Natixis–пен 2024 жылғы 13 желтоқсанда жүк локомотивтерін 770.000.000 еуро жалпы сомаға сатып алуды қаржыландыруға жасалған BPIfrance экспорттық-кредиттік агенттігінің кепілдігімен кредиттік келісім шеңберінде 280.445.323 еуро жалпы сомаға (159.028 млн теңге) қарыз қаражатын алды (BPIfrance сыйлықақысын қоса алғанда). Қарыз бойынша пайыздар Euribor 6m + 0,8% сыйақы мөлшерлемесі бойынша жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2035 жылы толық өтелгенге дейін жарты жылдық төлемдермен өтелуі тиіс болды.

2024 жыл ішінде Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС және «ҚТЖ-Жолаушылар локомотивтері» ЖШС еншілес ұйымдары арқылы Societe Generale және Natixis–пен 2023 жылғы 23 ақпанда жүк және жолаушылар локомотивтерін 627.110.893 еуро жалпы сомаға сатып алуды қаржыландыруға жасалған BPIfrance экспорттық-кредиттік агенттігінің кепілдігімен кредиттік келісім шеңберінде 134.375.973 еуро жалпы сомаға (67.738 млн теңге) қарыз қаражатын алды (BPIfrance сыйлықақысын қоса алғанда). Қарыз бойынша пайыздар Euribor 6m + 1,15% сыйақы мөлшерлемесі бойынша жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2035 жылы толық өтелгенге дейін жарты жылдық төлемдермен өтелуі тиіс болды.

Citibank

2025 жыл ішінде Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС еншілес ұйымы арқылы Citibank-пен АҚШ-тың Экспорт-импорт банкінің (US EXIM Bank) кепілдігімен 2024 жылғы 7 мамырда жасалған швейцариялық франк баламасында 593.952.912 АҚШ доллары жалпы сомаға жүк және жолаушылар локомотивтерін сатып алуды қаржыландыруға кредиттік шарт шеңберінде 86.498.042 швейцариялық франк жалпы сомаға (49.328 млн теңге) қарыз қаражатын игерді (US EXIM Bank сыйлықақысын қосқанда). Қарыз бойынша пайыздар SARON 3m + 0,75% сыйақы мөлшерлемесі бойынша төқсан сайынғы төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2035 жылы толық өтелгенге дейін төқсан сайынғы төлемдермен өтелуі тиіс болды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

14. ҚАРЫЗДАР (жалғасы)

Алынған қарыздар (жалғасы)

Citibank (жалғасы)

2025 жыл ішінде Топ Компания арқылы Citibank-пен 2024 жылғы 4 сәуірде жасалған Кредит желісін беру туралы келісім шеңберінде SARON + 2% сыйақы мөлшерлемесімен және бір жылға дейінгі өтеу мерзімімен 250.000.000 швейцариялық франк жалпы сомада (159.514 млн теңге) қарыз қаражатын алды. Топ 62.000.000 швейцариялық франк (41.418 млн теңге) мөлшерінде алынған қарыздарды ішінара мерзімінен бұрын өтеді.

2024 жыл ішінде Топ Компания арқылы Citibank-пен 2024 жылғы 4 сәуірде жасалған Кредит желісін беру туралы келісім шеңберінде 3,21%-дан 3,4%-ға дейінгі сыйақы мөлшерлемесімен және бір жылға дейінгі өтеу мерзімімен 150.000.000 швейцариялық франк жалпы сомада (77.828 млн теңге) қарыз қаражатын игерді. 2025 жылы Топ қарыздарды белгіленген мерзімде өтеді.

2024 жыл ішінде Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС мен «ҚТЖ-Жолаушылар локомотивтері» ЖШС еншілес ұйымы арқылы Citibank-пен АҚШ-тың Экспорт-импорт банкінің (US EXIM Bank) кепілдігімен 2024 жылғы 7 мамырда жасалған швейцариялық франк баламасында 593.952.912 АҚШ доллары жалпы сомаға жүк және жолаушылар локомотивтерін сатып алуды қаржыландыруға кредиттік шарт шеңберінде 443.076.513 швейцариялық франк жалпы сомаға (234.670 млн теңге) қарыз қаражатын игерді (US EXIM Bank сыйлықақысын қосқанда). Қарыз бойынша пайыздар SARON 3m + 0,75% сыйақы мөлшерлемесі бойынша төқсан сайынғы төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2034 жылы толық өтелгенге дейін төқсан сайынғы төлемдермен өтелуі тиіс болды.

Deutsche Bank AG және Abu Dhabi Commercial Bank PJSC

2025 жылғы тамызда Компания арқылы Топ Deutsche Bank AG және Abu Dhabi Commercial Bank PJSC-пен 2025 жылғы 18 шілдеде ірі теміржол инфрақұрылымдық жобаларын салуды қаржыландыруға және қолданыстағы теміржол желілерін швейцариялық франктер баламасында 600.000.000 АҚШ доллары жалпы сомаға жаңартуға жасалған кредиттік келісім шеңберінде 484.680.000 швейцариялық франк жалпы сомаға (324.954 млн теңге) қарыз қаражатын алды. Қарыз бойынша пайыздар SARON 6m + 1,6% сыйақы мөлшерлемесі бойынша жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2028 жылғы шілдеде біржолғы төлеммен өтелуі тиіс.

The Export-Import Bank of China және China Development Bank

2025 жыл ішінде Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС еншілес ұйымы арқылы, The Export-Import Bank of China және China Development Bank-пен 2025 жылғы 7 ақпанда жасалған Sinosure кредиттері мен экспортын сақтандыру жөніндегі қытай корпорациясының кепілдігімен 3.560.188.615 юань жалпы сомаға магистральдық және маневрлік локомотивтерді сатып алуды қаржыландыруға кредиттік келісім шеңберінде 571.716.269 юань (43.322 млн теңге) сомасына қарыз қаражатын алды. Қарыз бойынша пайыздар LPR 5y - 0,55% сыйақы мөлшерлемесі бойынша жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2040 жылы толық өтелгенге дейін 2028 жылдан бастап жарты жылдық төлемдермен өтелуі тиіс.

Deutsche Bank Luxembourg, S.A. және Banco Santander, S.A.

2025 жыл ішінде Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС еншілес ұйымы арқылы Deutsche Bank Luxembourg S.A. және Banco Santander S.A.-мен АҚШ-тың Экспорт-кредит банкінің (US EXIM Bank) кепілдігімен 2025 жылғы 26 қарашада жасалған швейцариялық франк баламасында 445.000.000 АҚШ доллары жалпы сомаға жүк тепловоздарын сатып алуды қаржыландыруға кредиттік келісім шеңберінде 146.246.583 швейцариялық франк жалпы сомаға (94.956 млн теңге) қарыз қаражатын игерді (US EXIM Bank сыйлықақысын қосқанда). Қарыз бойынша пайыздар SARON O/N + 0,48% сыйақы мөлшерлемесі бойынша төқсан сайынғы төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2035 жылы толық өтелгенге дейін төқсан сайынғы төлемдермен өтелуі тиіс болды.

«Ситибанк Қазақстан» АҚ

2025 жылғы шілдеде Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС-тің еншілес ұйымы арқылы «Қазақстан Ситибанкі» АҚ-мен 2009 жылғы 30 қарашада жасалған Қысқа мерзімді кредиттер туралы бас келісімнің шеңберінде 14.000 млн теңге жалпы сомаға 18%-ға дейін сыйақы мөлшерлемесімен және бір жылға дейін өтеу мерзімімен қарыз қаражатын алды. Топ алынған қарызды мерзімінен бұрын өтеді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

14. ҚАРЫЗДАР (жалғасы)

Алынған қарыздар (жалғасы)

«Ситибанк Қазақстан» АҚ (жалғасы)

2024 жылғы шілдеде Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС-тің еншілес ұйымы арқылы «Қазақстан Ситибанкі» АҚ-мен 2009 жылғы 30 қарашада жасалған Қысқа мерзімді кредиттер туралы бас келісімнің шеңберінде 14.000 млн теңге жалпы сомаға 15%-ға дейін сыйақы мөлшерлемесімен және алты айға дейін өтеу мерзімімен қарыз қаражатын алды. 2024 жылғы желтоқсанда Топ өтеу мерзімін 2025 жылғы шілдеге дейін ұзарту және пайыздық мөлшерлемені 15%-дан 16,5%-ға өзгерту туралы қосымша келісімге қол қойды. 2025 жыл ішінде Топ қарызды белгіленген мерзімде өтеді.

«ForteBank» АҚ

2025 жыл ішінде Топ Компания және «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС-тің еншілес ұйымы арқылы «ForteBank» АҚ-мен 2022 жылғы 13 маусымда жасалған Кредит желісін беру туралы келісім шеңберінде 80.000 млн теңге жалпы сомаға 18%-дан 19,50%-ға дейінгі сыйақы мөлшерлемесімен және 6 айға дейін өтеу мерзімімен қарыз қаражатын алды. Топ 102.000 млн теңге мөлшерінде алынған қарыздарды ішінара мерзімінен бұрын өтеді.

2024 жыл ішінде Топ Компания және «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС-тің еншілес ұйымы арқылы «ForteBank» АҚ-мен 2022 жылғы 13 маусымда жасалған Кредит желісін беру туралы келісім шеңберінде 97.000 млн теңге жалпы сомаға 15,75%-дан 16,75%-ға дейінгі сыйақы мөлшерлемесімен және алты айға дейін өтеу мерзімімен қарыз қаражатын алды. Топ 55.000 млн теңге мөлшерінде алынған қарыздарды мерзімінен бұрын/ішінара мерзімінен бұрын өтеді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2025 жыл ішінде Топ Компания және «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС-тің еншілес ұйымы арқылы «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен 2015 жылғы 26 ақпанда жасалған Кредит желісін беру туралы келісім шеңберінде 160.000 млн теңге жалпы сомаға 16,75%-дан 19,50%-ға дейінгі сыйақы мөлшерлемесімен және бір жылға дейін өтеу мерзімімен қарыз қаражатын алды. Топ 158.000 млн теңге мөлшерінде алынған қарыздарды ішінара мерзімінен бұрын өтеді.

2024 жыл ішінде Топ Компания және «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС-тің еншілес ұйымы арқылы «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен 2015 жылғы 26 ақпанда жасалған Кредит желісін беру туралы келісім шеңберінде 97.000 млн теңге жалпы сомаға 15,75%-дан 17,25%-ға дейінгі сыйақы мөлшерлемесімен және бір жылға дейін өтеу мерзімімен қарыз қаражатын алды. Топ 78,000 млн теңге мөлшерінде алынған қарыздарды ішінара/толық мерзімінен бұрын өтеді.

«Фридом Банк Қазақстан» АҚ

2025 жылғы желтоқсанда Топ Компания арқылы «Фридом Банк Қазақстан» АҚ-мен 2025 жылғы 30 қазанда жасалған Кредит желісін беру туралы келісім шеңберінде 10.000 млн теңге жалпы сомаға 19,50% сыйақы мөлшерлемесімен және бір жылға дейін өтеу мерзімімен қарыз қаражатын алды.

Еуразиялық Даму Банкі («ЕАДБ»)

2024 жылы Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС-тің еншілес ұйымы арқылы ЕАДБ-мен 2023 жылғы 11 мамырда жасалған кредиттік келісім шеңберінде 17.685.350.000 Ресей рублі жалпы сомаға жүк тепловоздарын сатып алуды қаржыландыруға 7.640.071.200 Ресей рублі жалпы сомаға (37.956 млн теңге) қарыз қаражатын алды. Қарыз бойынша пайыздар 7,8% пайыздық мөлшерлеме бойынша жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2034 жылы толық өтелгенге дейін жарты жылдық төлемдермен өтелуі тиіс болды.

Еуропалық қайта құру және даму банкі («ЕҚҚДБ»)

2024 жылғы шілдеде Компания арқылы Топ ЕҚДБ-мен 2024 жылғы 4 шілдеде жасалған кредиттік келісім шеңберінде 200.000.000 швейцариялық франк жалпы сомаға (107.986 млн теңге) қарыз қаражатын алды. Қарыз бойынша пайыздар SARON 6m + 1,80% сыйақы мөлшерлемесі бойынша жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2029 жылы толық өтелгенге дейін жарты жылдық төлемдермен өтелуі тиіс болды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

14. ҚАРЫЗДАР (жалғасы)

Ұзақ мерзімді қарыздарды мерзімінен бұрын өтеу

2024 жыл ішінде Топ, «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС-тің еншілес ұйымы арқылы «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен 2022 жылғы 22 қазанда жасалған Кредит желісін беру туралы келісім шеңберінде 60.540 млн теңге мөлшерінде алынған қарыздарды мерзімінен бұрын өтеді.

2024 жыл ішінде Топ, «ҚТЖ-Жолаушылар локомотивтері» ЖШС-тің еншілес ұйымы арқылы «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен 2022 жылғы 20 қазанда жасалған Кредит желісін беру туралы келісім шеңберінде 9.198 млн теңге мөлшерінде алынған қарыздарды мерзімінен бұрын ішінара өтеді.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздарға мыналар кіреді:

	Өтеу күні	Биржалар	2025 ж.	2024 ж.
Баға бойынша орналастырылған борыштық бағалы қағаздар*				
АҚШ долларында 3%-дық Еурооблигациялар (100%)	2028 жылғы 28 қазан	KASE	**409.012**	448.785
Теңгемен 11,5%-дық Облигациялар (100%)	2034 жылғы 3 қазан	KASE	**308.433**	308.433
Теңгемен 8,74%-дық Облигациялар (100%)	2043 жылғы 12 маусым	KASE	**137.356**	136.717
Теңгемен 9,25%-дық Облигациялар (100%)	2044 жылғы 24 маусым	KASE	**115.316**	114.750
Теңгемен 7,37%-дық Облигациялар (100%)	2042 жылғы 30 желтоқсан	KASE	**96.698**	101.717
Инфляция мөлшерлемесі +2,52% (11,42%) Теңгемен облигациялар (100%)	2026 жылғы 25 сәуір	KASE	**53.886**	54.090
Теңгемен 11.5%-дық Облигациялар (100%)	2034 жылғы 12 қыркүйек	KASE	**41.380**	41.380
Ұлттық банктің базалық мөлшерлемесі+0,75% (18,75%) Теңгемен облигациялар (100%)	2026 жылғы 30 қаңтар	AIX	**30.000**	30.000
Теңгемен 9,37%-дық Облигациялар (100%)	2045 жылғы 11 желтоқсан	KASE	**26.329**	–
Теңгемен 11%-дық Облигациялар (100%)	2027 жылғы 23 шілде	KASE	**26.184**	26.184
Теңгемен 2%-дық Облигациялар (100%)	2034 жылғы 20 тамыз	KASE	**20.271**	18.947
Теңгемен 1,8%-дық Облигациялар (100%)	2044 жылғы 10 шілде	AIX	**11.367**	10.889
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар жиыны			**1.276.232**	1.291.892
Шығарылған борыштық бағалы қағаздардың ағымдағы бөлігі			**99.115**	471.552
Шығарылған борыштық бағалы қағаздардың ұзақ мерзімді бөлігі			**1.177.117**	820.340
			1.276.232	1.291.892

* *Жақшадағы пайыз номиналдан облигацияларды/еурооблигацияларды орналастыру құнын білдіреді (сыйлықақымен / жеңілдікпен немесе номиналы бойынша).*

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

14. ҚАРЫЗДАР (жалғасы)

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар (жалғасы)

2025 жылғы тамызда Топ, Компания арқылы 2022 жылғы 28 қазанда жасалған 882.978.000 АҚШ доллары көлемінде Акционердің пайдасына Қазақстандық қор биржасында еурооблигациялар шығару шеңберінде еурооблигацияларды өтеу мерзімін 2025 жылдан 2028 жылға дейін ұзарту және купондық мөлшерлемені 2%- дан 3%-ға өзгерту туралы меморандумға қол қойды. Купон жылына екі рет төленеді. Маңызды емес модификацияға байланысты Топ 80.296.949 АҚШ доллары (43.226 млн теңге) сомасында қаржылық кірістер құрамында шығарылған облигациялардың баланстық құнын түзетуді мойындады *(25-ескертпе)*.

2025 жылғы желтоқсанда Топ, Компания арқылы «Достық-Мойынты» теміржол көлік дәлізін жаңғырту мақсатында Қазақстандық қор биржасында жылдық 9,37% купондық мөлшерлемемен және 2045 жылы өтеу күнімен 42.326 млн теңге көлемінде Акционердің пайдасына облигацияларды шығарды. Купон жылына екі рет төленеді. Осы шығарылымдар шеңберінде цифрлық теңге пайдаланылды *(8-ескертпе)*. Облигациялар нарықтық мөлшерлемеден төмен купондық мөлшерлемемен шығарылды және әділ құны 16,30% нарықтық мөлшерлемеге сүйене отырып есептелді. Топ капитал арқылы 3.241 млн теңге сомасына кейінге қалдырылған салық әсерін шегере отырып 16.206 млн теңге сомасында облигациялардың әділ құнына дейін түзетуді басқа да салымдар ретінде бөлінбеген пайда құрамында мойындады *(13-ескертпе)*.

2024 жылғы маусымда және желтоқсанда Топ, Компания арқылы «Достық-Мойынты» теміржол көлік дәлізін жаңғырту мақсатында Қазақстандық қор биржасында жылдық 9,25% купондық мөлшерлемемен және 2044 жылы өтеу күнімен тиісінше 20.316 млн теңге және 143.653 млн теңге көлемінде Акционердің пайдасына облигациялар шығарды. Купон жылына екі рет төленеді. Осы шығарылым шеңберінде цифрлық теңге пайдаланылды. Облигациялар нарықтық мөлшерлемеден төмен купондық мөлшерлемемен шығарылды және әділ құны тиісінше 12,34% және 14,50% нарықтық мөлшерлемеге сүйене отырып есептелді. Топ капитал арқылы 9.900 млн теңге сомасына кейінге қалдырылған табыс салығының әсерін шегере отырып 49.499 млн теңге сомасында облигациялардың әділ құнына дейін түзетуді басқа да салымдар ретінде бөлінбеген пайда құрамында мойындады *(13-ескертпе)*.

2024 жылғы шілдеде Топ, Компания арқылы «Дарбаза-Мақтаарал теміржол желісін салу» жобасын іске асыру мақсатында Astana International Exchange (AIX) жылдық 1,8% купондық мөлшерлемемен және 2044 жылы өтеу күнімен 44.200 млн теңге көлемінде Акционердің пайдасына облигацияларды шығарды. Купон жылына екі рет төленеді. Облигациялар нарықтық мөлшерлемеден төмен купондық мөлшерлемемен шығарылды және әділ құны 12,34% нарықтық мөлшерлемеге сүйене отырып есептелді. Топ капитал арқылы 6.779 млн теңге сомасына кейінге қалдырылған табыс салығының әсерін шегере отырып 33.893 млн теңге сомасында облигациялардың әділ құнына дейін түзетуді басқа да салымдар ретінде бөлінбеген пайда құрамында мойындады *(13-ескертпе)*.

2024 жылғы желтоқсанда Топ, Компания арқылы міндеттемелерді қайта қаржыландыру мақсатында Astana International Exchange (AIX) «ҚР Ұлттық банкінің базалық мөлшерлемесі + маржа 0,75%» купондық мөлшерлемемен және 2026 жылы өтеу күнімен 30.000 млн теңге көлемінде Акционердің пайдасына облигацияларды шығарды. Купон жылына екі рет төленеді.

Пайыздық мөлшерлемені мемлекеттік субсидиялау

2020 жылғы мамырда Топ, Компания арқылы ҚР Өнеркәсіп және құрылыс министрлігімен жылдық 11,5% купондық мөлшерлемесі бойынша 2019 жылы шығарылған және көлемі 780.000.000 АҚШ доллары болатын 2017 жылы шыққан Еурооблигацияларды мерзімінен бұрын өтеу үшін пайдаланылған облигациялар бойынша 307.194 млн теңге сомаға купондық мөлшерлеменің бір бөлігін субсидиялауға арналған шартты жасады, олар өз кезегінде инфрақұрылымды жаңғырту, локомотивтер мен жүк вагондарының паркін жаңарту үшін тартылды және пайдаланылды. Шартта субсидиялау сомасы «Магистральдық теміржол желісін және теміржол көлігінің жылжымалы құрамын дамыту мақсатында шығарылған тасымалдаушының облигациялары бойынша купондық сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау» республикалық бюджеттік бағдарлама (бұдан әрі – «Бағдарлама») бойынша көзделуі тиіс екен деген талап көзделген. Бюджеттік бағдарлама Теміржол көлігі туралы заңға сәйкес «тасымалдаушы» мәртебесіне ие барлық көлік компаниялары үшін қолжетімді болғандықтан Топ басшылығы көрсетілген Бағдарлама бойынша қаржыландыруды қаржылық кірістер құрамындағы мемлекеттік субсидия ретінде ескереді.

2024 жыл ішінде Топ 22.300 млн теңге мөлшерінде Бағдарламада көзделген мемлекеттік субсидиялаудан түскен кірістерді қаржылық кірістер құрамында мойындады.

Қарыздар мен борыштық бағалы қағаздардың әділ құны *30-ескертпеде* келтірілген.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

14. ҚАРЫЗДАР (жалғасы)

Кредиттік келісімдер және оларды бұзу

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық құны 1.543.241 млн теңге болатын ұзақ мерзімді қарыздар бойынша кредиттік келісімдердің талаптарына сәйкес жекелеген қаржылық және қаржылық емес коэффициенттерді (ковенанттарды) орындау талап етіледі. Осы ковенанттарды орындамау кредиторлардың талабы бойынша қарыздарды мерзімінен бұрын өтеу міндетіне әкеп соғуы мүмкін.

Топ 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша орындалатын барлық ковенанттарды орындады және Топ басшылығы есепті күннен кейінгі кезеңдерде олардың бұзылуын күтпейді. 2025 жылғы 31 желтоқсаннан кейін орындалуы тиіс ковенанттар 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аталған қарыздардың жіктелуіне әсер етпейді.

HSBC Continental Europe-ден алынған қарыздардың талаптары Топтың жартыжылдық шоғырландырылған деректері негізінде есептелетін «Капиталға таза борыш» қаржылық коэффициентін (ковенантты) сақтауды көздейді (бұл ретте Акционердің жеңілдікті қарыздары жиынтық борыштың 50%-нан аспауға тиіс). Сонымен қатар, Топ Компанияда «BB»-ден төмен емес деңгейде үш корпоративтік рейтингтің (S&P, Fitch, Moody's) кез келген екеуінің болу талабын сақтауы қажет. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл талаптар орындалды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздардың баланстық құны 40.909 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 51.253 млн теңге).

Societe Generale мен Natixis-тен алынған қарыздардың талаптары Топтың жылдық шоғырландырылған деректері негізінде есептелетін «Капиталға таза борыш» қаржылық коэффициентін (ковенантты) сақтауды көздейді (бұл ретте Акционердің жеңілдікті қарыздары жиынтық борыштың 50%-нан аспауға тиіс). 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл талап орындалды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздардың баланстық құны 371.351 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 217.682 млн теңге).

ЕАДБ-дан алынған қарыз талаптары Топтың жартыжылдық шоғырландырылған деректері негізінде есептелетін «Пайыздарды жабу коэффициенті» сияқты белгілі бір қаржылық коэффициенттерді (ковенанттарды) сақтауды, сондай-ақ Компанияда үш корпоративтік рейтингтің кез келген екеуінің (S&P, Fitch, Moody's) «BB»-ден төмен емес деңгейде болу талабын сақтауды көздейді. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл талаптар орындалды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздардың баланстық құны 92.152 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 79.276 млн теңге).

Citibank пен Santander-ден MIGA кепілдігімен алынған қарыз талаптары Топтың жартыжылдық шоғырландырылған деректері негізінде есептелетін «EBITDA-дан пайыздық шығыстарға» және «EBITDA-ға жалпы борыш» (бұл ретте еншілес компаниялардың үшінші тұлғалар алдындағы борыш үлесі жиынтық борыштың 35%-нан аспауы тиіс) сияқты белгілі бір қаржылық коэффициенттерді (ковенанттарды) сақтауды көздейді. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл талаптар орындалды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздардың баланстық құны 264.740 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 274.190 млн теңге).

ЕҚДБ-дан алынған қарыз талаптары Топтың жылдық шоғырландырылған деректері негізінде есептелетін «EBITDA-ға борыш» қаржылық коэффициентін (ковенантты) сақтауды көздейді. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл талап орындалды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздардың баланстық құны 88.641 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 103.881 млн теңге).

Citibank-пен АҚШ экспорттық-импорттық банкінің (US EXIM Bank) кепілдігімен кредиттік шарт шеңберінде әрбір қаржы жылының соңындағы жағдай бойынша Компанияның, «Қазтеміртранс» АҚ, «ҚТЖ-Жолаушылар локомотивтері» ЖШС және «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС-тің жиынтық жалпы активтері мен жалпы түсімі тиісінше Топтың жылдық шоғырландырылған деректері негізінде есептелетін Топтың жиынтық жалпы активтері мен жалпы түсіміне тең немесе 75%-дан асуы тиіс. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл талаптар орындалды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздардың баланстық құны 261.819 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 220.910 млн теңге).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

14. ҚАРЫЗДАР (жалғасы)

Кредиттік келісімдер және оларды бұзу (жалғасы)

The Export-Import Bank of China және China Development Bank-тен Sinosure кредиттері мен экспортын сақтандыру жөніндегі қытай корпорациясының кепілдігімен алынған қарыз талаптары Топтың жылдық шоғырландырылған деректері негізінде есептелетін «Пайыздарды жабу коэффициенті» қаржылық коэффициентін (ковенантты) сақтауды көздейді. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл талаптар орындалды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздың баланстық құны 32.738 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: нөл).

Deutsche Bank AG және Abu Dhabi Commercial Bank PJSC-тен алынған қарыз талаптары Топтың жартыжылдық шоғырландырылған деректері негізінде есептелетін «Таза қарыз/EBITDA» және «EBITDA/пайыздық шығыстар» сияқты белгілі бір қаржылық коэффициенттерді (ковенанттарды) сақтауды көздейді. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл талаптар орындалды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздың баланстық құны 308.081 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: нөл).

Deutsche Bank Luxembourg S.A., Banco Santander S.A. және Export-Import Bank of the United States-мен кредиттік шарт шеңберінде әрбір қаржы жылының соңындағы жағдай бойынша Компанияның, «Қазтеміртранс» АҚ, «ҚТЖ-Жолаушылар локомотивтері» ЖШС және «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС-тің жиынтық жалпы активтері мен жалпы түсімі тиісінше Топтың жылдық шоғырландырылған деректері негізінде есептелетін Топтың жиынтық жалпы активтері мен жалпы түсіміне тең немесе 75%-дан асуы тиіс. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл талаптар орындалды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздың баланстық құны 82.810 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: нөл).

Шығарылған борыштық бағалы қағаздармен байланысты талаптар бизнесті өзгерту және мүлікті иеліктен шығару шектеулерімен байланысты талаптарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді; басқа заңды тұлғалармен бірігу және шоғырландыру шектеулері. Борыштық бағалы қағаздарды шығару талаптарында айқындалған дефолт оқиғалары туындаған жағдайда инвесторлардың шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша берешекті өтеуді талап етуге құқығы бар.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

14. ҚАРЫЗДАР (жалғасы)

Қаржылық қызметтен міндеттемелер мен ақша ағындарының өзгерістерін салыстыру

	2025 ж.			2024 ж.		
Млн. теңгемен	**Қарыздар және шығарылған борыштық бағалы қағаздар**	**Жалдау бойынша міндеттемелер (*15-ескертпе*)**	**Жиыны**	Қарыздар және шығарылған борыштық бағалы қағаздар	Жалдау бойынша міндеттемелер (*15-ескертпе*)	Жиыны
1 қаңтарға	**2.653.388**	**174.982**	**2.828.370**	2.117.547	71.506	2.189.053
Қаржылық қызметтен ақша ағындарына байланысты өзгерістер						
Қарыздар бойынша негізгі борышты төлеу	**(648.674)**	**–**	**(648.674)**	(480.532)	–	(480.532)
Алынған қарыздар бойынша түсімдер	**908.235**	**–**	**908.235**	879.762	–	879.762
Жалдау міндеттемелері бойынша төлемдер	**–**	**(18.072)**	**(18.072)**	–	(11.358)	(11.358)
Қаржылық қызметтен ақша ағындарына байланысты өзгерістер жиыны	**259.561**	**(18.072)**	**241.489**	399.230	(11.358)	387.872
Басқа да өзгерістер						
Шетел валюталарын айырбастау бағамдары өзгеруінің әсері	**16.531**	**(54)**	**16.477**	68.605	34	68.639
Ақша ағындарын хеджирлеу	**77.848**	**–**	**77.848**	62.215	–	62.215
Негізгі құралдарды банк өнім жеткізушіге тікелей аударған қарыз қаражаты есебінен сатып алу	**272.755**	**–**	**272.755**	67.738	–	67.738
Жаңа жалдау шарттары	**–**	**104.369**	**104.369**	–	107.742	107.742
Акционерден нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша алынған қарыздардың әділ құнына дейін түзету *(13-ескертпе)*	**(73.195)**	**–**	**(73.195)**	(89.395)	–	(89.395)
Тануды тоқтатуға әкеп соқтырмайтын борыштық міндеттемелерді түрлендірудің әсері *(25-ескертпе)*	**(43.226)**	**–**	**(43.226)**	–	–	–
Капиталдандырылатынды қоса алғанда, дисконттың пайыздар бойынша шығындары және амортизациясы	**221.887**	**36.307**	**258.194**	204.960	19.502	224.462
Төленген пайыздар	**(184.142)**	**(23.976)**	**(208.118)**	(171.648)	(12.050)	(183.698)
Басқа да өзгерістер	**(15.390)**	**(3.474)**	**(18.864)**	(5.864)	(394)	(6.258)
Міндеттемелермен байланысты басқа да өзгерістер жиыны	**273.068**	**113.172**	**386.240**	136.611	114.834	251.445
31 желтоқсанға	**3.186.017**	**270.082**	**3.456.099**	2.653.388	174.982	2.828.370

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

15. ЖАЛДАУ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың жалдау міндеттемелері былайша берілген:

	2025 ж.		2024 ж.	
Млн. теңгемен	**Жалдау төлемдері**	**Жалдау төлемдерінің ағымдағы құны**	Жалдау төлемдері	Жалдау төлемдерінің ағымдағы құны
Бір жыл ішінде	**49.804**	**45.146**	38.423	35.517
Екі жылдан бес жылға дейін қоса	**225.579**	**132.097**	141.989	83.387
Бес жылдан астам	**392.427**	**92.839**	232.330	56.078
Жиыны	**667.810**	**270.082**	412.742	174.982
Алынбаған пайыздарды шегере отырып	**(397.728)**	**–**	(237.760)	–
Жалдау міндеттемелерінің ағымдағы құны	**270.082**	**270.082**	174.982	174.982
12 ай ішінде өтеуге жататын берешек сомасын шегере отырып		**(45.146)**		(35.517)
12 айдан кейінгі өтеуге жататын сома		**224.936**		139.465

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыздар сомасын есептеу 1,68%-дан 26,72%-ға дейін тиімді пайыздық мөлшерлемелерге негізделеді (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 2,5%-дан 21,69%-ға дейін).

АҚШ долларымен көрсетілген басқа жабдықты жалдау міндеттемелерін қоспағанда, барлық жалдау міндеттемелері негізінен теңгемен көрсетіледі.

«Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-мен жалдау шарттары

Платформа вагондары

2024 жылғы шілдеде Топ «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымы арқылы жалпы құны 63.356 млн теңге және жылдық 13,75% пайыздық мөлшерлемесі бар 2.000 бірлік мөлшерінде платформа вагондарын жалға алу шартын жасады, оның жылдық 7%-ын мемлекет субсидиялайды. Негізгі борышты төлеу бойынша жеңілдік кезеңі 5 жылды құрайды. Топ жалға алушы ретінде болады.

2025 жыл ішінде осы шарт шеңберінде Топ 1.254 бірлік көлемінде платформа вагондарын алды және 32 жыл мерзімге 40.064 млн теңге мөлшерінде пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және 15 жыл мерзімге 24.715 млн теңге мөлшерінде жалдау міндеттемесін мойындады.

Жолаушылар вагондары

2024 жылғы мамырда Топ «Жолаушылар тасымалы» АҚ еншілес ұйымы арқылы жалпы құны 103.432 млн теңге және жылдық 13,75% пайыздық мөлшерлемесі бар 157 бірлік мөлшерінде жолаушылар вагондарын жалға алу шартын жасады, оның жылдық 10%-ын мемлекет субсидиялайды. Негізгі борышты төлеу бойынша жеңілдік кезеңі 5 жылды құрайды. Топ жалға алушы ретінде болады.

2025 жыл ішінде осы шарт шеңберінде Топ 107 бірлік көлемінде жолаушылар вагондарын алды және 40 жыл мерзімге 70.382 млн теңге мөлшерінде пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және 14 жыл мерзімге 33.325 млн теңге мөлшерінде жалдау міндеттемесін мойындады.

2024 жылғы тамызда Топ «Жолаушылар тасымалы» АҚ еншілес ұйымы арқылы жалпы құны 11.802 млн теңге (2024 жылғы 29 тамыздағы қосымша келісімдерді ескере отырып) және жылдық 14,5% пайыздық мөлшерлемесі бар 3 бірлік мөлшерінде электропоездарды жалға алу шартын жасады, оның жылдық 10%-ын мемлекет субсидиялайды. Негізгі борышты төлеу бойынша жеңілдік кезеңі 5 жылды құрайды. Топ жалға алушы ретінде болады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

15. ЖАЛДАУ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

«Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-мен жалдау шарттары (жалғасы)

Жолаушылар вагондары (жалғасы)

2025 жыл ішінде осы шарт шеңберінде Топ 2 бірлік электропоезд алды және 40 жыл мерзімге 7.848 млн теңге мөлшерінде пайдалану құқығы нысанындағы активті және 15 жыл мерзімге 3.734 млн теңге мөлшерінде жалдау міндеттемесін мойындады.

2025 жылғы қазанда Топ «Жолаушылар тасымалы» АҚ еншілес ұйымы арқылы жалпы құны 92.095 млн теңге және жылдық 16% пайыздық мөлшерлемесі бар 100 бірлік мөлшерінде жолаушылар вагондарын жалға алу шартын жасады, оның жылдық 10%-ын мемлекет субсидиялайды. Негізгі борышты төлеу бойынша жеңілдік кезеңі 3 жылды құрайды. Топ жалға алушы ретінде болады.

2025 жыл ішінде осы шарт шеңберінде Топ 42 бірлік көлемінде жолаушылар вагондарын алды және 40 жыл мерзімге 36.386 млн теңге мөлшерінде пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және 15 жыл мерзімге 19.746 млн теңге мөлшерінде жалдау міндеттемесін мойындады.

Жартылай жүк вагондары

2023 жылғы шілдеде Топ «Қазтеміртранс» АҚ еншілес ұйымы арқылы жалпы құны 88.125 млн теңге және жылдық 13,15% пайыздық мөлшерлемесі бар 3.000 бірлік мөлшерінде жартылай вагондарды жалға алу шартын жасады, оның жылдық 6%-ын мемлекет субсидиялайды. Негізгі борышты төлеу бойынша жеңілдік кезеңі 2 жылды құрайды. Топ жалға алушы ретінде болады.

2025 жыл ішінде осы шарт шеңберінде Топ 1.069 бірлік көлемінде жартылай вагондарды алды және 22 жыл мерзімге 31.402 млн теңге мөлшерінде пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және 13 жыл мерзімге 22.473 млн теңге мөлшерінде жалдау міндеттемесін мойындады.

Жалдау шарттарының талаптары

«KTZ Express» АҚ, «Жолаушылар тасымалы» АҚ және «Қазтеміртранс» АҚ-ның еншілес ұйымдары арқылы Топтың «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-мен жалдау шарттарының талаптары Топтың жылдық шоғырландырылған деректері негізінде есептелетін «Борыштық төлемдерді ақша ағындарымен өтеу коэффициенті» қаржылық коэффициентін (ковенантын) орындауды көздейді. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл талап орындалды.

Бұдан басқа, Топтың, «KTZ Express» АҚ, «Жолаушылар тасымалы» АҚ мен «Қазтеміртранс» АҚ еншілес ұйымдары арқылы «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-мен жалдау шарттарына байланысты талаптар: ерікті таратуды жүзеге асыру жолымен құқықтық мәртебесін өзгерту; активтердің баланстық құнының 10-25%-нан асатын мәмілені немесе бірнеше мәмілені жасау; лизинг заттарын немесе олардың бөліктерін қосалқы лизингке беру жөніндегі шектеулерге байланысты талаптарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді. Жалдау шарттарының талаптарында айқындалған дефолт оқиғалары туындаған жағдайда, лизинг берушінің лизинг мәндерін даусыз талап етуге құқығы бар.

2025 жыл ішінде «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-мен жалдау шарттарының және кредиттеу әрі қаржы лизингі кезінде сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау шеңберінде ҚР Көлік министрлігі төлейтін сыйақының субсидияланатын бөлігін (пайыздарды) төлеу мерзімдері 2026 жылға ауыстырылды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-мен жалдау шарттарына тиісті қосымша келісімдерге қол қойды.

16. ЖҰМЫСКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫЛАР БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін сыйақыларды төлеу жоспары және жұмыскерлерге өзге де ұзақ мерзімді сыйақылар

ҚР заңнамасына сай, зейнетақы аударымдары жұмыскерлердің міндеттемесі болып табылады және Топтың төменде айтылғандардан басқа, жұмыскерлерге зейнеткерлікке шыққаннан кейін төлемдер бойынша ағымдағы немесе болашақ міндеттемелері жоқ.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

16. ЖҰМЫСКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫЛАР БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін сыйақылар төлеу жоспары және жұмыскерлерге өзге де ұзақ мерзімді сыйақылар (жалғасы)

2019 жылы Топ тараптардың келісімі бойынша еңбек шарттары мерзімінен бұрын бұзылған зейнеткерлікке дейінгі жастағы адамдарға өтемақы төлеу тәртібін айқындайтын Ерте зейнетке шығу жөніндегі қағиданы (бұдан әрі – «1-қағида») бекітті.

2021 жылы Топ Компанияның және оның еншілес ұйымдарының босатылатын жұмыскерлеріне өтемақы төлеу қағидасын (бұдан әрі - «2-қағида») бекітті, олардың лауазымдары қысқартылуға жататын және оларды жұмысқа орналастыру мүмкіндігі жоқ және тараптардың келісімі бойынша еңбек шарттары бұзылған жұмыскерлерге өтемақы төлеу тәртібін айқындайды.

2024 жылы Компания белгілі бір лауазымдарды атқаратын және зейнеткерлік жасқа жеткенге дейін үш және одан аз жыл қалған Компания жұмыскерлерінің жасына байланысты салалық жәрдемақы төлеу тәртібін айқындайтын Жасы бойынша салалық жәрдемақы төлеу қағиданы (бұдан әрі – «3-қағида») бекітті. 3-қағида теміржол көлігінде қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету, еңбек жағдайлары зиянды және ауыр жұмыстарда өндірістік жарақат алу тәуекелдерін азайту, Компания жұмыскерлеріне берілетін әлеуметтік-экономикалық және құқықтық кепілдіктерді сақтау мақсатында қабылданды.

Жұмыскерлерге еңбек қызметі аяқталғаннан кейінгі сыйақылар және жұмыскерлерге өзге де ұзақ мерзімді сыйақылар Топ пен оның еңбек ұжымы арасында жасалған 1-қағидаға, 2-қағидаға, 3-қағидаға, 2024-2026 жылдарға арналған Ұжымдық шартқа және өзге де құжаттарға сәйкес төленеді.

Осы құжаттарға сәйкес Топ қор құрылмаған жоспар шеңберінде мынадай негізгі төлемдер мен жеңілдіктерді қамтамасыз етеді:

Еңбек қызметі аяқталғаннан кейінгі сыйақылар:

- Зейнеткерлікке шыққанда біржолғы жәрдемақы;
- 1-қағидаға сәйкес саладағы жұмыс өтіліне байланысты тараптардың келісімі бойынша еңбек шарты мерзімінен бұрын бұзылған кезде біржолғы төлем;
- Жұмыскер ҚР заңнамасында белгіленген зейнеткерлік жасқа жеткенге дейін кемінде 70 мың теңге және айына 200 мың теңгеден аспайтын мөлшердегі жәрдемақы, жұмыскер зейнеткерлік жасқа жеткенге дейінгі бүкіл кезең үшін біржолғы тәртіппен немесе 1-қағидаға сәйкес ай сайынғы негізде төленеді;
- Еңбек шарты бұзылған күннен бастап алты – жиырма төрт ай ішінде саладағы жұмыс өтіліне байланысты 2-қағидаға сәйкес кемінде 70 мың теңге және айына 200 мың теңгеден аспайтын мөлшердегі жәрдемақы;
- 3-қағидаға сәйкес тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы заңда белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 32 еселенген көлемі мөлшерінде ай сайынғы негізде жасына байланысты салалық жәрдемақы;
- Зейнеткерлерге мереке күндеріне материалдық көмек;
- Зейнеткерлерге санаторлық-курорттық сауықтыруға жолдама беру;
- Зейнеткерлердің жерлеу қызметтерін төлеуге материалдық көмек;
- Зейнеткерлерге мерейтойлық күндерге біржолғы материалдық көмек;
- Зейнеткерлерге тіс протезін төлеу шығыстарын өтеу;
- Зейнеткерлерге теміржол көлігімен жол жүру ақысын төлеуге жұмсалған шығыстарды өтеу.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

16. ЖҰМЫСКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫЛАР БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін сыйақылар төлеу жоспары және жұмыскерлерге өзге де ұзақ мерзімді сыйақылар (жалғасы)

Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер:

- Жұмыскерлерге санаторлық-курорттық емделуге материалдық көмек;
- Жұмыскерлерге тіс протезін төлеу шығыстарын өтеу;
- Жұмыскерлерді мерейтойлық күндерге біржолғы көтермелеу;
- Жұмыскерлерге теміржол көлігімен жол жүру ақысын төлеуге жұмсалған шығыстарды өтеу;

Бұл бағдарламалар қаржыландырылмайды. Топтың осы бағдарламаларға қатысты саясаты міндеттемелерді жабу үшін активтерді жинақтауды көздемейді, бағдарлама жұмыскерлер тарапынан қосымша жарналарды талап етпейді.

Млн. теңгемен	**2025 жылғы 31 желтоқсан**	2024 жылғы 31 желтоқсан
Жұмыскерлердің сыйақылары бойынша міндеттемелердің ұзақ мерзімді бөлігі	**41.027**	41.105
Жұмыскерлердің сыйақылары бойынша міндеттемелердің ағымдағы бөлігі	**8.167**	7.598
Жыл соңындағы міндеттемелердің жалпы сомасы	**49.194**	48.703

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін міндеттемелердің келтірілген құнының қозғалысы былайша көрсетілген:

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Жыл басындағы міндеттемелердің жалпы сомасы	**48.703**	45.004
Есепті кезең қызметтерінің құны	**2.267**	2.254
Өткен жылдар қызметтерінің құны	**1.473**	9.694
Пайыздық шығыстар	**6.039**	5.108
Жұмыскерлерге өзге де ұзақ мерзімді сыйақылар бойынша актуарлық пайда	**(459)**	(2.394)
Пайдада немесе зиянда танылған шығыстар жиыны	**9.320**	14.662
Басқа да жиынтық кірісте танылған актуарлық қайта бағалау:	**(276)**	(3.688)
- тәжірибеге негізделген түзетулер	***8.581***	*(1.850)*
- демографиялық жорамалдарды өзгерту	***1.503***	*(2.694)*
- қаржылық жорамалдарды өзгерту	***(10.360)***	*856*
Бір жылға төленген төлемдер	**(8.553)**	(7.275)
Жыл соңындағы міндеттемелердің жалпы сомасы	**49.194**	48.703

31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде пайдада немесе зиянда танылған еңбек қызметінің аяқталуы және жұмыскерлерге өзге де ұзақ мерзімді сыйақылар бойынша міндеттемелердің жиынтық сомалары былайша көрсетілген:

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Қаржылық шығындар *(25-ескертпе)*	**6.039**	–
Өткізудің өзіндік құны *(23-ескертпе)*	**3.069**	14.150
Жалпы және әкімшілік шығыстар *(24-ескертпе)*	**212**	512
Бір жылда пайдада немесе зиянда танылды	**9.320**	14.662

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

16. ЖҰМЫСКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫЛАР БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін сыйақылар төлеу жоспары және жұмыскерлерге өзге де ұзақ мерзімді сыйақылар (жалғасы)

Топтың міндеттемелерін есептеу өлім-жітім деңгейі бойынша жарияланған статистикалық деректер, сондай-ақ жұмыскерлер мен зейнеткерлердің саны, жасы, жынысы және өтілі бойынша Топтың нақты деректері және персонал санының өзгеруі бойынша статистика, 1-қағиданы, 2-қағиданы және 3-қағиданы пайдалануға мүмкіндік беретін барлық жұмыскерлер оларды пайдаланады деп күту негізінде дайындалды. Зейнеткерлікке шыққан қазіргі және бұрынғы жұмыскерлер үшін зейнеткерлік жастан кейінгі орташа өмір сүру ұзақтығы ерлер үшін 8,33 жас және әйелдер үшін 16,42 жас.

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепті жасау күніне басқа да маңызды актуарлық жорамалдар төменде келтірілген:

	2025 ж.	2024 ж.
Дисконт мөлшерлемесі	**16,8%**	12,4%
Болашақта теміржол билеттері құнының күтілетін жылдық өсімі	**8,6% (орташа)**	7,6% (орташа)
Болашақтағы ең төменгі жалақының күтілетін жылдық өсімі	**7,7% (орташа)**	6,6% (орташа)
Болашақтағы материалдық көмектің күтілетін жылдық өсімі	**6,4% (орташа)**	5,3% (орташа)

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін белгіленген төлемдер бойынша міндеттемелерді өтеудің күтілетін мерзімдері төменде келтірілген:

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Келесі 12 айдың ішінде	**8.167**	7.598
2 жылдан 5 жылға дейін	**16.869**	16.901
5 жылдан 10 жылға дейін	**11.594**	11.616
10 жылдан астам	**12.564**	12.588
Күтілетін төлемдер жиыны	**49.194**	48.703

Актуарий жүргізген сезімталдықты талдау жұмыскерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелердің максималды өсуі инфляция деңгейі 1%-ға артқан жағдайда туындайтын 8,7%-ды және дисконттау мөлшерлемесі 1%-ға төмендеген жағдайда туындайтын 8,1%-ды құрайды.

Жоғарыда келтірілген сезімталдықты талдау еңбек қызметі аяқталғаннан кейін міндеттемелердің нақты өзгерістерін көрсетпеуі мүмкін, өйткені болжамдардың бір-бірінен бөлек өзгеруі екіталай (кейбір болжамдар өзара байланысты).

Сонымен қатар, сезімталдықты талдау кезінде еңбек қызметі аяқталғаннан кейін міндеттемелердің келтірілген құны есепті күнге болжамды шартты бірлік әдісі бойынша есептелді. Дәл осындай әдіс қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген еңбек қызметі аяқталғаннан кейінгі міндеттемелерді есептеу кезінде қолданылды.

Сезімталдықты талдау кезінде қолданылған әдістер мен болжамдар алдыңғы жылдары қолданылғаннан ерекшеленбейді.

17. ТАБЫС САЛЫҒЫ

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін табыс салығы бойынша шығыстар мыналарды қамтыды:

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	**19.343**	14.969
Өткен жылдардың корпоративтік табыс салығын түзету	**477**	(217)
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығыстар	**123.184**	37.811
Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтерін, оның ішінде ауыстырылған салық залалдары бойынша өзгерту	**12.371**	10.161
	155.375	62.724

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

17. ТАБЫС САЛЫҒЫ (жалғасы)

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін табыс салығының шығыстарымен, ресми белгіленген мөлшерлеме бойынша салық салынғанға дейінгі бухгалтерлік пайдадан есептелген табыс салығы бойынша шығыстардың салыстырылып тексерілуі келтірілген:

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Салық салынғанға дейінгі пайда	**499.021**	223.529
Салықтың ресми мөлшерлемесі	**20%**	20%
Ресми мөлшерлеме бойынша корпоративтік табыс салығының теориялық шығыс	**99.804**	44.706
Салықты есептеу мақсаттары үшін шегерімге жатпайтын шығыстардың салықтық әсері/(салық салынбайтын кірістер) және басқа әсер:		
Өткен жылдардың табыс салығын түзету	**477**	(217)
Есептен шығарылмайтын шығыстар және салық салынбайтын кірістер	**42.723**	8.074
Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтерін, оның ішінде ауыстырылған салық залалдары бойынша өзгерту	**12.371**	10.161
Пайдада немесе зиянда көрсетілген табыс салығы бойынша шығыстарға	**155.375**	62.724

Ресми белгіленген салық мөлшерлемесін қолдану арқылы есептелген кейінге қалдырылған табыс салығының сомалары шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы тиісті есептердің күндеріне қолданылатын, активтердің салық базасы мен міндеттемелер және шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген сомалар арасындағы уақытша айырмалар мыналарды қамтыды:

Млн. теңгемен	**2025 жылғы 31 желтоқсан**	2024 жылғы 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық активтері:		
Ауыстырылған салық шығындары	**162.891**	128.414
Келешек кезеңдер кірістері	**21.675**	–
Туынды қаржы құралдары	**18.299**	6.432
Жұмыскерлерге қатысты есептелген міндеттемелер	**9.847**	7.912
Қаржылық кепілдіктер шарттары бойынша міндеттемелер	**4.909**	5.490
Жалдау бойынша міндеттемелер	**4.831**	7.010
Дебиторлық берешектегі айырма	**3.487**	3.889
Басқасы	**2.272**	2.692
	228.211	161.839
Минусы: кейінге қалдырылған салық міндеттемелерімен есепке алынған кейінге қалдырылған салық активтері	**(227.899)**	(161.818)
Кейінге қалдырылған салық активтері	**312**	21

Млн. теңгемен	**2025 жылғы 31 желтоқсан**	2024 жылғы 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері:		
Негізгі құралдар мен басқа да ұзақ мерзімді активтер	**(679.716)**	(507.804)
Акционерден нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша алынған қарыздардың әділ құнына дейін түзету	**(137.268)**	(122.066)
Жалдау бойынша міндеттемелер	**(26.011)**	–
Басқасы	**(85)**	(5)
	(843.080)	(629.875)
Минусы: кейінге қалдырылған салық активтермен есепке алынған кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	**227.899**	161.818
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	**(615.181)**	(468.057)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемелерінің жиыны	**(614.869)**	(468.036)

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

17. ТАБЫС САЛЫҒЫ (жалғасы)

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Жыл басына кейінге қалдырылған таза салық міндеттемелері	**(468.036)**	(411.828)
Пайдада немесе зиянда көрсетілген	**(135.555)**	(47.972)
Капиталда көрсетілген *(13-ескертпе)*	**(14.639)**	(17.879)
Басқа да жиынтық кірісте көрсетілген *(13-ескертпе)*	**3.361**	9.643
Жыл соңына кейінге қалдырылған таза салық міндеттемелері	**(614.869)**	(468.036)

Топ еншілес ұйымдардың ауыстырылған салық шығындарының бір бөлігіне қатысты кейінге қалдырылған салық активтерін мойындамады. Басшылықтың пікірінше, болашақта осы кейінге қалдырылған салық активтері есептелуі мүмкін жеткілікті салық салынатын пайданың болуы екіталай. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мойындалмаған ауыстырылған салық шығындарының жалпы салық әсері 18.753 млн теңгеге тең (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 9.470 млн теңге). Осы көшірілген салық шығындары салық салу мақсаттары үшін олар туындаған күннен бастап 10 жыл ішінде аяқталады.

18. САУДА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

Млн. теңгемен	**2025 жылғы 31 желтоқсан**	2024 жылғы 31 желтоқсан
Негізгі құралдарды жеткізу үшін кредиторлық берешек	**246.955**	86.906
Алынған тауар-материалдық қорлар үшін кредиторлық берешек	**173.200**	52.106
Көрсетілген қызметтер үшін кредиторлық берешек	**96.837**	84.619
Басқа да кредиторлық берешек	**8.778**	7.720
	525.770	231.351

31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешек келесі валюталарда көрсетілген:

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Теңге	**457.719**	203.015
Юань	**32.132**	48
Еуро	**20.042**	13.414
АҚШ доллары	**14.344**	13.000
Басқа валюталарда	**1.533**	1.874
	525.770	231.351

19. САТЫП АЛУШЫЛАРМЕН ЖАСАЛҒАН ШАРТТАР БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Млн. теңгемен	**2025 жылғы 31 желтоқсан**	2024 жылғы 31 желтоқсан
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша алынған аванстар	**138.658**	117.973
Келешек кезеңдер кірістері	**10.538**	15.197
	149.196	133.170

Есепті кезеңде танылған және алынған аванстар қалдығының және жыл басындағы болашақ кезеңдер кірістерінің құрамына енгізілген түсім 122.072 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы: 95.811 млн теңге).

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелер есепті күннен кейінгі келесі 12 ай ішінде түсім ретінде танылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

20. БАСҚА ДА МІНДЕТТЕМЕЛЕР

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша басқа да қаржылық емес міндеттемелерге мыналар кірді:

Млн. теңгемен	**2025 жылғы 31 желтоқсан**	2024 жылғы 31 желтоқсан
Келешек кезеңдердің кірістері (мемлекеттік субсидиялар)	**183.321**	99.999
Міндетті зейнетақы жарналары, әлеуметтік сақтандыруға аударымдар және міндетті медициналық сақтандыру бойынша аударымдар	**15.816**	14.302
Алынған аванстар	**2.211**	9.700
Басқа	**485**	3.079
Басқа да қаржылық емес міндеттемелердің жиыны	**201.833**	127.080
Басқа да қаржылық емес міндеттемелердің ағымдағы бөлігі	**24.391**	34.636
Басқа да қаржылық емес міндеттемелердің ұзақ мерзімді бөлігі	**177.442**	92.444
	201.833	127.080

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша басқа да қаржылық міндеттемелерге мыналар кірді:

Млн. теңгемен	**2025 жылғы 31 желтоқсан**	2024 жылғы 31 желтоқсан
Пайдаланылмаған демалыстар мен жұмыскерлердің басқа да сыйақылары бойынша резервтер	**49.671**	40.069
Қаржылық кепілдіктер шарттары бойынша міндеттемелер	**24.545**	27.449
Жалақы бойынша берешек	**15.188**	18.966
Басқа	**16.026**	17.833
Басқа да қаржылық міндеттемелердің жиыны	**105.430**	104.317
Басқа да қаржылық міндеттемелердің ағымдағы бөлігі	**105.430**	77.991
Басқа да қаржылық міндеттемелердің ұзақ мерзімді бөлігі	**–**	26.326
	105.430	104.317

27-ескертпеде ашылып көрсетілгендей, Топ «Нұрсұлтан Назарбаев халықаралық әуежайы» АҚ және «Ақтөбе рельс арқалық зауыты» ЖШС ұйымдары алған қарыздар бойынша банктерге қаржылық кепілдіктер берді және қаржылық кепілдік шарттары бойынша міндеттемелерді мойындады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық кепілдік шарттары бойынша міндеттемелер «Нұрсұлтан Назарбаев халықаралық әуежайы» АҚ бойынша 13.521 млн теңгені және «Ақтөбе рельс арқалық зауыты» ЖШС бойынша 11.024 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: «Нұрсұлтан Назарбаев халықаралық әуежайы» АҚ бойынша 14.896 млн теңге және «Ақтөбе рельсті арқалық зауыты» ЖШС бойынша 12.553 млн теңге).

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша өзге де қаржылық міндеттемелер негізінен теңгемен көрсетілді.

21. ТҮСІМ

2025 және 2024 жылдар ішінде жүк тасымалдарынан түскен түсім мыналарды қамтыды:

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім:		
Халықаралық (транзиттік) қатынаста	**827.178**	698.797
Республика ішіндегі бағыттар бойынша	**687.325**	507.501
Халықаралық (экспорттық) қатынаста	**489.375**	322.631
Халықаралық (импорттық) қатынаста	**276.243**	194.279
Тасымалдау процесіне байланысты қосымша алымдар	**65.194**	67.769
Жүк тасымалынан түскен басқа да түсім	**117.882**	84.581
	2.463.197	1.875.558

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

21. ТҮСІМ (жалғасы)

2024 жыл ішінде ақша ағындарын хеджирлеу объектісі болып табылатын халықаралық (транзиттік) қатынастағы жүк тасымалдарынан түскен түсім алынды, тиісінше хеджирлеу құралына тиесілі 80.781 млн теңге мөлшеріндегі жинақталған залал басқа жиынтық залалдан жүк тасымалдарынан түскен түсімге қайта жіктелді (2024 жыл ішінде: 412 млн теңге) *(13-ескертпе)*.

Жүк тасымалынан түскен түсім уақыт ішінде танылды.

2025 және 2024 жылдар ішінде жолаушылар тасымалынан түскен түсім мыналарды қамтыды:

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім:		
Жолаушылар тасымалы бойынша	**110.746**	94.003
Жолаушылар тасымалынан түскен басқа да түсім	**18.504**	16.520
	129.250	110.523

Жолаушылар тасымалынан түсетін басқа да түсімдердің бір бөлігіне жататын 2.753 млн теңге мөлшеріндегі жолаушылар тасымалынан түсетін түсім белгілі бір уақыт сәтінде танылды (2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы: 1.763 млн теңге), 126.497 млн теңге мөлшерінде – уақыт ішінде (2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы: 108.760 млн теңге).

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсімнің жиыны 2.592.447 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы: 1.986.081 млн теңге).

22. БАСҚА ДА КІРІСТЕР

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Тауарларды сатудан және өзге де қызметтерді көрсетуден түскен кірістер	**69.285**	61.172
Вагондарды жалға беруден түсетін кірістер	**39.007**	63.368
Айыппұлдардан түскен кірістер	**7.940**	6.382
Басқа да негізгі құралдарды жалға беруден түсетін кірістер	**5.129**	5.815
	121.361	136.737

Тауарларды сатудан және басқа қызметтерді көрсетуден түсетін кірістер негізінен жүктерді ауыстырып тиеу, кемелерге қызмет көрсету, теміржол активтерін жөндеу және қызмет көрсету, материалдар мен металл сынықтарын сату қызметтерінен түсетін кірістер болып табылады.

Топ вагондарды және басқа да негізгі құралдарды операциялық жалдау шарттары бойынша жалға береді. Операциялық жалдау шарттары бойынша дебиторлық берешек бір жыл ішінде төленуге тиіс. Операциялық жалдау шарттарында ұзарту немесе мерзімінен бұрын тоқтату опциясы жоқ. Топ операциялық жалдау шарттарының нәтижесінде валюталық тәуекелге ұшырамайды, өйткені барлық жалдау шарттары теңгемен көрсетілген. Жалға алушының жалдау мерзімі аяқталғаннан кейін вагондар мен басқа да негізгі құралдарды сатып алу мүмкіндігі жоқ.

Айыппұлдардан түсетін кірістер негізінен жүкті тасымалдау жоспары бойынша өтінімдерді орындамаумен байланысты және шаруашылық шарттарының талаптарын бұзғаны үшін айыппұлдардан/өсімпұлдан түсетін кірістерді білдіреді.

Басқа кірістердің негізгі бөлігі «Жүк тасымалдары» сегментіне жатады.

21.627 млн теңге мөлшеріндегі кірістер белгілі бір уақыт сәтінде танылды (2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы: 18.544 млн теңге), 55.598 млн теңге мөлшерінде – уақыт ішінде (2024 жылғы 30 желтоқсанда аяқталған жылы: 49.010 млн теңге).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

23. САТУДЫҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Салықтарды, аударымдарды және пайдаланылмаған демалыс резервтерін қоса алғанда, персонал шығындары	**835.907**	702.500
Отын және жанар-жағар материалдар	**265.916**	195.945
Жөндеу және қызмет көрсету	**242.842**	234.961
Тозу және амортизация	**192.897**	165.925
Электр энергиясы	**139.014**	90.967
Материалдар мен қорлар	**78.083**	62.300
Өндірістік сипаттағы жұмыстар мен қызметтер	**76.540**	71.246
Әлеуметтік салық пен әлеуметтік аударымдарды қоспағанда, мүлік салығы және басқа салықтар	**31.979**	29.816
Коммуналдық шығыстар және ғимараттарды күтіп ұстау	**9.423**	7.730
Байланыс қызметтері	**3.127**	3.125
Еңбек қызметін аяқтағаннан кейінгі жұмыскерлердің сыйақысы және жұмыскерлерге берілетін өзге де ұзақ мерзімді сыйақылар бойынша шығыстар *(16-ескертпе)*	**3.069**	14.150
Басқа да шығыстар	**45.254**	41.352
	1.924.051	1.620.017

24. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Салықтарды, аударымдарды және пайдаланылмаған демалыс резервтерін қоса алғанда, персонал шығындары	**94.523**	78.473
Әлеуметтік салық пен әлеуметтік аударымдарды қоспағанда, мүлік салығы және басқа салықтар	**15.458**	17.942
Бөгде ұйымдардың өзге қызметтері	**5.649**	3.809
Кеңес беру, аудиторлық және заңгерлік қызметтер	**5.626**	2.873
Мерекелік және мәдени-жаппай іс-шараларды өткізу шығыстары	**4.712**	3.273
Тозу және амортизация	**3.189**	4.446
Іссапар шығыстары	**2.502**	2.590
Мүшелік жарналар	**1.641**	1.299
Коммуналдық шығыстар және ғимараттарды күтіп ұстау	**1.587**	1.170
Қысқа мерзімді жалдау бойынша шығыстар	**1.548**	1.133
Сақтандыру	**745**	636
Байланыс қызметтері	**698**	653
Әлеуметтік сала объектілерін ұстауға арналған шығыстар	**539**	431
Банк қызметтері	**453**	442
Жөндеу жұмыстары және қызмет көрсету	**431**	1.216
Еңбек қызметін аяқтағаннан кейінгі жұмыскерлердің сыйақысы және жұмыскерлерге берілетін өзге де ұзақ мерзімді сыйақылар бойынша шығыстар *(16-ескертпе)*	**212**	512
Қайырымдылық	**–**	2.000
Басқа да шығыстар	**6.324**	5.492
	145.837	128.390

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

25. ҚАРЖЫЛЫҚ КІРІСТЕР МЕН ШЫҒЫНДАР

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Қаржылық кірістер		
Тануды тоқтатуға әкеп соқтырмайтын борыштық міндеттемелерді түрлендірудің әсері *(14-ескертпе)*	**43.226**	–
Ақша қаражаты мен оның баламалары бойынша пайыздар күйіндегі кіріс	**21.770**	11.517
Пайда және зиян арқылы әділ құны бойынша ескерілетін туынды қаржы құралдары бойынша пайыздар күйіндегі кіріс	**10.745**	10.010
Пайда және зиян арқылы әділ құны бойынша ескерілетін туынды қаржы құралдарының әділ құнының өзгеруі	**7.196**	–
Берілген кепілдіктер бойынша кірістер	**2.850**	1.322
Қаржылық міндеттемелер бойынша пайыздық мөлшерлемені субсидиялаудан түскен кірістер	**–**	28.019
Басқа да қаржылық кірістер	**2.831**	2.087
	88.618	52.955

Млн. теңгемен	**2025 ж.**	2024 ж.
Қаржылық шығындар		
Пайыздар бойынша шығындар және қарыздар бойынша дисконт амортизациясы	**153.443**	152.777
Жалдау бойынша пайыздық шығыстар	**36.307**	19.502
Жұмыскерлер сыйақыларының міндеттемелері бойынша пайыздық шығыстар *(16-ескертпе)*	**6.039**	–
Пайда және зиян арқылы әділ құны бойынша ескерілетін туынды қаржы құралдарының әділ құнының өзгеруі	**–**	6.363
Басқа да қаржылық шығындар	**5.198**	2.733
	200.987	181.375
Хеджирлеу құралдарының тиімсіз бөлігінің шығыны *(13-ескертпе)*	**44.857**	3.609
	245.844	184.984

26. АКЦИЯНЫҢ БАЛАНСТЫҚ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ОҒАН ШАҚҚАНДАҒЫ ПАЙДА

ҚҚБ -ның талаптарына сәйкес қаржылық есептілікте ҚҚБ бекіткен ережелерге сәйкес есептелген, есепті күнге бір акцияның (жай және артықшылықты) баланстық құны туралы деректер болуы тиіс. Бір акцияның баланстық құны ХҚЕС-ке сәйкес айқындалатын көрсеткіштерге жатпайды.

	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Материалдық емес активтерді, гудвилді және бақыланбайтын үлестерді қоспағанда, таза активтер, млн теңгемен	**2.343.195**	1.924.270
Айналыстағы жай акциялардың саны (тіркелген)	**496.695.676**	496.694.666
Бір акцияның баланстық құны, теңгемен	**4.717,57**	3.874,15

Акцияға шаққандағы пайда

Акцияға шаққандағы базалық пайданы есептеудегі акцияға шаққандағы пайда жыл ішінде шығарылған жай акциялардың орташа өлшенген саны негізінде есептеледі. Жай акциялар мен бөлінген әсері бар жай акциялар бойынша сомалар Компанияның бөлінген әсері бар құралдардың болмауына байланысты тең. 2025 және 2024 жылдар ішінде Компанияда бөлінуге қарсы әсері бар құралдар да жетіспеді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

26. АКЦИЯНЫҢ БАЛАНСТЫҚ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ОҒАН ШАҚҚАНДАҒЫ ПАЙДА (жалғасы)

Акцияға шаққандағы пайда (жалғасы)

	2025 ж.	2024 ж.
Жай акциялардың орташа алынған саны	**496.695.065**	496.693.715
Акционерге жататын бір жылғы пайда, млн теңгемен	**339.919**	157.818
Жай акцияға базалық және бөлінген пайда, теңгемен	**684,36**	317,74

27. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Инвестициялық сипаттағы міндеттемелер

2025 жылғы 30 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың инвестициялық сипаттағы міндеттемелері болды, оның ішінде «Достық-Мойынты» теміржол көлік дәлізін жаңғырту, «Алтынкөл-Жетіген» теміржол учаскесін, «Дарбаза-Мақтаарал», «Мойынты-Қызылжар», «Бахты-Аягөз» теміржол желілерін салу, «Достық-Алашанькоу» теміржол учаскесінде екінші жолды салу, Алматы станциясын айналып өтетін айналма теміржол желісін салу, поездардың қозғалысын автоматты реттеу жүйелерін салу, «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-мен жалдау шарттары бойынша, темір жолдарды күрделі жөндеу бойынша, жабдықтарды, ұзын өлшемді рельстерді, жүк және жолаушылар электровоздарын, жүк және жолаушылар тепловоздарын, жолаушылар вагондарын сатып алу бойынша 4.681.921 млн теңге жалпы сомаға міндеттемелері болды (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: ҚҚС сомасын ескерместен 2.427.217 млн теңге).

Басқа да шарттық міндеттемелер

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымы арқылы тиеп-түсіру қызметтерін және болашақта жүктерді сақтау қызметтерін көрсетуге келісімі бар. Келісімнің талаптарында Топтың 10 жылға арналған қызметтердің ең аз көлемін сатып алу және осындай көлемдер үшін елеулі төлемдерді төлеу жөніндегі міндеттемесі көзделген.

Топ басшылығы «Ақтау Теңіз Солтүстік Терминалы» ЖШС-мен Келісім бойынша қызмет көрсету кезеңінің басталу күні басталған жоқ деп есептейді, өйткені Топ объектіні коммерциялық пайдалану басталған күн және қызмет көрсету кезеңінің басталу күні туралы хабарлама алған жоқ және тараптар Келісім бойынша міндеттемелерді орындауға қатысты өзара іс-қимыл ұйымдастырған жоқ. Топ басшылығы 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша экономикалық пайдасы бар ресурстардың жойылу ықтималдығы жоғары емес деп санайды.

Шартты міндеттемелер

Сот шағымдары

Топ, оның шаруашылық қызметіне қатысы бар, мүліктік залалды өтеу талаптары сияқты түрлі сот істеріне қатысады. Топ қарастырылу сатысындағы істер немесе әлеуетті шағым-талаптар бөлек-бөлек не жиынтығында оның шоғырландырылған қаржылық жағдайына, қаржы-шаруашылық қызметтің нәтижелеріне немесе ақша қаражатының қозғалысына қандай да бір айтарлықтай теріс әсер ете алады деп санамайды.

Қазақстандық салық салу жүйесімен байланысты шартты міндеттемелер

Қазақстандық салық салу жүйесіне тән белгісіздікке байланысты салықтардың, айыппұлдар мен өсімпұлдардың ықтимал сомасы 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша шығыстарға жатқызылған сомадан асып кетуі мүмкін. Кез-келген мәлімделмеген талаптың мөлшерін немесе қолайсыз нәтиженің ықтималдығы дәрежесін анықтау мүмкін емес сияқты.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

27. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Шартты міндеттемелер (жалғасы)

Қазақстандық салық салу жүйесімен байланысты шартты міндеттемелер (жалғасы)

Топ басшылығы Топтың ҚР тиісті заңнамасын түсіндіруі дұрыс деп есептейді және салық ұстанымы расталады. Алайда, салық органдары Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне елеулі әсер етуі мүмкін ҚР қолданыстағы салық заңнамасы бойынша басқа ұстанымға ие болуы мүмкін.

Сақтандыру

ҚР-дағы сақтандыру саласы дамудың ерте сатысында, сондықтан, басқа мемлекеттік кәсіпорындар сияқты, Топта жолаушыларды дене жарақатынан, өлімнен және шығындардан немесе жолаушы мүлкіне келтірілген залалдан міндетті сақтандыруды, өз меншігіне, активтері мен жабдықтарына (инфрақұрылымды, жылжымалы құрам мен станцияларды қоса алғанда) зиян келтіру тәуекелін сақтандыру өтемі жоқ, және Топ объектілеріндегі апаттар нәтижесінде немесе оның қызметіне байланысты үшінші тараптардың мүлкіне немесе қоршаған ортаға залал келтіргені үшін жауапкершілік. Топтың ҚР коммерциялық сақтандыру компанияларынан сатып алынған сақтандыру полистеріне сәйкес міндетті сақтандыру өтемі болады.

Қоршаған ортаны қорғау

ҚР-да қоршаған ортаны қорғау жөніндегі заңнама даму үдерісінде, сондықтан да тұрақты өзгерістерге ұшырады. 2021 жылғы 1 шілдеден бастап ҚР Экологиялық кодексіне (бұдан әрі - «Кодекс») түзетулер заңды күшіне енді. Бұл Кодексте кәсіпорындар қызметіне экологиялық залалдың салдарын азайтуға және/немесе қоршаған ортаны бастапқы қалпына келтіруге бағытталған бірқатар қағидаттар бар. Қоршаған ортаға теріс әсер ету деңгейі мен тәуекеліне байланысты объектілер төрт санатқа жіктеледі, мұнда қоршаған ортаға айтарлықтай теріс әсер ететін объектілер бірінші санатқа жатады. Кодексте сәйкес Топ басшылығы негізінен теміржол инфрақұрылымы объектілері болып табылатын Топ объектілерін екінші санатқа талдап, жіктеді. Екінші санатқа Ақтау қаласындағы теңіз портының объектілері де жатқызылды. Топтың қалған объектілері үшінші және төртінші санаттарға жіктелді. Топ басшылығы ҚР тиісті заңнамасын түсіндіру дұрыс деп санайды.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте тиісті резервтер көрсетілмеген, өйткені Топ басшылығы шоғырландырылған қаржылық жағдайға, қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижелеріне немесе Топтың ақша қаражатының қозғалысына қандай да бір елеулі әсер етуі мүмкін активтердің шығуына және жерді рекультивациялауға байланысты әлеуетті міндеттемелердің жоқтығын бағалайды.

Кепілдіктер

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кепілдіктер былайша көрсетілген:

Кредитор	Кепілдіктің мақсаты	Кепілдіктің берілген күні	Кепілдік мерзімі	Кепілдік сомасы
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ	Ақтөбе қаласында рельс арқалық зауытының құрылысын қаржыландыру үшін «Ақтөбе рельс арқалық зауыты» ЖШС міндеттемелерін орындау.	2013 жылғы 4 шілде	2033 жылға дейін	**14.498**
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ	Астана қаласындағы Халықаралық әуежайды жаңғыртуды қаржыландыру үшін «Нұрсұлтан Назарбаев халықаралық әуежайы» АҚ міндеттемелерін орындау	2018 жылғы 28 наурыз	2033 жылға дейін	**20.252**

20-ескертпеде осы кепілдіктердің баланстық құны көрсетілген.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

27. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Шартты міндеттемелер (жалғасы)

Кепілдіктер (жалғасы)

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша жоғарыда аталған қаржылық кепілдіктерді пайдалану жағдайлары болған жоқ.

«Қазақстанның даму банкі» АҚ-мен жасалған қаржылық кепілдіктер шарттарында Компанияның «EBITDA-ға борыш» және «Пайыздарды жабу коэффициенті» сияқты белгілі бір қаржылық коэффициенттерді (ковенанттарды) сақтау, сондай-ақ Компанияда үш корпоративтік рейтингтің кез келген екеуінің (S&P, Fitch, Moody's) «BB-»-тен төмен емес деңгейде болу талабын сақтау көзделген. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл талаптар орындалды.

28. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАР

Топ құрамы туралы ақпарат төменде көрсетілген:

Еншілес ұйым*	Қызметтің сипаты	Орналасқан елі	Қатысу үлесі/бақылаудағы үлес, % 2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
1. «Қазтеміртранс» АҚ	Жүк вагондарын пайдалану	ҚР	**100**	100
2. «Жолаушылар тасымалы» АҚ	Жолаушыларды тасымалдау	ҚР	**100**	100
3. «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС	Жүк тасымалдары және локомотивтік тарту қызметтерін көрсету	ҚР	**100**	100
4. «KTZ Express» АҚ	Көлік-экспедиторлық қызметтер, жылжымалы құраммен жұмыс істеу, терминалдық қызмет көрсету	ҚР	**100**	100
5. «Кедентранссервис» АҚ		ҚР	**100**	100
6. «Теміржолсу» АҚ	Коммуналдық қызметтер	ҚР	**100**	100
7. «Әскерилендірілген темір жол күзеті» ЖШС	Күзету қызметтері	ҚР	**100**	100
8. «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» ұлттық компаниясы» АҚ**	Тиеу-түсіру жұмыстары, кемелерге қызмет көрсету	ҚР	**100**	100
9. «Құрық порты» ЖШС	Жүктерді ауыстырып тиеу және кемелерге қызмет көрсету	ҚР	**100**	100
10. «ҚТЖ-Жолаушылар локомотивтері» ЖШС	Тартқыш жылжымалы құрамның қызметтерін көрсету	ҚР	**100**	100

* *Бірінші деңгейдегі еншілес ұйымдар, олардың кейбіреулері бақыланбайтын қатысу үлесі бар еншілес ұйымдарды қамтиды.*

** *2013 жылғы қарашада Акционер «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» ұлттық компаниясы» АҚ-ның 100% меншік үлесін Топтың сенімгерлік басқаруына берді. «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» ұлттық компаниясы» АҚ Топтың еншілес ұйымы болып танылды, дегенмен Топ заңды түрде оның акцияларына иелік етпейді.*

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

29. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР

Осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің мақсатында қаржылық немесе операциялық шешімдерді қабылдар кезде бір тараптың екінші тарапты бақылау мүмкіндігіне не болса немесе екінші тарапқа елеулі ықпал жасаса, онда тараптар байланыстырылған деп қаралады. Топпен ортақ бақылаудағы тараптар да байланысты болып саналады. Байланысты тараптардың мүмкін қарым-қатынастарын қарау кезінде назар жәй құқықтық пішінге емес, қатынастардың мәнділігіне аударылады.

Байланысты тараптар байланыстырылмаған тараптар жүзеге асыра алмайтын мәмілеге келуі мүмкін және байланысты тараптар арасында жүргізілетін мәмілелер байланыстырылмаған тараптар арасында жүргізілетін мәмілелер сияқты шарттарда, ережеде және сомада болмайды.

31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың маңызды төленбеген сальдосы болған немесе маңызды мәмілелер жүргізген байланысты тараптар үшін байланысты тараптар қатынасының сипаты төменде келтірілді:

Млн. теңгемен		Акционер	Қауымдасқан ұйымдар	Акционердің тобына кіретін компаниялар	Басқа да байланысты тараптар*
Байланысты тараптардың тауарлар, қызметтер және ұзақ мерзімді активтер үшін берешегі, оның ішінде берілген аванстар	**2025 ж.**	**–**	**4.410**	**394**	**9.423**
	2024 ж.	–	2.162	211	5.202
оның ішінде күтілетін кредиттік зияндар мен берілген аванстардың құнсыздануына арналған резерв	***2025 ж.***	**–**	***(73)***	***(3)***	***(173)***
	2024 ж.	–	*(30)*	*(4)*	*(150)*
Байланысты тараптарға тауарлар, қызметтер және ұзақ мерзімді активтер үшін берешек, оның ішінде алынған аванстар	**2025 ж.**	**–**	**15.684**	**149.510**	**12.215**
	2024 ж.	–	14.857	29.487	14.622
Ағымдағы шоттар және қысқа мерзімді салымдар	**2025 ж.**	**–**	**–**	**24.570**	**–**
	2024 ж.	–	–	1	–
Цифрлық шоттардағы ақша *(30-ескертпе)*	**2025 ж.**	**–**	**–**	**–**	**22.882**
	2024 ж.	–	–	–	116.631
Пайдалануға шектелген ақша қаражаты	**2025 ж.**	**–**	**–**	**–**	**4**
	2024 ж.	–	–	–	197
Алынған қарыздар	**2025 ж.**	**975.160**	**–**	**–**	**164.264**
	2024 ж.	1.002.575	–	–	154.299
Жалдау бойынша міндеттемелер	**2025 ж.**	**68**	**20.601**	**–**	**245.863**
	2024 ж.	–	31.296	–	140.393
Қаржылық кепілдіктер шарттары бойынша міндеттемелер	**2025 ж.**	**–**	**–**	**–**	**13.521**
	2024 ж.	–	–	–	14.897

* *Басқа да байланысты тараптарға ҚР Ұлттық Банкі және мемлекеттің жалпы бақылауындағы және елеулі ықпалындағы өзге де коммерциялық кәсіпорындар жатады.*

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

29. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР (жалғасы)

31 желтоқсанда аяқталатын жылдар үшін байланысты тараптармен мәмілелер былайша көрсетілген:

Млн. теңгемен		Акционер	Қауымдасқан ұйымдар	Бірлескен кәсіпорындар	Акционердің тобына кіретін компаниялар	Басқа да байланысты тараптар
Тауарларды, қызметтерді және ұзақ мерзімді активтерді сату	**2025 ж.**	**–**	**101.424**	**–**	**35.936**	**127.508**
	2024 ж.	–	110.476	–	29.434	103.418
Күтілетін кредиттік зияндар мен берілген аванстардың құнсыздануына (есептелген)/қалпына келтірілген резервтер	***2025 ж.***	**–**	***(42)***	**–**	***1***	***(67)***
	2024 ж.	–	*394*	–	*96*	*(70)*
Тауарларды, қызметтерді және ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	**2025 ж.**	**–**	**24.523**	**–**	**221.052**	**119.948**
	2024 ж.	–	26.623	–	93.221	75.278
Қарыздар алу	**2025 ж.**	**107.806**	**–**	**–**	**–**	**–**
	2024 ж.	238.169	–	–	–	37.956
Алынған қарыздарды өтеу	**2025 ж.**	**31.175**	**–**	**–**	**–**	**18.032**
	2024 ж.	1.175	–	–	–	11.160
Жаңа жалдау шарттары (Топ жалға алушы ретінде)	**2025 ж.**	**247**	**22**	**–**	**–**	**103.993**
	2024 ж.	–	27.261	–	–	80.475
Жалдау міндеттемелері бойынша төлемдер	**2025 ж.**	**203**	**15.126**	**–**	**–**	**27.808**
	2024 ж.	–	11.188	–	–	16.904
Қаржылық кіріс	**2025 ж.**	**43.226**	**–**	**–**	**–**	**1.376**
	2024 ж.	–	19	–	–	418
Қаржылық шығындар	**2025 ж.**	**40.421**	**4.414**	**–**	**–**	**45.945**
	2024 ж.	36.853	5.755	–	–	26.047
Алынатын дивидендтер	**2025 ж.**	**–**	**4.645**	**–**	**–**	**–**
	2024 ж.	–	4.480	–	–	–
Жарғылық капиталға салынған салым	**2025 ж.**	**28.791**	**6.211**	**13.719**	**–**	**–**
	2024 ж.	13.273	1.578	243	–	–

2025 жылы Топ Акционерден 65.480 млн теңге көлемінде қарыз алды *(14-ескертпе)* (2024 жылы: нөл).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

29. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР (жалғасы)

2025 жылы Топ 42.326 млн теңге көлемінде Акционердің пайдасына облигациялар шығарды *(14-ескертпе)* (2024 жылы: 238.169 млн теңге).

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ, «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ және ЕАДБ-ден 164.264 млн теңге жалпы сомаға алынған қарыздары бар (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 154.299 млн теңге).

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың Акционерден алған қарыздары негізінен өтеу мерзімі 13 жылдан 50 жылға дейінгі 0,075%-дан 9,37%-ға дейінгі (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 0,075%-дан 9,25%-ға дейін) нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша алынды және бастапқы тану кезінде әділ құн бойынша 6,53%-дан 16,3%-ға дейінгі мөлшерлемелер бойынша көрсетілді (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 6,53%-дан 14,5%-ға дейін).

Акционер тобына кіретін компаниялармен, қауымдасқан ұйымдармен және бірлескен кәсіпорындармен және басқа да байланысты тараптармен операциялар негізінен «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ (дизель отыны және бензин), «Транстелеком» АҚ (байланыс қызметтері, жалдау), «Қазақтелеком» АҚ (байланыс қызметтері), «Қазатомөнеркәсіп» ҰАК» АҚ (электр энергиясы), «КЕГОК» АҚ (электр энергиясы), «Қазпошта» АҚ (пошта қызметтері, ақша қаражатын орналастыру қызметтері), «Қазақстан Инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ (машина жасау өнімдері), «Самұрық-Энерго» АҚ (электр энергиясы), «Жаңартылатын энергия көздерін қолдау жөніндегі есеп айырысу-қаржы орталығы» ЖШС (электр энергиясы), ҚР Ұлттық Банкімен (ақша қаражатын орналастыру қызметтері) жасалған операциялармен білдірілген. Сондай-ақ, Топ теміржол тасымалы, жылжымалы құрамды жалға алу қызметтерін Акционер тобына кіретін компанияларға, қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға, сондай-ақ басқа да байланысты тараптарға көрсетеді.

Топтың негізгі басқарушы персоналына сыйақы

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі басқарушы персоналға 18 адам құрамында (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 18 адам) Басқарма мен Директорлар кеңесінің мүшелері кіреді. Пайда немесе зиян және өзге де жиынтық кіріс туралы қоса берілген шоғырландырылған есепте жалақы бойынша шығыстарға енгізілген негізгі басқарушы персоналға сыйақылардың жалпы сомасы 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін 1.036 млн теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін: 816 млн теңге). Негізгі басқарушы персоналға төленетін сыйақы салықтар мен аударымдарды, пайдаланылмаған демалыстар резервін қоса алғанда, негізінен отырыстарға қатысқаны үшін Директорлар Кеңесінің мүшелеріне сыйақылар бойынша шығыстардан, келісімшарттарда белгіленген Басқарма мүшелерінің жалақысы бойынша шығыстардан және операциялық нәтижелерге қол жеткізуге негізделген өзге де төлемдерден тұрады.

30. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ

Топтың негізгі қаржы құралдарына қарыздар, шығарылған борыштық бағалы қағаздар (облигациялар), жалдау міндеттемелері, туынды қаржы құралдары, ақша қаражаты мен оның баламалары, сондай-ақ сауда дебиторлық, сауда кредиторлық берешек және басқа да қаржы активтері мен міндеттемелер жатады. Топтың қаржы құралдары бойынша негізгі тәуекелдері пайыздық мөлшерлемелермен, шетел валюталары бағамының өзгеруімен және кредиттік тәуекелдермен байланысты тәуекелдер болып табылады. Сондай-ақ Топ оның барлық қаржы құралдары бойынша туындайтын нарықтық тәуекелді және өтімділік тәуекелін қадағалап отырады.

Капитал тапшылығы тәуекелін басқару

Топ борыш пен капитал балансын оңтайландыру арқылы Акционер үшін пайданы барынша арттыра отырып, Топтың үздіксіз жұмыс істейтін кәсіпорын ретінде жұмысын жалғастыра алатынына көз жеткізу үшін капитал тапшылығы тәуекелін басқарады. Топтың жалпы стратегиясы 2024 жылмен салыстырғанда өзгерген жоқ.

Топ капиталының ең аз мөлшеріне қойылатын міндетті талаптар жоқ.

Топ капиталының құрылымына таза қарыз қаражаты (қарыздар, борыштық бағалы қағаздар және ақша қаражаты мен оның баламаларын шегергендегі жалдау бойынша міндеттемелер) және Топ капиталы (жарғылық капиталды, хеджирлеу резервін, шетел валюталарын қайта есептеуден түскен резервті, бөлінбеген пайданы және бақыланбайтын үлесті қамтиды) кіреді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

30. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ (жалғасы)

Қаржы тәуекелдерін басқару мақсаттары

Тәуекелдерді басқару - Топ қызметінің маңызды элементі. Компания тәуекелдердің дәрежесі мен көлемі бойынша тәуекелге ұшырағыштығы талданатын тәуекелдер бойынша ішкі есептер арқылы Топтың операцияларына жататын қаржы тәуекелдерін бақылайды және басқарады. Бұл тәуекелдерге нарықтық тәуекел (соның ішінде валюталық тәуекел, әділ құнға қатысты пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі және баға тәуекелі), өтімділік тәуекелі және ақша ағындарына қатысты пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі жатады. Төменде Топтың тәуекелдерді басқару саясатының сипаттамасы келтірілген.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел - бұл нарықтық бағаның өзгеруі нәтижесінде қаржы құралы құнының ықтимал ауытқуы. Топ нарықтық конъюнктураның теріс өзгеруінің салдарынан пайда болуы мүмкін келешек зияндарды кезең-кезеңмен бағалау арқылы нарықтық тәуекелді басқарады.

Пайыздық мөлшерлемеге байланысты тәуекел

Пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекел Топ үшін инвестициялардың жалпы кірістілігінің төмендеуіне және Топтың қарыздары және Топ шығарған борыштық бағалы қағаздар бойынша ақша ағынының ұлғаюына әкелуі мүмкін нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелін білдіреді. Топ пайыздық мөлшерлеме тәуекелін қаржы құралдары көрсетілген валюталардағы пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне мониторинг жүргізу жолымен, сондай-ақ тіркелген және өзгермелі пайыздық мөлшерлемелермен қарыздар арасындағы қолайлы арақатынасты қолдау жолымен шектейді.

Топтың пайыздық мөлшерлемемен байланысты тәуекелге ұшырауы, негізінен, өзгермелі пайыздық мөлшерлемемен Топтың қарыздары мен шығарылған борыштық бағалы қағаздарына жатады.

Төмендегі кесте Топ пайдасының және капиталының тұрақты басқа да ауыспалылар кезінде кредиттер бойынша пайыздық мөлшерлемелердегі (өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар кредиттер бойынша пайыздарға әсер ету арқылы) ықтимал өзгерістерге сезімталдығын ашады.

		Базистік тармақтардағы пайыздық мөлшерлемелердің ұлғаюы/(азаюы)*	Пайдаға/капиталға ықпалы
ҚР Ұлттық Банкінің негізгі мөлшерлемесі	**2025 ж.**	**186/(186)**	**(1.190)/1.190**
	2024 ж.	406/(231)	(3.877)/2.206
EURIBOR	**2025 ж.**	**27/(27)**	**(1.005)/1.005**
	2024 ж.	354/(127)	(6.061)/2.174
SARON	**2025 ж.**	**35/(35)**	**(3.144)/3.144**
	2024 ж.	126/(77)	(6.304)/3.852
LRP	**2025 ж.**	**350/(350)**	**(907)/907**
	2024 ж.	–	–

* *1 базистік тармақ - 0,01%.*

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

30. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ (жалғасы)

Валюталық тәуекел

Топтың функционалдық валютасы теңге болып табылатындығына байланысты Топ шетел валютасында, атап айтқанда, швейцариялық франкте көрсетілген халықаралық (транзиттік) қатынастағы жүк тасымалдарынан түсетін түсімдер бойынша номинацияланған операцияларға байланысты валюталық тәуекелге ұшырайды. Швейцариялық франк бағамының теңгеге қатысты ауытқуы Топтың қаржылық нәтижелеріне айтарлықтай әсер етуі және ақша ағындарының құбылмалылығын тудыруы мүмкін. Сондай-ақ, Топ АҚШ долларымен, швейцариялық франкпен, еуромен, юаньмен және Ресей рублімен қаржыландыруды тартады. Осы валюталарға қатысты теңге бағамының өзгеруі Топтың қаржылық нәтижелеріне әсер ете отырып, бағамдық айырмадан түсетін кірістердің немесе шығындардың туындауына әкеледі.

Валюталық тәуекелді басқару стратегиялары

Валюталық тәуекелді басқару шеңберінде Топ басшылығы іс жүзінде мүмкін болған жағдайда болашақ ақшалай түсімдердің валютасын және өтеуге жататын міндеттемелердің валютасын келісуге ұмтылады. Бұл тәсіл Топтың қаржылық нәтижелері мен ақша ағындарының кіріс және шығыс ақша ағындарының валютасын салыстыру арқылы валюта бағамдарының ауытқуына сезімталдығын төмендетуге бағытталған.

Топтың халықаралық транзиттен түсетін болжамды түсімінің едәуір бөлігі швейцариялық франкте номинацияланғанын ескере отырып, Топ қаржыландыру құралдарын және швейцариялық франктегі тиісті түсімдерді сол валютадағы міндеттемелермен салыстыруға мүмкіндік беретін тәуекелді басқарудың өзге тетіктерін пайдаланады. Бұл тәсіл Топтың валюталық тәуекелді төмендету стратегиясының негізгі элементі болып табылады.

Көрсетілген тәсілге қосымша, Топ, орынды болған жағдайларда және ХҚЕС белгілеген критерийлер орындалған кезде, хеджирлеудің жекелеген қатынастарына қатысты шоғырландырылған қаржылық есептілікте хеджирлеу есебін қолданады. Атап айтқанда, швейцариялық франк бағамының теңгеге өзгеруіне байланысты валюталық тәуекелді төмендету үшін Топ хеджирлеудің екі стратегиясын қолданды.

1-стратегияның шеңберінде Топ АҚШ долларындағы міндеттемелерді швейцариялық франктегі міндеттемелеріне экономикалық түрлендіруге мүмкіндік беретін кросс-валюталық своптармен бірге АҚШ долларында көрсетілген борыштық міндеттемелерді пайдаланды. Бұл транзиттік түсімнен түсетін болжамды ақшалай түсімдердің валютасын міндеттемелер валютасымен салыстыруға мүмкіндік берді.

2-стратегия шеңберінде Топ швейцариялық франкте көрсетілген қарыздарды швейцариялық франктегі болжамды түсім бойынша валюталық тәуекелді төмендету құралы ретінде пайдаланды. Бұл тәсіл табиғи хеджирлеу стратегиясын көрсетеді, онда операциялық қызметтен болашақ ақшалай түсімдердің валютасы қаржылық міндеттемелер бойынша болашақ ақшалай төлемдердің валютасымен салыстырылады.

Кросс-валюталық своптар және қарыз алу

2022 жылдың қазан-қараша айларында Топ Societe Generale SA (Франция), Citibank London және J.P. Morgan Securities plc-мен (Ұлыбритания) АҚШ долларында көрсетілген қарыз алудың валюталық тәуекелін басқару үшін кросс-валюталық своп мәмілелерін жасады. Топ швейцариялық франк пен АҚШ долларында белгіленген сыйақы сомаларын алды.

Хеджирлеу құралы болып табылатын қарыздар - бұл Акционер ұстаушы болып табылатын жылдық 2% пайыздық мөлшерлемесі және 2025 жылғы қазанда өтеу мерзімі бар 882.978.000 АҚШ доллары сомасындағы еурооблигациялар бойынша төлемдер. 2025 жылғы тамызда Топ еурооблигацияларды өтеу мерзімін 2025 жылдан 2028 жылға дейін ұзарту және купондық мөлшерлемені 2%-дан 3%-ға өзгерту туралы меморандумға қол қойды *(14-ескертпе)*.

Бұл туынды қаржы құралдары мен облигациялар 2024 жылғы қазаннан бастап 2025 жылғы тамызға дейін шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі белгілі бір хеджирлеу қатынастарының құрамында танылды *(13-ескертпе)*.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

30. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ (жалғасы)

Валюталық тәуекел (жалғасы)

Кросс-валюталық своптар және қарыз алу (жалғасы)

2025 жылғы қазанда Топ кросс-валюталық своп мәмілелерінің мерзімін бір жылға ұзартты. Ұзартылған кросс-валюталық своп мәмілелері шеңберінде Топ АҚШ долларындағы белгіленген сыйақы сомасына айырбастау үшін швейцариялық франктегі белгіленген сыйақы сомасын төлейтін болады.

Туынды құралдар бойынша қаржы нәтижелері

2025 жылдың ішінде кросс-валюталық своп мәмілелері шеңберінде Топ J. P. Morgan Securities plc.-ден (Ұлыбритания), Societe Generale SA (Франция) және Citibank London 17.565.607 АҚШ доллары (9.220 млн теңге) және 4.512.532 швейцариялық франк (2.926 млн теңге) мөлшерінде ақша каражатын алды (2024 жыл ішінде: 17.674.778 АҚШ доллары (8.221 млн теңге) және 4.540.916 швейцариялық франк (2.385 млн теңге).

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Societe Generale SA (Франция), Citibank London және J. P. Morgan Securities plc. (Ұлыбритания) компанияларымен шарттар бойынша туынды құралдардың 180.989.291 АҚШ доллары (91.496 млн теңге) мөлшеріндегі (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 62.267.864 АҚШ доллары (32.697 млн теңге) мөлшерінде) әділ құны ағымдағы міндеттемелер құрамында танылды.

Хеджирлеу тиімділігін бағалау

2024 жылы Топ қос стратегияның шеңберінде швейцариялық франктерінде транзиттік жүк тасымалынан болған теңгемен түсімге баламаның өзгеру тәуекелін азайту мақсатында ақша ағындарын хеджирлеуді жүзеге асырды *(13-ескертпе)*. 2025 жылғы тамызда Еурооблигацияларды өтеу мерзімін 2025 жылдан 2028 жылға дейін ұзарту туралы меморандумға қол қоюға байланысты *(14-ескертпе)* 1-стратегия шеңберінде хеджирлеуді есепке алу тоқтатылды.

Хеджирленетін позициялар мен хеджирлеу құралдары арасында экономикалық байланыс бар, өйткені шетел валютасындағы қарыздар мен облигациялардың талаптары швейцариялық франктегі түсімнен күтілетін жоғары ықтимал болжамды ақша ағындарының талаптарымен сәйкес келеді (номиналды сома және күтілетін төлем күні). Топ осы хеджирлеу қатынастары үшін 1:1 хеджирлеу коэффициентін белгіледі, өйткені қарыздардың негізгі валюталық тәуекелі швейцариялық франкте көрсетілген түсім мен міндеттемелердің валюталық тәуекеліне толығымен сәйкес келеді.

Хеджирлеу тиімділігін бағалау үшін Топ хеджирленетін құралдардың әділ құнының өзгеруін валюталық тәуекелге негізделген хеджирленетін объектілердің әділ құнының өзгеруімен салыстыру арқылы гипотетикалық туынды құрал әдісін қолданады.

Хеджирлеу тиімсіздігінің көздері мыналар болуы мүмкін:

- Хеджирлеу объектілері мен хеджирлеу құралдары бойынша ақша ағындары мерзімдерінің сәйкес келмеуі;
- Хеджирлеу объектісі бойынша ақша ағындарының болжамды шамасының өзгеруі;
- Швейцариялық франктер мен АҚШ доллары үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне байланысты кросс-валюталық своптың әділ құнының өзгеруі.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ болжамды кезеңдегі швейцариялық франктегі түсімнен ақша ағындарының жоғары ықтималдығын ескере отырып, хеджирлеудің айтарлықтай тиімсіздігінің ықтималдығын қашықтан деп бағалайды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

30. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ (жалғасы)

Валюталық тәуекел (жалғасы)

Хеджирлеу тиімділігін бағалау (жалғасы)

Топ келесі валюталық своптар мен шетел валютасындағы облигацияларды *1-стратегия* бойынша қолданады:

	Өтеу мерзімдері				
2024 жылғы 31 желтоқсанға	**3 айға дейін**	**3 айдан 9 айға дейін**	**9 айдан 12 айға дейін**	**12 айдан артық**	**Жиыны**
Еурооблигациялар					
АҚШ долларында номиналды құны	–	–	882.978.000	–	**882.978.000**
Млн теңгемен номиналды құны	–	–	463.661	–	**463.661**
АҚШ долларының/швейцариялық франктің орташа бағамы	–	–	–	–	**0,9986**
Валюталық СВОП					
Швейцариялық франкте номиналды құны	–	–	(881.881.000)	–	**(881.881.000)**
Млн теңгемен номиналды құны	–	–	(512.091)	–	**(512.091)**

Топ келесі шетел валютасындағы валюталық своптарды *2-стратегия* бойынша қолданады:

	Өтеу мерзімдері				
	3 айға дейін	**3 айдан 9 айға дейін**	**9 айдан 12 айға дейін**	**12 айдан артық**	**Жиыны**
2025 жылғы 31 желтоқсанға					
Швейцариялық франкте номиналды құны	**39.246.547**	**69.108.135**	**30.084.195**	**772.604.381**	**911.043.258**
2024 жылғы 31 желтоқсанға					
Швейцариялық франкте номиналды құны	39.613.561	69.467.385	30.084.195	911.043.258	1.050.208.399

Төменде хеджирлеу құралдарының шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есепке әсері келтірілген:

	Номиналды құн (түпнұсқалы валютада)	**Баланстық құн (млн теңгемен)**	**Қаржылық жағдай туралы есептегі бап**	**Кезеңдегі тиімсіздікті бағалау үшін пайдаланылатын әділ құннның/ валюталық қайта бағалаудың өзгеруі (млн теңгемен)**
2025 жылғы 31 желтоқсанға				
Швейцариялық франктегі қарыздар	**911.043.258**	**534.250**	**Қарыздар**	**(53.550)**
2024 жылғы 31 желтоқсанға				
Швейцариялық франктегі қарыздар	1.050.208.399	567.213	Қарыздар	(20.399)
АҚШ долларындағы еурооблигациялар	882.978.000	448.785	Қарыздар	(37.037)
Швейцариялық франктегі валюталық своптар	881.881.000	32.697	Туынды қаржы құралдары	8.811

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

30. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ (жалғасы)

Валюталық тәуекел (жалғасы)

Хеджирлеу тиімділігін бағалау (жалғасы)

Төменде меншікті капиталдың әр компонентін салыстыру және басқа жиынтық кірісті талдау берілген:

Млн. теңгемен	**Ақша ағындарын хеджирлеу резерві (1-стратегия)**	**Ақша ағындарын хеджирлеу резерві (2-стратегия)**	**Жиыны**
2024 жылғы 1 қаңтарға	–	–	–
Әділ құнды өзгертудің тиімді бөлігі	28.226	20.399	48.625
Пайда немесе зиян құрамында қайта жіктелген сома - түсімді азайту ретінде тиімді бөлік	–	(412)	(412)
Салық әсері	(5.645)	(3.998)	(9.643)
2024 жылғы 31 қаңтар	22.581	15.989	38.570
Әділ құнды өзгертудің тиімді бөлігі	**44.034**	**53.550**	**97.584**
Пайда немесе зиян құрамында қайта жіктелген сома - түсімді азайту ретінде тиімді бөлік	**(72.260)**	**(8.521)**	**(80.781)**
Салық әсері	**5.645**	**(9.006)**	**(3.361)**
2025 жылғы 31 қаңтарға	**–**	**52.012**	**52.012**

2025 жыл ішінде Топ 19.990 млн теңге мөлшеріндегі бағамдық айырмадан шығын алды, оның басым бөлігі *14-ескертпеде* ашылғандай қарыздарға жатады (2024 жыл ішінде: 69.620 млн теңге).

Келесі кестеде Топтың пайдасы мен капиталының АҚШ долларының, еуроның, Ресей рублінің, швейцариялық франктің және басқа валютаның айырбас бағамындағы мүмкін болатын өзгерістерге сезімталдығы көрсетілген, егер барлық басқа параметрлер тұрақты мәндермен қабылданса.

	2025 жылғы 31 желтоқсан			2024 жылғы 31 желтоқсан		
	Айырбас бағамындағы ұлғаю/(азаю)	**Пайдаға әсері**	**Капиталға тікелей әсер**	Айырбас бағамындағы ұлғаю/(азаю)	Пайдаға әсері	Капиталға тікелей әсер
	8,84%/	**(27.275)**	**–**	9,09%/	1.372/	(32.621)/
АҚШ доллары	**(8,84%)**	**27.275**	**–**	(7,34%)	(1.108)	26.355
	11,12%/	**(37.181)/**	**–**	9,00%/	(19.263)/	–
Еуро	**(11,12%)**	**37.181**	**–**	(5,95%)	12.736	–
	15,22%/	**(10.896)/**	**–**	2,00%/	(1.236)/	–
Ресей рублі	**(15,22%)**	**10.896**	**–**	(22,95%)	14.186	–
Швейцариялық	**11,76%/**	**(55.553)/**	**(50.267)/**	12,22%/	(8.581)/	(58.553)/
франктер	**(11,76%)**	**55.553**	**50.267**	(3,99%)	2.804	19.136
Басқа да	**8,89%/**	**(4.438)/**	**–**	8,55%/	139/	–
валютада	**(8,89%)**	**4.438**	**–**	(13,22%)	(214)	–

Кредиттік тәуекел

Контрагенттердің Топтың қаржы құралдарымен жасалған шарттардың талаптарын орындамауы нәтижесінде туындаған кредиттік тәуекел, әдетте, контрагенттер міндеттемелерінің шамасы Топтың осы контрагенттердің алдындағы міндеттемелерінен асатын (осындай жағдайлар болған кезде), сомамен шектеледі. Топ саясаты кредитті төлеуге қабілетті контрагенттермен бірге қаржы құралдарымен операциялар жасауды көздейді. Кредиттік тәуекелге бейімділіктің ең жоғарғы шамасы әрбір қаржы активінің баланстық құнына тең.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

30. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ (жалғасы)

Кредиттік тәуекел (жалғасы)

Кредиттік тәуекелдің жинақталуы оларға қатысты экономикалық жағдайлардың немесе өзге де жағдайлардың өзгеруі олардың өз міндеттемелерін орындау қабілетіне бірдей әсер етеді деп күтуге негіз бар бір қарыз алушының немесе бірдей сипаттамалармен қарыз алушылар тобы берешегінің бірнеше сомасы болған кезде туындауы мүмкін.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық құны 24.570 млн теңге (ақша қаражаты мен оның баламаларының 10,55%) мөлшеріндегі Топтың ақша қаражаты «Қазпошта» АҚ ағымдағы шоттарында және қысқа мерзімді салымдарында және 22.882 млн теңге (ақша қаражаты мен оның баламаларының 9,82%) мөлшерінде ҚР Ұлттық Банкінде цифрлық шоттарда орналастырылды, олар Топтың байланысты тарапы болып табылады *(29-ескертпе)*. Бұдан басқа, Топ негізінен «BBB -» кредиттік рейтингі бар «Қазақстан Халық банкі» АҚ-да (ақша қаражаты мен оның баламаларының 48,72%) және «BB» кредиттік рейтингі бар «Fortebank» АҚ-да (ақша қаражаты мен оның баламаларының 22,72%) ақша қаражаты мен оның баламаларын орналастырады.

Топта баламалы кредиттік тарихы бар тапсырыс берушілермен мәмілелер жасасуға және белгіленген кредит беру лимиттерінен асырмауға тұрақты бақылауды көздейтін саясат қолданылады. Топ өз клиенттерінің көпшілігімен алдын ала төлем негізінде жұмыс істеу фактісінің арқасында кредиттік тәуекел азаяды.

Сонымен қатар, Топ банктерге берілген қаржылық кепілдіктер бойынша кредиттік тәуекелге ұшырайды. Осыған байланысты Топтың максималды тәуекелі *27-ескертпеде* көрсетілген кепілдік талаптары қойылған жағдайда Топ төлеуге міндетті болатын ең жоғары сомаға тең.

Өтімділік тәуекелі

Топ Акционердің талаптарына сәйкес қысқа мерзімді, орта мерзімді және ұзақ мерзімді қаржыландырудың өтімділік тәуекелін бақылайды. Топ бірдей резервтер, банктік қарыздар және қолжетімді кредит желілерін қолдау жолымен, болжамдалған және нақты ақша қозғалысына мониторинг жүргізу жолымен қаржы активтері мен міндеттемелерін өтеу мерзімдерін салыстыру жолымен өтімділік тәуекелін басқарады.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың кредиттік мекемелерде қол жетімді кредит желілері бар: «Қазақстан Халық Банкі» АҚ, «ForteBank» АҚ, Citibank, «Ситибанк Қазақстан» АҚ және «Фридом Банк Қазақстан» АҚ 259.680 млн теңге жалпы сомаға игерілмеген қалдықпен (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: «Қазақстан Халық Банкі» АҚ, «ForteBank» АҚ және Citibank 128.068 млн теңге жалпы сомаға).

Топ тұрақты негізде Акционер белгілеген және кредиттік келісімдерде/кепілдік шарттарында көзделген қаржылық коэффициенттердің шекті мәндерінің орындалуын бақылауды және мониторингті жүзеге асырады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

30. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ (жалғасы)

Өтімділік тәуекелі (жалғасы)

Келесі кестелерде Топтың қаржылық міндеттемелері бойынша келісімшарттық мерзімдері көрсетіледі. Кесте Топтан төлем талап етілуі ықтимал ең ерте күннің негізінде қаржылық міндеттемелер бойынша дисконтталмаған ақша ағындарының қозғалысы негізінде жасалды. Кесте пайыздар бойынша, сол сияқты борыштың негізгі сомасы бойынша ақша ағындарын қамтиды.

Млн. теңгемен	Талап етілгенге дейін	1 айға дейін	1-3 ай	3 ай - 1 жыл	1-5 жыл	5 жылдан астам	Жиыны
2025 ж.							
Пайызсыз:							
Кредиторлық берешек	–	522.689	343	2.738	–	–	525.770
Басқа да міндеттемелер	–	16.172	49.671	15.042	–	–	80.885
Пайыздық:							
Қарыздар	–	35.795	63.465	530.765	1.990.429	2.749.360	5.369.814
Жалдау	–	7.620	1.718	40.466	225.579	392.427	667.810
Туынды қаржы құралдары	–	–	–	94.455	–	–	94.455
Қаржылық кепілдіктер	61.539	–	–	–	–	–	61.539
	61.539	**582.276**	**115.197**	**683.466**	**2.216.008**	**3.141.787**	**6.800.273**
2024 ж.							
Пайызсыз:							
Кредиторлық берешек	–	223.237	7.725	389	–	–	231.351
Басқа да міндеттемелер	–	18.966	40.069	17.833	–	–	76.868
Пайыздық:							
Қарыздар	–	5.267	53.609	891.823	1.132.753	2.608.153	4.691.605
Жалдау	–	7.371	3.898	27.154	141.989	232.330	412.742
Туынды қаржы құралдары	–	–	–	34.312	–	–	34.312
Қаржылық кепілдіктер	72.415	–	–	–	–	–	72.415
	72.415	**254.841**	**105.301**	**971.511**	**1.274.742**	**2.840.483**	**5.519.293**

Қаржылық кепілдік шарттары бойынша кестеде келтірілген сомалар Топқа кепілдік шарты бойынша контрагент талаптар қойған кезде өтеуге тура келетін ең жоғары сомаларды көрсетеді. Есепті күні Топ 50%-дан астам ықтималдықпен осы шарттар бойынша ешқандай төлем талап етілмейді деп санайды. Сонымен қатар, бұл бағалау контрагенттің кепілдік талаптарын қою ықтималдығы өзгерген кезде өзгеруі мүмкін. Бұл ықтималдық контрагенттің кепілдік берілген дебиторлық берешегі бойынша дефолт ықтималдығына байланысты.

Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құн тарату кезінде мәжбүрлеп сату немесе өткізу жағдайларын қоспағанда, құралды хабардар тараптар арасында коммерциялық жағдайларда айырбастауға болатын сома ретінде анықталады. Топтың көптеген қаржы құралдары үшін әділ құнды анықтау үшін қолда бар нарықтық тетіктер болмағандықтан, әділ құнды бағалау кезінде ағымдағы экономикалық жағдайлар мен құралға тән нақты тәуекелдер негізінде болжамдарды пайдалану қажет.

Топ осындай қаржы құралдарының әділ құнын есептеу үшін келесі әдістер мен жорамалдарды пайдаланады:

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

30. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ (жалғасы)

Ақша қаражаты мен оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларының баланстық құны осы қаржы құралдарының қысқа мерзімді өтеу сипатына байланысты олардың әділ құнына тең болады.

Қаржы активтері мен міндеттемелер

Төлеу мерзімі он екі айдан аз активтер мен міндеттемелер үшін баланстық құны осы қаржы құралдарын өтеудің салыстырмалы қысқа мерзімі салдарынан шамамен әділ құнына тең.

Өтеу мерзімі он екі айдан асатын активтер мен міндеттемелер үшін әділ құн есепті жылдың соңында қолданылған, нарық мөлшерлемесін қолдану арқылы дисконталған қаржы құралдарының болашақтағы қозғалысының келтірілген құнын білдіреді.

Туынды қаржы құралдары

Туынды қаржы құралының әділ құнын есептеу Топтың және контрагенттердің кредиттік тәуекелдерін көрсететін мөлшерлемелер бойынша дисконталған форвардтық айырбас бағамдары (есепті күні байқалатын) және шарттық форвардтық бағамдар негізінде бағаланатын күтілетін болашақ ақша ағындарын дисконттау әдісімен жүргізілді.

Қарыздар

Банк қарыздарының әділ құнының есебі ұқсас өтеу мерзімдері мен кредиттік рейтинг параметрлері бар қарыздар бойынша тиісті жылдың соңына басым нарықтық мөлшерлемелерді пайдалана отырып, есепті өтеу кезеңі ішінде жекелеген қарыздар бойынша ақша қаражатының күтілетін болашақ ағындарын дисконттау арқылы жасалды. Топқа халықаралық қаржы институттары және шетелдік банктер берген қарыздар бойынша пайыздық мөлшерлемелер ҚР жеке коммерциялық кредиттік ұйымдардың пайыздық мөлшерлемелерінен төмен болғанымен, кредиторлардың осы санаты үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ретінде қарастырылады. Шығарылған борыштық бағалы қағаздардың (облигациялардың) әділ құны есепті күнге нарықтық бағалар негізінде айқындалды.

Әділ құны бойынша тұрақты түрде бағаланбайтын, Топтың қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің әділ құны (бірақ әділ құнды міндетті түрде ашумен)

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша берілген қарыздарды, қарыздар мен шығарылған борыштық бағалы қағаздарды қоспағанда, қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің әділ құны олардың баланстық құнынан айтарлықтай ерекшеленбеді. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы құралдарының баланстық және әділ құны былайша көрсетілген:

	2025 ж.		2024 ж.	
Млн. теңгемен	**Баланстық құн**	**Әділ құны**	Баланстық құн	Әділ құны
Берілген қарыздар	**–**	**–**	2.692	2.516
Басқа да қаржы активтері	**40.216**	**38.597**	31.218	30.069
Қарыздар	**1.909.785**	**1.886.265**	1.361.496	1.337.391
Борыштық бағалы қағаздар	**1.276.232**	**1.119.852**	1.291.892	1.208.326

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

30. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ (жалғасы)

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Топ аталған бағалауларды қалыптастыру кезінде пайдаланылатын деректердің маңыздылығын ескеретін әділ құнды бағалаудың келесі иерархиясын пайдалана отырып әділ құнды бағалайды:

- 1-деңгей: ұқсас қаржы құралдарына қатысты белсенді нарықтағы (түзетілмеген) баға белгілеулері;
- 2-деңгей: тікелей (яғни баға белгілеулер) не болмаса жанама (яғни, баға белгілеуден туынды деректер) қол жетімді 1-деңгейге жататын баға белгілеуден басқа деректер. Бұл санатқа мыналарды пайдалана отырып бағаланатын құралдар жатады: ұқсас құралдар үшін белсенді нарықтарда нарықтық баға белгілеулері, белсенді ретінде қарастырылмайтын нарықтарда ұқсас құралдар үшін нарықтық баға белгілеулер, немесе басқа да бағалау әдістері, олардың барлық пайдаланылатын деректері қадағаланатын бастапқы деректерге тікелей немесе жанама негізделеді;
- 3-деңгей: қолжетімді болып табылмайтын деректер. Осы санатқа қадағаланатын бастапқы деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдар кіреді, әрі мұндай қадағаланбайтын деректер құралдың бағалануына айтарлықтай ықпал етеді. Осы санатқа ұқсас құралдар үшін баға белгілеулердің негізінде бағаланатын құралдар кіреді, әрі соларға қатысты елеулі қадағаланбайтын баға белгілеулер немесе құралдар арасындағы айырманы көрсету үшін пайымдауларды пайдалану талап етіледі.

Кестеде әділ құн иерархиясы деңгейлерінің бөлігінде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы құралдарының талдауы келтірілген:

Млн. теңгемен	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Жиыны
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері:				
- басқа да қаржы активтері	**–**	**37.450**	**515**	**37.965**
Пайда және зиян арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтері:				
- басқа да қаржы активтері	**–**	**–**	**632**	**632**
Жиыны	**–**	**37.450**	**1.147**	**38.597**
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржылық міндеттемелер:				
- борыштық бағалы қағаздар	**–**	**318.156**	**–**	**318.156**
- Акционерден борыштық бағалы қағаздар	**–**	**801.696**	**–**	**801.696**
- банктік кредиттер	**–**	**1.841.777**	**–**	**1.841.777**
- Акционерден қарыздар	**–**	**44.488**	**–**	**44.488**
Пайда және зиян арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржылық міндеттемелер:	**–**		**–**	
- туынды қаржы құралдары	**–**	**91.496**	**–**	**91.496**
Жиыны	**–**	**3.097.613**	**–**	**3.097.613**

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

30. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ (жалғасы)

Әділ құнды бағалау иерархиясы (жалғасы)

Кестеде әділ құн иерархиясы деңгейлерінің бөлігінде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы құралдарының талдауы келтірілген:

Млн. теңгемен	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Жиыны
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері:				
- берілген қарыздар	–	2.516	–	2.516
- басқа да қаржы активтері	–	29.437	–	29.437
Пайда және зиян арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтері:	–	–	–	–
- басқа да қаржы активтері	–	–	632	632
Жиыны	**–**	**31.953**	**632**	**32.585**
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржылық міндеттемелер:				
- борыштық бағалы қағаздар	–	347.515	–	347.515
- Акционерден борыштық бағалы қағаздар	–	860.811	–	860.811
- банктік кредиттер	–	1.268.631	–	1.268.631
- Акционерден қарыздар	–	68.760	–	68.760
Пайда және зиян арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржылық міндеттемелер:	–	–	–	–
- туынды қаржы құралдары	–	32.697	–	32.697
Жиыны	**–**	**2.578.414**	**–**	**2.578.414**

2 және 3-деңгейдегі қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің әділ құны ақша қаражатының дисконталған ағынан талдау негізінде ортақ қабылданған бағалау модельдері бойынша есептелген. Бұл ретте барынша маңызды бастапқы деректер контрагенттердің кредиттік тәуекелін көрсететін дисконттау мөлшерлемесі және туынды қаржы құралдары үшін нарықтық форвардтық бағамдар болып табылады.

31. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІН БОЛҒАН ОҚИҒАЛАР

Алынған қарыздар

Societe Generale және Natixis

2026 жылғы қаңтарда Топ «ҚТЖ-Жолаушылар локомотивтері» ЖШС еншілес ұйымы арқылы Societe Generale және Natixis–пен 2023 жылғы 23 ақпанда жүк және жолаушылар локомотивтерін 627.110.893 еуро жалпы сомаға сатып алуды қаржыландыруға жасалған BPIfrance экспорттық-кредиттік агенттігінің кепілдігімен кредиттік келісім шеңберінде 2.144.923 еуро жалпы сомаға (1.269 млн теңге) қарыз қаражатын алды (BPIfrance сыйлықақысын қоса алғанда). Қарыз бойынша пайыздар Euribor 6m + 1,15% сыйақы мөлшерлемесі бойынша жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2036 жылы толық өтелгенге дейін жарты жылдық төлемдермен өтелуі тиіс болды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

31. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІН БОЛҒАН ОҚИҒАЛАР (жалғасы)

Алынған қарыздар (жалғасы)

Societe Generale және Natixis (жалғасы)

2026 жылғы қаңтар-ақпанда Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС еншілес ұйымы арқылы Societe Generale және Natixis–пен 2024 жылғы 13 желтоқсанда жүк локомотивтерін 770.000.000 еуро жалпы сомаға сатып алуды қаржыландыруға жасалған BPIfrance экспорттық-кредиттік агенттігінің кепілдігімен кредиттік келісім шеңберінде 30.858.301 еуро жалпы сомаға (18.009 млн теңге) қарыз қаражатын алды (BPIfrance сыйлықақысын қоса алғанда). Қарыз бойынша пайыздар Euribor 6m + 0,8% сыйақы мөлшерлемесі бойынша жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2035 жылы толық өтелгенге дейін жарты жылдық төлемдермен өтелуі тиіс болды.

China Development Bank, Exim Bank of China

2026 жылғы қаңтарда Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС еншілес ұйымы арқылы, The Export-Import Bank of China және China Development Bank-пен 2025 жылғы 7 ақпанда жасалған Sinosure кредиттері мен экспортын сақтандыру жөніндегі қытай корпорациясының кепілдігімен 3.560.188.615 юань жалпы сомаға магистральдық және маневрлік локомотивтерді сатып алуды қаржыландыруға кредиттік келісім шеңберінде 299.558.147 юань (21.616 млн теңге) сомасына қарыз қаражатын алды. Қарыз бойынша пайыздар LPR 5y - 0,55% сыйақы мөлшерлемесі бойынша жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2040 жылы толық өтелгенге дейін 2028 жылдан бастап жарты жылдық төлемдермен өтелуі тиіс.

«Ситибанк Қазақстан» АҚ

2026 жылғы ақпанда Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС-тің еншілес ұйымы арқылы «Қазақстан Ситибанкі» АҚ-мен 2009 жылғы 30 қарашада жасалған Қысқа мерзімді кредиттер туралы бас келісімнің шеңберінде 14.000 млн теңге жалпы сомаға 18,11 %-ға дейін сыйақы мөлшерлемесімен және бір жылға дейін өтеу мерзімімен қарыз қаражатын алды.

Азия инфрақұрылымдық инвестициялар банкі, Халықаралық қаржы корпорациясы, Standard Chartered Bank

2026 жылғы 9 қаңтарда «Алматы торабын айналып өтетін айналма теміржол желісін салу» жобасын (бұдан әрі - Жоба) іске асыру шеңберінде Топ Компания арқылы Азия инфрақұрылымдық инвестициялар банкімен (бұдан әрі – AIIB), Халықаралық қаржы корпорациясымен (бұдан әрі – IFC) және MIGA-ның кепілдікпен қамтамасыз етуіне Standard Chartered Bank-пен 243.428.993 швейцариялық франк жалпы сомаға негізгі талаптар туралы келісімді және қарыздар туралы келісімді жасады.

2026 жылғы ақпанда Топ 2026 жылғы 9 қаңтарда AIIB-мен 119.923.249 швейцариялық франк жалпы сомасына Жобаны қаржыландыруға жасалған кредиттік келісім шеңберінде 72.501.178 швейцариялық франк (46.732 млн теңге) жалпы сомасына қарыз қаражатын алды. Қарыз бойынша пайыздар SARON 6m + 1,3% сыйақы мөлшерлемесі бойынша жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2035 жылы толық өтелгенге дейін жарты жылдық төлемдермен өтелуі тиіс болды.

2026 жылғы ақпанда Топ 2026 жылғы 9 қаңтарда IFC-мен 39.974.416 швейцариялық франк жалпы сомасына Жобаны қаржыландыруға жасалған кредиттік келісім шеңберінде 24.167.059 швейцариялық франк (15.577 млн теңге) жалпы сомасына қарыз қаражатын алды. Қарыз бойынша пайыздар SARON 6m + 1,3% сыйақы мөлшерлемесі бойынша жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2035 жылы толық өтелгенге дейін жарты жылдық төлемдермен өтелуі тиіс болды.

2026 жылғы ақпанда Топ 2026 жылғы 9 қаңтарда MIGA-ның кепілдікпен қамтамасыз етуіне Standard Chartered Bank-мен 83.531.328 швейцариялық франк жалпы сомасына Жобаны қаржыландыруға жасалған кредиттік келісім шеңберінде 51.896.370 швейцариялық франк (33.335 млн теңге) жалпы сомасына қарыз қаражатын алды. Қарыз бойынша пайыздар SARON 6m + 0,55% сыйақы мөлшерлемесі бойынша жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2035 жылы толық өтелгенге дейін жарты жылдық төлемдермен өтелуі тиіс болды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

31. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІН БОЛҒАН ОҚИҒАЛАР (жалғасы)

Алынған қарыздар (жалғасы)

Акционер

2026 жылғы ақпанда Топ, Компания арқылы «Бахты-Аягөз» жаңа теміржол желісін салу және 6 теңіз кемесін сатып алу мақсатында Astana International Exchange (AIX) LPR1Y + жылдық 1,2 % купондық мөлшерлемемен және 2028 жылы өтеу күнімен 2.220.000.000 юань (158.730 млн теңге) көлемінде Акционердің пайдасына облигацияларды шығарды. Купон жылына екі рет төленеді.

Deutsche Bank Luxembourg, S.A. және Banco Santander, S.A.

2026 жылғы наурызда Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» ЖШС еншілес ұйымы арқылы Deutsche Bank Luxembourg S.A. және Banco Santander S.A.-мен АҚШ-тың Экспорт-кредит банкінің (US EXIM Bank) кепілдігімен 2025 жылғы 26 қарашада жасалған швейцариялық франк баламасында 445.000.000 АҚШ доллары жалпы сомаға жүк тепловоздарын сатып алуды қаржыландыруға кредиттік келісім шеңберінде 19.259.005 швейцариялық франк жалпы сомаға (12.172 млн теңге) қарыз қаражатын игерді (US EXIM Bank сыйлықақысын қосқанда). Қарыз бойынша пайыздар SARON O/N + 0,48% сыйақы мөлшерлемесі бойынша тоқсан сайынғы төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2036 жылы толық өтелгенге дейін тоқсан сайынғы төлемдермен өтелуі тиіс болды.

ҚОСЫМША АҚПАРАТ

GRI 2-3

ЕСЕП ТУРАЛЫ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ-ның 2025 жылға арналған біріктірілген жылдық есебі тұрақты даму саласындағы ақпаратты ашуды қоса алғанда, Компания қызметінің қаржылық және қаржылық емес нәтижелері шоғырландырылған бірыңғай құжат болып табылады

Есеп барлық еншілес ұйымдардың қызметін қамтиды, Global Reporting Initiative (GRI) және Sustainability Accounting Standards Board (SASB) халықаралық стандарттарын қолдана отырып, сондай-ақ Қаржылық тұрақтылық жөніндегі кеңес жанындағы Климаттың өзгеруіне байланысты қаржылық ақпаратты ашып көрсету жөніндегі жұмыс тобының (TCFD) ұсынымдарына сәйкес дайындалды.

GRI және SASB стандарттары шеңберінде ақпаратты өлшеуге және ашып көрсетіге әртүрлі, сонымен қатар қолайлы тәсілдерді пайдалануға жол беріледі. Мұндай тәсілдерді қолдану ашып көрсетудің айтарлықтай әртүрлі нәтижелеріне әкелуі мүмкін, бұл өз кезегінде ақпараттың басқа ұйымдардың деректерімен салыстырмалылығына әсер етуі мүмкін. Осыған орай, тұрақты даму саласындағы ақпарат басшылық қолданатын және осы Есепте сипатталған әдіснамамен жиынтықта қаралуға тиіс.

Есепте 2025 жылғы 1 қаңтардан 31 желтоқсанға дейінгі кезеңдегі Компания қызметінің нәтижелері көрсетілген. Ашықтықты және серпінді талдау мүмкіндігін қамтамасыз ету үшін негізгі көрсеткіштер өткен кезеңдердегі деректермен салыстырылып және жекелеген көрсеткіштер бойынша – болжамды мәндер ұсынылған.

Ақпаратты ашып көрсетіге кешенді тәсілді қолдану мүдделі тараптарға Компанияның экономикалық, экологиялық және әлеуметтік әсерін қоса алғанда, оның қызметі туралы әділ және жан-жақты түсінік алуға мүмкіндік береді.

GRI 2-4

Алдыңғы кезеңдерге аранлаған есептер танысу үшін Компанияның веб-сайтында қолжетімді (https://railways.kz/ru/investoram/godovye-otchety/)

2024 жылға арналған есеп 2025 жылдың 30 мамырында бекітілген және веб-сайтта орналастырылған.

Осы Есеп «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 2026 жылғы 11 маусымдағы шешімімен бекітілген.

Компанияның 2024 жылға арналған Біріктірілген жылдық есебімен салыстырғанда осы Есепте жекелеген көрсеткіштерге қатысты өзгерістер болды, өзгерістердің толық түсіндірмелері Есептің мәтінінде берілген.

АҚПАРАТ ПЕРИМЕТРІ

GRI 2-3, 2-2

Осы Есептің шекаралары 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған қаржылық жылға сәйкес келеді. Төменде «ҚТЖ» ҰК» АҚ біріктірілген қаржылық есептілігінің периметріне киргізілген ұйымдардың тізбесі берілген:

«Жолаушылар тасымалы» АҚ, «Вагонсервис» АҚ, «Кедентранссервис» АҚ, «ҚАЗАҚСТАННЫҢ КӨЛІК ХОЛДИНГІ» ЖШС, «KTZ Express» АҚ, «KTZ EXPRESS SHIPPING» ЖШС, «Xinjiang KTZ International Logistics Co. Ltd» компаниясы (ҚХР), «KTZ Express Hong Kong» ЖШҚ (ҚХР), «KTZE – Khorgos Gateway» ЖШС, «KTZ Air Cargo» АҚ «Қазтеміртранс»АҚ, «Kazakhstan Temir Zholy Finance B.V» жауапкершілігі шектеулі компаниясы (Нидерланд Корольдігі), «Қазақстандық вагон құрастыру компаниясы» ЖШС, «Тұлпар» вагон құрастыру зауыты» ЖШС, «Теміржолсу» АҚ, «Теміржолсу-Ақтөбе» ЖШС, «Теміржолсу-Маңғыстау» ЖШС, «Теміржолсу-Қызылорда» ЖШС, «Теміржолсу-Көкшетау» ЖШС, «Теміржолсу-Қарағанды» ЖШС, «Теміржолсу-Павлодар» ЖШС, «Теміржолсу-Алматы» ЖШС, «Теміржолсу-Арыс» ЖШС, « Теміржолсу-Қостанай» ЖШС, «Теміржолсу-Аягөз» ЖШС, «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС, «ҚТЖ-Жолаушылар локомотивтері» ЖШС, «Әскерилендірілген темір жол күзеті» ЖШС, «Құрық порты» ЖШС, «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» ұлттық компаниясы» АҚ, сондай-ақ қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындар үлестік әдіспен енгізілген: «Қытай-Қазақстан (Сиань) сауда-логистикалық

компаниясы» ЖШҚ, жеке компания Kazakh-Chinese trade and logistics company (Almaty) Ltd, «Қытай-Қазақстан халықаралық логистикалық компаниясы Ляньюньган» ЖШҚ (ҚХР), «Ақтау Теңіз Солтүстік Терминалы» ЖШС, «KIF Warehouses (КИФ Веэрхаусис)» ЖШС, «KPMC Ltd» жеке меншік компаниясы, «Dosjan temir joly» АҚ, «Біріккен көліктік-логистикалық компания – Еуразиялық темір жол альянсы» АҚ, «Middle Corridor Multimodal Ltd» жеке меншік компаниясы, «Транстелеком» АҚ, «СиАрКей-Терминал» ЖШҚ, «Ақтау халықаралық контейнерлік хабы» ЖШС.Басқа қаржылық активтер: СП «YuXinOu (Chongqing) Logistics Co» Ltd» (ҚХР) Мұхамеджан Тынышпаев атындағы ALT Университеті» АҚ.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ тұрақты даму саласындағы есептілік жүйесін жетілдіруді жалғастыруда. Есепті жылы шекараларына тек қана «Теміржолсу» АҚ, «Теміржолсу-Ақтөбе» ЖШС, « Теміржолсу-Маңғыстау» ЖШС, «Теміржолсу-Қызылорда» ЖШС, «Теміржолсу-Көкшетау» ЖШС, «Теміржолсу-Қарағанды» ЖШС, «Теміржолсу-Павлодар» ЖШС, « Теміржолсу-Алматы» ЖШС, «Теміржолсу-Арыс» ЖШС, «Теміржолсу-Қостанай» ЖШС, «Теміржолсу-Қарағанды» ЖШС, «Теміржолсу-Аягөз» кірген суға байланысты көрсеткіштерді қоспағанда, қаржылық емес ақпаратты ашып көрсету периметрінің қаржылық есептілік шекараларына толық сәйкестігі қамтамасыз етілді.

МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫ АЙҚЫНДАУ ТӘРТІБІ

GRI 2-14, 3-1, 3-2

Біріктірілген жылдық есепті дайындау шеңберінде Компания жыл сайынғы негізде қызметтің экологиялық, экономикалық және әлеуметтік аспектілерін қамтитын маңызды тақырыптарды айқындау рәсімін іске асырады.

2025 жылғы маңызды тақырыптарды айқындау процесі GRI 2021 стандарттарының тәсілдеріне сәйкес және Компания қызметінің экономикаға, қоршаған ортаға және қоғамға әсерін (impact materiality), сондай-ақ тұрақты даму факторларының Компания қызметінің қаржылық жағдайы мен нәтижелеріне әсерін (financial materiality) бағалауды көздейтін қос маңыздылық (double materiality) қағидатын ескере отырып жүзеге асырылды.

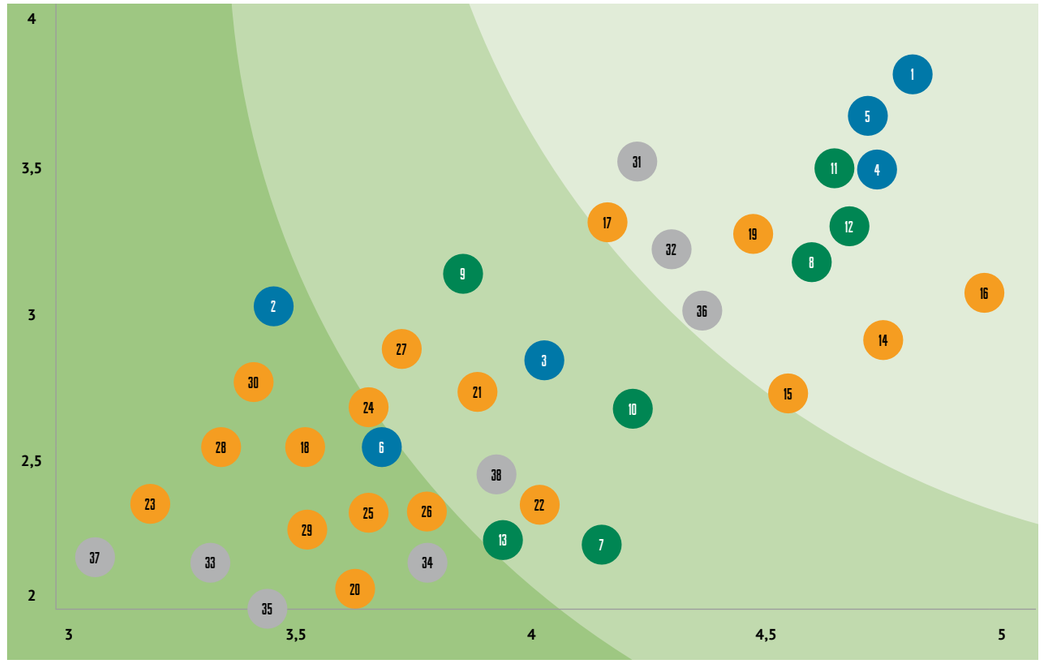
Әдіснама тақырыптарды сәйкестендіру, бағалау және басымдық беру кезеңдерін қамтыды. Бірінші кезең шеңберінде GRI стандарттарында көзделген 30 тақырыпты, сондай-ақ Компания қызметінің салалық ерекшелігі мен өзгешеліктерін ескере отырып айқындалған 8 қосымша тақырыпты қоса алғанда, әлеуетті релевантты 38 тақырыптың тізбесі қалыптастырылды.

Бағалау кезеңінде «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметкерлері, «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялар тобының өкілдері, кәсіподақ ұйымдары, сондай-ақ клиенттер мен жеткізушілер кіретін негізгі мүдделі тараптар тобы айқындалды. Олардың пікірлерін жинау үшін цифрлық құралдарды пайдалана отырып сауалнама жүргізілді, оның нәтижелері тақырыптардың маңыздылығын сандық бағалауға негіз болды.

Тақырыптарды бағалау және басымдандыру нәтижелері қос маңыздылық матрицасы түрінде ұсынылды («Қос маңыздылық матрицасы» суретін қараңыз). Матрицаның көлденең өсі бойынша мүдделі тараптар үшін тақырыптардың маңыздылық дәрежесі, тік осі бойынша – Компания қызметінің экономикаға, қоршаған ортаға және қоғамға әсер ету деңгейі, сондай-ақ қаржылық тұрақтылыққа әлеуетті әсер ету деңгейі көрсетілген.

Матрицаның жоғарғы оң жақ секторында орналасқан тақырыптар Компания үшін де, мүдделі тараптар үшін де маңыздылықтың ең жоғары дәрежесімен сипатталады және осы Есепте ашып көрсету үшін басым тақырыптар ретінде айқындалады. Маңыздылығы орташа тақырыптар матрицаның орталық бөлігінде ұсынылған және олардың релеванттылығын ескере отырып ашылады, ал төменгі сол жақ бөлігінде орналасқан, маңыздылығы төмен тақырыптар ашып көрсетудің басым периметріне енгізілмеген.

2025 ЖЫЛДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ БОЙЫНША ҚОС МАҢЫЗДЫЛЫҚ МАТРИЦАСЫ

Төмен әсер | Орташа әсер | Жоғары әсер

Маңызды тақырыптардың және тиісті GRI стандарттарының толық тізілімі

Экономикалық көрсеткіштер

1. Экономикалық нәтижелілік (201)	2. Нарықтарда болу (202)	3. Тікелей емес экономикалық әсерлер (203)
4. Сатып алу іс-тәжірибелері (204)	5. Сыбайлас жемқорлыққа қарыс іс-қимыл (205)	6. Бәсекелестікке қарсы тұру (206)

Экологиялық көрсеткіштер

7. Материалдар (301)	8. Энергия (302)	9. Су және төгінділер (303)
10. Биоалуантүрлілік (304)	11. Шығарындылар (305)	12. Қалдықтар (306)
13. Жеткізушіні экологиялық бағалау		

Әлеуметтік көрсеткіштер

14. Жұмыспен қамту (401)	15. Еңбек және еңбек қатынастары (402)	16. Жұмыс орнындағы қауіпсіздік пен денсаулық (403)
17. Оқыту және білім беру (404)	18. Әртүрлілік және тең мүмкіндіктер (405)	19. Кемсітпеушілік (406)
20. Жиналыс еркіндігі (407)	21. Балалар еңбегі (408)	22. Мәжбүрлі және міндетті еңбек (409)
23. Қауіпсіздік іс-тәжірибелері (410)	24. Байырғы халықтардың құқықтары (411)	25. Жергілікті қоғамдастықтар (413)
26. Жеткізушіні әлеуметтік бағалау (414)	27. Мемлекеттік саясат (415)	28. Клиенттердің денсаулығы мен қауіпсіздігі (416)
29. Маркетинг және таңбалау (417)	30. Клиенттердің құпиялылығы (418)	

Қосымша тақырыптар

31. Пойыздар қозғалысының қауіпсіздігі	32. Клиенттердің қанағаттануын арттыру	33. Ақпараттық қауіпсіздік
34. Климатты басқару	35. Адам құқықтары	36. Қызметкерлердің амандық үрдісі
37. Бәсекеге қарсы іс-тәжірибеге қарыс тұру	38. Мүдделерді қолдау	

2026 жылғы наурызда Компания басшылығы маңызды тақырыптар тізбесін қарап, және мақұлдады (26.03.2026 ж. № 174-ЦЗ бұйрық).

ТАҚЫРЫПТАР МАҢЫЗДЫЛЫҒЫНЫҢ ӨЗГЕРУІ

Жүргізілген сауалнаманың нәтижелері бұрын айқындалған тізбенің өзектілігін растады: алдыңғы есепті кезеңдегідей сол 14 тақырып маңызды деп танылды, бұл басымдықтардың тұрақтылығы және мүдделі тараптардың Компания қызметінің негізгі аспектілеріне қызығушылығының сақталуын дәлелдейді.

Әрбір маңызды тақырып бойынша Компания қызметінің сипатын, ауқымын және бағытын ескере отырып, экономикалық, экологиялық және әлеуметтік салалардағы, сондай-ақ адам құқықтары саласындағы оң және теріс әсерлерді қоса алғанда, нақтылап талдау жүргізілді.

	2024 тақырыптары		2025 тақырыптары
Экономикалық тақырыптар			
201	Экономикалық нәтижелілік	201	Экономикалық нәтижелілік
204	Сатып алу іс-тәжірибелері	204	Сатып алу іс-тәжірибелері
205	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	205	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл
Экологиялық тақырыптар			
302	Энергия	302	Энергия
305	Шығарындылар	305	Шығарындылар
306	Қалдықтар	306	Қалдықтар
Әлеуметтік тақырыптар			
401	Жұмыспен қамту	401	Жұмыспен қамту
402	Еңбек және еңбек қатынастары	402	Еңбек және еңбек қатынастары
403	Жұмыс орнындағы қауіпсіздік пен денсаулық	403	Жұмыс орнындағы қауіпсіздік пен денсаулық
404	Оқыту және білім беру	404	Оқыту және білім беру
406	Кемсітпеушілік	406	Кемсітпеушілік
Қосымша тақырыптар			
–	Пойыздар қозғалысының қауіпсіздігі	–	Пойыздар қозғалысының қауіпсіздігі
–	Клиенттердің қанағаттануын арттыру	–	Клиенттердің қанағаттануын арттыру
–	Қызметкерлердің амандық үрдісі	–	Қызметкерлердің амандық үрдісі

МАҢЫЗДЫЛЫҚТЫ ТАЛДАУ

Компания қызметінің тұрақты дамуына және ұзақ мерзімді тиімділігіне әсер ететін негізгі мәселелерді айқындау кешенді талдамалық тәсілді қолдана отырып жүзеге асырылады.

Талдау негізінде қызметтің экономикалық, экологиялық және әлеуметтік аспектілерін сипаттайтын сандық және сапалық көрсеткіштердің жиынтығын бағалау жатыр. Атап айтқанда, қаржылық нәтижелер, шығарындылар мен өзге де экологиялық көрсеткіштерді қоса алғанда, қоршаған ортаға әсер ету жөніндегі деректер, сондай-ақ қызметкерлер мен клиенттердің қанағаттану деңгейін көрсететін әлеуметтік индикаторлар қаралады.

Келесі кезеңде Компанияның ұзақ мерзімді құнын құруға анықталған факторлардың әсерін бағалау, оның ішінде олардың мүдделі тараптарға әсерін талдау жүргізіледі. Кейіннен неғұрлым маңызды әсерлер мен тәуекелдерді басымдандыра отырып, тәуекелдерді корпоративтік басқару жүйесіне нәтижелерді біріктіру қосымша жүзеге асырылады.

Маңызды тақырыптарды түпкілікті іріктеу Компанияның қаржылық нәтижелері мен орнықтылығына тұрақты даму факторларының әсерін, сондай-ақ Компания қызметінің экономикаға, қоршаған ортаға және қоғамға ықпалының ауқымын есепке алуды көздейтін қос маңыздылық (double materiality) қағидатын қолдана отырып жүзеге асырылады.

Маңыздылықты талдау рәсімі тұрақты сипатта болады және жыл сайынғы негізде жүргізіледі.

Өзінің операциялық қызметі шеңберінде Компания әртүрлі бағыттағы әсер етеді. Бір жағынан, жүктер мен жолаушыларды тасымалдау экономика мен сауда байланыстарын дамытуға ықпал етеді, ал темір жолдарды салу мен жаңғыртуды қоса алғанда, инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру жұмыс орындарын құруды қамтамасыз етеді және экономикалық өсуді ынталандырады. Екінші жағынан, Компанияның қызметі ластаушы заттардың шығарындыларын, шудың әсерін және өзге де экологиялық факторларды қоса алғанда, қоршаған ортаға әсермен ұштасады.

Көрсетілген әсерлерді жүйелі бағалау Компанияға басқару шешімдерін қабылдау үшін негіз қалыптастыра отырып, оң әсерлерді де, теріс әсерлерді де анықтауға мүмкіндік береді. Талдау нәтижелері Директорлар кеңесі комитетінің деңгейінде қаралады, оның қорытындысы бойынша қызметтің тиімділігін арттыруға, теріс әсерді төмендетуге және бизнестің ұзақ мерзімді тұрақтылығын нығайтуға бағытталған іс-шаралар айқындалады.

Тұрақты дамуды қамтамасыз ету және Компанияның ұзақ мерзімді құнын арттыру мақсатында стратегиялық дамудың негізгі басымдықтары мыналарды қамтиды:

Қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету – инвестициялық тартымдылық пен ұзақ мерзімді өсудің негіздері ретінде орнықты қаржылық нәтижелерді, жеткілікті өтімділік деңгейін және капиталдың теңгерімді құрылымын қолдау.

Операциялық тиімділікті ұлғайту – бәсекеге қабілетті қызметтерді дамыту, процестерді оңтайландыру және нарықтық жайғасымдарды бекітуге ықпал ететін инновациялық шешімдерді енгізу;

Клиенттердің қанағаттануын арттыру – клиенттерге бағдарланған сервистерді дамыту, сенім мен адалдықты нығайту, Компания қызметтеріне тұрақты сұранысты қамтамасыз ету;

Тасымалдау процесінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету – апаттарды барынша азайту және жолаушылар мен жүктерді қорғау үшін қауіптерді басқару мен қауіпсіздікті бақылаудың заманауи жүйелерін енгізу;

Тұрақты дамуды жалғастыру – экологиялық стандарттарды сақтау, төмен көміртекті даму қағидаттарын іске асыру, адам капиталын дамыту және әлеуметтік тұрақтылықты қолдау.

Қабылданатын шешімдердің ашықтығын, есеп беруге міндеттілігін және сапасын қамтамасыз ететін корпоративтік басқарудың тиімді жүйесі жеке мәнге ие. Бұл фактор Компанияның тұрақты дамуының ажырамас элементі болып табылады және барлық мүдделі тараптар үшін оның инвестициялық тартымдылығы мен ұзақ мерзімді құнын арттыруға жәрдемдеседі.

2025 жылы ұзақ мерзімді дамуға және құнға елеулі әсер ететін факторлар

Факторлар	Салдары	2025 жылға арналған іс-шаралар мен мақсаттар
Қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету	Түсімнің төмендеуі, қаржылық тұрақтылықтың нашарлауы, бағамдық айырма бойынша шығыстардың өсуі, өтімділіктің төмендеуі.	Тарифтік саясатты жетілдіру; тұрақты валютадағы борыш үлесін азайтуды жалғастыру және кредиттік портфельді қайта құрылымдау.
Компанияның тиімділігін арттыру	Жүк айналымының/жолаушылар айналымының төмендеу тәуекелі және жоспарлы көрсеткіштердің орындалмауы.	Контейнерлеу мен бағыттық желіні (оның ішінде баламалы бағыттарды) дамытуды қоса алғанда, тасымалдау процесінің тиімділігі мен сапасын арттыруға, тарифтік саясатты жетілдіруге, пойыздардың қозғалыс жылдамдығын ұлғайтуға және кідірістерін азайтуға, вагон паркімен операцияларды оңтайландыруға, сондай-ақ жүк жөнелтушілер мен жолаушыларға қызмет көрсету сапасын арттыруға бағытталған іс-шаралар кешенін іске асыру.
Клиенттердің қанағаттануын арттыру	Беделдің нашарлауы, түсімнің төмендеуі.	Клиенттердің қанағаттану деңгейін бағалау және оны арттыруға бағытталған іс-шараларды іске асыру.

Факторлар	Салдары	2025 жылға арналған іс-шаралар мен мақсаттар
Пойыздар қозғалысының қауіпсіздігін қамтамасыз ету	Қызметкерлердің өмірі мен денсаулығына қауіп төндірумен, Компания үшін қаржылық шығындар мен бедел салдарларымен байланысты тәуекелдер.	Өндірістік қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі шаралар кешенін іске асыру, оның ішінде талаптардың сақталуын бақылау, жұмыстың қауіпсіз әдістері мен мінез-құлық іс-тәжірибелеріне үйрету, қауіпсіздікті басқарудың автоматтандырылған жүйелерін енгізу, сондай-ақ ақаулы машиналар мен тетіктерге уақтылы қызмет көрсету, жөндеу және оларды пайдалануға жол бермеу арқылы жабдықтардың жарамдылығын қамтамасыз ету.
ESG қағидаттарын енгізу	HR, экологиялық және климаттық тәуекелдер, оның ішінде еңбек заңнамасының бұзылуы, жалдау кезіндегі сыбайлас жемқорлық көріністері, әлеуметтік шиеленіс, сондай-ақ климаттық жағдайлардың өзгеруі (оның ішінде Каспий теңізі деңгейінің төмендеуі) кадрлардың кетуіне, түсімнің төмендеуіне және Компания беделінің нашарлауына әкелуі мүмкін.	Персоналды басқарудың әлеуметтік тұрақтылығы мен тиімділігін арттыруға бағытталған іс-шаралар кешенін (оның ішінде ынталандырудың корпоративтік жүйесін, ерте зейнетке шығу бағдарламаларын және рекрутингті оңтайландыруды) іске асыру, сондай-ақ экологиялық тұрақтылық пен қоршаған ортаға әсерді азайту (оның ішінде түбін тереңдету, тереңдікті өлшеу және эмиссиялар мен көміртегі ізін қысқарту жөніндегі іс-шаралар).

2025 жылғы Компанияның сыртқы мүдделі тараптарға әсер ету көрсеткіштері

Қызмет түрі	Акционер	Клиенттер	Халық	Мемлекеттік органдар	Жеткізушілер және мердігерлер
Жүк тасымалы	Жалғыз Акционерге қатысты таза пайда – 343,6 млрд теңге	Жүк айналымы – 288,8 млрд т-км Тасымалданған жүктер – 319,9 млн тонна Контейнерлердегі транзит – 1 380,0 мың ЖФБ			Сатып алулар – 1 183 млрд теңге
Жолаушылар тасымалы		Жолаушылар айналымы – 11,4 млрд п-км Жөнелтілген жолаушылар – 13 269 мың жолаушы			
		Клиенттердің қанағаттану деңгейі – 87,83%	Салық аударымдары – 279 383,9 млн теңге		
		Қозғалыс қауіпсіздігінің деңгейі – 0,60 оқиға/млн пойыз-км			
Темір жолдар құрылысы		Учаскелік жылдамдық – 37,83 км/сағ Ел ішіндегі құндылықтың үлесі: тауарларда – 63%, жұмыстар мен қызметтерде – 96%.			
		Парниктік газдар шығарындыларының көлемі CO_2-экв (1-, 2-қамту) – 5 236 мың тонна CO_2-экв.			

– Оң әсер ету

– Теріс әсер ету

ESG ҚЫЗМЕТІНІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

ЭКОНОМИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР

57-кесте. **2022–2025 жылдар аралығындағы «ҚТЖ» ҰК» АҚ өңірлер бойынша сатып алулары,** млн теңге

GRI 204-1

	2022	2023	2024	2025
Жалпы нәтиже, млн теңге	**736 153**	**1 090 503**	**942 407**	**1 182 769**
Қазақстан Республикасы	730 401	940 916	937 916	**1 181 136**
Астана қ.	541 118	718 789	695 312	**864 032**
Алматы қ.	40 177	51 193	69 591	**74 627**
Шымкент қ.	17 309	15 807	11 255	**14 016**
Ақмола облысы	58 560	11 869	15 843	**19 787**
Ақтөбе облысы	5 183	7 571	10 107	**13 440**
Алматы облысы	7 282	4 572	8 567	**10 522**
Атырау облысы	2 351	1 983	25 503	**10 507**
Шығыс Қазақстан облысы	3 956	2 492	1 981	**10 696**
Жамбыл облысы	9 223	8 830	6 880	**17 596**
Батыс Қазақстан облысы	852	20 071	17 583	**11 556**
Қарағанды облысы	15 533	20 507	21 956	**24 121**
Қостанай облысы	3 750	4 409	4 705	**36 407**
Қызылорда облысы	2 455	3 561	3 119	**7 250**
Маңғыстау облысы	3 719	5 459	9 249	**5 732**
Павлодар облысы	12 709	12 372	21 980	**34 963**
Солтүстік Қазақстан облысы	1 475	40 673	3 987	**2 025**
Түркістан облысы	4 577	5 672	2 181	**7 423**
Абай облысы	130	4 304	5 178	**9 332**
Жетісу облысы	34	718	2 871	**5 996**
Ұлытау облысы	8	62	69	**1 018**
Бейрезиденттер	5 752	149 587	4 491	**1 633**

58-кесте. **Есепті жылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат мәселелері бойынша басқару органдарының мүшелерін хабардар ету**

GRI 205-2

Басқару органдары мүшелерінің жалпы саны, адам	57 ✓
Ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдері туралы хабардар етілген басқару органдары мүшелерінің жалпы саны, адам	18 ✓
Ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдері туралы хабардар болған басқару органдары мүшелерінің пайызы, %	32 ✓

59-кесте. **Есепті жылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат мәселелері бойынша бизнес-серіктестерді хабардар ету**

Бизнес-серіктестердің жалпы саны, адам	3 884
Ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдері туралы хабардар етілген бизнес-серіктестердің жалпы саны, адам	3 884
Ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдері туралы хабардар етілген бизнес-серіктестердің пайызы, %	100

60-кесте. **Есепті жылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат мәселелері бойынша қызметкерлерді хабардар ету**

Қызметкерлердің жалпы саны, адам	118 506
Ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдері туралы хабардар етілген қызметкерлердің жалпы саны	118 506
Ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдері туралы хабардар болған қызметкерлердің пайызы, %	100

61-кесте. **Есепті жылы өңірлер бөлінісіндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты мен рәсімдері мәселелері бойынша әкімшілік-басқарушылық персоналды оқыту,** адам

Өңірлер	Ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдері бойынша оқытудан өткен әкімшілік-басқарушылық персоналдың жалпы саны
Астана қ.	2 218
Алматы қ.	205
Шымкент қ.	85
Павлодар облысы	134
Алматы облысы	0
Қызылорда облысы	107
Ақтөбе облысы	376
Атырау облысы	100
Маңғыстау облысы	187
Ақмола облысы	411
Шығыс Қазақстан облысы	36
Жамбыл облысы	143
Батыс Қазақстан облысы	5
Қарағанды облысы	242
Қостанай облысы	180
Солтүстік Қазақстан облысы	0
Түркістан облысы	0
Ұлытау облысы	0
Жетісу облысы	56
Абай облысы	160
Қазақстан Республикасынан тыс жерлер	33
ЖИЫНЫ	**4 688**

62-кесте. **Есепті жылы өңірлер бөлінісіндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты мен рәсімдері мәселелері бойынша өндірістік персоналды оқыту,** адам

Өңірлер	Ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдері бойынша оқытудан өткен өндірістік персоналдың жалпы саны
Астана қ.	9 253
Алматы қ.	4 118
Шымкент қ.	1 752
Павлодар облысы	3 658
Алматы облысы	0
Қызылорда облысы	2 889
Ақтөбе облысы	5 100
Атырау облысы	1 706
Маңғыстау облысы	1 551
Ақмола облысы	4 988
Шығыс Қазақстан облысы	377
Жамбыл облысы	3 884
Батыс Қазақстан облысы	12
Қарағанды облысы	5 226
Қостанай облысы	2 442
Солтүстік Қазақстан облысы	0
Түркістан облысы	0
Ұлытау облысы	76
Жетісу облысы	104
Абай облысы	2 912
Қазақстан Республикасынан тыс жерлер	389
ЖИЫНЫ	**50 437**

63-кесте. **Есепті жылы санаттар бөлінісіндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты мен рәсімдері мәселелері бойынша қызметкерлерді оқыту,** адам

	2024			2025		
Санаты	Қызметкерлердің жалпы саны	Ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдері бойынша оқытудан өткен қызметкерлердің жалпы саны	Ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдері бойынша оқытудан өткен қызметкерлердің пайызы	Қызметкерлердің жалпы саны	Ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдері бойынша оқытудан өткен қызметкерлердің жалпы саны	Ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдері бойынша оқытудан өткен қызметкерлердің пайызы
Әкімшілік-басқарушылық персонал	7 017	2 780	39,6%	6 667	4 688	70,3%
Өндірістік персонал	110 664	54 320	49,1%	111 839	50 437	45,1%

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР

64-кесте. **Есепті жылдағы су алу, мегалитрлер**[50]

GRI 303-3

	2024		2025	
Мақсаты бойынша жалпы су тарту	**барлық өңірлерден**	**су тапшылығы бар өңірлерден**	**барлық өңірлерден**	**су тапшылығы бар өңірлерден**
Жер үсті сулар	**824,51**	**302,12**	**20,65** ✓	**8,23** ✓
Тұщы су	516,28	0	0 ✓	0 ✓
Басқа су	308,23	302,12	20,65 ✓	8,23 ✓
Жер асты сулар	**3 672,26**	**824,96**	**4 110,05** ✓	**1 637,61** ✓
Тұщы су	1 951,66	683,29	0 ✓	0 ✓
Басқа су	1 720,6	141,67	4110,05 ✓	1637,61 ✓
Бөгде ұйымдардың суы	**756,26**	**141,67**	**0** ✓	**0** ✓
Тұщы су	347,88	0	0 ✓	0 ✓
Басқа су	408,38	30,94	0 ✓	0 ✓
Жалпы су алу	**5 253,03**	**1 158,02**	**4130,705** ✓	**1645,840** ✓
Көздері бойынша бөгде ұйымдардың суы				
Жер асты сулар	756,26	0	0 ✓	0 ✓

65-кесте. **Судың жалпы таза тұтынуы, мың м³**

	2021	2022	2023	2024	2025
Су алу, мың м³	7 673,60	7 588,30	6 556,65	5 253,03	4 130,71 ✓
Су төгіндісі, мың м³	7 673,60	1 705,14	1 422,11	975,72	907,61 ✓
Судың жалпы таза тұтынуы, мың м³	5 919,41	5 883,16	5 134,54	4 277,31	3 223,10 ✓

66-кесте. **Есепті жылдағы су тарту,** мегалитрлер

GRI 303-4

	2024		2025	
Мақсаты бойынша жалпы су тарту	**барлық өңірлерден**	**су тапшылығы бар өңірлерден**	**барлық өңірлерден**	**су тапшылығы бар өңірлерден**
Жер үсті сулар	0	0	0 ✓	0 ✓
Жер асты сулар	738,80	179,42	907,61 ✓	207,39 ✓
Бөгде ұйымдардың суы (жалпы)	236,92	0	0 ✓	0 ✓
Түрі бойынша жалпы су тарту	**975,72**	**179,42**	**907,61** ✓	**207,39** ✓
Тұщы су	263,41	0	0 ✓	0 ✓
Басқа су	712,31	179,42	907,61 ✓	207,39 ✓

[50] Компанияның су тұтынуын және су тартуын есепке алу «ҚТЖ» ҰК» АҚ ішкі жергілікті актілеріне сәйкес жүзеге асырылады. Суды тұтыну туралы ақпарат суөлшеуіштердің көрсеткіштері бойынша есеп беру әдісімен жасалады.

67-кесте. **Есепті жылдағы су тұтыну,** мегалитрлер

GRI 303-5

	2024		2025	
Су тұтыну	**барлық өңірлерден**	**су тапшылығы бар өңірлерден**	**барлық өңірлерден**	**су тапшылығы бар өңірлерден**
Жалпы су тарту	5 253,03	1 158,02	4 130,7 ✓	1 645,84 ✓
Жалпы су тұтыну	975,72	179,42	907,61 ✓	207,39 ✓
Общее водопотребление	**4 277,31**	**978,60**	**3 223,10** ✓	**1 438,45** ✓

68-кесте. **2021-2025 жылдар аралығындағы қалдықтар көлемі,** тонна

	2021	2022	2023	2024	2025
Қайта өңделген/қайта пайдаланылған қалдықтардың жалпы көлемі, тонна	107,5	89,1	155,4	102,3	117,6
Кәдеге жаратылған қалдықтардың жалпы көлемі, тонна	60 921	58 954,7	58 793,4	50 676,8	56 870,2

69-кесте. **2022-2025 жылдар аралығындағы ОЭР тұтыну**

	2022			2023		
Көрсеткіш	**Барлығы**	**тартым пайдалану-өндірістік (тартымды емес) қажеттіліктер**	**тартым қажеттіліктеріне (жылу тартымы және электр тартымы)**	**Барлығы**	**тартым пайдалану-өндірістік (тартымды емес) қажеттіліктер**	**тартым қажеттіліктеріне (жылу тартымы және электр тартымы)**
электр энергиясы, мың кВт	3 336 365,29	395 064,99	2 941 300,30	3 507 292,69	456 764,11	3 050 528,58
дизельдік отын, тонна	621 162,22	35 055,88	586 106,34	635 990,17	37 058,86	598 931,32
көмір, тонна	69 654,00	69 654,00	–	54 738,01	54 738,01	–
мазут, тонна	4 390,72	4 390,72	–	4 273,84	4 273,84	–
табиғи газ, мың м³	6 664,18	6 664,18	–	6 464,49	6 464,49	–
бензин, тонна	6 593,74	6 593,74	–	7 354,42	7 354,42	–
сұйытылған мұнай газы, тонна	38,31	38,31	–	7,29	7,29	–
ОЭР барлық түрлерінің жиыны, мың т.ш.о.	**1 378,40**	**166,76**	**1 211,63**	**1 412,23**	**168,6**	**1 243,7**
ОЭР барлық түрлерінің жиыны, мың ГДж	**41 185,74**	**5 687,54**	**35 498,20**	**41 599**	**5 149,00**	**36 436,50**

	2024			2025		
Көрсеткіш	**Барлығы**	**пайдалану-өндірістік (тартымды емес) қажет-тіліктер**	**тартым қажеттілік-теріне (жылу тартымы және электр тартымы)**	**Барлығы**	**пайдалану-өндірістік (тартымды емес) қажет-тіліктер**	**тартым қажеттілік-теріне (жылу тартымы және электр тартымы)**
электр энергиясы, мың кВт	3 468 154,07	445 664,43	3 022 489,64	3 612 419,03	445 980,44	3 166 438,59
дизельдік отын, тонна	648 029,44	34 612,87	613 416,57	680 256,75	34 412,30	645 844,45
көмір, тонна	51 654,58	51 654,58	–	44 719,81	44 719,81	–
мазут, тонна	4 253,47	4 253,47	–	4 187,93	4 187,93	–
табиғи газ, мың м^3	6 916,17	6 916,17	–	6 677,76	6 677,76	–
бензин, тонна	7 434,35	7 434,35	–	7 691,52	7 691,52	–
сұйытылған мұнай газы, тонна	213,56	213,56	–	192,00	192,00	–
ОЭР барлық түрлерінің жиыны, мың т.ш.о.	**1 423,6**	**162,3**	**1 261,2**	**1 483,7**	**157,8**	**1 325,9**
ОЭР барлық түрлерінің жиыны, мың ГДж	**41 928,3**	**5 013,2**	**36 951,2**	**43 660,8**	**4 848,1**	**38 847,6**

ӘЛЕУМЕТТІК КӨРСЕТКІШТЕР

GRI 2-7, 202-2, 405-1

SASB TR-RA-000.E (1)

70-кесте. **2022–2025 жылдар аралығындағы санаттар бойынша бөлінген қызметкерлердің тізімдік саны,** адам

	2022	2023	2024	2025
Барлығы, соның ішінде:	**113 769**	**116 560**	**117 681**	**118 506** ✓
Басқарма мүшелері	**50**	**52**	**53**	**57** ✓
Әйелдер	**6**	**5**	**8**	**5** ✓
30 жастан кіші	0	0	0	0 ✓
31-50 жастағы	3	1	5	3 ✓
51 жастан үлкен	3	4	3	2 ✓
Ерлер	**44**	**47**	**45**	**52** ✓
30 жастан кіші	0	0	1	0 ✓
31-50 жастағы	26	29	28	35 ✓
51 жастан үлкен	18	18	16	17 ✓
Әкімшілік-басқарушылық персонал	**7 058**	**6 932**	**7 017**	**6 667** ✓
Әйелдер	**4 101**	**4 034**	**4 079**	**3 874** ✓
30 жастан кіші	364	360	334	248 ✓
31-50 жастағы	2 746	2 730	2 797	2 716 ✓
51 жастан үлкен	991	944	948	910 ✓
Ерлер	**2 957**	**2 898**	**2 938**	**2 793** ✓
30 жастан кіші	278	292	252	201 ✓
31-50 жастағы	1 929	1 883	2 008	1 963 ✓
51 жастан үлкен	750	723	678	629 ✓
Өндірістік персонал	**106 661**	**109 576**	**110 664**	**111 839** ✓
Әйелдер	**22 243**	**22 044**	**21 977**	**21 896** ✓
30 жастан кіші	2 560	2 706	2 564	2 269 ✓
31-50 жастағы	12 636	12 475	12 472	12 710 ✓
51 жастан үлкен	7 047	6 863	6 941	6 917 ✓
Ерлер	**84 418**	**87 532**	**88 687**	**89 943** ✓
30 жастан кіші	14 031	16 133	15 997	15 284 ✓
31-50 жастағы	46 524	48 657	50 755	52 837 ✓
51 жастан үлкен	23 863	22 742	21 935	21 822 ✓

2025 жылы жергілікті қоғамдастық[51] өкілдері арасынан жұмысқа қабылданған Басқарма мүшелерінің үлесі 56 адамды ✓ немесе жалпы санның 98%-ын құрайды ✓.

[51] «Жергілікті қоғамдастықтар» ұғымы Қазақстан Республикасының резиденттерін білдіреді.

	2022			2023		
	Басқарма	**ӘБП**	**Өндірістік персонал**	**Басқарма**	**ӘБП**	**Өндірістік персонал**
Ерлер үлесі	88%	42%	79%	90%	42%	80%
Әйелдер үлесі	12%	58%	21%	10%	58%	20%
30 жастан кіші қызметкерлер үлесі	0%	9%	16%	0%	9%	32%
31-50 жастағы қызметкерлер үлесі	58%	66%	55%	58%	67%	54%
51 жастан үлкен қызметкерлер үлесі	42%	25%	29%	42%	24%	14%
	2024			**2025**		
	Басқарма	**ӘБП**	**Өндірістік персонал**	**Басқарма**	**ӘБП**	**Өндірістік персонал**
Ерлер үлесі	85%	42%	80%	91% ✓	42% ✓	80% ✓
Әйелдер үлесі	15%	58%	20%	9% ✓	58% ✓	20% ✓
30 жастан кіші қызметкерлер үлесі	2%	8%	17%	0% ✓	7% ✓	16% ✓
31-50 жастағы қызметкерлер үлесі	62%	69%	57%	67% ✓	70% ✓	59% ✓
51 жастан үлкен қызметкерлер үлесі	36%	23%	26%	33% ✓	23% ✓	26% ✓

71-кесте. **2022-2025 жылдар аралығындағы жас шамасы бойынша бөлінген қызметкерлердің тізімдік саны,** адам

	2022	**2023**	**2024**	**2025**
Барлығы, соның ішінде:	113 769	116 560	117 681	118 506 ✓
30 жастан кіші	17 233	19 491	19 147	18 002 ✓
Әйелдер	2 924	3 066	2 898	2 517 ✓
Ерлер	14 309	16 425	16 249	15 485 ✓
31-50 жастағы	63 864	65 775	68 032	70 226 ✓
Әйелдер	15 385	15 206	15 269	15 426 ✓
Ерлер	48 479	50 569	52 763	54 800 ✓
51 жастан үлкен	32 672	31 294	30 502	30 278 ✓
Әйелдер	8 041	7 811	7 889	7 827 ✓
Ерлер	24 631	23 483	22 613	22 451 ✓

72-кесте. **2022-2025 жылдар аралығындағы өңірлері мен жынысы бойынша бөлінген қызметкерлердің тізімдік саны,** адам[52]

	Қызметкерлердің саны			
	2022		**2023**	
Өңірлер	**Ерлер**	**Әйелдер**	**Ерлер**	**Әйелдер**
Астана қ.	6 749	4 031	6 015	4 028
Алматы қ.	4 724	1 682	5 010	1 554
Шымкент қ.	1 940	479	1 804	428
Павлодар облысы	5 467	2 160	5 893	2 161
Алматы облысы	6 948	1 777	2 486	762
Қызылорда облысы	5 434	923	5 709	879
Ақтөбе облысы	8 268	2 429	8 772	2 480
Атырау облысы	3 607	1 247	3 805	1 336
Маңғыстау облысы	4 229	1 064	4 314	1 024
Ақмола облысы	5 795	1 644	6 028	1 362
Шығыс Қазақстан облысы	5 770	1 579	2 470	747
Жамбыл облысы	6 678	1 204	6 546	1 165
Батыс Қазақстан облысы	1 177	427	1 239	419
Қарағанды облысы	9 543	2 927	9 222	2 608
Қостанай облысы	5 440	1 731	5 607	1 713
Солтүстік Қазақстан облысы	860	88	1 332	274
Түркістан облысы	3 690	514	4 135	577
Абай облысы	0	0	3 838	883
Жетісу облысы	0	0	4 123	971
Ұлытау облысы	0	0	992	228
Қазақстан Республикасынан тыс жерлер	1 100	444	1 137	484
ЖИЫНЫ	**87 419**	**26 350**	**90 477**	**26 083**

[52] Есепті кезеңнің соңындағы қызметкерлердің тізімдік саны – бұл осы есепті кезеңде қабылданған және жұмыстан кеткен қызметкерлерді қоса алғанда, есепті кезеңнің соңғы күніндегі қызметкерлер санының көрсеткіші. Қызметкерді тізімдік санға енгізу жасалған еңбек шартының және оны жұмысқа қабылдау туралы бұйрықтың негізінде оның жұмысы басталған күннен (еңбек міндеттерін орындау басталған күннен бастап) жүзеге асырылады. Қызметкерлердің тізімдік санын есептеу қызметкерлерді жұмысқа қабылдау, оларды басқа жұмысқа ауыстыру және олармен еңбек шартын бұзу туралы бұйрықтармен расталатын қызметкерлердің тізімдік санын күнделікті есепке алу негізінде жүргізіледі.

	Қызметкерлердің саны			
	2024		2025	
Өңірлер	**Ерлер**	**Әйелдер**	**Ерлер**	**Әйелдер**
Астана қ.	6 901	4 207	7 022	4 140
Алматы қ.	3 877	1 681	4 109	1 726
Шымкент қ.	1 834	429	1 644	410
Павлодар облысы	5 487	2 096	4 821	1 909
Алматы облысы	1 662	427	1 705	427
Қызылорда облысы	5 995	856	6 345	891
Ақтөбе облысы	8 635	2 477	8 750	2 322
Атырау облысы	3 951	1 324	4 166	1 312
Маңғыстау облысы	4 641	1 021	4 695	970
Ақмола облысы	6 786	1 505	6 554	1 432
Шығыс Қазақстан облысы	2 279	642	2 224	685
Жамбыл облысы	6 709	1 089	6 909	1 177
Батыс Қазақстан облысы	1 323	425	1 352	397
Қарағанды облысы	8 916	2 564	8 780	2 502
Қостанай облысы	5 051	1 586	5 235	1 675
Солтүстік Қазақстан облысы	1 345	268	1 291	260
Түркістан облысы	4 033	463	4 335	441
Абай облысы	4 167	986	4 305	1 045
Жетісу облысы	5 451	1 217	5 743	1 242
Ұлытау облысы	1 410	269	1 591	274
Қазақстан Республикасынан тыс жерлер	1 172	524	1 160	533
ЖИЫНЫ	**91 625**	**26 056**	**92 736**	**25 770**

73-кесте. 2022-2025 жылдар аралығындағы жұмыспен қамтылу бойынша бөлінген қызметкерлердің тізімдік саны, адам

GRI 2-7

	2022	2023	2024	2025
Барлығы, соның ішінде:	113 769	116 560	117 681	118 506
Тұрақты қызметкерлер	99 408	105 705	116 048	115 654
әйелдер	23 837	23 988	25 095	24 034
Ерлер	75 571	81 717	90 953	91 620
Уақытша қызметкерлер	14 361	10 855	1 633	2 852
әйелдер	2 513	2 095	961	1 736
Ерлер	11 848	8 760	672	1 116
Жұмыспен толық қамтылған қызметкерлер	113 451	116 465	117 548	118 401
әйелдер	26 154	26 026	26 000	25 714
Ерлер	87 297	90 439	91 548	92 687
Жұмыспен жартылай қамтылған қызметкерлер	318	95	133	105
әйелдер	196	57	56	56
Ерлер	122	38	77	49

74-кесте. Жұмыспен қамтылу түрі бойынша бөлінген қызметкерлердің тізімдік саны, адам

	Тұрақты қызметкерлер		Уақытша қызметкерлер		Толық жұмыспен қамтылған қызметкерлер		Жұмыспен жартылай қамтылған қызметкерлер	
Өңірлер	**Ерлер**	**Әйелдер**	**Ерлер**	**Әйелдер**	**Ерлер**	**Әйелдер**	**Ерлер**	**Әйелдер**
Астана қ.	6 910	3 841	112	299	7 014	4 134	8	6
Алматы қ.	4 088	1 643	21	83	4 109	1 726	0	0
Шымкент қ.	1 635	399	9	13	1 644	409	0	1
Павлодар облысы	4 745	1 785	76	124	4 814	1 905	7	4
Алматы облысы	1 672	413	33	14	1 705	427	0	0
Қызылорда облысы	6 290	859	55	32	6 344	887	1	4
Ақтөбе облысы	8 640	2 128	110	194	8 747	2 316	3	6
Атырау облысы	4 149	1 239	17	73	4 165	1 311	1	1
Маңғыстау облысы	4 667	911	28	59	4 693	970	2	0
Ақмола облысы	6 461	1 348	93	84	6 545	1 424	9	8
Шығыс Қазақстан облысы	2 216	646	8	39	2 224	684	0	1
Жамбыл облысы	6 852	1 083	57	94	6 909	1 177	0	0
Батыс Қазақстан облысы	1 331	381	21	16	1 350	396	2	1
Қарағанды облысы	8 658	2 370	122	132	8 775	2 496	5	6
Қостанай облысы	5 028	1 495	207	180	5 226	1 663	9	12
Солтүстік Қазақстан облысы	1 279	247	12	13	1 291	256	0	4
Түркістан облысы	4 309	422	26	19	4 335	441	0	0
Ұлытау облысы	1 570	258	21	16	1 590	273	1	1
Жетісу облысы	5 693	1 096	50	146	5 742	1 242	1	0
Абай облысы	4 287	953	18	92	4 305	1 044	0	1
Қазақстан Республикасынан тыс жерлер	1 140	517	20	16	1 160	533	0	0
БАРЛЫҒЫ	**91 620**	**24 034**	**1 116**	**1 736**	**92 687**	**25 714**	**49**	**56**

75-кесте. 2023-2025 жылдар аралығындағы өңірлері, санаттары мен жынысы бойынша бөлінген мүмкіндігі шектеулі қызметкерлердің тізімдік саны, адам

GRI 405-1

	2023				2024				2025			
	ӘБП		ӨП		ӘБП		ӨП		ӘБП		ӨП	
Өңірлер	**Ер**	**Әйел**	**Ер**	**Әйел**	**Ер**	**Әйел**	**Ер**	**Әйел**	**Ер**	**Әйел**	**Ер**	**Әйел**
Астана қ.	14	16	48	24	17	18	61	27	22	14	59	28
Алматы қ.	4	6	52	14	4	5	41	9	2	5	46	8
Шымкент қ.	4	2	18	12	3	2	21	13	1	3	22	11
Павлодар облысы	0	1	52	17	0	1	50	14	0	1	49	15
Алматы облысы	2	0	11	2	1	1	20	5	1	1	10	2
Қызылорда облысы	0	0	54	11	1	0	55	14	0	1	50	10
Ақтөбе облысы	5	5	60	18	5	4	77	18	3	4	80	24
Атырау облысы	3	0	43	15	4	1	57	8	3	2	50	11
Маңғыстау облысы	1	0	50	15	1	0	73	19	2	0	72	19
Ақмола облысы	4	4	60	17	2	4	66	19	1	3	68	18
Шығыс Қазақстан облысы	1	0	11	6	1	0	14	6	0	0	13	4
Жамбыл облысы	0	1	35	8	0	2	46	8	0	1	36	10
Батыс Қазақстан облысы	0	0	13	1	0	0	13	3	0	0	9	3
Қарағанды облысы	2	4	123	46	2	5	115	47	2	5	109	47
Қостанай облысы	1	0	27	5	2	2	29	4	0	3	34	11
Солтүстік Қазақстан облысы	0	0	4	3	0	0	5	2	0	0	4	1
Түркістан облысы	0	0	37	8	1	1	44	12	1	0	35	9
Ұлытау облысы	0	0	21	2	0	0	26	1	0	0	29	2
Жетісу облысы	1	2	30	1	2	4	36	4	1	1	49	6
Абай облысы	1	2	17	8	1	3	22	8	1	3	20	7
Қазақстан Республика-сынан тыс жерлер	1	0	2	4	2	0	2	6	2	0	2	6
БАРЛЫҒЫ	**44**	**43**	**768**	**237**	**49**	**53**	**873**	**247**	**40**	**47**	**846**	**252**

76-кесте. 2023-2025 жылдар аралығындағы жасы мен жынысы бойынша бөлінген мүмкіндігі шектеулі қызметкерлердің тізімдік саны, адам

GRI 405-1

	2023	2024	2025
Барлығы, соның ішінде:	1 092	1 222	1 187 ✓
30 жастан кіші	58	67	53 ✓
Әйелдер	10	13	6 ✓
Ерлер	48	54	47 ✓
31-50 жастағы	461	511	498 ✓
Әйелдер	123	131	123 ✓
Ерлер	338	380	375 ✓
51 жастан үлкен	573	644	636 ✓
Әйелдер	147	156	170 ✓
Ерлер	426	488	466 ✓

77-кесте. 2022-2025 жылдар аралығындағы жалданған қызметкер емес қызметкерлердің тізімдік саны, адам[53]

GRI 2-8

	Қызметкерлердің саны			
Шарттың түрі	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Қызметтер көрсету шарты	3 667	227	86	261 ✓
Аутстаффинг келісімшарты	23	385	176	172 ✓

78-кесте. 2022-2025 жылдар аралығындағы жынысы мен жасы бойынша бөлінген Директорлар кеңесінің құрамы, адам

GRI 405-1

	2022		2023		2024		2025	
Директорлар кеңесі	**Ер**	**Әйел**	**Ер**	**Әйел**	**Ер**	**Әйел**	**Ер**	**Әйел**
«ҚТЖ» ҰК» АҚ	**8**	**1**	**8**	**0**	**8**	**1**	**8**	**1**
30 жастан кіші	0	0	0	0	0	0	0	0
31-50 жастағы	2	1	5	0	5	0	5	0
51 жастан үлкен	6	0	3	0	3	1	3	1
Еншілес ұйымдар	**40**	**12**	**34**	**14**	**31**	**16**	**31**	**16**
30 жастан кіші	0	0	0	1	1	0	0	0
31-50 жастағы	24	9	19	11	17	13	20	11
51 жастан үлкен	16	3	15	2	13	3	11	5
ЖИЫНЫ	**48**	**13**	**42**	**14**	**39**	**17**	**39**	**17**

	2022	2023	2024	2025
Ерлер үлесі	79%	75%	70%	70%
Әйелдер үлесі	21%	25%	30%	30%
30 жастан кіші Директорлар кеңесі мүшелерінің үлесі	0%	2%	1%	0%
31-50 жастағы Директорлар кеңесі мүшелерінің үлесі	59%	63%	63%	64%
51 жастан үлкен Директорлар кеңесі мүшелерінің үлесі	41%	36%	36%	36%

[53] Санды есептеудің қолданыстағы әдістемесіне сәйкес, қызметтер көрсетуге арналған шарттар және аустаффинг келісімшарты бойынша тартылатын қызметкерлер персоналдың санына кіргізілмейді және Компания бойынша еңбек өнімділігі есептеуне кірмейді. Персоналдың осы санаттары негізгі қызметке қатыстырылмаған және қосалқы функцияларды/қызметтерді орындайды.

79-кесте. 2022-2025 жылдар аралығындағы жынысы мен жасы бойынша бөлінген Басқарма құрамы, адам

	2022		2023		2024		2025	
Басқарма	**Ер**	**Әйел**	**Ер**	**Әйел**	**Ер**	**Әйел**	**Ер**	**Әйел**
«ҚТЖ» ҰК» АҚ	**9**	**0**	**8**	**0**	**9**	**1**	**9**	**1**
30 жастан кіші	0	0	0	0	0	0	0	0
31-50 жастағы	4	0	4	0	4	1	6	1
51 жастан үлкен	5	0	4	0	5	0	3	0
Еншілес ұйымдар	**35**	**6**	**39**	**5**	**36**	**7**	**43**	**4**
30 жастан кіші	0	0	0	0	1	0	0	0
31-50 жастағы	22	3	25	1	24	4	33	2
51 жастан үлкен	13	3	14	4	11	3	10	2
ЖИЫНЫ	**44**	**6**	**47**	**5**	**45**	**8**	**52**	**5**

	2022	2023	2024	2025
Ерлер үлесі	88%	90%	85%	91%
Әйелдер үлесі	12%	10%	15%	9%
30 жастан кіші Басқарма мүшелерінің үлесі	0%	0%	2%	0%
31-50 жастағы Басқарма мүшелерінің үлесі	58%	58%	62%	67%
51 жастан үлкен Басқарма мүшелерінің үлесі	42%	42%	36%	33%

80-кесте. 2023-2025 жылдар аралығында Компанияға қабылданған, жынысы мен өңірлері бойынша бөлінген қызметкерлердің саны, адам

GRI 401-1

	2023		2024		2025	
Өңірлер	**Ерлер**	**Әйелдер**	**Ерлер**	**Әйелдер**	**Ерлер**	**Әйелдер**
Абай облысы	581	73	847	138	1 827	418
Ақмола облысы	1 107	202	1 339	214	2 203	535
Ақтөбе облысы	1 102	256	1 261	229	2 701	685
Алматы облысы	721	96	519	83	810	118
Атырау облысы	611	100	2 210	790	1 143	393
Батыс Қазақстан облысы	226	36	209	34	477	124
Жамбыл облысы	1 001	103	1 103	87	2 184	455
Жетісу облысы	991	151	1 516	732	2 051	419
Қарағанды облысы	1 387	262	1 535	280	3 371	928
Қостанай облысы	1 047	236	1 009	218	2 024	745
Қызылорда облысы	703	38	2 777	406	1 997	203
Маңғыстау облысы	388	62	2 032	476	1 216	203
Павлодар облысы	1 423	256	1 392	296	2 174	835
Солтүстік Қазақстан облысы	201	21	262	26	353	92
Түркістан облысы	558	42	451	20	1 537	188
Ұлытау облысы	186	25	308	57	582	105
Шығыс Қазақстан облысы	433	63	515	75	912	280
Астана қ.	1 596	909	1 604	732	2 300	973
Алматы қ.	867	233	715	245	1 524	399
Шымкент қ.	157	27	458	46	577	115
Қазақстан Республикасынан тыс жерлер	92	14	245	52	161	58

81-кесте. 2023-2025 жылдар аралығында Компанияға қабылданған, жынысы мен жасы бойынша бөлінген қызметкерлердің саны, адам

	2023		2024		2025	
Жасы	**Ерлер**	**Әйелдер**	**Ерлер**	**Әйелдер**	**Ерлер**	**Әйелдер**
30 жастан кіші	5 329	710	7 159	1 317	9 311	1 305
31-50 жастағы	7 979	1 954	11 906	2 958	17 500	4 826
51 жастан үлкен	2 070	541	3 242	961	5 313	2 140

82-кесте. 2023-2025 жылдар аралығында Компаниядан кеткен, жынысы мен өңірлері бойынша бөлінген қызметкерлердің саны, адам

	2023		2024		2025	
Өңірлер	**Ерлер**	**Әйелдер**	**Ерлер**	**Әйелдер**	**Ерлер**	**Әйелдер**
Абай облысы	421	78	742	91	1 590	344
Ақмола облысы	768	213	1 271	212	2 069	560
Ақтөбе облысы	851	257	1 153	238	2 555	709
Алматы облысы	615	116	615	209	804	221
Атырау облысы	431	127	2 144	790	1 087	403
Батыс Қазақстан облысы	152	54	234	39	443	142
Жамбыл облысы	780	134	971	92	2 022	434
Жетісу облысы	635	96	1 294	578	1 757	353
Қарағанды облысы	1 152	339	1 576	274	3 192	918
Қостанай облысы	891	223	1 099	205	1 959	661
Қызылорда облысы	497	78	2 474	422	1 709	236
Маңғыстау облысы	263	77	1 803	495	1 189	256
Павлодар облысы	959	229	1 418	273	2 655	950
Солтүстік Қазақстан облысы	158	16	250	37	313	92
Түркістан облысы	379	52	337	22	1 412	205
Ұлытау облысы	144	14	145	25	538	102
Шығыс Қазақстан облысы	486	88	557	83	951	296
Астана қ.	1 548	967	1 563	772	2 170	953
Алматы қ.	906	272	810	296	1 573	461
Шымкент қ.	164	37	467	60	597	137
Қазақстан Республикасынан тыс жерлер	99	27	235	50	434	116

83-кесте. **2023-2025 жылдар аралығында Компаниядан кеткен, жынысы мен жасы бойынша бөлінген қызметкерлердің саны,** адам

	2023		2024		2025	
Жасы	**Ерлер**	**Әйелдер**	**Ерлер**	**Әйелдер**	**Ерлер**	**Әйелдер**
30 жастан кіші	3 013	609	4 920	1 027	6 243 ✓	1 123 ✓
31-50 жастағы	6 045	1 956	10 414	2 963	17 639 ✓	4 695 ✓
51 жастан үлкен	3 241	929	5 824	1 273	7 137 ✓	2 731 ✓

84-кесте. **«ҚТЖ» ҰК АҚ-дағы жынысы, өңірлері, жарақаттану деңгейі бойынша бөлінген өндірістік жарақаттану**

GRI 403-9

		Соның ішінде					
		Жынысы бойынша					Жасы бойынша
Өңірлер	**Жалпы саны (зардап шеккендердің)**	**ер.**	**әйел.**	**35 жастан кіші**	**36-45 жастағы**	**46-50 жастағы**	**51 жастан үлкен**
БАРЛЫҒЫ (есепке алынған және алынбаған)	**46**	**42**	**3**	**11**	**10**	**4**	**20**
Жарақаттану деңгейі: уақытша еңбекке жарамсыздық							
Барлығы (есепке алынған)	**4**	**3**	**1**	**0**	**2**	**0**	**2**
Ақтөбе облысы	1	1	0	0	0	0	1
Астана қ.	1	0	1	0	0	0	1
Жамбыл облысы	1	1	0	0	1	0	0
Павлодар облысы	1	1	0	0	1	0	0
Барлығы (есепке алынбаған)	**14**	**13**	**1**	**3**	**5**	**0**	**6**
Алматы облысы	1	1	0	1	0	0	0
Ақтөбе облысы	1	0	1	0	1	0	0
Жамбыл облысы	4	4	0	1	2	0	1
Қарағанды облысы	2	2	0	0	1	0	1
Қостанай облысы	2	2	0	1	0	0	1
Қызылорда облысы	1	1	0	0	0	0	1
Павлодар облысы	2	2	0	0	1	0	1
Оңтүстік Қазақстан облысы	1	1	0	0	0	0	1
Жарақаттану деңгейі: ауыр							
Барлығы (есепке алынған)	**18**	**17**	**1**	**6**	**2**	**3**	**7**
Атырау облысы	3	3	0	2	1	0	0
Ақтөбе облысы	1	1	0	0	0	0	1
Алматы облысы	2	2	0	0	0	1	1
Жамбыл облысы	2	2	0	1	0	0	1
Жетісу облысы	2	2	0	2	0	0	0
Қостанай облысы	1	1	0	0	0	1	0
Павлодар облысы	3	2	1	0	0	1	2
Ұлытау облысы	0	0	0	0	0	0	0
Қызылорда облысы	1	1	0	0	1	0	0
Қарағанды облысы	2	2	0	1	0	0	1
Шығыс Қазақстан облысы	1	1	0	0	0	0	1
Барлығы (есепке алынбаған)	**2**	**1**	**1**	**1**	**1**	**0**	**0**
Алматы облысы	1	0	1	0	1	0	0
Жамбыл облысы	1	1	0	1	0	0	0

		Соның ішінде					
		Жынысы бойынша					Жасы бойынша
Өңірлер	**Жалпы саны (зардап шеккендердің)**	**ер.**	**әйел.**	**35 жастан кіші**	**36-45 жастағы**	**46-50 жастағы**	**51 жастан үлкен**
Жарақаттану деңгейі: өліммен аяқталған							
Барлығы (есепке алынған)	**5**	**5**	**0**	**1**	**1**	**0**	**3**
Жамбыл облысы	4	4	0	1	1	0	2
Қостанай облысы	1	1	0	0	0	0	1
Барлығы (есепке алынбаған)	3	3	0	0	0	1	2
Қарағанды облысы	2	2	0	0	0	1	1
Ақтөбе облысы	1	1	0	0	0	0	1

85-кесте. **Мердігердік ұйымдардағы жынысы, аймақтары, жарақаттану деңгейі бойынша бөлінген өндірістік жарақаттану**

SASB TR-RA-320A.1. (1)

		Соның ішінде					
		Жынысы бойынша					Жасы бойынша
Өңірлер	**Жалпы саны (зардап шеккендердің)**	**ер.**	**әйел.**	**35 жастан кіші**	**36-45 жастағы**	**46-50 жастағы**	**51 жастан үлкен**
ВСЕГО	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

86-кесте. **2024-2025 жылдар аралығында еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік бойынша оқытылған қызметкерлер саны,** адам

GRI 403-5

	Оқытылған қызметкерлер саны	
Оқыту тақырыптары	**2024**	**2025**
ҚР заңнамасының талаптары шеңберінде	**18 090**	**17 939** ✓
еңбекті қорғау бойынша	4 630	3 821 ✓
өнеркәсіптік қауіпсіздік бойынша:	8 889	9 204 ✓
Өнеркәсіптік қауіпсіздік (40 сағат)	*1 224*	*1 087* ✓
Өнеркәсіптік қауіпсіздік (10 сағат)	*7 665*	*8 117* ✓
өрт қауіпсіздігі бойынша	2 492	2 667 ✓
Электр қауіпсіздігі	1 675	1 571 ✓
Экология	404	676 ✓
ҚР заңнамасының талаптарынан тыс	**71 328**	**18 104** ✓
Қауіпсіз еңбек мәдениеті	69 984	15 438 ✓
«Биіктікте жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік негіздері» курсы	550	600 ✓
«Жұмыс орнындағы қауіптер мен тәуекелдерді басқару» курсы	87	250 ✓
«Электр қауіпсіздігі негіздері» курсы	87	818 ✓
«Тұйық кеңістікте жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік негіздері» курсы	219	250 ✓
«Қол қауіпсіздігі» курсы;	180	472 ✓
«Оқиғаларды тергеп-тексеру» курсы	76	150 ✓
Nebosh (Халықаралық сертификат)	22	10 ✓
IOSH Managing Safely (Жұмыстарды қауіпсіз ұйымдастырудың халықаралық сертификаты)	73	36 ✓
Қауіпсіз жүргізу	50	80 ✓
БАРЛЫҒЫ	**89 418**	**36 043** ✓

87-кесте. **2021–2025 жылдар кезеңіндегі адами капиталға салынған инвестициялардың қайтарымдылығы (ROI HC)**

Атауы	Өлш.бірл.	2021	2022	2023	2024	2025
Жалпы табыс (Түсім және басқа да табыстар)	млн теңге	1 328 537	1 481 465	1 934 095	2 163 942	**2 757 083**
Жалпы операциялық шығыстар (Өзіндік құн,өткізу, Жалпы және әкімшілік шығыстар)	млн теңге	1 071 675	1 297 296	1 605 077	1 748 407	**2 069 888**
Персоналға байланысты жалпы шығыстар (салықтарды, жарналарды және пайдаланылмаған демалыс үшін қаражатты қоса алғанда, персоналға арналған шығындар; жұмыстан кейінгі жәрдемақы шығындары және басқа да ұзақ мерзімді қызметкерлерге арналған жеңілдіктер)	млн теңге	396 797	529 724	690 620	795 635	**933 711**
Қызметкерлер саны	Адам	112 581	113 769	116 560	117 681	**118 506**
ROI HC*	коэффициент	1,6	1,3	1,5	1,5	**1,7**

**«Адам капиталына салынған инвестицияның қайтарымы» көрсеткіші жалпы кірістен (жалпы операциялық шығындар мен қызметкерлерге қатысты жалпы шығындар арасындағы айырмашылықты шегергеннен кейінгі мән) қызметкерлерге қатысты жалпы шығындарға қатынасы ретінде есептеледі.*

ҚОСЫМША

GRI 305-1, 305-2, 305-5

SASB TR-RA-110A.2

Шығарындыларды есептеу әдіснамасы

Парниктік газдардың тікелей шығарындыларын есептеу және 1-қамту бойынша шығарындыларды азайту GHG Protocol нұсқаулығында көрсетілген тәсілге сәйкес және Климаттың өзгеруі жөніндегі үкіметаралық сарапшылар тобының (КӨҮСТ), 2006, Парниктік газдарды ұлттық түгендеудің басшылық қағидаттарын пайдалана отырып жүргізілді. Метан мен азот тотығының мәндерін CO_2 баламасы тоннасына ауыстыру кезінде Жаһандық жылыну әлеуетінің ағымдағы мәндері (метан – 28, азот тотығы – 265) пайдаланылды, олар Климаттың өзгеруі жөніндегі үкіметаралық сарапшылар тобының Бесінші бағалау баяндамасы, 2022 жылғы 17 қарашада 6/CP.27 Тараптар Конференциясы Шешімінің 4-тармағына сәйкес қабылданған. 1-қамту және тікелей шығарындылардан ПГ шығарындыларын азайту аймағына көміртегі диоксидінен, метаннан және азот тотығынан шығарындылар енгізілді.

2-қамту және жанама шығарындылардан ПГ шығарындыларын азайту аймағына көміртегі диоксидінен шығарындылар енгізілді.

ПГ жанама шығарындыларын есептеу және 2-қамту бойынша шығарындыларды азайту үшін 2-қамту жөніндегі 2 GHG Protocol Scope 2 Guidance нұсқаулықта көрсетілген тәсіл қолданылады, ал ПГ шығарындыларының үлестік коэффициенттері Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 2021 жылғы 19 шілдедегі № 260 бұйрығымен бекітілген «Экономиканың реттелетін секторларындағы бенчмарктердің тізбесіне» сәйкес қабылданды.

2023 жылғы 1 шілдеден бастап Қазақстанда Бірыңғай сатып алушы арқылы электр энергиясын сатып алудың жаңа жүйесі енгізілді (Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 212 жылғы 01 шілдедегі № 212 бұйрығы, «Жаңартылатын энергия көздерін қолдау жөніндегі қаржы-есеп айырысу орталығы» ЖШС). Бұл парниктік газдар шығарындыларын есептеу әдістерінде өзгерістерге әкеп соғады.

Парниктік газдар шығарындыларын сандық бағалау шығарындылардың коэффициенттерін, сондай-ақ әртүрлі газдар шығарындыларын агрегаттау үшін қажетті мәндерді айқындау кезінде пайдаланылатын ғылыми білімнің шектеулі болуы салдарынан ажырамас белгісіздікке ұшырағыш.

«ҚТЖ» ҰК» АҚ 2060 жылға дейінгі Төмен көміртекті даму тұжырымдамасына сәйкес ПГ шығарындылары үшін (1- және 2-қамту) 2021 жыл базалық жыл болып табылады, ПГ шығарындыларын қысқарту үшін (1- және 2-қамту) 2023 жыл базалық жыл болып табылады.

Ластаушы заттарды есептеу әдіснамасы

Ластаушы заттарды есептеу келесі әдістемелерге сәйкес жүргізілді:

1. Түрлі өндірістердің атмосфераға зиянды заттардың шығарындыларын есептеу бойынша әдістемелер жинағы. Алматы, ҚазЭКОЭКСО, 1996, 2-т. Бу өнімділігі 30 т/сағ. дейінгі қазандықтарда отынды жағу кезінде зиянды заттардың шығарындыларын есептеу.
2. Мұнай өнімдерін (мұнай базалары, АҚС) және басқа да сұйықтықтар мен газдарды сақтауды және өткізуді жүзеге асыратын кәсіпорындардың шығарындыларын есептеудің әдістемелік нұсқаулары (ҚР Қоршаған орта министрінің 2011 жылғы 29 шілдедегі № 196-б бұйрығы).
3. Дәнекерлеу жұмыстары кезіндегі атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі (салыстырмалы шығарындылар шамасы бойынша). РНҚ 211.2.02.03-2004. Астана, 2005.
4. Металдарды механикалық өңдеу кезіндегі атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі (салыстырмалы шығарындылар шамасы бойынша). РНҚ 211.2.02.06-2004. Астана, 2005.
5. Теміржол көлігі кәсіпорындарында атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі (Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрінің 2008 жылғы 18 сәуірдегі № 100-б бұйрығына № 21 қосымшаның 5.2-т.).
6. Автокөлік кәсіпорындарынан ластаушы заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі (3-бөлім) (Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрінің 18.04.2008 № 100-б бұйрығына № 3 қосымша).
7. Лак-бояу материалдарын жағу кезіндегі атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі (салыстырмалы шығарындылар шамасы бойынша)». РНҚ 211.2.02.05-2004. Астана 2005.
8. Ұйымдастырылмаған көздерден шығарындылардың нормативтерін есептеу әдістемесі (Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау және су ресурстары министрінің 12.06.2014 жылғы № 221-Г бұйрығына № 8 қосымша).

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

GRI 2-5

«Қазақстан Темір Жолы» ҰК» АҚ орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратқа қатысты шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тәуелсіз тексеру нәтижелері туралы есеп

«Қазақстан Темір Жолы» ҰК» АҚ Директорлар кеңесіне:

Шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін қорытынды

Біз 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін «Қазақстан Темір Жолы» ҰК» АҚ-ның (бұдан әрі — «Компания») және оның еншілес кәсіпорындарының (бұдан әрі — «Топ») орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратына қатысты шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тексеру жүргіздік. Аталған ақпарат «Қазақстан Темір Жолы» ҰК» АҚ-ның 2025 жылға арналған Біріктірілген жылдық есебінде көрсетіліп, “✓” белгісімен көрсетілген және осы есептің 1-2 қосымшасында жинақталған (бұдан әрі тиісінше — «Орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпарат» және «Жылдық есеп» деп аталады).

Таңдамалы шоғырландырылған орнықты даму туралы ақпарат мыналарды қамтиды:

- 1 Қолданылатын критерийлер сәйкес дайындалған, осы есептің 1-қосымшасында ұсынылған Таңдаулы шоғырландырылған орнықты даму туралы ақпаратты (бұдан әрі тиісінше — «GRI бойынша таңдаулы шоғырландырылған орнықты даму туралы ақпарат» және «1 Қолданылатын критерийлер»); және
- 2 Қолданылатын критерийлер сәйкес дайындалған, осы есептің 2-қосымшасында ұсынылған Таңдаулы шоғырландырылған орнықты даму туралы ақпаратты (бұдан әрі тиісінше — «SASB бойынша таңдамалы шоғырландырылған орнықты даму туралы ақпарат» және «2 Қолданылатын критерийлер»).

Біз жүргізген процедуралар мен алынған дәлелдемелердің нәтижелері бойынша төмендегі жағдаяттардың орын алуын растайтын қандайда да бір фактілер анықталған жоқ:

- GRI бойынша таңдаулы шоғырландырылған орнықты даму туралы ақпарат барлық елеулі аспектілерде 1 Қолданылатын критерийлерге сәйкес дайындалмағаны; және
- SASB бойынша таңдамалы шоғырландырылған орнықты даму туралы ақпарат барлық елеулі аспектілерде 2 Қолданылатын критерийлерге сәйкес дайындалмағаны.

Қорытынды жасау негіздемесі

Біз шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырманы Халықаралық аудит және растау стандарттары кеңесі шығарған «*Нақтыланған кезеңдердің қаржылық ақпаратын аудит немесе шолу тексеруінен өзге сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырмалар*» («ХСҚТС 3000 (қайта қаралған)») Халықаралық сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырмалар стандартына («ХСҚТС») сәйкес орындадық.

Біз алған дәлелдемелер біздің қорытындымыз үшін негіз болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз. Аталған стандартқа сәйкес біздің жауапкершілігіміз осы есептің «Біздің жауапкершілігіміз» бөлімінде сипатталған.

Біздің тәуелсіздігіміз және сапаны басқару

Біз Халықаралық бухгалтерлердің этика стандарттары бойынша кеңестің (ХБЭС) Кәсіби бухгалтерлердің кәсіби әдеп кодексінің (оның ішінде Халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қамтитын) тәуелсіздікке қатысты талаптарына және өзге де этикалық талаптарына сәйкестікті сақтадық. Бұл кодекс адалдық, объективтілік, кәсіби құзыреттілік пен тиісті мұқияттылық, құпиялылық және кәсіби мінез-құлық сияқты негізгі қағидаттарға негізделген.

Біз 1 Сапаны басқарудың халықаралық стандартын (ISQM 1) қолданамыз, ол ұйымнан этикалық талаптарға, кәсіби стандарттарға және қолданылатын заңнамалық әрі нормативтік талаптарға сәйкестікке қатысты саясаттар мен рәсімдерді қоса алғанда, сапаны бақылау жүйесін әзірлеуді, енгізуді және оның жұмыс істеуін қамтамасыз етуді талап етеді.

Өзге ақпарат

Біздің есепті кезең бойынша қорытындымыз осы есептің «Шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін қорытынды» бөлімінде сипатталған орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратқа қатысты болып табылады. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін SASB TR-RA-110a.1, SASB TR-RA-110a.2, SASB TR-RA-110a.3, SASB TR-RA-120a.1, SASB TR-RA-320a.1, SASB TR-RA-540a.2, SASB TR-RA-000.C,SASB TR-RA-000.D, SASB TR-RA-000.E көрсеткіштеріне қатысты салыстырмалы таңдаулы шоғырландырылған орнықты даму туралы ақпарат сенімділікті қамтамасыз ету жөніндегі рәсімдердің объектісі болған жоқ.

Біз осы мәселеге байланысты модификацияланған қорытынды жасамаймыз.

Орнықты даму саласындағы таңдаулы шоғырландырылған ақпарат үшін жауапкершілік

Компания басшылығы төмендегілер бойынша жауапкершілік алады:

- 1 Қолданылатын критерийлерге сәйкес GRI бойынша орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратты және 2 Қолданылатын критерийлерге сәйкес SASB бойынша орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратты дайындау;
- Ішкі бақылау жүйесін әзірлеу, енгізу және қолдау үшін, оны басшылық 1 Қолданылатын критерийлерге және 2 Қолданылатын критерийлерге сәйкес орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратты алаяқтық немесе қателік салдарынан туындаған елеулі бұрмалануларсыз дайындауды қамтамасыз ету үшін қажет деп санайды.
- орнықты даму саласындағы есептілікті дайындаудың тиісті әдістерін таңдау және қолдану, сондай-ақ қалыптасқан мән-жайларда негізді болып табылатын жорамалдар мен бағалауларды қалыптастыру.

Директорлар кеңесі Топтың орнықты даму саласындағы есептілікті дайындау процесіне қадағалауды жүзеге асыруға жауапкершілік алады.

Орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратты дайындау кезіндегі ажырамас шектеулер

Жылдық есептің «Шығарындыларды есептеу әдіснамасы» бөлімінде көрсетілгендей, парниктік газдар шығарындыларының сандық бағалануы шығарындылар коэффициенттерін және әртүрлі газдардың шығарындыларын бірыңғай базаға келтіру үшін қажетті мәндерді айқындау кезінде қолданылатын ғылыми білімнің шектеулілігі салдарынан ажырамас белгісіздікке ұшырайды.

Біздің жауапкершілік

Біздің жауапкершілігіміз сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырманы жоспарлау және орындау болып табылады, бұл орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпараттың алаяқтық немесе қателік салдарынан туындайтын елеулі бұрмалауларды қамтымайтынына қатысты шектеулі сенімділікті алуға, сондай-ақ біздің қорытындымызды қамтитын шектеулі сенімділікті қамтамасыз ету бойынша тексеру нәтижелері туралы есепті шығаруға бағытталған. Бұрмалаулар алаяқтық немесе қателіктер нәтижесінде туындауы мүмкін және олар жекелей немесе жиынтық түрде орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпарат негізінде пайдаланушылар қабылдайтын шешімдерге әсер етуі ықтимал деп негізді түрде болжанған жағдайда елеулі болып саналады.

«ХСҚТС 3000 (қайта қаралған)» стандартына сәйкес жүргізілген шектеулі сенімділікті қамтамасыз етуге бағытталған тапсырма бойынша біз оның барысында толықтай кәсіби пайымдауды қолданамыз және кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, біз келесілерді орындаймыз:

- Компания нақты мән-жайларды ескере отырып, GRI бойынша орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратты дайындау үшін негіз ретінде 1 Қолданылатын критерийлерді және SASB бойынша орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратты дайындау үшін негіз ретінде 2 Қолданылатын критерийлерді пайдаланудың орындылығын айқындайды.
- тапсырмаға қатысты ішкі бақылау жүйелері туралы түсінік алуды қоса алғанда, алаяқтық немесе қателік салдарынан елеулі бұрмаланулардың ықтимал туындауын анықтау мақсатында, алайда Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігіне қатысты қорытынды ұсыну мақсатында емес, тәуекелдерді бағалау рәсімдерін жүргіземіз; және
- орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратта елеулі бұрмаланулардың ықтимал туындауын ескере отырып, рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз. Алаяқтық нәтижесінде туындаған елеулі бұрмалауды анықтамау тәуекелі қателік салдарынан туындаған елеулі бұрмалауды анықтамау тәуекеліне қарағанда жоғары, өйткені алаяқтық сөз байласуды, жалған жасауды, әдейі өткізіп жіберуді, ақпаратты бұрмалап көрсетуді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін.

Орындалған жұмыстардың қысқаша сипаттамасы

Шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырма Орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратқа қатысты дәлелдемелер алу мақсатында рәсімдерді жүргізуді көздейді. Шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырма шеңберіндегі рәсімдер сипаты, уақыты және көлемі бойынша ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырмадағы рәсімдерден ерекшеленеді. Соның нәтижесінде шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырма аясында алынған сенімділік деңгейі ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырманы орындау кезінде алынатын сенімділік деңгейінен едәуір төмен.

Таңдалған рәсімдердің сипаты, мерзімдері және көлемі кәсіби пайымдауға байланысты, оның ішінде орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратта алаяқтық немесе қателік салдарынан елеулі бұрмалаулардың ықтимал туындауын айқындауды қамтиды.

Шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырманы орындау барысында біз келесі рәсімдерді жүзеге асырдық:

- Топтың орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратын дайындауға қатысты есептілік процестері туралы түсінік аламыз;
- Орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратқа қатысты тиісті персонал арасында сауалнамалар жүргіземіз; және
- Орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратқа қатысты іріктемелі негізде мазмұндық тестілеу жүргіземіз

Пайдалану және тарату бойынша шектеулер

Біздің есеп тек Компанияның Директорлар кеңесіне арамыздағы келісімге сәйкес ұсыну үшін, Компания басшылығына Топтың орнықты даму саласындағы қызметі және оның нәтижелері туралы ақпаратты ашуға жәрдемдесу, сондай-ақ орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратқа қатысты шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тәуелсіз тексеру нәтижелері туралы есепті алу арқылы корпоративтік басқару саласындағы міндеттерін орындау мақсатында дайындалды. Осыған байланысты, орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпарат басқа мақсаттар үшін пайдаланылмауы тиіс және пайдалануға болмайды.

Біз осы есепті Компанияның веб-сайтында жарияланатын Жылдық есептің құрамында ашуға келісім береміз.

Компанияның веб-сайтының үздіксіз жұмыс істеуін және тұтастығын қамтамасыз ету үшін жауапкершілік Компания басшылығына жүктеледі. Біз орындаған жұмыс аталған мәселелерді қарастыруды қамтымады, тиісінше, Компанияның веб-сайтында орналастыру кезінде орнықты даму туралы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратқа енгізілуі мүмкін кез келген өзгерістерге біз жауапты емеспіз.

Қолданыстағы заңнама аясында шарттары жазбаша түрде нақты келісілген және алдын ала жазбаша келісім алынған жағдайларды қоспағанда, біздің жұмысымыздың нәтижелері немесе осы есеп бойынша біз Компаниядан басқа тұлғалар алдында жауапкершілік алмаймыз.

Pricewaterhouse Coopers LLP

8 маусым, 2026

Астана, Қазақстан.

2026 жылғы 8 маусымдағы шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тәуелсіз тексеру нәтижелері туралы есепке 1-қосымша

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Жылдық есепте көрсетілген және «✅» белгісімен таңбаланған, шектеулі сенімділікті қамтамасыз ету жөніндегі рәсімдердің объектісі болған GRI бойынша таңдаулы шоғырландырылған ақпарат, сондай-ақ Global Reporting Initiative (GRI) жариялаған GRI Reporting Standards орнықты даму саласындағы есептілік стандарттарының ақпаратты ашу жөніндегі тиісті талаптарын қамтитын (бұдан әрі — «GRI стандарттары») 1 Қолданылатын критерийлермен бірге және қажет болған жағдайда басшылық әзірлеген ішкі критерийлермен толықтырылған түрде төменде ұсынылған:

#	Көрсеткіш	Жылдық есепте орналасқан жері	1-Қолданыстағы критерийлер*
1	Қызметкерлер	70-кесте 71-кесте 72-кесте 73-кесте 74-кесте	GRI 2-7 a, b
2	Ұйымның қызметкерлері болып табылмайтын жұмыскерлер	77 -кесте	GRI 2-8 a
3	Заңдар мен нормативтік талаптарды сақтау	21-кесте 22-кесте	GRI 2-27 a, b
4	Ұжымдық шарттар	43-кесте	GRI 2-30 a
5	Тікелей құрылған және бөлінген экономикалық маңызы	14-кесте	GRI 201-1 a
6	Мемлекеттен алынған қаржылық көмек	15-кесте	GRI 201-4 a
7	Бастапқы деңгейдегі стандартты жалақының жынысы мен жергілікті ең төменгі жалақының арақатынасы	39-кесте	GRI 202-1 a-c
8	Жергілікті қоғамдастықтан жалданған жоғарғы басшылықтың үлесі	70-кесте	GRI 202-2 a
9	Жергілікті жеткізушілерден сатып алу үлесі	16-кесте	GRI 204-1 a
10	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат және рәсімдер бойынша ақпараттандыру және оқыту	58-кесте 59-кесте 60-кесте 61-кесте 62-кесте 63-кесте	GRI 205-2 a, b, d, e
11	Сыбайлас жемқорлықтың расталған жағдайлары және қабылданған шаралар	19-кесте	GRI 205-3 a, b, c, d
12	Ұйым ішіндегі энергияны тұтыну	31-кесте	GRI 302-1 a, b, c, d, e
13	Энергия сыйымдылығы	33-кесте	GRI 302-3 a
14	Энергияны тұтынуды азайту	32-кесте	GRI 302-4 a
15	Су алу	64-кесте 65-кесте	GRI 303-3 a, b, c
16	Суды ағызу	66-кесте	GRI 303-4 a, b, c
17	Суды тұтыну	67-кесте	GRI 303-5 a, b, c
18	Парниктік газдардың тікелей шығарындылары (Scope 1)	25-кесте	GRI 305-1 a
19	Парниктік газдардың жанама энергетикалық шығарындылары (Scope 2)	26-кесте	GRI 305-2 a
20	Парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы	27-кесте 28-кесте	GRI 305-4 a
21	Парниктік газдар шығарындыларын азайту	24-кесте	GRI 305-5 a
22	Атмосфераға NOx, SOx және басқа да маңызды ластаушы заттардың шығарындылары	29-кесте	GRI 305-7 a
23	Қалдықтардың пайда болуы	23-кесте	GRI 306-3 a
24	Жаңа қызметкерлерді жалдау және қызметкерлердің ауысуы	34-кесте 36-кесте 80-кесте 81-кесте 82-кесте 83-кесте	GRI 401-1 a, b
25	Бала күтімі бойынша демалыс	44-кесте	GRI 401-3 a, b, c, d, e
26	Еңбекті қорғау және жұмыс орнындағы қауіпсіздік мәселелері бойынша кәсіби оқыту	86-кесте	GRI 403-5 a
27	Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздікті басқару жүйесімен қамтылған қызметкерлер	54-кесте	GRI 403-8 a
28	Өндірістік жарақаттану	51-кесте	GRI 403-9 a және басшылық әзірлеген ішкі әдістемелер «Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау» бөлімінде сипатталған
29	Бір қызметкерге шаққандағы оқу сағаттарының орташа жылдық саны	46-кесте 47-кесте	GRI 404-1 a
30	Тұрақты өнімділік пен мансаптық дамуды бағалайтын жұмысшылардың пайызы	48-кесте 49-кесте	GRI 404-3 a және басшылық әзірлеген ішкі әдістемелер «Персоналды бағалау» бөлімінде сипатталған
31	Басқару органдары мен қызметкерлердің әртүрлілігі	41-кесте 70-кесте 75-кесте 76-кесте	GRI 405-1 a-b
32	Кемсітушілік жағдайлары және қабылданған түзету шаралары	«Экономикалық әсер ету» бөлімі «Іскерлік әдеп және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл» бөлімшесі	GRI 406-1 a
33	Құпиялылықтың бұзылуына немесе деректердің жоғалуына негізделген шағымдар	«Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау» бөлімі «Ақпараттық қауіпсіздік және деректерді қорғау» бөлімшесі	GRI 418-1 a, b

* Жоғарыдағы кестеде келтірілген GRI стандарттарының ақпаратты ашу жөніндегі талаптарынан басқа, 1 Қолданылатын критерийлерге сондай-ақ GRI 1 стандартында баяндалған есептілікті дайындау қағидаттары мен ақпаратты ашу жөніндегі қосымша ұсынымдар, сондай-ақ GRI 2-4 бөліміндегі есептілік жөніндегі нұсқаулықтар кіреді.

2026 жылғы 8 маусымдағы шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тәуелсіз тексеру нәтижелері туралы есепке 2-қосымша

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Жылдық есепте көрсетілген және «✓» белгісімен таңбаланған, шектеулі сенімділікті қамтамасыз ету жөніндегі рәсімдердің объектісі болған SASB бойынша таңдаулы шоғырландырылған ақпарат, сондай-ақ SASB Sustainability Reporting Standards орнықты даму саласындағы есептілік стандарттарының ақпаратты ашу жөніндегі тиісті талаптарын қамтитын, Халықаралық орнықты даму стандарттары кеңесі (ISSB) қолдайтын (бұдан әрі — «SASB стандарттары») 2 Қолданылатын критерийлермен бірге және қажет болған жағдайда басшылық әзірлеген ішкі критерийлермен толықтырылған түрде төменде ұсынылған:

#	Көрсеткіш	Жылдық есепте орналасқан жері	2-Қолданыстағы критерийлер*
1	1-қамту аймағы бойынша жалпы жаһандық шығарындылар	25-кесте	SASB TR-RA-110a.1
2	1-қамту аймағы бойынша шығарындыларды басқарудың ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді стратегиясын немесе жоспарын, шығарындыларды қысқарту мақсаттарын және осы мақсаттарға қатысты тиімділікті талдауды сипаттау	«Қосымша ақпарат» бөлімі «ESG қызметінің негізгі көрсеткіштері» бөлімшесі 1-абзац, 1-сөйлем «Экологиялық жауапкершілік» бөлімі «Төмен көміртекті даму тұжырымдамасы» бөлімшесі 1, 3, 5, 9 және 13-абзацтар	SASB TR-RA-110a.2
3	Тұтынылған отынның жалпы көлемі, жаңартылатын отынның үлесі	31-кесте	SASB TR-RA-110a.3
4	Атмосфераға келесі ластаушы заттардың шығарындылары: (1) NOx (N2O-ны қоспағанда) және (2) қатты бөлшектер (PM10)	29-кесте	SASB TR-RA-120a.1
5	(1) тіркелетін оқиғалардың жалпы көрсеткіші (TRIR), (2) өлім-жітім көрсеткіші және (3) NMFR жиілік көрсеткіші, (а) штаттағы қызметкерлер және (б) шарт бойынша жұмыс істейтін қызметкерлер үшін.	53-кесте	SASB TR-RA-320a.1 және басшылық әзірлеген ішкі әдістемелер «Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау» бөлімінде сипатталған
6	(1) авариялық шығарындылардың саны және (2) авариялық емес шығарындылардың (NAR) саны	«Экологиялық жауапкершілік» бөлімі «Қоршаған ортаға эмиссиялар» бөлімшесі	SASB TR-RA-540a.2
7	Теміржол жолдарының километрмен өлшенген жалпы ұзындығы	«Компания Туралы» Бөлімі «Қазақстан темір жолдарының ұзындығы» суреті	SASB TR-RA-000.C
8	Тонна-километр табыс (RTK)	«Стратегиялық есеп» бөлімі – «Өндірістік нәтижелер» бөлімшесі	SASB TR-RA-000.D
9	Қызметкерлердің саны	70-кесте	SASB TR-RA-000.E

* Жоғарыдағы кестеде келтірілген SASB стандарттарының ақпаратты ашу жөніндегі талаптарынан басқа, 2 Қолданылатын критерийлерге сондай-ақ SASB стандарттарын қолдану жөніндегі нұсқаулықта (SASB Standards Application Guidance, 2018 жылғы 10-нұсқа) баяндалғандай, анықтамаларға, қамту аясына, енгізуге, есептік көрсеткіштерді қалыптастыруға және ұсынуға қолданылатын нұсқаулық кіреді.

GRI, SASB СТАНДАРТТАРЫН АШУ КӨРСЕТКІШІ

ЖАЛПЫ МӘЛІМЕТТЕР

GRI стандарты	Ашу	Есептегі беті	Есептің бөлімдері	Ақпаратты ашпаудың себептері	Сыртқы растау
GRI 1: 2021 негізі					
GRI 2: 2021 ашудың жалпы элементтері					
Ұйым және оның есептілік іс-тәжірибесі					
2-1	Ұйым туралы мәліметтер	10, 11, 371	Компания туралы		
2-2	Ұйымның тұрақты даму саласындағы есептілігіне енгізілген субъектілер	327	Ақпарат периметрі		
2-3	Есептілік кезеңі, жилігі және байланыс тұлға	228, 328, 371	Есеп туралы, Байланыс ақпарат		
2-4	Ақпаратты қайта қарау	159, 163, 327	Есеп туралы		
2-5	Сыртқы растау	205, 352	Тәуелсіз аудитордың қорытындысы		
Қызмет түрлері және қызметкерлер					
2-6	Қызмет, құнды құру тізбегі және басқа да іскерлік қатынастар	12, 34, 36, 37, 41,42, 89	Компания туралы, Компанияның тарихы. Өндірістік нәтижелер, Транзиттік тасымалдар, Активтер құрылымы, Негізгі бизнес-бірліктер, Сатып алу іс-тәжірибесі		
2-7	Қызметкерлер	133, 339, 342	Персоналдың құрылымы Түсініктеме: 31.12.2024 ж. жағдайдағы персоналдың тізімдік саны	b.iii: Компанияда кепілдік берілмеген жұмыс уақыты бар қызметкерлер жоқ	V
2-8	Ұйымның қызметкерлері емес жұмыскерлер	133, 345	Персоналдың құрылымы		V
Басқару					
2-9	Басқару органдарының құрылымы мен құрамы	68, 176, 183, 184	Тұрақты дамуды басқару құрылымы, Корпоративтік басқару жүйесі, Директорлар кеңесінің құрамы	c.vi: Басқару органдарының құрамында жеткіліксіз ұсынылған әлеуметтік топтар жоқ	
2-10	Жоғары басшы органға үміткерлерді ұсыну және іріктеу процесі	180	Директорлар кеңесінің құрамы		
2-11	Жоғары басшы органның төрағасы	180, 181	Директорлар кеңесінің құрамы	b: Директорлар кеңесінің Төрағасы жоғары лауазымды тұлға емес	
2-12	Әсерлерді басқаруды қадағалаудағы жоғары басшы органның рөлі	65, 68	Тұрақты дамуды басқару құрылымы		
2-13	Әсерлерді басқару үшін жауапкершілікті табыстау	68	Тұрақты дамуды басқару құрылымы		
2-14	Тұрақты даму туралы есептіліктегі жоғары басшы органның рөлі	328	Маңызды тақырыптар және оларды айқындау тәртібі		
2-15	Мүдделер қақтығыстары	223	Мүдделер қақтығысын басқару		

GRI стандарты	Ашу	Есептегі беті	Есептің бөлімдері	Ақпаратты ашпаудың себептері	Сыртқы растау
2-16	Жоғары басшы органды маңызды мәселелер туралы хабардар ету	65	Тұрақты дамуды басқару құрылымы		
2-17	Жоғары басшы органның ұжымдық хабардарлығы	182	Директорлар кеңесінің мүшелерін оқыту және дамыту		
2-18	Жоғары басшы органның қызметін бағалау	183	Директорлар кеңесінің қызметін бағалау		
2-19	Сыйақы беру саясаты	203	Компанияның лауазымды тұлғаларына сыйақы беру		
2-20	Сыйақы мөлшерін айқындау процесі	203	Компанияның лауазымды тұлғаларына сыйақы беру		
2-21	Жылдық жалпы сыйақы коэффициенті	–	–	Құпия ақпарат	
2-22	Тұрақты даму стратегиясы туралы мәлімдеме	4, 6	Директорлар кеңесі Төрағасының үндеуі, Басқарма Төрағасының үндеуі		
2-23	Саясаттарға берілгендік	20, 21	Халықаралық ұйымдарға, қауымдастықтарға қатысу және халықаралық қағидаттарды ұстану		
2-24	Қабылданған міндеттемелерді орындау	21	Халықаралық ұйымдарға, қауымдастықтарға қатысу және халықаралық қағидаттарды ұстану		
2-25	Теріс әсерлерді жою процестері	219	Шағым беру тетіктері		
2-26	Кеңес сұрау және алаңдаушылық білдіру тетіктері	219	Шағым беру тетіктері		
2-27	Заңдар мен нормативтік актілерді сақтау	98	Заңдар мен қағидаларды сақтау		V
2-28	Қауымдастықтарға мүшелік	20	Халықаралық ұйымдарға, қауымдастықтарға қатысу және халықаралық қағидаттарды ұстану		
Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл					
2-29	Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл тәсілі	79	Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл		
2-30	Ұжымдық шарттар	146	Ұжымдық шарт	b: Ұжымдық шарт штаттан тыс қызметкерлерге қолданылмайды	V
GRI 3: 2021 маңызды тақырыптары					
3-1	Маңызды тақырыптарды айқындау тәртібі	328	Маңызды тақырыптар және оларды айқындау тәртібі		
3-2	Маңызды тақырыптар тізімі	328	Маңызды тақырыптар және оларды айқындау тәртібі		

МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАРДЫ АШЫП КӨРСЕТУ

GRI стандарты	Ашып көрсету	Есептегі беті	Есептің бөлімдері	Ашуды өткізіп жіберудің себептері	SASB	Сыртқы растау
ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТАҚЫРЫПТАР						
GRI 201 (2016): ЭКОНОМИКАЛЫҚ НӘТИЖЕЛІЛІК						
3-3	Маңызды тақырыптарды басқару	86	Экономикалық әсер			
201-1	Құрылған және бөлінген тікелей экономикалық құн	86	Экономикалық әсер	b: EVG&D қолданылмайды		V
201-2	Климаттың өзгеруіне байланысты қаржылық салдарлар және басқа да тәуекелдер мен мүмкіндіктер	110	Климаттық жауапкершілік			
201-4	Үкіметтен алынған қаржылай көмек	32, 87	Қарыз жүктемесі, Үкіметтен алынған қаржылай көмек			V
GRI 202 (2016): НАРЫҚТАРДА БОЛУ						
202-1	Жынысы әртүрлі қызметкерлердің бастапқы деңгейдегі стандартты жалақысының маңызды қызмет аймақтарындағы белгіленген ең төменгі жалақыға қатынасы	140, 143	Материалдық ынталандыру, Гендерлік теңдік	B: штаттан тыс қызметкерлерге орындалған жұмыс көлемі үшін төлем белгіленеді		V
202-2	Жергілікті қоғамдастықтан жұмысқа қабылданған жоғары басшылықтың үлесі	196, 340	Басқарма, ESG негізгі көрсеткіштері			V
GRI 203 (2016): ЖАНАМА ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӘСЕРЛЕР						
203-1	Инфрақұрылымға және ақысыз қызметтерге инвестициялардың дамуы мен әсер етуі	52	Инвестициялық қызмет			
203-2	Елеулі жанама экономикалық әсерлер	88	Жанама экономикалық әсер ету			
GRI 204 (2016): САТЫП АЛУ ІС-ТӘЖІРИБЕЛЕРІ						
3-3	Маңызды тақырыптарды басқару	89	Сатып алу тәжірибелері			
204-1	Жергілікті жеткізушілерге арналған шығындар үлесі	89, 90	Сатып алу тәжірибелері			V
GRI 205 (2016): СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ТӘЖІРИБЕ						
3-3	Маңызды тақырыптарды басқару	92	Іскерлік әдеп және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл			
205-1	Сыбайлас жемқорлықпен байланысты тәуекелдер бойынша бағаланған өндірістік бөлімшелер	96	Іскерлік әдеп және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл			
205-2	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мен әдістер туралы хабарлау және оларға оқыту	333	ESG негізгі көрсеткіштері			V

GRI стандарты	Ашып көрсету	Есептегі беті	Есептің бөлімдері	Ашуды өткізіп жіберудің себептері	SASB	Сыртқы растау
205-3	Сыбайлас жемқорлықтың расталған жағдайлары және қабылданған шаралар	96	Іскерлік әдеп және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	c: Есепті жылы сыбайлас жемқорлыққа қатысты заң бұзушылықтарға байланысты іскерлік серіктестермен шарттарды бұзу немесе ұзартпау жағдайлары тіркелген жоқ. Сыбайлас жемқорлыққа қатысты заң бұзушылықтарға байланысты іскерлік серіктестермен шарттарды бұзу немесе ұзартпау жағдайларының санын есепке алу жүргізілмейді.		**V**
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТАҚЫРЫПТАР						
GRI 302 (2016): ЭНЕРГИЯ						
3-3	Маңызды тақырыптарды басқару	119	Энергия тиімділігі және энергияны үнемдеу			
302-1	Ұйым ішінде энергия тұтыну	120	Энергия тиімділігі және энергияны үнемдеу	b: Компания жаңартылатын көздерден отын тұтынбайды d.i: Компания энергияны үшінші тараптарға қайта сатпайды. c.iii, c.iv, d.iii, d.iv: Компания салқындату энергиясын және бу энергиясын тұтынбайды және үшінші тараптарға қайта сатпайды. c.ii: Компания тұтынылған энергия көлемінің есебіне материалдық емес көлемдерге байланысты тұтынылған жылу энергиясының көлемін қоспайды.		**V**
302-2	Ұйымнан тыс жерде энергия тұтыну	-	-	Ұйымнан тыс жерде энергетикалық ресурстар тұтынуды есепке алу жүргізілмейді.		
302-3	Энергия сыйымдылығы	121	Энергия сыйымдылығы			**V**
302-4	Энергия тұтынуды азайту	120, 121	Энергия тиімділігі және энергияны үнемдеу			**V**

GRI стандарты	Ашып көрсету	Есептегі беті	Есептің бөлімдері	Ашуды өткізіп жіберудің себептері	SASB	Сыртқы растау
302-5	Өнімдер мен қызметтердің энергия тұтынуын азайту	120	Энергия тиімділігі және энергияны үнемдеу			
GRI 303 (2018): СУ ЖӘНЕ ТӨГІНДІЛЕР						
303-1	Көздері бойынша бөлінген жалпы су алу көлемі	104	Су ресурстарын басқару			
303-2	Су төгіндісіне қатысты әсерлерді басқару	104	Су ресурстарын басқару	a.i: төгуге қойылатын жергілікті талаптары жоқ жерлерде жұмыс істейтін объектілердің стандарттары жергілікті атқарушы органдардың талаптарына сәйкес реттеледі.		
303-3	Су алу	104, 336	Су ресурстарын басқару, ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері	a.iii, a.iv, b.iii, b.iv: Теңіз және қабат суларын алу жүргізілмейді.		**V**
303-4	Су тарту	104, 336	Су ресурстарын басқару, ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері	a.i, a.iii: Жер үсті және теңіз суларына су төгізу жүргізілмейді.		**V**
303-5	Су тұтыну	104, 337	Су ресурстарын басқару, ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері			**V**
GRI 304 (2016): БИОАЛУАНТҮРЛІЛІК						
304-1	Жеке меншікті, жалға алынған жұмыс алаңдары, әкімшілік етілетін немесе оларға жақын орналасқан қорғалатын аумақтар немесе қорғалатын аумақтардан тыс биоалуантүрлілік деңгейі жоғары аумақтар	108	Биологиялық алуантүрлілікті сақтау	Компания ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда жұмыс істемейді.		
304-2	Іс-әрекеттің, өнімдер мен қызметтердің биоалуантүрлілікке елеулі әсер етуін сипаттау	108	Биологиялық алуантүрлілікті сақтау	Есепті жылы Компанияның биоалуантүрлілікке елеулі тікелей немесе жанама әсер еткені тіркелген жоқ.		
304-3	Сақталған немесе қалпына келтірілген мекендеу орындары	108	Биологиялық алуантүрлілікті сақтау			

GRI стандарты	Ашып көрсету	Есептегі беті	Есептің бөлімдері	Ашуды өткізіп жіберудің себептері	SASB	Сыртқы растау
304-4	Өндірістік қызмет әсеріне ұшыраған және жойылу қаупі бар аумақтардағы мекендеу орындары бар, ХТҚО Қызыл кітабына және ұлттық табиғатты қорғау тізіміне енгізілген түрлердің жалпы саны	108	Биологиялық алуантүрлілікті сақтау	Компанияның қызметі жойылып кету қаупі деңгейі жоғары аудандарда мекендейтін, ХТҚО Қызыл кітабына және ұлттық табиғатты қорғау тізіміне енгізілген түрлерге әсер етпейді.		
GRI 305 (2016): ШЫҒАРЫНДЫЛАР						
3-3	Маңызды тақырыптарды басқару	99	Экологиялық жауапкершілік			
305-1	Тікелей парниктік газдар шығарындылары (scope 1)	112, 114, 351	Төмен көміртекті даму тұжырымдамасы, Қосымша	c: Компания биогенді шығарындыларды жасамайды.		**V**
305-2	Энергетикадағы жанама парниктік газдар шығарындылары (scope 2)	112, 115, 351	Төмен көміртекті даму тұжырымдамасы, Қосымша	b: Жанама парниктік газдар шығарындылары аумақтық есептеу әдісімен анықталады		**V**
305-3	Басқа да жанама парниктік газдар шығарындылары (scope 3)	116	Төмен көміртекті даму тұжырымдамасы			
305-4	Парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы	115	Төмен көміртекті даму тұжырымдамасы			**V**
305-5	Парниктік газдар шығарындыларын азайту	112, 351	Төмен көміртекті даму тұжырымдамасы, Қосымша			**V**
305-6	Озонды бұзатын заттардың (обз) шығарындылары	-	-			
305-7	Азот оксидтері (nox), күкірт оксидтері (sox) және атмосфераға басқа да елеулі шығарындылар	116	Төмен көміртекті даму тұжырымдамасы	a.iii, a.v: Компания тұрақты органикалық ластағыштарды (ТОЛ) және ауаны қауіпті ластағыштарды (АҚЛ) жасамайды.		**V**
GRI 306 (2016): ТӨГІНДІЛЕР МЕН ҚАЛДЫҚТАР						
3-3	Маңызды тақырыптарды басқару	99	Экологиялық жауапкершілік			
306-1	Қалдықтардың пайда болуы және қалдықтармен байланысты елеулі әсерлер	106	Қалдықтарды басқару			
306-2	Қалдықпен байланысты елеулі әсерлерді жою	106	Қалдықтарды басқару			
306-3	Пайда болатын қалдықтар	106	Қалдықтарды басқару			**V**
306-4	Қайта өңдеуге қабылданбаған қалдықтар	-	-			
306-5	Кәдеге жаратуға жіберілген қалдықтар	107	Қалдықтарды басқару			

GRI стандарты	Ашып көрсету	Есептегі беті	Есептің бөлімдері	Ашуды өткізіп жіберудің себептері	SASB	Сыртқы растау
GRI 308 (2016): ЖЕТКІЗУШІНІ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БАҒАЛАУ						
308-1	Экологиялық критерийлерді қолдана отырып тексерілген жаңа жеткізушілер	110	Жеткізушіні экологиялық басқару			
308-2	Жеткізу тізбегіндегі қоршаған ортаға жағымсыз әсерлер және қабылданған шаралар	110	Жеткізушіні экологиялық басқару			
ӘЛЕУМЕТТІК ТАҚЫРЫПТАР						
GRI 401 (2016): ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУ						
3-3	Маңызды тақырыптарды басқару	132	Әлеуметтік жауапкершілік			
401-1	Жаңадан қабылданған қызметкерлер және кадрлардың тұрақтамауы	135, 138, 346	Дарындарды дамыту және сақтау, ESG негізгі көрсеткіштері			**V**
401-2	Уақытша немесе толық емес жұмыспен қамтылған қызметкерлерге берілмейтін, толық жұмыспен қамтылған қызметкерлерге берілетін жеңілдіктер	145	Ұжымдық шарт	vi: Компания акция иелену жеңілдіктерін бермейді.		
401-3	Ана болуға/әке болуға байланысты демалыс	147	Бала күтіміне байланысты демалыс			**V**
GRI 402 (2016): ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР МЕН БАСШЫЛЫҚТЫҢ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТАРЫ						
3-3	Маңызды тақырыптарды басқару	132	Әлеуметтік жауапкершілік			
402-1	Операциялық өзгерістер туралы хабарлаудың ең аз мерзімі	146	Ұжымдық шарт			
GRI 403 (2018): ЖҰМЫС ОРНЫНДАҒЫ ДЕНСАУЛЫҚ ПЕН ҚАУІПСІЗДІК						
3-3	Маңызды тақырыптарды басқару	161	Еңбекті қорғау және қауіпсіздік			
403-1	Жұмыс орнындағы еңбекті қорғау мен қауіпсіздік мәселелерін басқару жүйесі	161	Еңбекті қорғау және қауіпсіздік			
403-2	Қауіпті сәйкестендіру, тәуекелдерді бағалау, жазатайым оқиғаларды тергеп-тексеру	161	Еңбекті қорғау және қауіпсіздік			
403-3	Денсаулық сақтау қызметтері	170	Денсаулықты қорғау және медициналық қамтамасыз ету			
403-4	Еңбекті қорғау және қауіпсіздік мәселелері бойынша қызметкерлердің қатысуы, кеңес беру және қатынасулар	65, 163	Тұрақты дамуды басқару, Өндірістік кеңестер			

GRI стандарты	Ашып көрсету	Есептегі беті	Есептің бөлімдері	Ашуды өткізіп жіберудің себептері	SASB	Сыртқы растау
403-5	Жұмыс орнындағы еңбекті қорғау мен қауіпсіздік мәселелері бойынша кәсіби даярлау	168, 349	Қызметкерлерді оқыту, ESG негізгі көрсеткіштері			V
403-6	Қызметкерлердің денсаулығын нығайту	171	Денсаулықтың кенеттен нашарлауы			
403-7	Іскерлік қарым-қатынастарға тікелей байланысты денсаулық пен еңбек қауіпсіздігіне салдардың алдын алу және оны жұмсарту	168	Мердігерлік ұйымдарда еңбекті қорғауды басқару			
403-8	Жұмыс орнындағы еңбекті қорғау мен қауіпсіздік мәселелерін басқару жүйесімен қамтылған қызметкерлер	161, 169	Еңбекті қорғау және қауіпсіздік, Өндірістік жарақаттану			V
403-9	Өндірістік жарақаттар	163, 168, 348	Өндірістік жарақаттану, Мердігерлік ұйымдарда еңбекті қорғауды басқару, ESG негізгі көрсеткіштері			V
403-10	Жұмысқа байланысты аурулар	161, 170	Еңбекті қорғау және қауіпсіздік, Денсаулықты қорғау және медициналық қамтамасыз ету			
GRI 404 (2016): ДАЯРЛАУ ЖӘНЕ БІЛІМ БЕРУ						
3-3	Маңызды тақырыптарды басқару	132	Әлеуметтік жауапкершілік			
404-1	Бір қызметкерге шаққандағы орташа жылдық оқу сағаты	151	Персоналды дамыту			V
404-2	Дағдыларды дамыту және білім беру бағдарламалары, сондай-ақ мансапты аяқтау кезіндегі қолдау бағдарламалары	150, 152	Персоналды дамыту			
404-3	Нәтижелілігіне және мансабының дамуына мерзімді бағалаулар жүргізілетін қызметкерлердің үлесі	152	Персоналды бағалау			V
GRI 405 (2016): ӘРТҮРЛІЛІК ЖӘНЕ ТЕҢ МҮМКІНДІКТЕР						
405-1	Корпоративтік басқару органдары мен қызметкерлердің әртүрлілігі	143, 144, 339, 344, 345	Мүгедектігі бар адамдарды жұмысқа орналастыру, ESG негізгі көрсеткіштері			V
405-2	Ерлер мен әйелдердің базалық қызметақысының қатынасы	143	Гендерлік теңдік			
GRI 406 (2016): КЕМСІТПЕУШІЛІК						
3-3	Маңызды тақырыптарды басқару	92	Іскерлік әдеп және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл			
406-1	Кемсіту жағдайлары және қабылданған түзету шаралары	97	Кемсітушілік жағдайлары және қабылданған түзету шаралары			V
GRI 418 (2016): КЕМСІТПЕУШІЛІК						
418-1	Құпиялылықты бұзу немесе деректердің жоғалуы туралы орынды шағымдар	224	Ақпараттық қауіпсіздік және деректерді қорғау			V
SASB	Жаһандық scope 1 жалпы шығарындылары	114	Төмен көміртекті даму тұжырымдамасы	2.1.1-2.1.6, 2.2) GHG Protocol нұсқаулығында көрсетілген тәсілге сәйкес және Климаттың өзгеруі жөніндегі үкіметаралық сарапшылар тобының (КӨҮСТ) Парниктік газдарды ұлттық түгендеудің басшылық қағидаттарын пайдалана отырып, парниктік газдардың тікелей шығарындыларын есептеу себебі бойынша қолданылмайды	TR-RA-1 0 a.1.	V
SASB	Scope 1 шеңберінде шығарындыларды басқару жөніндегі ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді стратегияны немесе жоспарды, шығарындыларды азайту жөніндегі нысаналы көрсеткіштерді және осы нысаналы көрсеткіштерге сәйкес тиімділікті талдауды талқылау	112, 113, 114, 115, 351	Төмен көміртекті даму тұжырымдамасы, Есеп туралы		TR-RA-110A.2.	V
SASB	Тұтынылатын отынның жалпы саны, жаңартылатын көздердің пайызы	120	Энергия тиімділігі және энергияны үнемдеу	1.2, 1.2.1, 1.2.2) Компания отынды тұтынушы болып табылады, бірақ оны өндірмейді деген себептен қолданылмайды. 2) Компания жаңартылатын көздерден отын тұтынбайды	TR-RA-110a.3.	V

GRI стандарты	Ашып көрсету	Есептегі беті	Есептің бөлімдері	Ашуды өткізіп жіберудің себептері	SASB	Сыртқы растау
SASB	Атмосфераға мынадай ластаушы заттардың шығарындылары: (1) NOx (N_2O қоспағанда) және (2) қатты бөлшектер (PM10)	116	Төмен көміртекті даму тұжырымдамасы		TR-RA-120a.1.	**V**
SASB	Оқыс оқиғалардың жалпы тіркелетін жиілігі (TRIR), (2) өлімжітім және (3) жаңсақтық жиілігі (NMFR)	165, 349	Өндірістік жарақаттану, ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері	3) NMFR көрсеткіштері бойынша есеп жүргізілмейді	TR-RA-320A.1. (1)	**V**
SASB	Апаттар мен оқыс оқиғалар саны	159	Қозғалыс қауіпсіздігі		TR-RA-540A.1.	
SASB	(1) Апаттық шығарындылардың және (2) апаттық емес шығарындылар саны (NAR)	101	Қоршаған ортаға эмиссиялар	1.1.2, 3) есепті жылы апаттық және апаттық емес шығарындылардың болмауы себебінен қолданылмайды	TR-RA-540A.2.	**V**
SASB	Темір жолдардың тұтастығын ішкі тексерулердің жиілігі	160	Қозғалыс қауіпсіздігі		TR-RA-540A.4.	
SASB	Темір жолдардың километрмен ұзындығы	10	Компания туралы		TR-RA-000.C (1)	**V**
SASB	Кірістің тонна-километрі	34	Өндірістік нәтижелер		TR-RA-000.D (1)	**V**
SASB	Қызметкерлердің саны	133, 339	Персоналдық құрылымы, ESG-қызметтің негізгі көрсеткіштері		TR-RA-000.E (1)	**V**

ГЛОССАРИЙ

«ҚТЖ» ҰК» АҚ	«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» ационерлік қоғамы
ЕАЭО	Еуразиялық экономикалық одақ
Қор	«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ
ЖІӨ	жалпы ішкі өнім – өндірістің пайдаланылған факторларының ұлттық тиесілігіне қарамастан, мемлекет аумағындағы экономиканың барлық салаларында тұтыну, экспорт және жинақтау үшін бір жылда өндірілген барлық түпкілікті тауарлар мен қызметтердің (яғни тікелей қолдануға, пайдалануға немесе жұмсауға арналған) нарықтық құнын көрсететін макроэкономикалық көрсеткіш
Жүк айналымы	көлік жұмысының экономикалық көрсеткіші (жүк тасымалдау көлемінің көрсеткіші), ол белгілі бір тасымалданған жүктің массасы мен тасымалдау қашықтығының көбейтіндісіне тең. Жүк айналымы тонна-километрмен өлшенеді.
Жұмыс уақытын жоғалтумен тіркелетін оқиғалардың жиілік коэффициенті	бір жыл ішінде бөлімшеде немесе кәсіпорында жұмыс істеген жиынтық жұмыс уақытына жатқызылған және 1 млн адам/сағ. деп нормаланған жұмыс уақытын жоғалту жағдайларының санын анықтайды
МТЖ	Магистральдық теміржол желісі
ЛТ	локомотив тартымы
Операциялық пайда	нетто-түсім (өзіндік құнды шегергендегі түсім) мен негізгі қызмет бойынша шығыстар (соңғысына тікелей және операциялық шығыстар қосылады) арасындағы немесе сол сияқты жалпы пайда мен операциялық шығыстар арасындағы айырмашылыққа тең кәсіпорынның негізгі қызметтен түсетін пайдасы
Жолаушылар тасымалы	жолаушылар тасымалдарының көлемін жолаушы-километрде көрсететін көрсеткіш, жолаушылар санының тасымалдау қашықтығына көбейтіндісі ретінде есептеледі
Басты жолдардың кеңейтілген ұзындығы	барлық басты жолдардың (бірінші, екінші, үшінші және т.б.) ұзындығының сомасы
БАҚ	бұқаралық ақпарат құралдары
ОЭР	отын-энергетикалық ресурстар
Энергия сыйымдылығы	өнім (жұмыс) бірлігіне шаққанда отын-энергетикалық ресурстардың үлестік шығындарының төмендеу көрсеткіші
Пайдалану ұзындығы	екінші басты, станциялық және т.б. сияқты жолдарды есептемегенде, станциялар арасындағы теміржол желілерінің ұзындығы
EBITDA	пайыздар, салықтар төлеу, тозу және есептелген амортизация бойынша шығыстарды шегергенге дейінгі пайданың көлеміне тең талдамалық көрсеткіш
EBITDA margin	компанияның пайдалылық өлшемі, EBITDA мен түсімнің қатынасы ретінде есептеледі
ЖФБ	жиырма футтық балама
GRI	Global Reporting Initiative (жаһандық есептілік бастамасы)
ТЖЫҰ	Темір жолдар ынтымақтастығы ұйымы
ХТЖО	Халықаралық темір жолдар одағы
ЕАЭО	Еуразиялық экономикалық одақ
ESG	environmental, social, and corporate governance (экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару)
БҰҰ ЕЭК	Біріккен Ұлттар Ұйымының Еуропалық экономикалық комиссиясы
БҰҰ АТМЭӘК	Біріккен Ұлттар Ұйымының Азия мен Тынық мұхитқа арналған экономикалық және әлеуметтік комиссиясы
YAK TPACEKA	«Европа - Кауказ - Азия» көлік дәлізі үкіметаралық комиссиясы
ТМҰ	Түркі мемлекеттері ұйымы
ЭЫҰ	Экономикалық ынтымақтастық ұйымы
ҚР ИИДМ	Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі
ШЫҰ	Шанхай ынтымақтастық ұйымы
LCL	Less Than Container Load (контейнерді ішінара тиеу)
ТТҮК	Трансеуразиялық тасымалдау жөніндегі халықаралық үйлестіру кеңесі

НҚК	негізгі қызмет көрсеткіштері
ХТТ	халық тұтынатын тауарлар
БКЛК-ЕТА	«Біріккен көліктік-логистикалық компания – Еуразиялық темір жол альянсы» акционерлік қоғамы
ТХКБ	Транскаспий халықаралық көлік бағыты
АЕК	айлық есептік көрсеткіш
ЖЕТМ	жалақының ең төменгі мөлшері
КТС	корпоративтік табыс салығы
ТМҚ	тауар-материалдық қорлар
БП	бөлінбеген пайда
ХҚЕС	Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары
ҚҚС	қосылған құн салығы
ЖӘШ	жалпы және әкімшілік шығыстары
ROACE	іске қосылған капиталдың орташа табыстылығы
NOPAT	салықтан кейінгі операциялық пайда
ACE	іске қосылған капиталдың орташа мәні
CE	іске қосылған капиталдың орташа мәнінің табыстылығы
FCF	еркін ақша ағыны
NAV	активтердің таза құны
АҚ	ақпараттық қауіпсіздік
БЖЖ	біріктірілген жоспарлау жүйесі
АТ	ақпараттық технологиялар
БҚКО	бірыңғай қызмет көрсету орталығы
ЖҚҚ	жеке қорғаныс құралдары
ӨҚИЖ	«Өндірістік қауіпсіздік» біріктірілген жүйесі
ҚМД	қауіпсіздіктің мінездік диалогы
ЭҚА	электрондық құжат айналымы
TRIR	оқыс оқиғалардың жиілігі
FAR	өліммен аяқталатын оқыс оқиғалардың жиілігі
Near Miss	салдары жоқ оқыс оқиғалардың жиілігі
ЖЕТМ	жалақының ең төменгі мөлшері
USIC	Халықаралық теміржолшы-спортшылар одағы
ДКН	денсаулықтың кенеттен нашарлауы
TCFD	Task force on climate-related financial disclosures (климатқа байланысты қаржылық ақпаратты ашу жөніндегі нысаналы топ)
SASB	Тұрақты даму саласындағы есепке алу стандарттары жөніндегі кеңес
ҚОӘБ	қоршаған ортаға әсерді бағалау
ҚТҚ	қатты тұрмыстық қалдықтар
ПГ	парниктік газдар
АХҚО	«Астана» халықаралық қаржы орталығы
ТСК	Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет
СҚК	Стратегия және қаржы комитеті
ҚҚОҚК	Қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі комитет
АК	Аудит жөніндегі комитет
ТБКЖ	тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі

БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ

GRI 2-1

«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы

010000, Қазақстан Республикасы, Астана қ., Д. Қонаев к-сі, 6
Анықтамалық қызмет: +7 (7172) 93 01 13
Баспасөз қызметі: +7 (7172) 60 42 87
www.railways.kz, kense@railways.kz

Инвесторлармен өзара іс-қимыл мәселелері бойынша
Шахманов Бақытжан Көшербайұлы
+7 (7172) 60 35 89
Shakhmanov_B@railways.kz

2025 жылға арналған қаржылық есептілікке аудит жүргізген сыртқы аудитор

«Эрнст энд Янг» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Әл-Фараби даңғ., 77/7, Esentai Tower БО.
+ 8 (727) 258 59 60
almaty@kz.ey.com

Тіркеуші

«Қазақстан қор биржасы» АҚ
Қазақстан Республикасы, Алматы қ.
Байзақов к-сі, 280, «Almaty Towers» көпфункциялық кешенінің солтүстік мұнарасы, 8-қабат
+7 (727) 237 53 00

Біз барлық мүдделі тараптарды маңызды тақырыптарды айқындау үшін онлайн сауалнамаға қатысуға және осы біріктірілген жылдық есеп туралы пікір қалдыруға шақырамыз, сілтемесі:
https://www.railways.kz/articles/sustainable-development/otchet_v_oblasti_ustoichivogo_razvitiya

GRI 2-3

Төмендегі байланыс мәліметтері бойынша бізге хабарласып, Есеп туралы пікіріңізді бөлісе аласыз және Есепке қатысты сұрақтарыңызды қоя аласыз:
Бисембаева Әсел Серікқызы
+7 (7172) 60 59 39
Sustainability@railways.kz